

YERÜZÜ YİLEMLERİNİN AŞIKLARI

PEYGAMBER AŞIKLARI

MUSTAFA NİCATİ BURSALI

Gelle
YAYINLARI

YERYÜZÜ YILDIZLARININ AŞKLARI

PEYGAMBER AŞIKLARI

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Çelik
YAYINEVİ

YERYÜZÜ YILDIZLARININ AŞKLARI

PEYGAMBER AŞIKLARI

Yazan
Mustafa Necati Bursalı

Eseri Tetkik ve Takdim
Seyyid Ahmed Şahin
{Ankara Eski Merkez Vaizi}

ÇELİK YAYINEVİ

Peygamber Aşıkları / **Mustafa Necati Bursalı**

İstanbul 2011

© Mustafa Necati Bursalı

© Çelik Yayınevi

Kültür Bakanlığı Sertifika No: 14710

ISBN: 978-605-5457-22-8

Editör

Zekeriya Çelik

Dizgi

Aynur Bayır

Mizanpaj

Adem Şenel

Kapak Tasarım

Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt

Şenyıldız Yayıncılık

Hediyelik Eşya ve Tekstil San. Tic.Ltd.Şti.

Gümüşsuyu Cad. No.3 K.2 Topkapı/İSTANBUL

Tel: 0 212 483 47 91 Sertifika No: 11964

ÇELİK YAYINEVİ

Ticarethane Sk. No: 19/A Cağaloğlu - İstanbul

Tel: +90 (212) 511 28 11 (pbx) Faks: +90 (212) 511 28 12

www.celikyayinevi.com

**– Benim Eshabım, yıldızlar gibidir;
hangisine uyarsanız doğru yolu bulmuş olursunuz!**

*Benim gönlüm her lâhza hasretle seni ister,
Gül cemâlini bana cânân gibi göster!..*

ESERİ TETKİK VE TAKDİM

S. AHMED ŞAHİN (Merkez Vaizi)

Şâir, edip ve hamele-i Kur'ân-ı Kerîm olan kardeşimiz Mustafa Necati, "PEYGAMBER ÂŞIKLARI" isimli yeni bir eserini daha aşk ve muhabbet ehline sunmuş bulunuyor.

Necati'nin güzel bir huyu vardır!

Yazdığı her eseri neşrinden sonra -çoğu kere de neşrinden önce- bana gönderir. Fakirin düşüncelerini alır.

Bu mübârek aşk kitabını da bana hediye olarak göndermek lütfunda bulunmuşlardı.

Eseri, daha elime ilk aldığım gün baştan sona kadar okudum. Hem de nasıl okumak...

Okudum mu? Yoksa aşkın uçsuz, bucaksız okyanuslarında mı yüzdüm? Bilemiyorum ki... Çünkü bu bir kitap değil, âdeta bir aşk ve muhabbet çağlayanı idi. Hem de, Allah'ın Sevgilisi, Kâinatın Efendisi, yüce Yaratanın biricik ve en son Peygamberi Hazreti Muhammed Mustafa Aleyhissalâtü vesselâm Efendimizin gönüller dünyasına akıttığı sonsuz ve lekesiz bir aşkın çağlayanı...

Necati; Kevser havuzunun sahibinin aşkı ile derinden derine yanmış... Sonra mânâ âleminde o havuza dalmış... Oradan eli boş olarak dönmemiş. Beraberinde getirdiği o ilâhi şerbetten kadeh kadeh, aşk ve gönül ehline de sunmuş...

Günümüzde böyle cömert âşıkların kıtlığı var. Allah'a hamd ve senâ olsun ki, bizi Necati gibi âşık ve sadık kullarından mahrum koymamış bulunuyor.

Bizde Ashabı Kirâm –Aleyhimü'r-Rıdvan– Hazretlerinin hayatı hemen hemen hiç işlenmemiştir. Bu saha, oldukça bâkirdir.

Yazılanlar, dile getirilenler olmuştur hiç şüphesiz. Ama bunlar birkaç zevat-ı kirama inhisar etmektedir. Meselâ; Cihâr-ı yâr-ı güzün efendilerimizle Şehideyn-i ahseneyn efendilerimizin hayatları kaleme alınmıştır. Bunların ötesine uzanan bir el olmamış bugüne kadar.

Evet, hiç şüphesiz, en büyükleri bunlardır. Ama Ashab-ı Kirâm hazeratının herbiri bir yıldızdır. Bu zevât-ı kirâmın, hem de

sönmeyen birer yıldız olduklarını bizzat Fahri Kâinat Sallallâhü Aleyhi ve Sellem Efendimiz haber vermişlerdir.

İslâm; Allah'ın sevgili Resûlü Hazreti Muhammed Mustafa Sallallâhü Aleyhi ve Sellem Efendimiz tebliğ eylemiştir. Ama bu yüce din; Ashabı Kirâm –Aleyhimü'r-Rıdvân– hazeratının gayret ve himmetleri ile yücelmiştir. Onların azimleri, fedakârlıkları ve bu uğurda akıttıkları tertemiz kanları olmasaydı, bugünkü muvaffakiyet görülebilir miydi?

Necati, bu yıldız kümelerinden seçip topladığı pırlantaları ustaca bir ipliğe dizmiş ve bizlere nûrdan bir avize sunmuştur. Bu nûr avize, gönüller esmasında yanmaya devam ettiği müddetçe aydınlığını saçacaktır. Bu avizenin ışığı ile aydınlanan gönüllere, küfür ve imansızlık karanlıklarının girmesi mümkün değildir.

Bu eser hiç şüphesiz bir tarih kitabı değildir. Ama yine de saâdet devrini bütün parlaklık ve ihtişamı ile hem de günü gününe bu kitapta yaşamanız mümkündür.

Bu eserde, yalnız o yeryüzü yıldızlarının aşkları, muhabbetleri ve İslâm'a bağlılıkları dile getirilmiştir.

Keşke biraz da onların ahlâk ve faziletlerinden bahsedilmiş olsaydı... Hazreti Ebû Talha Radıyallahü anh Efendimizde olduğu gibi.

Bugün onların aşkları ve imanları kadar, ahlâklarına ve faziletlerine de muhtaç bulunuyoruz.

Aşk ve imanın timsal-i mücessemi, şâir ve edip kardeşim Necati'yi candan tebrik ediyorum. Ama asıl tebrike şayan olan kitabın okuyucuları olacaklardır. Çünkü, aşk-ı Muhammedi Kevserini, bu nûrdan kadehten yudumlamak saâdetine erişmiş bulunuyorlar.

***Günah olur Muhammed'i, güzellekle hudutlamak
Çünkü yaratırken onu, özenmiş de özenmiş Hak.***

***Ankara Emekli Vâizlerinden
Tetîmizâde
SEYYİD AHMED ŞAHİN***

TAKDİM

*Hamd ederim Rabbim sana,
Lûtfun ne çoktur insana.*

*Yoktan var eyledin bizi,
Aydınlattın içimizi...*

Salât ve selâm varlığın sebebi olan Cenâb-ı Mustafa'ya ve O'nun âl-i ashabına olsun...

O, Peygamber-i Âlişan ki, âlemler O'nun için var oldu. O'nun lütufla baktığı gönüllerde nice irfan çiçekleri açtı; nice kalbler bu aşk ile pırıldadı. Niceleri O nûra pervane oldu da, ruhuyla Arş'a uçtu. Niceleri de bütün ömrünce Kâbe mumu gibi yanıp durmadan haykırdı:

*“Sultân-ı Rûsûl Şâh-ı mümeccedsin efendim
Bîcârelere devlet-i sermedsin efendim.
Divân-ı İlâhide ser'âmedsin efendim
Menşûr-i “**Levamrûk**”le müeyyedsin efendim.*

*Sen Ahmed ü Mahmud u Muhammedsin efendim
Hak'dan bize Sultân-ı müeyyedsin efendim!”^[1]*

Hazreti Mevlânâ da şöyle dedi:

– “Onun vasıflarının şerhini, eğer ben devamlı, durmadan söylesem yüzlerce kıyâmet geçer de o yine bitmez.”

İki âlem dolusu insan O'nun aşkı ile çırpındı. Dünya da O'nun yüzüsuyu hürmetine yaratıldı, âhiret de... Cihan, O'nun zâtının nûruyla neşelenmiştir. O, öyle bir güzeldir ki, âlem mislini görmemiştir. Âdem devrinden beri O'nun bir benzeri cihan bahçesinde boy vermemiştir. Hakikatte güneşle ay, O'nun nûrundan bir zerredir. İşte bu nûra pervane olanların hikâyesini bulacaksınız bu eserde...

O'nu bilenler ve sevenlerdir ki, ancak iki âlemin de saâdet baharını elde etmişlerdir...

O buyurur ki:

– Sizden hiçbiriniz beni canından, malından, evlâdından, ana babasından ve bütün insanlardan daha ziyâde sevmedikçe bihakkın iman etmiş olmaz.^[2]

Bir başka rivâyet ise şöyle:

– Hiçbir kul; ben kendisine ehlinden, malından ve bütün insanlardan daha sevgili olmadıkça (kâmil) iman etmiş sayılmaz...^[3]

Evet, O nasıl sevilmesin ki, iki âlem de O'nun yüzüsuyu hürmetine yaratıldı. Arş'da, O'nun adıyla durup dinlendi. Cebrâil (a.s.) de O'nun için yücelik tahtına kuruldu. O, cihana öyle bir muhabbet sultanı olmuştur ki, O'nun bir işareti ay'ı ikiye böldü. Kâh elinden taş söz söyledi; kâh yaralı ceylan O'ndan medet istedi; kâh hurma kütüğü hasretiyle inledi; kâh mübârek parmaklarından susuz kalan ümmete pınarlar çağlattı.

Sahabilerden Hz. Amr b. Âs (r.a.) der ki:

– Benim için Resûlullah (s.a.v.)'den daha sevgili, benim gözümde O'ndan daha büyük bir kimse yoktu; ne var ki, O'na olan tazimimden gözüm doya doya O'na bakamıyordum...

O varlık güzelini ve Allah Sevgilisi'ni, sevenler ve görenlerden dinlemek gerek. O'na on sene hizmette bulunan ve gökler dolusu saâdete eren Enes b. Mâlik (r.a.) şöyle anlatır:

– Allah'ın Resûlü (s.a.v.), nûr saçan beyaz renkte idi. O'nun teri (duruluk ve beyazlıkta) inci gibi idi. Yürüdüğü zaman yürüyüş istikametine biraz eğilip meylederdi. Ben Allah Resûlü'nün (mübârek) elinden daha yumuşak olan bir dibâca, ne de bir ipeğe yapışmadım. Yine ben ömrümde Allah Resûlü'nden daha güzel kokan ne bir misk ve ne de bir amber koklamadım.^[4]

İşte bütün âlem bu güzellik sultanının hürmetine yaratıldı. O ki, insanların en güzel, en çok yüzü nûrlu olanı idi. Mübârek yüzü her yana pırıltılar saçardı. Taraf taraf nûr cümbüşü içinde pırıldayan o saâdet çiçeğine bakmaya doyum olmazdı. Hatta o mübârek yüze dikkatlice bakmaya insan kendinde takat bulamazdı...

Berâ' bin Âzib Hazretlerinden. O dedi ki:

– Allah'ın Resûlü simaca insanların en güzeli idi. Yaradılış itibariyle de en güzeli idi. O, çok uzun değildi, kısa boylu da değildi...

Ebû Hüreyre (r.a.)'den:

– Ben Allah Resûlü’nden daha güzel bir şey görmedim. Yüzünden güneş nûru akardı...

Hazreti Vâil bin Hacer’den:

– Ben Resûl-i Kibriyâ’nın ellerini tutardım. Yahut mübârek vücudunun cildi benimkine değdi. Bu temaslardan aldığım güzel ve mestedici kokuyu hayal etmeye bile imkân olmadığını anlardım...

Cennetle müjdeli Sa’d bin Ebî Vakkas (r.a.)’den:

– Allah’ın Resûlü elini alnıma koydu. Bu âna kadar soğukluğunu ciğerimin zarında hissediyorum...

Yezid bin Esved’den:

– Âlemin Fahri bana mübârek ellerini uzattılar. Gördüm ve hissettim: Bu el, kardan daha soğuk ve miskten daha güzel kokuluydu...

İşte O’nu sevenler ve nûrunda pervane olanlar bu derin aşkı ömürlerince yaşamışlar ve O her vechile sevmeye lâayık olan varlık güzelini anlata anlata bitirememişlerdir. Artık bu cihan bahçesinde O’nun yüzü gibi bir gül daha açmayacaktır...

Yine O’nu görenlerden ve sevenlerden dinleyelim:

Bir gün, dâhi kumandan Hazreti Halid b. Velid (r.a.), Arap kabilelerinden birine uğramış ve kabile reisi kendisine:

– Yâ Halid, demişti; bize Muhammed (s.a.v.)’i tasvir et! Şekli ve biçimi nasıl?

Halid bin Velid Hazretleri demişti ki:

– Ben O’nu vasfedecek kudrette değilim!

– Şöyle, kabataslak anlat, hulâsa et!

– Ben bu hâlimle mi anlatayım O’nu?

– Evet!..

– Öyleyse dinle. Gönderilen, gönderenin kadrince olur. Gönderen Allah olduğuna göre gönderdiğinin şanını hayal edebilirsin!..

İmam Kurtubî şu hakikatı dile getirir:

– Nebiler Nebisi’nin güzellikleri bize tamamıyla gösterilmemiştir. Gösterilmiş olsaydı, gözlerimiz O’na bakmaya takat getiremezdi...

Sahabilerden bir başkası şöyle anlatır:

– Ben, annem ve halam, Resûl-i Ekrem (s.a.v.)’e gidip biat ettik. Dönüşümüzde bana:

– Oğul, dediler; hiç bu zât gibi yüzü güzel, elbisesi pâk ve sözü tatlı bir kimse ömrümüzce görmedik biz. Ne şaşılacak şey ki, mübârek

ağzından hep nûr fışkırıyor...

O'nu ilk görenler işte böylece kendisine âşık oluveriyorlardı. İşte böyle âşıkları bulacaksınız bu eserde. O'nun aşkına cihanda neler oluyor şimdi bakınız:

Şânı pek yüce olan Allah, Resûl-i Ekrem (s.a.v.)'i yaratmak dileyince Cebrâil'e emretti ve arzın kalbi ve nûru olan topraktan getirmesini istedi. Cebrâil de Cennetin yüksek makam melekleriyle yeryüzüne inip son Resûl'e mezar olacak noktadan bir avuç beyaz ve nûrlu toprak aldı. Toprağı Cennet ırmaklarında yoğurdular, toprak inci gibi ağarıp etrafa ışık saçmaya başladı. Melekler toprağı aldılar, Arş ve Kürsü, yer, gök, dağ ve derya, her tarafta dolaştırdılar. Nebiler Nebisi'nin fazilet ve üstünlüğünü anladılar. O demde Âdem Peygamberden nam ve nişan mevcut değildi...

İşte bu olup biten hâdiseler hep O'nun yüzüsuyu hürmetineydi...

İbni Abbâs (r.a.)'dan:

– Âdem (r.a.)'e secde edildiği zaman, Cuma günü zeval vaktiyle ikinci arasıydı. Peşinden yüce Allah, Hazreti Âdem'in sol kaburga kemiğinden Hazreti Havvâ'yı yarattı. Âdem Peygamber uykudaydı. Uyanıp Havvâ'yı yanında görünce kalbi ona aktı ve hemen elini uzattı...

Melekler haykırdı:

– Yâ Âdem, hareketsiz dur!

Hazreti Âdem, hayret etti ve dedi:

– Niçin hareketsiz durayım? Allah onu benim için yarattı...

Melekler:

– Yâ Âdem, dediler; mihrini edâ et!

Âdem (a.s.) sordu:

– Mihri nedir?

Cevap verdiler:

– Muhammed Mustafa (s.a.v.)'e üç kere salâvat getirmek...

Ve Hazreti Âdem, Allah'ın Resûlü'ne salâvat getirerek ilk nikâh kıyılmış oldu.

İşte bu hep O'nun aşkınaydı...

O ki, her şey o yüzden var olmuştu. İki cihan sultanlığını Cenâb-ı Hak ebedî olarak O'na bağışlamıştı.

O'nun emsalsiz güzelliği âleme bir ışıktır saldı ki, ucu kıyâmete varan o ışığa âşıklar pervane oldu... O öyle bir gönüller aydınlatan güzeldi ki, O'nu kimseler hakkıyla anlatamadı... Hâsılı Hakk'ın nazlı Nebisi baştan başa nûrdu. Ne uzundu ne de kısa, vücuduna uygun bir şekilde orta boyluydu. Mübârek başları büyük ve yuvarlaktı. Bu mübârek baş üstünde bulutlar dolandır, O'nu güneş ışınlarından muhafaza ederdi. Bu baş, asalet, fikir ve bütün kâinatın takip edeceği yola ait plânla dopdoluydu. Bu mübârek başta öyle bir zekâ demet edilmişti ki, aklın eli onu kavramaktan âcizdir.

Ve yine o baş üstünde simsiyah saçlar... Hem o kadar aydınlık bir siyah ki, bütün fezayı dolduracak kadar keskin bir aydınlığı körletebilir. Ve bu saçlar, ne tam kıvrıkcık, ne tam düz. Kıvrıkcıkla dümdüz arası... Âdeta elmas parıltılarından demet edilmiş bir top inci...

Yine bu mübârek saçların bir başka harikası da, bu saçlardan tüten mestedici rayiha... Âlemde güzel koku saçan her çiçeği gölgede bırakan bu müthiş hâl... Bu güzel saçlar, bu elmas damlası pırıltılar, sahibi tarafından kesilmediği zaman, o varlık temeli başın kulak memelerine kadar inmedeydi... Endam baştan başa nûr idi. Bu saçlarından kesip sahabilerine ebediyet hediyesi olarak verdikleri de olurdu...

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi bir defasında fakir bir Müslümana sakalının telinden bir tane vermişti. O zaman, bunu pek anlayamayan o bahtiyar adam, Nebiler Nebisi'nin ötelere âlemindeki saraylarına teşriflerinden sonra Peygamber aşkı ile yanmaya başladı. O tele bakıp bakıp ağlıyor ve içinden hicran damlaları akıtıyordu. Allah Sevgilisi'nden tek bir hatıra...

Âlemlere rahmet olanı göremeyen bir başka âşık, Mekke'ye geldi ve bu fakiri gördü ve dedi:

– Ey Peygamberle görüşüp konuşmuş olan aziz zât! Ne olursun, bir kerecik beni dinle... Sen fakirsin, ben Allah'ın Resûlü'nü göremedim. Benim bahtım O'nu görmeye elvermedi. Benim gözüm o ışıktan nasibini alamadı. Şimdi istiyorum ki, O'nun mübârek sakalının telini bana veresin de seni servete boğayım. Benim de arzum yerine gelsin, sen de bu fakirlikten kurtul...

Fakir sahabe birden parladı:

– Sen bu mübârek sakal-ı şerifi dünya malı ile kıyas ediyorsun ha!..

Sen:

– **Ey Habibim! Sen olmasaydın bu âlemi yaratmazdım** diye Allah tarafından taltif edilen Kâinatın Fahri'nin sakalının bir telini dünya ile mi değerlendiriyorsun? Sen ne acayip bir talipsin böyle? İşte o bir tek kılı ben, bütün dünyayı bana bağışlasalar da veremem...

Evet, işte O'nun mübârek sakalının bir kılı üzerinde böyle titreyen âşıkları da vardı. Zaten hep O'nun âşıklarından bahsedip duruyoruz. Çıldıran insanlık O'nu bulduğu gün ebedî kurtuluşa erecektir...

Yine O'nun güzelliklerini anlatmaya devam ediyoruz:

Hâlik-ı Azîm'in muhterem Peygamberi'nin mukaddes yüzleri, hiçbir aklın hayal ve hesap edemeyeceği kadar güzeldi. O mübârek yüze birdenbire bakan âşık olmaktan başka çâre bulamazdı...

Yine Allah Sevgilisi'nin kaşları ince ve uzundu. Uçları hafif açık... Aralarında bir damar vardı ki, öfkelenindikleri zaman, bu damar kabarır, farkedilecek hâle gelirdi.

Kirpikleri de kıvrıkcık, uzun ve sıktı... Bu mübârek kirpikler, insanoğlunun en güzelinin ve en muhteşeminin, gözler arasında en güzel olan gözlerine lâayık birer Cennet çiçeğiydi. Ve akıl ile rûhu kamaştıran bir güzellik demetiydi.

Mesafelere hayat veren ve o gözler büyük ve siyahtı. Gözbebekleri, kudret eliyle süslenmiş bir çift siyah inciyi andırıyordu. Parlaklıkta ise güneş gibi...

Yine o mübârek gözler kudretten sürmeli... Beden-i âlileri, ipek ve kadifeden daha yumuşak, çiçek ve miskten daha hoş kokulu idi. Her vechile güzel bir nûr âbidesi...

Mübârek dişlerine gelince: Sanki elmas renkli birer inci. Hiçbir ağız ve diş bu kadar güzel olmadı. Tebessüm buyurduklarında bu inci demetinden ibaret dişler gümüş gümüş pırıldar ve her yana nûr saçardı...

Bir gün saâdetli huzurlarına bir adam geldi. Kendilerini ilk defa görüyordu. Allah Resûlü'nün nazarı adama değer değmez, adamcağız korkudan titremeye başladı.

Varlığın sebebi olan hemen gülümsediler ve dediler:

– **Korkma! Ben padişah değilim. Cebbâr da değilim!.. Ben, Kureyşlilerden fakir kadının oğluyum ki, Mekke'de kuru ekmek**

yerdi...^[5]

Evet: Öyle bir vakar ve heybet ki, O'nu birdenbire gören dehşetle irkilir, biraz konuşan kimse kendisini O'na âşık olmaktan kurtaramazdı.

Bugüne kadar O'nun hakkında neler söylenmedi neler yazılmadı ki... Ne var ki, O'nu hakkıyla anlatmak insan lisanına nasip olmamıştır.

Ne ipek, ne çiçek, ne inci, ne de elmas O'nun kadar parlak değildi. Tarif edilmez bir beyaz; yakıcı güneşin ve fazla kanın tesiriyle pek hafif esmere ve kırmızıya çalan nûrânî bir beyazlıkta idiler...

Mübârek elinin değdiği her şeyde de bir başka hususiyet belirirdi. O eller bazen de hayat pınarları gibi su akıttırdı... Bazen de o elin değdiği eşyaya ateş bile tesir etmezdi.

Nasıl mı oluyordu?

Şöyle:

Nebiler Nebisi'nin mübârek hizmetinde 10 sene bulunan Enes bin Mâlik Hazretleri anlatır: Birisi ona misafir olmuştu. Enes bin Mâlik (r.a.), misafirine yemek ikram etti. Yemekten sonra peşkirini sararmış, kirlenmiş, yemeğe bulaşmış gördü ve hizmetçisine seslendi:

– Bunu da al da tandıra at, bir müddet kalsın!..

Enes (r.a.)'in sırlarına vakıf olan o hizmetçi de peşkiri, ateşle dopdolu olan tandıra atıverdi.

Bütün konukları hayretle irkildiler; peşkirden duman çıkacağını, kavrulup yanacağını, kül olacağını ummuşlardı...

Derken bir zaman sonra hizmetçi, peşkiri, arınmış, temizlenmiş, pırıldamış olarak getirdi.

Oradakiler Enes Hazretlerine sordular:

– Ey Peygamber incisi, ey Peygamberle görüşüp konuşmuş aziz kişi! Peşkir nasıl oldu da hemen yanmadı, hem de nasıl böyle temizlendi?

O âşık-ı şeydâ dedi ki:

– Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.), bu peşkire mübârek elini ve ağzını silmişti; onun için böyle oldu!..

İşte O Nebiyyi Âhîrzamanın böyle binlerce mucizesi de devam etmektedir...

Ve mübârek ağızlarının yaşı da büyük bir mucize... Mağara'da hilm âlemi O'nun bir temasıyla birden yok oldu. Hayber gazâsında Allah'ın yenilmez arslanı Hazreti Ali'nin ağrıyan gözleri o temasla şifa buldu. Harp sahnesinde gözü bir ok darbesiyle çıkıp düşen sahâbi hemen O'nun huzuruna geldi, gözbebeğini avucunda tutuyordu, can ve gönülden çağlayıp da dedi ki:

– Ey iki Cihanın Efendisi, babam anam sana fedâ olsun! Şu hâlimi görüyor musun?

Allah'ın Resûlü, mübârek eliyle o gözbebeğini yerine koydu ve göz birden eskisinden daha güzel görmeye başladı...

Bir başka zaman da sahâbileri kendisine bir kova su getirdiler. İçti ve ondan sonra bir kuyunun içine döktü... O dem kuyu şevkle kaynadı ve etrafına misk kokular saçmaya başladı...

O Varlık Nûru'nun hangi işinden, hangi hâlimden bahsedeyim ki, O hepsinden ileridir...

Yine O'nun sahâbilerinden Berâ' bin Âzib (r.a.) anlatır:

– Ben kırmızı elbise içinde, gür saçları kulak memelerinden aşağı sarkmış hâlde Allah Resûlü'nden daha güzel hiçbir kimse görmedim. Saçları, iki omuzu arasını dövmekte idi. O'nun iki omuz arası genişti. Kendisi boyca uzun değil, kısa da değildi... (Müslim)

Hulâsa edecek olursak O, her mânâsıyla bir hilkat bediası, İlâhi tecelliye bir cemâl aynası teşkil ediyordu. O'nu hakkıyla anlatabilmek hiçbir dile nasip olmamıştır. O'nu daha fazla anlatabilmek için huzuru Muhammedisinde susmak gerek...

İşte ben bütün aczimle burada susuyorum. Ve bundan böyle O'nun âşıklarını birer gül demeti hâlinde sunmak istiyorum. O'nun aşkından zıplayan dağ mı ararsın, O'nun aşkından çöllere düşüp mecnun misali yanan Veysel Karanî Hazretleri gibi irfan incileri mi ararsın... O'nun aşkına candan el yummuş şehidler mi?.. Daha kimler ve neler... Hep göreceğiz, bileceğiz... Hâsılı Fuzulî'nin dediği gibi:

– **Aşk imiş her ne var âlemde...** deyip yollara düşeceğiz... Allah bizi maksudumuza erdirdin!.. Âmin.

Mustafa Necati BURSALI

Şeyh Galib.
Buhârî ve Müslim.
Müslim.
Müslim.
Hâkim rivâyet etmiştir.
Buhârî ve Müslim.
Müslim.
Şeyh Galib.
Müslim.
Hâkim rivâyet etmiştir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ÖNSÖZ

Söze şu mısralarla başlıyorum:

**O cenâb-ı Muhammed varlığın bir tanesi,
İşte güneş, ay, yıldız... Nûrunun pervânesi...**

O, öyle bir güzel ki, âlemlerin Rabbinin Sevgilisi olacak kadar... Bütün kâinat O'nun hürmetine yaratıldı. Bütün Peygamberler peygamberlik nûrunu O'ndan aldı. Küfür ve vahşet zindanında körleşen kalbleri O'nun nûru aydınlattı...

O, dünyada yegâne halâskârımız, âhirette en büyük şefaatçımız, mü'minleri Cennetle müjdeleyici, rahmete garkedici, Allah'a giden yolu gösterici.

O, âlemlerin Rabbinin en sevgilisi... Bütün sıfatlarında... Güzellikte, olgunlukta, ilimde, hilmde, şefkat ve merhamette, beşerde bulunabilecek her şeyde tek ve eşsiz...

Nasıl ki, âlemlerin Rabbi olan Allah bir ve benzersiz ise, O da benzerleri bütün insanlar ve peygamberler arasında bir ve yine benzersiz...

İşte bu eser, O'nu lâıykı vechile anlayıp nurunda pervâne olanların aşklarını dile getirmektedir.

Sahabi aşkının muhteşem örneğini göreceğiz... O'nu sevenlerdeki aşk, iman, muhabbet ve heyecana şahid olacağız ve onun mucizelerinden nefes nefes gönlümüze dolduracağız...

Allah'ın Sevgilisini sevmek... Onu nasıl seveceğiz? Sadece onu her şeyden üstün tutuyorum ve seviyorum demekle sevgimiz gerçekleşmez. Onu nasıl seveceğimizi yine o bize haber veriyor:

– Sünnetimi seven beni sevmiş olur. Beni seven kimse ise cennette benimle beraber olur.^[6]

Ve yine buyuruyorlar:

– Ümmetimin fesadı zamanında sünnetime sarılan bir Müslüman için yüz şehid sevabı vardır.

Saâdet devrinde bir gün adamın biri gelip İnsanlığın Efendisi'nin huzuru ile şereflendi, yanında oturup, hiç gözünü ayırmadan, Allah'ın Resûlü'ne bakıyordu...

Varlığın sebebi olan Peygamber buyurdular:

– Ne oluyor, sana?

Adam en taşkın bir cezbe hâliyle atıldı:

– Anam, babam sana fedâ olsun, (ey Allah'ın Resûlü)! Sana bakmakla faydalanıyorum. Kıyâmet günü olduğu vakit, Allah Teâlâ, (Sana verdiği üstünlük ile) seni yüksek dereceye kaldırır. (Ve o zaman ben senin cemalinden mahrum olurum)^[7]

Bunun üzerine kendisine şu ilâhi müjde verildi:

– **“Kim Allah’a ve Peygambere itâat ederse işte onlar, Allah’ın, kendilerine nimetler verdiği peygamberlerle, sıddıklarla, şehidlerle, iyi adamlarla beraberdirler. Onlar ne iyi arkadaşdır!”**^[8]

İlâhi aşk ve muhabbetin cennetlerini görmek ve o saâdet havuzuna atılmak ancak Peygamber sevgisi ile elde edilir. Allah ve Peygamber sevgisi, mukaddes dinimizin esası, Allah’a varmanın en kestirme yolu, ilâhi ünsiyet ve rahmetin biricik alâmetidir...

Bu sevginin rüzgârlarıyla okşanmayan gönüller, hazan bahçelerine benzer... Gönül toprağına Cenâb-ı Muhammed'in muhabbet damlası düşmeyen kimseler ebediyyen perişandır...

Aşk ve muhabbetin pek kıymetli bir örneğini Hz. Enes (r.a.) şöyle nakleder:

Adamın biri Allah'ın Resûlü'ne gelerek şöyle dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü, kıyâmet ne zaman?

Varlık Nûru sordu:

– Kıyâmet için ne hazırlığın var?

Adam şevkle atıldı:

– Ey Allah'ın Resûlü, farz namazlardan, oruçlardan, sadakalardan başka yaptığım fazla bir ibâdetim yoktur. Fakat ben Allah'ı ve O'nun Resûlü'nü seviyorum...

Bunun üzerine Peygamber-i Zîşân Efendimiz:

– **Sen muhakkak sevdiklerinle berabersin!**^[9] buyurdular.

Şu cihan sarayında güneşli günler, aylı yıldızlı geceler içinde yaşarken karanlık kalbinde İlâhi nûrun cılız bir pırıltısına şahit

olmadan kara toprakların meçhul yolcusu olmak ne acı, ne elîm bir şey!..

Ömür trenini iman rayları üzerinde yürütüp Cennet istasyonuna varmak isteyenler Cenâb-ı Ahmed-i Muhtar (s.a.v.)'in nûruna pervane olacaktırlar. Yoksa bu hayat yükü karın tokluğuna çekilmiş olur...

Gerçek mânâda Habib-i Kibriyayı seven kurtulmuştur. Ne mutlu O'nun sevgisi ile gönülleri pırıldayan kimselere...

Benim gönlümün feryâdı sadece şudur:

Balıkların suyu sevdiği gibi,

Ben de seni seviyorum, ey Nebi!..

Salât ve selâm O'na, âline ve ashabına olsun!..

A. Hamdi Akseki, Yeni Hutbelerim, s. 118.

Kaâdı İyaz, Şifa-i Şerif.

Nisa, âyet: 69.

Tâc, c. 5, s. 73.

A. Hamdi Akseki, Yeni Hutbelerim, s. 118.

Kaâdı İyaz, Şifa-i Şerif.

Nisa, âyet: 69.

Tâc, c. 5, s. 73.

BİRİNCİ BÖLÜM

SEN OLMASAYDIN ÂLEMİ YARATMAZDIM

Bütün âlemleri yoktan var eden, varlığından bizleri haberdar eden, kullarından mü'minlerin kalb gözlerini açıp marifetinin nûru ile onları rızâ-i Bârisine eriştiren Allah'a hamd olsun...

Hilkatin Fâtıhası, Nübüvvetin Hâtimesi, insaniyetin melce-i hürriyet ve adâletin bânisi, ins-ü cinnin ve bütün mahlûkatın Peygamberi, Mahkeme-i Kübrânın şefâat tacı, Sidre-i Münte'hâ'nın husûsi misafiri, mekârim-i ahlâkın mütemmimi, İmamü'l-Harameyn, Resûlü's-Sakaleyn, Ceddü'l-Haseneyn Cenâb-ı Muhammed Muhtar'a salât ve selâm olsun... Ki, bütün âlemler O'nun yüzüsu hürmetine yaratıldı. Ve:

– **Sen olmasaydın, sen olmasaydın, bu âlemi yaratmazdım!** hitab-ı izzetine mazhar oldu...

O'nun gelişiyile dünya ufukları güldü, insanlığın hasretle beklediği saâdet sabahı doğdu.

Âlemde sevmeye ve sevmeye lâyık bir tek O var. O'nun sevgisi bütün mahlûkun maksududur...

**“Muhammed'den muhabbet oldu hasıl,
Muhammed'siz muhabbetten ne hasıl?”**
diyen âşık ne güzel söylemiş!..

Şu kâinat dediğimiz varlık sadefi, ilâhi muhabbetin tezahüründen ibarettir. O kudsî zuhurun öz cevherini, Muhammedî nûr teşkil ediyor. İşte bunun için hakikat-i Muhammediyye; sevgi ve muhabbet saltanatının zuhur aynası olmuştur.

Ne güzel demişlerdir:

**“Ayinedir bu âlem, her şey Hak ile kâim,
Mir'atı Muhammed'den Allah görünür dâim!”**

Evet, O'nu ilk önce Allah sevdi. O'na Habibim dedi. O'nun ismini **“Muhammed”** koydu. Kerîm Mevlâ kendi nûrundan bir nûr meydana getirdi. Bu mukaddes nûr, nûrların en güzeliydi. Çünkü Allah'ın kendi

nûrundandı. Allah, bu nûru öyle sevmiştir ki, bu nûrun adına **“Muhammed”** demiştir. Bu nûr, **Habib**’dir. Yani **Sevgili**’dir. Aziz ve Celîl olan Allah, bu nûru çok sevmiş, çok övmüş ve güzelleştirmiştir. Zaten “Muhammed” övülmüş, sevilmiş ve güzelleştirilmiş, demektir...

Kim âşık olmaz ki, böyle güzele?

Bu güzelin sevgisi âlemin varlığına sebep olmuştur.

“Sen olmasaydın, sen olmasaydın, bu âlemi yaratmazdım!” demiştir Allah O’na...

İki âlem de O’nun varlığıyla var oldu. Arş’da, O’nun adıyla durup dinlendi... Bir taş parçası bile, O’nun yüzünden yüceliğe erdi. Ay, parmağının bir işaretleriyle ayrıldı... Mucize parmaklarından susuz kalan ümmete çeşmeler akıttı. Bir hurma dalını bile iştihakla inletti.

Toprak, O’nun için lütuflara uğradı. Âlem, O’nun saçlarıyla misk kokularına büründü. İki omuzunun arasında güneş gibi apaçık peygamberlik mührü vardı...

Güneş, O’nun tebessümüne kuldu. Ağlayışı buluta iş buyururdu. Âlemlerin Rabbi, Arş’la Kürsî’yi O’nun nûrundan yarattı. Hz. Musa bile O’na âşık oldu da can ve gönülden şöyle niyaz etti:

– Yâ Rabbi! Beni O’nun ümmetinden et!..

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

Muazzez sahabilerden Enes bin Mâlik Hazretlerinden nakil:

– Allah’ın Resûlü anlattılar: Allah Hazreti Musa’ya vahyedip buyurdu: **“Ahmedi inkâr etmiş olarak bana gelenleri Cehennem ateşine havale ederim!”**

Musa peygamber sordu:

– Yâ Rab, Ahmed kimdir?

Allah (c.c.) buyurdu:

– O öyle bir insan ki, ondan daha keremlisini yaratmadım ve gökleri, yerleri halletmeden onun adını kendi isimle yan yana arş üstüne yazdım. Onun ümmeti Cennete girmeden de Cenneti başka ümmetlere haram kıldım!

Musa (a.s.) dedi:

– Yâ Rab! Onun ümmeti kimlerdir?

Rabbi Rahîmimiz buyurdu:

– Çok çok hamdedicilerdir! Gündüzleri oruçlu, geceleri ibâdet hâlinedir. Allah korkusu çekerler ve her an şehâdet getirirler. Ben

onları Cennetime alırım!..

Musa (a.s.) dedi:

– Ey Rabbim! Beni o ümmetin Peygamberi kıl!

Aziz ve Celîl olan Allah buyurdu:

– Onların peygamberi kendilerindendir!

Musa peygamber aşka geldi ve niyaz etti:

– Allahım! Beni onun ümmetinden eyle!..

Allah ferman buyurdu:

– Yâ Musa! Sen evvel geldin, O, sonradan gelecektir. Dünyada O'nunla birleşemezsin! Lâkin seninle O'nu Celâl âleminde birleştireceğim!.. [\[10\]](#)

İşte Musa (a.s.) gibi ulü'l-azm bir peygamberin O'na ümmet olmak istemesi, hep O'nun aşkınaydı...

Evet O bütün âlemlere hidâyet ve **Rahmet** olarak geldi. Bütün dinlerin üstüne İlâhi hüküm ve fermanları (**Hatemu'n-nebiyyin**)di.

Ve Allah (c.c.) buyurdu:

– **Sen ne kadar yüce bir yaradılışa sahipsin!**

İşte bu pek yüce yaradılıştan kâinat zuhur etti...

Aşka bakınız, muhabbetin yüceliğini görünüz:

– Allah (c.c.) Âdem'in kalbine ilham etti, o da sordu:

– Allahım! Beni niçin “**Ebû Muhammed, Muhammed'in babası**” diye künyeledin?

Hazreti Mevlâ buyurdu:

– Yâ Âdem! Başını kaldır da bak!

Âdem (a.s.) başını kaldırıncı arş üzerinde Allah Resûlü'nün nûrunu ve yazılı ismini gördü.

– **Bu senin zürriyetinden bir Peygamberin nûrudur ki, ismi göklerde Ahmed ve yerlerde Muhammed'dir. O olmasaydı, sen de olmazdın, kâinat da...**

“Yok bile yokken O vardı;

O bir nûr... Ki mutlak saffet.

Âdem, Allah'a yalvardı;

O nûr için beni affet!” [\[11\]](#)

Ve Hazreti Âdem affedildi, O nûrun aşkına...

• • •

O doğduğu zaman Kâbe'deki 360 put yıkıldı, Seva nehrinin suyu çekildi. Taberiye gölü kurudu. Kısra'nın eyvanı sarsıldı, 14 taşı düştü.

Semâdan melekler yeryüzüne indi, o nûrun aşkına...

Gençliğinde amcası Ebû Tâlib ile kervana katılıp ticaret için yola çıkmışlardı. Kervanın yolu Busrâ'ya uğradı. Orada nehrin hemen kenarında kupkuru bir ağaç vardı. O'nun oraya gelişiyle ağaç birdenbire yeşillendi, filizlenerek tomurcuk verdi, çiçek açtı, dalları meyvelerle doldu. Altından geçerken dallar tıklım tıklım meyveleriyle ona doğru secde edercesine eğilerek selâm verdi. Bu diriliş ve selâm veriş, yine O'nun aşkına oldu...

• • •

İşte O, tek katresinin hacminde bin umman çalkalanan ve tek zerresinin menşurunda bin kâinat yüzen Kevser havuzunun sahibi...

“Vasfında sözün hulâsasın al:

İnsandı, fakat Melekden efdâl!”

Her güzellik, O'nun cemâlinde tüllendi. Bu cihan bahçesi, O'nun yüzü gibi bir gül görmedi...

O geldi, İlâhi hidâyetin fecri açıldı; O'nunla yeryüzüne hak nûru saçıldı; saâdetin altın sabahı, koynunda sakladığı iman güneşini insanlığın ikbâl semalarına bıraktı... Gönüllere öyle bir aşk ateşi düştü ki, insanlık fitili kesilmiş bir mum gibi yandı...

Bu diriliş ve bu yanış, hep O'nun aşkına oldu...

Mevahibü'l-ledünniye, İmam Kastalânî.

Esselâm, Necip Fazıl.

Mevahibü'l-ledünniye, İmam Kastalânî.

Esselâm, Necip Fazıl.

AHD-İ MİSAK

Allah'ın yenilmez arslanı Hazreti Ali (k.v.) ve İbn-i Abbas'tan rivâyet edilir ki, şânı pek yüce olan Allah, gönderdiği peygamberlerin hepsinden, kendileri hayattayken Allah'ın Resûlü gönderilecek olursa hemen iman etmeleri için ahd almıştır. Hemen **Cenâb-ı Muhammedü'l-Emîn'e** iman etmeleri, hiçbir yardımdan geri kalmamaları, ümmetlerinden de aynı sözü almaları yolunda ahd...

Aziz ve Celîl olan Allah, Cenâb-ı Muhammed'inin nûruna, öbür peygamberlerin nûrlarına nazar etmesini ferman etti... Allah'ın Sevgilisi'nin, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberinin nûru hepsini kuşattı. Gelecek zamanın peygamberleri sordular:

– Ey Rabbimiz! Nûru bizi kuşatan bu varlık kimdir, nedir?

Rabbü'l-Âlemin cevap verdi:

– O benim Sevgilim'in (Muhammed'im) nûrudur. Eğer siz O'na inanır ve bağlanırsanız peygamber olursunuz!..

Nûrlar haykırdı:

– O'na ve Nebiliğine inandık!

Allah sordu:

– Şahid olayım mı?

Nûrlar, Cenâb-ı Muhammed'in aşkına haykırdı:

– Ol, yâ Allah!..^[12]

İşte bu haykırış ve ahd, O'nun aşkındaydı...

O'nun aşkı, elmas elmas gönülleri pırıldattı da, dünya ufukları cennetler gibi güldü. İnsanlığın hasretle beklediği saâdet sabahı doğdu. Kalbler nûrlandı, basiretler açıldı, akıllar ışık ışık yandı. Hayatın donuk ve bulanık akışları duruldu. Ve aşk şimşeği gönül semâlarında öyle bir çaktı ki, cihan, solmaz ve ebedî bahara kavuştu...

İşte bu aşk yüzünden cihan başka cihan oldu. Dâvet ve risâletinin müjde ırmakları Cennet çağılılarıyla aktı...

O'nu gören, nûrunun pervâneleri, hidâyetinin yıldızları, hakikat ve fazilet medreselerinin tilmizleri oldu...

O'nun aşkı taşı bile dile getirdi. Yolda karşılaştığı taş, ağaç:

– **Esselâmü aleyke yâ Resûlallah!**

diyerek O'na selâm durdu. Bu selâm ve bu haykırış, hep O'nun aşkınaydı...

O varlık güzeli, Allah Sevgilisi, iman bayrağını kâinatın burcuna dikti de, buğz-u adavet çöllerini muhabbet Cennetlerine çevirdi. Kan akan vâdilerde nûr ve muhabbet nehirleri çağlattı. Kız çocukları, diri diri gömülmekten kurtuldu. Hakiki insanlığı, ebedî hayatı, ölmezliğin sırrını hep O öğretti...

Rüzgârlar, başka bir heyecanla esti, denizler yepyeni bir neşeyle dalgalandı, dağlar başka bir edâ ile süzüldü, bulutlar bambaşka bir aşk ile ağladı... Ağaçlar, çiçekler, çimenler acip bir cümbüşe başladı ve aşk pınarı çağladıkça çağladı...

Ve Allah buyurdu:

– **“Biz, seni (Habibim) âlemlere (başka bir şey için değil) ancak rahmet için gönderdik.”**^[13]

İşte O nûru, O rahmeti bütün varlıklar sevdi...

Çöller, sahralar, dağlar, taşlar O'nun aşkıyla yandı...

Ve şu ilâhi cilveye bakınız:

Bir gün bir su kenarında ayakkabılarını çıkarıp abdest alıyordu. Tam o ân bir kuş kanat çırparak geldi, ayakkabılarından birini kaptığı gibi havalandı ve ufuk ufuk süzüldü. Havada ayakkabıyı ters çevirdi. İçinden bir yılan düşüverdi. Kuş saâdetle kanat çırpıp ayakkabıyı tekrar getirdi. Allah Resûlü'nün önüne koyup dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü, buyur giy!

İşte bu kanat çırpış ve dile geliş, hep O'nun aşkınaydı...

Bir gün de kuduz kâfir Ebû Cehil avucunun içine birkaç çakıl taşı almış O'nun huzuruna gelmiş ve demişti:

– Avucumda ne var bil, sana iman edeceğim!

Allah'ın Resûlü dediler:

– Avucundakiler benim kim olduğumu söylesinler...

Taşlar hemen dile geldi ve çığlık çığlık seslendi:

– Şehâdet ederiz ki, Sen Allah'ın Resûlüsün!..

İşte bu şehâdet ve bu çığlık, hep O'nun aşkınaydı...

• • •

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.), çocukluk çağında sûtanneye verildi. O, Halime hatunun evine girer girmez, evi bereketlerle doldu. Göklerden deste deste nûrlar indi, her taraf çağlayıp coştı, keçileri kuzuladı, develeri süt pınarı hâline geldi...

Yine Halime hatunun yanında bulunduğu demlerde sütkardeşiyle çöllere çıkıp dolaşırdı. Gökte fıkırdayan güneş, yerde kavuran kum, taşların sivri dişleri ona tesir etmezdi. Çünkü başının üstünde daima bir bulut kudret şemsiyesi hâlinde duruyordu. O nereye gitse, bulut da O'nunla gidiyordu...

İşte bu gidiş geliş, hep O'nun aşkındaydı...

• • •

O, Allah'dan aldığı emirle Tevhid bayrağını kâinatın merkezine dikti. O'na erkeklerden ilk olarak Hazreti Ebû Bekir (r.a.) iman etti. Ki, Müslüman olur olmaz binlerce altınını sadaka olarak dağıttı. Bu hâli gören kâfirlerin aklı kamaştı ve bir gün hilm âlemi yüce Sıddîk'ı tuttular, dövdüler, dövdüler, takunyalarla iman aynası berrak yüzüne vurdular... Onu kanlar içinde baygın bir hâlde bıraktılar.

Cihan Sıddîk'ı bir türlü ayılamıyor, kendine gelemiyordu. Ancak o günün sonuna doğru kendine gelebilmiş, gözlerini açıp usul usul konuşabilmişti:

– Allah'ın Resûlü nasıl?

Ona sordular:

– Bir şey yer, içer misin?

En büyük sıddîkiyet ve teslimiyet örneği Hazreti Ebû Bekir kükredi:

– Vallâhi, Allah'ın Resûlü'nü gidip görmedikçe ne yemek tadarım, ne de bir şey içerim!

Gece olup herkes uykuya dalınca O'nu Allah Resûlü'nün nûr bağışlayan huzuruna götürdüler...

Peygamberlerden sonra cihanın en büyük insanı Cenâb-ı Sıddîk (r.a.), vücudundan akan kanlara aldırmadan bir ceylân gibi atıldı. Kâinatın Efendisine sarıldı, O varlık güzelini öptü nefes nefes içine çekti ve dedi:

– **Ey Allah'ın Resûlü! Anam babam sana fedâ olsun. Sen sağ ve sıhhatte olduktan sonra bana bu musibet hiç gelir. O azgın,**

sapkın adamın, yüzümü gözümü yerlere sürüp bilinmez hâle getirmesi beni senden ayıramaz ki...

İşte bu iman, bu teslimiyet, hep O'nun aşkındaydı...

Mirac gecesinin kutlu sabahı...

Varlığın sebebi olan Peygamber, (İsrâ)yı haber veriyorlar. Dinleyenlerde hayret ve dehşet... Işığı milyarlarca senede gelen bir feza noktası ile dünya arasındaki boşlukta yuvarlanır gibi bir şey...

Müthiş haber, dalga dalga Mekke'yi tutuyor. Kâfirlerin akli büsbütün kamaşıyor... Hemen Hazreti Ebû Bekir'in evine koşuyorlar ve kapıyı yumrukluyorlar. Hilm âlemi yüce Sıddîk (r.a.) çıkıyor:

– Ne istiyorsunuz?

Kâfirler atılıyor:

– Dinle yâ Ebâ Bekir! Şimdi de semâvi bir at üzerinde Mekke'den Kudüs'e uçtuğunu, oradan da kat kat göklere yükseldiğini, derece derece bütün peygamberleri gördüğünü, melekler âlemini dolaştığını, Cenneti, Cehennemi seyrettiğini, ilâhi esrarın ufkuna vardığını ve Allah'ın cemâlini müşahade ettiğini iddia ediyor. Buna da mı evet diyeceksin?

Hazreti Ebû Bekir (r.a.)'in yüzünde nokta nokta elmas... Tesbit ve tahkiki akla mahsus olmayan bu harikulâdelikleri dinledikten sonra soruyor:

– Bunları söyleyen kim?

– O! Yani Allah Resûlü olduğunu iddia eden adam.

– O mu? Gerçekten O mu?

– Evet, O!

Hazreti Ebû Bekir haykırıyor:

– O söylediyse doğrudur!..

İşte bu tasdik, bu haykırış, hep O'nun aşkındaydı...

Buna delâlet eden âyet Âl-i İmrân 81 ve Ahzab: 7.

Enbiya, âyet: 107.

Enbiya, âyet: 107.

Buna delâlet eden âyet Âl-i İmrân 81 ve Ahzab: 7.

HİCRET VE ÖTESİ

Beyinlerde zebanilerin horon teptiği Kureyş kâfirleri Müslümanlara nefes aldırıyorlardı. Nihayet hicret emredildi. Allah'ın Resûlü bir gece yatağına Hazreti Ali (k.v.)'yi yatırıp dışarı çıktılar ve doğruca Sıddîk-ı Ekber'e geldiler. Hazreti Ebû Bekir (r.a.) köpük köpük taşıtı:

– Anam babam sana fedâ olsun, buyurun, ey Allah'ın Resûlü!

Allah'ın Resûlü buyurdular:

– Medine'ye göç emri verildi, ya Ebâ Bekir, gidiyorum!

En büyük sıddîkiyet ve teslimiyet örneği sordu:

– Ben de beraber miyim, ey Allah'ın Resûlü?

Ondan şu cevabı aldı:

– Evet, ya Ebâ Bekir!

Hazreti Ebû Bekir'in gözlerinde elmas elmas yaş. Saâdetinden uçacak gibi oldu ve dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Binilecek iki devem var. Biri senin biri benim!

İşte bu gözyaşı ve bu çağlayış, hep O'nun aşkındı...

Yola revan oldular. Sevr dağındaki mağaraya vardılar. Ve içeri girip gizlendiler.

Mağarada Allah'ın Sevgilisi, mukaddes başını, âlemde en büyük Peygamber dostu ve en şiddetli Hak sevdalısı Hazreti Ebû Bekir'in kucağına koymuş uyumakta...

Hilm âlemi yüce Sıddîk, uyanıklığı mı, uyku hâli mi, oturuşu mu, yoksa duruşu mu daha güzel ve canlı olduğunu kestiremediği bu mukaddes ve pırıltılar saçan yüze hayran hayran bakıyor...

Müthiş bir ân!..

Mağaranın deliklerinden birinde küçük bir yılan başı, Hz. Ebû Bekir hemen çıplak ayağı ile deliği tıkadı. Aynı anda da Hz. Ebû Bekir (r.a.)'in ayağına incecik bir neşter gibi yılanın dili girip çıktı. Acısından tâ ciğeri yandı Sıddîk'ın... Fakat Allah'ın Resûlü uyanıp rahatsız olmasın diye hiç kıpırdamadı... Yılan bir taraftan zehirli dilini sokup çıkarıyor. O kadar acı duydu, o kadar ciğeri yandı ki, gözlerinden

pınar pınar yaş boşandı ve damlalar Allah Resûlü'nün mübârek yüzüne düştü.

Varlığın sebebi olan Peygamber uyanıp sordular:

– Ne oldu, ya Ebâ Bekir?

Hız. Ebû Bekir (r.a.) acı ve ızdırabını bir anda unuttu ve dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü, ayağımı bir şey soktu. Ama beis yok, anam babam sana fedâ olsun!..

– Ey Ebâ Bekir! Çek ayağını o delikten, görelim ne imiş.

İrfan denizine garkolmuş din büyüğü ayağını delikten çeker çekmez yılan meydana çıktı ve başını ileri uzattı.

Kâinatın Efendisi yılanı hitap ettiler:

– Ey hayasız! Aziz ve Celîl olan Allah'tan ve benden utanmadın da mağara arkadaşına eza ettin öyle mi?

Yılan boynunu büktü ve dile gelip:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; sizin âşıkınız sadece insanlar değildir. Hayvanlar da sizin mukaddes cemâlinizin hayranıdır. Kendi cinsimizin büyüklerinden yüksek vasıflarınızı işitip âşıkınız olmuş, nûrlu yüzünüzü görmeye hasret çekmiş ve bu mihneti mağarayı mübârek ayağınızın uğur ve bereketi ile gönüllere sefa ve ferah veren emsalsiz bir makam yapacağınızı bilmiştim. Böylece nice zaman var ki, bu mağarayı kendime yurt ve mekân edindim. Gönül derdime devâ bulurum diye gece gündüz yolunuzu gözledim. Ve şimdi sizin mukaddes cemâlinizi görecekğim anda arkadaşınız önüme duvar oldu...

İşte bu uzun bekleyiş ve bu içten çağlayış, hep O'nun aşkınaydı!..

İçerde bu işler olurken, dışarıda da mağaranın ağzını kocaman bir örümcek ağı perdeledi. Ağın tam ortasında dev gibi iri bir örümcek, nokta kadar gözleri fırıl fırıl, uzun ayaklarının salıncağında yaylanmaya başladı... Ve kenarda bir güvercin yuva kurdu ve yumurtladı...

Bütün bu olup biten şeyler, hep O'nun aşkına idi...

ÇÖLLERDE HAYAT FIŞKIRIYOR

Kâinatın Efendisi mağaradan çıkıp Medine istikametinde yola revan oldular.^[14] Uçsuz bucaksız kum denizi... Gökte fıkırdayan güneş, yerde taşların akrep dişi ve vadilerin buram buram yükselen alevi... Şimdi her şey ona hizmette... Mukaddes başının üstünde bir bulut onu gölgelemekte...

Yolda “Kudey” diye bir yere vardılar. Orada kendi hâlinde bir kadın... Gelip geçen yolculara yiyecek, içecek satıyor...

Kadına yanaşıp dediler:

– Yiyecek, içecek bir şeyin var mı?

Kadın boynunu büktü:

– Kusura bakmayın, hiçbir şeyim kalmadı!

Orada kulübenin kenarında bir deri bir kemik, cılız bir koyun. Ayakta duracak takati bile yok...

Allah’ın Resûlü buyurdular:

– Şu koyunun sütü de mi yok!

– Âh neredede, öyle bir bitkin hâlde ki, sürüye bile gidemedi...

– Eğer izin verirsen biraz sağalım. Ne çıkarsa bize yeter!

– Siz bilirsiniz, işte orada duruyor, buyurun tecrübe edin!

Kâinatın Efendisi koyunun yanına vardı. Mukaddes ellerini memelere doğru uzattı ve “**Allah’ın izniyle**” deyip sağmaya başladı...

Birden fişkırان süt... Hem öyle bir fişkırış ki, sanki meme değil, bir kudret pınarı...

Koyun birden gençleşti ve semizleşti...

Uzun zaman sağdılar. Koyun, hiçbir zaman sütünü eksiltmedi...

İşte bu süt ve bu fişkırış, hep O’nun aşkındaydı...

Yollar yollar... Hep azılı kâfirlerle dolu. Kureyş müşrikleri her tarafı didik ediyor. Yolda Süraka isimli biri, atıyla sağa sola seğırtirken Allah’ın Resûlü’nü gördü. Sıddîk-ı Ekber çığlık çığlık haykırdı:

– Ey Allah'ın Resûlü, kâfirler bizi bastı!

Kâinatın Efendisi tebessüm buyurdular ve dediler:

– Korkma, ya Ebâ Bekir, kâfirler bize zarar eriştiremez!

Sûraka yıldırım hızıyla üzerlerine doğru geliyor. Gâyesi onları yakalamak ve kâfirlere teslim etmek. At kumları yara yara uçuyor ve gittikçe mesafe kısalıyor...

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi mukaddes ellerini açtılar:

– **Allahım onu düşür!**

Karşılıklı ses gelebilecek bir yerde iken Sûraka'nın atı birden kum denizine gömülüverdi. Öyle ki, meydanda sadece atın başıyla Sûraka'nın göğsünden yukarısı kaldı ve kum denizi Sûraka'yı yutmaya devam ediyordu...

Sûraka inledi:

– Bildim, bildim! Duân bereketiyle oldu! Yine duâ et de kurtulayım, düşmanlarını savayım!..

İnsanlığın Tacı yine duâ buyurdular. At birden silkinip kalktı ve kumlar yeniden dümdüz oldu...

İşte kumların koca atı yutması ve tekrar bırakması, hep O'nun aşkınaydı...

Evet, her şey O'nun için var oldu...

Bütün bir fazilet cihanı, O'nu sevmekte ittifak etti. Her güzellik, O'nun cemâlinde tüllendi. O eşi ve benzeri olmayan varlık güzeline, Allah Sevgilisi'ne, hayat ve fazilet elbisesi kudret makasıyla biçildi... O öyle bir hakikat sultanıydı ki, Cebrâil bile O'nun nûrundan var oldu. Tûba dalları, onun safa rûzgârlarıyla sallandı. Bir hurma kütüğünü bile hicranıyla ağlattı...

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

Mescid-i Saâdette ağaç gövdesinden bir kütük vardı. Kâinatın Efendisi, namazlarını o kütüğe doğru kılarlar ve onun yanında hutbe okurlardı. Muazzez sahabilerden biri:

– Ey Allah'ın Resûlü, dediler, diler misin, sana bir minber yapalım? Cumaları oraya çıkar ve hutbeni okursun!..

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) bu teklifi kabul buyurdular. Bunun üzerine o sahâbi, üç basamaklı bir minber yaptı

ve mescide yerleştirdi.

İşte bu minber yerine konulunca, yanından ayrılıp minbere çıktıkları an, hurma kütüğü inilti ler salıvermeye ve sarsılmaya başladı. Sahabilerin haşyet ve dehşet nazarları önünde Allah'ın Resûlü minberden indiler ve mukaddes elleriyle kütüğü meshedip buyurdular:

– Ey sütun! Ne inlersin, neye âh-ü figan eylersin?

Hurma sütunu:

– Ey Fahri Cihan, dedi; senin firakınla âh eylerim. Hicranın âteşi gönlümü yaktı, ondan figan eylerim. Sen bana dayanırdın da hutbe okurdun, şimdi beni terk ettin, ben seni göremiyor ve mübârek sesini duyamıyorum...

– Madem ki feryâdın benim hicr ü firakımdandır; bunun mukabili seni taze hurma ağacı etsinler ve herkes senin meyvenden yesinler, veyahut seni âhirette bir servi eylesinler ki ebedî ter ü taze kalasın!

– Ey Allah'ın Resûlü! Ben onu isterim ki, cemâlinin ziyasıyla canım hayat bula ve bekâsı dâim ola. Çünkü taze selvi ve cümle ağaçların hayat ve bekâsı güneş ve su iledir; ama benim hayatımın devamı, senin cemâlinin nûruyladır. (Ey iki cihanın aydın güneşi! Senin vücud-u şerifinin ihsânına ve cemâlinin letafet ve teravetine hangi bir şey muadil olur ki, ben onu isteyeyim? Ve senin mübârek cemâlinin nûrunu görmeyince hangi bir nûr bana teselli verir ki, ben onu isteyeyim? Âh benim senden başka muradım yoktur ki onda karar kılayım).

Âlemin Fahri buyurdular:

– Ey sütun! Mü'minler gibi haşrolmak ister misin?

O ân sütun şöyle inledi:

– Cennette beni dik ki, benim meyvelerimden Cenâb-ı Hakk'ın sevgili kulları yesin. Hem bir mekân ki, orada bekâ bulup çürümek yoktur!..

Allah'ın Resûlü kütüğü kucakladı ve onu meshetti, kütük ancak o zaman iniltiyi ve sarsıntıyı kesti...

İşte bu inilti, bu feryad, işte bu hicranla çağlayış, hep O'nun aşkına ydı...

Diğer bir rivâyete göre Allah'ın Resûlü buyurmuşlardır ki:

– **Ben onu kucaklayıp teselli vermeseydim, Resûlüllah'ın firakından kıyâmete kadar böyle ağlaması devam edecekti.**

Sonra Allah'ın Resûlü o sütunu minberin altına koydular... O sütunun yer içine defnedildiği ve insanlar gibi haşrolacağı rivâyeti de vardır. Bu mucizeyi hadis imamlarının birçoğu nakletmektedirler. Merhum Bediüzzaman Hazretleri de “**Mektûbât**” isimli eserinde buna geniş yer vermiştir...

Hasan Basri Hazretleri bu hâdiseyi andıkları vakit ağlar ve şöyle derdi:

– **Ey Allah'ın kulları! Nebiyyi Âhîrzamanın Allah'a yakınlığından bir kütük zevke gelip ağlıyor da, siz insan olduğunuz ve bu hakikate vâris bulunduğunuz hâlde ne duruyorsunuz?**

İnsan olanın, onu sevmemesine, ona gönül bağlamamasına imkân yoktur. Onun ışığının girmedığı kalbler, cehennem karanlığı ile mızrak mızrak dolar... O'nun muhabbet damlasının düşmediği gönül, katılıkta yalçın kayaları bile geçer...

O'nu ne kadar insan sevdi bir bilseniz...

Ucu kıyâmete dayanan aşk kabileleri, O'nun sevgi ve heyecanıyla aktı.

O'nun muhabbetiyle dökülen gözyaşları, semâ yıldızlarının sayısını çoktan geçti...

İsmet ve iffet sadefi Hz. Âişe (r.anha) şöyle dedi:

– **Züleyha'yı kınayıp da, Hazreti Yûsuf'u görünce ellerini kesen kadınlar, eğer Cenâb-ı Muhammed Mustafa (s.a.v.)'in nûr cemâlini görselerdi ellerinin yerine kalblerini keserlerdi...**

İşte aşk... Hem de O'nun aşkı...

Sen Şâh-ı Levlâk'sın yâ Resûlâllah,

Aşkın beni yaksın yâ Resûlâllah!..

Sevdim seni ben, âleme rahmet diye sevdim;

Bir benzeri yok, Cenâb-ı Ahmed diye sevdim!

4 büyük halifenin ve Cennetle müjdelenen diğer sahâbi ulularının hayatlarını ayrı ayrı kitaplar hâlinde daha evvelce neşrettiğimiz için bu kitapta kısa olarak değiniyoruz.

4 büyük halifenin ve Cennetle müjdelenen diğer sahâbi ulularının hayatlarını ayrı ayrı kitaplar hâlinde daha evvelce neşrettiğimiz için bu kitapta kısa olarak değiniyoruz.

O'NUN AŞKIYLA ZIPLAYAN DAĞ

Bir gün Allah'ın Sevgilisi, beraberinde Hazreti Ebû Bekir, Hazreti Ömer ve Hazreti Osman bulunduğu hâlde Uhud dağına çıktılar. Koca dağa birden şevke geldi ve harekete başladı. İnsanlığın Efendisi mübârek ayaklarıyla dağa vurup dediler:

– **Dur, yâ Uhud! Senin üzerinde bir Nebi, bir Sıddîk ve iki şehid var!**

Ve dağ duruverdi...

İşte bu şevk, bu hareket ve duruş, hep O'nun aşkıydı...

• • •

İbni Ömer (r.a.) anlatsın:

Allah'ın Resûlü ile seferdeydik. Karşıdan bir çöl adamı gelmekteydi. Adam yaklaşıncı, Resûller Serveri, sordular:

– **Eyne târîdü-Nereye gidiyorsun?**

– Evime, çoluk çocuğuma gidiyorum.

– **Ondan daha iyi bir hayır istemez misin?**

– Nasıl bir hayır?

Kâinatın Efendisi buyurdular:

– **Allah'tan başka İlâh ve O'nun ortağı olmadığına, Muhammed'in de O'nun kulu ve Resûlü olduğuna şehâdet getir.**

Çöl adamı bu teklif karşısında hayretler içinde kaldı ve dedi:

– Bana bir delil gösterebilir misin?

Varlığın sebebi olan Peygamber, ileride bir ağacı işaret edip:

– **Vadi kenarındaki ağaç şahid olacak,** buyurdular ve ağacı yanlarına dâvet ettiler. Ağaç dere kenarından, toprağı yarararak Allah Resûlü'nün nûr bağışlayan huzuruna geldi ve orada üç kere şehâdet kelimesini tekrarladi ve sonra eski yerine döndü. Köklerini yere gömdü ve öylece kaldı...

İşte bu geliş, bu gidiş ve bu şehâdet, hep O'nun aşkına idi. Ve bu mucize karşısında aşk kurşununu yüreğine yiyen adam İslâm'a can attı...

Evet, O Resûl-i Zîşânın aşkı nice gönülleri yakıp kavurdu, nice gönüllerden Cennet pınarları çağlattı...

Ve bir şâiri şöyle sızlattı:

– **Ey Allah'ın Resûlü! Kudretim yok ki yanında bir çadır kurup sana komşu olayım. Param mevcut değil ki mahallenden bir ev satın alayım. Ben kulağı ve gözü şunun için isterim ki, kulağımla sesini dinleyeyim; gözümle mübârek yüzünü göreyim!..**

İmam Kastalânî, Taberânî, Beyhâkî, Cenâb-ı Ömer'den rivâyet ederler:

Peygamberler Peygamberi sahabileri ile bir mahalde bulunuyorlardı. Bir çöl adamı, elinde avladığı zab (kelerin büyüğü ve eti yenen bir hayvan)la oradan geçiyordu; Varlığın Nûru'nu gördü ve sordu:

– Bu zât kimdir?

Cevap verdiler:

– Allah'ın Resûlü'dür!

Adam atıldı:

– Lât ve Uzza'ya yemin ederim, şu zab senin risâletine şehâdet etmedikçe ben de sana iman etmem!

Ve elindeki hayvanı İnsanlığın Efendisi'nin önüne saldı. Allah'ın Resûlü hayvana hitap ettiler:

– Yâ zab!

Hayvan dile geldi ve dedi:

– Buyur ey Allah'ın Resûlü!

– Sen kime ibâdet edersin?

– Semâda arşı, arzda saltanatı, denizlerden hükmü, Cennette rahmeti, Cehennemde azâbı olan Allah'a!..

– Ben kimim?

Hissi kudsiye sahip hayvan, Allah'ın izniyle aynen şu cevabı verdi:

– **Sen, Rabbü'l-âleminin Resûlüsün, Peygamberlerin hâtemisin, seni tasdik eden felâh buldu, sana inanmayan zarar edip hüsranda kaldı.**

Bu hâli gören adamın aklı kamaştı ve en taşkın bir cezbe hâliyle haykırdı:

– **Allah bir ve sen onun Resûlüsün!..**

İşte bu haykırış, işte bu çağlayış, hep O'nun aşkına idi...

O Allah Sevgilisine, Peygamberler Sultânına sadece insanlar âşık olmazdı. Bütün varlıklar O'na selâm verip, nûrunda pervâne olurdu.

Hazreti Ya'la rivâyet ediyor:

Bir seferde, Talha veya Semure denilen bir ağaç geldi, Allah Resûlü'nün etrafında tavaf eder gibi döndü. Sonra yerine gitti. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü dediler:

– **O ağaç, Cenâb-ı Hak'tan istedi ki, bana selâm etsin...**

Evet, evet; Kâinatın Fahri, ne zaman taş ve ağaca rastgelseler, onlar onu:

– **Esselâmü aleyke yâ Resûlâllah!** diyerek selâmlıyorlardı...

ESSELÂMÜ ALEYKE YÂ RESÛLALLAH!

Hazreti Büreyde haber veriyor: Biz Allah'ın Resûlü ile beraberdik, bir seferde, bir Arabî geldi, bir mucize istedi. Allah'ın Resûlü, adamın teklifini kabul edip, bir ağacı çağırdılar. Ağaç, sağa sola, öne arkaya eğilip köklerini yerden çıkardı ve büyük huzura geldi. Kâinatın Efendisi'ne hitap etti:

– **Selâm sana olsun, ey Allah'ın Resûlü!..**

Çöl adamının gözleri hayretle açıldı ve dedi:

– Şimdi emir ver, yerine dönsün!

Peygamberler Peygamberi emrettiler, ağaç geldiği noktaya kadar gerileyip aynı yere kök bağlayarak durdu.

Bütün bunları gören çöl adamı Allah Resûlü'nün önünde yere kapandı ve haykırdı:

– İzin ver, sana secde edeyim!

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi buyurdular:

– **Eğer bir insanın öbürüne secde etmesine ve bu yolda emir vermeye imkân olsaydı, kadınların kocalarına secde etmelerini emrederdim!**

Adam yalvardı:

– Öyleyse, senin elini öpeceğim ey Allah'ın Resûlü!..

İzin verildi ve adam gözyaşları içinde o mukaddes ellere sarıldı..

Âşıkları nasıl anlatsam bilmem ki? Bu ciğerler kavuran yarayı ancak âşıklar görebilir... Âşıklar o kadar yücedir ki, güneşten, aydan ışık alan ülker yıldızına benzerler.

Aşk ehlinin göğsünden yükselen inleyişler, cihanın kalbinde fırtınalar koparır. Cihan âşıkların feryâdı ile doludur...

“Yaşlar akarak belki uçar zerresi aşkın”

“Âteşle yaşar, yaşla değil yâresi aşkın.”

“Yanmaktır efendim biricik çâresi aşkın,”
“Ağlatma da yak, hâl-i perîşanıma bakma.”
(Yamandede'den)

Bir başka şâir de şöyle dedi:

– Senin hüsn ü cemâlinden her nerede söz açılırsa, Hazreti Yûsuf’un güzelliği efsaneden ibaret kalır, ey Allah’ın Resûlü!..

Yine günlerden birinde İnsanlığın Efendisi sahralarda dolaşıyordu. Yine başının üstünde bir bulut vardı. Bir ses duydu:

– Ey Allah’ın Resûlü, yaklaş, diyordu.

Sesin geldiği tarafa yürüdüler, gördüler ki, bir avcı bir geyiği tutup bağlamış, uyumaktadır.

Geyik, Allah Resûlü’nün kokusunu alır almaz lisana geldi ve dedi:

– Ey Allah’ın Resûlü! Benim şu dağda iki yavrucuğum var. Saliver, varayım onları emzireyim, yine size geleyim.

Varlığın sebebi olan Peygamber sordular:

– Gerçek gelir misin?

Geyik şevk ile haykırdı:

– Eğer gelmezsem sana asî olmuş olurum!..

Allah’ın Resûlü, geyiği salıverdi. Geyik sıçraya sıçraya gitti ve yavrularını emzirip geldi. Boynunu ipe uzattı:

– İşte geldim, ey Allah’ın Resûlü!

Âlemin Fahri onu yine bağladılar. Bu sırada avcı da gözlerini açtı ve Allah’ın Sevgilisi’ni gördü:

– Ey Allah’ın Resûlü, dedi; bir muradınız mı var?

– Evet.

– Nedir o?

– Şu geyiği salıvermendir...

– Sana fedâ olayım, ey Allah’ın Resûlü, artık geyik serbesttir...

Ve geyiğin iplerini çözüverdi...

Geyiğin kara gözlerinde saâdet yaşları, hem kaçıyor, hem de şehâdet getiriyordu...

İşte bu şehâdet, işte bu gözyaşı; işte bu çırpınış, hep O’nun aşkınaydı...

Kuşların, taşların, ağaçların, aşkıyla yanıp tutuştuğu bir peygamberi bilememekten daha büyük hüsrân olur mu?.

Ey tavla zarı kafalı devrim cüceleri! Bu rahmetten nasıl uzak durabiliyorsunuz?

Ve İmam Bûsiri onun aşkıyla yanıp şöyle der:

• **Yaratılıştâ ve güzel huyda bütün peygamberlere tefevvuk etmiştir. İlim ve kerem itibariyle ise, onlar, buna yaklaşamamışlar dahi.**

• **Nasâranın Hazreti İsa hakkında söylediklerini bırak da, O'nun şân-ü şerefinde ve ulüvv-i kadrinde ne söylersen söyle.**

• **Onun zâtına istediğin kadar şeref, onun yüce kadrine dilediğin kadar azamet izafe et, azdır.**

• **Çünkü Allah Resûlü'nün fazilet ve kemâline bir had yoktur ki insan onu dile getirebilsin...**

• **İlmin O'nun hakkında söyleyeceği: O beşerdir. Fakat bütün yaratılmışların en hayırlısı ve en üstünüdür.**

MEDİNE'DEKİ NÛR AYAKLANMASI

Allah Resûlü'nün hicreti esnasında, Medine'de bir saâdet ayaklanması oldu. Bütün Medine, göklerin ötesindeki mânâyı getiren Cenâb-ı Ahmedi Muhtar (s.a.v.)'i görülmemiş bir coşkunluk içinde karşıladı. Perde arkasında oturan kadınlar, evlerin damlarına çıktı. Önlerinden geçerken O'na hayran hayran baktılar ve şiirler okudular:

**“Doğdu ayın ondördü üzerimize,
Vedâ tepelerinin arkalarından.
Şükretmek gereklidir mutlaka bize,
Bir yalvaran yalvardıkça Allah'a...”**

Genç kızlar, mini mini yavrular, Arap âdetince defleriyle çıktılar ve pınar pınar çağlayıp şenlik yaptılar..

Kâinatın Efendisi onlara sordu:

– Beni seviyor musunuz?

Haykırdılar:

– Evet, ey Allah'ın Resûlü, seni seviyoruz!

Allah'ın Resûlü gökleri aydınlatacak gibi tebessüm ettiler:

– Benim kalbim de sizi seviyor...

Sokaklar tıklım tıklım insanlarla doldu. Yalınayak, başı kabak, koşuşan, zıplayan, haykıran çocuklar:

– Allah'ın Resûlü geldi, Allah'ın Resûlü geldi!..

İşte bu saâdet ayaklanması, işte bu deniz deniz, dalga dalga çağlayış, hep O'nun aşkındı...

Evet, O'nu sevenlerin gönlü, içinde elmas renkli inciler bulunan bir denizdi... Ve bütün varlık onun yüzüsuyu hürmetine yaratılmıştı. O'nu gerçek mânâda sevenler durmadan haykırmışlardır:

– **“Ey zuhuru ile hayata gençlik getiren (Hazreti Muhammed),
senin tecellin; hayat rüyasının tâbiridir. (Âlemin hilkatına sebep sensin.)”**

– “Yeryüzü, senin barigâhına saha olduğu için kıymet kazanmıştır. Semâlar; senin karargâhının damını öpebildiği için ulvîdir.”

– “Altı cihet, senin duvarının nûru ile aydılanmıştır. Türk, Tacik Arap senin kölendir.”

– “Cihanda hayat mumunu sen yaktın, köleleri efendilik mertebesine yükselttin.”

– “Ben, seni gördüm; anamdan, babamdan daha çok sevdim.”^[15]

Aşk bu. İşte insanı böyle söyletir...

Gönül toprağına Muhammed Mustafa'nın muhabbet damlası düşen bahtiyarlar gökteki yıldızların sayısını çoktan geçmiştir...

Gönül sultanı Cenâb-ı Mevlâna şöyle haykırır:

“Onun vasıflarının şerhini, eğer ben devamlı, durmadan söylersem yüzlerce kıyâmet geçer de O yine bitmez.”

“Gökler kadar geniş bir ağız isterim ki O, meleklerin bile kıskandıkları güzeli öveyim.”

Muhammed İkbâl.

Muhammed İkbâl.

HANGİMİZ ÜSTÜNÜZ?

O'nun aşkı demiri bile mum hâline getiriyor. Dağlar, taşlar, yavru kuşlar çığlık çığlık ötüyor. Ve şu üstünde gezdiğimiz toprak bile Cenâb-ı Ahmedî Muhtar bende yatıyor diye semâvâta fahrediyor, haykırıyor:

– Ben senden üstünüm, ey semâvât! Hayat bende, derya bende, renk bende, çiçek bende...

Semâvât karşılık veriyor:

– Hayır! Ben senden üstünüm: Güneş bende, hava bende, ay bende, yıldız bende...

– Bütün bunlar sende olsa ne olacak? Bütün senin gönderdiğin ziyayı, havayı teneffüs edecek en büyük varlık bende...

– İnsanların en üstünü İdris, Nebî, Musa, İsa (a.s.), Arş-ı Âlâ, Levh-ü kalem bende...

– Bütün bu saydıkların senin olsun. Bütün bu saydıklarının var oluşunun sebebi, Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi Cenâb-ı Muhammedü'l-Emin bende.

O ân Arş-ı Âlâ eğiliyor, gökyüzü günlerce bulut bulut gözyaşı döküyor ve haykırıyor:

– Evet! Sen benden üstünsün ey yeryüzü! Çünkü benim var oluşumun sebebi Hazreti Muhammed (s.a.v.) senin koynunda yatıyor...

İşte semânın bu, bulut bulut ağlayışı, Arş-ı Âlâ'nın haykırışı, hep O'nun aşkınaydı...

Aziz ve Celîl olan Allah, gökyüzünün teessürünü gidermek için onu Miraç hâdisesi ile şereflendirdi. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber göklerde şerefle tur attı ve gökyüzü elmas elmas işildadı.

İşte bu olup bitenler, hep O'nun aşkınaydı.

Bir defasında, Peygamberler Peygamberinin bir azatlısı, Yemen'e Hz. Muaz bin Cebel'e bir mektup götürüyordu. Yolculuğu deniz üzerinde yapıyordu. Daha yolculuğunun ilk günlerinde amansız bir

fırtınaya yakalandı, gemi paramparça oldu. Allah Resûlü'nün azatlısının yolu bir çöle düştü...

İpissiz bir çöl...

Vahşi hayvanların homurtularından ve sessizliğin dehlizinden başka bir şey yoktu... Derken dağdan bir arslan kükreye kükreye indi ve adamın önüne duvar gibi duruverdi.

Arslanın gözlerinde şimşekler. Avını parçalamak üzere harekete hazırlanıyordu ki, adam ona hitap etti:

– Ey dağların kralı! Ben Allah Resûlü'nün azatlısıyım. O'nun mektubunu Yemen'e Muaz bin Cebel'e götürüyorum. O'nun aşkına yolumdan çekil!..

O ân, arslanın gözlerine mercan mercan yaşlar birikti ve yelesini yerlere sürerek tâzimde bulundu ve ona yol gösterdi...

İşte bu olup bitenler, hep O'nun aşkınaydı...

O'nun aşkına hilm âlemi yüce Sıddîk (r.a.) bütün malını mülkünü yağma etmişti... Ve O'nu şöyle vasıflandırmıştı:

– **“Mustafa, hayra dâvet eden bir emin idi, ayın on dördü gibi karanlığı aydınlatırdı.”**

Amcası Ebû Tâlib de O'nu şöyle anlatır:

– **“Öyle beyaz bir yüz ki, o yüzün suyu hürmetine bulutlardan yağmur istenir. Öyle bir kerem sahibi ki, yetimler O'nun eline bakar, dullar ve yoksullar O'na güvenir.”**

O ki, o yüzden var olduk.

O ki, Peygamberlik semâsının tek güneşi...

İnsanlık âlemi O'nun gibi bir nûr görmedi. Peygamberlerin sonuncusu ve insan oğlunun ufkuydu O... Ama hilkat O'nunla başlamış, nübüvvet O'nda son bulmuştur...

Ve her şey O'nun aşkıyla duman duman tütmüştür...

Erir canlar nefes kalmaz,

O, ilâhi nûr olmasa.

Söner âlem, heves kalmaz,

O, ilâhi nûr olmasa...

Ne toprakta gül biterdi,

Ne de bülbüller öterdi,

Gündüz geceden beterdi,

O, îlahi nûr olmasa...

BİR VE BENZERSİZ

Nasıl ki, âlemlerin Rabbi olan Allah bir ve benzersiz ise; O da benzerleri bütün insanlar ve peygamberler arasında bir ve yine benzersiz... Biricik yaratılış sebebi ve kâinatın nûr mayası..

Hem öyle bir nûr ki, tekmil nûrlar O'ndan ışıık almadadır...

**Tekmil nûrlar O'ndan almıştır ışıık,
Zerreler, küreler, bütün bu varlık.**

**Ne varsa âlemde O'nun için var,
Melek, insan, cin, ay zerreye kadar.**

Âşıkların gönül tahtında saltanat süren bir er, bir güzeldir o!.. O'nun güzelliği âleme bir ışıık saldı ki, âlem o güzelliğe âşına oldu... O nûr, gönüllerde bir coşkunluk kopardı ki, can da, ten de, kendinden geçti, mest olup gitti...

HAZRETİ ÖMER'DEKİ AŞK

Saâdet asrında bir gündü. Cennet ehlinin kandili Hz. Ömer (r.a.), Allah Resûlü'nün mukaddes elini tutmuşlardı. Öyle bir ân geldi ki, yüce Fâruk pınar pınar çağıladı ve dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Ben zât-ı Nebevîlerini nefsimden maada her şeyden ziyade severim!

Allah Resûlü tebessüm buyurdular ve:

– Yâ Ömer, dediler; nefsim yed-i kudretinde olan zât-ı Bâriye yemin ederim ki, beni nefsimden de ziyade sevmedikçe imanın kemâle eremez.

Bu hitap, Hz. Ömer'in can kulağına çarpar çarpmaz, o gönlü duru yüce Fâruk en taşkın bir cezbe hâliyle haykırdı:

– Ey Allah Resûlü! Allah'a yemin ederim ki, ben şimdi zât-ı Nebevîlerini nefsimden de ziyade seviyorum!..

Allah Resûlü'nün mukaddes dudaklarında yıldız yıldız bir gülümseyiş:

– İşte, yâ Ömer! Şimdi imanın derece-i kemâle vasıl oldu!

buyurdular ve Hz. Ömer (r.a.) sevincinden uçacak gibi oldu.

İmanımızın ölçüsünü bizzat O veriyor ve buyuruyor:

– **Sizden hiçbiriniz beni canından, malından, evlâdından, ana babasından ve bütün insanlardan daha ziyade sevmedikçe bihakkın iman etmiş olmaz.** (Buhârî ve Müslim)

Ve irfan denizine garkolmuş din büyüğü Hz. Ömer (r.a.) O'nu, öyle sevdi, O'na öyle candan bağlandı ki, bu sayede fazilette güneşleri bile gölgede bıraktı...

Şimdi aşka, bağlılığa, muhabbete ve sevgiye bakınız...

Bir gün, bir yahudi ile bir münafık, şu veya bu meseleden dolayı kavga ettiler. Yahudi, hesaplaşmak üzere, münafığı, Kâinatın Efendisi'nin huzuruna dâvet etti:

– Haydi gidelim; O hükmetsin!

Münâfık nârayı bastı:

– Hayır, Kâab bin Eşref'e gidelim!

Yahudi hayretler içinde köpürdü:

– Ne dedin, ne dedin? Hazreti Muhammed gibi âdil bir hâkime gitmek dururken, Kâab’dan nasıl bahsedebiliyorsun?

Münafık çaresiz kaldı ve Peygamberler Peygamberinin huzuruna vardılar.

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi dâvâlıları dinledi. Taraflar meselelerini anlattı, iddialarını ileri sürdü...

Allah Resûlü hükmünü bildirdi. Verdikleri hüküm yahudiden yana. Ve işin aslı da bu...

Münafık râzı olmadı. Peygamberî hükme boyun eğmedi. Hemen yahudinin eteğinden çekti:

– Haydi, seninle Ömer’e gidelim, o hüküm versin!

– Nasıl olur? Peygamberinin hükmünü Ömer nasıl değiştirir?

– Ne olursa olsun, kalk gidelim!..

Ve Hazreti Ömer’in huzuruna çıktılar.

Yahudi söz aldı:

– Yâ Ömer! Bu dâvâ üzerinde hüküm almak üzere evvelâ Peygamberinize gittik. Lehimde hüküm verdiler. Şimdi bu adam râzı olmuyor o hükümden... Senin yeniden karar vermeni istiyor... Israrına dayanamadığım için geldim...

Hazreti Ömer soruyor:

– Ne dersin, doğru mu bunlar?

Münafık cevap veriyor:

– Evet, yâ Ömer, doğrudur!..

Hazreti Ömer’in gözlerinde celâl şimşegi, yüzünde damar damar gazap, kılıcını çekip haykırıyor:

– **Ben, Allah Resûlü’nün hükümlerinden râzı olmayanlar hakkında işte böyle hükmederim!**

Ve zehirli münafığın kellesini bir vuruşta ayağının dibine düşürüyor...

İşte bu vuruş, işte bu hüküm, işte bu kükreyiş, hep O’nun aşkındı...

İşte O’nu lâıykı vecihle anlayıp nûrunda pervane olanlar böyleydi.

Hak ve adalet güneşi Cenâb-ı Ömer (r.a.), O’nu o kadar candan sevmiş, O’na o kadar gönülden bağlanmıştı ki, O’nun ölümüne bile

inanmak istememiş, O ebediyyet yolculuğuna çıktığı zaman ilk beyin yırtıcı sayhayı Hazreti Ömer atmıştı:

– **Kim ki Allah'ın Resûlü öldü derse boynunu vururum!..**

O ân Hazreti Ebû Bekir (r.a.) yetişti. Gözlerinde şebnem damlası yaşlar... Ve topluluğa dönüp haykırdı:

– **Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Peygamber öldü!**

Sonra, âlemlerin, yüzüsuyu hürmetine yaratıldığı o mukaddes yüze baktı:

– **Hayatında ne güzeldin, ölümünde ne güzelsin!**

Devam etti:

– **Öldün... İkinci defa ölmeyeceksin!..**

Cenâb-ı Ömer (r.a.) gerilerde ve aynı hâl üzere avaz avaz bağırmakta:

– Vallahi Peygamber ölmedi; Peygamber ölmedi!..

En büyük rikkat ve merhamet madeni Hazreti Ebû Bekir (r.a.) ona kancayı attı:

– Aklınızı başına devşir, yâ Ömer!..

Hazreti Ömer (r.a.) bir anda kendini buldu ve yere düştü, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı, gözyaşları iplik iplik akıyor, yerleri ıslatıyordu. Ve şöyle diyordu:

“Babam anam sana fedâ olsun ey Allah'ın Resûlü! Senin (Mescid-i Şerifte) yanında hutbe irâd ettiğin bir hurma ağacı vardı. Cemaat çoğalınca sesini onlara işittirebilmek için minber yaptırmıştın. Senin firakından o hurma ağacı inlemişti de ancak üzerine elini basarak sükûna gelebilmişti. Ehl (ve ashabın) sana feryad etmeye o ağaçtan daha haklıdırlar. Çünkü Sen onlardan ayrıldın..”

İşte bu çırpınış ve ağlayış, hep O'nun aşkındaydı...

HAZRETİ ÖMER'İN HUTBESİ

Fıkırdayan bir zift denizinde gövdeleri ve kafaları kayıp, kolları göğre doğru imdat isteyici insanlık ne bulursa ancak O'nda bulacaktır. O'nsuz insan kör ve sağırdır. O'na gönül vermeden yaşamamanın imkânı yoktur. Saâdet asrının insanı O'na gönül verdi de dünyayı dize getirdi...

Yine Hazreti Ömer'in çığlıklarını dinlemeye devam edelim:

– “**Babam anam sana fedâ olsun ey Allah'ın Resûlü! Senin ind-i Bâri'deki faziletinden bize kat'i sûrette ulaşmıştır ki, Hak Sana itâati kendine itâat kılmış, (O Resûle itâat eden Allah'a itâat etmiş olur) buyurmuştur.**”

– “Babam anam Sana fedâ olsun ey Allah'ın Resûlü! İnd-i İlâhideki faziletindendir ki, Seni peygamberlerin sonunda yollamış. Fakat onların tâ başında ve ilkinde zikretmiş, “**Hakikat, peygamberlerden ve (alelhusus sahib-i azm olan) senden, Nuh'dan, İbrahim'den, Musa'dan ve Meryem oğlu İsa'dan hani ağır misak almıştık.**” buyurmuştur.”

– “Babam anam Sana fedâ olsun ey Allah'ın Resûlü! Eğer Allah, Musa (a.s.)'a içinden nehirler fışkıran bir taş vermişse o, aralarından sular akan parmaklarından daha acayip ve güzel değildir. Allah Sana salât-u selâm etsin.”

– “Babam anam Sana fedâ olsun ey Allah'ın Resûlü! Eğer Allah, Davut oğlu Süleyman'a (**Hak ikisine de salât-u selâm etsin**) bir sabah hareketiyle bir aylık, bir akşam hareketiyle bir aylık yol alan bir rüzgâr verdiyse o, üzerine binip de yedinci göğre kadar gittiğin Burak'dan daha acayip değildir ki, Sen o gecenin sabah namazını yine Mekke'de kılmıştın. Allah Teâlâ Sana salât-u selâm etsin...”

– “Babam anam Sana fedâ olsun ey Allah’ın Resûlü! Eğer Allah Meryem oğlu İsa’ya (**Ona salât-u selâm olsun**) ölüleri diriltmek mucizesi verdi ise o, Sana “**Ben zehirliyim, sakın beni yeme**” diye söyleyen pişmiş ve zehirli koyundan daha hayret verici değildir.”

“Babam anam Sana fedâ olsun ey Allah’ın Resûlü! Nuh (a.s.) kendi kavmi aleyhine (Rabbim, yeryüzünde kâfirlerden bir tek kimse bırakma) diye duâ etmişti. Eğer Sen de öyle bir duâda bulunmuş olsaydın kökümüz kurur, hepimiz helâk olurduk. Düşmanların sırtına bastılar, yüzünü yaralayıp kanattılar, ön dişlerini kırıp şehit ettiler de yine sen “Yâ Rabbi, kavmime doğru yolu göster, bilmiyorlar.” diye hayır duâ ile mukabelede bulundun.”

“Babam anam Sana fedâ olsun ey Allah’ın Resûlü! Eğer Sen ancak emsalinle konuşmak isteseydin elbette bizimle düşüp kalkmazdın. Küfvünle nikâhlansaydın bize nikâhı münasip görmezdin. Benzerinle iş görseydin bize itimad ve tevdiî emretmezdin (Çünkü biz Senin küfvün olamazdık) sof giydin, merkebe bindin, yemeği (sofranı) yere koydun ve yüksek tevazunla mübârek parmaklarını yaladın. Allah sana bol bol salât-u selâm etsin...”

İşte aşk...

Gönüller aydınlatan Cenâb-ı Ömer (r.a.) hıçkırığa hıçkırığa bu belîğ hutbeyi irâd etti ve bütün sahabiler elmas elmas gözyaşı döktüler.

Akıl ve ruhun kamaşma noktası...

O anda Hazreti Osman’ın dili tutuldu, Hazreti Ali taş gibi donup kaldı... Ne elleri oynuyordu, ne dilleri... Abdullah İbni Enis o türlü çarpıldı ki, alıp yatağına götürdüler. Bir daha da kalkmadı...

İşte bütün bu olup bitenler, hep O’nun aşkındaydı...

Hayber kalesi fethedildiği sıralarda sürüler içinden Yağfur adlı bir merkep koşa koşa Allah Resûlü’nün bulunduğu yere geldi ve lisana gelip dedi:

– Ey Allah’ın Resûlü! Üzerime bin de şeref kazanayım...

Daha sonra bu merkep Medine'ye getirildi. Allah Resûlü'nün vefâtını sezince o türlü bir üzüntüye kapıldı ki, deli divane olup o yana, bu yana koşmaya ve feryad etmeye başladı ve kendisini bir kuyuya attı...

Yine Sonsuzluk Nebisinin büyümesinde salıncaklığını yapan bir ağaç vardı. Onun vefât ettiği an, üzüntüsünden kurumaya başladı...

Böyleyken böyleyken?

Ya insanlar niçin bu rahmet hazinesinden habersiz...

BAŞINDAN VAZGEÇTİ, AMA AŞKINDAN ASLA...

Hayâ ve edep incisi Hazreti Osman (r.a.) otuz dört yaşında iken İslâm sarayına girdi ve Allah Resûlü'nü o türlü sevdi ki, onun uğrunda malı da canı da yağma etti...

Başına neler neler geldi.

Kabilesinin ve aile kolunun türlü cefâlarına bu aşk ve imanla göğüs gerdi.

Amcası onu bir direğe bağladı ve dövmeye başladı:

– Eski dininden dönüp yenisine bağlandığın ve Muhammed'in peşine gittiğin için işte seni bu direğe bağlıyorum. Tekrar atalarının dinine dönmedikçe salıvermem...

O deniz huylu, yumuşak başlı, kerem sahibi Cenâb-ı Osman birden arslan kesildi ve haykırdı:

– **Vallahi, ey amca ne yaparsan yap! Ben Muhammedü'l-Emin'i bırakmam!..**

Tebük seferine hazırlık vardı. Yiyecek ve malzeme bakımından İslâm ordusunda sıkıntı son haddine varmıştı. Hazreti Osman (r.a.) Şam'a göndermek üzere 200 deve hazırlamıştı. Hemen bundan vazgeçti ve Kâinatın Efendisi'nin nûr bağışlayan huzuruna koştu:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; anam babam sana fedâ olsun, 200 devem var, bütün takımları ve malzemeleriyle sana hediye ediyorum!

Ve develer malzemeleriyle birlikte İslâm ordusuna teslim edildi.

İşte bu çağlayış, bu cömertlik, bu vefâ hep O'nun aşkınaydı...

Saâdet devrinde bir gündü. Hazreti Osman (r.a.) yedi tabağı altın ile doldurup, yedi hizmetçinin eline verdi ve dedi.

– Bu tabakları içindekilerle birlikte Allah Resûlü'ne götürüp veriniz!

Âlemin Fahri bundan çok haz duydular ve buyurdular:

– Kabul ettim, gidip efendinize selâm söyleyin!

Hizmetçilerin yüzünde benek benek oynaşan pırıltılar:

– Ey Allah'ın Resûlü, dediler; efendimiz tabaklarla beraber bizi de size hediye etti...

O an Allah'ın Sevgilisi mukaddes ellerini ulvîlik âlemlerine kaldırıp duâ ettiler:

– Yâ Rabbi, Osman'ı sana havale ettim!

Hiz. Cebrâil, hemen gökler âleminden yeryüzüne süzüldü ve Allah Resûlü'ne Rabbü'l-âleminin fermanını bildirdi:

– Habibim! Osman'a benden selâm söyle. Huld ve Naim Cennetlerini bu hediyesine karşılık olarak ona bağışladım!..

İşte bu Cennet, işte bu saâdet, işte bu selâm hep O'nun aşkındaydı...

Ne büyük şeydir canlar yakan aşk,

Billûr billûr, pınar pınar, akan aşk!..

Halifeliği zamanında âsiler Cenâb-ı Osman'ı her taraftan kuşatmışlardı. Hilm, hayâ, edep, ahlâk ve yumuşaklık âbidesi Hazreti Osman (r.a.) 82 yaşına gelmiş bir efendiydi. 35 Hicret senesinin Zilhicce ayının onsekizinde, hayatının son Cuma gecesinde bir rüya gördü...

Varlığın sebebi olan Peygamber ve O'nun hemen yanbaşımda Hazreti Ebû Bekir (r.a.) ve Hazreti Ömer (r.a.)...

Üçü bir arada...

Allah'ın Resûlü, susuzluktan dudakları şarha şarha olmuş olan Cenâb-ı Osman'a hitap ettiler:

– Yâ Osman! Seni muhasara edip buraya mı kapattılar?

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

– Seni susuz mu bıraktılar?

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi bir kova dolusu su uzattılar. Hazreti Osman (r.a.) yanmış gönül dudaklarıyla suyu yudumladı.

Kâinatın Efendisi:

– Yâ Osman, dediler; dilersen yarın iftarı bizim yanımızda yaparsın, istersen yardımına gelip seni kurtarsınlar...

Hazreti Osman (r.a.) ırmak ırmak çağıladı:

– Mertebe-i şehâdetle iftarı nezdinizde yapmak istiyorum, ey Allah'ın Resûlü!..

• • •

O dem oruçludur.

Durmadan Kur'ân okumakta ve ibâdet etmekte...

Yine rahlesinde Kur'ân ve dudaklarında âyetlerin billûri çağlayışı...

Âni bir gürültü...

Âsiler eve doluyor...

Ve Cenâb-ı Osman (r.a.)'ın üzerine atılıyorlar... Hainin biri başına bir demir indiriyor ve bir diğer hain de kılıcını Hazreti Osman'ın göğsüne sokup çıkarıyor.

Hançerler, kılıçlar peşpeşe mübârek insanın vücuduna girip çıkıyor...

Hayâ ve edep incisi, Allah Resûlü'nün halifesi, mü'minlerin ulusu, bembeyaz gömleği kandan kıpkırmızı, yerde...

Fışkıran kan damlaları, açık duran Kur'ân-ı Kerîm'in üstüne tam şu mukaddes âyete damlıyor:

– **Allah sana kâfidir!**

İşte Hazreti Osman (r.a.), O'nun yoluna başını veriyor ve O'nun aşkına candan geçiyor...

İşte aşk bu...

• • •

Sahabilerden Câbir Hazretleri:

– Biz Allah Resûlü'nün Mekkeli sahabilerinden bir cemaatle Nebiyyi Muhterem'in huzurunda bulunuyorduk. Aramızda Hazreti Ebû Bekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman, Hazreti Ali, Hazreti Talha, Hazreti Zübeyr, Hazreti Abdurrahman bin Avf ve Hazreti Sâad bin Ebû Vakkas (r.a.) da vardı. İnsanlığın Efendisi dediler ki:

– Herkes dostunun, sevdiğinin yanına gitsin!

Sahabiler birer birer sevdiklerinin yanına sokuldular. Allah'ın Resûlü, Hazreti Osman'ı yanına aldı ve dedi:

– **Yâ Osman! Sen dünya ve âhirette benim dostumsun!..**

Hazreti Osman sevincinden uçacak gibi oldu ve gözlerinden mercan renkli yaşlar aktı...

İşte bu yaşlar, işte bu sevinç, hep O'nun aşkındaydı...

• • •

Evet, ey insanlık!..

Bu aşktan, bu muhabbetten, bu sevgiden neler doğdu neler... Bu aşk, Arş-ı Âlâ'yı bile titretti, Cebrâil'i bile hayrete düşürdü, cennetleri bile kendisine müştak etti...

O Nebiyyi Âhîrzaman, öyle bir kudret haritasıdır ki, bütün hakikat şehirleri O'nda yıldızlaşmış; emel ülkeleri O'nda açmış, hilkat esrarı O'nda gizlenmiştir. Saâdetin bahar rüzgârları O'nun fazilet ufuklarından gelir. Mânâ ufkunda açan çiçekler hep O'nun kokusunu taşır. Kâinat bahçesinin zümrüt dalları O'nun rahmet elidir. O, rahmet kitabının dibacesi, ebedî saâdetin sonu görünmez hâtimesidir...

O'na kimler gönül vermedi ki? Alman birliğinin mimarı olan Bismark bütün gönlüyle şöyle haykırmaktadır:

– **“Ey Muhammed (s.a.v.)! Senin çağına ermiş bir varlık olmadığımın üzüldüm. İnsanlık senin gibi mümtaz bir kudreti bir defa görmüş ve bir daha görmeyecektir. Huzurunda hürmetle eğilirim!”**

Büyük Rus şâiri Puşkin de âdeta deniz deniz çağlıyor:

– **“Kalk ey Peygamber! Etrafına bakın ve nâzil olan vahyini oku! Denizleri, karaları aşarak gel, Kelâmullahınla tutuştur!..”**

Herkes ve her şey, hep O'nun aşkıyla coşup çağlamadadır...

Bir şâirimiz de şöyle dile getirir büyük aşkını:

**“Sevdim seni ben, sevmeye lâîk diye sevdim,
Bir benzeri yok, herkese fâik diye sevdim.
Kurban olayım âleme rahmet diye mutlak,
Seni övmüş de yaratmış Hâlik diye sevdim!
Allah ile birlikte anar ismini diller,
Rabbin sana, Sen Rabbine âşık diye sevdim!
Her hükmü saâdet yoludur kurduğu dîn,
Her sözü hak, vahyile nâtık diye sevdim!..
Vaadinde emîn, ahd-i sebâtında kavîdir,
Ahlâkı güzel, sîreti Kur'ân'a mutâbık diye sevdim!
Ey mefhar-ı âlem! Seni ruhumla ezelden,
Her derde şifâ vermede hâzık diye sevdim!..”**
(Yasin Kutluğ)

SANA YARDIMCI BEN OLURUM!..

Allah'tan Resûlü'ne emir geldi:

– “**Sen (ilkin) en yakın hısımlarını inzâr et!**”^[16]

İslâm bayrağının kılıfından çıkarılıp Mekke'nin merkezine dikilmeye başlandığı günlerdi. Kâfir homurtuları günden güne çoğalıyordu.

İşte o günlerde Allah'ın Resûlü, kendi öz büyükbaba kolunu çağırıp bunları daha tatlı ve yumuşak bir nüfuz yolu ile tecrübe etmek istediler.

Hazreti Ali (k.v.)'ye emir verdiler.

– Yâ Ali! Bir ziyafet hazırla ve buna yalnız Abdülmuttalib soyunu çağır!..

Hazreti Ali en taşkın bir cezbe hâliyle atıldı:

– Peki, ey Allah'ın Resûlü!..

Ve ziyafet hazırlandı...

Abdülmuttalib oğulları, sofranın etrafına dizildiler. 40 kişi kadarlar...

İkisi ileride tam Müslüman...

Babası Ebû Tâlib'den gayrisi, Ali'nin de amcaları...

Şevk ve zevk içinde yemekler yendi. Son lokmaların ardından kısa bir durak... Bütün gözler Kâinatın Efendisi'nde... Allah'ın Resûlü vakar ve heybetle söze başladı:

– Ey Abdülmuttalib oğulları! Ben bütün insanlara, hususiyle size gönderilmiş bulunuyorum. Sizi dile kolay gelen, tartıda ağır basan iki kelimeye çağırıyorum: O da **Allah'tan başka İlâh olmadığına ve benim de Allah'ın Resûlü olduğuma şahid olmanızdır.** İşte bu iki kelime dünyayı ve öteleri kefaleti altında tutuyor. İçinizde bu nimeti benimle paylaşmak isteyen kim var?

Ortalık donuverdi...

Çıt yok... Nerdeyse nefesler bile kesilecek...

İçlerinde en küçüğü Ali (r.a.)...

Allah'ın Resûlü onu oturtular.

Bir daha kalktı...

Yine oturtuldu...

Bütün amcalar susuyor...

Üçüncüsünde varlığı sebebi olan Cenâb-ı Peygamber mukaddes elini Hazreti Ali'ye uzattılar...

Hazreti Ali ayağa fırladı ve amcalarının yüzüne baka baka haykırdı:

– Ey Allah'ın Resûlü! Sana yardımcı ben olurum. Bu mecliste en küçük olan benim! Belki vücudum bücür, kollarım cılız, bacaklarım sıska... Ama bu hâlimle ben yine size yardım etmeye, yolunuzda can vermeye hazırım! Haydi, davranın!..

Manzara gerçekten yakıcı ve kül ediciydi...

İşte bu haykırış, işte bu çağlayış, hep O'nun aşkındaydı...

Peygamberler Peygamberinin hayata hayat getiren ulvî teklifi karşısında, herkes çarpılıp kalırken, herkes, taptığı putlar gibi hissiz ve donuk dururken, 10 küsur yaşında bir çocuk olan Hazreti Ali birden zıplıyordu.

İşte bu zıplayış, onun aşkındaydı...

Hazreti Ali'nin İslâm sarayına girişi de bir başka güzellik taşımaktadır:

Bir gün Allah'ın Resûlü, ulvî zevcesi Hazreti Hatice ile birlikte namaz kılıyordu. İçeriye birdenbire ateş parçası küçük Ali girdi...

Seslere, şekillere ve hareketlere hayran hayran baktı. Namaz bitince İnsanlığın Tacı'na yaklaşıp sordu:

– Neydi bu yaptığınız?

Cevap şöyle oldu:

– Yâ Ali! Bu gördüğün, âlemlerin Rabbi olan Allah'a ibâdetin gerçek şekli olan namazdır! Yüce Rabbin indinde makbul olan ibâdet şekli budur. Daha evvel gönderilen peygamberlerin getirdiği tevhid dininde ibâdetin esası olan namaz.

Ve teklif:

– Yâ Ali! Seni, ortağı ve benzeri olmayan Allah'a ibadete ve putları inkâra dâvet ederim! Müslüman ol!..

Hayretle açılmış çocuk gözleri ve kıpırdayan minicik dudaklar:

– Bugüne kadar böyle bir şeyi ne duydu, ne de gördüm. Ne diyebilirim? Babam Ebû Tâlib'e işi açmadan ve kendisinden öğüt almadan hiçbir cevap veremem...

– Sen bilirsin, yâ Ali; fakat İslâm’a gelmesen bile burada gördüklerini kimseye söyleme! Kim olursa olsun, hiçbir şey deme!

– Söz veriyorum! Hiç kimse bir şey duymayacak!..

Her tarafından asalet ve kahramanlık fışkıran çocuk Ali yatağında... Bütün gece bunları düşünüyor ve çırpınıyor...

Gönlünde bir ışık, içinde bir çağlayış... ve yatağından bir ok gibi fırlayıp koşuyor...

Pencereler, şafağın ilk ışıklarıyla birer mavilik çerçevesi. Varlığın sebebi olan Peygamber de kalkmışlardır.

Hemen huzuruna can atıp haykırıyorlar:

– Ey Allah’ın Resûlü! Kabul edersen, dünkü dâvetine şimdi baş eğmek isterim! İnandım, iman ettim! Sen hak Peygambersin ve getirdiğin din haktır!..

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi Sordular.

– Baban Ebû Tâlib’e danıştın mı?

Küçük Ali köpük köpük taşıtı:

– Ey Allah’ın Resûlü! Allah beni yaratırken babama mı danıştı ki, ben Allah’a iman ederken babama danışayım!..

İşte on kûsûr yaşındaki küçük Ali’ye bu üstün idraki veren, hep onun aşkıydı...

O aşktır ki, Hazreti Ali’yi Allah’ın yenilmez arslanı yaptı. Düşmanları yere seren, kale kapılarını söküp fırlatan, putları deviren yüce bir arslan...

**Gece gündüz Allah’ı zikredip andı Ali,
Bu ne sevdâ, bu ne aşk, tutuşup yandı Ali!..**

Şuarâ: 214.

Şuarâ: 214.

O'NUN YATAĞINDA

Kâfirler Allah Resûlü'nü öldürmek üzere karar aldılar ve evinin etrafını çevirdiler.

Gece...

Karanlığın dehlizinde yüzen bir gece...

Evlerinde Allah'ın Resûlü ve Hazreti Ali karşı karşıya oturmuşlar. Allah Resûlü'nün mesafelere hayat veren mukaddes gözleri Hazreti Ali'yi süzüyor. Aralarında sessizliğin çağlayanı, nağme nağme...

Kâinatın Efendisi, Hazreti Ali'nin kulağına fısıldadı:

– **Yâ Ali! Ben Allah'ın emriyle Medine'ye hicret ediyorum!**

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

– Sen birkaç gün daha burada Mekke'de kalacaksın... Bendeki emanetleri tek tek sahiplerine teslim edecek ve yola çıkıp bana yetişeceksin..

Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

– Şimdi ben gidiyorum! Sen benim yatağıma yat! Böyle icabediyor!

– Başüstüne, ey Allah'ın Resûlü!..

Cenâb-ı Ali (k.v.)'yi yatırdılar ve bir köşeye çekilip “**Yâsîn**” sûresini tilâvete başladılar...

Sonra ayağa kalkıp kapıyı aradılar ve sessizce dışarıya süzüldüler...

Peygamber evinin civarında küme küme kâfir... Hain bükülüşler, hançer hançer bakışlar...

Pencereden göz attıkları odada, Allah Sevgilisi'ni yatıyor biliyorlar...

Allah'ın meleklerle emri:

– **Koşun, Ali'yi korumakla vazifelisiniz!..**

Melekler Hazreti Ali'nin başucunda, ona hitap ediyorlar:

– **Yâ Ebû Tâlib'in oğlu! Saâdet sana olsun ki, Allah, meleklerine seninle övünüyor...**

Hain kâfirlerin kör gözleri hep pencerede... Elllerinde kılıç, mızrak, hançer, topuz...

Birden kapıya yüklenip içeriye canavar gibi daldılar... Allah Resûlü'nün mübârek yatağında bir vücut... Kılıçlarını yatağa havale ettiler ve örtüyü çekiverdiler...

Yatakta 23 yaşındaki ateş parçası delikanlı Ali...

Kâfirler taptıkları putlardan farksız... Akılları kamaşmış ve idrakleri donmuş...

Hazreti Ali (r.a.) mahmur gözlerle onlara soruyor:

– Ne arıyorsunuz?

– O'nu, Efendini!..

– Beklediğiniz çoktan çıkıp gitti...

Suikastçı kâfirler ok gibi kapı istikametinde sokağa ve karanlığa saplandılar...

23 yaşındaki fokur fokur iman ve aşk kaynayan Hazreti Ali (r.a.), kendi canını efendisi uğrunda fedâ etmek için bu ölüm yatağına yatmıştı...

İşte bu yatış, işte bu fedâkârlık, hep O'nun aşkındaydı...

İş sadece bu yatışla kalsa yine iyi...

Tek başına, her tanesi ateşten bir akrep, bir kızgın çivi, taban ısırın, yakıp kavuran kumlar üzerinde 400 kilometreyi aşıp Allah'ın Resûlü'ne erişmekle de vazifeli...

Gökyüzünde alev saçan güneş, yeryüzünde taşların sivri dişleri ve uçsuz bucaksız kum çölü...

Ve Mekke ile Medine arasında tek başına bir garip yolcu...

Vahşi hayvan ulumaları ve yırtıcı kuş ötüşleri arasında, mesafelerin bitmez tükenmez şeridini çekiyor... Ve nihayet, hasretiyle yandığı Varlık Nûru'na kavuşuyor...

İşte bu çöller, işte bu yollar, hep O'nun aşkına katediliyor...

O'NDAKİ GÜZELLİK

Hem öyle bir güzel ki, Allah'ın Sevgilisi olacak kadar güzel...

O, insanların en güzel, en çok yüzü nûrlu olanı idi. Mübârek yüzü ayın ondördü gibi pırıltılar saçıyordu. O'nu bir kerecik gören gözler saâdetin zirvesine erişiyordu. O'nun nûru bütün gönülleri aydınlatıyordu. Cihan günleri O'nun cemâlinden daha güzel bir yüz görmemişti...

Bil ki, nûru sönmez bir güneş Nebi

Can bahşeden Hudâ O'nun sâhibi!..

Aziz ve Celîl olan Allah, Resûlü'nün mübârek cismini, güzellikte bütün insanlardan üstün halketmiştir...

Güzel ki, hem ne güzel!..

O, cihana bir muhabbet sultanı olarak gönderilmişti. Yaratan, O'na **“Habibim!”** dedi.

Peygamberlik tarihinin **Besmelesi** O'nun ruhaniyeti, mührü de O'nun cismaniyetidir... Artık bu cihan bahçesinde O'nun yüzü gibi bir gül daha açmayacaktır.

Nûr asrında bir gündü.

Allah'ın çekilmiş kılıcı Halid İbni Velid (r.a.) Arap kabilelerinden birine uğramıştı. Kabile reisi kendisine:

– Yâ Halid, demişti; bize Muhammed (s.a.v.)'i tasvir et. Şekli ve biçimi nasıl?

Hazreti Halid demişti ki:

– Ben O'nu vasfedecek kudrette değilim!

– Şöyle, kabataslak anlat, hulâsa et!

– Gönderilen, gönderenin kadrince olur. Gönderen Allah olduğuna göre gönderdiğinin şanını hayal edebilirsiniz!.

Cenâb-ı Halid'in bu ifadesinden de anlaşılıyor ki, Allah Resûlü'nün güzelliklerini hakkıyla anlatmak mümkün değildir...

İmam Kurtubî, **“Allah Resûlü'nün güzellikleri bize tamamıyla gösterilmemiştir. Gösterilmiş olsaydı, gözlerimiz O'na bakmaya takat getiremezdi”**, demiştir ki, gerçekten öyledir...

Muazzez sahabilerden ve O'nun bağı yanık sevdalılarından Hz. Ebû Hüreyre (r.a.) der ki:

– **Ben Allah Resûlü'nden daha güzel bir şey görmedim. Yüzünden güneş nûru akardı...**

Zaten güneşin bile var olmasına sebep kimdi?

Şâir Vehbî:

**“Ziyası müncelî her zerrede eczayı âlemden,
O mihrin iltimaı mebdei icadı eşyadır.”**

(O güneşin parıltısı, bütün varlığın icadına başlangıçtır, hilkatına sebeptir.) der...

Evet, O'nun lütufla baktığı gönüllerde nice irfan çiçekleri açtı. O'nun nûruna pervâne olanlar, ruhlarıyla Arş'a uçtu...

Fuzulî'nin gönül dudaklarından da şu beyitler dökülür:

**“Suya versin bağiban gülzâr-ı zahmet çekmesin,
Bir gül açılmaz yüzün verse bin gülzâre su.”**

Ve önünden akan suyu Hazreti Ahmed-i Muhtar'ın yoluna girmiş görerek devam eder:

**“Hak-i pâyine yetem der ömürlerdir muttasıl,
Başını taştan taşu urup gezer âvâre su.**

**Zerre zerre hâk-i dergâhına ister salınur,
Dönmez ol dergâhtan ger olsa pâre pâre su!”**

Fahrüddin-i Irakî, varlığın sebebi olan Cenâb-ı Risâlet Penahı şöyle konuşturur:

Görünüşte ben, Hazreti Âdem'in oğlu isem de; bende öyle bir mânâ vardır ki, O'nun babası olduğumun şahididir.

Hazreti Hızır'ı ebedî yaşatan su nedir? Benim kevser havuzumun bir katresi.

Varlık semâlarının güneşiyim. Kâinatın her zerresi benim nûrumun mazharı olursa şaşma, taaccüp etme!..”

Bu ne güzel bir söyleyiş ve anlayış...

O'nun hakikatını, güzelliğini anlamak ve anlatmak insan diline nasip olmamıştır...

Peygamber şâiri Hassan bin Sâbit (r.a.) şu gerçeği haykırıyor:

– **“Ben sözlerimle hâşâ ki Hazreti Muhammed’i övmüş olayım. Ancak O’nu senâ etmekle sözlerimi kıymetlendirip, değerlendirdim.”**

O varlık güzelini ve Allah Sevgilisi’ni ancak görenlerden dinlemek icabeder. Onlar da gördükleri kadar anlatabilmektedirler.

“Gözüm Sen’den güzelini görmedi. Analar Sen’den daha güzelini doğurmuş değildir. Her türlü ayıptan, noksandan temiz olarak yaratılmış bulunuyorsun. Sanki istediğin gibi yaratıldın.”

Bütün sahabiler ve bilhassa Hazreti Ali (k.v.), O’nu anlatırken:

– **“Ne öncekilerden, ne sonrakilerden eşi ve benzeri görülmemiştir!”** derler...

Mısır’a sultan olan ve görenlerin aklını kamaştıran Hazreti Yûsuf, Cenâb-ı Mustafa’nın yarı güzelliğini taşıyordu.

Allah’ın Sevgilisi bizzat buyuruyorlar:

– **Kardeşim Yûsuf benden beyazdı, fakat ben ondan güzelim!**

Şâir:

**“Misâli nûr-i Yûsuf şebnemi berki kemâlindir,
Anınçün hüsn-ü dillerde meseldir yâ Resûlallah!”**

Demekle Cenâb-ı Muhammedü’l-Emîn’in güzellik yaprağı yerinde Hazreti Yûsuf güzelliğinin bir çiğ tanesine benzediğini ve bu yüzden Hz. Yûsuf’un güzellik göğsüne güneş olduğunu anlatır...

Allah Resûlü’nün mukaddes eli bir çocuğun başını sıvasa, o baş, insanı bayıltan, çıldırtan bir rayiha bahçesi olurdu. Güzel koku, O’nun bedeninden fişkırıyordu... Cennetten gül toplayan o mübârek eller her değdiği noktaya can bahşediyordu...

Vâil bin Hacer Hazretleri:

– **“Ben Allah Resûlü’nün ellerini tutardım. Yahut mübârek vücudunun cildi benimkine değdi. Bu temaslardan aldığım güzel ve mestedici kokuyu hayal etmeye bile imkân olmadığını anlardım!”**

Cennetle müjdelenen büyük sahabilerden Hz. Saad bin Ebi Vakkas:

– Kâinatın Efendisi elini alnıma koydu. Bu âna kadar serinliğini ciğerimin zarında hissediyorum!

Yezid bin Esved (r.a.):

– Allah'ın Resûlü bana mübârek ellerini uzattılar. Gördüm ve hissettim: Bu el, kardan daha soğuk ve miskten daha güzel kokuyordu...

Allah Sevgilisi'nin hizmeti ile şereflenen Enes bin Mâlik (r.a.) şöyle anlatır:

– Allah Resûlü (selâm üzerine olsun), nûr saçan beyaz renkte idi. O'nun teni (duruluk ve beyazlıkta) inci gibi idi. Yürüdüğü zaman yürüyüş istikametine biraz eğilip meylederdi. Ben Resûl-i Ekrem'in elinden daha yumuşak olan ne bir dibâca yapıştım, ne de bir ipeğe. Yine ben ömrümde Allah Resûlü'nden daha güzel kokan ne bir misk kokladım ve ne de bir anber.

Yine Enes Hazretleri devam ediyor:

– Ben Allah Sevgilisi Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in kokusundan daha güzel kokan ne bir anber, ne bir misk ve ne de herhangi bir koku koklamadım. Ve yine Allah Resûlü'nün dokunması kadar yumuşak hiçbir şeye ne bir dibâca ve ne de bir ipeğe asla dokunmuş değilim...

Serâ bin Âzib (r.a.) de der ki:

– Allah'ın Resûlü (selâm üzerine olsun) simâca insanların en güzeli idi. O, çok uzun değildi, kısa boylu da değildi...

İşte bu ıtır çanağı, ipek, kadife ve kardan daha soğuk eller bazen billûri bir ırmak gibi çağlayıp susuz kalan ümmetini suya kandırdı.

Hulâsa: Allah'ın, Meleklerin, olanca mahlûkatın salât ve selâmına mazhar, Kevser Havuzu'nun sahibi yüce Peygamber, güzellikte bir taneydi.. Hem Allah'ın Sevgilisi olacak kadar güzeldi...

Cihanda bu güzeli bilememek ve sevememekten daha büyük hüsrân olur mu?

Ve Allah buyuruyor:

– **“Hiç şüphesiz sen büyük bir ahlâk üzerindesin. (Ve sen ne kadar yüce bir yaradılışa sahipsin)...”**^[17]

Kalem, âyet: 4.

Kalem, âyet: 4.

ŞEHİDLERİN EFENDİSİ HAZRETİ HAMZA (r.a.)

O ki Peygamberler Peygamberinin sevgili amcası, İslâm'ın ilk sancaktarı, yiğitlik ve şecaat timsali, cenk meydanlarının yenilmez arslanı, aşk ve iman kahramanı...

Allah Resûlü'nün:

– **Kıyâmet gününde, yüce Allah'ın huzurunda şehidlerin efendisi Abdülmuttalib'in oğlu Hamza'dır,**^[18] buyurduğu büyük insan...

İslâm'a gelişi ve ebedî kurtuluşa erişi de enfes...

Gökyüzünün aydın güneşi her gün Mekke ufuklarına altın ışıklarını saçıyor, nûr serpen ay her gece fezanın derinliklerinde göz kırptırıyor, yıldızlar bir ilâhi pervane gibi pırıl pırıl dönüyor ve günler birbirini takip ediyordu. O günlerde Peygamber amcası Hamza da Mekke'den dışarı çıkıyor, vadilerin sessizliğinde, kendi sakin âleminde av peşinde koşuyordu. Ve o günler Mekke'de bir İlâhi bayrak açılmış ve Tevhid sancağı kâinatın burcuna dikilmişti... Fakat kafası kanayan insanlık bu devletin, bu saâdetin, bu sonsuz nimetin kadrini bilemiyordu... Allah'ın âlemlere Fahr olarak gönderdiği Resûlü'ne ezâ ve cefâ etmekten zevk duyan nasipsizler vardı. Bunların başında kuduz kâfir Ebû Cehil bulunuyordu.

Varlığının sebebi olan Cenâb-ı Peygamber bir gün Safa tepesine çıkmışlardı. Nasipsiz kâfirler O'na dil uzattılar ve mukaddes gönlünü incittiler. O, mânâ dolu Nûr hep susuyorlardı. Ebû Cehil kuduzu işi o kadar ileri götürdü ki, Allah Sevgilisi'nin başına toprak saçmaya başladı. Allah'ın Resûlü mahzun ve mükedder oradan ayrıldılar ve hâne-i saâdetlerine geldiler...

Tam o ân, Abdülmuttalib oğlu Hamza, yayını boynuna takmış, kılıcını kuşanmış olarak avdan döndü. O, her av dönüşünde Kâbe'yi tavaf etmeden evine gitmezdi. Yine doğruca Kâbe'ye gitti ve tavafa başladı. Abdullah oğlu Cud'an'ın câriyesi ona yaklaştı ve dedi:

– Ey Umâre'nin babası! Kardeşinin oğlu Muhammed'e (s.a.v.), Hişam oğlu Ebûl Hakem'in yaptıklarını görmüş olsaydın hiç dayanamazdın.

Peygamber amcası Hamza ateş saçan gözlerini câriyeye dikti ve sordu:

- Ne yaptı?
- Âh, hiç sorma olanları.
- Çabuk anlat, beni meraklandırдың.
- Onu şuracıkta buldu, sövüp saydı...
- Peki, kardeşimin oğlu bir şey demedi mi?
- Hayır!
- Bu söylediklerini sen gözünle gördün mü?
- Evet!..
- Demek gördün?
- Gördüm ve yüreğim parçalandı!

Hamza'nın akrabalık damarı kabardı ve öfkeyle haykırdı:

- Şimdi onun hesabını görürüm!..

Ve bir ok gibi fırlayıp gitti, Ebû Cehil'i buldu, elindeki ok yayını, küfür kuduzunun kafasına indirdi, başını yardı ve ortalığı çınlattı:

– Sen misin O'na sövüp sayan? İşte, ben de O'nun dinindeyim! O'nun söylediğini söylüyorum! Gücün yetiyorsa O'na yaptıklarını bana da yap göreyim!..

Ebû Cehil homurdandı:

- Senin yeğenin bizi akılsız saydı, putlarımıza hakaret etti.

Peygamber amcası Hamza'nın yüzünde celâl şimşeği, haykırdı:

– Siz ki Allah'ı bırakıp taşlara tapınmaktasınız. Âlemde sizden daha akılsız kim var?

Hamza'nın Müslüman olacağından endişe ettikleri için cevap vermediler. Fakat Hamza'nın gür sesi yine duyuldu:

– Ben şehâdet ederim ki, Allah'tan başka İlâh yoktur. Yine şehâdet ederim ki, Muhammed O'nun Resûlü'dür!..

Kâfirler donup kaldılar. Beni Mahzûn kabilesine mensup bazı kimseler ayağa fırladılar ve Ebû Cehil'e yardım etmek istediler ve dediler:

- Biz Hamza'yı dininden dönmüş görüyoruz!

Vakar ve heybet âbidesi Hazreti Hamza cevap verdi:

– Dönersem ne var? Muhammed'in dininin gerçek olduğu bence belli olmuştur. O, Allah'ın Resûlü'dür ve ben O'ndan asla ayrılmam. Eğer elinizden geliyorsa bana engel olun bakalım...

O ân belki de kanlı bir boğuşma başlayacaktı ve nice başlar kopacaktı. Çünkü Hazreti Hamza artık kılıcını sıyırmış ve bu yola baş koymuştu.

Ebû Cehil atıldı:

– Bırakın Umâre'nin babasını! Ben onun kardeşinin oğluna çok çirkin sözler söylemiştim. Buna müstehak oldum!..

Kureyş'in en soylu bahadırı ve Peygamber amcası Hz. Hamza kâfirleri başbaşa bırakıp oradan ayrıldı ve evine gelip silahlarını duvara astı. Ve bir düşüncedir düğüm düğüm beynine hücum etti. Görünmez bir çivi beynine girip çıkıyor ve onu huzursuz ediyordu. Derken aşağılık şeytan da bu işe el attı ve vesvese davulunu çalmaya başladı:

– Ne yapıyorsun ey Hamza! Sen Kureyş'in en soylu efendisi ve bahadırı idin, elinden kimse tutamaz, bileğini kimse bükemezdi. Nasıl oldu da atalarının dinini bıraktın ve Muhammed'e tâbi oldun?

Kafasında güm güm öten vesvese davulu ve içinde binbir düşünce. Ve birden bir İlâhi ışık... Gönlüne dolan bir ilham ve nokta nokta elmas... Hemen kalktı, Allah'ın mukaddes evi Kâbe'ye koştu, ellerini açıp yanık bir gönülle:

– **Allahım, dedi; bu tuttuğum yol doğru ise, kalbime ya onu tasdik ettir, şüphelerimi gider; ya da benim için bu hususta bir çıkar yol, bir ışık köşesi göster!..**

Sükûn ve huzur Hamza'nın gönlüne damla damla aktı ve tekrar evine gelip yatağına gömüldü. Sabah olur olmaz doğru mukaddes yeğenin huzuruna gitti, anlattı ve dedi:

– **Memnun ve müsterih ol, düşmanının başını yardım!**

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberinden şu cevabı aldı:

– **Ben ancak senin Müslüman olmanla memnun ve müteselli olabilirim!**

Allah yolundan başka bir emeli, bir muradı olmayan Resûller Resûlü'nün bu ihtarına Hamza'da âni bir infilak ve iman:

– **Allah bir ve Sen O'nun Resûlüsün!..**

Ve oracıkta bir de kaside söyledi:

– Kalbimi, İslâmiyet ve Hakka eğilmiş olan dine yönelttiği zaman Allah’a hamd ettim. Bu din; kullarının bütün yaptıklarını bilen, onlara lûtfi ile muamele eden, kudretiyle her şeye üstün gelen Rabbü’l-âlemin tarafından gelmiştir. Onun vahiyleri, bize okunduğu zaman, kalb ve akıl sahibi olanların gözlerinden yaşlar boşanır. O vahiyler, açık bir lehçeden açıklanmış âyetler hâlinde Hazreti Ahmed’e gelmiştir.

Hazreti Hamza’nın İslâm ile hayat bulması Allah’ın Resûlü’nü çok sevindirdi. Müşrikleri de o derece çileden çıkardı...

Artık İslâm okyanusu yavaş yavaş kabarıyor ve yeryüzünde kökünü kazıyacağı küfre sonunun geldiğini ihtar ediyordu...

Peygamber amcası Hazreti Hamza’nın gönlüne dolan İlâhi ışık ve yüzünde oynaşan nokta nokta nûr... Artık o, bütün gönlüyle ve bütün varlığıyla Cenâb-ı Mustafa’nın yoluna baş koyandır...

İbni Abbâs (r.a.)’ın bildirdiğine göre, şu âyet-i kerîmede diriltildiği ve nûra kavuşturulduğu açıklanan kişi Hazreti Hamza, karanlıklarda bocalayan da Ebû Cehil’dir.

Âyet-i kerîme şu:

– **“Bir ölü iken kendisini dirilttiğimiz, ona insanların arasında yürüyeceği bir nûr verdiğimiz kimse, içinden çıkamaz bir hâlde karanlıklarda kalan kişi gibi olur mu hiç? Kâfirlerin yapmakta oldukları şeyler kendilerine öyle süslü göründü.”** (En’am: 122)

Peygamber amcası Hazreti Hamza’nın Müslüman olması Kureyş’i büsbütün çıldırttı. Artık Allah’ın Resûlü’ne eskisi gibi ezâ ve cefâ edemeyeceklerdi ve İslâm, yürüyen bir dağ gibi karış karış geliyordu. Bu geliş, bir başka geliş. Bu gelişte, insanı çıldırtan bir heybet vardı. Başta o ân müşriklerin Mekkesi, bütün dünyayı dümdüz edecek bir gelişti bu.

Hazreti Hamza (r.a.), İslâm ve iman şerefiyle nûrlanıp, gerçek saâdet yolunu bulunca, sadece din-i İslâm’ın zaferi için yaşadı. Bütün ömrünce Kâinatın Efendisi’nin etrafında pervaneler gibi döndü. Onun saâdet havuzuna bir muhabbet sultanı olarak atıldı ve şehid olacağı güne kadar bu sevda ile yandı...

Nihayet Müslümanlara karargâh Medine oldu. Gökten gelen devlet Medine’de karar kıldı. Hazreti Hamza da diğer sahabiler gibi doğup büyüdüğü Mekke şehrini bırakıp nûr yatağı Medine’ye hicret etti...

Kureyş’in asil ve soylu efendisi ve en büyük savaş kartalı Hazreti Hamza (r.a.), bütün servetini Mekke’de bırakmış ve yoluna baş koyduğu Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)’in izniyle Medine’ye yerleşmişti. Fakat şimdi fakirdi. Kalbindeki imandan, gönlündeki aşktan başka hiçbir şeye mâlik değildi. Artık İslâm denizinde ömür yelkenlisi ile seyr-ü sefer yapıyor ve hâlinden memnun bulunuyordu. Müslümanlar Mekke müşriklerinin ezâ ve cefâsından kurtulmuş ve Medine’de yepyeni bir hayat başlamıştı... Mekke’de fıskıran nûr, Medine’de karar kılmış, Medine’nin üzerine ebediyet düşmüştü...

Şimdi sıra Müslümanlardaydı. Küfür ormanını kökünden biçmek ve insanlığı dalâlet bataklığından kurtarmak zamanıydı... Artık İslâm şevket yolunda. emir geldi, kılıç kuşanıldı...

İşte yavaş yavaş çekiliyor...

Varlığın sebebi olan Peygamber ilk olarak amcaları Hazreti Hamza’yı, Hicretin yedinci ayında, Kureyş’in bir kervanı üzerine gönderdiler...

Hazreti Hamza’da beyaz bir sancak...

Kartopu alınlı, geyik bacaklı atlar üzerinde ufuk ufuk süzülüş. Sahil boylarında taraflar birbirine rastladı. Kâfirler 300 kişi ve aralarında kuduz kâfir Ebû Cehil...

Bahadırlar bahadırı Hazreti Hamza (r.a.) derhal savaş nizamına girdi ve kılıcını çekip haykırdı:

– Yâ İslâm, yâ kılıç!..

Tam kapışacakları anda aralarına başka kabilelerden insanlar girdi ve cenk olmadı... Taraflar geri döndüler...

Ve nihayet **İslâm’ın** ilk büyük harbi ve İslâm kılıcının büyük örsü Bedir...

İslâm kılıcı, Bedir gazâsında dövüldü ve sonra bütün insanlığa, ucunda ebedî şifayı taşıdı...

Peygamber ordusu, Ramazanın onikinci günü Medine’den hareket etti ve Bedir’e vâsıl oldu...

Bedir sahasında kızgın kumluk... Ve gökte güneş... Müslümanlar bu kumlukta mevzi aldılar... Karşılarında, daha evvel gelip mevzi alan Kureyş kâfirleri... Su, düşman safının arkasında... İslâm

ordusunun ayak bastığı saha ise insanı ve hayvanı içine doğru çeken, yutan bir kuraklık girdabı...

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, ağaç dallarından bir gölgelik yaptırdılar ve altına geçtiler...

Câmiu's-Sağir, c. 2, s. 39.

Câmiu's-Sağir, c. 2, s. 39.

CENK BAŞLIYOR

İlk olarak küfür ordusundan üç kişi meydana atıldı... İman safından da Hâris oğulları kılıçlarını sıyırdı...

Kâfirlerden bir başkası deli deli bağırdı:

– Yemin ederim ki, Müslümanların yaptığı havuzda ya su içeceğim, ya da onu yıkacağım!

Allah'ın arslanı Hazreti Hamza heybetle yürüdü. Ve o çılgın kâfiri bacağından yakaladığı gibi yere vurdu ve ebedî azap diyarına gönderdi...

Kâfirler donup kaldılar...

Hâris oğulları kılıç elde hasımlarını beklerken kâfirler haykırdı:

– Siz kimsiniz?

Hâris oğulları, adlarını, sanlarını teker teker saydıktan sonra karşılık verdiler:

– **Ensârdanız! Allah Resûlü'nün Medine yardımcılarından!..**

Kâfirler büsbütün öfkelendiler:

– Bizim sizinle işimiz yok! dediler ve yüzlerini Peygamber otağına doğru çevirip Allah'ın Resûlü'ne mukaddes ismi ile seslendiler:

– Yâ Muhammed (s.a.v.)! Bize kendi içimizden, kendi kanımızdan adam çıkar!..

Kâinatın Efendisi mukaddes parmaklarını oynattılar:

– Yâ Hamza, yâ Ali, yâ Ubeyde!..

– Buyur, ey Allah'ın Resûlü!..

Ve kükremiş birer arslan gibi öne atıldılar.

Üç kâfirden yine aynı sual:

– Siz kimsiniz?

Hazreti Hamza ortalığı çınılattı:

– Ben, Allah ve Resûlü'nün aslanı Hamza'yım!

Hazreti Ali ve Ubeyde de teker teker şerefli unvanlarını saydı.

Cevap:

– İşte tam istediklerimizsiniz, bize denksiniz!..

Karşılıklı yürüdüler, kılıçlar havada pırıltılı kavisler çizdi ve birbirlerinin üzerine atıldılar...

Hazreti Hamza'ya Utbe isimli kâfir düştü. Bahadır Hamza (r.a.), iman ve aşkla savurduğu kılıçla kâfiri devirdi ve ortalık toz duman oldu...

Ve göklere yükselen bir acı feryat:

– Öldüm!..

Üç azılı kâfir, kanlar içinde ve kumlar üstünde, açık gözler ve çarpık suratlarıyla debelenip duruyor...

İki taraf, kılıç, mızrak, hançer, birbirine girdiler...

Düşman saflarına doğru kasırga gibi bir cereyan... Hazreti Hamza fır fır dönüyor ve küfür ormanını ot gibi biçiyor ve görenlerin aklı kamaşıyor...

Toz, duman, nâra, çığlık ve kılıç şakırtıları... Ve İslâm'ın ebedî zaferi...

Hazreti Hamza (r.a.), Bedir cenginde kahramanlığının en yüksek irtifaina çıktı... Peygamber ordusu nûrdan bir ırmak gibi Medine istikametinde aktı. İman âbidesi Hazreti Hamza (r.a.), Allah Resûlü'nün sancağı altında ve ilâhi pırıltılar içinde Medine'ye girdi...

Ve bir yıl sonra belâlı Uhud...

Varlığın sebebi olan Peygamber, Cuma gecesi bir rüya gördüler ve sabahı sahabilerine anlattılar:

– Rüyada bir takım sığırların boğazlandığını gördüm? Kılıcımın üzerine de bir yenik... Derken sağlam bir zırhın içine elimi sokmuşum.

Rüyayı şöyle tâbir ettiler:

– Boğazlanan sığırlar, birçok insanın öldürüleceğine alâmet... Kılıcımın ucundaki yenik, yakın akrabamdan birinin öldürüleceği... Elimi soktuğum zırha gelince, o Medine...

İnsanlığın Efendisi, Medine'den çıkmamak tedbirini münasip gördüler. Fakat Bedir zaferinde bulunmayanların gönlü Uhud'a akıyor.

Huzuruna gelip yalvardılar:

– Ey Allah'ın Resûlü! Biz bugünü bekliyorduk! Açığa çıkıp Allah için çarpışalım...

Allah'ın Sevgilisi onların bu dileklerini kabul buyurdu ve İslâm ordusu dört koldan hareket etti...

Ver elini Uhud!..

İslâm ordusu Uhud önlerine doğru ırmak ırmak aktı. Orduda bin nefer... Yüzü zırlı...

Küfür ordusu üç bin nefer... Yedi yüzü zırlı ve iki yüzü atlı... Ve üç bin deve... Ayrıca, askerleri gayrete getirmek için def çalan ve kahramanlık şiirleri söyleyen on beş kadın... Ebû Süfyan'ın karısı Hind başta... Ve görülmemiş bir gulgule...

Savaş başlamadan önce, Cübeyr İbni Mut'im, ok atmakta eşsiz olan Vahşi isimli kölesini huzuruna çağırdı ve dedi:

– Cenge iştirak edeceksin ve Muhammed (s.a.v.)'in amcası Hamza'yı öldüreceksin. Eğer bu işi başarabilirsen seni azat edecek ve servete boğacağım...

O ân Vahşi'nin gözlerinde ışıklar yanıp söndü:

– Sen, dedi; hiç merak etme, Hamza'yı ölmüş bil!..

Bir taraftan da Hind, Vahşi'ye vaadlerde bulunmakta ve onu teşvik etmektedir:

– Yâ Eba Desme! Sevin ve beni de sevindir!..

Artık Habeşli kölenin akı fikri bahadır Hamza'dadır...

Ve gözleri bir kartal gibi onu süzmekte, öldürücü darbe için pusuda yatmaktadır...

Harp bütün şiddetiyle başladı. Saflar birbirine karıştı, büyük bir fırtınadır koptu...

İlk anda müşriklerin tepesine müthiş bir yumruk indi... Küfrün bayraktarı Talha bin Ebi Talha, Hazreti Ali'nin; Ertan bin Şercil, Hazreti Hamza'nın Osman bin Ebi Talha yine Peygamber amcası Hazreti Hamza'nın kılıçlarıyla delik deşik oldular...

Küfür safı yerinden oynadı. Silahını atan kaçmaya başladı ve arkalarındaki çığırkan kadınlar feryadı bastı:

– Eyvah! Kılıçlarla doğranıyoruz!

Evet, tam bu andır ki, ırmak tersine döndü... Allah Resûlü tarafından arkaya tâbiye edilen okçular yerlerinden ayrıldılar ve olanlar oldu...

Şimdi bozgun sırası Müslümanlarda... Bu bozgun değil, ilâhi bir imtihan.. Peygamber emrine bir an için uymamanın müthiş imtihanı...

Allah ve Peygamber arslanı Hz. Hamza yıldırımından bir gülle gibi düştüğü yeri yakıp kavuruyor... Vahşi ise, bir taşın arkasında avını

bekliyor. Hazreti Hamza, ortalıkta arslanlar gibi fırıl fırıl, döne döne, Vahşi'nin olduğu yere yaklaşıyor...

Vahşi,^[19] gayet iyi bildiği uzaktan silah atma sanatıyla, siperden mızrağını atıyor ve Peygamber amcası, iman âbidesi, bahadırlar bahadırı Hz. Hamza'yı yere seriyor... Hz. Hamza o gün 31 kâfiri gebertmişti.

Bu sahneyi bizzat Vahşi anlatsın:

– Yemin ederim ki, cengin en kızgın anlarında Hamza, devenin yaprak koparması gibi önüne geleni biçiyor ve yerlere seriyordu. Derken Siba ileriye yürüdü ve “Benimle çarpışacak kimse var mı?”, diye bağırdı. Hz. Hamza ona, **“Ey sünnetçi kadının oğlu Siba! Yaklaş, Allah ve Resûlü'ne karşı mı geliyorsun?”** dedi. Sonra Hamza, annesi Mekke'de sünnetçilikle meşhur olan Siba'ya müthiş bir kılıç darbesi indirdi ve onu cansız yere serdi. Ben bir kayanın altında, ona pusu kurduğum için beni göremiyordu. Hemen mızrağımı hazırladım, göğsümü sünger gibi şişirdim, nişan aldım ve ona doğru fırlattım. Mızrak kurşun gibi gitti ve göğsünden girip omuzları arasından çıktı. Hamza birden döndü, bana doğru hamle etmek istedi. Fakat artık bedeninde can kalmamıştı yere düştü ve şehit oldu. Ben de mızrağımı alıp, vazifemi yapmış olarak askerin içine karıştım.

• • •

Utbe'nin kızı Hind, İslâm ordusunda dağınıklık yüz gösterip küfür fırsata geçince, yanındaki kâfir ve çığırtkan kadınlarla, dişi sırtlanlar gibi muazzez şehitlerin üzerine atıldı...

Hind'in gözünü kan bürümüş ve çılgın bir hâle gelmişti. O dem, Hazreti Hamza (r.a.)'nın karnını ve göğsünü yardı, ciğerlerini çıkardı, bir parçasını kesip aldı ve ağzında çiğnemeye başladı. Yutamadı ve tükürdü. Sonra yakınında bulunan bir kayanın üstüne çıkıp haykırdı:

– Aldık Bedir gününün intikamını!..

Ve kudret şemsiyesi gibi başımız üstünde duran gök kubbe, o âna değin böyle bir cinayet görmedi...

Ebû Süfyan da, karısından aşağı kalmadı. Muazzez şehid ve büyük bahadır Hazreti Hamza'nın cesedinin başına geldi, mızrağının ucuyla mübârek ağzını dürttü ve dedi:

– Çek bakalım acıyı nasılmış?

Bu hâli gören Beni Kinane'nin reisi Zeban oğlu dayanamadı:

– Ey Kinane oğulları, dedi; Kureyş başkanının, cansız bir cesede neler yaptığını görüyorsunuz değil mi?

Evet, belâlı Uhud'da Peygamber amcası ve Kureyş'in efendisi şehid edilmişti. Melekler Hazreti Hamza'nın şehitlerin efendisi olduğu haberini semâya ulaştırdılar...

Allah arslanı Hamza (r.a.)'ın mübârek yüzünde nokta nokta oynaşan İlâhi pırıltılar vardı. Ruhü cennetlere uçmuş ve İlâhi rahmetin sonsuzluğuna ermişti...

Şühedânın efendisi Hazreti Hamza'nın mübârek cesedine Allah Resûlü nazar buyurunca tâ can evinden yaralandı. Mukaddes gönlü amcasının acısı ile damla damla doldu ve dudaklarından şu kelimeler döküldü:

– **Hiçbir kimse, senin kadar musibete uğramamış ve uğramayacaktır! Ben, bunun kadar beni azaplandırان bir yerde de durmamışımdır. Ey Allah Resûlü'nün amcası, ey Allah'ın ve Resûlü'nün arslanı Hamza! Ey hayırlar işleyen Hamza!**

Ey üzüntüleri gideren Hamza,

Ey Resûlullah'a koruyucu olan Hamza!

Allah sana rahmet etsin.

İyi bilirim ki, sen, hısım ve akrabalık haklarını gözetir, daima hayırlı işler işledin.

Eğer, senden sonra yas tutmak gerekseydi, sevinmeyi bırakıp sana yas tutardım!..

Peygamber halası Hz. Safiyye Uhud'a koştu. Öz kardeşi Hazreti Hamza'yı görmek istiyordu. Varlığın sebebi olan Peygamber Safiyye'nin oğlu Hz. Zübeyr'e emir buyurdular:

– **Anneni tut ve geri çevir! Kardeşinin cesedini görmesin...**

Cennetle müjdeli büyük sahabi Zübeyr b. Avvam annesinin önüne duvar oldu ve dedi:

– Anneciğim, Allah Resûlü geri dönmeni emrediyor!

Hazreti Safiyye atıldı:

– Yavrucuğum! Eğer, ona yapılanı bana göstermemek için geri döneceksem, zaten, ben kardeşimin cesedinin kesilip biçildiğini biliyorum. O, bu musibete, Allah yolunda uğramış bulunuyor. Allah yolunda olduktan sonra, bundan daha fazla bizi memnun edecek ne

olabilir? Yemin ederim ki, inşaallah, sabredecek ve irademe hâkim olacağım!.

Hazreti Zübeyr (r.a.), Kâinatın Efendisi'nin huzuruna gelip, durumu kendilerine arzetti. Resûller Serveri:

– **O hâlde bırak, kardeşini görsün!** buyurdular...

Hazreti Safiyye vardı, şehidlerin sultanı hazreti Hamza'nın cesedinin başına diz çöktü ve gözlerinden iplik iplik yaşlar aktı. Onunla beraber Allah'ın Resûlü de ağladı. O sırada Peygamber kızı ve insanlık hurisi Hazreti Fâtıma da geldi. Onun da gözleri yaşlarla doldu. Peygamberler Peygamberi, Hazreti Fâtıma ile halası Hz. Safiyye'ye hitaben dediler ki:

– **Bana Cebrâil (a.s.) gelip Hamza b. Abdülmuttalib'in göktekiler katında Allah'ın ve Resûlü'nün arslanıdır diye yazıldığını haber verdi..**

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber, şehidler sultanı Hazreti Hamza (r.a.)'ın cenaze namazını yedi tekbirle kıldı. Şehidler, Cenâb-ı Hamza'nın yanına getirildikçe, Allah'ın Resûlü, Hazreti Hamza ile birleştirerek onun namazını kılıyordu. Böylece, muhterem amcaları üzerine yetmişden fazla namaz kılınmış oldu...

Hazreti Hamza'yı kabre Sıddîk-ı Ekber, Ömerü'l-Fâruk, Aliyyü'l-Mürtaza ve Zübeyr b. Avvam Hazretleri indirdi...

Allah'ın Resûlü kabrin başında oturdu... Mukaddes gönlü mahzun ve gözü yaşlı idi...

Bahadır Hamza (r.a.)'ı nasıl anlatmalı?

O, öyle bir aşk ve imanın sahibi idi ki, bütün ömrünce bu aşk ve iman ile yaşadı ve bu yolda canını verdi... Şanlı kılıcı ile Allah düşmanlarının ciğerini deldi.

Kâinatın Efendisi her yıl Uhud şehitlerini ve muhterem amcasının kabrini ziyaret ederdi. Ve oraya varınca yüksek sesle şu âyeti okurdu:

– **“Sabrettiğiniz için, selâm olsun size! Âhiret saâdeti ne güzeldir.”** (Ra'd: 24)

**Onun gönül iklimi fezadan da genişti,
Allah yolunda ölmek, işte, en büyük işti.**

**Destanlara sığmazdı, seller gibi akardı,
Bir mübârek emeli ve bir gâyesi vardı.
Neydi o tekbir sesi, o sevinç, o heyecan?
Bir elde şanlı kılıç, bir elde yüce Kur'ân.
Hiç sönmeden ufkunda fecirler yanıyordu,
İşte Hakkın askeri, işte nûr serpen ordu...**

Haşiye: Hazreti Hamza (r.a.)'yı şehid eden Vahşi, sonradan Allah Resûlü'nün huzuruna gelip Müslüman oldu ve sahabilik nimetine erdi ve bütün günahları bağışlandı...

Haşiye: Hazreti Hamza (r.a.)'yı şehid eden Vahşi, sonradan Allah Resûlü'nün huzuruna gelip Müslüman oldu ve sahabilik nimetine erdi ve bütün günahları bağışlandı...

PEYGAMBER BÜLBÜLÜ

HAZRETİ BİLAL (r.a.)

Aşk, Cenâb-ı Bilâl'i kölelikten sultanlığa erİştirdi. Bilâl (r.a.), Varlığın Nûru'nu sevdi ve fazilette güneşleri bile geçti. Şimdi görelim Bilâl neyledi:

Göklerden İlâhi bir devlet geldi. Kâinatın Efendisi Tevhid bayrağını Mekke'nin merkezine dikti...

İki cihan sultanının bir üfleyište bütün mekânı yıkan ve zamanı söndüren nûru infilâk etti...

Ve kafası kanayan insanlar bu nûra düşman oldu...

Hem öyle bir düşmanlık ki, ne desem anlatamam...

Binlerce düşmanın ve azılı kâfirin içinden bir köle çıktı ve Varlığın Nûru'na âşık oldu... Can gözü hidâyet penceresinden baktı da hakikat ülkelerinin çiçek bayramını gördü... Fakat, kâfirler, kâfirler, bu kâfirler O'nu sevgilisine bırakırlar mıydı?..

Binlerce azılı düşman bu mazlumun başına düştü. Binlerce kâfir kanlı pençelerini Hazreti Bilâl'in gırtlığına geçirdi...

Kâfirlerin gücü her şeye yetiyordu, fakat Cenâb-ı Bilâl'i, Hazreti Mustafa'nın yolundan döndürmeye yetmiyordu.

Onu akrep dişli sivri taşların üstüne yatırdılar. Göğsünün üzerine kocaman bir kaya parçası koydular ve kızgın güneş altında saatlerce beklettiler.

Aldıkları cevap:

– Allah bir, Allah bir!

Vurdular:

– Lâ İlâhe illâllah! dedi.

Vurdular:

– Lâ İlâhe illâllah! dedi.

Boynuna ip takıp dağdan inmiş bir canavar gibi sokak sokak sürüdüler.

– Lâ İlâhe illallah! dedi...

İşte bu iman, işte bu metanet, işte bu haykırış, hep Cenâb-ı Mustafa'nın aşkındaydı.

O irfan sahibi Cenâb-ı Bilâl (r.a.), herkesin imdadına yetişen Ahmed-i Muhtar'ın muhabbet havuzuna öyle bir daldı ki, iki cihanın da çiçek bayramına erdi ve birden güneş güneş parıldadı... Öyle coştı, öyle coştı ki, yüzlerce sopanın altında bile mukaddes sevgilisine tebessümler yağdırdı... Ve dedi:

– **Ey Allah'ın Resûlü! Senin gül yüzünü görünce, canım ululuklara daldı. Ey şehirlerin ruhu! Senin kokunu alınca, bu semâdaki güneşin sevgisi, harareti, gözümde düştü. Gözüm, senin yüzünden yüce bir himmet sahibi oldu!..**

Ey yüce nûrlar sahibi! Nice zaman lâtif ve gümüş bedenli bir Yûsuf aradım, sende bir Yûsuf'lar yurdu gördüm ki, can Yûsuf'um birden kuyuya düştü...

Bu muhabbet, bu iman, bu yürek dağlayış, hep O'nun aşkınaydı...

Yine azgın ve şaşkın kâfirler bir gün Cenâb-ı Bilâl'i tuttular. Elini ayağını bağlayıp vurdular, vurdular, vurdular ve dediler:

– Muhammed'in peşini bırak da kurtul!..

– Ben kurtuluşum, asıl siz kurtulmaya bakın! diye cevap verdi...

Yine vurdular. Vücudundan kanlar fışkırdı. Yüzlerce sopa başına inip kalktı... Bırakıp gittiler... Hurdahaş olmuş bedenden usul usul bir ses duyuldu:

– Lâ İlâhe illâllah!..

Bin türlü eziyete ve cefâyâ karşı bir tek silahı vardı: Aşk ve iman!..

Bir çift pabucu ve bir hırkası vardı. Fakat yüreği dünya kadardı... Dün büyüktü, bugün yine büyük!.. Dünyayı İslâm'a ezanla dâvet eden muhteşem mazlum!..

İşte Cenâb-ı Bilâl'i kölelikten sultanlığa eriştiren bu büyük aşktı...

Şimdi şöhretli şâir M. İkbâl'i dinleyelim:

– **“Aşk, bahçelere bahar rüzgârı hediye eder. Aşk, dağ eteklerine yıldız gibi goncalar serper. Aşk güneşinin ışığı, denizleri deler geçer de balığa yolunu bulduran bir göz ihsân eder!”**

Ve gönül eri, mânâ sultanı Hazreti Mevlânâ da:

– **“Gökyüzünde yıldızlar arasında parlak ay nasıl görünürse, âşık da yüzlerce kişi arasında öyle görünür. O göründü mü,**

herkesin parlaklığı söner.” der.

Gerçekten de öyle!..

Aşk, yüce dağları bile zıplattığına göre insanı ne hâle getirmez ki?

İşte bu büyük aşktır ki, Hazreti Bilâl'i ebediyyen sultanlığa erdirdi...

Hem ne sultan?

Padişahlar bile onun kapısının eşğine yüz sürmeyi en büyük saâdet bildiler...

Cenâb-ı Bilâl'in o aydın gönlüne elmas renkli inciler dolmuştu. Gönül toprağına Resûl-i Kibriyâ'nın muhabbet damlası düşmüştü. Akıllara yol gösterici olan âlem sultanı onun aklına en güzel yolu göstermişti...

Eğer cihanda Cenâb-ı Mustafa'nın nûru olmasaydı, aydın gün bile gece olurdu...

O'nun aşkı ne güzel bir şey ki, köleyi bile padişah yaptı...

Hazreti Bilâl-i Habeşî (r.a.), Sonsuzluk Nebisi'ne o kadar candan bağlıydı ki, Âlemlerin Efendisi ebediyete intikal ettiği gün teessüründen ezan okuyamamış, kelimeler boğazında düğüm düğüm olmuş ve gözyaşları içinde yığılıp kalmıştı...

Günlerce ağladı ve o andan itibaren bir daha ezan okumadı...

İşte bu yığılış, işte bu düğüm düğüm oluş, hep O'nun aşkınaydı.

Cânımın cânânı sensin ey Nebi,

Derdimin dermânı sensin ey Nebi!

Hasretle âşıkım cemâline ben,

Gönlümün sultanı sensin ey Nebi!..

SELMÂN-I FÂRÎSÎ (r.a.)

Aşk, bahçelere goncalar hediye eder, aşkın gülleri hiçbir zaman solmaz. Aşk bineğine binen insan şimşekler gibi uçar ve ona yetişmek de mümkün olmaz...

İşte bir aşk arslanı ki, ismi **Selmân-ı Fârisî**... İranlı...

Künyesi: **Selmân İbni İslâm**... Yani İslâm oğlu Selmân...
Minyatürler memleketi ve nakışlar diyarı İsfahan taraflarından...

Gönül toprağına Cenâb-ı Mustafa'nın muhabbet damlası düştü de onu bulmak için diyar diyar gezdi. O mukaddes dilberin sevdâsı Selmân'ı öyle yaktı, öyle yaktı ki, Selmân hiçbir yerde mekân tutturamadı...

O, bu aşka nasıl tutuldu şimdi görelim:

Mecusiler ve ateşperestler içinde doğup büyüdü. Gençliğinde başına neler, ne belâlar geldi, ne çileler çekti...

Ruh kulağına kimbilir neler üfürüldü ki, gözleri hep hakikatı aramada... Kendi kendini yiyor:

– **Nerdesin, ey hakikat?**

Bir gün yolu bir kiliseye uğradı ve hemen içeri daldı. Hristiyanların ibâdetlerine nazar etti... Tahrif edilmiş İncil'den bazı sözler ve Tevhide ait fikirler dinledi...

İçine bir ateştir düştü...

Anladı ki, Hristiyanlık, maddeye tapmanın üstünde bir şey...

Ve Hristiyan oldu.

Ne var ki, kader ağlarını örüyordu. Orada da barınamadı. İran'dan çıktı. Şam ve Rum taraflarına can attı. Yine de tatmin olmadı. Hakikatı arıyordu. Gerçek bu olamazdı. Gerçeği bulmalıydı... Ve öyle yaptı. Hristiyanlık ülkelerini bir bir gezdi. O belde senin, bu şehir benim...

Kâh çöllerde, kâh vadilere, kâh dağlara düştü. Birçok rahip ve ruhaninin hizmetine girdi...

Heyhat!.. Hakikat bu değildi... Bir türlü ruhunu doyuramıyordu.

Ona bir ruh kuyumcusu lâzımdı. Onun ruhunu elmas elmas parılatmalıydı.

Aradığı buydu.

Aradığı mutlak tenzih ve tevhid ölçüsünü hiçbir yerde bulamıyordu. Ama mutlaka bir hakikat olmalıydı. İşte bu arayış, işte dinmek bilmeyen bu arzu onu diyar diyar gezdiriyordu...

Nihayet bir yerde münzevi bir rahiple karşılaştı. Ufak da olsa bir ışık ipliğine tutunabildi. Karşılıklı oturdular; Allah'tan, ruhtan, insandan, imandan, kâinattan, yaradılıştan söz ettiler.

Rahibin gözlerinde kaynaşan ışıklar... Gözlerini ufuksuz kum denizine dikip cenup istikametini işaret etti:

– Çocuğum, dedi; pek yakında şu gördüğün istikametten bir fırtına kopacak ve bütün dünyayı kaplayacak. Hicaz taraflarından bir Peygamber zuhur edecek... Bu peygamber, Hazreti İbrahim'in dinini yenileyecek ve en ileri tevhid bayrağını açacak... Hazreti İsa'nın, kendisinden sonra geleceğini müjdelediği son Peygamber işte odur...

Selmân birden sarsıldı. Bir aşk kurşunu yüreğine gelip saplandı, iliklerine kadar ürperdi.

Demek ki aradığı sevgili yakında zuhur edecekti...

Gözlerini ufuklara dikti... Hicaz istikametinde yol alan kervanları kollamakta ve gönlü bir ırmak gibi o yöne doğru akmakta...

Derken büyük bir kervan görüldü. Yerinden bir ceylan gibi sıçradı ve kervanın yolunu kesti:

- Nereye gidiyorsunuz?
- Hicaz tarafına.
- Size katılsam beni de götürür müsünüz?
- Evet...

Ve kervana katıldı... Hicaz istikametinde yol alıyorlardı.

Ne var ki, bir başka oyun daha sahneleniyordu. Ona hemen sahip çıktılar, onun ayağına kölelik zincirini vurdular ve durak durak Hicaz istikametinde sürüklediler...

O aşk padişahı, o gönlü elmas dolu Selmân, bir mangır gibi elden ele aktarıldı...

Can Yûsuf'u yine kuyuya düştü. Ağla Yakub ağla... Fakat Selmân'ın hâline kim ağlayacaktı?..

Çile üstüne çile... Bu çileler ormanında geçen ömür. Ve nihayet elden ele Medine'yi buldu...

Bir Yahudiye köle olarak satıldı...

Yahudinin hizmetinde ve hurma bahçelerinde çalışıp duruyor. İçindeki aşk ateşi sönmüş değil, gözleri yine hep ufuklarda ve vuslat ânını kollamakta...

Allah'ın son Peygamberi gelip Medine'yi nûra boğmuştur. Ne var ki, Selmân bundan habersizdir... Güzel nasibini bekleyip duruyor.

Bir ömür boyu arayıp durduğu ve hasretiyle yandığı Peygamber işte bu şehirde... Bütün şehir, evlerinin ve insanların bütün pencereleriyle o mukaddes nûra açılmış...

Müthiş bir gün... Gökyüzünde fokurdayan güneş, yeryüzünde alev saçan kumlar ve boğucu, eritici bir sıcak... Selmân Medine'nin hurma bahçelerinde ve bir ağaç üstünde... Kölesi olduğu adam hesabına çalışıyor... Birden ruhunu yakıp kül edecek haberi duydu:

– Peygamber dedikleri biri bugün Kuba'ya gelmiş ve halk etrafında halkalanmış...

Selmân'ın beynine yıldırımlar düştü, akli başından gidecek gibi oldu, kendisini bir titreme aldı ve ağaçtan aşağıya yuvarlandı. Hemen haberi getiren adama sokulup sordu:

– O peygamber dedikleri adam ne zaman gelmiş?

Hain Yahudi öfkeyle haykırdı:

– Bundan sana ne? Sen işine bak!..

– Öğrenmek istedim sadece.

Yahudinin öfkesi büsbütün arttı ve Selmân'a müthiş bir tekme vurup yere yuvarladı:

– Sen işine bak, akılsız adam!..

– Öfkelenme, işte işimin başındayım...

Ve yine işine koyuldu...

Lâkin iş yapacak gücü kendinde göremiyordu. Akli fikri hep o habere takılmış kalmıştı. İçine büyük bir ümit ışığı düşmüş bulunuyordu. Ne pahasına olursa olsun gidecek o zâtı görecekti...

Şimdi pınar pınar çağlıyor, sevincinden uçacak gibi oluyordu. Nihayet Varlık nûrunu görecekti ve hakikate erecekti...

Biraz yiyecek biriktirdi, akşam olunca Kuba'nın yolunu tuttu ve İnsanlığın Efendisi'nin huzuruna çıktı:

– İşittim ki, dedi; sen salih bir zâtsın, yanında da fakirler varmış. Şunları sadaka için saklamıştım. Bunu size vermeyi daha iyi ve münasip görüyorum. Ne dersiniz, kabul mü?

Varlığın sebebi olan Peygamber, Selmân'ın takdim ettiği nevâleyi aldılar ve sahabilerine emrettiler:

– **Haydi, Allah'ın ismiyle yiyiniz!**

Kendileri mübârek elini bile sürmediler...

Selmân'ın gözlerinde güneşler yanıp söndü. İliklerine kadar sarsıldı ve içinden:

– Bu bir, dedi.

Tekrar Medine'ye döndü. Yine bir başka gün bir şeyler tedarik edip Allah Resûlü'nün huzuruna can attı:

– Sadakadan yemediğini gördüm. Bu zât-ı Risâletleri için hazırlanmış bir hediyedir. Buyurunuz yiyiniz!..

Peygamberler peygamberinin yanaklarında çiçek çiçek bir tebessüm... Hediye kabul buyurdular ve yediler, sahabilerine de ikram ettiler.

Selmân yerinde duramaz, kabına sığmaz bir hâlde. Ve yine:

– Bu iki, dedi...

Artık Selmân'ın gönül ufkunda saâdet şafağı sökmek üzere... Artık hiç şüphesi kalmamıştır... Selmân hep fırsat kollamakta ve rahipten öğrendikleri ile Allah'ın Resûlü'nü teşhise çalışmakta...

Artık Selmân yanıyor...

Yine günlerden biri... Nûr beldesi Medine... Medine'nin üstündeki gök ve insan ruhunun altındaki feza... Bunca yıldızı ve güneşiyle nûr şehri Medine...

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi Cennetü'l-Bâkî denilen kabristanda... Sahabilerinin arasında oturmakta...

Gönlü fokur fokur heyecan ve aşk ile kaynayan Selman yine koşup geldi, selâm verip bir köşeye büzüldü. Fakat sanki içinde okyanuslar dalgalanıyordu, sanki fezanın derinliklerinde yıldızlar âleminde seyran ediyordu. Gözleri alabildiğine açılmış ve dikkat kesilmiş bekliyordu. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.), Selmân'ın ne görmek istediğini sezdiler ve mukaddes omuzlarından hırka-i şeriflerini sıyırdılar...

Selmân çarpıldı. Tarifi imkânsız bir heyecanla yerinden sıçradı ve Allah Resûlü'nün sırtında **Nübüvvet Mührüne** kapanıp öptü, öptü... Gözlerinde şebnem damlası gibi yaşlar vardı, sevincinden, saâdetinden ne yapacağını bilemiyordu...

Bir  m r boyu hasretiyle yandığı mukaddes sevgilisi Şimdi ona lütuflar yağdırıyordu.

O deniz huylu, o herkesin imdadına yetişen Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.) gökleri aydınlatacak Şekilde tebessüm buyuruyorlardı:

– **Bu tarafa d n!** diye emir verdiler.

Selmân hemen döndü, Allah Resûlü'nün karşısında yer aldı ve o hakikat güneşini, iki cihan sultanını seyre daldı ve dedi:

– Ey cihanın kiblesi, Allah'ın elçisi! Cemâlini gördüm ve canım ululuklara erdi, yıllar süren hasret vuslatınla dindi. Hiç bitmeyecek sandığım hicran geceleri ebediyyen gündüz oluverdi...

Kâinatın Efendisi Selmân'ın başından geçen macerayı haz duyarak dinlediler ve Selmân'ı esaret zincirinden kurtardılar... Böylece Hz. Selmân nasiplerin en güzeline erdi... Ve artık bir nefes olsun Allah Resûlü'nden ayrılmadı... Âleme rahmet olan, Selmân'ı o kadar sevdiler ki:

– **Selmân bendendir; Selmân ehl-i beytimdendir,**^[20] buyurdular.

Ve yine dediler:

– **Herkes Cennete  Őık, Cennet de Ali, Ammar ve Selmân'a  Őıktır!**

– **   kişi vardır ki, huriler onları arzular. Bunlar Ali, Ammar ve Selmân'dır.**^[21]

**Niçin bitmez bu acı, hicran y  Resûlallah,
Seni arzular gönül her an y  Resûlallah.**

**Sensin Őefiazz n b, sensin tabibel kul b,
Ancak kapında vardır derman y  Resûlallah!..**

Tefsir-i İbni Kes r, c. 1.

Enes b. Mâlik (r.a.)'den.

Tefsir-i İbni Kes r, c. 1.

Enes b. Mâlik (r.a.)'den.

BABASINI TERKEDEN EVLÂT

İslâm'ın “İlkler” kadrosunda ışıldayan Hârise oğlu Zeyd... Öyle bir aşkın sahibi idi ki, babasını bile terketti.

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

Peygamber zevcesi büyük ve temiz Hatice'nin yeğeni Hâkim, Suriye'den bazı köleler getirmişti... Kölelerden biri de, Zeyd bin Hârise idi...

Bir gün Hazreti Hatice (r.anha), yeğeni Hâkim'i görmeye gitti ve dedi:

– Bir köle satın almak istiyorum!

Hâkim, köleleri amcasının kızı önünde topladı:

– Seç, dedi; istediğini alabilirsin!..

Hazreti Hatice (r.anha), Zeyd'i seçti.

Varlığın sebebi olan Peygamber, Zeyd'i görür görmez ona karşı âni bir sevgiyle doldu ve Zeyd'in kendisine verilmesini istedi...

Peygamber zevcesi büyük ve temiz Hatice tereddütsüz, köleyi Varlığın Nûruna sundu...

Zeyd, sekiz yaşında bir çocuktur. Annesi Sûdâ ile birlikte ziyarete gittiği akrabaları yanında iken baskına uğramış ve pazara götürülerek köle olarak satılmıştı...

Allah'ın Sevgilisi, Zeyd'e mâlik olur olmaz hemen onu azad ve evlâtlığa kabul etti...

Haber dalga dalga yayıldı ve tâ uzaklara, çok uzaklara kadar gitti. Ve Zeyd'in babası Hârise'nin kulağına vardı... Hârise, oğlunu her tarafta arıyor, onun hasretiyle yanıp duruyordu. Bu haberi duyar duymaz sevincinden uçtu ve azad edilen oğlunu alıp yurduna götürmek için Mekke'ye kadar geldi... Sordu, soruşturdu ve nihayet oğlunun Kâinatın Efendisi'nin yanında olduğunu öğrendi ve onun huzuruna çıkıp dedi:

– Ey Kureyş kavminin efendisi! Siz Harem halkı ve Harem’in komşususunuz. Beytullah’ın yanında esirlerin esaret zincirlerini çözer ve karınlarını doyurursunuz!.. Yanında bulunan oğlum için sana geldik.

Allah’ın Resûlü sordular:

– Oğlunuz kimdir?

Cevap verdiler:

– Zeyd b. Hârise’dir!

– Bundan başka bir isteğiniz var mı?

– Hayır!

– Onu çağırın, dilediğini işlemekte serbest bırakın! Eğer sizi tercih edecek olursa hiçbir karşılık istemeksizin, o sizindir, alın götürün. Yok, eğer beni tercih ederse, vallahi ben, beni tercih edeni size veremem!..

– Sen bize karşı ne kadar güzel davrandın!..

Zeyd’i yüksek huzura çıkardılar. Allah’ın Resûlü ona sordu:

– Şunları tanıyor msun?

– Evet!

– Kimdir onlar?

– Biri babam, biri amcam!

Aşkı ve muhabbeti şimdi göreceğiz...

Zeyd’i bu kadar seven Sonsuzluk Nebisi, acaba Zeyd tarafından ne kadar sevilmişti?

Peygamberler Peygamberi Zeyd’e dediler:

– Sen benim kim olduğumu öğrendin. Sana olan sevgi ve şefkatimi de görüp duruyorsun... Benim yanımda kalmayı mı tercih edersin, yoksa babana mı gidersin? İkisinden birini seç!..

Zeyd, babasının peşinde tam mânâsıyla hür adam olarak yurduna dönmek, anasının babasının sıcak kucağına atılmak gibi bir kıymeti, yanında bulunduğu rahmet Peygamberin huzurundaki nimete göre hiç saydı ve en taşkın bir cezbe hâliyle köpürdü:

– Ben, dedi; hiçbir kimseyi sana tercih etmem! Sen bana ana ve babamdan daha sevgilisin!..

Zeyd’in babası öfkeyle haykırdı:

– Ey Zeyd! Yazıklar olsun sana... Demek sen, köleliği hürriyete babana, amcana, ev halkına tercih ediyorsun öyle mi?

Zeyd, ondan daha bin beter bir sesle ortalığı çınlattı:

– Evet! Ben, bu mübârek zâttan öyle şeyler gördüm ki, O’na, hiçbir zaman, hiçbir kimseyi tercih edemem!

Ve Zeyd’in babası Hârise, boynunu büktü, oğlunun bu ulvî tercihi karşısında iki damla gözyaşından başka bir şey yapamadı...

İşte aşk bu!..

Baba, amca, vatan, anne, kardeş ve topyekûn hürriyet sevgisini büyük aşka fedâ eden mübârek köle...

İşte anneyi, babayı, vatanı terkettiren, hep O’nun aşkı idi.

Ve aşka bakınız:

Bir gün Allah’ın Resûlü, yanlarına, eski köle ve ebedî âşık, Hârise oğlu Zeyd’i aldılar ve Mekke’ye birkaç konak yoldaki Taif’e, orada yaşayan Sakîf oymağına gittiler...

Taifliler varlığın sebebi olan Peygamberin etrafını çevreledi.

Kan çanağı gözlerle bakıyorlar...

Kinleri mızrak mızrak ve yüzleri allak bullak...

Allah tarafından âlemlere “**Rahmet**” olarak gönderilen kâinatın dayanağı nûr sütunu bir insan ve yanında Hazreti Zeyd...

Taifliler kargaların güneşe bakışı gibi bakmaktalar..

Allah’ın Resûlü vakar ve heybetle ilerlediler ve dediler:

– **Allah’a inanınız! Eşi ve benzeri olmayan Yaradanı ve O’nun Resûlü’nü doğrulayınız!**

İman etmek de ne, adamlar birdenbire öfkeye kapıldılar ve canavarlaştılar. Kendilerinin bile var olmasına sebep olan Allah Sevgilisi’ni taşa tuttular... Karga ağızlarını açtılar avaz avaz bağırdılar:

– Memleketimizden çık, nereye gidersen git!

Ve her taraftan taş yağmuru başladı...

Yolun iki tarafına sıra sıra dizilip Allah’ın Resûlü’nü taşladılar. Hem o kadar taşladılar ki, adım atacak hâli bile kalmadı...

Hazreti Zeyd, taş yağmuruna kendi vücudunu hedef yaptı. Ve kendi vücuduyla Allah’ın Resûlü’nü siperledi... Fakat ne mümkün? Tepeden tırnağa yaralandı...

Allah Resûlü’nün mukaddes ayaklarından gürül gürül kanlar akıyor, Hazreti Zeyd (r.a.), onu kâfirlerin taşlarından koruyabilmek için üstüne üstüne kapanıyor ve bütün taşlar Zeyd’in başına yağıyor... Öyle bir an geldi ki düşüp bayılacak gibi oldu. Yine de Kâinatın Efendisi’ni kâfirlerin eline bırakmadı...

Gökte fıkırdayan güneş, yerde kavuran kum, yüzlerce kâfirin attığı akrep dişli sivri taşlar derken yol üstünde küçük bir bağ kulübesine sığınabildiler. Taifli kâfirler, âleme Rahmet olanı bu bağa kadar taşladılar ve bin türlü cefâ ettiler...

Hazreti Zeyd (r.a.) Varlık nûrunun etrafında dönen bir pervane. Kendi vücudunu taşlara oklara hedef ediyor ve Allah'ın Resûlü'nü siperliyordu...

Hâtemü'l-Enbiyâ burada ellerini ulvîlik âlemlerine kaldırıp şöyle duâ yaptılar:

– **İlâhi! Kuvvetimin za'fa uğradığını, çaresiz kaldığımı, halk nazarında hor görüldüğümü, ancak sana arz ederim, (ancak sana şekvâ ederim).**

Ey merhametlilerin merhametlisi! Herkesin zayıf görüp de dalına bindiği bîcârelerin Rabbi sensin!

İlâhi! Huysuz, yüz­süz bir düşmanın eline beni düşürmeyecek, hatta hayatımın dizginlerini eline verdiği akrabadan bir dosta bile bırakmayacak kadar bana merhametlisin...

İlâhi! Eğer bana karşı gazaplı değilsen, çektiğim mihnetlere, belalara hiç aldırmam. Fakat, senin sıyânetin (esirgeyciliğin) bunları göstermeyecek kadar geniştir.

Allahım! Gazâbına uğramaktan, rızâsızlığına dûçar olmaktan Senin nûr-i Vechine sığınırım... O nûr ki, bütün karanlıkları parıl parıl parlatır. O nûra ki, dünya ve âhiret işlerinin ıslahı yalnız ona vabestedir.

İlâhi! Sen râzı olasıya kadar, işte affını diliyorum. Bütün kuvvet, her kudret ancak Sendedir, yâ Rabbi!^[22]

Resûller Serveri'nin yürekler parçalayan hâlini bağın sahipleri gördüler. Addâs adındaki bir Hristiyan köle ile üzüm ikram ettiler. Varlığın Nûru, üzümü mübârek eline aldılar, **Bismillâh** diyerek yemeye başladılar. Bunu gören köle hayret ve dehşetle ürperdi ve sordu:

– Sen kimsin?

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, ona kim olduğunu söylediler ve sorularını cevaplandırıdılar. O anda Addâs'ın içine bir ateş düştü ve en taşkın bir cezbe hâliyle haykırdı:

– İmandım: Allah bir ve sen O’nun Resûlüsün!..

Aşk kurşununu yüreğine yiyen Addâs artık Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)’in dinindedir ve onun bağıri yanık âşıklandırandır...

Kâinatın Efendisi ve Zeyd Hazretleri bin zahmetle Mekke’ye dönebildiler...

Allah’ın Resûlü’nü, babasından, anasından ve bütün varlığından daha çok seven Zeyd Hazretleri, bir ömür boyu ondan nefes nefes nûr aldı ve bütün ömrünce o mukaddes gülü kokladı...

Nihayet Medine devri... Ve nihayet imanla küfrün büyük hesaplaşma günü Bedir...

Hazreti Zeyd (r.a.), ok atmakta büyük bir maharet sahibi idi. Bütün cenklerde Allah Resûlü’yle beraber bulundu ve nice kâfirin ciğerini deldi... Bedir, Uhud, Hendek ve Huneyn gibi gazâlarda yıldız yıldız parıladı...

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu’nun sahibi, Müreysi gazvesine çıktıkları zaman Hz. Zeyd’i Medine’de kaymakam olarak bıraktılar. Ayrıca Zeyd Hazretlerine, yedi seriyede kumandanlık vazifesi verdiler...

Bu seriyelerin ilki (Karde) seriyesidir ki, şanlı sahâbi ve ebedî âşık Hz. Zeyd bu seriyede, Kureyşlilerin kafilesine hücum ederek onu teslim almıştır.

Mü’minler annesi Hazreti Âişe (r.anha)’nın ifadesine göre, Kâinatın Fahri, Zeyd Hazretlerini herhangi bir askerî harekatta vazifelendirdiğinde; mutlaka onu başbuğ tâyin ederlerdi...

Âlemin Fahri, hicretin sekizinci yılında, Zeyd İbni Hârîse emrine 3 bin kişilik bir ordu verdi ve onu Mûte istikametine gönderdi ve şöyle emir buyurdu:

– Sen şehid olursan, yerine Cafer İbni Ebû Tâlib geçecek, O da şehid olursa Abdullah İbni Revâha emir olacak, O da şehid düşerse, Müslümanlar kimi isterse kumandan seçsinler...

Ve Zeyd Hazretlerine bir sancak verdiler ve İslâm ordusunu Medine’nin Vedâ yokuşu başına kadar uğurladılar...

3 bin kişilik sahâbi ordusunda Hazreti Halid gibi dâhi kumandanlar varken, Allah’ın Resûlü Zeyd’i başbuğ tâyin buyurmuştu. Hatta Hazreti Cafer şöyle demişti:

– Ey Allah’ın Resûlü! Zeyd’i bana tercih edeceğinizi hiç ummazdım!..

Allah’ın Sevgilisi tebessüm buyurdular ve dediler:

– Sen neyin daha hayırlı olacağını bilmezsin, haydi vazifeni ifa et!..

Hazreti Zeyd (r.a.), kumanda ettiği kuvvetle ilerledi ve “Maan” denilen yere vardı... Orada iki gün iki gece geçirdikten sonra “**Mûte**” mevkiine indi ve iki ordu karşı karşıya geldi...

Hazreti Zeyd (r.a.), mukaddes sancağı kaldırdı ve hücumla geçti. Bir avuç kahramanın karşısında yüzbinlik küfür ordusu... Okların çekirge bulutu, kılıçların şakırtısı ve göklere yükselen çığlıklar... Müthiş bir cenk başladı...

Zeyd Hazretleri, ilk hamlede göğsüne yediği bir mızrakla yere kapandı ve bir daha kalkamadı. Şehid...

Mûte cengi devam ederken, Allah’ın Resûlü, Mescid-i saâdette, sahabilerinin arasında, hafifçe dalgın...

Birden gözlerine yaşlar doldu ve mukaddes yüzü keder çizgileriyle benek benek oldu. Hz. Saad bin Ubade:

– Ey Allah’ın Resûlü, dedi; niçin ağlıyorsunuz?

Şöyle buyurdular:

– **Bu, sevgilinin sevgiliye olan iştiağının eseridir!..**

Ahmed Naîm, Tecrid-i Sarih Tercümesi, c. 2, s. 614.

Ahmed Naîm, Tecrid-i Sarih Tercümesi, c. 2, s. 614.

MÜTHİŞ AŞK

Aşk arslanıyla cenk etmek herkesin kârı değildir. Aşk kurşunu gönül ocağına saplandı mı, malı canı yağma etmek gerek...

Hele o güzellik padişahının cemâlini görüp de candan geçmemek olur mu hiç?

Peygamber aşkıyla Habeş illerinden kalkıp Medine'ye gelen Esved Hazretleri... Yüzü kapkara, kömür gibi simsiyah Habeşli sahabe Peygamber huzurunda...

Taraf taraf nûr cümbüşü içinde kendisini süzen Allah Resûlü'nden sordu:

– Ey Allah'ın Resûlü! Bir şey soracağım... İzniniz var mı?

Kâinatın Efendisi buyurdular:

– Sor!

– Ey Allah'ın Resûlü!.. Sen hem Nebîlik, hem de renk ve şekil bakımından insanoğlunun en üstünüsün.. Acaba ben de senin gibi iman etsem ve amel işlemeye kalksam, Cennette seninle beraber olabilir miyim?

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, derinler derini, nâmütenahi derin nazarlarını zenci sahabeye diktiler ve dediler:

– **Nefsimi kudretinin elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Cennette zencinin beyazlığı bin senelik yoldan görünecek!..**

Ve aşk kurşununu tâ yüreğinden yiyen Esved Hazretleri, gözyaşları içinde öyle bir saâdet heyecanına kapıldı ki, hemen oracıkta yere yığıldı ve aziz ruhunu Peygamber huzurunda teslim ediverdi...

O mukaddes huzurda, aşkın, yüreğine ok gibi saplanıp öldürüverdiği böyle insanlar da vardı işte...

İşte bu ölüş ve ebedî diriliş, hep O'nun aşkına daydı...

Taşların, ağaçların, kuşların ve bütün varlıkların selâm verdiği ve hasretiyle yandığı böyle bir Peygamberi tanıyamamak ve bilememek ne çetin bir hüsrandır...

Kalbinizde ebedî istikbal ürperişlerini duyabilmek istiyorsanız, Cenâb-ı Mustafa'nın muhabbet havuzuna atılınız!..

O ki, bir tek eskimeyen yeni...

O ki, solmayan renk...
O ki, Allah'ın biricik sevgilisi!..

KÂFİRLERE MEYDAN OKUYAN AŞK KAHRAMANI

Cenâb-ı Mustafa'nın mukaddes cemâlinin nûru ile şerefyab olan ve İslâm'a ilk can atanlardan..

Tıpkı Hazreti Bilâl gibi köle... Yine Hazreti Bilal gibi iman ve irfan sahibi... Mü'minlerin eskilerinden ve sahabilerin üstünlerinden... Onun çektiği çileyi insanoğlundan tadan olmadığı iddia edilse yalan olmaz...

Neler neler çekmedi ki...

İslâm'ın ilk günleri ve Mekke müşriklerinin canavar pençesi... İşte bu devirde Ebû Fûkeyhe Hazretleri zulüm mengenesine paçayı ilk kaptıranlardan ve zulüm topuzuna hedef olanlardan biriydi...

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

Ebû Fûkeyhe'ye mâlik olan Ümeyye ailesi, yüce Müslümanın ayağına ip bağlayıp onu sokak sokak gezdirdiler, çocuklara çektirdiler, yerlerde sürüdüler, tekme savurdular ve Mekke dışına çıkarıp güneşin alevler saçtığı bir anda bir kum çukuruna boğazına kadar gömdüler...Güneşin ataşten okları, kumların akrep dişleri, çölün öldürücü, çıldırtıcı ve kavurucu sıcağı altında bırakıp gittiler.. Bu müthiş azap saatlerce sürdü ve Ebû Fûkeyhe Hazretleri, bu işkence fırınında yandı, eridi, bitti... Hurdahaş olmuş vücudundan usul usul bir ses duyuldu:

– **Lâ İlâhe illâllah, lâ İlâhe illâllah!..**

Yine günlerden biri... Yine kâfirlerin zulüm mengenesi ve yine çölün insanı yutan canavar ağzı...

Yine o yüce Müslümanı öğlenin en şiddetli sıcağında yakalayıp bağladılar, üzerine demirden bir elbise giydirdiler, Ramza denilen yerde yüzükoyun yatırdılar, sırtına koca bir taş koydular...

Fokur fokur kaynayan kum, alev alev yanan güneş, mızrak mızrak batan demir elbise...

Bu müthiş azap yine saatlerce devam etti... Yandı, kavruldu, bütün vücudu kanlar içinde kaldı... Aklı başından gitti, dili, ağzından dışarı sarktı, kemikleri etinden daha yumuşak hâle geldi... Sırtlan yürekli kâfirler çığlığı bastı:

– Oh, öldü artık!..

Fakat Allah onu yine öldürmedi... Aradan bir müddet geçince vücuduna biraz can geldi ve yine en taşkın vecd içinde bir arslan gibi kükredi:

– Rabbim **Allah**, Peygamberim Hazreti **Muhammed**, dinim **İslâm**!..

Kâfirler taptıkları putlar gibi hissiz ve donuk...

Bu metanet, bu aşk, bu iman, bu kükreysiş, kanayan kafalarına bir azap topuzu gibi iniverdi...

O kadar şaşırdılar ve aptallaştılar ki, hiçbir şey demek bile akıllarına gelmedi...

Yine bir gün, kuduz kâfir Ümeyye b. Halef, Ebû Fukeyhe Hazretlerini tuttu, ayağına zincir vurdu. Onu, Ramza'ya kadar sürükletti... Yine o masumun vücudu kanlar içinde kalmış, her tarafı lime lime olmuştu...

O sırada beyinsiz kâfirin gözüne bir karaböcek ilişti. Onu tutup Ebû Fukeyhe Hazretlerinin burnuna dayadı:

– Senin Rabbin bu değil mi?

Canlar yakan aşka sönmek bilmeyen imana bakınız. Ebû Fukeyhe (r.a.), ışık ışık yanan gözlerle ve celâl şimşegi çakan bir yüzle haykırdı:

– Sus, â ahmak ve alçak kâfir! Benim Rabbim Allah'dır... Beni de, seni de, o böceği de yaratan O'dur!..

Fare kafalı Ümeyye deliye döndü... Hemen Ebû Fukeyhe Hazretlerinin boğazına kanlı pençesini geçirdi... Sıktı, sıktı, sıktı...

O masum ve mazlum sahibinin gözleri yuvalarından fırlayacak gibi oldu... Fakat tâ gönülden bir ses yükseldi:

– Benim Rabbim Allah. Ben Muhammed-i Muhtar'ın yoluna fedâyım!..

Ümeyye'nin kardeşi öfkeyle bağırdı:

– Ey Ali'nin babası! Artır onun azabını... Nefes aldırma ona... Muhammed gelip onu, sihiri ile kurtarıncaya kadar artır... Sık, sık, sık boğazını.

Zaten öyle demeye de lüzum yoktu... Kâfirin kanlı pençesi Ebû Fûkeyhe'nin boğazına gömülmüştü, sıkıyor, sıkıyordu...

Nihayet o âşık, o irfan ve iman sahibi olduğu yere yığılıp kaldı. Bir müddet de baygın vücudunu tekmelediler ve sonra “Öldü” diye bırakıp gittiler...

Aziz ve Celîl olan Allah yine onu öldürmedi... Vücuduna usul usul can geldi ve o yine en mukaddes bildiği kelimeye terennüme başladı:

– **Lâ İlâhe illâllah, lâ İlâhe illâllah!.. Muhammedün Resûlüllah...**

İşte sahâbi ve sahabîlik, işte iman, işte aşk...

O'nu sevenler işte böyle sevdi. Onun yoluna nice canlar böyle kurban oldu...

Âlemde sevillecek, yoluna kurban olunacak bir o vardı. O'nun gelişiyle, dünya yüzü öyle bir güldü, öyle bir aydınlandı ki, asırlar ve devirlerce süren ızdıraplar, feryadlar, inilti ve gözyaşları dindi...

Öksüzler, yetimler, dullar, ihtiyarlar, masumlar sevindi. Dağlar, taşlar, çöller, çemenler, ırmaklar, göller, denizler vecde geldi. Önünden geçtiği her taş O'nun selâmına durdu:

– **Selâm sana olsun, Ey Allah'ın Resûlü!** diye haykırdı.

O nasıl sevilmesin, nasıl aşkıyla yanılmasın ki, zâlimleri o sindirdi, mazlumların gözyaşlarını o dindirdi. Yetimlerin perişan saçlarına onun mukaddes elleri tarak oldu. O'nun okşadığı başlardan âleme güzelim miskler saçıldı. O'nun teselli ışıklarıyla gönüllerden gamlar uzak oldu. Cihan günleri tıpkı Cennetlere döndü...

O Nebiyyi âhîrzaman, canlardan aziz; cânanlardan üstün, her veçhile sevilmeye lâyık müstesna bir nûrdu... Hem de Allah'ın nûruydı...

Evliya-i kiramdan ve büyük âlim Ebû'l-Hasan Şazeli Hazretleri, Allah Resûlü'nün vasfında demiştir ki:

“**Muhammedün beşerün lâ kelbeşeri**

Bel hüce yâkûtün beynel haceri.”

– Hazreti Muhammed (s.a.v.) beşerdir; fakat beşer gibi değildir. Belki o taşlar arasında yâkut gibidir. Gerçi yâkut da taştır; fakat diğer taşlar gibi değildir.

Biz de şöyle diyelim:

O Cenâb-ı Mustafa yüce nûrlar sahibi

Göster bana bir sultan âlemde onun gibi.

BİR İMAN Kİ ATEŞLERİ SÖNDÜRDÜ

Yine İslâm'ın çile devri... Ve yine kâfirlerin canavar pençesi. Bu vahşet, bu çıldırganlık akılları kamaştıracak kadar müthiş...

Yine günlerden biri...

Roma sirklerinin yerine Mekke meydanları, parçalayıcı arslanlar yerine kavurucu güneş...

Kâfirler Habbab isimli sahabiye tuttular ve boğazına ip takıp sokak sokak sürüklediler. O masumu, tepeden tırnağa didiklediler, o kadar ezâ ve cefâ ettiler ki, böylesini ne yeryüzü görmüştür, ne de gökyüzü...

Vurdular, tekmelediler, üstünde tepindiler ve dediler:

– Muhammed'i red ve inkâr etmedikçe seni bırakmayız!

Habbab Hazretlerinin iman aynası berrak yüzünde elmas elmas noktalar oynadı ve yüce sahabe ortalığı çınlattı:

– Ölürüm de O'nu yine inkâr etmem!..

Kâfirler büsbütün kudurdu, işkence faslı yeniden başladı... Fakat yine de bir şey elde edemediler...

Bu aşk ve iman kahramanına işkence edenlerin başında Esved b. Abd-i Yağus isimli lânetli geliyordu...

Bir gün Hazreti Habbab'ın gözü önünde ateş yaktılar. O masum ve mazlum sahabiye alev alev yanan ateşin üzerine yatırdılar. Göğsüne ayaklarıyla bastılar; tekmelediler ve haykırdılar:

– Muhammed'i inkâr etmedikçe seni bırakmayız!

Aldıkları cevap şu oldu:

– Rabbim Allah, Peygamberim Hazreti Muhammed, dinim İslâm!..

Bu defa da kanlı pençelerini gırtlığına geçirip sıktılar. Baygın düşünceye kadar sıktılar... Hazreti Habbab'ın gözleri yuvalarından fırlayacak hâle gelmişti. Nihayet olduğu yere yığılıp kaldı. Onu öylece bırakıp gittiler. Bir müddet sonra vücuduna can geldi, gözlerini açtı ve ortalığı çınlattı:

– Elhamdülillâh, Müslümanım!

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü ve Peygamber aşığı usul usul yerinden kalktı ve Allah Resûlü'nün huzuruna vardı. Başından geçenleri bir bir anlattı... Allah'ın Resûlü ellerini ulvîlik âlemlerine kaldırıp duâ ettiler:

– **Allahım! Habbab'a yardım et!..**

Habbab Hazretlerinin Âs b. Vâil isimli kâfirden mühimce bir alacağı vardı...

Bir gün ona gitti ve dedi:

– Artık şu alacağımı ver!

Küfür canavarı kahkahayı bastı:

– Ne zaman Muhammed'i inkâr edersen, paranı o zaman alacaksın!

Hazreti Habbab haykırdı:

– Ben her şeyden geçerim, fakat Allah'ın Resûlü'nden aslâ!..

– Demek alacağından vazgeçiyorsun, öyle mi?

– O'nun için canımdan da geçerim!

– Yazıklar olsun sana!..O'nun için mi can fedâ edeceksin?

– Evet... O, öyle bir Sultandır ki nice canlar O'nun yoluna kurbandır..

Azılı kâfir, bu iman, bu aşk, bu muhabbet karşısında donup kalıverdi...

Hazreti Habbab'ı böyle kükreten, hep O'nun aşkıydı...

Söz Hazreti Mevlânâ'nın:

“Gel ey gönül, hakiki bayram, Hazreti Muhammed'e vuslattır. Cihan aydınlığı, Cenâb-ı Muhammed'in cemâlinin nûrundandır.”

İşte bu nûrlu cemâldir ki, âşıklarını zârı zârı ağlattı...

**Senin nûrun gönüllere,
Cilâdır yâ Resûlallah,
İsmin âşık bülbüllere,
Salâdır yâ Resûlallah!**

**Mutlu olur seni seven,
Her sevgiye lâıksın sen,
Senin ahlâkını öğen,
Hüdâdır yâ Resûlallah!
Kim canını vermez sana?**

**Âşıklar hicrinle yana,
Miskin necâti yoluna,
Fedâdır yâ Resûlallah!..**

O'nun aşkı, varlık âleminde bir kıyâmettir kopardı. Bütün varlıklar O'na ram oldu. Dağlar, taşlar, ey Allah'ın Resûlü! diye O mukaddes dilberi selâmladı...

Şu hâle bir bakınız:

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.), Mekke'den hicret ettiği ve kâfirler takibe çıktıkları vakit, Sevr namındaki dağa çıktılar. Sevr haşyetle irkildi ve dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü, benden ininiz! Korkarım benim üstümde sizi vururlarsa, Allah beni tâzib eder.

Cebel-i Hira şevke geldi ve Allah'ın Resûlü'ne seslendi:

– Bana gel, ey Allah'ın Resûlü!

İşte bu çırpınış, bu sesleniş, bu ürperiş, hep O'nun aşkınaydı...

İmam Beyhakî nakli:

Bir gün varlığın sebebi olan Peygamber, amcaları Abbâs'a dediler:

– Yarın, sen ve oğulların evden çıkmayın, beni bekleyin! Sizinle görülecek bir işim var!

Ertesi günü kuşluk vaktinde Allah'ın Resûlü amcaları Hz. Abbâs'a gittiler ve eve girip selâm verdiler ve:

– Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi size olsun! buyurdular. Hâl ve hatır sordular. Onlar da Allah'a hamdettikleri cevabını verdiler. Kâinatın Efendisi onlara **“Yaklaşın!”** emrini verdi. Hepsi, birden sokulup Allah Resûlü'nün etrafında halkalandılar. Sonsuzluk Nebisi, mübârek örtülerini onların üzerine yaydı ve duâ etti:

– Yâ Rabbi, bu benim amcamdır. Babamın kardeşidir, bunlar da benim ev halkımdır; sen onları Cehennem ateşinden koru!.. Benim kendilerini bu örtüyle örttüğüm gibi!

İşte tam o anda kapının eşiği, evin damı ve duvarları vecde geldi ve **“Amin!.. Âmin!..”** diye inilti koparak Allah Resûlü'nün duâsına karşılık verdi...

İşte bu “Âmin”ler ve inilti, hep O'nun aşkınaydı...

Fuzulî'den:

– İnsanların en hayırlısı olan Hazreti Muhammed'i överim, O, dolunayı andıran güzelliğinin ışığı ile karanlıkları giderdi. Kadrimizin mertebeleri O'nu övmekle yüceldi. Selâmımız ancak O'na ve O'ndan olanlardır.

ZİNNÛRE'DEKİ AŞK VE İMAN

Zinnûre (r.a.) Adiy veya Mahzun oğullarının elinde cârîye idi. İslâm sarayına ilk girenlerden ve mukaddes çileyi ilk çekenlerden... Allah'ın Resûlü Tevhid sancağını kâinatın merkezine dikip insanları Allah'ın mukaddes nizamına dâvet ettiği zaman, bu ilâhi dâvete koşanlardan biri de Zinnûre idi. Zinnûre (r.a.), bütün gönlüyle bu dâvâyâ bağlanmış ve Allah'ın Resûlü'nü canından bile aziz bilmişti... Onun basiret gözleri hikmet sürmeleriyle bezenmişti. Gönlü de elmas renkli incilerle dolmuş bulunuyordu... Herkesin imdadına yetişen Cenâb-ı Ahmed-i Muhtar (s.a.v.), onun da imdadına yetişmiş, onu küfür ve vahşet zindanından kurtarıp, nûr iklimlerine salıvermişti...

Ya kafası kaynayan, akli kamaşan kâfirler?

Onlar, onun yakasını bırakacak mıydı? Her şey olurdu da, işte bu olamazdı... Beyinlerinde zebânilerin horon teptiği kâfirler Zinnûre'ye bu imkânı vermek istemiyorlardı...

Ne var ki, Zinnûre imanla pırıldamış, gönlüne Hazreti Mustafa'nın muhabbet damlası düşmüştü bir kere... Artık bütün dünya kâfirleri bir araya gelse Zinnûre'yi dâvâsından döndüremezdi...

Nitekim öyle de oldu.

Sırtlan yürekli kâfirler onu yakaladı. O masuma öyle ezâ ve cefâ ettiler ki, mübârek kadının gözleri kör oldu... Aldıkları cevap müthiş:

– Allah bir!

Gırtlığına sarıldılar. Öldürücü, eritici, kül edici güneş altında kırbaçladılar...

Vurdular, vurdular, vurdular ve sordular:

– Bize dönüyor musun?

Zinnûre Hazretleri öfkeyle haykırdı:

– Size dönmek mi, aslâ!..

Yine ısrar ettiler:

– Bize dön ve kurtul!

Gönlü iman zevkinden fokur fokur kaynayan Zinnûre (r.a.):

– Hayır, ben kurtulmuşum! Asıl siz kurtulmaya bakın!.. diye kükredi...

– Gördün mü, dediler; Lât ve Uzza gözlerini kör etti...

– Hayır, dedi; gözlerimi perdeleyen Allah'tır; başkasını verecek olan da yine O...

Bu iman, bu aşk, bu ilâhi çağlayış karşısında kâfirler büsbütün hayrete düştü.

Ve Allah'a tevekkül eden, Cenâb-ı Muhammed'i canı gönülden seven, sabır ipine sarılan, çilesini dolduran Zinnûre Hazretlerinin gözlerini Allah yine açtı.

İşte bu çile, işte bu cefâ, hep O'nun aşkına çekiliyordu...

Zinnûre âdeta Kâbe mumu gibi yanıyor, imanında, aşkında, dininde sebat ediyordu... Bu ihlâsının karşılığını görmekte de gecikmedi. Hazreti Ebû Bekir (r.a.), onu satın alıp kâfirlerin zulmünden kurtardı...Artık Hz. Zinnûre, varlık nûrunun etrafında bir pervane olmuştu... O'nun nûru, cümle âşığın maksudu idi...

Ve o aşk padişahı, sevgililerini şöyle inletiyordu:

“Ey Levlâke Levlâk ufkunun nûrlandırıcı güneşi!..

Senin intihap edilmiş olan ayağının toprağı, göklerdir.

Kâinat, senin ayağının tozunun eseridir.

Senin makamının bahçeleri, Cennetin gıpta ettiği makamlardır.

Evvelki peygamberler, (salât ve selâm üzerlerine olsun) Senin vezirlerindir. Sen Kâbe Kavseyn tahtının Padişahısın...

Sen mahşer meclisinin şefâat edicisisin.

Sen Kevser çeşmelerinin mâlikisin..

Sen en güzide ahlâkın toplanmış olduğu bir zâtsın.

Sen Yaradıcının misli bulunmayan bir Resûlüsün!..

Senin kılıcın, düşmanların saflarını kırıp geçirendir.

Senin hükümlerin emin bir kal'adır.

Senin yanağının çiçekleri, kudretin feyzindendir.

Hidâyet ay aydınlığı da senin iki kaşındır.

Hakikatlerin (altın) olduğu senin lisanındır.

İnce nüktelerin sırları da senin beyânındır...

Senin vücudun, âleme mahzâ rahmettir.

Senin kapının tokmağı, ümmetin sığınacağı makamdır.

Senin vasfından Hassân hayrette kalmıştır.

Senin vasfedicin, Kur'ân sûreleridir.

**Ey bütün faziletlerin mazharı olan Resûl-i Zîşan!..
Eğer ümmetine bir nazarın kavuşur ise, Hakk'ın
cehenneminden selâmet bulmuş olurlar. Senin medh-
senândan bu Nasuhî âcizdir.”**

Ömer Nasuhi Bilmen

HAZRETİ SÜMEYYE (İLK ŞEHİD KADIN)

İsmi: **Sümeyye.**

Yasir'in zevcesi ve **Ammar**'ın annesi...

Saâdet yoluna ilk ayak atanlardan ve Allah yolunda ilk can verenlerden... Dâvâ-i Muhammedî'nin şanlı mücahitlerinden...

Yasir, Mekke'ye Yemen tarafından gelmiş, Mahzun oğullarından Ebû Huzeyfe'ye sığınmıştı. Ebû Huzeyfe de onu câriyesi Sümeyye ile evlendirmişti... İşte böylece Yasir ailesi meydana geliyordu...

Ve bu mesud aile dâvâ-i Muhammedîye ilk gönül verenlerden biriydi. Ne var ki, kâfirler buna müsaade etmeyeceklerdi. Çünkü Yasir ailesinin Mekke'de kendilerini koruyacak bir yakını yoktu... Sadece Allah'a güveniyorlar, imanlarından aldıkları metanetle kâfirlere meydan okuyorlardı.

Kâfirlerin bütün hüneri mazlumlara dünyayı zindan etmektir... Çiçekler açan, sular fışkıran, ırmaklar çağılayan, yıldızlar pırıldayan bu dünya sadece onların ve onlar gibi düşünenlerin olmalıydı... Müslümanlara hayat hakkı yoktu.

Gökyüzünün aydın güneşi ateşten oklarını Mekke vâdilerine salıyor, yerde kızgın kum taneleri sanki birer akrep oluyor ve kâfirlerin kanlı pençesi ölüm kusuyordu...

Fakat bu mukaddes dâvâyâ gönül verenler günden güne çoğalıyor, Cenâb-ı Mustafa'nın etrafında pervane gibi dönüyorlardı...

İşte bu aşk pervanelerinden biri de Yasir ailesiydi. Zulüm mengenesi Yasir'lerin paçasını da kapmıştı. Sıkıyor, sıkıyor, o Müslümanlara nefes bile aldırıyordu...

Bir gün, Yasir'leri Bathâ vâdisine sürüklediler. Vâdi fokur fokur kaynıyor, taşların sivri dişi mızrak mızrak yüreklere saplanıyordu. Yasir ailesi işkence fırınında pişiriliyordu. Tam o ân, âlemlere rahmet olan, herkesin imdadına koşan, deniz huylu tertemiz Peygamber çıkageldi. Yasir ailesinin yürekler parçalayan hâlini gördü ve şöyle buyurdu:

– Sabredin, ey Yasir ailesi! Sabredin, ey Yasir ailesi, sabredin, ey Yasir ailesi!.. Sizin mükâfatınız Cennettir... Sabredin ey Yasir ailesi!

Yasir Hazretleri kanlar, terler içinde başını kaldırıp insanlığın Efendisine sordu:

– Zaman hep böyle mi sürüp gidecek, ey Allah'ın Resûlü?

Varlığın sebebi olan Peygamberin dudaklarında duâların en güzeli:

– Allahım! Yasir ailesine rahmet ve mağfiretini ihsân et!..

Hazreti Yasir (r.a.), bu zulme, bu müthiş işkenceye daha fazla dayanamadı. Ve dilinde kelimelerin en mukaddesi, son nefesini verdi. Dâvâ-i Muhammedî uğruna canını sebil etti...

Hz. Sümeyye'yi Yasir'den önce şehid etmişlerdi. Şöyle olmuştu: Küfür delisi Ebû Cehil, bir gün Sümeyye Hazretlerinin başına dikildi, onu didik didik etti ve öküz gibi böğürdü:

– Sen ancak cemâline âşık olduğun için O'na iman ettin!..

Sümeyye Hazretleri en taşkın bir cezbe hâliyle haykırdı:

– Alçak kâfir! Elbette O'na âşık olurum! O ki, Allah'ın biricik sevgilisi ve âlemlerin efendisi!..

Bu haykırış, bu metanet, bu iman, Ebû Cehil'i çılgına döndürdü. Küfür devi, masum kadının iman dolu göğsüne mızrağı sapladı ve onu cansız yere serdi...

Sümeyye Hazretlerinin dudakları son defa kıpırdadı:

– Allah'a hamd olsun ki Müslümanım! O'nun Resûlü'nü seviyorum!..

İşte Müslümanlıkta ilk mazlum ve şehid kadın... Din yolunda erkeklerden ilk şehid de Sümeyye Hatun'un kocası Hazreti Yasir...

Cenâb-ı Mustafa'nın kıymet biçilmez güzelliği işte yoluna böyle kurbanlar istiyordu...

O mukaddes dilbere nice canlar kurban oldu.

İşte bu akan kanlar sebil edilen canlar, hep O'nun aşkınaydı...

Şimdi Şeyh Galib'i dinlemenin tam zamanı:

“Ervâh ki tuhfe-i Hudâdır

Hâk-i reh-i Şâh-ı Enbiyadır.

Allah'ın hediyesi olan ruhlar, Peygamberler şâhının yolunda topraktır. O şâhın tahtının mekânı yoktur, melekler onun

süpürgecisidir. Ay, o şâhın ayağını öpmek için parça parça oldu. Cebrâil ona verilen ihsânın habercisi, Mikâil onun kâhyasıdır.

O'nun temiz varlığı “Levlâk” ile tavsif edilmiştir. Kur’ân’a göre ise zarfla mazruftur.

O'nun tâkının kapısı Kâbe Kavseyn’dir; ayağının bastığı yer iki âlemin ilmidir. Pâyesi gökler ülkesinin hükümdarlığı, gölgesi yeryüzünün ay’ıdır.

Çün “evvel-i mâ halak”tır ol nûr

Sânî-i Hudâ desem de mûzûr!

Mâdem ki o nûr yaratılmışların ilkidir ona Hudâ’yı takip eden desem mazurum. Beşerin babası olan Hazreti Âdem, Peygamberlik bahçesinde bir ağaçtır. Nuh gözyaşları dökerek onun güzelliklerinin denizinde gemici oldu. Nil coşunca onun feyzi Musa’ya Hızır gibi yetiştii. Şeriatıyla silahlanınca, putları kırmak Cenâb-ı İbrahim’e düştü. İdris, O'nun büyük (ve şerefli) miracını gökyüzü varlıklarına öğretti.

Bir rûtbe ki hüsn-i bâbahâsı

Yûsuf dahi abd-i müşterâsı

Tebşîr için kudûmun İsâ

Tâ minber-i çarha çıktı gûyâ

O'nun kıymet biçilmez güzelliği öyle bir derecededir ki Yûsuf O'na satılık bir köle olur. O'nun geldiğini müjdelemek için Hazreti İsa sanki tâ feleğin minberine çıkmıştır...

O'nun yaratılması, kâinatın varlığına sebeptir; onun ümmetleri ilmin sırrına mirasçısıdır.

Gerçek imanın ne olduğunu bil. Sana bir Peygamber, bir de Allah kâfidir. Susayanlara su vermesi pek boldur. Mucizesi parmakla gösterilir. Mirac gecesinin siyah miski O'nun peygamberlik berâtının tuğrasıdır. Söz, kerâmet kaynağı bile olsa elbette Kur’ân’a benzeyemez. Kur’ân, Resûl-i Ekrem’in yüce vasıflarını ve büyük ahlâkını tarif etmiştir.

Ey kalem! Sözlerini kâfi gör. Allah, levh-i mahfuza kalemle yazmıştır.”

İşte O'nun aşkı insanı böyle pınar pınar çoğaltır. Şeyh Galib söylemiyor, âdeta haykırıyor. Ve şu mısralar da onun gönül dudaklarından dökülüyor:

**“Kemâl-i zâtının nâ’tı anılmaz yâ Resûlallah.
Kalır levh ü kalem mislin yazılmaz yâ Resûlallah!**

**Yüzün gülzâr-ı Cennet gibi solmaz yâ Resûlallah,
Cemâlin nakş-ı kudrettir bulunmaz yâ Resûlallah!”**

HAZRETİ AMMAR

Uzun boylu, beyaz renkli, yüzünde benek benek pırıldayan nûr. Gören gözleri kamaştıracak kadar da güzel ve yakışıklı...

İslâm'ın saâdet kadrosuna ilk girenlerden. Ve diğer sahabiler gibi zulüm topuzuna hedef olanların ilklerinden... Allah Resûlü'nün bağı yanık sevdalılarından... Hem öyle bir sevda ki, ateşler bile onu sevgilisinden ayıramadı...

Nasıl mı?

Şöyle:

Allah'ın Resûlü geldi. İnsanlığın baharı bulutlanıp ilâhi bahçe fışkırdı. Kâinat nûrlarla doldu, toprağın sînesine gökler ülkesinden şebnem yerine yıldızlar yağdı. Cihana bir güzellik, bir hayat, bir eda, bir renk hâkim oldu... Ve Hazreti Ammar (r.a.), Kur'ân havzında iman iksiri ile yıkandı... O göklerin yolcusu Padişah, Ammar Hazretlerine saâdet hedefini gösterdi... Ve işte ne oldu ise ondan sonra oldu...

Kureyş müşrikleri bir gün, o saâdet incisini yakaladılar. Sırtına demir bir gömlek giydirip kızgın güneş altında dövmeye başladılar. Onu yerden yere çaldılar, kumlar üzerinde sürüklediler, üzerinde tepindiler ve dediler:

– Nasıl, Lât ve Uzza'ya tapacak mısın?

Hazreti Ammar'ın hurdahaş olmuş vücudundan usul usul bir ses yükseldi:

– Ben ancak Allah'a kulluk ederim!

– Demek öyle?

– Öyle ya!

Yine giriştiler. Vurdular, vurdular... Aldıkları cevap hep aynı:

– Ben ancak Allah'a kulluk ederim!

Bu manzara?.. Ve bu manzaradaki ulvîlik...

İç gözlerine İlâhi nûrun sürmesi çekilen büyük sahâbi, kâfirlerin elinden kurtulur kurtulmaz İnsanlığın Efendisi'ne koştu ve dedi:

– Anam babam Sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü! Bize azâbın her çeşidi erişti...

Allah'ın Resûlü duâ buyurdular:

– Allahım! Ammar hânedanından hiçbir kimseye Cehennem azâbını tattırma!

Ammar (r.a.), sevincinden uçacak gibi oldu. Bütün ızdıraplarını bir anda unuttu. Ve varlık nûrunun dizinin dibine çöktü. Saatlerce O'nu kokladı ve O'ndan nefes nefes nûr devşirdi...

Yine günlerden biri ve yine Mekke meydanlarının alev kusan sıcağı. Yine sırtlan yürekli kâfirler Hazreti Ammar'ı yakaladı. Yine işkence vâdilerine götürdüler. O irfan sahibi, o yıldız yıldız parıldaayan yüce gönül erine işkence etmeye koyuldular. Bu defaki işkence canavarları bile rikkate getirecek derecede müthişti... O safanın engini, o hidâyet goncası kâfirlerin elinde tavla zarı gibi oradan oraya atılıyordu. Onu ateşle dağlıyorlardı... Yine varlığın sebebi Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) yetişti. Mukaddes elleriyle Hazreti Ammar'ın başını okşadı:

– Ey ateş, dedi; İbrahim'e serin ve selâmet olduğun gibi, Ammar'a da ol!..

Ammar Hazretlerinin yüzünde o an saâdet çiçekleri açıldı, pırıltılar nokta nokta oynadı...

Ve yine bir gün yine aynı hâl...

Muğiyre oğulları o masumu tutup Meymun isimli kuyuya attılar. Suda boğulmak üzere iken, diliyle kâfirlere zâhiri bir uysallık göstermeye mecbur kaldı. Bu sûretle hayatını kurtarabildi... Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberine biri gelip:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; Ammar kâfir olmuş!..

Varlığın nûru buyurdular:

– Hayır hayır! Ammar tepesinden tırnağına kadar iman ile doludur. İman onun etine ve kanına kadar işlemiştir.

İşte tam o an gönlü yaralı din eri Hazreti Ammar çıkageldi. Koca sahâbi ağlıyordu. Hâlik-ı Azîmin muhterem Peygamberi onun gözlerini okşadı. Yaralı gönlüne merhem oldu ve dedi:

– Ey Ammar! Kalbin nasıl?

– Ey Allah'ın Resûlü! Kalbim tam bir imanın verdiği itminan ile meşbu...

– Ammar, sana tekrar böyle cevır ü cefâ ederlerse sen onların dediklerini yap...

– Sana fedâ olayım, ey Allah'ın Resûlü!..

İşte bu hâdise üzerine şu mübârek âyet nâzil oldu:

– **“Kalbi iman üzere (sabit ve bununla) mutmein (ve müzterih) olduğu hâlde (cebr-ü) ikrâhe uğratılanlar müstesna olmak üzere kim imanından sonra Allah'ı tanımaz, fakat küfre sine(-i kabul) açarsa işte Allah'ın gazabı o gibilerin başındadır. Onların hakkı en büyük bir azâbıdır.”**^[23]

Hazreti Ammar (r.a.), Allah'ın Resûlü'ne o kadar can-ı gönülden bağlıydı ve ona o kadar âşıktı ki, Medine'de Mescid-i Nebevi inşa edilirken herkes bir taş taşırken, Hazreti Ammar sırtına iki taş alıyor, biri Allah'ın Resûlü için, biri de benim için diyordu... Sonsuzluk Nebisi onun bu hâlini görünce fevkalâde haz duymuşlar ve onun sırtını okşayıp şöyle buyurmuşlardı:

– **Vah vah Ammar, seni bağı olan taife öldürecek!..**

Gerçekten de öyle olacak ve Sıffin harbinde şehid edilecektir...

Sıffin cenginin devam ettiği günlerden birinde güneş batmak üzere idi. Fakat muharebe hâlâ devam ediyordu... Hazreti Ammar (r.a.) ilerleyip haykırdı:

– Bana bu dünyadaki son rızkımı veriniz!

Ona kırmızı bir halkası olan bir kadeh içinde süt getirdiler. Yüce gönüllü din eri sütü içti ve dedi:

– Bugün dostlara kavuşacağım, Cenâb-ı Mustafa ile arkadaşlarına varacağım!..

Ve bir arslan gibi cenk meydanına yürüdü ve şehid oluncaya kadar çarpıştı...

Nihayet İbni Ca'diye isimli biri onu yaralayarak yere düşürdü. Büyük aşk ve vecd adamı Cenâb-ı Ammar (r.a.), dilinde kelimelerin en güzeli, yüzünde çiçek çiçek bir tebessüm son nefesini verdi... Ve aşkı ile yanıp tutuştuğu sevgilisine kavuştu...

Nahl, âyet: 106.

Nahl, âyet: 106.

AMMAR'IN FAZİLETİ

Nihayetsiz olan mülkûn seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi buyurdular:

– **Cennet dört kişiye müştaktır. Bunlar: Ali, Ammar, Selman ve Mikdad'dır!**

İşte Hazreti Ammar (r.a.) Nûr-u Cihanı sevdi de Cennetler bile ona müştak oldu...

Ammar Hazretleri, o kadar takvâ ve verâ sahibi idi ki, başı kesilmiş bir mum gibi sabahlara kadar yanardı. Evini mescid edinip namaz kılan Müslümanların da ilki idi...

Evinde gece uzun müddet ibâdet ve taatle meşgul olurdu. Ömür secdesi üzerinde hakikat namazları kılardı ve dilinden inciler saçılırdı...

Çok kere Allah'ın Resûlü'nü ziyarette gelir, saâdethanesinin kapısında durup seslenirdi:

– Müsaade var mı, ey Allah'ın Resûlü?

Kâniatın Efendisi onu sesinden tanır ve tatlı bir edâ ile:

– **Hoş geldin bütün kötülüklerden arınan, iyiliklerle bezenen, hoş giden zât!** buyururdu.

Ve Hazreti Ammar içeri girer saatlerce Allah'ın Resûlü'nden nûr devşirirdi...

Âlemde böyle güzellik, böyle saâdet, böyle aşk kime nasip olmuştu. O'nu sevenler insanlık fezasında güneş güneş pırıldamışlardı. İşte bu pırıltının adı aşktı...

Balıkların suyu sevdiği gibi,

Ben de seni seviyorum ey Nebî...

OSMAN B. MAZ'UN

İsmi: **Osman**. Künyesi: **Ebû Saib**. Babası: **Maz'un**...

Pırıltılı bir hayatın sahibi ve tertemiz bir insan... İslâm dairesine girişi de enfes...

Bir gün Allah'ın Resûlü evinin önünde oturuyordu. Osman b. Maz'un oradan geçiyordu. Allah'ın Resûlü'ne bakıp gülümsedi. Peygamberler Peygamberi dediler ki:

- Biraz oturmaz mısın?
- Olur, oturayım!

Ve gelip Allah Resûlü'nün karşısına oturdu. O anda da Kâinatın Efendisi'ne vahiy geliyordu. Osman'dan alâkasını bir müddet kesmek mecburiyetinde kaldı... Osman, O'nu dikkatle süzüyordu ve Allah Resûlü'nün titrediğini, gözleriyle gökyüzüne baktığını gördü ve dedi:

– Yâ Muhammed (s.a.v.)! Seninle otururken sabahki işin gibi bir iş işlediğini hiç görmedim.

– Sen benim ne yaptığımı gördün?

– Beni bırakıp gözlerini göğe diktin, sonra, yavaş yavaş sağından aşağı doğru süzerek indirdin, sana söylenilen bir şeyi kavramak ister gibi bir hâlin vardı.

– Sen buna muttali oldun mu?

– Evet!

– İşte o an bana Allah'ın elçisi Cebrâil geliverdi.

Osman b. Maz'un birden irkildi ve atıldı:

– Allah'ın elçisi mi?

– Evet!

– Allah'ın elçisi gelip sana ne söyledi?

– Bana şu âyeti getirdi:

– **“Şüphesiz ki Allah adâleti, iyiliği, (hususiyile) akrabaya (muhtaç oldukları şeyleri) vermeyi emreder. Taşkın kötülük(ler)den, münkerden, zulm ve tecebbürden nehyeder. Size (bu sûretle) öğüt verir ki iyice dinleyip ve anlayıp tutasınız.”**^[24]

Ve Osman'ın gönlüne birden iman ateşi düştü ve İslâm'a can attı. Allah'ın Resûlü'ne karşı da kalbinde derin bir muhabbet hasıl oldu.

Bu aşk ve iman onu öyle bir hâle getirdi ki, haykıra haykıra Müslüman olduğunu ilân etti... Tabii kâfirlerin aklı birden kamaştı, kinleri mızrak mızrak bilendi ve hep birden ona hücum ettiler... Diğer Müslümanlar gibi o da mukaddes çileyi çekti ve Habeş illerine hicret etti... Orada da gönül huzuru bulamadı. Çünkü Allah Resûlü'nün hasreti onu yakıp kavuruyordu. Tekrar Mekke'ye döndü Velid b. Muğire'nin himayesine sığındı... Artık müşrikler ona dokunamıyorlardı... Fakat o yine kükredi, yine iman ve asaletini en taşkın bir cezbe hâliyle gösterdi:

– Vallahi, dedi; din kardeşlerim Allah yoluna türlü belâ ve işkencelere uğrarlarken, benim böyle, müşriklerden birinin himayesinde, emniyet içinde yaşayışım benim için bir noksanlıktır!..

Ve Velid b. Muğire'nin karşısına dikildi:

– Artık senin himayenden çıkıyorum!

Velid atıldı:

– Ey kardeşimin oğlu! Himayemden niçin çıkıyorsun? Yoksa sana, kavmimden bir işkence yapan mı oldu?

– Hayır! Vallahi bana ne sataşan, ne de bir işkence yapan oldu.

– Peki niçin çıkıyorsun, ya?

– Ben Allah'ın himayesinden hoşnudum. Ondan başkasının himayesinde bulunmak istemiyorum.

– Öyleyse Mescid-i Haram'a gidip himayemden çıktığını ilân et...

– Olur!..

Mescid-i Haram'a beraberce gidip durumu halka bildirdiler...

Osman b. Maz'un oradan ayrıldı... Doğruca müşriklerin toplantı yerine gitti. Kâfirler toplanmış şâir Lebîd'i dinliyordu. Lebîd şöyle bir mısra söyledi:

– Kulak veriniz, Allah'tan başka her şey bâtıldır.

Osman b. Maz'un ortalığı çınlattı.

– Doğru söyledin!

Lebîd yine devam etti:

– Her nimet zevâle erer elbet!

Osman b. Maz'un haykırdı:

– Yalan söylüyorsun. Cennetin nimeti zevâle ermez!

Kâfirler birden canavarlaştı ve Osman'ın üzerine çullandı. Abdullah b. Ümeyye isimli lânetli, Osman'ın gözüne şiddetli bir yumruk attı. Ve

o masum müslümanın gözü kan ile doldu...

Velid b. Muğire de oradaydı. Osman (r.a.)'a yapılanı gördü ve dedi:

– Ey kardeşimin oğlu! Eğer sen benim himayemde kalsaydın gözün bu felâkete uğramazdı.

Osman b. Maz'un'un kükrediği görüldü:

– Sen neler söylüyorsun? Allah yolunda ben öbür gözümü de vermekten ancak zevk duyarım!..

– Gel kardeşimin oğlu! İstersen yine seni himayeme alayım!

– Hayır, hayır!

– Niçin böyle inat ediyorsun?

– Ben Allah'tan başkasının himayesine girmem!

Ve bu büyük sahabi bütün müşriklere meydan okuyarak hayatını sürdürüyordu... Onun gönlü artık bir iman okyanusu olmuştu. İç gözlerine İlâhi nûrun sürmesi çekilmişti. Gönül toprağına Cenâb-ı Ahmed-i Muhtar'ın muhabbet damlası düşmüştü. Risâlet-i Ahmediye güneşinin aydın ışıkları akıl ve idrakini yıldız yıldız pırıldatmıştı...

Derken zaman ırmağı da bir taraftan akıyordu. Osman b. Maz'un (r.a.) da ömür trenini iman rayları üzerinde Cennet istasyonuna doğru sürüyordu... Ve nihayet Medine'ye hicret izin verildi. Diğer Müslümanlar gibi o da nûr yatağı Medine'ye göçtü ve artık tatlı bir hayat başladı...

Ömür nefeslerini Allah'ı zikrederek tüketiyordu. Gece sabahlara kadar namaz kılıyor, gündüzleri de oruç tutuyordu... Onun bu hâline vâkıf olan Allah'ın Resûlü bir gün şöyle buyurdu:

– Ey Osman b. Maz'un! Sana ben güzel bir örnek değil miyim?

Osman (r.a.) şevkle atıldı:

– Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü! Bu soruya sebep ne?

– Sen, gündüzleri oruçlu, geceleri de namazla geçiriyormuşsun.

– Evet, Ey Allah'ın Resûlü!

– Böyle yapma! Senin üzerinde, gözlerinin hakkı var, bedeninin hakkı var. Ailenin hakkı var... Hem namaz kıl, hem yat uyu, hem oruç tut hem de iftar et!..

– Sana kurban olayım, ey Allah'ın Resûlü, dediğin gibi olsun!..

İşte Osman b. Maz'un (r.a.), böyle bir imanın sahibiydi... Böyle bir aşka tutulmuştu. Gönül billûrlardan daha duruydu, ömür ırmağı

Cennet gölüne doğru akıp gidiyordu... Medine’de ebediyet âlemine ilk göçen Müslüman o idi.

Vefât ettiği zaman Resûller Serveri onun üzerine dört tekbir getirdi. Kefenlenirken eğilip alnından öptü. Bu öpüş, onu büsbütün nûrlandırdı. Deniz huylu tertemiz Peygamberin mübârek gözlerinden akan yaşlar onun yanaklarına damla damla düştü...

Ve buyurdu:

– **Sen, dünyadan hiçbir şeye bürünmeksizin gittin!**

Kabre indirilirken de başucunda durdu. Onu toprağın kucağına bir ebediyet çiçeği verdi ve dedi:

O, Osman b. Maz’un, bizim ne güzel, ne iyi selefimizdir!

İşte aşk yıldırımını tâ yüreğinden yiyen Osman (r.a.), bu aşk ve imanla ötelere âlemine gitti...

Cenazesi götürülürken bir kadın, cenazeyi işaret ederek haykırdı:

– Ey Maz’un oğlu! Allah şahid olsun ki, O’nun lütfuna ve rahmetine erdin!

Kâinatın Efendisi, dalgın, sordular:

– Nasıl bildin?

– Osman da lûtfu ermezse kim erer, ey Allah’ın Resûlü?

– Ben de böyle umuyorum... Fakat ben Allah’ın Resûlü olduğum hâlde ne göreceğimden emin değilim!..

Ey dertlerle bîkarar olmuş insan! Ne vakte kadar başına topraklar saçıp duracaksın? Cenâb-ı Mustafa’nın sevgilileri gibi can ve tenden geç de bir neşe elde et... Bu temeli çürük dünyaya gönül verme, sonra felek ensene yüzlerce sopa vurur. Kâinat sopasını erce kır ki, sana Cennet yolu açılsın... Ve o güzellik padişahı Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.) “**Ümmetim ümmetim!**” diyebilsin... O’nun bir nazarı, bu dünyadan da o dünyadan da yüzlerce defa daha güzeldir...

Haydi tâ gönülden şöyle haykıralım:

Yaktı sînemi aşkın âteşi âh Efendim,

Seni övmüş, yaratmış, sevmiş, Allah Efendim!..

Nahl, âyet: 90.

Nahl, âyet: 90.

UMEYR B. HUMAM (r.a.)

Aşk kurşununu yüreğine yiyen ve o anda arslanlar gibi kükreyip cenk sahnesine süzülen ve Cennetlere uçan büyük sahabi...

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

Bedir’de Peygamber ordusu küfür ormanını ot gibi biçiyor, tarihe şanlar ve destanlar yazıyordu... O gün Allah’ın Sevgilisi sahabilerine ferman ettiler:

– **Yer ve gök genişliğinde olan Cennet için kalkın!**

Umeyr Hazretleri yerinden bir ok gibi fırladı:

– Yer ve gök genişliğinde olan Cennet mi, ey Allah’ın Resûlü?

– Evet.

– Oh, oh!..

– Seni “**Oh!**” demeye sürükleyen ne?

– Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah’ın Resûlü!.. Allah’a yemin ederim ki herhangi bir şey için değil, sadece şu Cennetin ehlinde biri olmayı arzuladığım için “**Ohh, ohh!**” diyorum!

– Muhakkak sen de onun ehkindensin, (Yâ Umeyr...)

Hâlık-i Azîmin muhterem Peygamberinden bu müjdeyi alan coşkunsahabi sarığından hurmaları çıkararak yemeye başladı ve taşkın bir vecd içinde haykırdı:

– Eğer bu hurmayı yiyip bitirinceye kadar benim hayatım uzarsa çok uzun bir hayattır!..

Ve elindeki hurmaları bir tarafa fırlattı. Erkek adımlarla düşman saflarına doğru yürüdü, kılıcını çekip safların arasına daldı... Havada kılıçların parıltılı kavisleri gidip geldi... Şimşekler çakıp söndü, Hz. Umeyr (r.a.) kâfirleri devire devire ilerledi ve nihayet kendisi de öldürücü yarayı aldı... Çarpışa çarpışa son nefesini verdi. Yüzünde oynayan şehâdet pırıltılarıyla yer ve gökten geniş olan Cennete uçtu.

İşte onu bir anda saâdet Cennetlerine uçuran, Cenâb-ı Mustafa’nın aşkıydı. Bu müthiş aşk, demiri bile mum hâline getiriyordu... Onun muhabbet havuzuna uzanan kadehler hiç boş kalır mıydı?..

Bu ne ihtişamlı bir muhabbettir ki, cihanda onu sevenlerin sayısı gökteki yıldızları çoktan geçmiş bulunuyor...

Feridü'd-Din-i Attar şöyle der:

– Tertemiz kişilerin canları, O'nun tertemiz canına toprak kesilmiştir... Canı bir tarafa bırak, yaratılış bile O'nun ayağının altına döşenmiş, toprak olmuştur!..

EBÛ DÜCÂNE (r.a.)

Asıl adı: **Simâk bin Hareşe**'dir.

Benî Sâide oymağından.

Kahramanlığının zirvesine çıkmış, bir yüce er. Büyük şecaat sahibi, iman ve aşk ile fokur fokur kaynayan, vücudu ile İnsanlığın Efendisi'ni siperleyen eşsiz kahraman...

Hele Uhud'da gösterdiği kahramanlık akılları kamaştıracak kadar müthiş... Allah'ın Resûlü'nü korumak için O'na canıyla siper oldu ve yediği oklardan vücudu bir iğne yastığı hâline geldi... Aşk ve imanla cenk sahnesine süzülüp nice kâfirin ciğerini deldi...

İslâm ordusuyla, küfür ordusu Uhud dağının eteklerinde karşı karşıya geldiler...

Hazırlık tamamlandıktan sonra varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber ellerine bir kılıç alıp dediler:

– **Bu kılıcı hakkıyla benim elimden kim almak ister?**

Sahabilerden niceleri atıldı; vermediler. Büyük aşk ve şecaat çağılayanı Hazreti Ebû Dücâne ilerledi ve dedi:

– Bu kılıcın hakkı nedir, ey Allah'ın Resûlü?

Allah'ın Sevgilisi tatlı bir tebessümle buyurdular:

– Bu kılıcın hakkı, paramparça oluncaya kadar kâfirin yüzüne çalınmasıdır...

Ebû Dücâne Hazretleri şevkle haykırdı:

– Ver, ey Allah'ın Resûlü, o şartlarla alıyorum!..

Verdiler...

Kılıcın üstünde şunlar yazılıydı:

“Korkaklıkta mahcup olmak, ilerlemekte şeref var. İnsan, korkaklık göstererek kaderin cilvesinden yakasını kurtaramaz.”^[25]

Ve Ebû Dücâne Hazretleri kılıç elinde koltuk kabartarak ve salınarak düşman saflarına doğru yürüdü...

Kâinatın Fahri bu hâle bakıp dediler:

– **Allah bu yürüyüş tarzını sevmez, ama bu yerde müstesna...**

Basiret gözlerine kudret sürmesi çekilen Ebû Dücâne Hazretleri, öyle bir hâldeydi ki, hemen başına kırmızı bir sarık sardı ve birbirine dalan safların önünde ileriye atıldı ve üstüste kâfirleri devirmeye başladı...

Kâfirlerde panik... Kaçan kaçana... Küfür safı yerinden oynadı, silahını atan kaçmaya başladı ve arkalarındaki çığırtkan kadınlar çığılığı bastı:

– Eyvah, kırılıyoruz!

Düşman saflarında görülmemiş bir gulgule ve müthiş bir panik.

Ya İslâm safı?

Onu da göreceğiz şimdi...

Evet, tam bu andır ki, ırmak tersine döndü... Allah Resûlü'nün arkaya bıraktığı okçular yerlerini terkettiler... Zafere erildi hissine kapılarak cenk meydanına yürüdüler... Ve işte olanlar, o dem oldu...

Fırsat beklemekte olan düşman ordusunun süvari kumandanı okçuların bıraktığı noktaya gelip Peygamber ordusunu arkadan çeviriverdi...

Her tarafta yer yer kaynaşan kâfirler...

Ve Allah'ın Sevgilisi küfür safından gelen oklara hedef oldu. Yüzlerce kâfir dağdan inmiş canavar gibi saldırıyordu... Sahabiler Allah Resûlü'nün önünde hisar... Etten ve kemikten bir hisar...

Büyük aşk ve şecaat çağılayanı Ebû Dücâne Hazretleri İnsanlığın Tacını korumak için ona canıyla siper oldu... Ve oklar Ebû Dücâne'nin vücuduna dikili dikiliverdi... Yediği oklardan vücudu bir iğne yastığı hâline geldi... İman dolu sinesine üstüste oklar saplandıkça, acısından yalnız başını kaldırıyor ve varlığın sebebi olan Peygamberin önünden bir adım ayrılmıyordu...

Oklar, mızraklar, kılıçlar, gürzler ve yağmur gibi yağın taşlar... Hedef Allah'ın Resûlü idi... Fakat sahabileri delip geçmek mümkün olmuyordu. Kâfirler durmadan saldırıyordu... Lânetli kâfirin biri o sırada Allah'ın Resûlü'nü gördü ve atını yıldırım gibi sürdü. Kendisi demir zırh içinde ve miğferliydi... Ağzından köpükler saçarak haykırıyordu:

– Ben Zübeyr'in oğluyum!.. Gösterin bana Muhammed'i!.. Vallahi, ya onu öldürürüm, yahut onun yanında ölürüm!..

Peygamber sevdasıyla bahtiyar olmuş büyük sahabe Ebû Dücâne (r.a.), yerinden bir ok gibi fırladı ve kâfirin önünü kesip şanla şerefle

haykırdı:

– **Gel ey kâfir, gel yanıma!.. Ben, Allah Resûlü'nün vücudunu, kendi vücudumla koruyan kişiyim!.. Gel de hesabını göreyim, canını cehenneme göndereyim...**

Ortalık bir anda karıştı. Kılıç şakırtısı, at kişnemesi, gürz sesi ve deve iniltisi... Şanlı sahabi öyle bir atıldı ki, kâfirin atının bacaklarını bir darbeye indirdi... At kişneyerek olduğu yere çöktü. Bu defa kılıcını kâfire havale etti:

– Al bunu da ben Hareşe'nin oğlundan!

Azılı kâfiri bir vuruşta yere serdi, göğsüne oturup kılıcını gırtlığına dayadı:

– Nasıl, benim kim olduğumu anladın mı?

Ve kâfirin kafasını uçuruverdi...

Ebû Dücâne Hazretlerinin cengini zevk ve şevk içinde seyreden Allah'ın Resûlü mukaddes ellerini kaldırıp duâ ettiler:

– **Allahım! Hareşe'nin oğlundan ben nasıl râzı isem sen de öyle râzı ol!..**

Peygamber duâsı Ebû Dücâne Hazretlerini büsbütün coşturdu. Kâfirleri devire devire ilerledi... Kılıcı yıldırımdan bir gülle gibi kâfirlerin beynine şimşek şimşek iniyordu. Ulaşabildiği, yetişebildiği her şeyi yarıp yırtarak kesip biçerek dağın eteğinde deflerle müşrikleri kışkırtan kadınların yanına kadar ilerledi. Müşrik kadınlar çığlığı bastı:

– Eyvah, bizi de öldürecek!..

Ebû Dücâne Hazretleri kılıcını yere indirdi ve kadınlara ilişmedi.

Saâdet kadrosundan Hazreti Zübeyr (r.a.), Ebû Dücâne'nin böyle, her tarafa yetiştiğini, önüne geleni devirdiğini ve Utbe'nin kızı Hind'e kılıcını kaldırmışken, onu, öldürmekten vazgeçtiğini görünce, kendi kendine:

– Kılıcın, kime verileceğini, Allah ve Resûlü daha iyi bilir! dedi...

Ebû Dücâne Hazretleri kükremiş bir arslan gibi Uhud'da kâfirleri birbirine kattı ve kahramanlığının en yüksek irfanına yükseldi. Bütün gazâlar boyunca nice kâfirin ciğerini deldi ve bütün ömrünce Allah Resûlü'nün mübârek hizmetinde bulundu...

O'nu öyle sevdi, O'na öyle gönülden bağlandı ki, bir nefes olsun O'ndan ayrılmadı... O güzellik Padişahı Cenâb-ı Mustafa da, bu

bağrı yanık sevdalısını daima cemâlinin nûru ile şereflendirdi... O mukaddes yüzü gören gözler, güneşten daha parlak oluyordu...

Ebû Dücâne Hazretlerinin hayatı da şehidlik ile noktalandı. II. Hicret yılında Yemame üzerine gönderilen İslâm ordusunun içinde o da vardı. Yalancı Peygamberi azab diyarına gönderenlerin başında bulunuyordu. Düşman hisarına en evvel o girdi ve bir ayağı kırılmış olmasına rağmen kapıyı İslâm mücahidlerine açtı ve öyle şevkle kılıç oynattı ki, kâfirler kaçacak delik aradı... Nihayet can kandilini ecel rüzgârı bu gazâda üfledi ve şanlı kahraman oracıkta şehid oldu... Dudaklarında tebessümlerin en güzeli, yüzünde nokta nokta oynayan İlâhi pırıltılar...

Bu pırıltılar, aşk pırıltıları mıydı, iman pırıltıları mıydı, yoksa Ahmed-i Muhtar (s.a.v.)'in nûrunun ziyası mıydı, siz düşünün?..

**Ey Cenâb-ı Mustafa,
Olsun sana canım fedâ!..**

Tarihi Dini İslâm, c. 4, s. 168.

Tarihi Dini İslâm, c. 4, s. 168.

“ALLAHIM, RAHMET ET, ACI ONA”

Allah Resûlü'nün şan ve şerefini duyan ve ona âşık olan bir bahtiyar...

İsmi: **Vehb**...

Müzeyne dağından nûr şehri Medine'ye davar getirmişlerdi. Bir de baktılar ki, şehir bomboş... Sordular:

– Halk nerededir?

Cevap verdiler:

– Allah Resûlü ile Uhud'a gittiler.

– Ne var orada?

– Allah'ın Resûlü müşriklerle çarpışıyor!..

Vehb'in yüreğine bir ateştir düştü ve birden haykırdı:

– Biz de O'nun izinden gitmek isteriz!

Ve yeğeni ile birlikte koştular belalı Uhud'a, İslâm'a can attılar, Allah Resûlü'nün mukaddes cemâlinin nûru ile nûrlandılar ve içleri dışları bir anda pırıl pırıl oluverdi.

Harp bütün şiddetiyle devam ediyordu, imanla küfrün bitmez tükenmez savaşı... Kıyâmete kadar da devam edecek olan mukaddes cenk...

Vehb, cenk sahnesine süzüldü. Kâfirleri devire devire ilerledi ve bir anda ortalık toz duman oldu...

Kâfirler Müslümanları arkadan çevirdiler ve ok yağmuru başladı. Varlığın sebebi olan Peygamber oklara hedef oluyordu ve bir birlik ona doğru adım adım yaklaşıyordu... Allah'ın Sevgilisi buyurdular:

– Şu birliği kim karşılar?

Vehb şevk ile atıldı:

– Ben, ey Allah'ın Resûlü!

Ve hücumla geçti, kâfirlerin üstüne ok yağdırdı hepsini püskürttü sonra Sonsuzluk Nebisi'nin huzuruna geldi.

Yine bir başka birlik müslümanlara doğru harekete geçti. Yine Allah'ın Resûlü buyurdular:

– Bu birliğe kim karşı koyar?

Vehb Hazretleri yine atıldı:

– Ben, ey Allah'ın Resûlü!..

Yerinden bir ok gibi fırladı, kılıcını çekti ve kâfirlerin içine daldı, onları da perişan edip geri döndü...

Sonra, bir başka birlik görüldü. Peygamberler Peygamberi buyurdular:

– Şunlara kim karşı koyar?

Vehb, yine köpük köpük taşıtı:

– Ben, ey Allah'ın Resûlü!..

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi buyurdular:

– Kalk, öyle ise, seni Cennetle müjdelerim!..

Vehb (r.a.), sevincinden zıpladı:

– Vallahi, dedi; onu elden kaçırmam ve kaçırmak da istemem!..

Kılıcını çekip küfür safına daldı. Nâra ata ata ilerledi, küfür ormanını ot biçer gibi biçiyordu...

Kâinatın Efendisi ve sahabiler onu seyrediyorlardı. Öyle müthiş bir boğuşma başladı ki, nihayet kâfirler onu çevrelediler, kılıçlar, mızraklar, oklar Vehb'in sinesine dayandı... Varlığın nûru duâ ediyorlar:

– Allahım! Rahmet et, acı ona!

Allah'ın rahmeti yetişti, Allah onu en büyük rütbe ile mükâfatlandırdı... Ve Vehb (r.a.) mızraklarla delik deşik edilerek şehid oldu... Kâfirler bununla da kalmadılar, muazzez şehidi kesip biçerek ondan öc almak istediler...

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, Vehb'in kanlar içinde yüzen cesedinin başında durdular ve dediler:

– **Allah senden râzı olsun. Ben de râzıyım senden!**

İşte aşk... Vehb hazretleri bir anda Cennetlere uçtu... Onu bu hâle getiren, ölüme koşturan Cenâb-ı Muhammedü'l-Emin'in aşkından başkası değildi...

Bu aşk nice gönüllerde güneşler yaktı. Bu aşk, nice gönüllere çiçekler hediye etti...

Ucu kıyâmete dayanan aşk kabileleri, onun sevgi heyecanıyla akıyor. Onun muhabbetiyle dökülen gözyaşı damlası, toprağa değmeden inci oluyor... İrfan semaları, onun hidâyet yıldızları olan sahabileriyle avizeleşti... Ve her güzellik, onun mukaddes cemâlinde tüllendi...

HZ. EBÛ UBEYDE

Kâinatın Efendisi'nin: – **Bu ümmetin emindir!** buyurduğu büyük sahabi ve Cennetle müjdeli Ebû Ubeyde (r.a.):

31 yaşındayken, onuncu olarak Müslüman oldu. Ve o günden ölümüne kadar Cenâb-ı Mustafa'nın yolundan bir nefes ayrılmadı.

Bütün cenklerde Allah Resûlü'yle beraber bulundu. Ve nice İslâm düşmanının ciğerini şanlı kılıcı ile deldi.

Tüyler ürpertici ulviyet sahnesi Bedir!

İmanı, aşkı, teslimiyeti ve sadakatı görün şimdi...

Ebû Ubeyde (r.a.), Bedir gazâsında kahramanlığının zirvesine çıktı ve müşrik babasının kafasını koparıp attı.

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

İki ordu karşı karşıya geldi ve kâfirler er diledi. Derken büyük cenk başladı. Hazreti Ebû Ubeyde (r.a.), Peygamber safında cenkleşirken babası da müşrikler içinde muharebe ediyordu... Bu esnada baba ile oğul karşı karşıya gelmişlerdi. Müşrik baba, iman ve aşk kahramanı oğluna kuduruk bir canavar gibi saldırıyor ve onu öldürmek istiyordu. Hazreti Ebû Ubeyde, müşrik babasının kanını dökmemek için onun hücumlarından kendisini sakınıyordu. Fakat bu, ne vakte kadar devam edecekti? Nihayet dayanamadı ve şanlı kılıcını çekip “**Yâ Allah!**” diye bir nâra attı ve müşrik babasına saldırdı. Ve onun etrafında fır fır döndü... Kılıçların parladığı görüldü. Ve şimşek gibi bir iniş... Bir vuruşta babasının başını gövdesinden ayırdı. Kesik başı kılıcının ucuna takıp Allah Resûlü'nün huzuruna can attı:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; işte düşmanının başını koparıp getirdim!

Kâinatın Efendisi saâdetle gülümsediler ve Ebû Ubeyde Hazretleri hakkında âyet nâzil oldu...

İşte O'nu sevenler böyle seviyordu. Ve O'nun sevgisi her sevgiden üstündü...

O nasıl sevilmesin ki, zâlimleri O sindirdi, mazlumların gözyaşlarını O dindirdi. Yetimlerin perişan saçlarına O'nun mukaddes elleri tarak oldu. O, bir hurma kütüğünü bile hicranıyla ağlattı, susuz kalan ümmetine mucize parmaklarından billûr sular çağlattı...

O'nun sevgisi gönüllerde öyle bir coşkunluktur kopardı ki, çöllerden hayat pınarları fışkırdı ve insanlık O'nun muhabbet havuzuna öyle bir daldı ki, cihan günleri Cennetlere döndü... O'nu sevenler, bu aşkın tadına doyamadılar ve bir ömür boyu fitili kesilmiş mum gibi yandılar...

Hz. Zübeyr (r.a.) de, O'nun bağıryanık âşıklarındandı. Bir gün, Mekke'de Allah Resûlü'nün müşrikler tarafından şehid edildiğini duydu. O kadar öfkeleni, o kadar ızdıraba düştü ki, sorup anlamadan kılıcını çekti ve tek başına kâfirlerle hesaplaşmak üzere yola revan oldu. Hâle bakınız ki, yolda kendisine İnsanlığın Efendisi rastladı ve nidâ etti:

– Yâ Zübeyr; sana ne oldu? Ne yapıyorsun böyle?

Hazreti Zübeyr'in gözlerinde saâdet ışıkları yandı ve vaziyeti anlattı:

– Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü! Sizin müşrikler tarafından katledildiğinizi duydum...

Allah'ın Sevgilisi çiçek çiçek bir tebessümle kendisine duâ buyurdular...

Ve dediler:

– Zübeyr benim amcamın oğludur, ümmetimdendir ve yardımcımdır!.

Hazreti Zübeyr (r.a.), sevincinden uçacak gibi oldu...

Ve saâdet kadrosunun bir başka ismi:

Hazreti Talha (r.a.)...

Peygamber uğrunda ve Hak yolunda döğüşkenliği ile meşhur... Uhud günü, kendisini Allah Resûlü'nün mukaddes vücuduna siper etti. Düşman tarafından atılan oklar ve taşlara hedef oldu.

Kafalarında zebanilerin horon teptiği nasipsiz müşrikler âleme rahmet olan Peygambere hücum ediyorlardı. Öyle bir an gelmişti ki, bir lânetli kâfir kılıcını Allah'ın Resûlü'ne havale edivermişti. Bu müthiş manzarayı gören Hazreti Talha hemen kendisini fedâ etti ve kılıca kendi elini hedef yaptı. Kılıç büyük bahadırın elini doğradı... Fakat o, hiç aldırmadı ve aşk ile haykırdı:

– Sana fedâ olayım ey Allah'ın Resûlü, yerinden kıpırdama ki düşman okları mübârek vücudunuza zarar vermesin...

Ve seksen yerinden yara aldı...

İşte bu yaralar, hep O'nun aşkındaydı...

**Sen devletli sultanım Muhammed'sin Efendim!
Sen bu âlemde canım Muhammed'sin Efendim!**

**İlâhi bir güneşsin, sana pervâne âlem,
Sen Habib-i zîşânım Muhammed'sin Efendim!**

**Aşkın ile bu kalbim duman duman tûtmekte,
Sen âteş-i Sûzanım Muhammed'sin Efendim!**

SAHABİ AŞKININ MUHTEŞEM ÖRNEĞİ

Mekke’de fışkıran nûr Medine’de karar kılmıştı. Allah’ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, insanlığı ebedî saâdetin burcuna dâvet ediyorlardı. Kâinat, bu ilâhi dâvete sahne olmuş ve bütün insanlık âlemlere rahmet olanın etrafında halkalanmaya başlamıştı...

Derken müthiş bir şey oldu.

Yakın kabilelerden birkaç kişi nûr yatağı Medine’ye geldiler ve Allah Resûlü’nün huzuruna çıkıp niyaz ettiler:

– Ey Allah’ın Resûlü; bizim aramızda Müslümanlar var. Bize sahabilerinden birkaç kişi gönder ki, mü’minlerimize bilmediklerini öğretsinler!..

Varlığın sebebi olan Peygamber sahabilerinden 6 kişiyi seçti ve bu samimi görünüşlü adamlarla beraber gönderdi.

Kâbe ile Asfân arasında Hüzeyl kabilesinin “Raci” denilen noktasına varmışlardı ki, mel’unlar habis niyetlerini ortaya döktüler ve Peygamber sahabilerine işkence etmeye başladılar... Hüzeyl kabilesine de nidâ ettiler:

– Koşun, koşun! Muhammedîleri kiralım!

İki yüz kişilik bir alay kâfir, silahlara bürünmüş olarak geldi, sahabilere hücum etti...

Müthiş bir manzara...

Bir tarafta yüzlerce silahlı kâfir, bir tarafta sadece altı inanmış adam...

Sahabiler kendilerini tutanların ellerinden sıyrılıp gerilerindeki dağa sığındılar ve yüksek bir kayanın üstüne çıkıp canlarını kurtardılar...

Beyinlerinde zebanilerin horon teptiği nasipsiz kâfirler o yüksek noktanın etrafını sarıp yukarıya seslendiler:

– Aşağı ininiz! Hiçbirinizin kılına dokunmayacağız! Ahdediyoruz!

Sahabilerden Asım b. Sâbit cevap verdi:

– Ben kâfir sözüne itimat etmem!..

Ve ellerini ulvîlik âlemlerine kaldırıp duâ etti:

– Ey Rabbi Rahîmim; hâlimizi Resûlû'ne bildir!

Aziz ve Celîl olan Allah, Asım'ın duâsını kabul buyurdu ve o gün sahabilerin hâlinden Resûlû'nü haberdar kıldı...

Ve okların çekirge bulutu...

Okla Asım'ı şehid ettiler. Diğerlerinden bazıları da çarpışa çarpışa şehid oldu. Sahabilerden Hubeyb ile Zeyd, kâfirlere itimat edip yüksek yerden indiler. Ne var ki, kâfirler yine zulüm mengenesini sıkmaya başlamıştı bile... Binbir ezâ ve cefâ ile onları Mekke'ye sürüklediler; babaları Bedir ve Uhud savaşlarında Müslümanlar tarafından öldürülmüş iki müşrik aileye sattılar...

Müşriklerin gözleri kançanağı ve kinleri mızrak mızrak...

Ve müşriklerin canavar pençesi, sahabilerin gırtlığında...Günlerce süren intikam alma bahanesi ve zulmün her çeşidi... İş bununla kalsa yine iyi... Kâfirler hızlarını yine de alamadılar, masum sahabilerin idam edilmelerini kararlaştırdılar ve sokak sokak nidâ ettiler:

– Toplanın ey Mekkeliler; Muhammedîlere ölüm var!..

Zeyd Hazretlerini şehid edecekleri meydan Mekke müşrikleriyle doldu. Kâfirlerin cehennem çukuru ağızları hakaret yağdırmakta yarış hâlinde. Zeyd Hazretleri billûr bir âbide ihtişamı içinde müşriklere gülümsüyor. Zira onun bu gidişi bir sona değil, ebediyetin gerçekler sabahına idi. Gönlü İlâhi pırıltılarla ve imanla dolu bir mü'min için ölüm Allah'a ve saâdet cennetlerine kavuşmaktı... Ve Zeyd Hazretleri şimdi bunun için mutluydu ve iman aynası berrak yüzünde tebessümler nokta nokta oynayıyordu...

O kahramanın başını uçuracak kılıç sıyrıldığı vakit, Ebû Süfyan, Zeyd'e yaklaşıp sordu:

– Söyle bakalım! Yeminle doğru söyle!.. Şimdi senin yerine Muhammed'i öldürüp seni azad etseydik, kabul eder miydin?

Zeyd, İlâhi esrara bakan gözleri göklerde cevap verdi:

– **Asla! Onun hayatı yanında benim hayatımın ne kıymeti olur ki... Allah üzerine söylüyorum ki, ben, Allah Resûlû'nün mübârek ayağına bir diken batmaktansa, ölmeyi, gün ışığından ve çoluk çocuğumun gül yüzlerinden mahrum kalmayı tercih ederim!**

Bu cevaptaki ulviyet ve kâfirlerdeki şaşkınlık...

Zeyd'in son sözü kelime-i şehâdet oldu, mübârek başı sert bir kılıç darbesiyle yere yuvarlandı.. Ve müşriklerin sevinç çığlıkları Mekke ufuklarında yankılar yaptı...

İşte aşk budur. O'nu sevenler böyle seviyordu ve O'nun uğrunda böyle ölüyordu...

Sıra Hubeyb'de... Hubeyb, Hâris'in evinde mahpus ve ayakları zincirli... Evin kadınından, tutunmak için bir ustura istedi ve aldı. Bu kadının küçük bir çocuğu vardı. Çocuk, usturayı alan Hubeyb'in yanına gitti ve ona sokuldu. Annenin aklı kamaştı ve feryadı bastı:

– Onu nasıl olsa öldürecekler! İster misin, usturayı çalıp çocuğumu helâk etsin!

Hubeyb'in dudaklarında çiçek çiçek bir tebessüm, cevap verdi:

– Korkma, hatun! Bizde zulüm ve gadr yoktur!

Kadın sevindi ve dedi:

– Ben bundan hayırlı esir görmedim.

Aynı kadının yeminle şahitliği:

– Gözlerimle gördüm. Hubeyb öyle bir salkım üzüm yiyordu ki, taneleri insan başı büyüklüğündeydi...

Bu da Hubeyb'in kerâmeti... Çünkü o, Resûller Serverinin mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içmiş ve Kur'ân-ı Kerîm havzında yıkanmıştı...

Hubeyb, kapatıldığı yerden çıkarıldı ve asılacağı yere götürülürken, iki rekât namaz kılmak için izin istedi. O kadar metin, o kadar vakarlı ki, namaz kılışını görenler hayret ve dehşete düştüler... Ölümüne giden sanki o değil, sanki biraz sonra zulüm topuzu onun başında patlamayacak... Manzara olanca dehşetiyle bu... Bütün dünyevî duygulardan arınmış, hüznlerden kurtulmuş, huşû ve huzuru o kadar derin ve o kadar ulvî...

Hubeyb'in etrafında yüzlerce kâfir ve binlerce mızrak... İç gözlerine İlâhi nûrun sürmesi çekilen Hubeyb (r.a.), imanından aldığı metanet ve cesareti göstermek için namazı ancak iki rekât kıldı ve dedi:

– **Ölümden korktu da namazı uzattı dememeniz için, kısa kestim!**

İşte bundan sonradır ki, idam edilecek bir Müslümanın iki rekât namaz kılması âdet hâline gelmiştir...

Kâfirler Hubeyb'in etrafını aldı:

– Dininden dön seni azad edelim ve sana istediğini verelim!

Hubeyb (r.a.) arslanlar gibi kükredi ve dedi:

– Dinimden dönmek mi?

– Evet!

– Şunu biliniz ki, Müslüman olarak ölmek, dinim uğrunda ve Hazreti Mustafa'nın yolunda öldürülmek, benim için saâdetlerin en büyüğüdür. Yüz canım olsa ve siz benim bu yüz canımı dinimden dönmem karşılığı bağışlasanız ben yine kabul etmezdim! Ben, Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in yoluna kurbanım!..

– Şimdi senin yerine Muhammed (s.a.v.)'i öldürüp seni azad etseydik, kabul eder miydin? Yeminle doğru söyle!

Sahabi aşkının muhteşem örneği Hubeyb (r.a.), iman aynası berrak yüzünü kâfirlere çevirip haykırdı:

– Allah üzerine söylüyorum ki, ben Allah Resûlü'nün mübârek ayağına bir diken batmaktansa, ölmeyi, gün ışığından ve çoluk çocuğumun gül yüzlerinden mahrum kalmayı tercih ederim!

Kâfirler donup kaldı ve Ebû Süfyan çılgılığı bastı:

– Ben, Muhammed'i (s.a.v.) sahabilerinin sevdiği gibi bir kimseyi seven hiçbir insan görmedim!..

Kureyş kâfirleri Hubeyb Hazretlerinin mübârek yüzünü kıbleden başka tarafa çevirdiler. Hubeyb (r.a.) dedi ki:

– A şaşkınlara! Siz benim yüzümü kıbleden çevirdiniz ama, Allah **“Her nereye dönerseniz, Allah'ın yüzü (kıblesi) işte oradadır”**, buyuruyor. (Bakara: 115)

Canında aşkın çırası yanan muhteşem sadâkat örneği Hazreti Hubeyb sonra gönlünün tâ derinliklerinden gelen bir sesle duâ eyledi:

– Allahım! Şuracıkta düşman yüzünden başka yüz görmüyorum! Rabbim! Buralarda, selâmımı Resûlü'ne ulaştıracak bir kimseler yok! Ey dertli gönüllerin mededkârı; O'na selâmımı sen ulaştır!..

Allahım! Sen bize Resûlü'nün risâletini tebliğ ettin. Bize yapıları da, sevgili Resûlü'ne, sabahleyin tebliğ et, eriştir!..

Yüce Allah, bu âşık sahibinin duâsını kabul buyurdu. Kâinatın Efendisi sahabileri ile beraber otururken kendilerine vahiy hâli geldi ve sonra şöyle buyurdular:

– **Şu Cebrâil, Hubeyb'in bana selâmını tebliğ etti!**

Gönlü aşk ve imanla fokur fokur kaynayan Hazreti Hubeyb, darağacında “**Allahım! Selâmımı Resûlü’ne tebliğ edecek birini bulamadım!**” deyince, Cebrâil (a.s.) gelip Allah’ın Sevgilisi’ne bu selâmı ulaştırdı...

Âlemlere rahmet olan: Ve Aleyhisselâm=O’nun üzerine de selâm olsun! buyurdu. Sahabiler dediler ki:

– Ey cânımızdan aziz cânan, ey Allah Elçisi! Bu selâmı, kimin selâmına karşılık verdiniz?

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) buyurdular ki:

– Kardeşiniz Hubeyb’in selâmına karşılık...

Artık o şanlı sahabinin son anları gelip çatmıştı. Kâfirler, Bedir’de İslâm mücahidleri tarafından babaları öldürülenlerin oğullarını Ten’ime çağırdılar. Onlardan 40 oğlan buldular. Herbirinin eline birer mızrak verdiler ve dediler:

– Ey gençler! İşte, babalarınızı öldüren bu adam!..

Azgın ve sapık gençler, mızraklarını Hubeyb’in mübârek vücuduna batırmaya başladılar...

Elmas gönüllü Hubeyb (r.a.), bağlandığı ağaç üzerinde kımıldayınca, yüzü, Kâbe’ye doğru çevrildi. O anda bile sevinç ve saâdetle haykırdı:

– Hamd olsun o Allah’a ki yüzümü, kendisinin, Peygamberinin ve mü’minlerin râzı oldukları kıbleye yöneltti...

Kureyş kâfirleri hemen Hubeyb’in yüzünü Medine cihetine çevirdiler. Hubeyb (r.a.) gönlünü yaprak yaprak Rabbi Kerîmine açtı:

– Allahım, dedi; eğer ben senin katında hayırlı bir kul isem, yüzümü, kiblene çevir!..

Âlemlerin Rabbi, din gününün Mâliki, Rahmân olan Allah, Hubeyb’in duâsını kabul buyurarak, yüzünü böylece, yine Kâbe’ye doğru çevirdi...

Müşrikler ne kadar uğraşılsa da, onun ay gibi pırıldayan yüzünü, Kâbe’den başka tarafa çeviremediler.

Hubeyb son anlarında bir de şiir okudu. Ve en son şöyle dedi:

– Vallahi, ben Müslüman olarak öldürülecek olunca, vurulup hangi yanım üzerine düşersem düşeyim, gam yemem. Değil mi ki bu çektiklerim Allah ve Resûlü içindir...

Aziz ve Celîl olan Allah dilerse, ayrılan, pâre pâre olan vücudumu feyze erdirir!..

Kanının her zerresinden iman ve aşk tüten büyük sahabiye vurup şehid ettiler. Pırıl pırıl ay yüzlü Hubeyb, ölümü gülümseyerek yudumladı ve dudaklarında hayal üstü bir tebessüm belirerek son nefesini verdi...

İşte bu iman, işte bu gülümseyiş hep O'nun aşkına idi...

O'nun aşkı demiri mum hâline getiriyordu. Sayıları, semaların yıldızlarını aşan nûrlu kalbler, O'nun fazilet ve hikmet havuzuna muhabbet kadehleri olup sıralandılar. İrfan semaları, O'nun hidâyet yıldızları olan ashabıyla avizeleşti ve her güzellik, O'nun cemâlinde tüllendi. Bu cihan bahçesi, O'nun yüzü gibi bir yüz görmedi... O eşi ve benzeri olmayan güzele nice canlar fedâ oldu...

Söz şâirin:

**“Habîb-i Kibriyâ, bâb-ı recâsın yâ Resûlallah,
Muhammed Mustafa, hayrulverâsın yâ Resûlallah!**

**Tecellây-ı Cemâlinden Elest'in bezmi şâd oldu,
Dil-i mecrûh-u uşşâka şifâsın yâ Resûlallah!..”**[\[26\]](#)

Gümüş Tül, A. Ulvi Kurucu.

Gümüş Tül, A. Ulvi Kurucu.

BİR BAŞKA HABİB

Nesibe Hatun'un oğlu Habib. Gönlü elmas renkli incilerle bezeli. Hazreti Mustafa'nın bağı yanık âşıkı... Aşk ki, hem ne aşk...

Yemame taraflarında İblis'in biri peygamberlik iddiasıyla etrafına adamlar toplamaya başlamıştı... Hatta Allah'ın Resûlü'ne bile elçi gönderip kendisinin de peygamber olduğunu iddia etmişti. "Dünyanın yarısı senin, yarısı benim" diyecek kadar da ileri gitmişti...

Ona, Nesibe Hatun'un oğlu Habib'i bir nâme ile gönderdiler.

Müseylemetü'l-Kezzab isimli lanetli Habib'in elçi olduğunu bile bile ezâ ve cefâ etmeye koyuldu. Habib'i bir zindana atıp ayağına zulüm halkasını geçirdi ve cehennem çukuru ağzını açıp haykırdı:

– Peygamber olduğuma şehâdet et!

İç gözlerine İlâhi nûrun sürmesi çekilen Habib birden infilak etti:

– Ey yalancı, ey Allah'ın düşmanı seni asla tasdik etmeyeceğim!

Kuduz kâfir avaz avaz bağırdı:

– Öyleyse ben de seni parça parça edeceğim!

– Ne yaparsan yap; ben de senin yalancı olduğunu son nefesime kadar haykıracağım!

Peygamberlik iddiasındaki lânetli kâfir büsbütün kudurdu ve Hazreti Habib'in bir kolunu kesti. Kanlar gürül gürül akmaya başladı ve Habib'in her tarafı kızıla boyandı. Kâfir yine sordu:

– Nasıl peygamber olduğumu kabul edecek misin?

İman ve aşk kahramanı Habib'den yine aynı cevabı aldı:

– Asla kabul etmeyeceğim!

Ve çıldıran kâfir bu defa da Habib'in öbür kolunu bir kılıç darbesiyle bedeninden ayırdı:

– Söyle, dedi; beni doğrulayacak mısın?

Habib, nûrdan bir âbide gibi dimdik duruyor ve Allah'ın Resûlü'ne salât-ü selâm getiriyordu. O'nun gönül toprağına Hazreti Muhammed'in muhabbet damlası düşmüştü; bu aşk ve muhabbet öyle bir şeydi ki bütün acılarını unutmuştu bile... Dili inciler saçıyor, gönlü, fitili kesilmiş bir mum gibi yanıyordu... Ve saltanatlı bir arslan gibi kükrüyordu:

– Hayır, hayır! Senin peygamberliğine şehâdet etmeyeceğim, ey Allah düşmanı!..

Bu aşk, bu iman, bu metanet, bu kahramanlık karşısında kuduz kâfirin aklı kamaştı ve yeniden hücumla geçti. Hazreti Habib'in bütün vücudunu didik didik etti. Kulaklarını kesti, gözlerini oydu, bütün bedenini mızrak mızrak deldi ve yine sordu:

– Benim peygamber olduğumu kabul edecek misin?

Yine aynı cevabı aldı:

– Yalancı kâfir! Seni asla tasdik etmeyeceğim!..

Kılıçlar, mızraklar, hançerler Habib'in vücuduna girdi çıktı, fakat onu aşkından ve imanından bir nefes olsun döndüremedi. Habib (r.a.), son nefesine kadar dilinden Cenâb-ı Resûl'ün mukaddes ismini düşürmedi. Son nefesi:

– **Şefâat yâ Resûlallah!**

diyerek noktalandı... Ve dudaklarında çiçek çiçek bir tebessüm belirerek şehâdet şerbetini yudumladı... Güneş aydın yüzü etrafa ışıklar saçıyordu. Şehidler ve âşıklar kafilesine katılmanın mutluluğu bütün azâsından buram buram tütüyordu. Mübârek kanları Cennetten bir esinti gibi misk kokular saçıyordu. Yüzüne nokta nokta elmaslar konuvermişti, inci gibi parıldayan dişleri ayrı bir güzelliğin nişanesiydi...

İşte İslâm'ın altınla doldurduğu kalblerdeki aşk ve iman! Bu aşk ve bu imandır ki, kısa bir zamanda dünyayı dize getirmiş ve İslâmı iklim iklim cihanın dört bucağına yaymıştır...

Ey saâdet cennetine talip olanlar, geliniz geliniz. Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in yoluna kurban olunuz.

**Aydınlat içimi ey can güneşi,
Sensiz neylesin ki, insan güneşi...**

MUS'AB BİN UMEYR HAZRETLERİ

İslâm sarayına ilk girenlerden ve Allah Resûlü'nün bağı yanık sevdalılarından...

Gönlü elmas renkli incilerle dopdolu, billûrlardan daha duru ve saçları kıvrım kıvrım...

Mus'ab (r.a.), kâinatın iman beşiği olan Mekke'de dünyaya geldi. Şerefli bir baba ve annenin oğlu idi. Babası **Umeyr** mevki ve mal bakımından kavminin bir tanesiydi. Annesi ise çok zengin, çocuklarına çok düşkün ve çocuklarını çok seven ve güzel elbiseler giydiren **Mâlik** kızı **Hunnâs** idi. Mekke'nin en soylu ailesine mensuptu. Mus'ab, annesi tarafından o kadar üstün bir muhabbetle seviliyordu ki, bu hâl dillerde destan olmuştu... Altın saçlı, gümüş bedenli, güzel yüzlü bir gençti. Yüzü ayın ondördü gibi pırıltılar saçar, saçları kıvrım kıvrım, yumak yumak dururdu. Güzelliği ile kabile sakinleri içinde isim yapmıştı... Dünya, Mus'ab'ın önüne bütün nimetleriyle gelmişti. Ömür gemisi nimetler denizinde yüzüyor ve istediği gibi yaşıyordu... Fakat yine de içinde bir boşluk vardı. Ruhu doymak bilmiyor, bir şeyler arıyordu. Çok zaman:

– **Nerdesin ey hakikat?** diye haykırıyor ve bir ışık, bir aydınlık, bir ilâhi parıltı bekliyordu...

Ve beklediğini de bulmakta güçlük çekmemişti. Çünkü âlemlere rahmet olan gelmiş, ilâhi devletin saltanat marşını Mekke ufuklarında inletmişti. Mus'ab'ın güzel gönlü yaralı bir ceylan gibi çırpınmış ve bu saâdet havuzuna can atmıştı...

Şöyle olmuştu:

Bir gün Mekke sokaklarında pırıl pırıl elbiseler içinde yürüyen bir genç görüldü. Erkam'ın evine, o pâk ve temiz eve doğru yavaş yavaş gidiyordu. Kapıya vardı ve kapıyı okşarcasına tıkırdattı.

İçeriden seslendiler:

– Kim o?

– Mus'ab b. Umeyr!

Kapı hemen açıldı ve Mus'ab içeri süzüldü.

Üzerinden, etrafa mestedici bir rayiha yayılan bu delikanlı, Cenâb-ı Mustafa'nın nûr bağışlayan huzuruna geldi ve dedi:

– Bana İslâm'ı öğret!..

Nihayetsiz olan mülkûn seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi ona mukaddes İslâm'ı nokta nokta anlattılar ve Mus'ab birden infilak etti:

– **Şehâdet ederim ki, Allah bir ve sen O'nun Resûlüsün!..**

Ve içi dışı İlâhi pırıltılarla doldu, gönül toprağında Muhammed Mustafa (s.a.v.)'in muhabbet damlası düştü ve bu aşk, ruhunda akisler yaptı... Artık Mus'ab, bir başka güzelliğin sahibiydi... Başını eğiyor, saatlerce düşünüyor, için için yanıyordu. Arkada bıraktığı günleri, korkunç ve yalancı rüyalar olarak görüyordu. Şimdi yepyeni bir hayatın eşiğindeydi. Artık bu karanlık günler geride kalmış, İslâm'ın ebediyyete uzanan nûrlu caddesi açılmıştı...

Erkam'ın o pâk ve temiz evine geliyor, Allah Resûlü'nün mukaddes dizinin dibinde oturuyor, doya doya o güzellik sultanına nazar ediyor, o nûru, yudum yudum, nefes nefes içine çekiyordu...

Mus'ab'ın bu yeni hâli, annesini çok korkutmuştu. Mus'ab'a böyle ne olmuştu? Niçin eskisi gibi değildi, niçin gülüp eğlenmiyordu: Bu civil civil kaynayan genç birden nasıl değişivermişti?

Kadın düşünüyor. Beynine çiviler girip çıkıyor, hayâ kuşu daldan dala konuyor, fakat işin aslını bir türlü öğrenemiyordu.

Nihayet bir gün gerçeği öğrendi. Talha oğlu Osman gelip gördüklerini anlattı:

– Mus'ab Müslüman olmuş, onu namaz kılarken gördüm!..

Kadın çığlığı bastı:

– Eyvah!.. Demek Müslüman olmuş?

– Evet!..

– Vah başıma gelenler! Vah anan ölesi çocuk!..

Ve kadın döğünmeye başladı.. Gözlerine yaşlar hücum etti, hıçkırıklar boğazında düğüm düğüm oldu. Sevinecek, bayram edecek yerde, matem tutuyordu zavallı kadın...

Gönlü eşsiz incilerle dolan Mus'ab Hazretleri Erkam'ın evinden ayrılıp annesinin yanına geldi. Bir de ne görsün, annesi her şeyi öğrenmiş ve dışı bir kaplana dönmüş... Mus'ab'a şimşekler, yıldırımlar yağıdırıyor...

Annesine sokuldu ve dedi:

– Anneciğim, nedir bu hâlin?

Kadın öfkeyle haykırdı:

– Sana yazıklar olsun! Demek din değıştirdin ve Müslüman oldun öyle mi?

– Evet!..

– Bu dini hemen bırakacaksın!

– İşte bunu yapamam. Ben bilerek iman ettim ve kurtuldum.

– Sen neler söylüyorsun, a çocuk? Sana dininden döneceksin diyorum!

– Ben de bir nefes olsun dinimden dönmem diyorum...

Bu söz üzerine kâfirler Mus'ab Hazretlerinin üstüne atıldılar ve o masuma akla hayale gelmez işkenceler yaptılar. Aldıkları cevap yine aynı:

– Allah bir, Resûlü Hak!..

Tutup bağladılar, ayağına zulüm halkasını geçirdiler, bir mahzene hapsedtiler... Günlerce aç ve susuz bıraktılar ve işkence ettiler. Fakat onu yine de dininden döndüremediler...

Roma sirklerinin yerine Mekke meydanları, parçalayan arslanlar yerine kavuran güneş... Artık Müslümanlar kâfirlerin zulüm ve işkencesine dayanamaz olmuşlardı... Yakan, kavuran, eriten güneş... Kezzap yağmuru gibi beyinlere işleyen ve ciğerleri delen işkenceler...

Âleme rahmet olarak gelen, hilkatın Fâtıhası, Nübüvvetin Hâtimesi, insaniyetin melce-i hürriyet ve adâletin bânisi, mahkeme-i kübrânın şefâat tacı, mekârim-i ahlâkın mütemmimi Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.), sahabilerine Habeş illerine hicret izni verdiler. Bunun üzerine Mus'ab (r.a.), nimetler içinde yüzdüğü Mekke'yi, kokular ve ipekler içinde yaşadığı evini terk edip diğer muhacirlerle birlikte Habeş diyarına hicret etmişti...

Habeş diyarında da çok sefalet çekti, fakr ü zaruret içinde yaşadı. Fakat imanı da o nisbette yükseldi, aşkı da o derece arttı ve Sonsuzluk Nebisi'ni sevdikçe sevdi... Öyle anlar oldu ki, gönlünden hicran ırmakları aktı, gözlerinden çiy tanesi gibi yaşlar döküldü ve başı kesilmiş bir mum gibi yanıp durdu.

Aşkın ateşine yanmak kolay mıydı? Aşk, Mus'ab Hazretlerinin ruhunda fırtınalar koparıyordu. Lâkin bu hicran gecesinin bir gündüzü olacaktı elbet... Hayat sazının teline hasret mızrabını vurup durmak neydi böyle? Lale gelini bülbülün feryadını hiç mi duymuyordu? Ne

zaman Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.)'in saâdet havuzuna atılacaktı. Günlerdir vuslat demini bekliyordu.

Nihayet bir ışık, bir ümit güneşi doğdu. Çölü, dağları dolaşan avcı, bir ceylan yakalayabildi... Habeş diyarındaki Müslümanlar Mekke'ye dönüyorlardı. O da, bu kervana katıldı ve kâinatın iman beşiği olan güzel beldeye döndü. Âleme rahmet olanın huzuruna can attı. O varlık güzelini doya doya kokladı. Aydınlık gönlü büsbütün ışık kesildi... Hiçbir gönül yoktur ki, O mukaddes güzelin nûruyla parlamasın...

İç gözlerine İlâhi nûrun sürmesi çekilen büyük sahabinin sinesinde bir tecelli şimşeği çaktı. O acı ve uzun bekleyiş aya, güneşe, yıldıza denk oldu...

Mus'ab Hazretleri artık günlerini hep cihan Peygamberinin yanında geçiriyordu. Allah'ın Resûlü de lütuflar, tebessümler yağıdırıyordu...

Allah'ın yenilmez arslanı Hazreti Ali (r.a.) der ki:

– Ben, Allah'ın Resûlü ile oturuyordum. O sırada yanıma Mus'ab b. Umeyr geldi. Üzerinde, yamalı deri hırkadan başka bir şey yoktu. Âlemin Fahri, onu bu hâl ile görünce mübârek gözleri yaşlarla doldu. Çünkü o, Müslüman olmazdan evvel nimetler içinde yüzüyor, ipek elbiseler giyiyordu. Bugün ise, yamalı bir hırkaya bürünmüştü...

İşte o muazzez sahabi, böyle bir iman ve aşkın sahibiydi. Ne güzeldir bu aşk...

Aşkın böylesi, bahçeler bahar rüzgârı hediye eder. Aşk, denizleri deler de nazlı inciye meydana çıkarır...

Sonsuzluk Nebisi, bu âşık-ı şeydâyı İslâm dâvetçisi olarak Medine'ye gönderdiler. Mus'ab Hazretleri kanatlı bir kuş gibi Medine'ye uçtu ve ilk olarak Esad İbni Zürcare'nin hanesinde misafir oldu... Medineliler onun etrafında yumak yumak oldu. O da, onlara Allah'ın kitabını ve Resûlü'nün sünnetini öğretmeye koyuldu... Derken İslâm'ın nûru Medine'yi kucak kucak sardı. Ensârın evleri birer saâdet ocağı hâline geldi...

Medine'nin üstündeki gök ve insan ruhunun altındaki feza... Bunca yıldızı ve güneşiyle nûr şehri olmaya namzet güzel Medine...

Ve nokta nokta oynaşan, pırıl pırıl kaynaşan bir ışık cümbüşü. İslâm sarayına gelen gelene... Ensârın ve Evs kabilesinin yüce siması Sa'd b. Muaz ve Useyd b. Hudeyr de İslâm'a can atanlar arasında ve bütün kabileleri de iman yarışında... Mus'ab Hazretleri

etrafına ışıklar saçıyor ve İslâm günden güne Medine’de filizleniyor... Ve Medine’ye bir hâl oluyor... Artık gökten gelen devletin karargâhı Medine’dir...

İrfan denizine garkolmuş yüce gönüllü sahâbi Mus’ab (r.a.), Kâinatın Efendisi’ne bir nâme göndererek Medine’deki saâdet ayaklanmasını bildirdi... Ebedî Hayat Müjdecisi bundan haz duydular... Mukaddes yüzlerinde saâdet güneşleri pırıldadı ve Allah’a hamd ettiler...

O yıl böylece geçti...

Evs ve Hazrec hacıları Peygamberler Peygamberiyle ikinci Akabe biatını yapmak üzere Medine’den yola çıktılar. Hac kafilesine, Mus’ab bin Umeyr (r.a.) de katıldı... Ver elini Mekke...

Aşk ve vecd çağlayanı Hazreti Mus’ab (r.a.), yeni bir heyecana kapılmış, gönlüne damla damla inen ve onu yumak yumak saran bir saâdetle hemen Allah Resûlü’nün mübârek huzuruna koşmuştu. İnsanlığın Efendisi, Mus’ab Hazretlerini keremlendirdiler ve ondan güzel haberler aldılar. Ve Mus’ab’ı yanlarında alıkoydular...

Mus’ab Hazretlerinin annesi Hunnâs oğlunun Mekke’ye geldiğini duydu ve ona haber uçurdu:

– Ey annesine isyan eden vefâsız oğul! Mekke’ye gelirsın de bana uğramazsın öyle mi?

İmanın billûrlaşmış nûrdan âbidesi Mus’ab (r.a.)’ın cevabı şöyle oldu:

– Ben, Allah’ın Resûlü’nden önce kimseyi ziyaret etmem. Hatta annem bile olsa...

Bu haberi alan kadın döğündü, başına topraklar saçtı, gözleri yaşlarla doldu... Ve öfkeyle haykırdı:

– Eyvah sana vefâsız oğul!..

Kadın kendi kendine döğünüp dururken Mus’ab birden çıkageldi ve dedi:

– Ne yapıyorsun anne?

– Senin için döğünüyorum.

– Bana ne olmuş ki?

– Daha ne olsun! Hâlâ girdiğin o dinden dönmedin.

– Asıl sen inadını kırıp Hak dine gelmedin. Ben, Allah Resûlü’nün tebliğ ettiği ve Allah’ın râzı olduğu din üzerindeyim. Hak olan budur ve senin de kurtulmanı arzu ediyorum.

– Ey vefâsız oğul!.. İlk olarak Habeşistan’da ve ikinci defa da Yesrib’de olduğun zamanlarda senin için çektiğim acılara karşılık bana bir teşekkür bile etmedin. Sen nasıl bir gönül taşıyorsun?

– Benim gönlüm Cenâb-ı Muhammed’in muhabbetiyle dolu, benim gidişim Allah’adır... Benim gayem Allah’ın rızâsı, Resûlü’nün hoşnutsuzluğudur. Siz beni dinimden döndürmek istiyorsunuz. Sizin bu hâlinizden korkuyorum...

Hunnâs yine öfkelenildi ve avaz avaz bağırdı:

– Seni hapsedeyim de gör!..

Mus’ab (r.a.):

– Yemin ediyorum ki, dedi; eğer beni yine hapsedecek olursanız, beni öldürmek isteyenlere bu defa bizzat kendim yardım ederim.

Hunnâs’ın gözleri yine yaşlarla doldu. Dudakları usul usul kıpırdadı:

– Haydi git işine!

Mus’ab (r.a.)’ın iman aynası berrak yüzünde nokta nokta elmas. Yumuşaklık ve tatlılık içinde annesine hitap etti:

– Âh annem! Ben sana doğru yolu gösteriyorum. Ve sana acıyorum. Ne olur gel. Allah’tan başka Mabud-u Hak olmadığına ve Hazreti Muhammed (s.a.v.)’in onun kulu ve Resûlü olduğuna şehâdet et.

Ne var ki, bu sözler de ona tesir etmiyordu. Onun kalbi şeytanların atış yaylası hâline gelmiş ve mühürlenmişti... Mühürlü kalbleri açmanın imkânı da yoktu.

Katı kalbli anne oğluna şöyle dedi:

– Ben senin girdiğin dini kabul etmeyeceğim. Aksi takdirde alay konusu olur, akılsızlıkla vafedilirim...

O yüce gönüllü din eri annesinin yanından acılar ve ızdıraplar içinde ayrıldı.

Doğruca, herkesin imdadına yetişen Cenâb-ı Muhammed’in nûr bağışlayan huzuruna koştu ve o huzurda bütün dertlerini unutup saâdetle çağıldı...

Nihayet Allah’tan Resûlü’ne emir geldi ve bütün Müslümanlar nûr yatağı Medine’ye hicret etti. Artık Medine Allah’ın Resûlü’ne ve bütün Müslümanlara mekân olmuştu... Cenâb-ı Mus’ab (r.a.) da Yesrib’e yerleşti ve cihan günleri saâdet cennetlerine döndü...

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Medine'de ilk İslâm devletini kurdu. İnsanlığın gönlüne gayb incileri yağdırdı ve İlâhi devletin marşını ufuk ufuk çağlattı...

Allah'tan yeni bir emir:

– Kılıçlarınızı çekiniz!..

Kılıçlar çekildi, iman ile küfrün arasında amansız bir cenk başladı. İman ordusu Bedir'de kâfirleri biçti ve ilk şanlı zafer Bedir'de kazanıldı... Mus'ab Hazretleri bu muharebenin en başta gelen kahramanlarından biriydi. Ve kılıcı ile nice kâfirin ciğerini deldi...

Kureyş müşrikleri bu mağlubiyeti bir türlü hazmedemiyorlardı. Yeniden hazırlandılar ve bir yıl sonra İslâm ordusunun karşısına Uhud'da yine çıktılar.

İman ile küfür arasındaki ikinci savaş, Uhud dağı eteklerinde meydana geldi... İman ordusu yine kâfirleri ot gibi biçiyordu. Derken ırmak tersine döndü. Arkaya tâbiye edilen okçuların yerlerini terk etmeleri üzerine bir amansız fırtınadır koptu. Ve İslâm ordusu küfür kılıcına hedef oldu, nice sahabiler şehid edildi... Kâfirler Kâinatın Efendisini ok yağmuruna tuttular...

Allah Resûlü'nün etrafında etten ve kemikten bir hisar... Mus'ab Hazretleri en önde ve Peygamber sancağı elinde... Oklar, mızraklar, taşlar şimşek şimşek yağıyordu. Mus'ab (r.a.), kendi vücudu ile Allah'ın Resûlü'ne siper oluyor bir adım olsun önünden ayrılmıyordu. Bir ara, lânetli bir kâfir at sürerek ve haykırarak Allah Resûlü'nün yanına geldi:

– Gösteriniz bana Muhammed'i! O kurtulursa, ben kurtulmayayım!

Şanlı sancaktar Hazreti Mus'ab (r.a.) kâfirin önünü kesti, havada iki kılıç şakırtısı ve kıvılcımlar... Ve amansız bir darbe Hazreti Mus'ab'ın sağ elini uçuruverdi...

Hayret, dehşet!

Mus'ab Hazretleri sancağı bu defa sol eline aldı ve şevkle dalgalandırdı. Küfür cenkçisi üzerine iki kat zırh giymiş olduğu için İslâm kılıçlarından canını kurtarabilmişti... Yeniden hücumla geçti ve sancaktar Mus'ab (r.a.)'ın sol koluna müthiş bir kılıç daha savurdu ve o iman kahramanının sol kolunu da uçuruverdi... Manzara olanca dehşetiyle buydu...

İmanın billûrlaşmış nûrdan âbidesi Mus'ab (r.a.), son bir hamleyle sancağı göğsüne bastırdı ve yere düşürmeden dalgalandırdı. Fakat

aynı anda da vücuduna mızraklar girip çıkmaya başladı ve kanlar her tarafı kızıla boyadı... Koca İslâm mücahidi Allah Allah diyerek son nefesini verdi. Göğsüne sımsıkı bastırdı şanlı sancak onunla birlikte yere düştü... Allah'ın yenilmez arslanı ve evliyalar sultanı Hazreti Ali (k.v.) koştu, sancağı alıp ufuk ufuk dalgalandırdı... Ortalık bir anda toz duman oldu... Mus'ab Hazretlerini şehid eden kâfir avaz avaz bağırdı:

– Muhammed öldürüldü!..

Çünkü Hazreti Mus'ab (r.a.), sima bakımından Efendimize çok benziyordu. Katil kâfir, onu Peygamber sanmıştı.

Müthiş an... Cenk meydanı uğultular ve feryatlarla dolup taşıtı... Küfür sırtlanları koşuştular; Allah'ın âlemlere rahmet olarak gönderdiği Resûlü'nü taş yağmuruna tuttular. Allah Resûlü'nün alını, yanağı ve alt dudağı yaralandı ve bir dişi şehid oldu... Başlarındaki tulgaya bir kılıç indirdiler. Tulganın iki halkası kesildi ve mübârek yanaklarına gömüldü...

Etrafındaki sahabiler küfrü püskürtmek için Tekbir alarak ileri atıldılar ve kâfirleri doğraya doğraya Varlık Nûru'na yol açtılar... Kâinatın Efendisi, sahabilerle, imtihan meydanından ebedî zafere doğru, çekiliş yollarında ilerlediler...

MUS'AB (r.a.)'IN SÛRETİNE GİREN MELEK

İbni Sâd'ın rivâyetine göre, Mus'ab b. Umeyr (r.a.) şehid düşünce, sancağı, Mus'ab'ın sûretinde bir melek almıştı. Allah'ın Resûlü:

– Gel ey Mus'ab! diye ona seslendiği zaman, Melekler; Resûller Serverine dönüp:

– Ey Allah'ın Resûlü, ben Mus'ab değilim! demişti...

Varlığın sebebi olan Peygamber, onun bir melek olduğunu, kendisine yardım için geldiğini anladı... (Vâkıdî, Megazi, s. 182)

ALLAH'IN RESÛLÜ MUS'AB'IN CESEDİNE NAZAR EDİYOR

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Cenâb-ı Peygamber cenk sonrası Uhud eteklerini gezdiler. Şehidler başında durup duâ ettiler. Şehidler arasında, kısa bir hırka içerisinde serilmiş olduğu hâlde Mus'ab Hazretlerine rastladılar. Başında şu âyeti okudular:

– “Mü'minler içinde Allah'a verdikleri sözde sadâkat gösteren nice erler vardır. İşte onlardan kimi adadığını ödedi, kimi de (bunu) bekliyor. Onlar hiçbir sûretle (ahidlerini) değiştirmediler.”^[27]

Sonsuzluk Nebisi, Mus'ab b. Umeyr (r.a.)'ın bu yürekler parçalayan hâlini görünce şöyle buyurdular:

– Bakınız şu yiğide ki, Allah, onun kalbini nûrlandırdı da o, anne ve babası arasında, sizin görmediğiniz yiyecek ve içeceklerin en iyileriyle beslenmekte olduğunu görüp dururken, Allah ve Resûlü'nün sevgisi ona anne ve babasını bıraktırdı.

Ve devam ettiler:

– (Ey Mus'ab!) Ben, seni Mekke'de gördüğüm zaman, senden daha ince ipek elbise giyen, senden daha güzel, uzun saçlı bir yiğit yoktu! Şimdi sen bir hırka içinde saç başı karışık bir hâldesin!..

Mus'ab b. Umeyr (r.a.) ve diğer şehidler başucunda durup tane tane konuştular:

– Ben, sizin Allah katında diriler olduğunuza şahidim!

Sahabilerine dönüp hitap ettiler:

– Bunları ziyaret ediniz ve selâmlayınız! Varlığım, kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, bunlar, kıyâmet gününe kadar, kendilerini selâmlayanlara mukabele ederler.^[28]

Şehâdet şerbetini yudumlayan şanlı sahâbi Hz. Mus'ab (r.a.), Peygamber emriyle kabre indirildi. O artık ebediyyetin çiçek bayramına ermiş ve ölüp de ölmeyenlerin yüce makamına yükselmişti...

İşte Peygamber âşıkları böyleydi. O'nu sevenler böyle seviyor. O'nun saâdet havuzuna birer muhabbet sultanı olarak böyle atılıyorlardı.

Bizim gönlümüzden de şunlar çağladı:

NÂ'T-I ŞERİF

*Sensin âlemlere nûr, varlığa cân Efendim,
Seni övmüş yaratmış ulu Yezdân Efendim.*

*Semâ, güneş, ay, yıldız; senin nûr-i vechindir,
Vasfın belirtmeye yoktur imkân Efendim...*

*Öyle bir güzelsin ki, sana Mustafa denir,
Onsekiz bin âleme sensin sultân Efendim.*

*Seni senâ etmeye takat getiremez dil,
Senin şânında “**Levlâk**” dedi Rahmân Efendim...*

*Bir bir beyâna sebep var mı mu'cizâtını,
Yetmez mi şakk-ı kamer, nûr-i Kur'ân Efendim...*

*Sensin mülkün seyyidi, güneşlerin güneşi,
Seni gördü hayrete düştü Hassân Efendim...^[29]*

*Susuz kalan ümmete fiskiye oldu elin,
Senin i'câzın etti Hızrî hayrân Efendim.*

*Bir an nazar ettin de kamer pâre pâredir,
Onun dahi gönlünü tutmuş hicrân Efendim...*

*Dilerim hiçbir zaman eşîğinden ayırma,
Yalnız kapında vardır bana dermân Efendim.*

*Sensin şefâat tacı, Mahkeme-i Kübrâ'nın,
Âcizlere ki lütfun yüce fermân Efendim...*

*Ey Cenâb-ı Mustafa; Necatî'ye kerem kıl,
Bitsin bu uzun gece, bitsin hüsrân Efendim...*

Ahzâb: 23.

Hz. Muhammed (a.s.) ve İslâmiyet, Medine devri, c. 3.

Peygamber şâiri Hassan bin Sâbit (r.a.).

Peygamber şâiri Hassan bin Sâbit (r.a.).

Ahzâb: 23.

Hz. Muhammed (a.s.) ve İslâmiyet, Medine devri, c. 3.

BÜYÜK KAHRAMAN SAAD B. REBÎ (r.a.) EL ANSÂRÎ

Allah Resûlü'nün bağı yanık âşıklarından ve en sâdık bağlılarından... Peygamberler Peygamberiyle ilk defa Akabe biatında görüştü ve oracıkta İslâm ile şereflenip ebedî kurtuluşa erdi... Kendisi Akabe biatında bulunan Ensârdan ve seçilen 12 mümessilden biridir. Saâdet kadrosundan ve Cennetle müjdelenen sahabilerden Abdurrahman b. Avf (r.a.), Medine'ye hicret ettiğinde Saad b. Rebî'nin misafiri olmuştu. Nebiyyi Muhterem, onunla Hz. Abdurrahman arasında kardeşlik tesis etmişti... Öyle bir saâdetin de sahibi...

Bedir muharebesine iştirak edenlerden ve kılıcı ile kâfirlerin ciğerini delenlerden...

Belâlı Uhud'da en büyük kahramanlığı gösterenlerden ve Sonsuzluk Nebisi'ne bağlılığı ile şöhret bulanlardan...

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

İman ile küfür arasında geçen çarpışma sona ermiş, Kureyş müşrikleri çekip gitmişti. O an Allah'ın Resûlü sahabilerine dediler ki:

– Saad b. Rebî'nin ne yaptığını, onun canlılar arasında mı, yoksa ölüler arasında mı bulunduğunu görüp bana kim haber getirir?

Ve mukaddes parmağı ile vâdinin bir köşesini işaret ederek buyurdular:

– Ben, onu bir ara orada görmüştüm!..

Medineli sahabilerden biri atıldı:

– Ey Allah'ın Resûlü! Ben, Saad'ın ne yaptığını görüp sana bir haber getireyim!

Ve bir ok gibi fırlayıp vâdinin yolunu tuttu. Vâdiye serilmiş olan şehidler arasında Saad'ı tanıyabilir miyim? diye bir müddet dönüp dolaştı...

Cevap alamayınca yüksek sesle haykırdı:

– Ey Saad! Allah'ın Resûlü beni sana gönderdi!
Kâinatın Efendisi'nin ismini duyan Saad hazretleri inledi:
– Buradayım, yaralılar arasında!..
– Ey Saad! Resûlullah, senin sağlar arasında mı, yoksa, ölüler arasında mı bulunduğunu görüp kendisine haber götürmemi bana emir buyurdu!

Saad b. Rebî (r.a.)'ın inleyen sesi yine duyuldu:

– Ben artık ölüler arasındayım!

O sahabi sesin geldiği tarafa doğru bir şahin gibi uçtu ve Saad bin Rebî'nin yanına vardı. Saad'ın vücudunun, saplanan oklarla delik deşik olduğunu ve bir kan havuzu içinde yüzdüğünü hayretle gördü. Koca İslâm mücahidi, o hâliyle bile Allah Resûlü'nün sıhhatini soruyor ve Müslümanları düşünüyordu. Başucuna eğilmiş, kendisine son nefesinde birkaç damla su vermek isteyen silah arkadaşının kulağına şöyle fısıldadı:

– Allah'ın Resûlü'ne selâmımı ilet. “Saad b. Rebî, senin için, ümmetlerini doğru yola kılavuzlayan Peygamberlerin alacakları mükâfatların en hayırlısı ve en üstünü ile, Allah, seni bizden dolayı mükâfatlandırsın!” diyor de.

Ensâra da selâmımı ulaştır. Onlara da, “Saad b. Rebî, size Allah, Allah! Siz, Akabe gecesinde, Resûlullah hakkında koruma andı içmediniz mi idi? Vallahi, gözleriniz kımıldarken, Allah'ın Resûlü'nü düşmanlardan korumaz da O'na bir musibet erişirse, sizin için, Allah katında ileri sürülebilecek hiçbir mazeret yoktur!” diyor de, dedi ve dudaklarında mukaddes kelimeler son nefesini oracıkta veriverdi. Ve yüzünde benek benek pırıldayan bir nûrla ve çiçek çiçek bir tebessümle hareketsiz kaldı...

Zeyd b. Sâbit Hazretleri:

Allah'ın Sevgilisi Uhud günü beni de Saad b. Rebî'yi aramaya gönderdi:

– Git, gör! Ona benden selâm söyle. Resûlullah, nasılsın? diye soruyor, de, dedi.

Gittim, ölüler arasında dolaştım. Ona, son nefesinde kavuştum. Vücudunun yetmiş yerinde kılıç, mızrak ve ok yarası vardı. Başucuna durup seslendim:

– Ey Saad! Allah Resûlü'nün selâmı var. Nasıl olduğunu bana bildir!

Saad, usul usul gözlerini açtı ve kuruyan dudaklarını aralayıp şöyle dedi:

– Allah’ın Resûlü’ne selâm olsun! Sana da selâm olsun... O’na, tarafımdan, **“Ey Allah’ın Resûlü! Ben artık Cennetin kokusunu almaya, bulmaya başladım, de”** dedi.

Ve son nefesi kelime-i tevhid ile noktalandı.

Bu gönlü yüce ve şerefli insan yaşarken de, ölürken de Allah Resûlü’nü dünyadaki her şeye tercih etti... O’nun muhabbetiyle öyle bir yanlış yandı ki, semâ âlemi ona ebediyyet müjdesi sundu:

– **“İşte onlar vâris olanların tâ kendileridir. Ki onlar Firdevs’e vâris olacaklardır. Onlar bunun içinde ebedî kalıcıdırlar.”**^[30]

Zeyd b. Sâbit (r.a.), döndü, gördüklerini, duyduklarını âleme rahmet olan Cenâb-ı Mustafa’ya anlattı. O an, varlığın sebebi olan Peygamber kibleye döndü, mukaddes ellerini kaldırdı ve:

– **Allahım, dedi; Saad b. Rebî’yi karşıla. Ondan râzı ol!**^[31]

Ve ilâve buyurdular:

– Allah ona rahmet etsin! O, sağlığında da, ölürken de Allah ve Resûlü için nasihat ederdi.

O büyükleri, semâdaki yıldızlardan daha parlak sahabileri size nasıl anlatsam bilmem ki... İşte onlar böyle bir ümmetti...

Onlar, sevince böyle seviyorlardı. Nasıl sevmesinler ki, varlığın sebebi olan bir Peygamberdi O. Güneşle ay, O’nun nûrundaydı. Arş’ın aslı da O’nun nûrundaydı, Kürsînin aslı da... Kâinat da O’nun yüzüsuyu hürmetine yaratıldı. Âlem de, O’nun zâtının nûruyla neşelendi.

O, öyle bir Peygamber-i âlidir ki, mukaddes parmaklarından pınarlar çağlamıştır. Kâh elinde taşlar dile geldi; kâh ceylan O’ndan medet istedi. Kâh parmağının bir işaretleriyle ay’ı ikiye böldü; kâh hurma kütüğünü hicranıyla inletti. Kâh etrafına Cennet kokuları saçtı, kâh azgın bir deveyi bir nazarıyla yere çöktürdü...

O, Allah’ın **“Sevgilim!”** diye övdüğü ve âlemlere rahmet diye gönderdiği bir Peygamberdir. Mucizelerinin de haddi hesabı yoktur. Mübârek zâtını etrafıca vasfetmeye güç de yetmez...

Güzelliği, âleme bir ışıktır saldı, gönüllerde bir coşkunluktur kopardı. Hem öyle bir coşkunluk ki, O'nu sevenlerin sayısı gökteki yıldızları çoktan geçti...

Ey gönlü güzel kişi! Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)'in yolunu tut. Hakikat âleminde O'ndan başka kılavuz yoktur...

**Hasret-i hicrinle cân-ü ten yandı,
Sultânım, Efendim, şefâat eyle.
Dil-î zârım yine kana boyandı,
Sultânım, Efendim, şefâat eyle!..**

**Bîkes derdimendim, gönül hûn oldu,
Ahvâl-i perişan bir mecnun oldu,
Yok bende liyakat, dil mahzun oldu,
Sultânım, Efendim, şefâat eyle!..**

**Bülbülüm, gülzârı unutamam hiç,
Ölsem de dildârı unutamam hiç,
Bir âşıkım, yârı unutamam hiç,
Sultânım, Efendim, şefâat eyle!..**

**Hüsnünü gönülden eyledikçe yâd,
Başlıyor içimde binlerce feryâd,
Olsun bu Necâti, didârınla şâd,
Sultânım, Efendim, şefâat eyle!..**

el-Mü'minûn: 10-11.

Hz. Muhammed (a.s.) ve İslâmiyet, c. 3, s. 165.

el-Mü'minûn: 10-11.

Hz. Muhammed (a.s.) ve İslâmiyet, c. 3, s. 165.

SEVBAN HAZRETLERİ (r.a.)

Aşk, demiri mum hâline getirir, köleyi padişahlık tahtına oturtur. Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)'in parlak gönül güneşinin ışığı kalblere girince neler neler olmaz ki...

İşte Peygamber azatlısı Sevban Hazretleri... Gönül toprağına Hz. Ahmed'in muhabbet damlası düşüverince dünyası birden değişiverdi. Can sazinin teline aşk mızrabını vurmaya başladı. Kâbe mumu gibi gece gündüz yanıp durdu...

Bu yanış, bu inleyiş, bu eriyiş bir başkaydı... Bu muhabbet ve bu aşkın ağırlığı onu öylesine eziyordu ki, iman aynası berrak yüzünde benek benek keder çizgileri meydana gelmişti. Gözlerinden döktüğü şebnem damlası yaşlar pınar pınar çağlıyordu. Ve mübârek vücudu günden güne küçülüyor, âdeta kemikleri eriyordu. Sanki yaşayan bir iskelet olmuştu...

Aşk arslanıyla cenk etmek kolay mıydı? Aşk arslanından korkan gönül, bu vâdiye çıkar mıydı?

Cihanların Cennetlere döndüğü bir gündü. Sevban (r.a.), herkesin imdadına yetişen deniz huylu güzel Peygamberin huzuruna çıktı. Âşık ve mâşuk göz göze... Sevban (r.a.), güneşler güneşinin mukaddes yüzüne öyle bir baktı ki, Allah Resûlü'nün kalb-i şerifi rikkate geldi ve dedi:

– Yâ Sevban! Nedir bu hâlin? Ağrır, acır bir yerin mi var, yoksa sana bir hastalık mı isabet etti?

Sevban Hazretlerinin gözlerinde damla damla yaş... Boğazında düğüm düğüm hıçkırık:

– Anam babam sana fedâ olsun ey Allah'ın Resûlü, dedi; hayır acır, ağrır bir yerim yok. Bir hastalığa da mübtelâ değilim... Lâkin senin hasretin beni yakmadadır. Mübârek cemâlinin nûrundan uzak kaldığım anlar benim için bir hicran oluyor. Ey yüce yaratılışlı Peygamber! Can gözüne, yüzünü görmek kâfidir. Canımın nûru, güneşe benzeyen yüzündür. Sonra âhîret hayatını düşünüyorum ve ürperiyorum ki, sizi her zaman göremeyeceğim. Çünkü siz Makâm-ı Mahmud'un sahibisiniz; mertebe-i Nübüvvetiniz pek âlidir. Ben Cennete girsem de benim yerim kullar arasında olacağından her

zaman sizin sohbetinizde bulunamayacağım ve eğer Cennete giremezsem ebediyyen sizi görmekten mahrum kalacağım. İşte bu korku beni bu hâl-i perişana uğrattı ey Allah'ın Resûlü!..

O an gökler âlemi dalgalandı. Lütuf ve ihsân dergâhının kapıları hemen açıldı. Ve Sultan melek Cebrâil (a.s.), Arş üstünden süzüldü ve varlığın sebebi olan Peygambere İlâhi müjdelerle geldi. Şânı pek yüce olan Allah, aşk ve iman ehlini mahrum bırakır mıydı hiç? Cebrâil (a.s.), Allah'ın lütuf ve inâyet denizinin dalgalandığını bildirdi ve şu âyet-i kerîmeyi getirdi:

– **“Kim Allah’a ve Peygambere itâat ederse işte onlar, Allah’ın, kendilerine nimetler verdiği peygamberlerle, siddîklarla, şehidlerle, iyi adamlarla beraberdirler. Onlar ne iyi arkadaşlardır. Bu, Allah’tan bir lütf-u inâyettir. Her şeyi hakkıyla bilici olarak Allah yeter.”**^[32]

Sevban Hazretleri başına konan bu gökler dolusu devlet karşısında sevincinden uçacak gibi oldu. Sevgi ve muhabbeti bir kat daha arttı, gönlü pınar pınar çağıladı; Resûller Serverinin saâdet havuzuna bir muhabbet sultânı olarak atıldı...

Sevban (r.a.)’ın künyesi, **Ebû Abdullah** idi. Ailesi Yemen’in **Himyeri** ailesine mensuptu. Bu ailenin kölesi olan **Sevban’ı**, âlemlerin Efendisi alıp azad etmişlerdi. Ve şöyle buyurmuşlardı:

– **Seni azad ettim, ama gönlümüz beraberdir, sen bizim ehl-i beytimizden sayılıyorsun.**

O gönlü billûrlardan daha duru aşk adamı, Allah'ın Resûlü’nden ayrılmadı ve ona hizmet etmeyi canına minnet bildi. Seferde, hazerde hep varlık nûru ile beraber bulundu, O’ndan yudum yudum hakikat nûrları içti...

Sevban Hazretleri, öyle bir gönül eri ve öyle bir aşkın sahibi idi ki, Allah'ın Resûlü ebediyet âlemlerine göçünce nûr şehri Medine’de ancak birkaç gün kalabildi. Resûl-i Kibriya’nın ayrılığına bir türlü dayanamıyordu. Bu hicran gecesinin gündüzü de yoktu artık...

Sevban Hazretlerinin aşk şimşeginden yanan gönlü artık Medine’de huzur bulamıyordu. Nihayet oradan ayrılıp Remle’ye gitti. Mısır’ın fütuhatına iştirak etti, kılıcı ile İslâm ve iman dâvâsına hizmet etti, tekrar Remle’ye döndü ve Hicretin 54. senesinde Humus’da gerçek âleme göçtü...

Sevban (r.a.), İnsanlığın Efendisi'nin hususi hâdimi idi. Her an hizmetinde bulunurdu. Nübüvet ağacının hakikat goncalarını bütün ömrünce koklamıştı. Resûller Serverinden 124 hadis rivâyet etmiştir. Ve şu hadis-i şerif onun yoluyla gelir:

– **“Sana; çok çok secde etmeyi vasiyyet ediyorum. Çünkü senin Allah için yaptığın hiçbir secde yoktur ki, Allah onunla seni bir derece yükseltmiş olmasın ve onunla senden bir günahı silmiş bulunmasın.”**^[33]

Sevban Hazretleri, Sonsuzluk Nebisi'ne karşı hürmet, tazim, aşk ve muhabbette o kadar ileri idi ki, Müslümanlar bunu anlatmak için kelime bulmakta güçlük çekerlerdi...

Bir gün Allah Resûlü'nün huzuruna bir yahudi geldi ve:

– Esselâmü aleyke yâ Muhammed (s.a.v.)! dedi.

Sevban (r.a.) hemen atıldı:

– Neden Allah'ın Resûlü demiyorsun? dedi ve Yahudinin yakasına pençesini takıp onu sarstı... Kendisine niçin böyle yaptığını soranlara şu cevabı verdi:

– Bu zâtın (Allah Resûlü'nün) kuru kuru ismini söylemeyi günah telâkki ediyorum.

Sevban Hazretleri, Humus'ta bulunduğu günlerde bir gün hastalanmıştı. Humus Vâlisi ziyaretine geldi ve lâtife yollu:

– Yâ Sevban, dedi; sen Musa (a.s.)'ın, yahut İsa (a.s.)'ın kölesi olsaydın ne olurdu?..

Sevban (r.a.)'ın yüzünde celâl şimşeği belirdi ve dedi:

– O zaman, senin gibi bir vâli, benim gibi bir kölenin ayağına gelmezdi.

İşte Cenâb-ı Mustafa'nın aşkıdır ki, köleyi sultanlığa eriştiriyor. Onu sevenler gökteki yıldızlar gibi âleme ışıklar saçmışlardır... Allah onlardan râzı olsun...

**Eyvah ki gençlik gitti, günlerim oldu heder,
Şefâat mumunu yak, ey sevgili Peygamber!**

Nisâ, âyet: 69-70.

Müslim...

Müslim...

Nisâ, âyet: 69-70.

ÖLÜMÜ, RAHMÂN'IN ARŞINI TİTRETEN SAHABE

İsmi **Saad**, künyesi **Ebû Amr**, lâkabı, **Seyyidü'l-Evs...**

Gönlü İslâm nûru ile pırıldayan ve Peygamber aşkıyla fokurdayanlardan. Birinci Akabe biatından sonra, İslâm ile hayat buldu.

Şöyle oldu:

Bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.), Mus'ab İbni Umeyr'i Kur'ân'ı ve İslâm'ı öğretmek için Medine'ye gönderdiler. Medine'nin güzel insanları, gönüllerini yaprak yaprak bu ilâhi dâvete açtı... İslâm'ın nûru bütün Medine'yi çepeçevre sardı. Saad b. Muaz, o zaman, **Abdüleşhei** oğullarının ulusu idi.

Bir gündü, Esad İbni Zürâre, Mus'ab Hazretlerinin önüne düştü ve onu Saad b. Muaz'ın kabilesine götürdü. Ve bir duvarın üstüne oturup oradaki Müslümanlarla görüştü. Kavmin ulusu Saad b. Muaz, Üseyd b. Hudayr'e emir verdi:

– Koş! Şu bizim evlerimize gelen ve içimizdeki bir takım aptalların akli ile oynayan adamları kov ve bir daha gelmemelerini sağla. Biliyorsun, Esad, eğer teyzem oğlu olmasaydı; bu işi sana bırakmazdım...

Üseyd mızrağını aldı ve yola revan oldu. Üseyd'in geldiğini gören Esad İbni Zürâre, Mus'ab Hazretlerinin kulağına eğilip fısıldadı:

– **Gelen zât, kavminin efendisidir!**

Üseyd huzura geldi ve avaz avaz bağırdı:

– Siz ne diye bizim içimizdeki bir takım ahmakların akli ile oynuyorsunuz? Haydi bir daha buralarda görünmeyiniz!..

Gönlü duru Mus'ab Hazretleri atıldı:

– Beni bir kerecik olsun dinlemez misin? Söyleyeceklerim hoşuna giderse kabul edersin, yok eğer hoşuna gitmezse, dilediğini yapmakta elbette hürsün...

– Pekâlâ, anlat dinleyeyim!

Ve mızrağına dayanıp olduğu yere çöktü. Büyük İslâm dâvetçisi Hz. Mus'ab (r.a.)'ın gönül dudakları kıpırdadı ve mukaddes İslâm'ı nokta nokta anlattı ve bir miktar Kur'ân okudu...

Üseyd yüzü birden yıldız yıldız parıldadı ve taşkın bir cezbe hâliyle atıldı:

– Bu sözlerin ne iyi ve güzeldir?.. Bu dine girmek istediğinizde ne yapıyorsunuz?

Mus'ab (r.a.) şöyle dedi:

– Elbiseni ve vücudunu temizledikten sonra kelime-i şehâdet getirirsin ve namaz kılarsın...

Üseyd'in gönül penceresi hidâyet ufuklarına açılmış bulunuyordu. Hemen kalktı, elbisesini temizledi, yıkandı ve haykırdı:

– **Şehâdet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur ve Hazreti Muhammed O'nun kulu ve Resûlü'dür!..**

Ve oracıkta iki rekât namaz kıldı... Artık Üseyd tam bir Müslümandır... Üseyd, sadece kendini kurtarmış olmakla kalmadı ve şöyle dedi:

– Beni biri bekliyor. Eğer o size uyacak olursa bütün kavmi de ona tâbi olur ve İslâm olmadık kimse kalmaz. Ben size onu getiririm!.. O, Saad b. Muaz'dır...

Gönlüne İslâm'ın billûr damlaları dolan Üseyd Hazretleri yerinden bir ok gibi fırladı ve Saad b. Muaz ile kavminin bulunduğu yere gitti. Kavmi arasında oturan Saad, Üseyd'in gelişini görür görmez:

– Yemin ederim ki, dedi; Üseyd buradan gittiği yüzle gelmiyor!..

Ve Üseyd'i karşısına alıp sordu:

– Ne yaptın yâ Üseyd?

– Onlarla görüştüm, konuştum. Onların bir fenalığını görmedim. Ben onları buraya gelmekten menedince bana:

– İstedğin gibi hareket edeceğiz, dediler. Yalnız kulağıma şu haber ulaştı: Hârise oğulları Esad'ın bu hareketinden kuşkulananarak onu öldürmek için hazırlanmışlar...

Saad köpürdü:

– Ne dedin, ne dedin?

– Onlar Esad'ın, teyzeoğlu olduğunu biliyorlar. Bu sebeple onu öldürmek istiyorlar...

Saad, kükremiş bir arslan gibi sıçradı ve mızrağını alıp haykırdı:

– Allah’a yemin ederim ki, sen hiçbir şeyi halletmedin!

Yüzünde damar damar gazap ve elinde mızrak yola koyuldu. Esad ile Mus’ab’ın huzuruna vardı...

Hayret, dehşet!..

Esad ve Mus’ab huzur ve sükûn içinde. Demek ki Üseyd’in gayesi bambaşka...

Bunu anlayınca öfkesi bir kat daha arttı ve fırıl fırıl dönen gözlerini Esad’a dikip bağırdı:

– Ey Esad! Eğer aramızda akrabalık olmasaydı sen bana karşı böyle davranmazdın. Nefret ettiğimiz bir fikirle nasıl tâ evlerimizin içine kadar gelirsin?

Esad, Mus’ab Hazretlerine fısıldadı:

– Ey Mus’ab! Allah’a yemin ederim ki, bu zât kavminin büyüğüdür; eğer o İslâm ile şereflezip sana uyarsa, bütün kavmi de onunla beraber Müslüman olur...

İslâm dâvetçisi Mus’ab Hazretleri tatlı ve yumuşak bir sesle Saad b. Muaz’a hitap etti:

– Bir nefes oturup beni dinlemek istemez misin?

Saad b. Muaz, kendisine gösterilen yere oturdu ve can kulaklarını açtı.

İmanın billûrlaşmış nûrdan âbidesi Hz. Mus’ab, buraların ve ötelerin en ince hikmetleri üzerinde konuştu. Ve Kur’ân-ı Kerîm’den **Zuhruf sûresini** tatlı ve berrak sesiyle okumaya başladı:

– **“Hâ Mîm. (Hidâyet yolunu) apâşikâr gösteren (şu) kitaba and ederim ki, hakikat biz onu, (Onun mânâlarını) anlayasınız diye, Arapça bir Kur’ân yaptık. Şüphesiz o (Kur’ân), nezdimizdeki ana kitabda (sabit), çok yüce, çok hikmetli (bir kitab)dır...”**

Böylece dokuz âyet okudu. Buz dağı yavaş yavaş erimeye başladı. Saad b. Muaz’ın gönlüne Kelâm-ı İlâhi damla damla doldu ve şevk içinde sesini yükseltti:

– Ne güzel, ne tatlı, ne belâgat dolu bir kelâm!

Ve ilâve etti:

– Bu dine girmek için ne yapmak lâzım?

Ona gereken bilgiler verildi ve Saad b. Muaz, tâ gönlünün içinden gelen bir aşkla haykırdı:

– İnandım! Allah bir ve Hazreti Muhammed O’nun son Resûlü...

Saad'ın İslâm ile hayat bulması, Mus'ab ve Esed'i tarifi imkânsız bir sevince garketti. Onu tebrik ettiler ve tekbir sesleriyle ortalığı inlettiler...

Artık Saad b. Muaz'ın içi dışı İlâhi pırıltılarla doluydu. Can gözü hidâyet şafağından bakabilmiş ve kendisine hakikat ufukları açılmıştı.

Evs kabilesinin büyüğü ve seyyidi nûrlanmış olarak kavminin yanına döndü ve onlara dedi:

– Ey Eşhel oğulları! Beni nasıl bilirsiniz?

Hep bir ağızdan cevap verdiler:

– Sen, bizim ulumuzsun ve en şerefliimizsin!..

– O hâlde haberiniz olsun ben Müslüman oldum. Siz de, Allah ve Resûlü'ne iman etmelisiniz. İman etmediğiniz müddetçe sizin erkekleriniz ve kadınlarınızla hiç görüşmem...

Halk birden infilak etti:

– Biz dahi seninle birlikte Müslüman oluruz!..

O gün akşama kadar Evs kabilesinde müslüman olmayan tek kimse kalmadı... Saad Hazretlerinin açtığı ebediyet yoluna saâdet yolcuları birer birer dizildi ve İslâm'ın nûru gönülleri apaydınlık etti. Evs üzerine semadan deste deste nûrlar indi, ilâhi rahmet kucak kucak saçıldı...

İnsanlığın Efendisi Medine'ye hicret edince Saad b. Muaz, sevincinden ırmak ırmak çağladı ve o mukaddes Peygamberin muhabbetiyle gönül evini doldurdu...

Varlığın sebebi olan Peygamber de Saad b. Muaz (r.a.)'ı sevgileriyle lütuflandırdılar. Şöyle ki: Muhacirler arasında Hazreti Ebû Bekir (r.a.)'ı ne kadar seviyorlarsa, Ensâr arasında da Saad b. Muaz Hazretlerini o derece seviyorlardı. Allah Resûlü'nün en çok itimad ettiği zâtlardan biri de, o idi.

Bir kere Resûller Serverine (Ukeydir) tarafından ince bir atlas cübbe hediye olunmuştu. Sonsuzluk Nebisi (erkeklerin) ipek elbise giymelerini yasak ettiğinden, halk Allah Resûlü'nün bunu kabul buyurmasına hayret etti. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü şöyle buyurdular.

– **Hayatım yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, Saad bin Muaz'ın Cennetteki mendilleri şu cübbeden daha güzeldir...**

Tirmizî'de ise şöyle rivâyet ediliyor:

– Buna mı şaşıyorsunuz? Saad bin Muaz'ın Cennetteki mendilleri bundan daha güzeldir...

Saad b. Muaz (r.a.), böyle bir şan ve şerefın de sahibi... Karakter bakımından da Hazreti Ömer gibi...

GAZALARI

İslâm'ın ilk büyük harbi ve İslâm kılıcının elmas elmas pırıldadığı Bedir...

İslâm ordusu Bedir istikametinde yola revan oldu. Ensârın sancaktarı Saad b. Muaz (r.a.)...

Allah Resûlü'nün yürüyüş kolu henüz Revha dolaylarında...

Haber geldi:

– Bütün Mekke, binden fazla cengâver, kervanının imdadına koşuyor. Yetişmek üzereler... Kervan da sahil yolundan kaçıyor...

Bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren sahabilerini çerçevelediler ve dediler:

– Vaziyet bu... Ne dersiniz? Allah (c.c.) iki nimetten birinin bizim olduğunu haber verdi. Ya Kervan, ya Kureyş ordusu...

Hilm âlemi yüce Sıddîk'tan bir güzel fikir... Hazreti Ömer'den de bir güzel fikir...

Medineli sahabilerden Mikdad Hazretleri doğruldu:

– Ey Allah'ın Resûlü! Rabbin sana ne emrettiyse onun üzerinde ol! Vallahi biz sana yahudilerin Musa (a.s.)'a dediği gibi **“Git Rabbinle beraber düşmanlara karşı çık! Biz buradan kımıldamayız!”** diye bir söz söyleyecek değiliz! Biz senin izindeyiz...

Allah'ın Sevgilisi mukaddes ellerini kaldırıp Mikdad Hazretlerine duâ etti. Ve etrafında halkalanan sahabilerine döndü:

– **Ey insanlar!**

Bir lahza durdular...İrfan denizine garkolmuş din büyüğü Saad b. Muaz (r.a.) atıldı:

– Ey Allah'ın Resûlü! **“İnsanlar”** diye hitabından ve bizi zümrelemeyişinden anlıyoruz ki, sözün topyekûn hepimize... Ama buradaki çokluk Ensâr olduğuna göre bize... Bizi, ismimizi anmadan vazifeye çağırıyor ve ettiğimiz vaadi tutmamızı istiyorsun, öyle mi?

Kâinatın Efendisi hayal üstü bir gülümseyişle buyurdular:

– **Evet, yâ Saad, hitabım sizedir!**

Kanının her zerresinde bir iman volkanı fokurdayan koca sahabi şevkle haykırdı:

– Öyleyse ey Allah'ın Resûlü! Biz sana iman ettik. Seni doğruladık, getirdiğin her şeyin Allah'tan ve hak olduğuna inandık. Muradın neyse bizim ki de o... Sen, bir yakasından girip öbür yakasından çıkacağız diye denize atılsan, biz de arkadan atılırız...

Biz düşmandan korkan ve kaçan bir topluluk değiliz. Cenk günü sabır ve tevekkül göstericileriz. Umarız ki, muradına erişesin. Al bizi ve ne yana istersen sür!..

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamberin yüzlerinde şevk ve saâdet. Ve nokta nokta elmas...

Buyurdular:

– **Yürüyün ve Allah'ın lütfuyla şâd olun! İşte, Kureyş'in tek tek düşüp uzanacakları noktaları görüyorum!..**

Ve Peygamber ordusu Bedir'e doğru ırmak ırmak aktı. Bedir, yakan, kavuran, eriten bir kum denizi...

Müslümanlar bu kumlukta mevzi aldılar... Karşılarında cıvıl cıvıl kaynayan düşman...

Saad b. Muaz Hazretleri Allah Resûlü'nün huzurunda:

– Ey Allah'ın Resûlü! Sana bir karargâh yapalım ve deveni hazırlayalım. Biz de düşmanımızla cenk edelim. Eğer Allah bizi onlara karşı muzaffer kılsa ne âlâ, zaten bizim de istediğimiz budur. Yok eğer muzaffer olamazsak; devene biner, geride kalan kavmimize iltihak edersin. Ey Allah'ın Resûlü! Geride sana tâbi olacak birçok kavimler vardır ki; onlar da, en az bizim kadar seni seviyor. Eğer onlar savaşıacağını bilselerdi, seni yalnız bırakmazlardı. Allah onları sana yardımcı kılacak, senin emirlerini dinleyip seninle cihada katılacaklardır...

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi, Saad Hazretlerine duâ ettiler ve memnuniyetlerini belirttiler...

Saad b. Muaz (r.a.), Kâinatın Efendisi için bir gölgelik yaptı. Allah'ın Sevgilisi, ağaç dallarından yapılan gölgeliğin altına geçtiler. İlk büyük İslâm cenginin Peygamber karargâhı...

İlk olarak küfür safından üç kişi çıktı. İman safından da üç kişi...

Kâfirler haykırdı:

– Siz kimsiniz?

İman kahramanları karşılık verdiler:

– Ensârdanız! Allah Resûlü'nün Medine yardımcılarından...

– Bizim sizinle işimiz yok! dediler ve yüzlerini varlığın sebebi olan Peygamberin otağına çevirip bağıştılar:

– Bize kendi içimizden, kendi kanımızdan adam çıkar!..

Ve Allah'ın Sevgilisi mübârek parmaklarını oynattılar. Amcaları Hz. Hamza ve yeğenleri Hz. Ali'yle Hâris oğlu Ubeyde ilerlediler ve kâfirlerin karşısına dikildiler...

Ve kılıçların havada pırıldayan akisleri... Müthiş cenk başladı. Kâfirler boylu boyunca cansız yere serildiler...

Peygamber ordusu da bütün gücüyle düşman ordusuna tosladı. Yaman bir düşüş...

İslâm mücahidleri kâfirlerin kimini kırıyor, kimini esir alıyor, kimini kovalıyordu. Zafer güneşi iman ehlinin ufkunda pırıldamıştı...

Ensârın büyüğü ve Evs kabilesinin ulusu Saad b. Muaz (r.a.), Peygamber karargâhının önünde nöbet tutuyor ve cengi izliyordu...

Saad'ın yüzünde damar damar gazap... Ve hâlinde bir başkalık... Allah'ın Resûlü Saad'e hitap ettiler:

– Yâ Saad! Allah'a yemin ederim ki, bunlar seni kızdırdılar!

İman arslanı Hazreti Saad (r.a.) şevkle atıldı:

– Evet, ey Allah'ın Resûlü! Allah'a yemin ederim ki, bence, onları öldürüp, ağır bir mağlubiyete uğratmak, esir alıp bırakmaktan iyidir!

Kâfirler büyük bir mağlubiyete uğradı, niceleri niceleri azap diyarını boyladı, niceleri de Mekke istikametinde toz olup gitti...

O yıl böylece geçti. Ertesi yıl Uhud cengi vukubuldu. Saad b. Muaz (r.a.), Uhud cenginde de arslanlar gibi kükredi ve nice imansızın ciğerini deldi... Ve Kâinatın Fahri'ni kendi vücudu ile kalkanladı... Nice bin zahmetten sonra Medine'ye döndüler...

Derken bu defa da Hendek gazvesi...

Ve kâfirlerin müthiş planı... Gayeleri nûr şehri Medine'yi muhasaraya almak ve Müslümanları topyekûn imha etmek... Hâdis tamamiyle Yahudi eseri...

Cihan Peygamberi Saad b. Muaz ile Saad İbni Ubade'yi Benî Kureyza Yahudilerine gönderdiler...

Saad (r.a.), yahudilerin habis niyetlerini anladı ve Allah'ın Resûlü'ne gelip haber verdi...

İslâm ordusu iki düşman arasında kalmış bulunuyordu... Ve müthiş bir tecelli...

Medine önlerine Hendek kazıldı ve gelen düşman hendeğe kadar tosladı. O güne kadar hiç görmediği bu tarz karşısında şaşırıp kaldı. Hendek boyunca dolu dizgin at koşturdular, fakat bir geçiş noktası bulamadılar...

Karşılıklı bir ok cengidir başladı. Havada gidip gelen okların çekirge bulutu... Düşman, şaha kalkmış atlarla yeni bir hücumla daha kalktı, yine netice alamadı...

Hendek muharebesi vukûbulduğu gün, Medine'nin en sağlam kalelerinden biri olan Hâris oğullarının kalesinde Saad b. Muaz'ın anesi ile beraber bulunan Hazreti Âişe (r.anha) şöyle anlatır:

– Hicap âyetleri henüz nâzil olmamıştı. Şiddetli bir ses duydum, baktığımda; Saad b. Muaz'ı yeğeni Evs oğlu Haris ile beraber olduğu hâlde, silahını kuşanmış şöyle kükrerken gördüm:

İşte başladı harp, artık yok engel,
Ölümden korkulmaz çatınca ecel...

Annesi oğluna seslendi:

– Saad, Saad! Hâlâ buralarda mısın?

Saad Hazretleri kılıç ve kalkanı elinde cenk meydanına doğru heybetle yürüdü... Ne yazık ki bir ok, Saad b. Muaz Hazretlerine isabet etti ve büyük sahabi can evinden yaraladı...

Oku atan Habban isimli bir lânetliydi:

– Ben Araka'nın oğluyum, al işte! diyerek okunu fırlattı. Ve büyük sahabinin can evine sapladı. Hazreti Saad (r.a.) öfkeyle haykırdı:

– Allah seni cehennemde yaksın!..

Ve o ân ellerini kaldırıp duâ etti:

– Allahım! Kureyza'nın encamını görmeden ruhumu alma!..

Beyinler ürperten bir rüzgâr...

Korkunç mu korkunç... Kum denizinin dibine kadar işlemekte, çölü okyanus dalgalarıyla kabartmakta...

Küfür safında ne varsa yaprak yaprak uçuyor, atlar boşanıp şahlanıyor, develer acı acı bağılıyor...

Ebû Süfyan'ın hıçkıran sesi rüzgârla kulaklara doluyor:

– Ey Kureyş topluluğu! Duracak zaman değil... Canınızı kurtarmaya bakın...

Ve devesine zıpladığı gibi Mekke istikametinde uçup gidiyor...

Gerilerde ise, şaşırان, donan, çıldırان, yalnız ayaklandığıyla kalan ve hiçbir şey yapamayan hain Yahudiler...

Büyük sahabi ve ebedî âşık Saad b. Muaz (r.a.), Allah Sevgilisi'nin emriyle Mescid-i Nebevî'de kurulan bir çadıra nakledildi. Yarası ağır ve öldürücü...

Allah'ın Resûlü, saâdet sadefi Âişe (r.anha)'nın hücreğine gidip kılıcını astı.

Hitap Melekten:

– Sen kılıcını asıyorsun ama, Melekler, silah elde bekliyor. Lâhza geçirmeden Kureyza üzerine yürü!..

Hemen sokak sokak nidâ:

– Muharebede namazı kazaya kalanlar namaza durmasın! Hemen herkes toplansın! Namaz, toplu olarak başka yerde kılınacak!..

Sahabiler toplandı, kılıç ve mızraklar çekildi. Kureyza muhasara edildi. Namazlar da orada kılındı...

Kalın duvarların arkasına çekilip gizlenen Yahudiler şaşkın ve bitkin...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygambere haber gönderdiler:

– Saad b. Muaz hakem olsun... Ne derse makbulümüz!..

• • •

Hazreti Saad (r.a.), ağır yaralı... O vaziyette, sedyeye koyup Allah Resûlü'nün nûr bağışlayan huzuruna getirdiler.

Saad b. Muaz (r.a.) huzurda...

İnsanlığın Efendisi buyurdular:

– Saad, seni hakem tutuyorlar. Söyle, bu insanlar hakkında hükmün nedir?

– Bu insanlar hakkında ben mi hüküm vereceğim?

– Evet!

– Hükümüm şudur ki, ey Allah'ın Resûlü; bütün malları alınsın, çocukları ve kadınları esir edilsin eli silah tutan erkekleri de baştan başa kılıçtan geçirilsin...

Kâinatın Efendisi'nin mübârek yüzlerinde şevk ve saâdet... Buyurdular: Kazayte bi hükmillâhi Azze ve Celle.

– **Aziz ve Celil olan Allah'ın hükmüyle hükmettin, yâ Saad!..**

İrfan denizine garkolmuş din büyüğü Cenâb-ı Saad (r.a.), gönlünün tâ derinliklerinden gelen bir sesle duâ etti:

– Yâ Rabbi! Kureyşliler muharebeye devam edeceklerse, ben de hayatta kalayım!. Çünkü senin Resûlü'ne eziyet eden, onu tazip eden bu adamlarla çarpışmaktan hoşlandığım kadar hiçbir şeyden hoşlanmam. Yok eğer aramızdaki harp son bulduysa; beni şehitlikle mükâfatlandır...

Hazreti Saad'ı yine çadırına götürdüler ve upuzun yatırdılar. Yarası gittikçe ağırlaşıyor ve ızdırabı artıyordu. Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi onu ziyaret ediyorlar ve kucaklıyorlardı. Saad (r.a.)'ın yarısından akan kanlar Varlık Nûrunun mukaddes yüzlerine sürülüyordu.

Duâ ediyorlardı:

– Allahım! Saad, senin yolunda cihad etti ve Resûlü'nü tasdik eyledi. Ruhunu en kolay şekilde al...

Peygamberler Peygamberinin sözlerini duyan Saad Hazretleri, gözlerini açarak usul usul fısıldadı:

– Ey Allah'ın Resûlü! Sana selâm olsun. Ben senin hak Peygamber olduğuna şehâdet ederim!..

Daha sonra yaralı sahabiyi mescitten alarak kendi kabilesine götürdüler ve bir eve yerleştirdiler... Etrafında fırl fırl dönen yakınları ve tebaası...

Gece, perde perde indi ve karanlık her yanı sardı. Sessizliğin dehlizi koca şehrin bağrına mızrak mızrak saplandı ve herkes uykuya daldı...

Ve büyük sahabi Hazreti Saad'ın nefesi kelime-i tevhid ile noktalandı...

Cibril (a.s.) gökler âleminden yeryüzüne indi ve Allah Resûlü'ne dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Bu salih kul kimdir ki, ruhunun yükselmesi için semânın kapıları açıldı. Arş-ı Rahmân titredi...

Ve o an her yana:

– Saad öldü, Saad öldü! diye haber yayıldı...

Allah'ın Resûlü hemen acele olarak, Saad b. Muaz'ın yanına gittiler. Fakat onu ölmüş olarak buldular ve dediler:

– Ey Eba Amr! Allah sana saâdet ve bereket versin. Sen reislerin en iyisi idin. Allah da sana en hayırlı mükâfatı versin. Allah’a verdiğin sözleri yerine getirdin. Allah sana vâdettiğini verecektir.

O ne yüce bir sahabi ve Peygamber âşığı idi ki, o güne kadar yeryüzüne hiç inmemiş 70 bin melek, onun cenazesinde hazır bulundu.

Sahabilerden Câbir Hazretleri, ben, Allah Resûlü’nün:

– **Saad’ın ölümünden Rahmân’ın Arşı titredi!** buyurduğunu işittim...

Ensârın büyüğü ve seyyidi Hz. Saad’ın tabutu taşınırken, münafıklar söyleştiler:

– Cenazesi ne kadar hafif!

Allah’ın Sevgili Nebisi:

– **Melekler taşıyor**, buyurdular...

Ebû Said el-Hudrî (r.a.):

– Ben Saad’ın kabrini kazanların arasındaydım. Kabri kazdıkça bize misk kokusu geliyordu.

Hiz. Âişe vâlidemiz der ki:

– Babamla, Hz. Ömer O’nun vefâtından son derece müteessir olmuşlar ve ağlamışlardı...

Evet, o büyük sahabinin ölümü bütün mü’minleri dilhûn etmişti... O, Cenâb-ı Mustafa’nın aşkı ile yanmış ve onun dâvâsının bayrağını Medine ufuklarında dalgalandırmıştı...

Allah ondan râzı olsun... Onun mezarı bir gül bahçesi gibi kokular saçıp duruyordu.

İşte Peygamber âşıkları böyleydi.

ŞÂİR SAHABİ

İsmi **Abdullah**, künyesi **Ebû Muhammed**, unvanı **şâir-i Resûlullah...**

Fokur fokur iman ve aşk kaynayan ve gönlü elmas renkli incilerle bezenen büyük sahabi...

Akabe gecesinde İnsanlığın Efendisine biat edenlerden ve o gece İslâm ile hayat bulanlardan...

Onun dili sanki bir altın oluktu. Gönül vâdilerine irfan incileri ve hakikat elmasları akıtıyordu. Ve diyordu ki:

– Ey cihanın kiblesi, ey Allah'ın Elçisi; bulutsuz bir güneş gibi Peygamberliği sen tamamladın, kararan dünyayı apaydın bir hâle koydun!..

Şiiri gibi kılıcı da keskindi. Cenk esnasında kâfirleri kırıp geçiriyor ve İlâhi devletin marşını söylüyordu...

Şanlı Bedir, Uhud ve bütün gazâlarda Allah Resûlü'yle beraber bulundu. Hendek gazâsı esnasında da sahabileri heyecana garkeden şu şiiri dillerde nağme nağme okundu:

**Yâ Rabbi! Senin lütuf ve inâyetin olmasaydı,
Biz ne hidâyete erer, ne sadaka verebilir, ne de sana niyâz ve ibâdet edebilirdik.**

Yâ Rabbi! Sen bizi sekînete nâil eyle.

Düşmanla karşılaştığımız zaman bize sebat ihsân eyle.

Bize karşı kin ve adavette bulunanlar bir fitne çıkarmak istedikleri hâlde biz o fitneyi istemiyoruz!..

Bütün ömrünce Cenâb-ı Mustafa'nın aşkı ile yandı. O varlık güzelini ve Allah Sevgilisi'ni muhabbetlerin en deriniyle sevdi. Hiçbir faniye nasip olmayan saâdetin sahibi oldu...

Uzun süren cihad yıllarından sonra Allah'ın Resûlü kaza Umresi yapmak niyetini izhar ettiler ve nûr yatağı Medine'den Mekke istikametinde yola revan oldular...

Abdullah İbni Revaha (r.a.), yine Allah Resûlü'yle beraber. Çöller, vâdiler, dağlar aşıldı ve kâinatın iman beşiği Mekke görüldü. Varlığın

sebebi olan Peygamber **Kusva** isimli develerinin üzerinde. Etraflarında dalga dalga sahâbi... Mekke'ye doğru inen yokuştan aşağıya doğru süzülüyorlar:

– **Lebbeyk, Allahümme Lebbeyk!..**

Sesler Mekke ufuklarını çınlatıyor...

Şanlı Sahâbi Abdullah İbnî Revâha (r.a.), Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)'in bindikleri deveyi yularından tutmuş şânla şerefle ilerliyor ve haykırıyor:

– Ey azgın kâfirlerin oğulları!.. Çekilin onun yolundan!..

Rahmân, gökten indirdiği kitapta –Kur'ân-ı Kerîm'de– beyân buyurmuştur:

– **Ki en hayırlı ölüm, onun yolunda olandır.**

Biz bu emir üzerine sizleri öldürdük...

Hak ve adalet sultanı Hazreti Ömer (r.a.) manzarayı gördü ve şanlı şâire ihtar etti:

– Yâ Abdullah! Allah Resûlü'nün önünde şiir mi okuyorsun?

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi:

– Bırak yâ Ömer, dediler; okusun, o beyitler, tesir bakımından kâfirlere ok atmaktan daha faydalıdır!

Abdullah b. Revâha (r.a.) büsbütün coştı ve gönül dudakları yeniden kıpırdadı:

Rahmetini, nûrunu saç yâ Rabbi,

O İlâhi kapını aç yâ Rabbi!..

Biz ki yalnız senden yardım dileriz,

Bütün âlem sana muhtaç yâ Rabbi!..

Allah'ın Sevgilisi bundan haz duydular ve duâ ettiler:

– Allahım! Ona rahmetini, nusretini ihsân eyle!

Bu duâyâ Hazreti Ömer (r.a.) de katıldı:

– Rahmetini ihsân eyle yâ Rabbi!..

Abdullah b. Revâha (r.a.), sevincinden uçacak gibi oldu ve kafilenin önünde şiir okuya okuya Mekke içine daldı...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber, Safa ile Merve arasını develerinin üstünde tavaf ettiler. Birinci tavaftan sonra kurbanlarını kestiler...

Bütün sahabiler de Allah Resûlü'nün yaptıklarını yaptılar. Herkes (Umre)lerini yerine getirdi...

Mekke’de üç gün kaldılar. Üçüncü gün kâfirlerden haber geldi:

– Müddet tamam! Çıkınız Mekke’den!..

Kâinatın Fahri çıkış emrini verdiler. Dönüyorlar. Kıyâmete kadar çıkmamak üzere Mekke’ye girecekleri güne doğru Mekke’den ayrılıyorlar.

Ve karargâh yine nûr yatağı Medine...

Peygamber sevgisiyle bahtiyar olmuş yüce sahabi Abdullah b. Revâha Hazretleri yine Varlık Nûru’nun etrafında pervâne... Cihan günleri sanki saâdet Cennetlerinden bir esinti...

Şairler(e gelince), onlara da sapıklar uyarlar.”^[34] âyeti nâzil oldu; Abdullah İbni Revâha’yı bir düşüncedir aldı ve dudaklarından şu sözler tane tane döküldü:

– Ya ben de onlardan isem hâlim nice olur.

Aziz ve Celîl olan Allah’ın yüce fermanı erişti ve şu âyet nâzil oldu:

– Ancak iman edip de iyi amel (ve hareket)de bulunanlar, Allah’ı çok zikredenler (müstesna).^[35]

Abdullah İbni Revâha (r.a.), Hassân b. Sâbit (r.a.) gibi Peygamber şâirleri, bu gökler dolusu devlet karşısında saâdete garkoldular...

Ve yüce gönüllü din eri Abdullah bin Revâha (r.a.), ırmak ırmak çağlayıp şiirler söylemeye devam etti. Onun hakkında İnsanlığın Efendisi:

– Şüphesiz kardeşiniz bâtil söz söylemez! buyurmuşlardır. Ve şu şiir Abdullah İbni Revâha Hazretlerininindir:

“Tan yeri ağarıp fecri sâdik yükseldiği sırada (ne mutlu ki) Allah’ın Resûlü Kur’ân okuyarak aramızda bulunuyor. O, bize dalâletten sonra, hidâyet nûru göstermiştir. Gönüllerimiz ona, (onun nübüvvet ve risâletine) tereddütsüz inanmıştır. O Nebiyyi emin, her ne ki tebliğ etti ise muhakkak vâkidir. Müşriklere yatakları istiskal ederken, o Nebiyyi Zîşân, yanını firâşı (saâdeti)nden uzaklaştırarak gecelerdi.”^[36]

Peygamber şâiri Abdullah İbni Revâha (r.a.) Kuba Mescidi’nin inşasında hem çalışır, hem de şiir söyleyerek sahabileri heyecana garkederdi. Ve şöyle derdi:

“Bu mescidin inşasına çalışan her mü’min saâdete ermiştir. Burada ayakta olsun, otururken olsun Kur’ân okuyanlara ne

mutlu! Gecelerini uyku ile geçirmeyenlere ne saâdet!”

Âlemin Fahri, Abdullah b. Revâha'yı 30 süvari ile Hayber'e, yahudi Esir İbni Kıram üzerine gönderdiler.. İslâm mücahidleri kartopu alınlı, geyik bacaklı atlar üstünde rüzgâr gibi uçtular ve işlerini bitirip geri döndüler...

Ve derken Mûte cengi...

Mûte Şam diyarında bir yer. Âlemin Fahri, Hicretin sekizinci yılında, Hâris b. Umeyr'i Peygamber nâmesiyle Basra melikine göndermişlerdi. Elçi, Mûte mevkiine varınca, Bizans İmparatoruna bağlı, Şercil adlı kumandan, Peygamber Elçisi olduğunu bile bile Hâris'i şehid etti. Böylece Rum ve İslâm dünyaları arasında ilk hesaplaşma çığırı açıldı...

Hilkatin Fâtıhası, Nübüvvetin Hâtimesi, insaniyetin melcei, hürriyet ve adaletin banisi Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.), Zeyd İbni Hârise emrine üç bin sahabi verdi ve Mûte istikametinde, Rum âlemine karşı ilk hareket başladı...

Zeyd Hazretlerine emir şöyle:

– Sen şehid olursan, yerine Cafer İbni Ebû Tâlib geçecek... O da şehid olursa Abdullah İbni Revâha emir olacak... O da şehid düşerse, müslümanlar kimi isterse kumandan seçsinler...

Ve ilâve buyurdular:

– Mûte mevkiine kadar gidiniz! Orada rastlayacağınız küfür ehline İslâm'ı teklif ve telkin ediniz! Kabul etmezlerse kılıçlarınıza sarılınız. Ve Allah'tan yardım dileyiniz!..

Peygamberler Peygamberi, Zeyd Hazretlerine bir sancak verdiler ve İslâm ordusunu Medine'nin Vedâ yokuşu başına kadar uğurladılar...

O an, Abdullah İbni Revâha ağlamaya başladı. Sordular:

– Ey Revâha oğlu, neden ağlıyorsun?

– Allah'a yemin ederim ki, dedi; bende, ne dünya sevgisi, ne de ona karşı bir meyil vardır. Fakat Allah'ın Resûlü'nü şu âyeti okurken işittim:

– “Sizden hiçbiriniz müstesna olmamak üzere ille oraya (cehenneme) uğrayacaktır. Bu, Rabbinin uhdesine vacib kıldığı, kaza ettiği bir şeydir.”^[37]

– Oraya girince, nasıl sabredeceğimi bilemiyorum. Beni ağlatan işte budur.

Sahabiler ona duâ ettiler:

– Yâ Abdullah! Allah, sizi sevgili kulları zümresine ilhak etsin...

Abdullah (r.a.) şu mısralarla mukabele etti:

Dilerim Rahmân Rabbimden bağış, mağfiret,

İlâhi!.. Beni öldürücü mızraklar, içime işleyen kargılara hedef et...

Ve varlığın sebebi olan Peygamberle vedâya geldi sıra... Abdullah (r.a.)'ın gönlü büsbütün tutuştu, ayrılık acısı mızrak mızrak yüreğine saplandı...

Gözlerinden şebnem damlası gibi yaşlar akmaya başladı ve gönül dudakları kıpırdadı:

Ey Allah'ın Sevgilisi, Allah seçilmiş,

Ey tertemiz ve yüce yaradılışlı Peygamber.

Ey övülmesine imkân olmayan güzel!

Gözüm, senin yüzünden yüce bir himmet sahibi olmuştu; artık gül yüzünün nûrundan uzakta kalacağım...

Artık can Yûsuf'um, ayrılık ve hasret kuyusuna düştü;

Himmetin yetişmezse nasıl kurtulurum...

Ey herkesin imdadına yetişen Padişah!

Ben gönlümü burada bırakıp yola çıkıyorum ve senin mübârek cemâlini arzuluyorum.

Ey cihanın kıblesi, ey Kevser çeşmelerinin mâliki; Allah sana bol bol salâtü selâm etsin...

Ve ayrılık ânı gelip çattı, Allah'ın Resûlü sahabilerini uğurladılar ve Medine'ye dönmek üzere hareket ettiler.

İslâm ordusu billûri bir ırmak gibi vâdilere doğru aktı ve nûr yatağı Medine gerilerde kaldı...

Peygamber şâiri ve âşıkı Hazreti Abdullah b. Revâha (r.a.)'ın devesinde yetim bir çocuk olan Zeyd İbni Erkam da bulunuyordu.

O nûr yumağı çocuğu, devesinin terkisine bindirmişti. Gökte güneş, yerde alev saçan kum ve kızgın taşların sivri dişleri... Yavaş yavaş ilerliyorlardı... Gece olunca, mavi göklerin serinliği kucak kucak iniyor, yıldızlar fezanın derinliklerinde göz kırptıyor ve nûr serpen ay hep gülümsüyordu. Ve Abdullah b. Revâha (r.a.) yine tatlı tatlı şiirler okuyor, develeri harekete geçiriyordu. İçli ve hisli şiirleri Zeyd'i ağlattı. Zeyd'in hıçkırıklarını işiten Abdullah b. Revâha (r.a.), elindeki kırıbacın ucuyla onu dürttü ve dedi:

– Ne oluyorsun, yâ Zeyd? Allah bana şehâdet rütbesini verecek, sen ise kabilene döneceksin, niçin üzülüyorsun?..

İman ordusu çöller, vâdiler aştı ve nihayet Şam topraklarına ayak attı. “Maan” denilen yerde karargâh kuruldu...

Allah Resûlü’nün elçisini öldüren Serçil isimli lânetli, on binlerce kişilik bir ordu başına, ileriye karakollar çıkardı ve İslâm ordusunu beklemeye koyuldu...

Haber, İslâm ordusuna ulaştı. Rum orduları, yüzbinlik bir kuvvet hâlinde, Belka’yı tutmakta...

Müthiş bir tecelli...

Düşmana yaklaştılar ve nisbetsiz vaziyet karşısında bir an düşündüler:

– Bu hâle göre ne yapalım? Allah’ın Resûlü’ne haber verip emir mi bekleyelim? Takviye kuvvetleri mi isteyelim?

Şâir bayraktar Abdullah b. Revâha Hazretleri, sahabilere kuvvet verdi ve onlara şöyle dedi:

– Gaziler! Biz verilen emri yerine getirmekle mükellefiz. Allah’a yemin olsun ki, sizin bugün istemediğiniz veya ürperdiğiniz şey, kendisine kavuşmak için yollara düştüğünüz, savaşa çıktığınız, gayenin tâ kendisidir: **Şehâdet...** Biz sayı, kuvvet ve çoklukla değil, fakat Allah’ın, üzerimize lütuf olarak sunduğu İslâm ve iman aşkıyla cenk edeceğiz... İyi biliniz ki, neticede mutlaka, şu iki güzel şeyden biri tecelli edecektir: Ya muzaffer olacaksınız veya şehâdet şerbetini yudumlayacaksınız... Şimdi biz işi Allah’a havale edelim ve Resûlü’ne itâat gösterelim!..

İslâm ordusu köpürdü ve arslanlar gibi kükredi:

– Allah için Abdullah doğru söylüyor!..

Arkasından hücumla geçtiler. Zeyd İbni Hârise (r.a.), mukaddes sancağı kaldırdı ve iki ordu birbirlerine girdiler.

Bir avuç iman kahramanının karşısında yüzbinlik ordu. Okların çekirge bulutu, kılıçların şakırtısı, at kişnemesi, deve inlemesi birbirine karıştı...

Zeyd (r.a.), eski köle; büyük sahâbi ve ebedî âşık ve İslâm’da ilklerin ilklerinden... Zeyd Hazretleri, ilk hamlede göğsüne yediği bir mızrakla yere kapandı ve bir daha kalkmadı... Şehid...

Yerine, Allah Resûlü’nün amca oğlu, Cafer b. Ebû Tâlib geçti. Sancak elinde, ileriye atıldı. Ne var ki, ilerlemek, onbinlik safları delip

geçmek imkânsızdı. Bir kolunu kestiler. Sancağı öbür eline aldı. O kolu da bir kılıç darbesine hedef oldu...

Mukaddes sancağı göğsüne bastırdı. Bu defa da göğsü kılıçların, mızrakların nişangâhı... Cafer (r.a.)'ın iman dolu göğsünde, tam doksan tane ok ve mızrak yarası...

Bütün destanlar, efsaneler, hikâyeler ve hayal âleminde dengi bulunmayan aşk ve iman kahramanı Hazreti Cafer, yüce Allah'ın emriyle düştü... O da şehid...

Sıra Abdullah b. Revâha'nın... Koştı, mukaddes sancağı aldı, öz nefesine hitap etti:

Ey nefis! Bil ki, öleceksin...
İşte ölüm havuzu,

Yutacak yutacak seni.
Temenni ettiğin şehidlik,

Şehidin olmaz kefeni...
Söyle neyi bekliyorsun?

Haydi o iki şehid gibi atıl ileri!
Arkandan söylensin cenk türküleri...

İki şehid sözüyle, kendisinden evvel şehid olan Zeyd ve Cafer Hazretlerini kasedediyordu.

Ve ilâve etti:

Ey nefis! Neyi bekliyor, neyi ümid ediyorsun?

Eğer umduğun karımsa, o artık boştur, şayet köle ve câriyelerimi bekliyorsan, onlar, bundan böyle hürdürler. Yok, beklediğin bunlar değil de, gözün dünya nimet ve şatafatında ise, bil ki, onlar da Allah ve Resûlü'nündür.

Ve sonra şanlı sancağı dalgalandırdı, kükremiş bir arslan gibi düşman saflarına doğru heybetle yürüdü. “**Yâ Allah!**” diye bir nâra attı ve hücumla geçti...

Müthiş bir boğuşma...

Etrafında fırıl fırıl dönen kâfirler. Mızraklar, oklar, kılıçlar. Birden geriledi. Bunu nasıl yapmıştı? Bu hataya nasıl düşmüştü? Yaptığı gerileyiştikten dolayı kendini alabildiğine kınıyor, bir anlık tereddüt için, nefesine acı acı sitem ediyordu:

**– Ey Nefis!.. Ne oluyorsun, niçin istemiyorsun Cenneti?
Allah sana nasip etti bu devleti...
Şimdi bu devletten, bu saâdetten yüz çevirmek reva mı?
Yürü, yürü! Cennetin yolu,
Ebedî uykunu şehidlerle uyul!..**

Yeni bir hamleyle hücumla geçti, kılıcını şimşek şimşek kâfirlerin beynine indirdi...

Ne var ki, kâfirler kırmakla bitecek gibi değildi. Göğsüne bir sürü mızrak saplandı, vücuduna kılıçlar girip çıktı, her yanından kanlar pınar pınar fışkırdı. Sonra birden yere düştü ve çiçek çiçek bir tebessümle şehâdet şerbetini yudumladı...

Mûte cengi devam ederken, varlığın sebebi olan Peygamber, Mescid-i saâdette, sahabilerinin arasında, hafifçe dalgın...

Gaybâşına gözlerle çizgisi çizgisine muharebeyi takip ediyorlar. Gözlerinin önünde bir kudret aynası, nefes alışlarını bile ânı ânına müşahede ediyorlar...

Zeyd Hazretlerinin şehid düştüğünü bildirdiler...

Çok geçmeden mübârek gözlerine birer damla yaş indi. Cafer ve arkasından Abdullah b. Revâha şehid...

Ve onu da haber verdiler.

Buyurdular:

– İşte Allah'ın çekilmiş kılıcı Halid sancağı aldı ve feth onun elinden müyesser oldu...

Ve sahabilerine şu müjdeyi verdiler:

– Bana Cennet gösterildi. Orada altından tahtlar vardı. Abdullah b. Revâhâ'nın tahtını, Zeyd ve Cafer'in tahtından biraz mesafeli ve ayrı gördüm, sebebini sordum. Şöyle dendi:

– Zeyd ve Cafer yıldırım süratiyle düşmana saldırdılar. Abdullah İbni Revâha ise, bir an tereddüt gösterdi. Tahtının diğerlerine nisbetle farklı oluşunun sebebi işte bu bir anlık tereddüttür...

Ey şu dünya davulunu çalıp duranlar! Cenâb-ı Mustafa'nın âşıklarını görüyor musunuz? O şehâdet incilerinin işi, ne iş öyle?

Ahmet-i Muhtar (s.a.v.)'in muhabbet damlası gönüllere düşmedikçe insanlığın feryâdı bir an olsun dinmeyecektir...

Feryat, feryat, feryat!..

Ey işi gücü darmadağın olmuş adam!.. Gerçekten adam olmak istiyorsan Habib-i Kibriyâ'nın saâdet havuzuna atıl... O iki cihan sultanını bir güzelce sev... Sev ki, bu sevgiden felekler nûra garkoldu...

Şuarâ, 224.

Şuarâ, 227.

Sahih-i Buhârî.

Meryem, âyet: 71.

Şuarâ, 227.

Şuarâ, 224.

Meryem, âyet: 71.

Sahih-i Buhârî.

PEYGAMBER ŞÂİRİ

HASSÂN B. SÂBÎT (r.a.)

Şu sözler onun:

– “Ben sözlerimle hâşâ ki Hazreti Muhammed’i övmüş olayım. Ancak O’nu senâ etmekle sözlerimi kıymetlendirip, değerlendirdim.”

Varlığın sebebi olan Peygamber, Hassân’a, Allah’ın onu “**Ruhü’l-Kudüs**” ile kuvvetlendirmesi için duâ buyurmuşlardır. Cibril-i Emin’in, O’na 70 beytinde yardım ettiği rivâyet edilir...

O, hisli ve içli şiirleriyle kâfirleri susturuyor ve mukaddes dâvâyı savunuyordu. Kâfir şâirler, Kâinatın Fahrini hicve yeltendikçe Hassân b. Sâbit (r.a.), ateşli mısralarıyla onlara cevap veriyordu...

Allah’ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi:

– “Şiir söyle Hassân! Cebrâil de seninle beraberdir!” buyurdular...

O, iki cihan sultânını o kadar sevdi, O’nun aşkı ile o kadar yandı ki, dilinden hep hakikat elmasları ve irfan incileri döküldü... Bütün ömrünce onun muhabbet havuzuna aktı ve O mukaddes güzeli en hisli şiirlerle meth-ü senâ etti. Gönül dudaklarından şu mısralar döküldü:

– Allah Resûlü’nün pak alını karanlık içinde görüldüğü zaman etrafa nûr saçan, karanlığı izale eden چراغ gibi görünür.

Hassân bin Sâbit (r.a.), rahmet Peygamberi öyle bir aşk ve muhabbetle sevdi ki, durmadan O’nun faziletlerini belirten şiirler söyledi. Ve şu mısralar da ondan:

“Görmedi aslâ dideler senden güzel bir kimseyi,
Doğmadı hiçbir kadından senden ecmel yâ Nebî!
Ayb-ü noksandan müberradır vücûd-i akdesin
Arzun üzre yaratmış güyâ ki Yezdân Seni...”

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.), Hassân bin Sâbit’e Allah’ın onu (**Ruhü’l-Kudüs**) ile kuvvetlendirmesi için duâ buyurmuşlardır:

– **Allahım! Onu (yani Hassân'ı) Ruhü'l-Kudüs ile teyid buyur!**

Sahabilerden Berâ' bin Âzîb (r.a.)'den:

Ben Allah'ın Resûlü'nden işittim, Hassân İbni Sâbit'e:

– **Ühcühüm ev hâcihim ve cibrîlü ma'ake**–Sen de müşrikleri hicvedip kötüle. Yahut onların hicivlerine mukabelede bulun. Cibrîl de seninle beraberdir! buyurdu...

Bir başka gün, bir başka türlü coştı Hassân bin Sâbit ve Allah Resûlü'nün mübârek huzuruna gelip dedi ki:

– Ey Allah'ın Resûlü! Ebû Süfyan'a hicvedip kötölemek hususunda bana müsaade buyur...

Kâinatın Efendisi dediler ki:

– **Benim ona olan soy yakınlığım nasıl olacak?**

Hassân ak çiçekli bir gül dalı gibi salındı ve şevkle atıldı:

– (Ey Allah'ın Resûlü!) Seni ikram eden Allah'a yemin ederim ki, ben, senin soyunu Kureyş soyları arasından hamurdan kılın çekilmesi gibi muhakkak çeker çıkarırım!..

• • •

Mü'minlerin temiz ve pâk annesi Hazreti Âişe'den:

Allah'ın Resûlü şöyle buyurdu:

– **Kureyş'i hicvediniz. Çünkü hicvetmek, Kureyş üzerine oklar yağdırmaktan daha şiddetlidir!..**

Sonra Abdullah İbni Revâha'ya haber gönderdi, onları hicvetmesini buyurdu. Abdullah İbni Revâha Kureyş'i hicvetti, fakat Nebiyyi Âhırzamanı hoşnud edemedi. Bu defa Nebiler Nebisi Kâab İbni Mâlik'e (bu iş için) haberci saldı. Daha sonra da Hassân İbni Sâbit'e haberci gönderdi. Hassân Allah Resûlü'nün huzuruna girince, “Artık öfkelendiği zaman kuyruğu ile iki yanını vuran şu arslana haber göndermenin zamanı gelmiştir” dedi. Sonra dilini ağzından dışarıya çıkarıp hareket ettirmeye başladı. Bunu takiben de:

– (Ey Allah elçisi), dedi; seni Hak Peygamber gönderen Allah'a yemin ederim ki, ben onların ırzlarını dilimle muhakkak deri parçalar gibi parçalarım...

Varlığın Nûru ihtar ettiler:

– **Lâ ta'cel!.. Feinne Ebâ Bekrin â'lemu Kureyşen biensâbiha**–Acele etme. (Ebû Bekir'e git) çünkü Ebû Bekir. Kureyş soylarını daha iyi bilir. Şüphe yok ki benim nesebim de onların içindedir. Bunun için Ebû Bekir sana benim nesebimi onların arasından süzüp çıkarsın...

Peygamber şâiri Hassân bin Sâbit (r.a.), Hazreti Ebû Bekir (r.a.)'e gitti. Sonra dönüp geldi ve:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; hakikaten Ebû Bekir nesebiniz Hâşim oğullarını Kureyş'in yüz kızartan ayıplarından ayırmak için bana çok kıymetli bilgiler verdi. Seni hak ile gönderen Allah'a yemin ederim ki, ben hiç şüphesiz senin soyunu Kureyş soyları arasından, hamurdan kıl çeker gibi muhakkak çeker çıkarırım!..

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi ona dediler ki:

– (Yâ Hassân!) Hiç şüphe yok ki sen Allah ve Resûlü tarafını müdafaa yaptığın müddetçe Ruhü'l-Kudüs seni teyid etmekte devam edecektir.

Bunun üzerine Hassân bin Sâbit (r.a.) can ve gönülden çağlayıp şu beyitlerle başlayan şiirini okudu:

– Sen (ey Ebâ Süfyân) Muhammed'i hicvettin. Ben de sana onun tarafından cevap veriyorum. Bu işte benim mükâfatım senin de cezân Allah nezdindedir. Sen pâk, hanif, ahlâkı vefâkârlık olan, Allah'ın Resûlü Muhammed'i hicvettin. Şu muhakkak ki babam, dedem ve bütün mevcudiyetimle kendim, Muhammed (s.a.v.)'in şahsiyet ve şerefini sizden koruyacak bir kalkan ve siperdir.

Peygamber şâiri Hassân (r.a.), şiirlerine şöyle devam etti:

**“Sekiltu buneyyetî in lem terevhâ
Tusîru'n-Nak'a min kenefey kedâi.**

**Yubârîne'l-einnete mus'idâtin
Alâ ektâfihe'l-eselu'z-zimâu.**

**Tazallu ciyâdunâ mütemattırâtin
Tulattimuhunne bil-humuri'n-nisâu.**

Mekke'nin yukarısındaki Kedâ dağının iki yanında, tozu dumanı birbirine katarak dolu dizgin koşarken omuzlarında bulunan kana susamış mızraklarla çıvma yarışı yapan atlarımızı görmezseniz, kızımı kaybetmişimdir. (Yâni kaybetmiş olayım). Asil atlarımız ter fişkirtarak süratle koşmakta devam edecekler de onları kadınlar baş örtüleri ile karşılayıp vuracaklar. Eğer bizden yüz çevirirseniz, umremizi yaparız, nihayet feth temâm olur, perde ortadan kalkar.

Yok, eğer karşı koyarsanız, artık vuruşma gününün çetin darbelerine sabredin ki, Allah o günde dileyeceğini aziz eyler...

Hassân bin Sâbit (r.a.) sözlerine şu beyitlerle devam ediyor:

Ve Allah, “Bir kulu Peygamber gönderdim ki o, ancak hâlis hakkı söyler. Onda hiçbir gizlilik de yoktur”, buyurdu.

Ve yine Allah; “Bir ordu hazırladım ki onlar gerçek yardımcıları olan Ensâr’dır. Onların hedefleri de ancak **(Rablerine)** kavuşmaktır”, buyurdu.

O Allah elçisine her gün Maad kabilesi tarafından bir sövme, yahut savaş tehdidi, yahut hiciv gelir. Netice olarak sizden Allah’ın Resûlü’nü hicvedenle onu övüp yardım eden arasında hiçbir fark yoktur. Onların hepsi müsavidir (yani ona zarar ve fayda dokunduramazlar). -Çünkü- Allah’ın elçisi olan Cebrâil, bizim içimizdedir. Ruhü’l-Kudûs ise onun hiçbir dengi yoktur...

İşte bu kaside Peygamber şâiri Hassân bin Sâbit (r.a.)’ın, İslâm’ı kabul etmezden önce Allah’ın Resûlü’nü hicveden Ebû Süfyân’a ateşli bir cevabı ve Allah’ın Sevgilisi Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)’ya medhidir. Hassân bin Sâbit (r.a.), bütün gönül coşkunluğu ile Nebiler Nebisi’ni müşriklere karşı kendi şiirleriyle böyle müdafaa ediyordu...

Hicretten sonra Mekke müşrikleri varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamberi ve sahabileri kötülemek sûretiyle şiir harbine başlamışlardı. İmansız kalbin dümensiz kafasından çıkan hicivlerle Kâinatın Fahri’nin mübârek gönlünü mahzun ediyorlardı. Bu nazım oklarına karşı Hassân bin Sâbit de dilinin bütün kudret ve kabiliyeti ile İslâm’ı ve Nebiyyi Ekrem’i yüceltme, müşrikliği ve müşrikleri alçaltma vazifesini üzerine almıştı... Bütün ömrünce mukaddes dâvânın şanlı bir bayraktarı olarak da yaşadı... Zaten sahabe olup da bu saâdetli savaşın içinde bulunmayan tek kimse düşünülemez. Onlar öyle bir aşkın ve imanın sahibi idiler ki Cennetler bile onlara müştak oldu.

Hassân bin Sâbit (r.a.)’ın kâfirleri hicvetmesinden haz duyan Allah’ın Resûlü şöyle buyurmuştur:

– Hassân müşrikleri hicvetti de hem İslâm ve Müslümanları müdafaa edip şifa verdi, hem de kendisi şifalandı. [\[38\]](#)

Ve müthiş an gelip çattı, Allah’ın Resûlü bu fâni dünyadan ebediyet âlemine göçtüler. İşte o zaman Hassân (r.a.), büsbütün yandı, gözlerinden damla damla yaşlar aktığı hâlde şöyle dedi:

– Yemin ederim ki, hiçbir kadın rahmet Peygamber ve hidâyet serveri olan Nebiyyi Mürsel gibi bir insana ne hamile olmuş, ne de böyle bir insan doğurmuştur!

Ayrılık acısı Hz. Hassân (r.a.)'ın yüreğine mızrak mızrak saplandı ve Allah Resûlü'nün hasretiyle Kâbe mumu gibi durmadan yandı ve haykırdı:

Gözlerine neden uyku girmiyor?

Neden acı acı yanıyor?

Sanki gözlerini, gözleri türlü türlü hastalıklara, ızdıraplara uğratan bir sürme ile mi sürmeledin?

Ve hıçkıran inleyen bir sesle devam ediyordu:

– Ey Allah'ın Resûlü! Senin mübârek vücudunu topraklar mı örttü? Âh, âh!.. Keşke senin yerine kara topraklara gömülen ben olaydım!

Ey cihanın kiblesi, Allah'ın Sevgilisi!

Sen ebediyet yurduna göçtükten sonra Medine'de,

Medine'deki insanlar arasında mı yaşayacağım?

Âh, keşke doğmaz, dünyaya gelmez olaydım!..

Peygamber aşkıyla yanan bu gönül, ne gönüldür ey dostlar! O varlık güzelini sahabileri işte böyle seviyordu. Bu sevgiden nasibi olmayana nasıl insan diyelim?..

Gönlü, Risâlet-i Ahmediyye güneşinin ilâhi ışıkları ile pırıldayan Peygamber şâiri Hassân b. Sâbit (r.a.)'ın bazı mısraları:

– Mal zayi' olursa çalışır, çabalar, onu kazanırım. Fakat ırz ve namus zayi olacak olursa hiçbir çabalama, hiçbir çalışma onu yerine getiremez.

– Bizler işleri arayıp taramayı, onların encamını anlamayı ihmal ediyoruz. Hâlbuki bir çukur kazanlar ekseriya onun içine düşerler.

– Öyle insanlar var ki, bize karşı hissettikleri buğz ve adavet yüzünden içlerinden ateşler saçıyor.

– Kalblerinde buğz ve husumet taşıyan insanların içi, altındaki ateş yüzünden içleri kaynayan tencereler gibi mütemadiyen kaynar.

Peygamber şâiri Hassân b. Sâbit (r.a.) bu fani âlemde 120 sene ömür sürdü ve Hicretin 54. senesinde ebediyyet yurduna göçtü. Allah ondan râzı olsun...

Yukarıdaki hadis ve şiirler Müslim rivâyetidir.

Yukarıdaki hadis ve şiirler Müslim rivâyetidir.

HZ. SUHEYB-İ RUMÎ (r.a.)

İsmi **Suheyb**, künyesi **Ebû Yahya**, babası **Sinan**... Asıl vatani, Musul ve Dicle havalisi...

Küçük bir çocukken Rumların eline düştü ve elden ele aktarıla aktarıla Mekke'yi buldu. Abdullah b. Cüda tarafından satın alınıp kölelikten azad edildi...

Ve İslâm'a can atıp ebedî kurtuluşa erdi...

İslâm ile hayat bulması da şöyle:

Ammar bin Yasir bir gün, Erkam'ın kapısının önünde Suheyb'e rastladı ve sordu:

- Burada ne arıyorsun?
- Sen ne arıyorsun?
- Ben, Cenâb-ı Muhammed'in huzuruna girip sözlerini dinlemek istiyorum.

– Ben de bunu istiyorum!

– Pekâlâ! Hemen büyük huzura girelim...

Ve Allah Resûlü'nün nûr bağışlayan huzuruna girdiler ve en taşkın bir cezbe hâliyle haykırdılar:

– Allah bir ve Sen O'nun Resûlüsün!..

Akşama kadar İnsanlığın Efendisi'nin yanında kaldılar, karanlık basınca oradan ayrıldılar...

Varlığın sebebi olan Peygamber, her millettten İslâm'a girme yarışında birincilik kazananları sayarken şöyle buyurdular:

- **Ben Arab'ın yarışı kazananların birincisiyim.**
- **Suheyb, Rum'un yarışı kazanan birincisidir.**
- **Selmân, Fars'ın yarışı kazanan birincisidir.**
- **Bilâl de Habeşistan'ın yarışı kazanan birincisidir.**

Suheyb-i Rumî (r.a.), böyle bir şan ve şeref de sahibi... Ne var ki, kafası kaynayan müşrikler ona cihanı zindan etmekte gecikmediler...

Kâfirlerin canavar pençesi Suheyb'in gırtlığına gömüldü ve o masumu bayıltıncaya kadar sıktı.

O türlü ezâ ve cefâ ettiler, o türlü dövdüler ki, yine de dininden döndüremediler. Suheyb (r.a.), bir arslan gibi kükredi:

- Allah bir, Allah bir!

Yine günlerden biri... Suheyb, Habbab ve Ammar Hazretleri ile giderken Kureyş müşrikleri yollarını kesti:

– İşte Muhammed (s.a.v.)'in oturup kalktığı kimseler şunlar! diyerek hakarete başladılar...

Suheyb (r.a.) atıldı:

– Evet, biz Allah'ın Resûlü ile oturup kalkan kimseleriz. Biz, Allah'ın Resûlü'ne iman ettik, siz küfrettiniz. Biz, onu tasdik ettik, siz tekzip ettiniz... Küfürde hiçbir üstünlük olamaz. Biz, Müslümanlığımızla şeref duymaktayız...

Kâfirler avaz avaz bağırdı:

– Demek bize kafa tutuyorsun?

– Evet, öyle yapıyorum!

Ve hep birden hücum ettiler ve muazzez sahabiyi bayıltıncaya kadar dövdüler... Ve dediler:

– Allah'ın, aramızdan nimet ve rahmetine erdirdiği kimseler bunlar hâ?

İç gözlerine İlâhi nûrun sürmesi çekilen büyük sahabi İslâm ve iman dâvâsı uğrunda büyük çileler çekti. Kendisi Mekke'de hâmisiz olanlardandı. Onu, müşriklerin kanlı pençelerinden kurtaracak kimse yoktu. O saâdet incisi müşriklerin elinde ve cefâ fırınında pişirilirdi. Güneşin alevden oklarını saldıği öğle saatlerinde Suheyb'i tutup sivri taşların üzerine sırtüstü yatırır, göğsüne kocaman sivri taşları koyup bağırırlardı:

– Haydi bize dön ve kurtul!

Onun taşlar altında ezilen, sıcaktan eriyen, cansız bir ceset hâline gelen vücudundan hafif bir ses duyuldu:

– **Lâ ilâhe illâllah, lâ ilâhe illâllah!..**

Bu iman, bu aşk, bu metanet müşriklerin aklını kamaştırdı... Binlerce kâfire karşı bir tek silah vardı:

– İman!..

Bu imanı hiçbir kuvvet söndüremiyordu. Çünkü, onun gönül toprağına Hazreti Mustafa'nın muhabbet damlası düşmüştü. O, Allah Resûlü'nün bağıri yanık bir sevdalısı idi...

Ömür ırmağını kevserleştirip Cennet gölüne akıtıyordu; gece gündüz fitili kesilmiş bir mum gibi yanıyor ve bütün işkencelere göğüs geriyordu. Ne var ki, sırtlan yürekli kâfirlerin zulmü bir türlü

bitmek bilmiyordu. Hicran gecesinin gündüzü de yoktu. Ne yapmalıydı, bu zâlimler elinden nasıl kurtulmalıydı?

Nihayet hicret etmeyi düşündü. Kâinatın iman beşiği olan Mekke'den ayrılıp Medine'ye gidecekti. Ve öyle de yaptı. Bütün hazırlıklarını tamamlayıp yola revan oldu. Fakat daha bir konaklık yol gitmeden müşrikler tarafından kısıtırıldı. Kureyş müşrikleri avaz avaz bağırdılar:

– Sen buraya fakir ve hakir olarak geldin. Yanımızda birçok mal edindin. Erişemeyeceğine eriştin. Sonra da hem kendin gitmek, hem de malını götürmek istiyorsun! Buna hiç izin verir miyiz?

Muazzez sahabi hemen hayvanından aşağı indi, yayını çıkardı ve bir kayanın üzerine çıkıp kâfirlere meydan okudu:

– Ey Kureyş topluluğu! Benim inancımda teslim olmak diye bir şey yoktur!.. Bilirsiniz ki, ben sizin en iyi ok atanınızım. Allah'a yemin olsun ki, üzerime gelecek olursanız, ok çantamdaki okların hepsini atar, hepinizin ciğerini delirim. Sonra da kılıcımı sıyırırım!.. Bunların birisi elinde bulundukça bana asla yaklaşamazsınız... Şimdi istediğinizi yapın, yanımdaki malımı size bırakıyorum. Mekke'deki malımı da almak istiyorsanız, size onu da haber vereyim. Nasıl, yolumu açacak mısınız?

Sırtlan yürekli müşrikler başka ne isteyebilirlerdi:

– Olur, ya Suheyb! dediler ve yolunu açtılar...

Hazreti Suheyb-i Rumî (r.a.) yanındaki malını verdi. Mekke'deki malın yerini de haber verdi ve canını böylece kurtardı... Ve nûr şehri Medine'nin yolunu tuttu.

Çöller, vâdiler, dağlar, taşlar, dereler, tepeler aştı. Kâh güneş altında, kâh ay ışığında, kâh gece karanlığında günlerce yol aldı ve nihayet Medine'ye vardı... Fakat bu yolculuk onu bitirmişti. Ayakta duracak hâli bile yoktu. Öyle olmasına rağmen Allah Resûlü'nün huzuruna koştu ve dedi:

– Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü! Müşrikler yolumu kesti, bütün malımı verip canımı kurtardım ve işte size kavuştum.

Allah Resûlü'nün mukaddes dudaklarında çiçek çiçek bir tebessüm belirdi ve buyurdular:

– **Ey Ebû Yahya! Sen kazandın, sen kazandın. Satış kârlı çıktı.**

Ve bu münasebetle inen şu âyet-i kerîmeyi okudular:

– “İnsanlardan öyle kimse de vardır ki, Allah’ın rızâsını isteyerek nefsinı satın alır. Allah kullarına çok merhametlidir.”^[39]

Hazreti Suheyb-i Rumî (r.a.) sevincinden köpürüp taşı ve bütün ızdıraplarını bir anda unuttu.

Yolda Hz. Suheyb’in gözü ağrıyordu. Gözüne sanki ateşten miller çekiliyordu. Bir taraftan da açlık canına okuyordu. Bu çileler ormanından kurtulup Medine’ye can atınca önüne konan yaş hurmayı aceleyle yemeye başladı. Bu hâli gören İnsanlığın Efendisi dediler ki:

– Bir gözün ağrıyor, hem de yaş hurma yiyorsun...

Suheyb (r.a.) atıldı:

– Ey Allah’ın Resûlü, ben yaş hurmayı ağrımayan gözüm için yiyorum...

Bu cevap Resûller Serveri’ni tatlı tatlı güldürdü...

Hazreti Suheyb-i Rumî Allah’ın Resûlü’nü coşkun bir aşkla seviyordu. Onun muhabbet havuzuna atılmıştı. Gece gündüz ondan nûr devşiriyor ve etrafında bir pervane gibi dönüyordu...

Ya ona karşı Allah Resûlü’nün sevgisi nasıldı? Şöyle: Onun hakkında, “**Allah’a ve âhiret gününe iman eden kimse Suheyb’i, kendi yavrusunu sevdiği gibi sevsin!**” buyurdular...

Daha evvelce de belirttiğimiz gibi Suheyb ok atmada bir taneydi. Bedir, Uhud, Hendek ve diğer bütün gazâlarda Allah Sevgilisi’yle beraber bulundu ve nice kâfirin ciğerini deldi...

Hâsılı Hazreti Suheyb-i Rumî (r.a.), bütün ömrünce Âlemlerin Serveri ile beraber bulundu. O’nun mesafelere hayat veren mukaddes gözleri Suheyb’in gönlüne ışık ışık aktı. Onun bakışı, Suheyb’in içinde bir başka âlem, bir başka cihandı...

Gönlü duru Suheyb (r.a.), O Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.)’i sevdi de kölelikten sultanlığa erişti...

Hazreti Suheyb, can ve gönülden âşık olduğu Allah Sevgilisi’ni bir saâdet sultanı olarak takip etti ve O’ndan nice nûrlar devşirdi. Suheyb Hazretleri Kâinatın Efendisi’nden şu hadis-i şerifi naklederler:

– “Vaktiyle bir hükümdar ve hükümdarın bir sihirbazı vardı. Sihirbaz ihtiyarladıktan sonra hükümdara dedi ki: “Artık ben yaşıma başıma aldım. Ecelim yaklaştı. Bana bir genç gönder de ona sihirbazlığı öğreteyim.”

Hükümdar sihirbaza bir genç gönderdi. Sihirbaz da ona sanatını öğretmeye başladı. Fakat hükümdarın sarayı ile sihirbazın yeri arasında bir zâhid vardı. Sihir öğrenmeye başlayan genç bu zâhide uğramış, onun (gönüllere işleyen) sözlerini dinlemiş ve beğenmişti. Fakat zâhidi oturup dinlediği için sihirbaz vaktinde gidememiş, sihirbaz onu döverek (niçin geciktin?) diye sormaya başlamıştı.

Çocuk sihirbazın yanından dönerken zâhide uğramaya karar vermiş, fakat bu sefer de ailesi geç kalmasından dolayı onu dövmüştü. Bir gün çocuk bu hâlini zâhide arzetmiş, zâhid ona bir akıl öğretmiş ve demişti ki:

– (Yavrucuğum!) Sihirbaz, seni dövmek istediği zaman beni akrabam bırakmadı de, akrabam seni dövmeye kalkarsa sihirbaz beni alıkoydu dersin...

Çocuk bu şekilde hareket etmiş ve her gün zâhide devam ederek onun irşadlarını dinlemişti. Bir gün çocuk evinden çıkıp gelirken bakmış ki bir canavar ırmağın üzerine gerilmiş, hiçbir kimsenin gelip geçmesine imkân bırakmamış, herkes bekliyordu. Çocuk bu fırsatı ganimet bilmiş ve “İşte bugün işin doğrusu anlaşılır, bakalım zâhidin sözü mü, yoksa sihirbazın sözü mü Allah’ın indinde kabul olunacak?” demiş. Eline bir taş alarak:

– Yâ Rabbi! Zâhidin dediği senin yanında sihirbazın dediğinden daha makbul ise şu canavarı öldür de herkes geçsin! diye yalvarmış ve elindeki taşı atmış.

Canavar ölmüş ve herkes selâmete ermiş. Çocuk zâhide giderek bu hâdiseyi haber vermiş. Zâhid ona:

– Oğlum, dedi; sen benden efdalsın. Fakat büyük imtihanlar geçireceksin. Bu imtihanlara uğradığın zaman beni ele verme ve benden hiç kimseye bahsetme...

Genç, halk arasında büyük şöhret kazanmıştı. Çünkü gözleri hastalıklı olanların gözlerini açıyor ve sair dertlere derman oluyordu. Bu sıralarda hükümdarın yakınlarından birinin gözü

sakatlandı. O da bu çocuğun şöhretini duymuştu. Onu getirtti, ona bir sürü hediyeler verdi, sonra da ondan şifa diledi.

Çocuk şöyle dedi:

– Ben kimseye şifa veremem. Şifa veren Allah’dır. Sen Allah’a iman edersen ben ona yalvarır ve sana şifa dilerim!

Hükümdarın yakını bu sözü kabul ederek Allah’a iman etmiş, çocuk da Allah’a yalvarmış, neticede o da kurtulmuştu. Hükümdarın yakını iyi olduktan sonra tekrar efendisinin meclisine devamla başlamıştı. Hükümdar onun gözlerindeki ârızanın geçtiğini görünce sormuştu:

– Gözlerini kim açtı?

Adamın cevabı müthiş:

– Rabbim açtı!

– Yani ben mi?

– Hayır, sen değil, senin de, benim de Rabbim olan Allah!

– Senin benden başka Rabbin var mı?

– Evet!

– Kim?

– Allah!

Hükümdar yakınına kızmış ve onu işkenceye maruz bırakmıştı. Neticede o da gözünü açan çocuğu göstermiş ve hükümdar çocuğu huzuruna getirerek ona şöyle demişti:

– Sen sihirbazlıkta o kadar ileri gitmişsin ki körlerin gözlerini açıyor ve her illete devâ buluyormuşsun öyle mi?

Çocuk atılmıştı:

– Hayır, hayır! Ben kimseye şifa vermiyorum. Şifayı veren Allah’tır.

– Yani ben mi?

– Hayır!

– Senin benden başka Rabbin var mı?

– Evet!

– Kim O?

– Beni ve seni yaradan Allah.

Hükümdar bu çocuğu da yakalatmış, onu da işkence ve azaba uğratmış, çocuk tahammül edilmez azabın şiddeti altında zâhiden bahsetmişti.

(Hükümdar zâhide adamlarını gönderdi onu yakalatıp huzuruna getirtti) ve dedi:

– Dininden dön!

– Ben mi?

– Evet!

– İşte bunu yapamam!

Hükümdar öfkeyle haykırdı:

– Bir testereyle bu adamın kafasını ikiye bölün!

Zâhidin kafası testereye hedef oldu ve ikiye bölündü. Ondan sonra yakını olan adamı çağırttı ve ondan da aynı şeyi istedi:

– Dininden dön!

– Dönmem!

Onun da kafasını testereyle ikiye ayırttı. Sıra çocuğa geldi. Onu da huzura aldılar ve aynı teklifi yaptılar:

– Dininden vazgeç!

Çocuk reddetti. Hükümdar adamlarını çağırttı ve emretti:

– Bu çocuğu alınız ve en yüksek dağın tepesine çıkarınız, orada ona dininden dönmesini teklif ediniz, kabul ederse geri çeviriniz, kabul etmezse onu dağın tepesinden aşağı yuvarlayınız!..

Muhafızlar genci alıp götürdüler, dağın tepesine çıkardılar, hepsi tepeye varınca genç ellerini kaldırdı ve duâ etti:

– **Allahım! Beni bunların şerrinden koru!**

Dağ birden sallandı ve bütün muhafızlar yuvarlandı. Yalnız başına kalan genç hemen geri döndü ve hükümdarın karşısına çıktı. Hükümdar hayret ve dehşetle sordu:

– Arkadaşların nerede?

– Allah beni onlardan korudu.

Hükümdar büsbütün hiddetlenerek yeni bir plan kurdu, genci bir sandığa tıktı ve emir verdi:

– Bu sandığı alıp götürünüz, bir gemiye bininiz, denizin ortasına vardığınız zaman ona dininden dönmesini teklif ediniz, dönerse alıp getiriniz, dönmezse onu suya atınız!..

Genci alıp götürdüler, denize açıldılar, denizin ortasına varınca genç yine duâ etti:

– **Yâ Rabbi! Beni bunların şerrinden koru!**

Genci batırmak isteyenlerin hepsi sulara gömüldü ve genç yine yalnız başına dönerek hükümdarın karşısına çıktı ve dedi:

– **Sen beni öldürmek için ancak bir çareye başvurabilirsin. Dilersen onu sana söyleyeyim, yoksa sen beni öldüremezsın.**

Hükümdar sordu:

– Bu çare nedir?

– Halkı topla, onların önünde beni bir ağaca as, sonra benim torbamdan bir ok al, sonra, **“Bu çocuğun Rabbi olan Allah adına”** diyerek onu bana at. Bunu böyle yaparsan beni öldürebilirsin!..

(Göz ve gönlü kara) hükümdar çocuğun dediğini yapmış, torbasından bir ok alarak kendi yayına koymuş, sonra **“bu çocuğun Rabbi olan Allah namına”** diyerek oku atmıştı. Ok çocuğun yanağına saplanmış, çocuk elini okun saplandığı yere koymuş ve ölmüştü.

Bu dehşetli manzarayı seyreden halk birden kükremiş:

– **Hepimiz bu gencin Allah’ına iman ettik!**, diye feryadı basmıştı. Gencin istediği de bu idi zaten. Hükümdar bu manzara karşısında şaşırılmıştı. Adamlarından biri ona:

– Gördün mü? dedi; işte korktuğuna uğradın!

Hükümdar çılgın bir canavara döndü ve haykırdı:

– Bütün yol başlarını kapatın, hendekler kazın, sonra bu hendeklerde ateşler yakın, yeni dine girenler bu dinden dönmezlerse ateşe atınız. Fakat geri dönenleri bırakınız...

Hükümdarın emri yerine getirildi. Fakat hiç kimse bu ateşten korkmadı. Herkes birbirini iterek ateşe atılıyordu. Nihayet kucağında emzirdiği çocuğu taşıyan bir kadın geldi. Çocuk memesini emiyordu, kadın ateşe atılmak hususunda tereddüt etti. Fakat mini mini yavru ona baktı ve:

– **Anneciğim, dedi; korkma, çünkü sen hak üzerindesin...** [\[40\]](#)

Suheyb-i Rumî Hazretlerinin, Peygamberler Peygamberinden duyup naklettiği bu kıssa, iman yolunda her türlü ezâ ve cefâyâ katlanan, fakat mukaddes bildiği dâvâsına sımsıkı sarılan, düşmanlarını bile hayrete düşüren bizzat kendisinin hâline ne kadar benziyor. Mekke müşrikleri onu da ateşler yağdıran güneş altında, kızgın kumlar üstünde sürüklememişler miydi? Fakat o bütün kâfirlere meydan okumuş ve Cenâb-ı Muhammed’in dininde sebat etmişti...

O güzel inanışlı bir efendiydi. Ahlâkı da güzelliğinin bir nişanesiydi. Fazıl ve kemâli de en ileri derecedeydi... Misafirperverliği, cömertliği, yabancılara merhameti ve ikramı son derece meşhurdu. Çünkü

âlemlere rahmet olanın elinden ölümsüzlük iksiri içmiş, Kur'ân havuzunda iman suyu ile yıkanmıştı...

Gönlü eşsiz incilerle bezeli büyük sahabiyi bir gün hak ve adalet güneşi Hazreti Ömer (r.a.) ziyaret etmişti. Cenâb-ı Suheyb'in dilinde ise rekâbet vardı. İsimleri doğru telaffuz edemiyordu. Bir ara şöyle seslendiği duyuldu:

– Ya nâs, ya nâs!

İrfan denizine garkolmuş din büyüğü Cenâb-ı Ömer yanındaki arkadaşına sordu:

– Burada (nâs) yoktur. Kimi çağırıyor?

– Aslında Suheyb “Ya nâs” demek istemiyor, Yuhannâs ismindeki hizmetçiyi çağırıyor...

– Hay Allah iyiliğini versin...

Bir gün de halifeler halifesi Hazreti Ömer (r.a.) Suheyb'e takıldı:

– Seni çok seviyorum, ey Suheyb... Ama şu üç kusurun olmasa...

Suheyb Hazretleri atıldı:

– Neymiş o üç kusurum, ey Mü'minlerin Emîri?

– Birincisi: Senin oğlun olmadığı hâlde kendine “**Ebû Yahya**” dedirterek peygamber ismini kendine mal ediyorsun.

İkincisi: Malını israf ediyor, herkese ikramda bulunuyorsun.

Üçüncüsü: Kendin Arap olduğun hâlde “**Rumî**” ismini de kullanarak Rumlardan ilgini kesmiyorsun...

Suheyb Hazretleri tatlı tatlı gülümsedi ve dedi:

– **Bana Ebû Yahya künyesini Allah'ın Resûlü verdi. Son nefesime kadar bu künyeyi taşımak istiyorum.**

– **Malımı israf işine gelince; ben Nebiyyi Âhîrzamandan duydum ki, Müslümanın hayırlısı ikram edip, çevresine de selâm verendir. Bundan dolayıdır ki elimde olanı ikram etmek isterim...**

– **Rumî adına ve Rum şivesiyle konuşmama gelince; ben Rumların alıp kaçırdıkları bir köle olarak senelerce aralarında kaldım ve dillerini konuşmaya mecbur edildim. Rum şivesiyle konuşuşum, Rumî adını alışım bu yüzdendir. Yoksa bir tezek parçası dahi olsam gayri Müslime nisbetten şeref duymam... Bana şan ve şeref olarak Müslüman olmam yetişir...** [\[41\]](#)

Cihanın en büyük adalet sultanı ve Mü'minlerin Emîri Hazreti Ömer (r.a.), Resûller Serveri'nin bu kadim ve aziz arkadaşını ve kara

sevdalısını çok sever, ona son derece lütuf ve muhabbetle muamele ederdi...

O kadar ki, Ebû Lü'lü isimli lânetli tarafından hançerlenince huzuruna Suheyb-i Rumî'yi dâvet etmiş ve şöyle demişti:

– Şûra üyeleri aralarından birini halife seçinceye kadar Müslümanlara sen namaz kıldıracaksın. Benim cenaze namazımı da yine sen kıldıracaksın...

O anda Suheyb'in gözleri yaşlarla dolmuş ve:

– Ey Mü'minlerin Emîri, Allah sana rahmetini ihsân etsin!.. demişti. Ne yazık ki, hançer can alıcı noktaya saplanmış ve cihanın adalet sultanı bu yaradan kurtulamayarak şehid olmuştu.

Suheyb (r.a.), Hz. Ömer'in namazını kıldırması yeni halife seçilinceye dek imamet vazifesini ifa etmişti...

Cenâb-ı Muhammedü'l-Emîn'i sevenleri görüyorsunuz değil mi? O'nun saâdet havuzuna birer muhabbet sultanı olarak atılan sahabiler parlaklıkta yıldızları bile geçiyorlardı...

Cihan O'nun nûrundan var oldu. Tûba O'nun muhabbeti ile sallandı; Cennet O'nun için çiçek çiçek gülümsedi... Kâinat, O'nun güneşlerden parlak nûru ile ışıldadı. Rahmet bulutları, hikmet şimşekleri O'nun gönül ufuklarından döküldü. O'nun aşkı gönüllerde öyle bir coşkunluktur kopardı ki, bu yüzden cihan günleri saâdet cennetlerine döndü... Ebediyet serinliği ancak O'nunla bilindi. İrfan semâları, O'nun hidâyet yıldızları olan sahabileriyle avizeleşti. O cihanın kıblesi, O Allah elçisi, ruhaniyet ve cismaniyetiyle hilkatı kaplamış ilâhi bir nûr idi... O'nun nûrunun pırıltısı girmeyen kalblere, cehennem karanlığı çöker. Ucu kıyâmete dayanan aşk ve iman kabileleri, O'nun sevgi ve heyecanıyla akıyor...

Sevgi ve muhabbetin en ileri derecesini sahabiler teşkil ediyor. İşte gönlü aydın Suheyb (r.a.), O'nu sevdi de saâdet burcuna kondu. O'nun muhabbeti ile gönül ocağını yaktı da Cennetler bile Suheyb'e müştak oldu...

İç gözlerine ilâhi nûrun sürmesi çekilen Hz. Suheyb (r.a.) bu fâni âlemde 73 sene ömür sürdükten sonra Hicret'in 38. senesinde ebediyet yurduna göçtü. Medine'de Bâkî mezarlığında toprağa verildi... Allah ondan râzı olsun...

Bakara: 207.

Müsned, c. 6.

Müsned, Ahmed İbni Hanbel, c. 1, s. 16.

Bakara: 207.

Müsned, Ahmed İbni Hanbel, c. 1, s. 16.

Müsned, c. 6.

BİR KADIN ZÂHİDE...

Bir başka âşık. Hem de kadın...

Hak ve adalet güneşi Hazreti Ömer (r.a.), geceleri uyku uyumaz, sabahlara kadar sokak sokak gezerdi. Onun işi gücü adaleti, kâh kocakarıya hamallık yapar, kâh arkasında su kırbasını taşırdı. Bir başka güzellik, bir başka âlem di onun devri...

İşte böyle gecelerden biri... Fezanın derinliklerinde göz kırpan yıldızlar, etrafına nûr serpen ay ve sessizlik girdabında yüzen bir gece...

Evet, tam o an sessizliği perde perde yırtan bir inilti Hazreti Ömer'in kulaklarına çarpıp yankılar yaptı... Sesin geldiği tarafa doğru usul usul yaklaşan Halife bir evin kapısına gelip durdu ve dikkat kesildi. İçerden şu ses geliyordu:

– **Bütün iyi insanların salât-ü selâmı Cenâb-ı Muhammed'in üzerine olsun... Yeryüzünün mübârek ve muhterem insanları senin üzerine salât-ü selâm getirsinler, ey Allah'ın Resûlü!..**

(Ey varlığın sebebi olan Peygamber)! **Sen geceleri sabahlara kadar ibâdet eder, mübârek gözlerinden şebnem damlası yaşlar akıtır, seherleri, gözyaşlarıyla karşılardın... Artık sen aramızda yoksun.** (Senin hasretin yüreğime mızrak mızrak saplandı.) **Artık biz öksüz, yalnız ve kimsesiziz. Sensiz âlemde yaşamak istemiyor, bir an önce yanına varmak istiyorum. Ne var ki, ölmek benim elimde değildir. Senin cemâlinin ziyasından mahrum kalmak ne müthiş bir şey; ne elem verici bir azab...**

Ey Aziz ve Celîl olan Allah! Beni ne zaman Habib-i edibine kavuşturacak, bu hicran âteşinden kurtaracaksın?

İster istemez bu gönül çılgınlıklarını duyan Hazreti Ömer, hayret ve dehşetle irkildi ve kapıya yanaşıp tıkırdattı:

– Tak, tak, takkk!..

İçerideki ses birden kesildi... Hazreti Ömer (r.a.), bu sesin sahibini merak ediyordu. Yine çaldı kapıyı. İçeriden hafif bir ses duyuldu:

– Kim o?..

– Benim!

– Sen kimsin?

- Müslümanların Emîri Ömer...
- Ne istiyorsun benden?
- Seni görmek istiyorum, kimsin, nesen?
- Benim Halife ile görülecek bir işim yok...
- Doğru, ama benim sizinle görülecek bir işim var...
- Yani bu saatte öyle mi?
- Evet!

Az sonra kapı aralandı ve Mü'minler Emîri'nin karşısına bir hanım dikildi:

- Buyur ey Mü'minlerin Emîri!
- İşittiğim mısraları sen mi söylüyordun?
- Evet, ama ben sesimin dışarıya aksettiğini bilmiyordum. Demek ki, kendimi iyice kaybetmişim...
- Hem de iyice...
- Peki şimdi cezaya mı çarptırılacağım?
- Yo, yo!.. O yaptığın duâya beni de katmanı rica ediyorum. Bundan böyle temennilerine beni de ilâve eyle olmaz mı?
- Olur, ya Emîrü'l-Mü'minîn!..

Kadın tekrar odasına girdi, kapıyı kapatıp ellerini ulvîlik âlemlerine açtı:

– Allahım, dedi; artık bu fâni âlemde, Resûl-i Kibriyasız yaşamak istemiyorum. Onsuz hayatın hiçbir değeri yok. Benimle birlikte Ömer'i de huzuruna al ve Cenâb-ı Muhammed'in civarında bizi misafir kıl.

O anda Cenâb-ı Ömer (r.a.)'ın gözleri yaşlarla doldu ve şebnem damlası yaşlar sakalından aşağı yuvarlanırken yine تنها sokakların dehlizine daldı ve dilinden şu kelimeler döküldü:

– Ey Rabbi Rahîmim! Karanlık gecelerde nice aydınlık gönüller var. Nice Kâbe mumu gibi yanan âşıklar var. Resûlüllahsız dünyada yaşamak istemeyen nice zâhidler, âlimler gizli. Şu saatte sokakları dolaşan Ömer kimbilir bu uykusuzların kaçıncısı?

İşte İslâm'ın altınla doldurduğu kalblerdeki saffet ve ulviyet... İşte Peygamber aşkı ile yanan, gözyaşları içinde sabahlayan aydın gönüllü insanlar...

CAN VE GÖNÜLDEN YANAN ÂŞIKLAR

O'nu kimler sevmedi, O'nun aşkı ile kimler yanmadı ki... Bütün bir cihan O'na müştak oldu. O'nun doğumuyla, cihanın rengi, tertibatı ve teşkilatı değişti... Rüzgârlar, başka bir heyecanla esmeye, denizler, yepyeni bir neşeyle dalgalanmaya başladı... Ağaçlar çiçek çiçek gülümsedi, sabahların akşamların gelişi başkalaştı. Cihan, topyekûn O'nun muhabbet havuzuna aktı... O'nu bütün varlıklar tanıdı. Dağlar, taşlar, ağaçlar O'na, **“Esselâmü aleyke yâ Resûlallah!”** diye selâm veriyordu. İnsanlık, hakikat-ı Muhammediye denizinden bir damlacık serinlik alabilmek için seferber oldu.

İnsan ırmakları, O'nun muhabbet gönlüne aktı. Yüzlerce bahar yaprakları hâlinde neşeyle gülümsedi...

İmam Âzam Ebû Hanife uçsuz bucaksız kum denizini 55 defa aşarak O'nun aşkına Kâbe'ye yüz sürdü... Cenâb-ı Mevlânâ, can ve gönülden yandı da şöyle feryât etti:

– **Gel ey gönül! Hakiki bayram, Hazreti Muhammed'e vuslattır. Cihan aydınlığı, Cenâb-ı Muhammed'in cemâlinin nûrundadır!**

Şöhretli Hâkim Şeyh Sadi de şöyle dedi:

“O (Varlığın sebebi olan Peygamber), kemâli ile yüksek derecelere yetişti; cemâli ile karanlıkları açtı; bütün huyları güzeldir. O'na ve âline salâvat getiriniz.” (Gülistan)

Niceleri niceleri bu vâdide at koşturdu. Fakat O'nu hakkıyla hiç kimseler tarif edemedi. O, bütün varlıkların sultanıydı ve Allah'ın biricik sevgilisiydi....

Söz yine Hazreti Mevlânâ'da:

– **“Onun vasıflarının şerhini, eğer ben devamlı, durmadan söylesem yüzlerce kıyâmet geçer de O yine bitmez.”**

“Gökler kadar geniş bir ağız isterim ki, O, meleklerin bile kıskandıkları güzeli öveyim...”

O ki, Allah'ın biricik Sevgilisi... Kâinatın nûr mayası... O ki, her şey O'nun nûrundan yaratıldı. Arş bile O'nun nûru ile durup dinlendi.

Cebrâil bile o yüzden ululuklara erdi. Cennet bile O'na müştak oldu. Tûba, O'nun muhabbet baharıyla sallandı...

“**Livâü'l-hamd**” O'nun elindedir. Topyekûn peygamberler O'nun sancağını elden ele taşıyıp gelmişlerdir. O'nun geleceğini müjdelemek için Hazreti İsa sanki tâ feleğin minberine çıkmıştı... Onun güzelliğidir ki, o güzellikten insanlığın baharı bulutlanıp ilâhi bahçe fışkırdı. O'nun şerefine kâinatı nûrlar sardı, O'nun yüzüsuyu hürmetine âlemler var oldu...

O Allah elçisi nasıl sevilmesin ki... Hayat bahçesinde O'nun yüzünden daha güzel bir saâdet gülü açılmamış, O'nun cemâlinden parlak bir güneş doğmamış, O'nun kamet-i faziletinden daha yüksek bir servi-i hakikat boy atmamıştır...

O, çöl üstünden estirdiği tek solukla, her kum tanesinin içine bir Bağdat sitesi yerleştirdi; bir hurma kütüğünü hicranıyla, aşkıyla ağlattı. Susuz kalan ümmetine mucize parmaklarından hayat çeşmeleri çağlattı.

O'nu bilip nûruna pervâne olmayan insanlık, başına topraklar saçıp dövünmeye devam edecektir. O'ndan mahrumiyet felâketlerin en büyüğüdür. O'nu sevenlerin hakkıdır her saâdet!..

Bizzat O buyuruyor:

– **Benden sonra, bir takım insanlar gelecektir ki, onların herbiri, beni bir görmek için ehlini, malını vermeye can atar.**^[42]

Kıyâmete kadar sönmek bilmeyen bu derin aşkın ne kadar sevdalıları var biliyor musunuz?

Şu bir hakikat ki, O'nu sevenlerin sayısı gökteki yıldızları çoktan geçmiştir. O'nun muhabbeti, gönüllere elmas damlaları hâlinde dökülmüştür. Ve işte O, âşıklarını şöyle zârı zârı ağlatmıştır:

“**Gönül hûn oldu şevkinden, boyandım yâ Resûlallah, Nasıl bilmem, bu nîrâna dayandım yâ Resûlallah.**

Ezel bezminde bir dinmez figânım yâ Resûlallah, Cemâlinle ferahnâk et ki yandım yâ Resûlallah!”^[43]

Bu cihan bahçesi O'nun âşık ve mâşukları ile dolu. Tabii, O'nun en büyük âşıkları yine kendi sahabileri ve peşinden bütün bir ümmet.

Yine O'nun mukaddes cemâlini can gözü ile gören muazzez sahabilerden bir demet sunacağız. Ve sahabi aşkının muhteşem örneğini bir kere daha gözler önüne sereceğiz... Bizzat O buyurdu:

– Benim ashabım, yıldızlar gibidir; hangisine uyarsanız, doğru yolu bulmuş olursunuz.

Ve işte o bahtiyar sahabilerden biri...

Câmiu's-Sağir, c. 1, s. 77.

Yamandede (Abdülkadir Keçeoğlu).

Yamandede (Abdülkadir Keçeoğlu).

Câmiu's-Sağir, c. 1, s. 77.

SÂLİM MEVLÂ EBÎ HUZEYFE

İsmi **Sâlim...**

Künyesi: **Ebû Abdullah...**

O'nu Ebû Huzeyfe oğul itti haz etmişti. Bu yüzden (**Sâlim Mevlâ Ebî Huzeyfe**) diye meşhur olmuştur...

İslâm'a ilk can atanlardan ve ebedî kurtuluşa erenlerden. Ve Cenâb-ı Ahmedi Muhtar (s.a.v.)'in bağı yanık sevdalılarından...

O'nun gönlü elmas renkli incilerle doluydu. Kur'ân'ı en iyi bilen ve okuyanlardan biriydi o... Varlığın sebebi olan Peygamber buyurdular:

– **Kur'ân'ı dört kişiden öğreniniz. İbni Ümmü Abd'in oğlundan** (yani İbni Mes'ud'dan), **Muaz bin Cebel, Übey bin Kâab ve Ebû Huzeyfe'nin Mevlâsı Sâlim'den.** [44]

Hazreti Sâlim böyle bir şerefin de sahibi...

Sâlim Hazretlerinin sesi billûri bir sestir. O tatlı ve berrak sesiyle Allah'ın yüce kelâmını okudukça gönüller pınar pınar çağlıyordu. O kadar ki, Allah'ın Resûlü şöyle demişlerdi:

– **Ümmetimde böyle bir kimse bulunduran Allah'a hamd olsun.**

[45]

İnsanlığın Efendisi'nin bu mübârek sözlerinden anlaşıldığı gibi, Hazreti Sâlim Kur'ân kıraatında mümtaz bir şahsiyetti. Kıraatta yedi tûlâ sahibi idi...

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Sâlim, Medine'ye hicret ederken Müslümanlar Kûba köyüne toplanmışlardı. Vakit geldi. O gün, orada Müslümanların içinde sahâbi uluları da bulunuyordu. Hazreti Ömer, Ebû Seleme ve daha niceleri niceler... İmamete kimse geçmedi. Gönüldür Sâlim (r.a.) ileriye yürüdü. İmam oldu ve sahâbilerin önünde namaz kıldırdı...

Varlığın sebebi olan Peygamber, Sâlim'i derin bir zevk ile dinlerdi. Sâlim Hazretlerinin gönül dudaklarından dökülen hakikat incileri kalblere damla damla dolardı...

Sâlim (r.a.), bütün ömrü boyunca Allah Resûlü'nden nûr devşirmiş ve O'nun etrafında pervane olmuştu. Uhud, Hendek ve diğer bütün gazâlarda Allah'ın Resûlü'yle beraber bulundu. Ve kılıcı ile nice kâfirin ciğerini deldi...

Ve nihayet Yemame günü gelip çatı. Sıddîk-ı Ekber (r.a.), İslâm ordularına Yemame istikametinde hareket emrini verdi. İslâm mücahidleri kartopu alınlı atlar üzerinde rûzgâr rûzgâr uçtular ve düşmana karşı mevzi aldılar... İki ordu karşı karşıya geldi. Zeyd, şanlı sancağı dalgalandırıp ileri atıldı ve peşinden iman safları dalgalandı... Müthiş bir toslama... Kılıçlar şimşek şimşek pırıldadı ve Zeyd Hazretleri çok geçmeden şehid edildi. Sancak yere düştü. Hazreti Sâlim bir arslan heybetiyle ileri atıldı ve mukaddes sancağı yerden kaldırıp dalgalandı. İslâm mücahidleri seslendiler:

– Ey Sâlim! Sancağı bize ver. Sana bir zarar erişeceğinden korkarız!..

Sâlim (r.a.) avaz avaz bağırdı:

– Ben hafız-ı Kur’ânım! Eğer bu vazifeyi yapamazsam, eyvah bana..

Ve şanlı sancağı dalgalandı dalgalandı cenk etmeye başladı. Düşman saflarına dalıyor, hamle üstüne hamle yapıyordu. Hem de durmadan şehâdet istiyordu ve haykırıyordu:

– Biz Allah’ın Resûlü ile beraber olduğumuz vakit, böyle yapmıyorduk...

Bir ara kendisine hendek gibi bir çukur kazdığı görüldü ve onun içine girip cenge koyuldu...

Müthiş ân...

Kâfirler her taraftan saldırıyorlardı. Bir müddet sonra sağ kolu küfür kılıçlarına hedef oldu ve yerinden koptu. Sancağı sol eline aldı. Yine arslanlar gibi dövüşmeye başladı. Yine üstüste kılıç darbelerine maruz kaldı, nihayet sol kolu da amansız bir kılıç darbesiyle yere düşürüldü. Şimdi ne yapsın şanlı sancaktar? Bayrağı korumak istiyor ve o tatlı sesiyle Kur’ân okuyordu:

– **“Muhammed bir Peygamberden başka (bir şey) değildir. O’ndan evvel nice peygamberler gelip geçmiştir.”**^[46]

Yaralarından kanlar fışkırıyor ve onu takatsiz ediyordu. Çok geçmeden yere yığılıp kaldı...

Müslümanlar:

– Sâlim şehid oldu, Sâlim şehid oldu! diye haykırdılar... Hz. Sâlim henüz ruhunu teslim etmemişti. Arkadaşlarına:

– Ebû Huzeyfe ne yaptı? diye sordu.

– Şehid edildi.

- Ya filan?
- O da şehid oldu.
- Öyleyse beni iki şehid arkadaşımın arasına yatırın.

Ve yüce gönlünü din eri Hazreti Sâlim, o hâfız-ı Kur'ân, dudaklarında kelime-i tevhid ebedî uykusuna daldı...

Hazreti Sâlim (r.a.), bütün sahabinin sevgilisi idi, herkesin gönlünde ona karşı bir muhabbet vardı. O yüce Kur'ân'ın aşık-ı şeydası idi...

Hz. Sâlim (r.a.), Allah Resûlü'nü sevdi ve herkesin makbulü oldu. Onun elinden ölümsüzlük iksiri içti de parlaklıkta yıldızları bile geçti.

Hak ve adalet güneşi Hazreti Ömer (r.a.) ömrü boyunca Sâlim'i hiç unutmamıştı. Bahtı kara mecusî tarafından hançerlenince ve öleceğini anlayınca şûrâ teşkilini emretti ve dedi:

– Sâlim hayatta olsaydı şûrâya hâcet yoktu, çünkü ben onu hemen yerime getirirdim.^[47]

Evet, Sâlim Hazretleri böyle bir din eri idi... Allah ondan râzı olsun...

**Ey nûr devri, sofranı getir de kur yeniden,
Cihanın karşısına haşmetle dur yeniden,**

**İman tasını değdir insanlık dudağına,
Topyekûn beşeriyet, nûr bekler, nûr yeniden!..**

Buhârî.

Kur'ân-ı Kerîm Uslûb ve Kırâatı.

Âl-i İmrân: 144.

Üstülgabe, c. 2, s. 246.

Buhârî.

Âl-i İmrân: 144.

Kur'ân-ı Kerîm Uslûb ve Kırâatı.

Üstülgabe, c. 2, s. 246.

ENES B. NADR HAZRETLERİ

Medineli sahabilerin büyüklerinden... Büyük Akabe biatında İslâm ile şereflenen ve sonsuz saâdete eren bahtiyarlardan...

Allah Resûlünü canından aziz bilen ve O'nun yolunda şehid olan bu büyük kahraman Bedir'de bulunamamıştır. Buna mukabil Uhud'da akıllara hayret veren bir kahramanlık gösterdi.

Uhud, bildiğimiz müthiş gün... Müslümanlık hesabına büyük bir imtihan. İslâm ordusu küfür ormanını ot gibi biçerken, okçuların yerinden ayrılmaları sonucu tersine dönen ırmak...

Hem de ne dönüş... Bir anda her şey altüst oldu. Mızraklar İslâm ordusunun sinesine gelip dayandı... Kâinatın Efendisi ok yağmuruna tutuldu, taşlar, oklar, kılıçlar, mızraklar hep O'na yönelmişti.

Sahabiler O nûrun etrafında etten ve kemikten bir hisar meydana getirdi... İslâm mücahidlerinden bazıları dağılır gibi oldu. Ve bozgun baş gösterdi...

O an Enes b. Nadr (r.a.) ileri atıldı ve avaz avaz bağırdı:

– Ey Müslümanlar! Eğer, Allah'ın Resûlü öldürülmüş ise, Allah Resûlü'nün Rabbi de öldürülmedi ya! Muhammed (s.a.v.)'in çarpıştığı dâvâ üzerinde siz de çarpışınız!..

Ve ellerini açıp niyaz etti:

– Allahım! Şu Müslümanların yapmış oldukları şeylerden dolayı senden af ve özür dilerim... Şu müşriklerin, Resûl-i Kibriya'ya karşı işledikleri cinayetlerden beni uzak tutman için de sana sığınırım!..

Gönlü iman zevkinden köpük köpük kabaran Enes (r.a.), Bedir cenginden sonra Resûller Serveri'ne gelip şöyle demişti:

– Ey Allah'ın Resûlü! Medine dışında bulunduğum için, müşriklerle çarpıştığın ilk gazâdan uzak kaldım. Eğer, Allah beni müşriklerle harp meydanında bulundurursa, onlara neler yapacağımı, Allah herkese gösterecektir...

Enes (r.a.), böyle bir aşk ve iman sahibi idi... İşte şimdi, istediği olmuş ve düşmanla karşı karşıya gelmişti...

Enes b. Nadr (r.a.), Uhud meydanında ilerledi. Saad b. Muaz'ın savaşımdan vazgeçtiğini gördü ve ona sokulup haykırdı:

– Ey Ebû Amr! Nereye, nereye gidiyorsun? Haydi kalk, gel ileri atılalım... Varlığımı kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, ben Cennetin kokusunu Uhud'un dibinde alıyor ve buluyorum!..

Ve düşman saflarına doğru heybetle yürüdü. Saad b. Muaz peşinden bağırdı:

– Ben de senin yanındayım!..

Enes'in kılıcı yıldırımdan bir gülle gibi kâfirlerin beynine iniyor ve safları yara yara ilerliyordu...

Derken Hazreti Ömer ve birçok sahabinin oturup ağlaştıklarını gördü ve onlara sordu:

– Ne oturuyorsunuz?

Cevap verdiler:

– Allah'ın Resûlü şehid edilmiş!

Enes'in sesi Uhud dağında yankılar yaptı. Enes (r.a.) kükredi:

– Allah'ın Resûlü'nden sonra siz sağ kalıp da ne yapacaksınız? Ondan sonra hayat neye yarar ki?.. Kalkınız, davranınız! Resûl-i Ekrem'in çarpışarak canını fedâ ettiği şey üzerinde siz de canınızı fedâ ediniz!..

Cenk bütün şiddetiyle devam ediyordu. Muharebenin alevler saçtığı ve korkunç bir hâl aldığı o müthiş anda Enes (r.a.), yayından fırlamış bir ok gibi ileri süzüldü; nâra ata ata hücumla geçti ve ortalığı inletti:

– Allah'ın Resûlü şehid oldu! Öyleyse O'na ilk olarak varan ve sancağı altında toplanan ben olacağım!..

Kâfirler Enes'i her yandan kuşattılar, kılıçlar, mızraklar, oklar Enes Hazretlerinin vücuduna girip çıktı. İmanın billûrlaşmış nûrdan âbidesi, yüce bahadırı yere serildi ve kendisine bekâ âleminin kapısı açıldı, dudaklarında hayal üstü bir gülümseyişle şehâdet şerbetini yudumladı...

Ve ne gök, ne yer o güne değin böyle bir vahşeti görmedi... Muazzez şehidin cansız cesedini kâfirler didik didik ettiler. Burnunu, kulaklarını ve bütün azalarını kestiler...

Enes (r.a.)'ın mübârek cesedi tanınmayacak bir hâldeydi. Yalnız yüzünde yetmiş darbe vardı.

İşte Cenâb-ı Ahmedi Muhtar (s.a.v.)'in âşıkları böyleydi. O'nun muhabbeti gönüllere şebnem damlaları hâlinde akmış ve o parlak gönüller ebediyet zaferini elde etmişti...

Cihanın toprağında başka bir cihan yapan aşktır. Nasıl olur da gönül o ay gibi güzelin nûruyla parlamaz? Gönül cihanına öyle bir sevgili nasıl taht kurmaz?..

Ey toprak üstünde dönüp dolaşan; niçin aşk gülistanına girmiyorsun?

Gel, gel! Âlemlere rahmet olanın saâdet havuzuna atıl da bir cihan yerine bin cihan elde et...

Sahabilerdeki aşk, sahabilerdeki iman, sahabilerdeki heyecan, sahabilerdeki incelik ve güzellik âlemde hiç kimseye nasip olmamıştır. Şu levhaya bakınız:

İslâm ordusu Bedir'de... Bedir, kızgın kum düzlüğünden ibaret bir saha... Bütün zaman ve mekânın Peygamberi asâsı elinde iman ordusunu tanzim ediyordu. Safta düzgün bir şekilde bulunmayan Guzeyye oğlu Sevad'ın yanından geçiyorlardı. Elindeki asâsı ile ona hafifçe değerek dediler ki:

– Yâ Sevad, düzgün dur!

Sevad atıldı:

– Ey Allah'ın Resûlü; beni incittin, halbuki Allah seni hak ve adalet üzerine göndermiştir. Öyleyse müsaade et de sana aynı şekilde mukabele edeyim!..

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber mukaddes göğsünü açıp buyurdular:

– **Gel hakkını al!**

Sevad sevincinden uçtu, âlemlere rahmet olanı kucaklayıp mübârek göğsünü öptü. Gözlerinde saâdet ışıkları ve tarifi imkânsız bir nûr...

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi sordular:

– Yâ Sevad! Neden böyle yaptın, niçin hakkını almadın?

Sevad taşkın bir cezbe hâliyle atıldı:

– Ey Allah'ı Resûlü; (anam babam sana fedâ olsun), bugün Allah'ın emriyle ecelimin geldiğini görüyor ve ölüp senden ayrılmaktan korkuyorum. Bunun için, Seninle geçen en son dakikamda, tenimi,

tenine değdirmeyi murad ettim. Ve böylece kıyâmet gününde bana şefaatinizi ve benim azabdan kurtulmama vesile olmasını istedim...

Peygamberler Peygamber gökleri aydınlatacak bir tebessümle ona duâ buyurdular. Ve Sevad'ın başına gökler dolusu devlet kondu.

İşte sahabi aşkı...

UMEYR B. EBÎ VAKKAS

16 yaşında bir başka mücahid... Gönülleri İlâhi nûrun pırıltıları ile dolup taşan nice kahramanlar gelip geçti bu dünyadan. Niceleri Resûller Serveri'nin önünde çarpışa çarpışa can verdi... İşte onlardan biri de 16 yaşındaki Umeyr b. Ebî Vakkas...

O güzel delikanlının ve din erinin aşkı da bambaşka...

Sahabi ulularından ve saâdet kadrosundan Saad b. Ebî Vakkas (r.a.) anlatır:

– Allah'ın Resûlü, küçüklerimizi geri çevirmemizden biraz önce, kardeşim Umeyr'i göze görünmemeye çalışırken gördüm. Kendisine sokulup sordum:

– Kardeşim sana ne oldu?

Umeyr heyecan içinde atıldı:

– Resûl-i Ekrem'in, beni küçük görüp geri çevirmesinden korkuyorum! Hâlbuki ben, sefere çıkmayı arzuluyor, Allah'ın, bana şehidlik nasip etmesini umuyorum!

– Sen Allah'ın Resûlü'ne hâlini arzettin mi?

– Hayır!

– O hâlde git, hâlini arzet. Umulur ki sana lütfeder...

Umeyr (r.a.), şevk ve heyecan içinde Kâinatın Efendisi'nin huzuruna vardı:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; anam babam sana fedâ olsun. Müsaade buyur da bu gazâyâ ben de iştirak edeyim!..

Ebedî Hayat Müjdecisi, onu küçük görüp buyurdular:

– Sen geri dön!

Umeyr'in gözlerinden elmas elmas yaşlar dökülmeye başladı. Bu hâli gören Nebiyyi Muhterem Umeyr'e müsaade buyurdular.

Umeyr (r.a.), o ân sevincinden pınar pınar çağladı ve bir arslan heybetiyle ilerledi...

İşe bakınız ki, Umeyr'in kılıcı kendisinden uzundu. Kılıcını bile kendi kendine bağlayamamıştı...

Ve beklenen saat geldi. Peygamber ordusu ile küfür ordusu karşılıklı mevzilendiler ve birbirine girdiler...

16 yaşındaki büyük kahraman Umeyr yalınkılıç safların içine daldı ve nâra ata ata ilerledi.

Âlemlere rahmet olan cihan Peygamberi ağaç dallarından yapılmış karargâhlarından çıktılar ve mücahidlerin yanına gelip buyurdular:

– Muhammed’in varlığı kudret elinde bulunan Allah’a yemin ederim ki, bugün, Allah’ın rızâsını umarak, sabır ve sebat göstererek çarpışanları ve arkalarına dönmeden ilerlerken öldürülenleri, Allah, muhakkak Cennetine koyacaktır!..

Bu sözleri duyan küçük Umeyr büsbütün coştı ve kanının son damlasına kadar çarpıştı. Nihayet kılıçlar bedenine girip çıktı ve son damla hâlinde yere yığılıp kaldı.. Yüzünde benek benek oynaşan nûrlarla Cennetlere uçup gitti...

İşte bu çırpınış, işte bu çağlayış hep Hazreti Muhammedü’l-Emîn’in aşkına idi...

O’nun aşkı bütün mahlûkun maksudu idi. O’nun temiz varlığı, âlemlerin var oluşuna sebebi... O, canlardan aziz, cânanlardan üstün, her vechile sevmeye lâayık bir Peygamber-i Âlişandı...

Taşlar, ağaçlar O’na selâm duruyordu. Dilsiz hayvanlar O’na sığınyordu, mazlumların gözyaşlarını O dindiriyordu. O’nun teselli ışıklarıyla gönüllerden gamlar uzak oldu...

Hâsılı bütün varlık O’nu bilip tanıyordu.

KURT ÇOBANA İNSAN LİSANI İLE KONUŞTU

Câbir b. Abdullah anlatıyor: – Allah'ın Resûlü Hayber taraflarındayken bir sürü koyunun arkasında bir çoban gelip mübârek hizmetlerine girdi, iman getirdi ve Nebiler Serveri'ne dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü; şimdi koyunları ben sahiplerine nasıl teslim ve iade edebilirim?

Allah'ın Sevgilisi buyurdular:

– Koyunların yüzlerine doğru bir avuç toprak saç! Allah senin emanet borcunu yerine getirir ve koyunlarını sahiplerine ulaştırır!..

Çoban, emredileni yaptı ve hayretle gördü ki, koyunlar, tıpış tıpış, ağıllarının yolunu tutmuş, gitmişlerdir...

Bu tıpış tıpış gidişler, O'nun mucize saltanatından bir pırıltı idi ve her şey ona meftundu...

Yine bir başka mucize. Nasıl mı? Şöyle:

Bir kurt, sahabilerden birinin güttüğü sürüden bir koyunu kapıp kaçarken, arkasından yetişen sahabe koyunu kurtardı. Kurt, hemen oracıkta, kuyruğu üzerine oturup sahabeye hitap etti:

– Allah'ın bana gönderdiği rızkı elimden alırken Allah'tan korkmuyor musun?

Sahabi hayretle haykırdı:

– Bir kurt, kuyruğu üzerine otursun ve insan kelâmı etsin!.. Ne garip hâl ve manzara!..

Kurt buna da cevap verdi:

– Bundan daha akıl ermez, acayip olanı var!

– Ne imiş o?

– Allah'ın Resûlü, Medine'de, halka, geçmiş ümmetlerin haberlerini vermesi...

Çoban, bu harikulâde hâdise üzerine, koyunlarını önüne kattığı gibi nûr şehri Medine'nin yolunu tuttu. Sürüsünü bir kenarda muhafaza

altına alıp doğru Âlemin Fahri'nin huzurlarına çıktı ve başından geçenleri, tek tek, anlattı...

Ve hayran hayran o güzeller güzelinin mukaddes cemâline bakıp kaldı...

İşte bu acayip hâdiseler hep onun aşkına idi...

Cihanda bu sarsıntı, bu kaynaşma, bu ürperişlere sebep hep bu aşktı...

Söz Hz. Mevlânâ'nın:

– **“Gel ey gönül! Hakiki bayram, Hazreti Muhammed’e vuslattır. Cihan aydınlığı, Cenâb-ı Muhammed’in cemâlinin nûrundandır.”**

Bu nûrdan, bu ilâhi güneşten, bu rahmetten uzakta kalanların vay hâline.

Biz bütün gönlümüzle size şöyle sesleniyoruz:

Arsılanlar gibi kükre, “Rabbim bir!” diye haykır,

Zillet denen zinciri kopar, at, parçala, kır!..

Kâinatın burcuna iman bayrağını dik,

O zaman deste deste nûr yağdıracak Hâlik...

Ulû dergâha sığın, yüce Allah’a dayan,

İnci gibi yaşlar dök, ilâhi aşk ile yan...

Göğsündeki imanla ırmak ırmak çağla sen,

Ayrılma ey şanlı dost, Peygamberin izinden,

İşte o ân ruhunda güneşler yanacaktır,

Nûr gibi bir devrin, artık, gelmesi haktır!..

EBÛ RÂFÎ (r.a.)

İsmi: **Eslem**. Künyesi: **Ebû Râfî**...

Köle iken sultanlığa eren bahtiyarlardan... Allah Resûlü'nün azatlısı...

O, öyle bir saâdetin sahibi ki Resûller Serveri'nin köleleri olmak mazhariyetini haiz olmuştur. O'nun huzurunda olmak nefes nefes ondan nûr devşirmek ve daima mübârek hizmetine koşmak ne devlet... İşte Ebû Râfî (r.a.), bu saâdete, bu devlete mâlik... Ve onun için şöyle denilmiştir:

– **Mevlel kavmi min enfüsihim=Bir kavmin kölesi kendilerinden sayılır.**

Artık Ebû Râfî'nin şan ve şerefini hayal edebilirsiniz.

Daha önce Peygamber amcası Hazreti Abbâs'ın kölesiydi ve sahibi tarafından varlığın sebebi olan Peygambere hediye edildi...

Abbâs'ın İslâm'a geldiği müjdesini Âlemlerin Efendisi'ne verir vermez hürriyetine kavuşturuldu. İş bununla da kalmadı, Selma isimli azadlı câriye de kendisine nikâhlandı... Ebû Râfî saâdetinden uçacak gibi oldu...

Ebû Râfî Hazretlerinin kalbi İlâhi nûrların harman yeri idi. İslâm güneşi gönül ufkunda doğmuş ve Cenâb-ı Ahmedi Muhtar'ın muhabbeti bütün benliğini sarmıştı...

Şanlı Bedir cengi olurken Mekke'deydi ve Abbâs'ın zevcesi Ümmü'l-Fazıl'ın hizmetinde bulunuyordu... İkisi de samimi birer Müslüman, fakat henüz dinlerini gizli tutuyorlardı...

Kureyş ordusu Bedir'de ense köküne iman kılıcını yiyiverince dörtnala rüzgâr rüzgâr Mekke'ye uçtu. Bedir kaçağı azılı kâfirler Mekke'ye dolarken, Ebû Râfî, Zemzem hücresinde, kâfirlerin perişan hâllerine nazar ediyor ve için için seviniyor...

O ân küfür delisi Ebû Leheb meydana çıkıyor ve çığlığı basıyor:

– Yâ Ebâ Süfyan! Bu ne zillet böyle, nasıl ona mağlup oldunuz?

Ebû Süfyan:

– Hiç sorma, diyor; Muhammed'in sahabilerine karşı durunca, sanki kılıçlarımızı yere bıraktık ve arkalarımızı döndük... Dilediklerini de önlerine katıp götürdüler...

– Nasıl olur?

– Nasıl mı olur?
– Evet, nasıl olur bu?
– Şöyle olur ki, biz orada, görülmemiş bir askerle karşılaştık. Beyazlar giyinmiş, beyaz atlara binmiş acayip askerler...

Gönlü iman neşesinden fokurdayan Ebû Râfî kendisini tutamıyor ve sesinin olanca tonuyla haykırıyor:

– **İşte o gördükleriniz meleklerdir!**^[48]

Kuduz kâfir Ebû Leheb çıldıracak hâle geliyor ve Ebû Râfî'nin iman aynası berrak yüzüne birkaç tokat atıyor... Ebû Râfî'nin yüzü kan revan içinde... Manzarayı gören Ümmü'l-Fazıl bir tahta parçası yakalıyor ve kâfirler kâfirinin kafasına indiriyor:

– Efendisi burada olmadığı için mi biçare köleyi dövüyorsun?

Ebû Leheb'in kafasında derin bir çukur açılıyor ve kan içinde yere yuvarlanıyor, sürükleye sürükleye evine götürüyorlar ve orada korkunç bir illete tutulup çıbanlar içinde azap diyarını boyluyor.

Ebû Râfî (r.a.), Bedir'den sonra nûr şehri Medine'ye hicret ediyor ve nice zaman Kâinatın Efendisi'nin mübârek hizmetinde bulunuyor. Allah'ın Resûlü'ne, Hazreti Mâriye'den oğulları İbrahim'in doğum müjdesini de Ebû Râfî Hazretleri getirdi ve mükâfat olarak, kendisine Resûl-i Ekrem tarafından bir köle ihsân edildi...

Ebû Râfî Uhud, Hendek ve bütün gazâlarda Allah Resûlü'yle beraber bulundu ve nice kahramanlıklar gösterdi... Hazreti Ali (k.v.) kumandasında Yemen'e gönderilen seriyyeye de dahildi. Cenâb-ı Ali bulunmadığı zaman bu seriyyenin kumandası ona veriliyordu...

Böylece, Ebû Râfî (r.a.), cihan günlerinin Cennetlere döndüğü saâdet asrını nefes nefes yudumladı ve Allah Resûlü'den 68 hadis rivâyet etti.

Onun gönlü Aşk-ı Muhammedi ile öyle bir fokurdamıştı ki, bir nefes olsun Resûller Serveri'nden ayrılmak istemiyordu. Kâinatın Efendisi onu azad ettiğinde Ebû Râfî gözyaşlarını tutamadı ve:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; anam babam sana fedâ olsun, beni niçin bırakıyorsun? Ömrüm oldukça mübârek hizmetinizde bulunmak isterim...

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi lütuf buyurdular ve memnuniyetlerini izhar ettiler.. Ve böylece Ebû Râfî Hazretleri hür olarak İnsanlığın

Efendisi'nin hizmetine devam etti. Artık her ân, her nefes, gece, gündüz, seferde, hizada hep Peygamberler Peygamberi ile beraberdi... Seferde Allah Resûlü'nün çadırını hep o kurardı...

Âlemlere rahmet olan da, bu âşık-ı şeydâyı çok sever ve lütuflara boğardı...

Nübüvvet ağacının hikmet goncalarını koklayan Ebû Râfî'den birçok zevat istifade etmişlerdi...

Hazreti Ali (k.v.)'nin devrinde ona, bekâ âleminin kapıları açıldı. Vefâtı esnasında 6 çocuğu vardı: Hasan, Râfî, Ubeydullah, Mutemer, Muğiyre ve Selma...

Yüce Allah ondan râzı olsun.

Niyaz:

Benim gönül tarlama rahmetini pek yağdır,

Nûrun deste deste ve petek petek yağdır.

Ey bu can ırmağını çağlatan büyük Rabbim;

O güzel cennetinden tâze bir çiçek yağdır!..

İbni Saad, c. 4, s. 51.

İbni Saad, c. 4, s. 51.

HAZRETİ ÜSÂME (r.a.)

Babası, ilkler kadrosundan **Zeyd bin Hârise**.

Annesi, Peygamber dadısı **Ümmü Eymen...**

Üsâme (r.a.), Sonsuzluk Nebisi'nin azatlısı, ilkler kadrosundan Zeyd b. Hârise ile, yine Peygamber dadısı Ümmü Eymen'den dünyaya geldi. Allah Resûlü tarafından oğul edinilmek gibi, kâinat çapında bir şeref de sahibi.

Resûller Serveri'nin en çok sevdiklerinden biri... Ve Varlık Nûru'nu sevenlerin en ileride geleni...

Annesi Cennetlik kadınlardan... Ve hem de Varlık Nûruna, çocukluk devresinde dadılık yapmak şerefini elde edenlerden...

Bizzat Allah Resûlü buyuruyorlar:

– **Üsâme, insanlar içinde beni en çok sevenlerdendir!**

Üsâme (r.a.), İnsanlığın Efendisi'ni öyle bir aşk-u muhabbetle seviyorlardı ki, bu aşk ile gece gündüz Kâbe mumu gibi yanıyorlardı. Allah'ın Resûlü de onu lütuflara boğuyorlardı. Bir yere gidecekleri zaman çok defa Üsâme'yi bineklerine alırlardı. Üsâme de, o mukaddes bedene sımsıkı sarılırdı. Bu yüzden kendisine “**Allah Resûlü'nün Sevgilisi**” ismi takılmıştı...

Âleme rahmet olanın Hazreti Üsâme'ye karşı sevgi ve muhabbetini belirten şu hâdiseye bakınız:

Âişe (radiyallahü anha) vâlidemizden rivâyet edilir. Allah'ın Resûlü, Üsâme'nin burnunu temizlemek istemişti. Âişe dedi ki:

– Ey Allah'ın Resûlü, bana müsaade et, ben yapayım!

O an Kâinatın Efendisi Hz. Âişe'ye hitaben buyurdular ki:

– **Yâ Âişe! Onu sev. Çünkü ben de onu seviyorum!..** (Tirmizî)

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Cenâb-ı Mustafa'nın Üsâme Hazretlerine karşı lütuflarını görünüz...

Varlığın sebebi olan Peygamber Vedâ Haccı'ndan dönüşlerinde, Üsâme'nin babası Zeyd'in şehid düştüğü Belka üzerine tertip edilen ordunun başbuğuluğunu Hz. Üsâme'ye ve en büyük sahabileri onun emrine verdiler... Hazreti Ömer bile Üsâme'nin emrinde bir nefer...

Peygamber emri:

– Babanın şehid olduğu yere git ve düşmanı atlarınızla çiğne!..

Genç kumandan atıldı:

– Emriniz başüstüne, ey Allah'ın Resûlü!..

Üsâme (r.a.) hareket hazırlığındayken Allah'ın Sevgilisi'nde hastalık belirtileri baş gösterdi. Artık Allah Sevgilisi ebediyet sarayındaki tahtlarını şereflendirmek üzere yolcular... Hastalıkları günden güne ağırlaşıyor.

Bütün Medine garip uğultular içinde...

Peygamber Mescidinin etrafında küme küme sahabi ve ordu hazırlığı...

Başlarında Resûller Resûlü'nün sevgisiyle bahtiyar, genç kumandan Hazreti Üsâme (r.a.)...

Mescitte sahabilerine karşı son hitabelerini verirken ondan da bahsetmişlerdi:

– Üsâme'yi kumandan tâyin ettiğim için sözler dönüyormuş. Bu ne demektir? Daha evvel babası Zeyd'i de emirliğe getirdiğim zaman aynı sözler oldu... Yemin ederim ki, Zeyd emirliğe lâıyktı, oğlu da lâıyk... Onlar benim en sevdiklerimden... Üsâme'ye saygı gösteriniz!..

Ve hücrelerine gelip yataklarına uzanmışlardı...

Hastalık şiddetini artırdı. Dalgın yatıyorlar. Genç başbuğ Hazreti Üsâme geldi. Usul usul yaklaştı ve başuçlarına dikildi... Gördüler...

Genç başbuğa bir şey demediler. Fakat mukaddes ellerini yükseğe kaldırıp durdular, sonra Hazreti Üsâme'nin üstüne sürdüler... Ona duâ ettikleri anlaşıldı...

O gün pazardır... Ve bu elemeler, eksiklikler ve fanilikler dünyasında bir günleri daha kalmıştır...

Ertesi gün sabah vakti, hücrelerindeki pencerenin perdesini aralayıp sabah namazındaki sahabilerine nazar buyurdular... Herkes Sıddîk-ı Ekber'in arkasında... Derinden derine gelen tekbir sesleri...

Gülümsediler...

O sabah kendilerini gayet iyi hissettiler. O kadar ki, mescide gelip namaz kıldılar...

Namazdan sonra yine nûr yumağı hücrelerine döndüler...

Genç kumandan Hazreti Üsâme yine geldi...

O'na derin, nâmütenâhi derin gözlerle bakıp dediler:

– Artık, yüce Allah’ın bereketiyle git!..

Üsâme (r.a.), o mukaddes yüzü son defa görüyor. Kardan daha ak ve çiçekten daha nermin... Ve gözyaşları içinde ordugâhına dönüyor...

Hâlik-ı Azîmin şanlı Peygamberinde ölüm alâmetleri başlamıştır... Hz. Üsâme’nin ordugâhı karmakarışık... Askerler, bölük bölük Medine’ye akıyorlar... Üsâme de atını eğerlemekle meşgul... Annesi yetişti ve çığlığı bastı:

– A oğul! Sen ne yapıyorsun? Nereye gidiyorsun? Hangi işe hazırlanıyorsun? Allah’ın Resûlü vefât etmek üzere!..

Üsâme’nin aklı birden kamaştı. Atı, eğeri, ipleri, her şeyi fırlattı ve uçarcasına Medine’nin yolunu tuttu. Gözlerinde damla damla yaş ve hayalinde hep o...

Garp dünyasına yöneltlen ordunun genç kumandanı Hazreti Üsâme soluk soluğa Peygamberler Peygamberinin saâdethanesine koştu. Ne var ki, artık O sevgili, İlâhi visâl yolculuğuna çıkmış bulunuyordu.

Üsâme Hazretlerinin yüreğine sanki binlerce mızrak saplanmıştı. Kaskatı kesildi ve olduğu yere çöküp hüngür hüngür ağladı...

Varlığın sebebi olan Peygamber, “**Er refikü’l Âlâ=Yüce dost**” hitabıyla Allah’a kavuştukları noktaya defnedildiler. Varlık Nûrunun teçhiz ve tekfin işlerinde, İmamı Ali (k.v.) ile beraber Hz. Üsâme de çalıştı. Nûr-u cihani yıkayan Hazreti Ali, suyunu döken de Üsâme (r.a.)... Mübârek vücutlarına su döküldükçe insanı mestedici semavî bir rayiha yayıldı. Ve gönüller büsbütün tutuştu...

Üsâme Hazretleri o zaman 20 yaşında...

Bu temeli çürük dünyada O’ndan ayrı nasıl yaşayabileceğinin ızdırabı içinde kıvranıyor...

Sonra İslâm devletinin başına “**Siddîk-ı Ekber**” sıfatlı Hazreti Ebû Bekir geçti ve Peygamber emrini aynen uyguladı. Üsâme Hazretlerine:

– Yâ Üsâme, dedi; Allah Resûlü’nün emirleri neyse benimki de o. Hemen ordunu al ve garp dünyası üzerine yürü!..

Büyükler büyüğü Cenâb-ı Sıddîk (r.a.), İslâm ordusuna Şam'a doğru yürüyüş emrini verdikten sonra, kendisi de bizzat orduyu uğurlamaya gitti. Üsâme (r.a.) ile arkadaşları, geyik bacaklı atlar üzerinde yol alırken devlet reisi Hazreti Ebû Bekir (r.a.) yaya gidiyordu. Üsâme (r.a.) bir hamlede atından inip Halifeler Halifesine yalvardı:

– Bin atıma da orduyu öyle uğurla, ey Allah Resûlü'nün halifesi!..

Hilm âlemi yüce Sıddîk'ın dudakları kıpırdadı:

– Hayır yâ Üsâme; bırak beni de ayaklarım Allah yolunda tozlansın!..

Ve iman ordusu bir ırmak gibi akıp giderken devlet reisi tekrar Üsâme'ye sokuldu ve dedi:

– Ömer'in Medine'de kalmasını ve yardımcılarım arasında bulunmasını istiyorum. Ne dersin, izin verir misin?

Genç kumandanın gözleri doldu:

– Emir sizindir, ey Allah Resûlü'nün halifesi!

– Hayır, izin vermek sana aittir!

– Başüstüne! Ömer izinlidir artık...

Hz. Üsâme (r.a.), Resûller Serveri tarafından maiyetine verilmiş yüce Fâruk'u Hazreti Ebû Bekir'e bıraktı ve Suriye istikametinde yola revân oldu...

Bu sefer, ikibuçuk ay sürdü. Peygamber Sevgilisi Hazreti Üsâme, Alb mevkiinde birdenbire, düşmanı gafil avladı ve hücumla geçti...

Şimşek şimşek inen kılıçlar ve düşmanın ciğerini delen mızraklar... Hazreti Üsâme ordunun en ön safında kılıç salladı ve babasının katilini kendi eliyle öldürdü...

İslâm ordusunun zafer müjdesi Medine'ye uçuruldu. Sıddîk-ı Âzam'ın sevinç gözyaşları şebnem damlası hâlinde sakalından aşağı yuvarlandı... Nihayet Üsâme ve ordusu Medine'ye döndü... Genç başbuğ, babasının, üzerinde şehid olduğu **Sıbha** adındaki atın üzerinde şehre girdi. Doğruca hasretiyle yandığı Peygamber mescidine girdi ve nûr ravzasına yüz sürdü...

Ebû Bekir (r.a.) de, nihayet bu temeli çürük dünyadan gerçek âleme göçtü. Yerine hak ve adalet güneşi Hazreti Ömer geçti... İmanın billûrlaşmış nûrdan âbidesi Hazreti Ömer, Üsâme'ye büyük saygı tavrı göstermiş ve "**Beytülmal**" den herkese ödenekler

biçerken, oğlu Abdullah'a 2000 dirhem takdir ettiği hâlde Üsâme Hazretlerine 5000 tahsis etmişti. Sebebini soranlara da, Allah Resûlü'nün onu herkesten ziyade sevdiğini belirtmişlerdi.

Gönül toprağına Cenâb-ı Muhammed'in muhabbet damlası düşen Hazreti Üsâme (r.a.), Hicret'in 54. yılında son nefesini verdi ve gerçek âlemdeki Sevgilisi'ne kavuştu...

Hazreti Üsâme, Sonsuzluk Nebisi'nden 128 hadis rivâyet etti.

**Sensin benim ışığım, nûrum yâ Resûlallah,
Ben aşkına kurban olurum yâ Resûlallah!..**

AMR BİN CEMUH (r.a.)

Hazrec kabilesinin **Benî Seleme** koluna mensup. Cömertliği ile meşhur... Esmer, bir ayağı sakat...

İslâm ile hayat bulması da enfes. Şöyle oldu:

Mus'ab b. Umeyr (r.a.), Allah Resûlü'nün emri üzerine Medine'ye Kur'ân muallimi olarak gitmişti. Amr b. Cemuh ona adam gönderip dedi:

– Siz bize niçin geldiniz?

İrfan denizine garkolmuş yüce din eri cevap verdi:

– Kur'ân öğretmek için geldim. İstersen sana gelip Kur'ân okuyalım!

– Pekâlâ! Gelin ve okuyun!..

Mus'ab Hazretleri gitti, tatlı ve berrak sesiyle Kur'ân okumaya koyuldu:

– **“Elif lâm râ! İşte, bunlar sana, âyetleridir o apaçık Kitab'ın. İndirdik biz onu Arapça bir Kur'ân olarak, akıl edersiniz diye...”**^[49]

Amr, dinledi dinledi ve dedi:

– Müsaade eder misin, kavmimle bir görüşeyim?

Mus'ab'ın yüzünde benek benek nûrlar belirdi ve iman dudakları kıpırdadı:

– Görüşünüz ve kararınızı bildiriniz!

Amr, Seleme oğullarının seyyidi ve ulusu idi. Ne var ki, o demde puta tapıyordu. Bir de puthanesi vardı. Hemen gitti, puthanesine girdi. Menaf isimli suratsız puta sokulup:

– Ey Menaf, dedi; bilirsin ki bu kavm senden başkasını istemez! Senin katında bir anda helâk ve mahvetmek gibi bir şey yok mu?

Ve kılıcını Menaf'ın boynuna asıp dışarı çıktı...

Amr b. Cemuh'un ev halkı da kalktılar. Kılıcı, Menaf'ın boynundan aldılar...

Amr, biraz sonra eve döndü ve yine putun karşısına dikildi:

– Ey Menaf! Kılıç nerede? Yazık oldu sana!..

Tabii ki putta ses seda yok... Amr, bununla da kalmadı, öfkeyle haykırdı:

– Ben gidip servetimi Menaf’a harcanmak üzere vasiyet edeceğim!..

Ve başını alıp gitti... O gidince ev halkı harekete geçti, Menaf’ı aldılar, kırdılar ve bir kuyuya attılar...

Amr yine eve döndü, ev halkını huzuruna alıp sordu:

– Nasılsınız?

Cevap verdiler:

– Ey Efendimiz! Biz hayırlı yoldayız. Allah evimizden pislği temizledi...

Amr b. Cemuh’un gözleri ateş ateş yandı ve haykırdı:

– Vallahi, sanıyorum ki siz, bana karşı Menaf’a bir kötülük yaptınız!

– Evet, orası öyle!

– Demek korktuğum başıma geldi?

– Şimdi o şu kuyudadır!..

Amr b. Cemuh, yerinden bir ok gibi fırladı ve gidip kuyunun başına dikildi. Put, kırık dökük, paramparça bir hâldeydi... Hemen kavmine haber gönderdi. Geldiler, Amr’ın etrafında halka halka oldular. Onlara sordu:

– Siz, benim bulunduğum şey üzerinde değil misiniz?

Cevap verdiler:

– Evet, sen bizim seyyidimizsin!

Ve Amr b. Cemuh birden infilak etti.

– Öyle ise, siz şahid olunuz ki, ben, artık Hazreti Muhammed’in izindeyim ve O’na indirilmiş olana iman ettim!

Ve böylece İslâm’a can atıp ebedî kurtuluşa erdi... Artık gönlü İlâhi hakikatın nûrlarıyla pırıldamış bulunuyordu. Hak ve gerçeğin fecrine erince de puta şöyle hitap etti:

– Ey suratsız put! Sende bir kudret olsaydı, başına bu hâller gelmez ve pislik kuyusunun içine atılmazdın..

Kudret ve kuvvet sahibi, rızıkların vericisi, dinin koruyucusu olan yüce Allah’a hamd olsun ki, beni içine düştüğüm zulmetten doğru yol gösterici Ahmed Peygamber vasıtası ile O kurtardı...

O andan itibaren Amr b. Cemuh’un gönül toprağına Resûller Serveri’nin muhabbet damlası düşmüştü. Amr artık Kâbe mumu gibi yanıyor ve pınar pınar çağlıyordu...

Bir gün Seleme oğullarından bazıları Allah Resûlü’nün huzuruna geldiler. Peygamber Peygamberi onlara sordular:

- Sizin seyyidiniz, ulunuz kimdir?
- Cevap verdiler:
- Cedd b. Kays’dır. Fakat kendisinde pintilik vardır.
- Âlemlere rahmet olan buyurdular:
- Hangi dert, hangi kusur pintilikten daha berbat? Sizin seyyidiniz cömert ve ak saçlı Amr b. Cemuh’dur!..
- İşte Amr Hazretleri böyle bir şerefine de sahibi...

Amr b. Cemuh’un selvi boylu, gümüş bedenli, arslan yürekli dört tane oğlu vardı. Muaz isimli oğlu Akabe biatında bulunmuş ve İslâm ile hayat bulmuştu. Diğerleri de hidâyete ermekte gecikmediler ve gönül dudakları ile iman şurubunu yudumladılar...

Amr b. Cemuh’un saâdethanesinde hidâyet kandilleri yanıyor, deste deste inen nûrlar ebedî saâdetin marşını söylüyordu...

Amr’ın sıcak ve şefkatli kucağında yetişen oğulları Hallâd, Muaz, Ebû Eymen ve Muavvez İslâm’ın ilk büyük cengi olan Bedir’e katıldılar. Amr b. Cemuh yaşlı ve bir ayağından yaralı idi. O da bu sefere iştirak etmeyi gönülden arzuladı. Ne var ki, oğulları, aksaklığını öne sürüp Allah Resûlü’nün emriyle ona mâni oldular...

Onu Allah yolundaki cihaddan alıkoyan bu maddi engelin tevlit ettiği acı cidden büyüktü. Bu acı, yüreğine mızrak mızrak saplanıvermişti. O, genişliği gökler ve yer kadar olan Cennete çok susamıştı. Allah yolunda ölmek, ölüp de ölmeyenlerin saâdetine ermek istiyordu...

İslâm’ın zafer tacı Bedir’de pırıldadı ve Bedir cengi son buldu. Şanlı gaziler zafer tacları ile nûr şehri Medine’ye döndüler. Amr b. Cemuh’un içi acı ve ızdırapla damla damla doldu. Bu savaşa katılamamanın ve şehid olamamanın acısı büyüktü...

Nihayet Uhud seferi için emir verildi. İslâm mücahidleri kılıç ve mızraklarını alıp hazırlandılar. Amr b. Cemuh’un içine bir ateştir düştü. Ne pahasına olursa olsun, bu harbe iştirak edecek ve Hak rızâsı için kılıç sallayacaktı... Oğullarını huzuruna çağırıp dedi:

– Yavrularım! Bedir savaşına çıkmama mâni oldunuz, bari Allah yolunda can vermeme mâni olmayınız!..

Evlâtları atıldılar:

– Aziz babamız; Allah seni mazur görmüştür! Allah’ın Resûlü de seferden geri kalmana müsaade etmiştir...

Amr'ın yüzünde oynayan nûrlar ve ziyâlar ve tarifi imkânsız bir celâl şimşegi. Amr Hazretleri ortalığı inletti:

– Yazıklar olsun size! Siz beni Bedir seferinde Cenneti kazanmaktan alıkoydunuz. Uhud seferinde de mi ondan alıkoyacaksınız?

Çocukları boyun büküp dediler:

– Biliyorsun ki, sen yaşlı ve sakatsın. Senin yerine biz dövüşürüz.

– Olmaz! Bu bedende can taşıdıkça ben de Allah yolunda dövüşmek isterim!

Ve hemen Âlemin Fahri'nin huzuruna can attı:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; bu oğullarım, beni sizinle çıkmaktan menediyorlar. Allah'a yemin ederim ki, ben Seninle beraber sefere çıkmayı ve Cennette şu aksaklığım ile aksamayı arzu ediyorum!

İnsanlığın Efendisi onun bu hâline tebessümle bakıyorlardı. Amr bin Cemuh (r.a.) yine tane tane konuştu:

– Ey Allah'ın Resûlü! Sen, benim Allah yolunda çarpışmamı ve şehid düşüp şu aksak ayaklarımla Cennette gezip yürümemi istemez misin?

Allah'ın Sevgilisi buyurdular:

– İstemez olur muyum?

– O hâlde, ey Allah'ın Resûlü; oğullarımın bana ettiği nedir?

– Allah seni mazeretli saymış, cihadla mükellef tutmamıştır.

– Aman ey Allah'ın Resûlü!..

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Mustafa Amr'ın oğullarına dediler:

– Onu menetmeye hakkınız yoktur. Umulur ki, Allah ona şehâdet rütbesini nasip eder...

Gönlü elmas renkli incilerle dolu olan büyük kahraman Amr b. Cemuh (r.a.), taşkın bir cezbe hâliyle haykırdı:

– Ey Allah'ın Resûlü! Sana fedâ olayım!..

Ve hemen silahını kuşanıp yola çıktı, iman aynası berrak yüzünü kibleye döndürüp:

– **Ey Aziz ve Celîl olan Rabbim, dedi; bana şehitlik nasip et. Beni, mahrum ve meyûs bir hâlde ev halkına döndürme!..**

Şâni pek yüce olan Allah, bu samimi Müslümanın duâsını kabul etti. Hazreti Amr b. Cemuh, iman ordusunun safları arasında Uhud'a doğru bir şahin gibi uçtu. Ve iki ordunun müthiş harbi başladı... Bir

tarafıta Allah için canını sebil edenler, bir tarafıta putlar uğruna ebedî azap diyarını boylayanlar.

Sancaklar yükseldi. İman ordusu küfrün beynine şimşek şimşek indi ve kâfirler kaçmaya başladı... İşte ne oldu ise o an oldu. Ve ırmak birden tersine döndü... Okçular yerlerinden ayrıldı, fırsat bu defa küfür ordusunun eline geçti...

İslâm ordusunda dağınıklık baş gösterdi, kâfirler Allah'ın Sevgilisi'ni ok yağmuruna tuttular...

Müthiş an...

Allah'ın âlemlere rahmet olarak gönderdiği ve bütün varlıkların sebebi kıldığı Resûlü kâfirlerin oklarına, kılıçlarına hedef!..

Bu hâli gören Amr b. Cemuh (r.a.), oğlu Hallâd ile birlikte hücumla geçti. Kılıcı sanki yıldırımdan bir kamçı idi. Kâfirleri doğraya doğraya ilerliyor ve avaz avaz bağıırıyordu:

– Allah'a yemin ederim ki, ben Cenneti özlüyorum!..

Gerçekten de özlediği Cennete kavuşmakta gecikmedi. Savaşın bu en çetin anında iman dolu göğsüne saplanan mızraklarla şehid oldu. Peşinden oğlu Hallâd aynı güzel âkıbete uğradı... Son nefesleri Allah yolunda ve Cenâb-ı Ahmedi Muhtar'ın uğrunda noktalandı...

Âlemlerin Serveri, Amr b. Cemuh'un şehid olduğunu görünce şöyle buyurdular:

– Amr, oğlu ile beraber işte şimdi Cennete ayak bastı!..

İşte Amr b. Cemuh (r.a.) böyle bir kahramandı.

Şimdi o ebediyetin altın sabahında saâdet cennetleri içinde ölümsüz hayatını sürdürüyor. Ölüp de ölmeyenlerin vardığı en yüksek makamda; şehidler, siddîkler kafilesinin içinde saâdetle gülümsüyor.

Geride olanlar:

Allah Resûlü'nün şehid olduğu haberi Medine'ye ulaşmıştı. Medine birden dalgalandı, kadınlar çığlık çığlık Uhud'a doğru yola revan oldular. Bunlar arasında Amr b. Cemuh'un zevcesi Hind de vardı. Ne var ki, onun da kocası, oğlu, kardeşi şehid olmuşlardı...

İman âbidesi kadın hiç aldırmadı bile. İslâm mücahidlerine sadece şunu sordu:

– Allah Resûlü nasıldır, siz O'ndan haber verin bana...

– Allah'a şükür, O iyidir.

- Bana O’nu gösteriniz.
- O işte şuracıkta duruyor, git gör...

Hind hemen koştu, Allah Resûlü’nün huzuruna varıp can ve gönülden çağıladı:

- Babam anam sana fedâ olsun, ey Allah’ın Resûlü! Sen sağ olduktan sonra, her felâket hiç gelir bana...

İsmet ve iffet sadeği Hazreti Âişe vâlidemiz de, Uhud savaşı hakkında bir haber almak için kadınlar arasında yola çıkmıştı. O zaman, henüz hicap âyeti inmemişti...

Hazreti Âişe (r.anha), Harre mevkiinde Amr b. Cemuh’un zevcesi Hind’e rastladı. Hind kocası Amr ile oğlu Hallâd ve kardeşi Abdullah’ın cesetlerini taşıyan bir deveyi sürüyordu. Hazreti Âişe ile aralarında şu konuşma geçti. Dirâyet ve zarafet timsali Hz. Âişe sordu:

- Yanında, arkanda ne haber var?

Hind cevap verdi:

- Hayırdır. Allah’ın Resûlü iyidir! O sağ olduktan sonra, her musibet hiçtir.

Hazreti Âişe, devenin üzerinde bulunan cesetlere işaret ederek sordu:

- Kim bunlar?
- Kardeşim Abdullah ile oğlum Hallâd ve kocam Amr b. Cemuh!
- Onları nereye götürüyorsun?
- Medine’ye götürüyorum, orada defnedeceğim!..

Fakat o an deve çöktü ve bir adım ileri atmadı. Zorladılar, çöktüğü yerden kalktı. Medine’ye yöneltilip sürülünce yine çöktü. Başını Uhud’a çevirince şevkle koşuşmaya başladı...

Hind (r.a.), bir ceylan çevikliği ile ileri atıldı ve Allah Resûlü’nün nûr bağışlayan huzuruna varıp dedi:

- Ey Allah’ın Resûlü; deve olduğu yere çöküyor, bir adım ileri atmıyor...

İnsanlığın tacı buyurdular:

- Deve memurdur. Amr’ın herhangi bir vasiyeti, vesairesi var mıdır?

– Evet, Amr, Uhud’a gideceği zaman kibleye dönmüş, **“Allahım! Bana şehidlik nasip et. Beni meyûs ve mahrum bir hâlde evime**

döndürme!” diyerek duâ etmişti.

– İşte bunun içindir ki, deve yürümez... Ey Ensâr topluluğu! Sizden her kim, Allah’a yemin etmişse, ona sadık kalsın...

Ve İnsanlığın Efendisi Hind’e dediler:

– Ey Hind! Kocan Amr b. Cemuh, o sâdıklardandır. Kardeşinin şehid edildiği saate kadar melekler, Allah tarafından onun üzerine kanatlarıyla gölgelik yapmaktan geri durmadılar. Nereye defnedilecek diye bakıp durdular.

Ey Hind! Cennette hepsi, Amr b. Cemuh da, oğlun Hallâd da, kardeşin Abdullah da bir araya gelecek, arkadaş olacaklar...

Hind Hazretlerinin iman dudakları kıpırdadı:

– Ey Allah’ın Resûlü, dedi; ne olur, Allah’a duâ et de, beni de onlarla bir arada bulundursun...^[50]

İşte Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)’in âşıkları böyleydi. İşte imanın nûr dudakları ile muhabbet damlası içinler...

Bir mislini ne tarihin bildiği, ne de insan oğlunun hayal edebildiği bir hakikat...

İşte İslâm’ın altınla doldurduğu kalblerdeki saffet ve ulviyet!..

Yûsuf: 1-2.

Hiz. Muhammed ve İslâmiyet, c. 3, s. 175.

Yûsuf: 1-2.

Hiz. Muhammed ve İslâmiyet, c. 3, s. 175.

ABDULLAH B. AMR B. HARAM

İsmi **Abdullah**, künyesi **Ebû Câbir...** Hazrec'in **Benî Seleme** kolundan.

Gönlü iman ile pırıldayan ve Sonsuzluk Nebisi'nin elinden ölümsüzlük iksiri içen bir bahtiyar...

Son Akabe biatında İslâm ile şereflendi.

Şöyle oldu:

Hac mevsiminde Medine halkından bir kafilâ kâinatın iman beşiği olan Mekke'ye gitmişti. Bunların içinde Abdullah b. Amr da vardı. Daha önce Müslüman olan fakat imanlarını gizli tutanlardan bazıları Abdullah'a dediler ki:

– Ey Ebû Câbir! Sen bizim seyyidimiz ve ulumuzsun... Biz, senin yarın Cehenneme odun olmamanı istiyoruz...

Abdullah b. Amr:

– Siz, dedi; ne istiyorsunuz benden?

Cevap verdiler:

– Senin Müslüman olmanı ve Allah'ın Resûlü'ne biat etmeni...

Bu sözler, onun ipek gönlüne damla damla düştü. Ruhu birden heyecanlandı. Gönül pınarı hidâyet çağrıları ile ürperdi ve dedi:

– Beni Allah'ın Resûlü'ne götürünüz!..

O sırada Akabe biatı vukûbulmuştu. Onu alıp Âlemlere rahmet olana götürdüler. Abdullah şevkle atıldı:

– **Şehâdet ederim ki, Allah bir... Sen O'nun Resûlüsün!..**

Ve içi dışı nûr ile doldu. Allah Resûlü'ne biat edip ebedî saâdetin burcuna kondu...

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi, onu Benî Seleme'ye serdar eyledi...

Abdullah'ın hayatı artık tamamen değişmiş, hakikat nûrlarıyla bezenen ruhu yüceldikçe yücelmişti...

Nihayet Peygamberler Peygamberi Medine'yi şereflendirdiler. Ve arkasından şanlı Bedir muharebesi vukûbuldu. Abdullah (r.a.), bu saâdet zaferinde de bulundu. Bedir ashabından olmak şerefini elde etti... Derken arkasından bir yıl sonra Uhud...

Uhud, Müslümanlık hesabına büyük bir imtihan... 70 sahabinin Cennetlere uçtuğu ve ebedî hayata geçtiği Uhud...

Uhud için hazırlık yapıldığı esnada Abdullah, oğlu Câbir'i geceleyin yatağının başına çağırıp şöyle dedi:

– Yavrucuğum! Bilmiyorum, belki de yarın Uhud günü ilk şehit ben olurum! Sana, baban Abdullah'ın kızlarını hayırla vasiyet ederim. Allah Resûlü müstesna, geride senden daha aziz bir kimse bırakmıyorum!..

Ertesi gün İslâm ordusu Uhud'a doğru ırmak ırmak aktı ve iki ordu birbirine girdi.. Hazreti Abdullah, cenk sahnesine bir şahin gibi süzüldü, cesaret ve şecaatle safların içine daldı... Kılıçlar, mızraklar, şimşek ve şimşek indi ve Hazreti Abdullah Uhud'un ilk şehidi oldu...

Sırtlan yürekli kâfirler o mübârek şehidin cesedini parça parça ettiler... Abdullah'ın mübârek cismi sıcak kumların üstüne parça parça döküldü. Bu hâli gören Âlemin Fahri müteessir oldular. Arkasından Abdullah'ın oğlu Câbir'i huzurlarına çağırıp dediler:

– Ey Câbir! Sana müjdeleyeyim mi?

Hazreti Câbir şevkle atıldı:

– Evet, Ey Allah'ın Resûlü, müjdele!

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi buyurdular:

– Uhud'da şehid olunca, babanı, yüce Allah diriltip ona, “Ey Abdullah b. Amr! Sana, ne yapmamı arzu edersin?” diye sordu. O da, “Ey Rabbim! Ben dünyaya döndürülmemi ve yine senin yolunda çarpışarak tekrar öldürülmemi dilerim.” dedi.[\[51\]](#)

Yüce Allah buyurdu:

– Ben şehidler geri dönmeyecekler diye hükmettim!

– Öyle ise yâ Rab, geride kalanlara bunu ulaştır.

Bunun üzerine Âl-i İmrân sûresinin şu âyetleri nâzil oldu:

– Allah yolunda öldürülenleri sakın ölümler sanma. Bilakis onlar Rableri katında diridirler.

(Öyle ki Allah'ın) lütf-u inâyetinden, kendilerine verdiği (şehidlik mertebesi) ile hepsi de şâd olarak (Cennet nimetleriyle) rızıklandırılır. Arkalarından henüz onlara katılmayan (şehid dindaş)lar(ı) hakkında da, “Onlara hiçbir korku yoktur. Onlar mahzun da olacak değildir” diye müjde vermek isterler...

Onlar Allah'dan (gelen) bir nimetle, (hatta) daha fazlasıyla ve Allah'ın, mü'minlere olan mükâfatını zâyi etmeyeceği müjdesiyle de sevinirler... [52]

İşte gönül evi İlâhi aşkın pırıltıları ile dolup taşan şehidlerin şan ve şerefi...

Hazreti Abdullah b. Amr (r.a.) böyle bir şânın da sahibi...

Hazreti Câbir (r.a.), bu hâdiseyi bizzat kendisi şöyle anlatır:

– Uhud günü, babam yüzü örtülü olarak getirilmişti. Burnu ve kulağı kesilmiş bir hâldeydi. Babamın yüzündeki örtüyü kaldırmak istediğimde, kavmim beni bundan menetti. Sonra, tekrar örtüyü kaldırmak istedim. Yine mâni oldular...

Sonra Allah Resûlü'nün emriyle örtü kaldırıldı. O sırada, ağlayan, feryat eden bir kadın sesi işitildi. Âlemin Fahri sordular:

– Kim bu kadın?

– Amr'ın kızı veya kız kardeşi, Ey Allah'ın Resûlü!

Varlığın sebebi olan Peygamber ona dönüp:

– Sen, dedi; niçin ağlıyorsun?

– Onun için ağlıyorum, ey Allah'ın Resûlü!

– O şehid kaldırılınca kadar melekler onu kanatlarıyla gölgeledikten geri durmadılar.

Câbir Hazretlerinin, örtüyü kaldırıp babasının yüzünü öptüğünü ve Allah Resûlü'nün ses çıkarmadığını da rivâyet ederler...

Uhud eteklerinde açılan kabre Amr b. Cemuh ile Abdullah yan yana kondu. Dünyada birbirlerini seven iki dost, kabirde de kucak kucağa yattılar. Onların kabri misk gibi âleme güzel kokular saçtı...

Aradan altı ay geçti. Hazreti Câbir babasının kabrinin yanına başka bir şehid defnetmek üzere bir çukur açtı. Babasının cesedinin tar ü taze olduğunu ve hiçbir noktasının bozulmadığını hayretle gördü...

İşte ölüp de ölmeyenler...

Kimde vardı böyle aşk kimde vardı bu iman;

Sen ey gönül; bir nefescik olsun yan!..

Kâinatın Efendisi'nin elinden ölümsüzlük iksiri içenlere ve Kur'ân'ın gerçekler cennetini gönlülerine alıp toprağa girenlere ölmek yok,

ebedî bir hayat vardır...

İşte sahabiler bu hayatın sahibidir. Çünkü onlar, Allah Resûlü'nün güneşlerden parlak nûrunu iman dudakları ile içtiler. İrfan semaları, O'nun hidâyet yıldızları olan ashabıyla avizeleşti. Onlar, O mukaddes güzelin yolunda toz oldular. Hakikat-i Muhammediye denizinden bir damlacık serinlik alabilenlere ne mutlu...

O'nun aşkı gönüllerde ne büyük fırtınalar kopardı. İşte bir başka âşıkını da şöyle zârı zârı ağlattı:

NÂT-I ŞERİF

**“Niyâz-i afv için yokken yüzüm pek yâ Resûl-Allah!
Uzaklardan el açdım ürkek ürkek yâ Resûl-Allah!**

**Sarar hengâme-i savt ü sadâ eflâki, kopdukça
Derûn-i dilden âvâz-i “Dahilek yâ Resûl-Allah!”**

**İradem gitmiş elden, kalmışım vâdi-i hayrette;
Dirîğâ etmişim isyânı meslek yâ Resûl-Allah!**

**Hatâdır muhtevâ-yi defter-i a'mâl-ü ef'âlim;
Yed-i lûtfunla bir hatt-i atâ çek yâ Resûl-Allah!..**

**Ezelden bende-i müştâkım, rü'yâda olsun tek
Nasîb olsun da dîdâr-i mübârek yâ Resûl-Allah!..**

**Kapundur mültecâ-yi ins ü cin dünyâda, ukbâda;
Kemâl ister mi senden gayri destek yâ Resûl-Allah!..”**

(Merhum Kemal Edib Kürkçüoğlu)

İbn-i İshak.

Âl-i İmrân, 169-171.

Âl-i İmrân, 169-171.

İbn-i İshak.

SAHABİLİK

Sahabileri nasıl anlatsak ki.. Onlar, Asr-ı saâdet günlerinin sönmez parıltılarıdır. Peygamber bağında yetişen bu hidâyet goncaları, Muhammedî muhabbetin eşsiz örneğidirler...

Kurulan iman semasının da yıldızıdır. Cihanın evvelinde ve sonunda eşi ve benzeri bulunmayan bu yüksek Peygamber (s.a.v.), o ümmileri imam etti. Köleleri âhiret ve fazilet melikleri yaptı. Öyle bir saâdet çağlayanı köpürüp yükseldi ki, kan akan vâdiler nûr ve muhabbet nehirleri hâline geldi.

Varlığın sebebi olan yüce Peygamber, fikirlere, idraklere, gönüllere gaybe giden yolları açtı. Şuur gözlerine hikmet sürmesini çekerek cihanın sırlarını bir bir gösterdi. Ömür ırmaklarını kevserleştirip Cennet gölüne akıttı. Dalgın semalarını, sessiz toprakların, ağaç ve yaprakların, görünmez varlıkların sırrını öğretti; zerrelerin, kürelerin “**Allah Allah**” diyen seslerini duyurdu...

O güzellik cihanında neler neler olmadı ki... Az bir suya batırdığı mukaddes parmaklarını, mucize muslukları yaparak susayan ashabına içirdi. O sudan bir yudum içenler ebediyetin tacını başlarına kondurdu. İşte sahabi ve sahabilik...

İman ve aşkın en muhteşem örneğiydi onlar. Onları yine belalı Uhud'da nokta nokta, çizgi çizgi takip edeceğiz...

Okçular yerlerinden ayrılmış, o müthiş ân gelip çatmıştı. İslâm mücahidleri o yana bu yana koşup duruyorlardı. Âlemlere rahmet olan sahabilerine hitap ettiler:

Ey Allah'ın kulları! Bana doğru geliniz... Allah'ın kulları, bana doğru geliniz!..

Sahabiler demetinden 30 kişi hemen Allah Resûlü'nün huzuruna koşup haykırdı:

– Ey Allah'ın Resûlü! Senin yanından hiç ayrılmamak üzere yüzüm, yüzünün önünde siper ve kalkan, vücudum vücuduna fedâdır!.. Sen, Allah'ın selâmetinde olasın...

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, müşrikler tarafından çevrildi. Taşlar, oklar,

kılıçlar ve mızraklar hep O'nu hedef aldı. İnsanlığın kurtarıcısı ve âlemlerin tacı:

– **Allah yolunda vücudunu kim bize satar, fedâ eder?**, buyurdular.

Ensârdan beş kişi sıçrayıp ayağa kalktılar. Allah Resûlü'nün önüne durup kendi vücutları ile O'na siper oldular. Atılan oklar, mızraklar onların iman dolu sinelerine saplandı. Çarpışa çarpışa şehid oldular...

Bu büyük kahramanlardan biri 14 yerinden yaralanıp yere düştü. Vücudundan oluk oluk kanlar akıyor ve dudaklarından kelime-i tevhid nağme nağme dökülüyordu...

Kâinatın biricik yaratılış sebebi emir buyurdular:

– **Onu, benim yanıma yaklaştırınız!**

Yaralı mücahidi saâdetli huzura getirdiler. Peygamberler Peygamberi, ayağını onun başına yastık yaptı. O kahraman, son nefesini verinceye kadar başı, Allah Resûlü'nün mübârek ayağının üzerinde kaldı ve ayağına yer etti...

Ne devlet, ne saâdet ki, Allah Sevgilisi'nin ayağı üzerine baş koyup ebedî âlemlere bir kuş gibi uçtu...

Yine bu arada Allah'ın Resûlü 12 kişilik sahabileri ile bir köşede sıkışıp kaldı.

Müşrikler kitle hâlinde saldırıya geçtiler. Bir amansız cenk başladı... Kâfirler sırtlanlar gibi saldırıyordu. Ve bütün hedefleri Allah'ın Resûlü idi. Müşriklerden bir grup, haykıra haykıra Allah Resûlü'nün üstüne üstüne geldiler. Âlemin Fahri sahabilerine dediler:

– Şunları kim karşılar?

Talha b. Ubeydullah atıldı ve haykırdı:

– Ben, ey Allah'ın Resûlü!

– Senin gibi daha kim var?

Ensârdan bir zât ileri fırladı:

– Ben, ey Allah'ın Resûlü!

Ona emir buyurdular:

– Haydi, sen karşıla!..

O sahabi, bir ok gibi ileri atıldı ve çarpışa çarpışa şehid oldu.

Yine azılı kâfirlerden bir grup Kâinatın Efendisi'ne doğru gelmeye başladı. Allah'ın Resûlü yine:

– **Şunlara kim karşı koyar?**, diye sordular...

Kanının her zerresinde bir volkan yatan Hz. Talha b. Ubeydullah yine kükredi:

– **Ben, ey Allah'ın Resûlü!**

Varlığın sebebi olan Peygamber buyurdular:

– Senin gibi daha kim var?

Yine Ensârdan bir zât şevkle atıldı:

– Ben!

– Haydi, onları sen karşıla!..

O gönlü duru iman eri gitti, müşriklerle göğüs göğüse çarpıştı ve sonunda şehid düştü...

Nasipsiz kâfirler bir türlü Allah Resûlü'ne fırsat vermiyorlar ve durmadan hücum ediyorlardı. Yine yeni bir birlik nâra ata ata saldırıya geçti.

– Şunlara karşı duracak kim var?

Yine Hz. Talha b. Ubeydullah:

– Ben, dedi.

Yine aynı soru:

– Senin gibi daha kim var?

Yine Ensârdan bir zât ileri atıldı ve o da diğerleri gibi şehid oldu.

Derken yeni bir birlik daha Peygamberler Peygamberine karşı hücumla geçti.. Yine aynı sorular, aynı cevaplar verildi ve Talha b. Ubeydullah'dan başka kimse kalmadı...

Nihayet sıra ona geldi, o iman âbidesi, İslâm'ın şanlı mücahidi bir arslan gibi cenk meydanına yürüdü ve kılıcını yıldırımından bir kamçı gibi kullandı. Ne kadar kâfir varsa kaçacak delik aradılar ve ortalık bir anda toz duman oldu. Bir kâfirin feryadı gökleri tuttu:

– Öldüm!..

Kâfirleri ot biçer gibi biçen Hz. Talha b. Ubeydullah, kan damlayan kılıcı ile Allah Resûlü'nün önüne gelip durdu...

Bizzat kendisi anlatıyor:

– Gördüm ki, İslâm ordusu bozguna uğradı. Müşrikler hücumla geçti ve Resûl-i Ekrem'i her yandan kuşattı...

Önünden mi, arkasından mı, sağından mı, yoksa, solundan mı gelen taarruzlara karşı duracağımı bilmiyordum.

Kılıcımı çekip bir kere önden, bir kere de arkasından gelenleri uzaklaştırdım. Nihayet dağıldılar.

İnsanlığın ufku ve Resûller Resûlü, en tehlikeli anda Talha'ya:

– **Bana kendini fedâ eder, siper yapar mısın?** diye sordular...

Talha (r.a.), en taşkın bir cezbe hâliyle atıldı:

– Anam babam Sana fedâ olun, Sen emret, ey Allah'ın Resûlü!

İşte sahabi ve sahabideki aşk... işte iman?..

İnsanlık buna ne buyurur? Ey dertlerle bikarar olmuş insan! Gel, asr-ı saâdet aynasında kendini seyret! Gel, sahabilerdeki aşkı, imanı bir kere olsun gör!

Ben ancak şöyle diyebilirim:

**İmansız erilemez, yüksek hisse, idrâke,
Beşeriyet tâbi ol, gel o şâh-ı “Levlâk”e!..**

Peygamber aşkının zirve noktası Talha b. Ubeydullah (r.a.), Uhud günü **kahramanlığın, aşkın, iman**ın şâhikasını gösterdi.

Şöyle oldu:

Müşriklerin keskin nişancılarından biri, Nebiler Nebisi'ni nişan alıp, okunu yayına yerleştirdi ve attı. Ok havada vızıltılar çıkararak geliyordu...

Talha b. Ubeydullah (r.a.), okun Peygamberler Peygamberi'ne isabet edeceğini anlayınca, O iki cihanın efendisini korumak için elini oka karşı tuttu. Ve yıldırım gibi gelen ok, Hz. Talha'nın elini delip geçti. Sadece şehâdet parmağı duruyordu. Elinin diğer kısmı oka hedef olmuş ve parça parça yere dökülmüştü...

Hazreti Talha acıdan kıvranırken Allah'ın Resûlü ona hitap ettiler:

– **Eğer Bismillâh diye idin, halk, sana bakışirlarken, melekler seni göklere yükseltirlerdi...**

Ve ilâve ettiler:

– **Yeryüzünde gezen Cennetlik bir kimseye bakmak isteyen, Talha b. Ubeydullah'a baksın.**^[53]

Varlığın sebebi olan Peygamber, yine buyurdular:

– **Uhud günü yeryüzünde sağımda Cebrâil'den, solumda Talha'dan başka yakın bir kimse bulunmadığını gördüm!..**

Hazreti Talha, o sahabiler sarayının altın adamı, o gün öyle şevkle kılıç salladı ki, kâfirlerin bile aklı kamaştı.

Allah Resûlü'ne kendi vücudu ile siper oluyor, vücuduna oklar saplandıkça sadece kıvranıyor, hiç ses çıkarmıyordu. O gün baş ve gövde damarlarından biri kesilmişti. 66 yerinde yarası vardı. Ve çok kan kaybından bayılıp olduğu yere yığılıvermişti... Kâinatın Efendisi o ân Sıddîk-ı Ekber'e seslendiler:

– **(Yâ Ebâ Bekir!) Amcanın oğlu ile ilgilenmeni sana tavsiye ederim!..**

Hilm âlemi yüce Sıddîk (r.a.) koştu, onu baygın bir hâlde görünce haykırdı:

– Vah Talha, vah Talha!..

Ve yüzüne su serpmeye başladı. Hazreti Talha usul usul gözlerini açtı ve kendine gelir gelmez iman dudakları kıpırdadı:

– Allah'ın Resûlü nasıl?

Hiz. Ebû Bekir cevap verdi:

– İyidir. Beni, sana O gönderdi!..

Yerde kanlar içinde yatan yaralı arslan birden kükredi:

– Allah'a şükürler olsun. O, sağ olduktan sonra, her musibet hiçtir!..

İşte aşk, işte iman, işte dâvâ-i Muhammedî uğruna kanını, canını sebil eden gerçek kahramanlar... İşte sahâbi ve sahabilik... Onlar gönülden sanki şöyle haykırıyorlardı:

**Canımın canısın yâ Resûlallah,
Cihan sultanısın yâ Resûlallah!..**

**Övmüş de yaratmış yüce Rab seni,
Şefaât kânısın yâ Resûlallah!..**

Peygamber aşkında zirveleşen yüce sahâbi Talha b. Ubeydullah (r.a.) yaralanıp düşünce Allah'ın Resûlü gitti, onun bedenini mübârek eli ile sığadı ve gönlünün tâ derinliklerinden gelen bir sesle:

– **Allahım, dedi; O'na şifa ve kuvvet ver!..**

Talha (r.a.) birden doğruldu ve hiçbir şey olmamış gibi düşmana saldırdı. Böylece, Peygamber mucizesi Uhud eteklerinde güneş güneş pırıldamış oluyordu...

Savaşın o müthiş ânında bir azılı kâfir, yelesi ve kuyruğu kara, kızıl ve doru bir at üstünde deli gibi geldi ve karanlık ağzını açıp avaz

avaz bağırdı:

– Ben, Ebû Zâtülved'im! Gösteriniz bana Muhammed'i (s.a.v.)!

Şanlı sahabi Hazreti Talha (r.a.) hemen atıldı, o kâfirin önüne bir duvar gibi durdu. Kılıcını şimşek şimşek indirip atın bacaklarını doğradı. At, kuyruğunu iki bacağının arasına sokup olduğu yere çöktü. Talha Hazretleri bir arslan gibi sıçradı, mızrağını azılı kâfirin tâ gözbebeğine saplayıp yere yuvarladı ve onu bağırta bağırta öldürdü...

Bu manzarayı tatlı bir tebessümle seyreden Allah Sevgilisi şöyle buyurdular:

– **Hayırlı Talha!..**

İşte, 11 yaşından altmış yaşına kadar Peygamber aşkıyla yanan ve yeryüzünde yürür şehid gibi gezen büyük sahabi...

O, şehid olmak için Allah'a vermiş olduğu sözü yerine getirenlerden biriydi... Bütün ömrünce Allah Resûlü'nün mübârek yoluna baş koymuştu. Hayatında Cennetle müjdelenmişti...

Bizzat kendisi anlatıyor:

Sahabiler, bedevî cahil bir Arab'a dediler ki:

“Mü'minlerden öyle yiğitler var ki, Allah ile olan ahidlerinde sadâkat (harp meydanlarında sebat) gösterdiler. Onların bir kısmı, ahidini yerine getirdi (şehid oldu). Bir kısmı ise şehid olmayı bekliyor.”^[54]

Âyetlerindeki şehid olmayı bekleyenlerin kimler olduğunu Allah'ın Resûlü'nden sor.

Sahabiler, Resûller Serveri'ne saygılarından dolayı bunu sormaya cesaret edemiyorlardı.

Bedevî, Resûller Serveri'ne bunu sordu. Allah'ın Resûlü cevap vermediler. Yine sordu, yine cevap alamadı.

Sonra ben, Mescid-i Nebevî'nin kapısından çıktım. Üzerimde yeşil bir elbise vardı. Nebiyyi Muhterem beni görünce:

– **Bir kısmı ise şehid olmayı bekliyor!**

Onların kimler olduğunu soran kişi nerede? diye sordular.

Bedevî şevkle atıldı:

– Benim, ey Allah'ın Resûlü, buradayım!

Allah'ın Resûlü beni işaret ederek buyurdular:

– **İşte bu, şehid olmayı bekliyor olan kişilerdendir.**^[55]

Dirayet ve zarafet timsali Hazreti Âişe'den:

(Babam) Ebû Bekir bir gün, Allah Resûlü'nün huzuruna girmişti. Resûl-i Kibriya ona:

– Yâ Ebâ Bekir, dedi; sen, Allah'ın Cehennemden azad ettiği kişisin! Ondan önce, kimseye böyle **Atik** ismi verilmemiştir.

Sonra, Talha b. Ubeydullah büyük huzura girdi. Resûlullah ona da:

– **Ey Talha, buyurdu; sen şehid olmayı bekleyenlerdensin!**

Kâinatın, yüzüsuyu hürmetine yaratılmış olduğu Cenâb-ı Peygamber böyle demişti onun için... Gerçekten de o öyle olacaktı. Altmış yaşında, Cemel vak'asında, atılan bir okun tesiriyle sonsuzluk âlemine geçecekti...

Cemel vak'asında Hazreti Âişe (r.anha)'nın devesini çekerken bir mızrak darbesi yedi ve bekâ âlemine oracıkta göçtü...

İslâm ile şereflenenlerin ilklerinden... Cennetle müjdelenen saâdet kadrosundan...

Onbir yaşından altmış yaşına kadar Peygamber aşkıyla yanan ve yeryüzünde yürür şehid gibi gezen büyük sahâbi... Büyük ki, hem ne büyük! Bütün ömrünce Cenâb-ı Ahmedî Muhtar (s.a.v.)'in muhabbet havuzuna akan bir gönül taşıdı... Allah'ın yenilmez arslanı ve evliyalar sultanı Hz. Ali (k.v.), onun kanlı naaşını yere serilmiş görünce kendini tutamadı. Yüzündeki toprağı silerek ve iplik iplik gözyaşı dökerek şöyle dedi:

– **Yâ Talha! Yıldız dolu bu semanın altında seni toprağa serili görmek bana çok acıdır. Keşke ben yirmi yıl evvel ölseydim de bugünü görmeseydim!..**

Allah onlardan râzı olsun...

**Benim şâhâne gönlüm bir gonca güle âşık,
Sevgilinin yolunda ayaklarım dolaşık...**

Tirmizî, Sünen, c. 5, s. 644.

Ahzab: 23.

Tirmizî, Sünen, c. 5, s. 645.

Tirmizî, Sünen, c. 5, s. 644.

Ahzab: 23.

Tirmizî, Sünen, c. 5, s. 645.

ŞEHİDLER... ŞEHİDLER...

Söz Âkif'in:

“Şüheda gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...

O, rükû, olmasa, dünyada eğilmez başlar!..”

Uhud günü, Allah Resûlü'nün önünde et ve kemikten bir hisar çevirenler arasında Şemmâs b. Osman da vardı...

Kâinatın Efendisi, sağına, soluna dönüp baktıkça hep, Şemmâs'ın, kılıcı ile kendisini korumaya ve kâfirleri uzaklaştırmaya çalıştığını görüyordu. Bir ara, Allah'ın Resûlü, müşrikler tarafından iyice kuşatıldı ve tehlike büyüdü. Hazreti Şemmâs hemen atıldı, kendi vücudunu Allah Resûlü'ne kalkan yaptı. Oklar ve mızraklar Şemmâs'ın vücudunu delip geçti ve Şemmâs, âlemlere rahmet olanın önünde vurulup yere düştü...

Artık Şemmâs'a bekâ âleminin kapısı açılmış bulunuyordu. Şehid edildiğinde 34 yaşında idi...

Varlığın sebebi olan Peygamber şöyle buyurdular:

– Şemmâs'ı, kendime siper ve kalkan gibi buldum!..

Cihan günlerini saâdet Cennetlerine döndüren Peygamberler Peygamberinin sahabileri işte böyleydi...

Neye yarar ki yaşamak,

Gönülde bu aşk olmasa.

Hayat ancak çelik-çomak,

İman ile meşk olmasa!..

Yine Uhud sahnesindeyiz... Sahabiler sonsuzluk Nebisi'nin etrafında birer pervane... Ebû Üseyre isimli sahabe ileri atıldı, müşriklerden azılı bir kâfirle karşılaştı ve vuruştı... Önce, birbirlerine kurt gibi bakıştılar... Kâfirlerin gözleri hançer hançer.. Karanlık ağzını açıp böğürdü:

– Senin kanını akıtacağım!..

Ebû Useyre haykırdı:

– Asıl ben seni Cehenneme havale edeceğim!..

Birbirlerine Şimşek Şimşek girdiler. Ebû Üseyre (r.a.), bir darbede kâfiri yere yuvarladı ve göğsüne oturup kılıcını gırtlağına dayadı. Ve o nûrsuz adamı, koyun boğazlar gibi boğazladı.

Tam üzerinden kalkıyordu ki, Hâlid b. Velîd (henüz Müslüman olmamıştı), bir at üzerinde yetişip Ebû Üseyre'yi arkadan mızrakladı. Mızrağın ucu, mübârek sahabinin göğsünden dışarı çıktı. Ebû Üseyre (r.a.), oracıkta sonsuzluk âlemine geçti...

HAZRETİ HANZALA

Uhud şehidlerinden biri de o... Evs kabilesinin ileri gelenlerinden. Gönlü elmas renkli incilerle bezeli. Allah Resûlü'nün bağı yanık âşıklarından ve O'nun yolunda şehid olanlardan... İslâm olmazdan evvel de güzel ahlâkı ile temeyyüz etmiş, bir tarafa çekilerek inzivagâhında ibâdet ve meşgul olmuştu...

Hanzala, iman ve İslâm ile pırıl pırıl aydınlanırken, babası Ebû Âmir küfür de dalâlet batağında çırpınıyordu...

Kâinatın biricik yaratılış sebebi, Allah'ın Sevgilisi, İnsanlığın Efendisi Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.), Medine'ye teşrif ettiklerinde Hazreti Hanzala sevincinden ve saâdetinden uçacak gibi olmuştu.

İslâm kılıcı iman kılıfından sıyrılınca cenk meydanlarına koşanların başında Hazreti Hanzala da vardı... İslâm'ın büyük zaferi Bedir'de de bulundu. Ve şanlı kılıcı ile nice imansızın ciğerini deldi...

Nihayet Uhud...

Uhud cengi için hazırlık yapılırken Hazreti Hanzala nikâhlanmış bulunuyordu. Ertesi Cumartesi günü zifaf olacaklar, sabahleyin de Uhud'da çarpışacaklardı...

Hanzala (r.a.), Âlemlere rahmet olana hâlini arzetti:

– Ey Allah'ın Resûlü! Geceyi Medine'de âilemin yanında geçirmeme müsaade eder misiniz?

Kendisine müsaade verildi...

Gönlü nûr ırmakları ile pırıl pırıl yıkanan Hazreti Hanzala, sabah olur olmaz yatağından fırladı, Uhud'a yetişmek için yola koyuldu. Ne var ki acelesinden gusûl abdesti bile almayı unutmuştu.

Karısı Cemile, kavminden 4 kişi çağırdı. Hanzala ile o gece zifaf olduklarını söyleyin doğacak çocuğun da Hanzala'ya ait bulunacağına onları şahid tuttu...

Şâhidler Cemile'den sordular:

– Buna neden lüzum gördün?

Cemile cevap verdi:

– Rüyamda semanın açıldığını ve Hanzala'nın içeri girdikten sonra kapandığını gördüm!

– E!.. Ne varmış bunda?

– Öyle ümid ediyorum ki Hanzala şehid olacak!..

• • •

Yüce gönüllü din eri Hanzala, Uhud’a vardı ve İslâm saflarının arasına karıştı...

Ve beklenen saat gelip iki ordu birbirine tosladı...

Hazreti Hanzala bir arslan gibi cenk sahnesine süzüldü, müşrikler bozulup kaçarken Ebû Süfyan’ın peşine düştü. Kılıcını sıyırıp önünü kesti ve haykırdı:

– Ben, Allah Resûlü’nün düşmanlarını yaşatmam!

Bir darbede atın bacaklarını doğradı. At, acı bir çığlık koparıp olduğu yere çöktü. Hanzala Hazretlerinin pençesi Ebû Süfyan’ın yakasına geçti, çektiği gibi Ebû Süfyan’ı altına alıverdi. Ebû Süfyan’ın feryadı Uhud’da yankılar yaptı:

– Ey Kureyş cemaati yetişin! Ben Ebû Süfyan’ım... Hanzala, beni kılıçla doğramak istiyor...

Fakat Ebû Süfyan’ın imdadına gelen yoktu... Ebû Süfyan çıldıracak bir hâle gelmişti ki, bir kâfir yetişip Hazreti Hanzala’yı arkasından mızrakladı. Hanzala, mukabele etmek istedi ise de ikinci bir darbe ile yere düştü... Kâfirin kılıcı, Hanzala’nın vücuduna birkaç kere girip çıktı ve o yüce kahraman şehâdet şerbetini yudumladı.

Hanzala şehid düşünce, Allah’ın Resûlü onun melekler tarafından yıkandığını gördü ve dedi:

– **Ben, Hanzala’yı meleklerin, gökle yer arasında, gümüş bir tepsi içinde yağmur suyu ile yıkadıklarını gördüm!**

Bu sebeple Hazreti Hanzala “**Melekler tarafından yıkanan Hanzala**” diye anılır... Hatta kendi kabilesi onunla iftihar eder:

– **Melekler tarafından yıkanan Hanzala bizdendir!,** derlerdi...

• • •

İşte sahabi ve sahabilik... Âlemde böyle kahramanlar olmasaydı, insanlığın bahtı bir türlü gülmezdi... Bugün dünya böyle insanlardan mahrum olduğu için başına topraklar saçıp durmadadır... Bugün cihan günleri ateş şimşekleri gibi yakıcı olmuştur...

İnsanlık âlemi, Allah’ın Resûlü’nü bilememenin ve sevememenin ızdırabı içinde kıvranmaktadır...

Ne güzel demişlerdir:

“**Sana ey Şâh-ı Rusûl uymayanın bitmez işi,**

Bu Leheb gibi anın “Tebbet” olur serzenişi!..”

Taşların, ağaçların ve bütün varlıkların selâm verdiği ve hasretiyle yandığı bu yüce Peygamberi tanıyamamak ve bilememek ne çetin bir azabdır.

Şimdi buraya bir nokta koyup Mevlânâ Hazretlerini dinleyelim:

“İncil’de Hazreti Mustafa’nın, O Peygamberler Serveri’nin, O safa denizinin adı vardı;

Sıfatları, şekli, savaşı, orucu ve yemesi anlatılmıştı.

Hristiyan taifesi, İncil’de, o hitabe geldikleri zaman sevap için; yüce adı öperler, lâtif vasfa yüz sürerlerdi.

Fitnenin zuhuru ânında o taife, fitneden ve kargaşalıktan emin kaldılar. Onlar, o şerli emirlerin ve vezirlerin şerlerinden emin oldu; **AHMED** (s.a.v.) adının sığınağında korunmuşlardı...

Onların nesli de çoğaldı. Cenâb-ı Ahmed’in nûru, bunlara yardım etti, yâr oldu.

Hristiyanlardan, **“AHMED”** adını hor tutan diğer fırka. Fitnelerden ve o tedbiri de şom, fitnessi de şom vezirin yüzünden hor ve hakir bir hâle geldi.

Ey hakikat talibi! Hazreti Ahmed (s.a.v.)’in mübârek adı böyle yardım ederse, acaba nûru nasıl korur, yetişir?

“AHMED” adı sağlam bir kale olunca, O emin ruhun zâtı, ne olur? Düşünün!..”

Evet,

Ey insan! Kulağını iyice bir aç da bu sözleri akıl sultanına ulaştır! Sen, Cenâb-ı Ahmedi Muhtar (s.a.v.)’in yoluna baş koymazsan, sana aydın gün bile gecedir... Ey karanlığın dehlizinde hayat arayan; bir kerecik o cömertlik güneşinden tarafa bak!..

Sana canım fedâ yâ Resûlallah,

Sensin derde devâ yâ Resûlallah.

Cürm-ü isyanım çok, netti âh netti;

Beni nefs-ü hevâ yâ Resûlallah...

Ümitvarım elbet lûtf-u fazlından,

Etme beni cudâ yâ Resûlallah...

***Hasretle âşıkım gül cemâline,
Göreydim bir defa yâ Resûlallah..***

***Dergâha yüz sürdüm, “Dahîlek” deyip,
Fakîrim, kıl atâ, yâ Resûlallah...***

***Perişan bir kulum, figan eylerim,
Sen yetiş imdâda yâ Resûlallah...***

***Benim yaptıklarım şerden gayri ne?
Bende bütün hatâ yâ Resûlallah...***

***Rahmetenlil-âlemînsin, kerem kıl,
Muhtacım irşâda yâ Resûlallah...***

***Necatî'yim, gönül derdime senden,
Diliyorum şifâ yâ Resûlallah!..***

HABİB-İ KİBRİYÂ'YI NASIL SEVERLERDİ?

Peygamberler Peygamberinin saâdet havuzuna bir muhabbet sultanı olarak atılan sahabiler O'nu, canlarından aziz, cânanlarından üstün tutuyorlar ve her vechile bu bitmez tükenmez aşkı dile getiriyorlardı...

Bir gün Cenâb-ı Ali (k.v.)'ye soruldu:

– **Peygamber aleyhisselâma olan sevginiz nasıldı?**

Allah'ın yenilmez arslanı ve evliyalardan sultanı şöyle dedi:

– **Vallahi, malımızdan, evlâdımızdan, ana babamızdan, soğuk suya olan arzu ve iştihakımızdan Hazreti Resûlüllah'a olan sevgi ve muhabbetimiz daha fazla idi...**

Nasıl sevilmesin o ki, o yüzden var olduk. O cihanın kıblesi, Allah'ın Sevgilisi, mahkeme-i Kübrâ'nın şefaât tacı, Sidre-i Muntahâ'nın hususi misafiri idi...

Şimdi O'nun nûruna pervane olan sahabiler demetinden birini daha sunuyoruz:

İsmi **ZEYD**, künyesi **EBÛ TALHA**.

Medineli sahabilerin ileri gelenlerinden. Neccâr hanedanına mensup...

İslâm'a girişindeki vesile de enfes.

Sevdiği ve izdivacına talip olduğu kadın, Müslüman. Hem öyle bir Müslüman ki, biricik oğlunu Allah Resûlü'nün mübârek hizmetine verenlerden... Ve saâdet tacını başına koyan ilklerden...

Bir gün Ebû Talha ona gitti ve dedi:

– Senin izdivacına tâlibim, ne dersin, ey Enes'in annesi?

Ondan şu cevabı aldı:

– Benim de sende gözüm var... Senin gibi bir er reddolunmaz. Lâkin sen şu anda kâfirsin!.. Evlenmemiz mümkün değil... Seni Müslüman olarak istiyorum ve bundan başka senden hiçbir şey dilemiyorum!..

Ebû Talha'nın dudakları kıpırdadı:

– Bana biraz müsaade ver de düşüneyim!

Ebû Talha gitti, düşündü, dönüp geldi ve en taşkın bir cezbe hâliyle haykırdı:

– **Şehadet ederim ki Allah birdir ve Hz. Muhammed O'nun Resûlü'dür!..**

Ümmü Süleym şevk içinde sesini yükseltti:

– Yâ Ebâ Talha! Hiçbir mehir istemeksizin seninle evlenmeyi kabul ediyorum!..

Ve oğlu Enes b. Mâlik'e dönerek:

– Yâ Enes, dedi; kalk, artık, benim nikâh akdimi yerine getir!..

Ebû Talha saâdetinden uçacak gibi oldu, içi dışı iman, nûr, ışık ile doldu ve ezelî Müslümanın bir anda ruhu hakikat burcuna kondu...

Ebû Talha için yeni, yepyeni bir hayat başlamış oluyordu. Mekke'de fışkıran nûr, Medine'de karar kılmıştı. Medine'deki Müslümanların sayısı günden güne artıyordu. Ebû Talha, nûr ırmakları ile yıkanmış, ikinci Akabe biatında Sonsuzluk Nebisi ile buluşmuştu.

Ve nihayet Nûr-u Cihan Medine'yi şereflendirdiler. Gökten gelen devlet artık Medine'yi saâdet cennetine döndürmüş bulunuyordu...

Şimdi Ebû Talha Allah Resûlü'nün etrafında bir pervaneydi... Nefes nefes O'ndan nûr devşiriyordu. Gönlü elmas renkli incilerle bezenmişti. Risâlet-i Ahmediyye güneşinin ışıkları akıl sultanının sarayını çiçek çiçek aydınlatmıştı...

Gönlü, iman ve aşk ile fıkırdayan Ebû Talha (r.a.), Allah yolunda döğüşkenliği, kahramanlığı ile tanınmıştı... Hele ok atma sanatında eşsizdi...

Bedir'den başlayarak bütün gazâlarda bulundu ve nice bin kâfirin ciğerini oku ile deldi...

Hele Uhud'da gösterdiği kahramanlık...

İslâm'ın müthiş imtihanı Uhud gazâsında, Allah'ın Resûlü'ne vücudunu siper etti...

Sonsuzluk Nebisi'nin önünde bir âbide ihtişamı ile duruyordu. Peygamber-i Âlişân'ın önüne ok çantasını sermişti. Kâh ok, kâh nâra atıyordu.

Sesi gâyet heybetli.

Kâinatın Efendisi, buyurdular:

– **Asker içinde Ebû Talha'nın sesi, yüz kişiden hayırlıdır!..**

Ebû Talha Hazretlerinin çantasında 50 ok vardı. Ebû Talha (r.a.):

– **Benim canım Senin uğrunda kurban, benim yüzüm ve sînem Senin için kalkan!** diyerek bağıırıyordu. 50 oku birer birer atarak tüketti...

Düşmandan yağan okların nerelere düştüğünü görmek için, Allah'ın Resûlü, başını uzatıp bakmak istedikçe:

– **Babam, anam Sana fedâ olsun ey Allah'ın Resûlü, sakın yükselme! Düşman oklarından bir uğursuz okun Sana isabet etmesinden korkarım; işte göğsüm, Senin göğsünün önünde (siper)dir!** diyor; ve Varlığın Tacını, varlığın yüzüsuyu hürmetine var olduğu o muazzez başı kendi başı ile perdeliyordu...

Azılı kâfirler Kâinatın Fahri'ne kuduz sırtlanlar gibi saldırıyordu. Ebû Talha (r.a.), son oku eline aldı ve haykırdı:

– **Ey Allah'ın Resûlü! Bizi işlet, ok atmaktan durdurma... Allah beni Sana fedâ etsin!..**

Varlığın sebebi olan yüce Peygamber, yerden bir ağaç dalı alıp buyurdular:

– **Ey Ebû Talha! At bunu da iyi bir ok olarak!**

Ebû Talha'nın elinde o gün üç yay kırılmıştı. Resûl-i Ekrem Efendimiz yayında ok dolu çanta ile kimin geçtiğini görse, ona:

– Ok çantanı, Ebû Talha'ya ver! diye emir buyuruyorlardı...

İşte Ebû Talha Hazretleri böyle bir kahramandı. Huneyn cenginde tek başına 20 kâfiri tepeledi... Hayber gazâsında da Allah Resûlü'nün hemen yanibaşında cenk etti... Bütün gazâlarda akıllara hayret veren kahramanlıklar gösterdi...

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın bütün mahlûkatın Peygamberi, fâni dünyaya vedâ ettikleri zaman, mübârek kabri Ebû Talha kazdı ve kazmanın ucuyla deştiği simsiyah toprak içinde, âlemleri haleleyen, cihanları süsleyen nûrun madde ölçüsüne göre, bir tabutluk çukurunu hazırladı... Ve gözyaşları şebnem damlaları hâlinde mübârek sakalından sıcak kumların üstüne döküldü...

***Bir âteş düşürdün câna ey Nebî,
Ben ağlarım kana kana ey Nebî!..***

Allah Sevgilisi'nin İlâhi visâle erişenlerinden sonra Ebû Talha (r.a.), Hazreti Ebû Bekir ve Hazreti Ömer devirlerinin bütün fetihlerinde

bulundu ve her biri destan çapında kahramanlıklar gösterdi.

Âlemlere rahmet olan Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in hasretiyle yanan Ebû Talha Hazretleri kendisini tamamen cihada vermiş, bu sebeple nûr şehri Medine'den ayrılıp Şam'a gitmişti... Fakat, gönlü fitili kesilmiş bir mum gibi yanıyordu... Ne Şam'ın fildişi kuleleri, ne âlemin mehtaplı geceleri, ne de cihanın aydın günleri ona bir teselli olamıyordu... Şam'da yaşadığı müddetçe âsitane-i Nübüvvete yüz sürmek hasretiyle kıvranmış, Kâinatın Efendisi'nin mukaddes ravzasını kucaklamayı en büyük nimet tanıyarak bir an evvel Medine'ye kavuşmak için can atmıştı... Ancak, Hazreti Ömer (r.a.)'in şehâdetine yakın bir zamanda Peygamber yatağı nazlı Medine'ye gelebilmişti...

Medine, nûr-u Cihanı saâdet kucağında taşıyan mübârek beldeydi. Hazreti Ebû Talha gözyaşları içinde Cihan Peygamberi'nin kabrine yüz sürdü ve bir an olsun ızdırabını dindirmek emeliyle çırpındı.

Hak ve adalet güneşi Hazreti Ömer'in Ebû Talha'ya karşı itimadı sonsuzdu. Şûrâ üyelerinin teşkilinden sonra, muhafızlık vazifesini de Ebû Talha Hazretlerine vermişti...

Böyle bir şerefe de mâlik...

Zaman ırmağı âhiret gölüne doğru akıp gitti. Ebû Talha Hazretlerinin ihtiyarlık günleri gelip çattı... Yaşı yetmiş civarında... Bir gün Tevbe sûresini okuyordu. Sıra:

– “(Ey mü'minler) **sizler gerek hafif, gerek ağırlıklı olarak elbirlik (savaşa) çıkın. Allah yolunda mallarınızla, canlarınızla muharebe edin. Eğer bilerseniz bu, sizin için çok hayırlıdır.**”^[56] âyetine geldiği ân, yerinden bir ok gibi fırladı ve haykırdı:

– Rabbim beni gençliğimde de, ihtiyarlığım da kâfirlerle çarpışmaya dâvet ediyor... abuk, abuk!.. Hazırlayın, silahlandırın, cihazlandırın beni; cenge gideyim!..

Etrafında ulvî kadından yetişmiş çocukları, torunları halka halka oldular ve dediler:

– **Aziz babamız!.. Sen Allah'ın Resûlü'yle birlikte, irtihallerine kadar cihad ettin... Peşinden, Ebû Bekir ve Ömer zamanının bütün seferlerine katıldın... Artık sıra bizde... Hem sen artık ihtiyarsın... Yerinde otur ve ibâdetinle meşgul ol... Senin yerine hemen biz gidelim ve Allah'ın düşmanlarını kahredelim...**

Kanının her zerresinde bir okyanus dalgalanan, her gençten daha genç, ebedî iman genci ihtiyar sahabi avaz avaz bağırdı:

– **Olmaz!.. Ben gideceğim!.. Âyet, onu okuyana hitap eder!..**

Ve silahlarını kuşanıp gidiyor... Hicretin yirmi sekizinci yılı...

Kıbrıs istikametinde Suriye kıyılarından yola çıkan gemiler...

Sülün gibi bir teknede, kumların üzerinden esen İlâhi nefhayla kanatlı. Denizleri kaynatmaya çıkmış büyük hamlenin eşsiz örneği... Peygamber sahabisi Ebû Talha (r.a.).

Kıbrıs üzerine sevk edilen İslâm mücahidlerinin içinde o da var. Denizleri kaynata kaynata ilerleyen gemiler...

Fakat deniz üzerindeki seferin ilk günlerinde ecel onu yakalayıyor... Büyük bahadır, mukaddes dâvânın şanlı kartalı Hz. Ebû Talha, ufuksuz deniz ortasında, dudaklarında şehâdet kelimesi, sonsuzluk âlemine geçiyor...

(Vefât ettiği sene üzerinde ihtilaf vardır. Bir rivâyete göre de 31. Hicret yılında ebediyetlere göçmüştür.)

Ebû Talha (r.a.), İslâm sarayının yıldızlarından biriydi. Kalbi saffet ve hakikat yatağı idi... Harp meydanlarının eşsiz kahramanıydı. Düşmanla cenk ederken şöyle haykırdı:

“**Bana Ebû Talha derler, adım Zeyd’dir,**

“**Ve her gün silahında bir av vardır.”**

İrfan denizine garkolmuş din büyüğü Ebû Talha (r.a.) bütün ömrünce Allah Resûlü’yle beraber bulunmuş ve ondan nefes nefes nûr devşirme saâdetine ermişti...

Şu hadis-i şerifler Ebû Talha Hazretleri yoluyla geliyor:

– Bir gün (oturuyorduk) Allah’ın Resûlü (s.a.v.) beşaretli ve beşûş bir yüzle çıkageldi. Biz ona:

– (Ey Allah’ın Resûlü) dedik; yüzünde beşaret görüyoruz.

Buyurdular ki:

– **Melek (Cibrîl) bana gelerek: Yâ Muhammed, dedi; Rabbin buyuruyor ki: Sana bir salât getirene Benim onu on rahmetle anmam ve sana bir selâm verene, Benim ona on selâm getirmem seni râzı etmez mi? (Nesâî)**

Sahabiler sarayının altın adamı Ebû Talha Hazretleri anlatıyor:

– Bir gün cemaat hâlinde oturuyorduk. Derken Allah'ın Resûlü geldi ve sordu:

– Ne yapıyorsunuz?

Cevap verdik:

– Ey Allah'ın Resûlü! Oturuyoruz, konuşuyoruz, müzakere ediyoruz!..

Emir buyurdular:

– **Meclis hâlinde oturduğunuz zaman meclisin hakkını veriniz!**

– Meclisin hakkı nedir, ey Allah'ın Resûlü?

– **Meclislerin hakkı gözü yummak, selâmı iade etmek ve güzel söz söylemek...**

Yine Hazreti Ebû Talha'nın rivâyet ettiği bir hadis:

– **Melekler, içinde resim bulunan bir eve girmez.**

Ebû Talha Hazretleri hadis-i şerifeyi rivâyet hususunda çok hassastı. Kâinatın Efendisi'nin sohbeti ve cemâli ile şereflenmiş bir zât olduğu hâlde rivâyet ettiği hadislerin sayısı 92'yi geçmez. Hâsılı bir âşık-ı sâdıktı Ebû Talha (r.a.). Nebiler Nebisi'nin saâdet havuzuna atılıvermişti.

Âlemlere Rahmet diye geldi O,

Aşkı ile gönülleri deldi O.

Cennet bile Cemâline âşıktı,

Allah'ın sevdiği bir güzeldi O!

Tevbe: 41.

Tevbe: 41.

PIRILTILI AHLÂK

Peygamber elinden ölümsüzlük iksiri içen Ebû Talha Hazretleri pırıltılı bir ahlâka sahipti. Gönül toprağına Cenâb-ı Mustafa'nın muhabbet damlası düşmüştü. Resûller Serveri'nin uğrunda katlanamayacağı bir fedâkârlık yoktu. O'nun mübârek hizmetine canla başla koşuyordu. O'nun uğrunda can fedâ etmeyi, erişilmez bir nimet olarak görüyordu... Bütün gazâlarda ve bütün ömründe bunu isbat etmişti... Hele belâlı Uhud'da gösterdiği destan çapındaki kahramanlık hiç unutulacak cinsten değildi...

Enes b. Mâlik (r.a.)'den:

– Hayber'den ben, Ebû Talha ve Kâinatın Efendisi ile Kâinatın Efendisi'nin devesinde arkasına binen Safiyye, geri dönüyorduk. Derken yola Allah Resûlü ile muhterem zevcesini taşıyan devenin ayağı kaydı. Ve Varlık Nûru ile Hz. Safiyye yere düştüler. İkisi de bu düşmeden müteessir olarak acı çekiyorlardı. Ebû Talha bu hâdiseyi haber alır almaz, hemen aradaki maniaları aşarak Habib-i Kibriya'nın huzur-u saâdetine koştu ve dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Allah beni senin uğrunda kurban olarak kabul etsin!..

Ve hemen atılıp Resûller Serveri'ni kaldırdı. Hazreti Safiyye'nin üzerine de kendi sırtındaki abayı örttü.

Allah Resûlü'nü bir başka deveye bindirip yola revan oldu. Medine'ye kadar bir nefes olsun Resûlüllah'tan ayrılmadı...

Ebû Talha Hazretleri böyle bir muhabbetin sahibi idi. Çok kere de Allah'ın Sevgilisi, Ebû Talha'nın evine gider, orada istirahat buyurur, namaz kılar, ikram edilen yemeği yer ve dönerdi...

Hazreti Ebû Talha (r.a.), Medineli sahabilerin en zenginlerindendi. Medine içinde onun kadar mal ve emlâki olan kimseler pek azdı. Onun en çok itina ettiği malları, hayvanları, koyun sürüleri, (Berha) denilen yerde idi. Burası Mescid-i Saâdete yakın bir yerdi. Allah'ın Resûlü buraya sık sık uğrarlar ve buranın kuyusundan su içerlerdi...

O saâdetli günlerden birinde şu âyet nâzil oldu:

– “Siz, sevdiğiniz şeylerden (Allah yolunda) harcadıncaya kadar asla iyiliğe ermiş (birr-ü tâat etmiş) olamazsınız. Her ne infak ederseniz şüphesiz Allah onu bilicidir.”^[57]

Gönlü irfan incileri ile pırıldayan yüce sahabi Ebû Talha Hazretleri bu âyetin nâzil olduğunu duyunca hemen Allah Resûlü’nün nûr bağışlayan huzuruna geldi ve dedi:

– **Ey Allah’ın Resûlü! Allah Tebâreke ve Teâlâ: (Ey mü’minler! Malınızın size sevimli kısmından tasadduk etmedikçe rızâ-i Bârîye nâil olamazsınız!) buyuruyor. Malımın bana en sevimli olanı “Beyruha”dır. Beyruha Allah için sadakadır. Bu sadakanın hayrını ve Allah Teâlâ indinde onun zühr-i âhiret olmasını umarım.**

Ey Allah’ın Resûlü! Bu bostanımı Allah Teâlâ’nın sana gösterdiği münasib cihete (lütfen) sarfeyle...

İnsanlığın Efendisi ve Allah Sevgilisi hayal üstü bir gülümseyişle tebessüm ettiler ve dediler:

– **Tuhaf şey! Beyruha (âhirete) sahibine kazanç veren bir maldır. Beyruha (dünyada) verimli bir irattır. Senin ne demek istediğini de işittim, (biliyorum). Ben, bu bostanı akrabana tasadduk etmeni muvafık buluyorum!..**

Yüce gönüllü din eri ak çiçekli söğüt dalı gibi sallandı ve en taşkın bir cezbe hâliyle haykırdı:

– Yâ Resûlallah, o hâlde onu siz taksim buyurunuz...^[58]

Ve o güzelim bahçe ile birlikte diğer mallarını da Allah yolunda sadaka olarak akrabalarına dağıttı...

İşte İslâm’ın altınla doldurduğu kalblerdeki saffet ve ulviyet... İşte Ebû Talha Hazretlerindeki iman, aşk ve heyecan...

Allah ondan râzı olsun...

Âl-i İmrân: 92.

Tecrid-i Sarih Tercemesi, c. 5, s. 314.

Tecrid-i Sarih Tercemesi, c. 5, s. 314.

Âl-i İmrân: 92.

ENES BİN MÂLİK (r.a.)

İsmi: **Enes**. Künyesi: **Ebû Hamza**... İnsanlığın Efendisi tarafından verilen künye... “**Hamza**” bir nevi baklaya verilen isim... Peygamberler Peygamberi, Enes’i işte bu baklalardan toplarken görüyorlar ve ona:

– “**Ebû Hamza!**” diye hitap ediyorlar...

Lâkabı: **Hâdim-i Resûlüllah**... Allah Resûlü’nün hizmetkârı gibi, kâinat çapında bir nâm sahibi... Allah Sevgilisi’nin hizmetlerinde, on yaşından yirmisine kadar tam on yıl, O nûrun etrafında pervane gibi döndü ve kâinat pahasına bir nimet kazandı...

Annesi: **Ümmü Süleym**...

Peygamberler Peygamberine karşı en derin aşkı ve muhabbeti gösterenlerin... İman ve aşk çağılayanı bir kadın...

Hem o kadar bir iman ve aşkın sahibi ki, Uhud günü, beline bir hançer takıp savaşa katıldı. Sonsuzluk Nebisi’nin huzuruna kocası Ebû Talha ile birlikte vardılar. Hz. Ebû Talha:

– **Ey Allah’ın Resûlü, dedi; Ümmü Süleym’in yanında hançer var!..**

Kanının her zerresinde bir volkan kaynayan iman kadını atıldı:

– Ey Allah’ın Resûlü! Onu üzerine aldım ki müşriklerden bir düşman yanıma yaklaşacak olursa karnını yaracağım... Etrafınızdan dağılıp kaçanları da öldürebilir miyim?

Allah’ın Resûlü çiçek çiçek güldüler ve dediler:

– **Yâ Ümmü Süleym! Allah (onlara) yeter ve (her şeyi) güzel yapar!..**

O müthiş savaş esnasında Ümmü Süleym bir kaplan gibi o yana bu yana koştu ve hançeriyle nice kâfirin işini bitirdi...

Ümmü Süleym (r.a.), varlığın sebebi olan Peygambere o kadar derin bir muhabbetle bağlıydı ki, bütün ömrünce bu erişilmez aşkı gönlünde taşımıştı.

Bir gündü. Âlemin Fahri Ümmü Süleym’in evini şereflendirdiler. Ümmü Süleym saâdetinden uçacak gibi oldu. Allah’ın Sevgilisi’ne ihtimamla yatacak bir yer yaptı. Nebiyyi Âhırzaman öğle uykusuna daldılar. Uykudan kalktığı zaman mukaddes alnında yıldız yıldız

terler birikmişti. Ümmü Süleym, bu elmas damlası terleri Kâinatın Efendisinin yüzünden silmekte ve bir kap içinde toplamaktaydı.

Âlemlerin Efendisi sordular:

– Ümmü Süleym şevk ve heyecan içinde atıldı:

– (Ey Allah'ın Resûlü, anam babam size fedâ olsun!) Sizden çıkan bu (ter damlaları)nın bereketine (inandığım) için topluyorum!

Ve âleme güzelim miskler saçan terleri toplayıp kokular imal ederdi.

İşte Enes b. Mâlik'in annesi böyle bir İslâm kadını idi... Gönlü elmas renkli incilerle doluydu... Ve küçük Enes'i saâdet kucağında yetiştirmiş bulunuyordu...

Enes (r.a.), âlemde hiçbir faniye nasip olmayan bir saâdetin sahibi idi... Hicretten 8-10 sene evvel dünyaya gelmişti. Enes Hazretlerinin annesi ikinci Akabe biatinde İslâm ile hayat bulmuş bir bahtiyar kadındı. Ne var ki babası Mâlik bu saâdetten mahrumdu... Sonuna kadar da mahrum kalacak ve nasipsiz nasibinde yok olup gidecekti...

Gönlü billûrdan daha duru olan Ümmü Süleym (r.a.) bir gün mini mini oğlunu dizine oturtmuş ona kelime-i şehâdeti öğretiyordu. Tam o ân Mâlik içeri girdi ve köpürdü:

– Ne o hatun? Sen dinini mi değiştirdin?

Gönlü fokur fokur iman kaynayan Ümmü Süleym:

– Hayır dedi; sadece Muhammed (s.a.v.)'in Peygamber olduğuna iman etmiş bulunuyorum!

Mâlik avaz avaz bağırdı:

– Oğlumun ahlâkını ve inancını bozmaya çalışma...

Ümmü Süleym Hazretleri ondan bin beter bir sesle ortalığı inletti:

– Ben onun inancını bozmuyorum; bilakis onu düzeltmeye çalışıyorum!..

Mâlik, öyle öfkелendi, öyle hiddetlendi ki, hemen evini terk edip Şam'a gitmek üzere yola çıktı... Ne var ki, ecel onu bu yolculuk esnasında yakaladı... Daha doğrusu kendisine düşmanlığı bulunan bir adam tarafından öldürüldü...

Mini mini Enes, küçük yaşta babadan yetim kalmış oldu. Fakat bu felâket, onun için rahmetin tâ kendisiydi... Zira babası maymunlar gibi inat etmiş ve mukaddes İslâm'a düşman kesilmişti... Böyle bir azılı kâfirin varlığından yokluğu daha iyi idi. Artık Enes'in ipek gönlüne damla damla hidâyet denen nûr akıyordu... Artık onun için

cihan başka cihandı... Ve saâdet ufkunda Muhammedî nûr
pırıldıyordu...

KÂİNATIN EFENDİSİNİN MÜBÂREK HİZMETİNDE ENES BİN MÂLİK (r.a.)

Kâinatın yaratılış sebebi, Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahûkatın Peygamberi Medine'yi şereflendirdikleri zaman, 10 yaşındaki çocuk Enes'i annesi, bileğinden çekerek varlığın sebebi olan Peygamberin huzuruna çıkardı:

– **Ey Allah'ın Resûlü, dedi; bu çocuğu mübârek hizmetiniz için kabul buyurun!**

Allah'ın Resûlü, kerem ve lütuflarıyla kabul buyurdular ve 10 yaşındaki Enes'in başına gökler dolusu devlet kondu...

Ümmü Süleym (r.a.) sevincinden dolup taşı ve dedi:

– **Ey Allah'ın Resûlü! Hizmetçiniz Enes'e duâ buyurunuz!..**

O deniz huylu tertemiz Peygamber duâ buyurdular. Enes'in uzun ömürlü olmasını ve maldan, evlâttan yana berekete ermesini ve günahlarının bağışlanmasını dilediler... Peygamber duâsının bereketi ile Hazreti Enes de 100 yıldan fazla yaşadı, soyundan 120'yi aşan evlât gördü ve öbür sahabilerden çok daha mal edindi...

Hazreti Enes, Allah Resûlü'nün Medine'yi şereflendirişlerini şöyle anlatır:

– **Medine'nin çocukları koşuyor ve konuşuyorlarken “Muhammed geldi, Muhammed (s.a.v.) geldi!” diye bağıryorlardı. Ben de onlarla beraber koşuyor ve haykırıyordum:**

– **Allah'ın Resûlü geldi, Allah'ın Resûlü geldi!..**

Bu şekilde koşup bağıırken etrafıma nazar ettim, fakat bir şey göremedim. Çocuklar yine koşuyor, yine çığlık çığlık bağıyor, ben de koşuyordum. Fakat dikkat edince gelenleri göremiyordum...

Derken Allah'ın Sevgilisi ile Hazreti Ebû Bekir göründüler. Biz kendilerini gördükten sonra adamın biri bizi şehre gönderdi ve dedi:

– **Koşunuz! Allah Resûlü'nün geldiğini haber veriniz!..**

Koştuk, haber verdik. Ensâr'dan 500 kişi onların istikbaline çıktılar (Medine'de bir saâdet ayaklanması). Herkes Allah'ın Resûlü'nü dâvet ediyordu.

Kâinatın Efendisi kendisini istikbal edenlerle birlikte şehre girdi. Medine'nin bütün halkı Nebiyyi Âhirzamânı karşılamaya çıkmıştı. Kadınlar evlerin damına çıkmış, bir ağızdan nağme nağme şiirler okuyorlardı. İlâhi bir beste hâlinde dudaklardan şu mısralar dökülüyordu:

“**Medine'nin Vedâ yokuşu başından,**

Üzerimize ayın ondördü doğdu!

Şükürler olsun; bize vacib oldu!..

Bir yalvaran yalvardıkça Allah'a..”

Medine halkının Allah'ın Sevgilisi'ni karşılamaları, kâinat çapında bir saâdet ve çiçek bayramı oldu...

Mini mini çocuklar bile, yalınayak, başı kabak, sokakları doldurmuşlardı ve hep bir ağızdan bağırıyorlardı:

– **Allah'ın Resûlü geldi, Allah'ın Resûlü geldi!..**

Yine Enes Hazretlerinden:

– Allah'ın Resûlü Medine'ye geldiği zaman, ben 10 yaşında idim. Annem, beni elimden tutup O'na götürdü ve:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; Ensâr erkek ve kadınlarında Sana hediye vermeyen kimse kalmadı. Ben, bu oğlumdan başka Sana hediye edecek bir şeye mâlik değilim... Bunu al. Mübârek hizmetinde bulunsun...

(Allah'ın Resûlü kabul buyurdular.) Ona on sene hizmet ettim. Beni, ne dövdü, ne kötü lâf söyledi, ne de yüz ekşitti...

Vallahi, seferde ve hazerde âleme rahmet olana hizmet ettim. Bir kere bile bana “Üf!” demedi. Yaptığım bir şey için de **(Ne diye bunu böyle yaptın?)** demez, yapmadığım bir iş için de **(Ne diye böyle yapmadın? Yapsaydın.)** demezdi.^[59]

İşte Hazreti Enes böyle bir saâdetin ve şerefin sahibi... Allah Sevgilisi'nin her an hizmetinde bulunmak, nefes nefes O'nu yudumlamak ne devlet...

Kâinatın Efendisi çok kere mübârek elleriyle Enes'in başını ve saçlarını okşamıştır. O mukaddes ellerin değdiği saçlar misk gibi kokular saçardı...

Peygamber sevgisiyle bahtiyar olan Enes Hazretleri iki cihanın da saâdetini elde etmişti. Şanlı ve ebedî Peygamberimizin aydın bakışları Enes'in ruhunu elmaslaştırmış ve kalbini hakikat yatağı hâline getirmişti...

İslâm tarlasında ve Nübüvvet bağında çiçek çiçek açılan Enes'in gönlü Kâbe mumu gibi yanıp duruyordu. Gece gündüz, seferde, hazerde her lâhza Allah Resûlü'yle beraberdi...

Bizzat kendisi anlatır:

– Çocuklarla birlikte oynuyordum. Âlemin Fahri teşrif buyurdular. Bize selâm verdiler. Sonra beni elimden tutup bir işe gönderdiler. Kendileri de bir duvarın gölgesinde istirahat çekildiler. Ben O'nun emrini yerine getirmek için gittim, emredileni ifa ettikten sonra döndüm ve neticeyi kendilerine bildirdim.

Sonra da evime döndüm. Annem:

– Yavrucuğum, dedi; niçin geç kaldın?

Cevap verdim:

– Resûl-i Ekrem beni bir işe gönderdi.

– Nedir?

– Sırdır.

– Aferin oğlum! Allah Resûlü'nün sırlarını sakla!..

Enes (r.a.), saâdetli çocuk... Hem ne saâdet... Gökler dolusu saâdetin sahibi...

Her sabah, fecir ânında Peygamberler Peygamberinin hizmetine koşan Hazreti Enes (r.a.), Cihan Peygamberiyle birlikte namaz kılar ve sorardı:

– Ey Allah'ın Resûlü! Bugün oruca niyet edecek misiniz?^[60]

Oruca niyet edecekse O'nun sahur yemeğini hazırlar ve O'nunla birlikte namazını edâ ederdi...

Yine öyle günlerden birine, sahur vakti Allah'ın Resûlü Enes'e emir buyurdular:

– Enes! Oruç tutacağım, bana biraz yiyecek getir!..

Enes Hazretleri hemen atıldı, bir miktar hurma ile biraz su getirdi ve:

– Buyurunuz, ey Allah'ın Resûlü, dedi.

Kâinatın Efendisi:

– Enes, dediler; benimle birlikte yemek yiyecek birisini bul...

Enes gitti, Zeyd b. Sâbit'i dâvet etti. Zeyd (r.a.), Allah Resûlü'nün huzuruna gelip:

– **Ey Allah'ın Resûlü, dedi; ben bir miktar arpa ekmeği yedim, oruca niyetlendim...**

Varlığın sebebi olan Peygamber buyurdular:

– **Zeyd! Ben de oruca niyetlendim!..**

Zeyd Hazretleri Habib-i Kibriya ile birlikte yemek yedi, O'nunla birlikte iki rekât namaz kıldı, ondan sonra da sabah namazı edâ edildi...

Enes (r.a.), Resûller Serverine o kadar candan bağlı idi ki, O'nu bir gölge gibi takip ederdi. Bundan son derece haz duyan Allah'ın Resûlü ona duâ buyururlardı...

Daha evvelce de belirttiğimiz gibi Enes Hazretlerinin annesi Ümmü Süleym, oğlunu âlemlere rahmet olanın huzuruna getirmiş ve şöyle demişti:

– Ey Allah'ın Resûlü! Bu oğlum Enes'dir. Sana hizmet edecektir. Onun için Allah'a duâ ediverin...

İnsanlığın Efendisi de şöyle duâ etmişlerdi:

– **Allahım! Bu çocuğun malını, evlâdını çoğalt ve ona verdiğin şeylerde onun için bereket ihsân eyle...** (Müslim).

İki cihanın saâdet güneşinin bu mübârek duâsı kabul olunmuş, Hazreti Enes mal ve evlât bakımından herkesi geçmişti.

Bir başka zaman da yine Ümmü Süleym'in arzusu üzerine Allah'ın Resûlü Enes bin Mâlik (r.a.) için şu duâyı yapmışlardır:

– **Allahım! Onun malını, evlâdını çoğalt ve onu cennete sok!..**

Şanlı Bedir cenginde Enes (r.a.), 12 yaşında bir çocuktur. Böyle olduğu hâlde cenk meydanına gitmiş, İslâm mücahidlerinin arasına karışmış ve İnsanlığın Efendisi'nin hizmetine yine canla başla koşmuştu... Bazıları Enes'in yaşının küçük olduğunu ileri sürerek bu muharebeye iştirak etmesini doğru bulmamışlardı. Kanının her zerresinde bir volkan kaynayan küçük Enes bir arslan gibi kükredti:

– Bedir'den kim geri kaldı ki ben de geri kalayım?

Enes Hazretleri bütün cenkler boyunca Allah Resûlü'yle beraber bulundu. Gençlik günlerini ve ömrünün baharını hep Varlığın Nûru ile beraber geçirdi ve âlemde hiçbir fâniye nasip olmayan saâdete erdi...

Hazreti Enes (r.a.) güneş güneş yanan bir yüze sahipti. İman aynası berrak yüzünde elmaslar nokta nokta oynaşıyordu. Sakalını sarıya boyar ve Allah Sevgilisi'nin mukaddes elleri değdiği için saçlarına makas vurmazdı...

Resûller Serveri'ne karşı duyduğu muhabbet her şeyin üstündeydi. Nefes nefes O'ndan nûr yudumlardı. Her gün, her an, herkes işi ile gücü ile meşgul olurken Enes Hazretleri hep Kâinatın Efendisi'nin mübârek hizmetinde bulunuyordu...

Allah Resûlü'nün mesafelere hayat veren İlâhi bakışları Enes'in tâ can evine işler ve onun ruhunda bir acayip fırtınalar koparırdı... Resûl-i Kibriya'nın bir nazarı Enes için bütün dünyalara bedeldi... Enes Hazretleri, bütün ömrünce Allah Resûlü'nün saâdet havuzuna bir muhabbet sultanı olarak akmıştı...

Hem o Varlık Nûru'nu ne kadar sevmişti... O nûru, ipekten daha yumuşak, çiçekten daha nermin olarak görüyor ve şöyle diyordu:

– Ben Allah Resûlü'nün (s.a.v.) kokusundan daha güzel kokan ne bir anber, ne bir misk ve ne de herhangi bir koku kokladım. Ve yine ben Allah Resûlü'nün (s.a.v.) dokunması kadar yumuşak hiçbir şeye; ne bir dibâca ve ne de bir ipeğe asla dokunmuş değilim...[\[61\]](#)

Yine Enes Hazretleri anlatır:

– Allah'ın Resûlü (Selâm üzerine olsun), nûr saçan beyaz renkte idi. O'nun teri (duruluk ve beyazlıkta) inci gibi idi. Yürüdüğü zaman yürüyüş istikametinde biraz eğilip meylederdi. Ben Nebiler Nebisi'nin elinden daha yumuşak olan ne bir dîbâca yapıştım, ne de bir ipeğe. Yine ben ömrümde Resûlüllah'dan daha güzel kokan ne bir misk kokladım ve ne de bir anber.[\[62\]](#)

Mevlid müellifi Süleyman Çelebi (rahmetullahi aleyh) ne güzel söyler:

– **Bir acep nûr kim, güneş pervânesi...**

Yani: Ne kadar hayret verici bir nûrdur ki güneş bile o nûra pervane olmuştur.

İşte bu ıtır çanağı, ipek, kadife ve çiçekten daha nermin eller çok kere Hazreti Enes'in saçlarını tel tel okşardı ve Enes (r.a.) saâdetinden uçacak gibi olurdu...

Hazreti Enes (r.a.) 10 sene müddetle varlığın sebebi olan Peygamberin hizmetinde bulundu... Bütün gazâlarda O'nun hemen yanibaşında çarpıştı ve nihayet zaman zaman ve mekânın yaratılışına sebep olan Varlık Nûru için de saatini çaldı... Allah'ın Resûlü fâni dünyanın vedâ yokuşundan ebediyet âlemini saâdet cennetlerine uruç ettiler... O dem, Hazreti Enes teessüründen iplik iplik gözyaşları döktü ve artık dünya kendisine zindan oldu...

Allah Resûlü Rabbin dâvetine icabet ederek vefât edince derin ve ince Fâtıma (r.a.) şöyle bir çığlık kopardı:

Ey benim babam!

Sana, Rabbin dâveti...

Ey benim babam!

Yerin firdevs Cenneti.

Babacığım, derdimizi artık Cebrâil'e yanacağız!.. [\[63\]](#)

Bir anda vücudundan geçen kül edici cereyanla bayılan ve sonra ayılıp yukarıdaki şiiri söyleyen Peygamber kızı Hazreti Fâtıma (r.a.), Nebiyyi Âhirzaman defnolunduktan sonra Enes bin Mâlik'e şöyle dedi:

– Ey Enes! Derin bir muhabbetle sevdiğiniz Allah Resûlü'nün üstüne toprak saçmaya gönlünüz nasıl râzı oldu?

Hazreti Enes (r.a.)'ın gönlüne acılar mızrak mızrak saplanmış bulunuyordu. Cenâb-ı Fâtıma'ya cevap verecek takati kendinde bulamadı. Gözlerinden çiy tanesi gibi yaşlar boşandı ve gönlünün tâ derinliklerinden kopan bir feryâtla sessizliğin okyanusuna daldı. Ancak lisan-ı hâl ile şöyle seslendi:

– Hayır, yâ Fâtıma, hayır!.. Gönlümüz hiç râzı olmadı!..

Onun muhabbeti Enes Hazretlerinin gönlünde bir ilâhi ışıktı. O'nu canından da aziz bilmişti. Şimdi O Varlık nûrundan ayrılışın ızdırabı damla damla gönlüne dökülüyordu. Bu sebeple Cenâb-ı Fâtıma'ya cevap verememiş ve olduğu yere yığılıp kalmıştı...

Peygamber kızı ve insanlık hurisi Cenâb-ı Fâtıma (r.a.) yine gönüller tutuşturan mersiyeler söylüyordu:

– O gün, gökyüzünün ufukları karardı. Güneş de dürülüp yas tutmuş gibi nûrunu kaybetti. Gece ile gündüz birbirinden ayırd edilmez bir hâlde koyu karanlıklara gömüldü...

Allah Sevgilisi'nin vefâtından sonra küre-i arz ona teessüründen ve şiddetli ızdırabından bir kum yığını hâline geldi. Artık şimdi şarkın, garbın şehirleri O'na ağlasın!.. Bundan böyle yeryüzünde sarsıntılar ve çarpıntılar hiç dinmeyecektir...

Varsın dünyanın doğusunda ve batısında bulunup Senin vefâtını işiten bütün varlıklar ağlasın. Varsın Mudar ve Yemen'in bütün kabileleri damla damla gözyaşı akıtsın. (Varsın yüksek Arş'ın melekleri kanat çarpıp dövünsün).

(Ey benim babam!) Senin ayrılığına üzülmekten yüzüme gözyaşları resimler yaparak geceliyorum. (Bu gecenin bir gündüzü de yok ki). Gönümde ise kanayan yaralar hüküm sürmekte, canım kâbe mumu gibi yanmakta, ruhum hasretinle sızlayıp durmakta...

Sabır, esasen her yerde güzel bir şeydir. Fakat Senin ayrılığına dayanmak güzel olmak şöyle dursun, pek ayıptır üstelik...

Benim üzüntüm, benim hicranım, benim dövünmem ve ağlayıp sızlamam ayıplanmaz. Eğer ayıplayan bulunursa, gözümde akan ve coşup taşan yaşların durmayıp çoğalması, o ayıplamaya bir cevap teşkil edecek ve ölünceye kadar hiç durmadan akıp gidecektir...

– Ey sevgili Peygamber, (Ey Hâlik-ı azîmin mahbubu!) Senden sonra önemli haberler ve büyük karışıklıklar oldu. Sen hazır olsaydın dert çoğalmaz, söz uzamazdı.

Ama bol yağmurunu kaybetmiş, bereket ve kuvvetten mahrum kalmış toprak gibi biz de Seni kaybettik...

Âh keşke Senden önce o ölüm bize uğrasaydı ve Senin ölüm haberin bize geldiğinde keşke bizim üzerimize kumlar ve topraklar yığılıp aramıza engel olsaydı da bu hâli görmeseydik!..

Bu feryâd-ü figan bütün gönülleri yaktı...

Peygamberler Peygamberinin vefâtından sonra dünya Enes Hazretlerine dar geldi. 10 sene nefes nefes Cihan Peygamberinin etrafında pervâne gibi dönmüştü... Artık bu hicran gecesinin bir

gündüzü olmayacaktı. Gönlü Kâbe mumu gibi yanıp duruyor ve o tatlı demleri yâdederek ömür ırmağını ebediyet gölüne doğru akıtıyordu... Nûr şehri Medine’de duramadı ve ömrünün geri kalan kısmını Basra’da geçirdi ve orada, hayatta bulunan son sahâbi olarak, 91 yılında bekâ âleminin kapısından süzölüp dostlarla bayram etmeye gitti...

Muhammed b. Sîrin tarafından gasledildi ve binlerce Müslüman tarafından namazı kılındı. Mübârek naaşı da, Basra’ya bir iki fersah mesafedeki Taf mevkiindeki evinin bahçesine gömüldü... Kabrine gömülürken sonsuzluk Nebisi’nin mübârek saçlarından bir kısmının kendisi ile beraber gömülmesini vasiyet etmişti, öylece yapıldı...

Yetiştirdiği talebenin had ve hesabı yoktu. Ondan nûr devşiren hakikat ehli binlerceydi... Allah Resûlü’nün elinden ölümsüzlük iksirini içen bu büyük insan, bir irfan ve hakikat yıldızı olarak pırıldamıştı... Peygamberler Peygamberinden 2286 hadis rivâyet etti... Bazılarını buraya alıyoruz.

Enes b. Mâlik (r.a.)’den:

Allah’ın Resûlü bir kere,

– **İster zâlim olsun, ister mazlum olsun, mü’min kardeşine yardım et, buyurdular...**

Sahâbilerden biri atıldı:

– **Ey Allah’ın Resûlü (anam babam sana fedâ olsun)! Mazlum olan kimseye yardım ederiz, bunu anladık. Fakat zâlime nasıl yardım edelim. Edilmesini siz muvafık bulur musunuz?**

İnsanlığın Efendisi şöyle dediler:

– **Zâlimi de, irtikâb etmekte bulunduğu zulümden menedersiniz ki, bu da zâlime yardım etmektir!..**

Yine Enes Hazretlerinden:

Allah’ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi buyurdular:

– **Birbirinize buğz etmeyiniz, hased etmeyiniz, küsüp arka çevirmeyiniz, ey Allah’ın kulları; kardeş olunuz, bir Müslümana din kardeşi ile üç günden ziyade dargın durmak helâl olmaz.**
(Buhârî)

Enes (r.a.)’den:

Aziz ve Celîl olan Allah şöyle buyurur:

– Kul, bana bir karış yaklaşırsa, ben ona bir arşın yaklaşıyorum; bana bir arşın yaklaşırsa, ben ona bir kulaç yaklaşıyorum. Yürüyerek bana gelirse, koşarak ona gelirim.^[64] (Buhârî)

Enes (r.a.)’den:

Varlığın sebebi olan Peygamber şöyle buyurmuştur:

– **Üç şey ölünün ardından** (kabre kadar) **gider: Ailesi, malı ve ameli. Bunlardan ikisi döner, birisi kalır. Dönenler ailesi ile malı, kalan da amelidir.** (Buhârî ve Müslim).

Yine Enes Hazretlerinden:

Kâinatın Efendisi buyurdular:

– **Allah Teâla, kulunun yemek yedikten yahut bir şey içtikten sonra kendisine hamdetmesinden râzı olur.** (Müslim)

Peygamber sevgisiyle bahtiyar olmuş yüce sahabi Enes (r.a.)’den:

Nebî sallallahu aleyhi ve sellem en çok şu duâyı okurlardı:

– **Allahım! Bize dünyada da saâdet, âhirette de saâdet ver ve bizi ateş azâbından koru!** (Buhârî)

Yine o rivâyet ediyor: Allah’ın Sevgilisi şöyle buyurmuşlardır:

– **Dünyasını âhireti için ve âhiretini dünyası için terkeden sizden biriniz, dünya ve âhireti için çalışmadıkça, sizin hayırlınız değildir. Çünkü, dünya, âhirete erişmek (âhireti kazanmak) içindir. Halk üzerine ağırlık (yük) olmayınız...** (İbni Asâkir).

10 senesini Peygamber huzurunda ve hizmetinde geçiren bu büyük aşk ve vecd adamının rivâyet ettiği hadisler pek çoktur. O, Resûl-i Kibriya’nın saâdet havuzuna bir muhabbet sultanı olarak aktı ve O’ndan aldığı nurlarla âleme ışıklar saçtı... Allah ondan râzı olsun...

Evet, sayıları, semâların yıldızlarını çoktan aşan nûrlu kalbler, O Nebiyyi Âhîrzamanın fazilet ve hikmet havuzuna muhabbet kadehleri olup sıralandılar... İrfan semâları, O’nun hidâyet yıldızları olan ashabıyla avizeleştirdi... O’nun saâdet gölgesi dünya üzerine bir kerecik düştü de, dünya, çiçek cennetlerine döndü... O’nun maveraî beyânı dillere gaybî üslûbu getirdi... O’nun İlâhi ışıkları, karanlık cihan kütüphanelerini ebedî fecirlere döndürdü...

Bütün bir fazilet cihanı, âleme rahmet olanı sevmekte ittifaktır. Ucu kıyâmete dayanan aşk kabileleri, O'nun sevgi ve heyecanıyla akıyor... O'nun muhabbetiyle dökülen gözyaşları, sema yıldızlarının yekûnunu çoktan geçti.

O'nu kimler sevmedi. O'na kimler gönül vermedi ki?

O'nu evvelâ Allah sevdi ve O'nun yüzüsuyu hürmetine âlemleri yarattı. Ve bütün bir varlık nûrunu sadece O'ndan aldı...

O'nun aşkı demiri mum hâline getirdi, gönüllerde bir coşkunluktur kopardı ki, o gönüllerden mânâ incileri ve hakikat elmasları döküldü ve âşıklarını şöyle zârı zârı ağlattı:

– Ey zuhuru ile hayata gençlik getiren Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)! Senin tecellin hayat rüyasının tâbiridir.

Yeryüzü, Senin barigâhına saha olduğu için kıymet kazanmıştır. Gökler, Senin karargâhının damını öpebildikleri için yücedir.

Ben seni gördüm. Babamdan ve anamdan daha çok sevdim!..”

Evet:

Balıkların suyu sevdiği gibi,

Ben de seni seviyorum, ey Nebî...

NÂ'T-I ŞERİF

**“Sevdim seni hep canlara cânan diye sevdim,
Bir ben değil, âlem Sana kurban diye sevdim.
Ecram u felek, levh u kalem mest-i nigâhın,
Didarına âşık ulu Yazdan diye sevdim...
Mahşerde nebiler bile Senden medet ister,
Gül yüzlü melekler Sana hayran diye sevdim!
Aşkınla buhurdan gibi tütmede bu kalbim,
Sensiz bana Cennet bile hicran diye sevdim!
Tâ Arş’a çıkar her gece âşıkların âhı,
Âsilere lütfun yüce ferman diye sevdim!
Doğ kalbime bir lâhzacık ey nûr-ı dilâra,
Sevdânı gönül derdine derman diye sevdim!..
Bülbül de Senin bağı yanık âşık-ı zârın,
Feryâdı bütün âteş-i sûzan diye sevdim!..
Hûriler ezelden beri şeydâ-yi cemâlin,**

**Yanmıştı Sana “Yusuf-ı Ken’an” diye sevdim!
Evlâd ü ıyalden geçerek Ravzana geldim,
Evsafını medh etmede Kur’ân diye sevdim!
“Kıtmîr” inim ey Şâh-ı Resûl kovma kapından,
Âlemlere rahmet dedi Rahmân diye sevdim!
“Şeydâ” kuluna eyle nazar merhametinle,
Bir lâhza nazar en büyük ihsân diye sevdim!..”**

(H. BASRÎ ÇANTAY)

Ahmed b. Hanbel ve Buhârî.

Nafile oruç kastediliyor.

Müslim.

Müslim.

Riyazü’s-Salihîn.

Buradaki tâbirler mecazi mânâdadır. Allah, koşmak, yürümek gibi hâllerden münezzehtir. Kuluma yardım ederim, rahmetimle tecelli buyururum, rızâma erdiririm demektir.

Müslim.

Nafile oruç kastediliyor.

Müslim.

Buradaki tâbirler mecazi mânâdadır. Allah, koşmak, yürümek gibi hâllerden münezzehtir. Kuluma yardım ederim, rahmetimle tecelli buyururum, rızâma erdiririm demektir.

Riyazü’s-Salihîn.

Ahmed b. Hanbel ve Buhârî.

EBÛ KATADE (r.a.)

İsmi: **Hâris...**

Künyesi: **Ebû Katade.** Hazrec kabilesinin **Seleme** kolundan...

İkinci Akabe biatından sonra nûr dairesine girenlerden ve Allah Resûlü'nün bağı yanık sevdalılarından...

Hem öyle bir sevda ki, bütün ömrünce Kâinatın Efendisi'nin etrafında pervaneler gibi dönüp durdu...

Gökler âleminin aydın ışığı nasıl güneşe, yeryüzünün aydın ışığı da sahabedir. Sahabilerdeki aşk ve iman âlemde hiç kimseye nasip olmamıştır...

İşte Ebû Katade Hazretleri de bu aşk pervanelerinden biri... Bedir gazâsından başka bütün gazâlara iştirak etti ve şanlı kılıcı ile nice kâfirin ciğerini deldi... Nice safları (Allah Allah) nidaları ile yarıp geçti ve destanlık çapında kahramanlıklar gösterdi...

Hele Huneyn cenginde gösterdiği kahramanlık... Allah Resûlü'nün mukaddes vücudunu kendi vücudu ile kalkanladı, O'nu düşman hücumlarından korudu...

Hicretin 8. senesi Şaban ayında Ebû Katade (r.a.), Allah Resûlü'nün emriyle 15 kişilik bir keşif kolunun başında (Hadre) taraflarına gönderildi... Bu kabilenin insanları bazen Müslümanların arazilerine taarruz eder, ne bulursa alıp götürürdü... Şanlı sahabi kartopu alınlı ve geyik bacaklı atlar üstünde şimşek şimşek uçu ve bu kabileyi muhasara etti ve yağmacı eşkiyayı kaçmak zorunda bıraktı... Bir sürü ganimetle tekrar Medine'ye döndü...

Yine bir defasında varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber, müşriklerle müsaleha akdederek nûr yatağı Medine'ye dönerlerken Hazreti Seleme ile köleleri Rabah da, binek ve yük develerini alarak geri dönüyorlardı. Yolda Peygamber kölesi ve develer kâfirlerin saldırısına uğradı. Lânetli bir kâfir develerin çobanını öldürdü ve Peygamber develerini önüne katıp götürmek istedi... Bu hâl Medine'de duyulunca Hazreti Ebû Katade ve Hazreti Mikdad (r.a.) atlarına atlayıp kâfirlerin peşine düştüler ve onları enseleyip geri döndürdüler. Allah'ın Sevgilisi bu hâdiseden haberdar olunca şöyle buyurdular:

– **Bütün atlılarımızın en hayırlısı Ebû Katade idi.**

Ebû Katade Hazretleri böyle bir şân ve şerefin de sahibi...

İslâm ile küfrün cenklerinden biri... Yine bir sefer esnası. Peygamber ordusu geceleyin yol alıyordu. Nihayetsiz olan mülkün seyyidi buyurdular:

– Yarınki varacağınız yerde su bulamayacaksınız, şimdiden su arayıp kırbalarınızı doldurun... Sonra perişan olabilirsiniz...

Bunun üzerine Peygamber ordusunun şanlı erleri gecenin karanlığında etrafa dağılıp su aramaya koyuldular. Karanlığın dehlizinde yüzen bir gece... Oradan buradan gelen ayak sesleri ve o yana bu yana dağılan sahabiler...

Yalnız biri hariç... Gönlü elmas renkli incilerle bezeli Ebû Katade Hazretleri olduğu yerde dimdik duruyor ve gözleriyle İnsanlığın Tacı'nı süzüyor... Susuz kalacak, fakat Allah'ın Resûlü'nden bir nefes olsun ayrılmayacaktı... Nitekim öyle de yaptı... O kerem denizi yüce Peygamberin yakınında bulunmak ne devletti... O deniz huylu tertemiz Peygamber, ne yüce yaradılışın sahibiydi...

Can mumu aşk ile pırıldayan Ebû Katade (r.a.), dikkatle Allah Elçisine nazar ediyordu. Bir ara Resûller Resûlü'nün yorgunluktan uykuya dalar gibi olduğunu ve yere düşecek gibi eğildiğini gördü... Hemen yerinden bir ok gibi fırlayıp Allah'ın Resûlü'nü tuttu... Varlığın sebebi olan Peygamber sordular:

– Sen Ebû Katade misin?

Ebû Katade şevkle atıldı:

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

Sonsuzluk Nebisi çiçek çiçek gülümsediler ve dediler:

– Sen Allah'ın Resûlü'nü muhafaza ettin, Allah da seni muhafaza etsin!..

Ebû Katade'nin gönül dudakları kıpırdadı:

– Âmin!

Ve sevincinden saâdetinden uçacak gibi oldu... Allah Resûlü'nün duâsına ve rızâsına mazhar olmaktan daha büyük ne vardı?

Yüce gönüllü din eri Ebû Katade (r.a.), bütün ömrünü Allah emrinde ve Resûl-i Kibriya'nın uğrunda geçirdi... Bütün ömrünce Kur'ân ve Hadis-i Nebevi'nin neşrine çalıştı... Onun üstün meziyetlerinden biri

de, din kardeşlerine bütün gönül kapılarını açması ve elinde avucunda ne varsa muhtaç olanlara vermesiydi...

Saâdet devrinde bir gündü. Namazı kılınmak üzere musallaya bir cenaze getirildi. İnsanlığın Efendisi sordular:

- Bu kimsenin borcu var mıdır?
- Evet, ey Allah'ın Resûlü!
- Ödeyecek kadar olsun miras bırakmamış mı?
- Hayır!
- Öyleyse namazını siz kılın...

Tam o ân, sahabiler cemaatinin içinden biri ileri atıldı. Bu Ebû Katade'den başkası değildi... Varlığın Nûru'nun huzuruna gelerek:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; bu kardeşimizin borcunu ben üzerime alıyorum!..

Bunun üzerine Allah'ın Resûlü o adamın namazını kıldılar...

Aradan nice zaman geçti. Ömür ırmağı ebediyet denizine doğru yol almaya devam etti... Derken bir ara Ebû Katade Hazretleri de sıkıntıya düştü... Herkese vicdan elini uzatan, her yaraya merhem olan Ebû Katade şimdi borç altına girmiş bulunuyordu. Borçlandığı adamın karşısına nasıl çıkacağını düşünüp duruyordu...

Nitekim bir gün adam kapıya gelip seslendi:

– Ey Eba Katade! İçeride olduğunu öğrendim, çık da birazcık konuşup dertleşelim!..

Ebû Katade Hazretlerinin alnında yıldız yıldız terler belirdi. Mahcubiyetinden ne yapacağını şaşırdı... Adam, bu hâli görünce anlayış gösterdi ve teselli etmek istedi:

– Üzülme, yâ Ebâ Katade; Allah Kerimdir!

Elmas gönüllü yüce sahabe buna rağmen gözyaşlarını tutamadı.

Adam büsbütün hayrete düşüp:

– Allah Allah, dedi; demek bu kadar üzülüyorsun?

– Evet, üzülüyorum! Ben Allah'ın Resûlü'nden şu iki kulağımla işittim: **“Kim ki alacaklı olduğu adama kolaylık gösterir, mühlet verirse, Cenâb-ı Hak da ona mahşerde kolaylık tanır, Cennet-i âlâsının gölgesinde gölgelendirir.”**

Allah Resûlü'nün muhabbet havuzuna atılan Katade Hazretlerinin rivâyet ettiği hadisler 170'i geçmez. Bütün ömrünce Allah Resûlü'yle bulunduğu hâlde hadis rivâyetinde çok hassas davranmıştır ve şu hadis onun yoluyla gelir:

– Ey nas! Benden çok hadis rivâyet etmekten sakınınız. Benden bir sözü nakleden münhasıran doğruyu ve hakkı söylesin. Bana söylemediğim bir sözü atfeden cehennemde bir yer hazırlamış olur.

Şu hadis de onun yoluyla gelir: Bir gün Kâinatın Efendisi ile birlikte bulunuyorduk. Bu sırada bir cenaze geçti. Resûller Serveri cenazeye bakarak dediler ki:

– Hem kendi rahat etti, hem de başkalarını rahat ettirdi.

Resûl-i Ekrem'in ne demek istediğini anlamadığımızdan kendilerine:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedik; istirahat etti demekten muradınız ne?

Şöyle buyurdular:

– Mü'min olan bir kul ölüm ile dünyanın ezâ ve cefâlarından kurtulur, Allah'ın rahmetine kavuşur.

– Başkalarını müsterih etmekten maksat nedir, ey Allah'ın Resûlü?

– Facir bir insanın ölümü ile insanlar, şehirler, ağaçlar ve hayvanlar müsterih olur. (Ahmed İbni Hanbel, Müsned)

Can mumu Peygamber aşkıyla yanan Ebû Katade Hazretleri Buhârî'ye göre 50. senede bekâ âlemine girmiştir... Allah ondan râzı olsun...

CENNET İNCİSİ SÜLEYMLİ SA'D

***Var mı şu âlemde sahabi gibi,
Yüce ahlâk, yüce iman sahibi?***

Evet, sahabilerin hayatı bir başka güzellik, bir başka edâ, bir başka âhenk taşıyor...

İşte onlardan bir inci daha... Hem de cennetlere uçan bir inci...

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

Nûr asrında saâdetli bir gündü. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Mustafa'nın Mescidine Benî Süleym kabilesinden Sa'd isimli, simsiyah yüzlü biri girdi. Rengi siyah inciler gibi pırıldayan bu gencin yüzünün bu derece siyah olmasına rağmen, gönlü billûrlardan daha duruydu. Çünkü Cenâb-ı Ahmed-i Muhtar (s.a.v.)'in elinden ölümsüzlük iksiri içmişti...

Ezile büzüle Peygamberler Peygamberinin yanına sokuldu ve tatlı bir edâ ile:

– Ey cihanın kıblesi, ey Allah Elçisi, dedi; rengimin siyahlığı, yüzümün çirkinliği Cennete girmeme mâni midir?

O deniz huylu tertemiz Peygamber:

– Hayır, dediler; neden mâni olsun? Allah'ın emirlerine uyup, Resûlü'nün tavsiyelerine riâyet ettikten sonra...

Genç şevkle atıldı:

– İyi ama, ey Allah'ın Resûlü! Ben şu mecliste 8 ay evvel Allah'a iman edip Resûlü'nü tasdik ederek İslâm'a girdikten sonra şu anda hazır bulunanlara evlenmem için müracaatta bulundum.

Yüzümün çirkinliği, rengimin kömür gibi simsiyah oluşu sebebiyle beni reddettiler. Akrabalarımın deri yapısı bana da sirayet etmişse bunda benim ne suçum var? (Hem insanın beyaz veya siyah olması kendi elinde değildir ki!)

– O günkü cemaat içinde Âmir bin Veheb yok muydu?

– Yoktu, ey Allah'ın Resûlü!

– Öyle ise şimdi ona git, Allah'ın Resûlü beni damat yapmanı istedi, de olmaz mı?

– Peki, ey Allah'ın Resûlü, hemen gidiyorum!..

Süleymlî Sa'd, Peygamber müjdesiyle Mescid-i Saâdetten uçarcasına çıktı ve Âmir bin Veheb'in evinin yolunu tuttu. Uçuyor muydu, yürüyor muydu? Bir gidiş ki, şimşek şimşek... Nihayet Âmir bin Veheb'in kapısına vardı ve kapıyı fiskeledi:

– Tak tak!..

İçeriden ses geldi:

– Kim o?

– Allah Resûlü'nün elçisi!

Âmir bin Veheb hemen kapıya koştu ve Sa'd'ı içeri aldı.

– Söyle bakalım delikanlı, ne istiyorsun?

– Beni size Allah'ın Resûlü gönderdi...

– Hoş geldin, safalar getirdin. Ne emir buyuruyorlar?

– Beni damat olarak kabul etmenizi istiyorlar.

– Ama nasıl olur, bunu kabul edemem ki...

– Siz bilirsiniz. Ben sadece elçiyim...

Bu konuşma olurken kapı arkasında imanla süslenmiş biri vardı. Bu konuşmaları aynen duyuyordu. Bu, Âmir bin Veheb'in kızıydı. Babasının delikanlıya red cevabını verdiğini duyunca gönlüne ızdıraplar damla damla doldu ve kendini tutamayıp:

– A gözümün nûru babacığım, dedi; ne yapıyorsun?

– Ben sadece seni düşünüyorum!

– Ama bir şeyi unutuyorsun.

– Ne imiş o?

– Onu sana kim gönderdi, biliyor musun?

– Evet, biliyorum!

– Madem biliyorsun da neden reddediyorsun? Sonra Allah'ın Resûlü'ne vahiy gelip bu hâlini bildirir de iki âlemde de perişan olursun. Derhal Allah Resûlü'nün huzuruna git ve özür dile...

Şu kızdaki imana ve aşka dikkat...

Âmir bin Veheb'in aklı başına geldi ve hemen Peygamberler Peygamberinin mescidine koştu:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; anam babam sana fedâ olsun. Bize gelen siyah renkli gencin tarafınızdan gönderildiğine inanmamıştım.

Bilmeyerek bir günah işlemişsem tevbe ediyor, kızımı arzunuz üzere o gence veriyorum...

Allah'ın Elçisi memnun oldular ve Sa'd'a hemen emir buyurdular:

– Ey Sa'd! Haydi evini hazırla...

Gönlü iman nûru ile pırıldayan siyah renkli Sa'd'ın yüzünde damla damla terler belirdi, utancından başını yere eğip fısıldadı:

– Ey Allah'ın Resûlü! Benim ne ev hazırlayacak, ne de hanımın mihrini verecek param var...

O herkesin imdadına yetişen Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) emir buyurdular:

– Öyleyse git, iki yüz Ali'den, iki yüz Osman'dan, iki yüz de Abdurrahman'dan iste, bütün masraflarını onlar görsünler ve sen de muradına er...

Sa'd sanki bir kuş olmuştu. Sevincinden âdeta uçuyordu. Mescid-i Nebevi'den bir rüzgâr gibi çıktı ve durumu o yüce sahabilere anlattı. Onlardan istediğinden fazlasını da aldı ve çarşının yolunu tuttu... Düğün ve ev ihtiyaçlarını almak üzereydi ki, sokak sokak bir nidâ kulaklarına çarptı:

– Eli ayağı sağlam, gücü kuvveti yerinde cihad ehli gençlere sesleniyoruz! Düşman büyük bir kuvvetle yola çıkmış, bizi basmak ve İslâm'ı ortadan kaldırmak niyetindedir. Resûl-i Emin mü'minleri cihada dâvet ediyor. Koşun ey eli ayağı tutan Müslüman mücahidler...

Şimdi iman ve aşkı göreceğiz...

Gönül gözleri hikmet sürmesi ile sürmelenen Sa'd ak çiçekli söğüt dalı gibi sallandı, yıldırımdan bir gülle yemiş gibi sarsıldı, fakat bu hâl uzun sürmedi; kafasında şimşekler çaktı, gönlündeki coşkun iman harekete geçti ve tam bir sahabiye lâıyk kararını verdi:

– Ey Sa'd dedi; düğün dernek işi âhirete kaldı artık. Sen bu parayla bir at, bir kılıç al ve Peygamber ordusunun peşinden koş...

Ve dediği gibi de yaptı. Bir at aldı, bir de kılıç. Bütün hazırlıklarını tamamlayıp soylu atına atladığı gibi rüzgâr rüzgâr uçtu.

Neden sonra nûr yatağı Medine'nin kenarında toplamış olan Peygamber ordusuna at üstünde başı sarıklı, kolları sıvalı biri gelip karıştı... Kollarının siyahlığını gören İnsanlığın Efendisi sordular:

– Sen Süleymlî Sa'd mısın?

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

• • •

İslâm ordusu billûri bir ırmak gibi aktı, düşmanı biraz ötede karşıladı. İmanla küfrün amansız savaşı başladı. Kılıçlar havada pırıltılı kavisler çizerken sahabiler de “**Allah Allah!**” nidalarıyla gökleri inleterek ilerledi...

Bir müthiş boğuşmadır başladı. Süleymlî Sa’d, at üstünde o yana bu yana uçuyor ve düşman saflarının tâ içlerine dalıyordu. Nihayet düşman bozguna uğradı. Niceleri azap diyarını boyladı, niceleri elsiz ayaksız kaldı, niceleri de tabana kuvvet kaçtı...

Düşman çekilip giderken yaralılar arasında düşmana büyük darbeler indiren aşk ve iman kahramanı Sa’d da bulundu. Sa’d Hazretleri son demlerini yaşıyordu. Âlemlere rahmet olan ve herkesin imdadına yetişen Allah Sevgilisi, Sa’d’ın başını kucağına aldı, yüzündeki tozları mukaddes elleriyle siliyorlardı... Sa’d (r.a.), hiç kimseye nasip olmayan bir nimetle, yani Peygamber kucağında son nefesini verdi... Allah Resûlü’nün mübârek gözlerinden şebnem damlası yaşlar döküldü...

Sa’d Hazretleri artık bekâ âlemine uçmuş ve ebediyetin bitmez tükenmez nimetlerine ermişti... Gözyaşlarının arkasından çiçek çiçek gülümseyen Allah’ın Resûlü daha sonra yüzünü o taraftan çevirerek bakmak istemediler...

Bu hâl, sahabilerden Ebû Lübâbe’nin dikkatini çektiği için sordu:

– Ey Allah’ın Resûlü! Önceleri Sa’d için ağladınız, sonra güldünüz, sonra da yüzünüzü çevirip bakmak istemediniz. Bunun sebab-i hikmeti nedir?

Hâlik-ı Azîmin muhterem Peygamberi dediler ki:

– **Sa’d’a olan sevgimden dolayı önce Cennette Havz-ı Kevser’e doğru uçtuğunu görünce güldüm, hurilerle etrafının sarıldığını müşahade edince yüzümü çevirdim. Şimdi Âmir bin Veheb’e söyleyiniz ki, Allah, Sa’d’ı Âmir’in kızıdan daha hayırlıları ile evlendirdi...**

• • •

İşte sahabe aşkının bir muhterem örneği daha...

Var mı ki âlemde hiç böyle biri,

Ağlasın peşinden Hak Peygamberi?

KATADE B. NUMAN (r.a.)

Büyük kahramanlardan ve Cenâb-ı Mustafa'nın bağı yanık âşıklarından...

Belalı Uhud günü kâfirler her taraftan Allah Resûlü'ne ok yağdırıyorlardı. Katade, Varlık Nûru'nun önünde etten ve kemikten bir hisardı. Ve İnsanlığın Efendisi'ne bir yay hediye etmişti. Resûller Serveri, yayın başı ufalıncaya kadar onunla düşmana ok yağdırdı. Sonra onu Katade'ye geri verdi...

Katade, bir âbide ihtişamıyla Allah Resûlü'nün önünde dimdik duruyor ve düşmana ok atıyordu.

Havada okların çekirge bulutu...

Kâfirler durmadan saldırıyor, binlerce ok kezzap yağmuru gibi Katade'nin üstüne akıyordu...

Okların ve mızrakların hedefi Katade...

Müthiş ân... Peygamber önünde çarpışan Katade Hazretlerinin gözüne bir ok gelip saplandı ve gözbebeği, yanağının üzerine aktı... Katade Hazretleri hiç aldırmadı bile. Çıkan göz bebeğini avucunun içine alıp Peygamberler Peygamberinin huzuruna geldi. Âlemlere rahmet olanın mukaddes gözleri yaşlarla doldu ve dedi:

– Bu ne, ey Katade?

Katade gözbebeğini gösterip dedi:

– Görmüyor musun şunu, ey Allah'ın Resûlü?

– İstersen sabredersin, Cennet senin için hazırlanır. İstersen göz bebeğini yerine koyup senin için Allah'a yalvarırım, ondan hiçbir şey eksik olmaz, eski hâlini bulur!..

– Sana fedâ olayım, ey Allah'ın Resûlü!.. Muhakkak ki Cennet, büyük bir mükâfat ve yüksek bir ihsândır.

– Evet, öyledir!

– Lâkin benim bir başka dileğim olacak.

– Nedir o?

– Nikâhım altında genç ve güzel bir hanımım var. Ben onu severim, o da beni sever. Onun, gözümü bu hâlde görmesinden korkarım. Sen, hem gözümü yerine koyup eski hâline getirsen, hem de benim için Allah'tan Cennet dilesen olmaz mı?

Lütuf ve keremine nihayet olmayan Allah Resûlü tebessüm buyurdular ve dediler:

– Ey Katade, olur yapayım!

Ve Katade'nin gözbebeğini mukaddes ellerine alıp yerine koydular ve duâ ettiler:

– Allahım! Katade, kendisini Resûlü'ne fedâ etti. Sen de onun bu gözünü, öbüründen daha güzel yap...

Katade'nin gözü birden nûrlarla pırıldadı ve öbüründen daha güzel oldu ve artık Katade'nin saâdetine diyecek yoktu... Ayrıca, Cennetlik olması için de Allah Resûlü'nden duâ aldı...

Katade Hazretleri böyle bir saâdetin ve şerefın sahibi...

İşte O'nu sevenler böyle seviyordu ve O'nun lütfuna böyle uğruyordu. O'nun sevgisinden mahrum olan gönüller saâdet yüzü göremeyeceklerdir...

Ve yine o belalı Uhud günü, mü'min bir kadının babası, kocası, oğlu, kardeşi şehid edilmişti... Medine'den kopup koşa koşa Uhud'a geldi ve sordu:

– Siz bana Allah Resûlü'nden haber verin, O nasıl?

Cevap verdiler:

– Allah'a hamd olsun iyidir!..

Kadın atıldı:

– Beni O'nun huzuruna götürünüz!..

Götürdüler... Gönü imân ve aşk ile pırıldayan mü'mine kadın en taşkın bir cezbe hâliyle şöyle dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Sen hayatta olduktan sonra her musibet hiç gelir bana!..

İşte aşk ve imân...

VEYSEL KARANÎ HAZRETLERİ

Yine o belalı Uhud'da Sonsuzluk Nebisi'nin bir dişi şehid edilmişti. Bunu duyan Veysel Karanî Hazretleri elini ağzına atarak:

– **Acaba benim Efendim Cenâb-ı Muhammed'in hangi dişini kırdılar? Bu mu, yoksa şu mu?** diyerek ağzındaki bütün dişlerini kendi eliyle kırıp döktü... Ve annesinden izin alıp tâ Yemen çöllerinden Medine'nin yolunu tuttu...

Bitmek tükenmek bilmeyen kum denizini tek başına aşarak Cenâb-ı Mustafa'ya gidiyordu.. Gökte güneş, yerde fokur fokur kaynayan kumlar, sivri kayaların akrep dişleri, kuytularda canavar homurtular onu yıldırılmıyordu...

İç gözlerine İlâhi nûrun sürmesi çekilen Veysel Karanî (r.a.), Kâbe mumu gibi yanıyor ve bir an önce Peygamber şehri Medine'ye varmak istiyordu... Elinden gelse bir kuş gibi uçacak, Varlık Nûru'nun kapısına varıp gözyaşları içinde haykıracaktı:

– **Ey cihanın kıblesi, Allah elçisi, ey iki âlemin padişahı, herkesin sultanı!..**

Senin şefâat mumunu apaçık gören, canını isteyerek pervane gibi fedâ eder! Can gözüne gül yüzünü görmek kâfidir... Can denizim, Senden bir nişane elde etsin diye çöllere düştüm... Gönlümün derdine ilaç, sevgindir... Canımın nûru, güneşe benzeyen o mübârek yüzündür...

Ey Allah'ın Resûlü, ey yüce yaradılışlı! Muradım şu: Lütfen, bana bir kerecik bak!..

Aşk arslanıyla cenk ede ede yoluna devam eden Veysel Karanî nihayet nûr yuvası Medine'ye vasıl oldu... Sevincinden uçacak gibiydi, artık yıllardır hasretiyle yandığı sevgilisine kavuşacaktı. Artık hicran gecesi son buluyor, vuslat bayramı başlıyordu... Bu neydi? Böyle devlet, böyle saâdet kime nasip olurdu...

İşte şimdi sevgilinin diyarındaydı...

Garip bir manzarası vardı Veysel Karanî Hazretlerinin... Yanından geçip gidenler, durup ona bakıyorlardı...

Göğsü, bağı açık, çölün bütün tozu toprağı sinmiş üstüne... Ayakları çıplak ve kan revan içinde... Yüzü güneşin hararetiyle iyice

yanmış, alnında benek benek ter...

Fakat bu da ne? Nûr yuvası gözlerinden göklerde pırıldayan yıldızlar gibi neşe kaynamakta... O gözler, bir ok gibi insanın tâ canına işlemekte.. Ve tatlı bir koku... Misk gibi bir şey... Aşk gülistanının kokusu mu, yoksa Cennetten bir esinti mi?

Aşk ve vecd çağlayanı büyük velî ilerledi ve mü'minlerden birine sokulup selâm verdi sonra sordu:

– A kardeş! Allah Resûlü'nün saâdethanesi nerede?

– Onu mu göreceksin?

– Evet, cemâlinin ziyasıyla canım hayat bulacak!

– Bu yolu bırakma, önüne bir mescid çıkacak, hemen onun bitişiğinde Allah Resûlü'nün saâdethanesini bulacaksın...

Üveys sevincinden denizler gibi coşup dalgalandı ve uçarcasına Mescid-i Nebeviye kadar yürüdü...

Meydanın ortasında küçük bir mescid ve etrafında sıra sıra odalar.

Usul usul ilerledi, ilk odanın kapısına yaklaşp derin bir nefes aldı ve tâ can evinden bir âh etti:

– Habib-i Hüda'nın kokusu tâ sokaklara taşmış!...

Bir adım daha attı, mukaddes odanın kapı eşiğine baktı. Üzerine basmaktan hayâ etti, öylece bir zaman ayakta kaldı...

Ne yapmalıydı? Kalbi yerinden fırlayacak gibi atıyordu. Kapıyı çaldığı ân Cenâb-ı Mustafa ile göz göze gelecekti... Buna nasıl dayanabilirdi? O ebediyet güneşinin ziyası can denizini dalgalara boğacaktı...

Nihayet biraz sakinleşebildi ve sağ elini kaldırıp mübârek kapıyı okşarcasına fiskeledi...

Geri çekilip bekledi...

Kapı aralandı...

Veysel Karanî (r.a.) iliklerine kadar ürperdi, hayâ mâdeni gözlerini kapıya dikti...

Her tarafı örtüler içinde bir kadın... Ona nazar etmekte ve onu süzmekte...

Mü'minlerin annesi, dirayet ve zarafet timsali Hazreti Âişe (r.a.)...

Veysel Karanî (r.a.), donup kaldı. Hâlbuki o hemen Allah Resûlü ile karşılaşacağını zannediyordu.. İlâhi tecelliye bakınız ki, kapıyı bir başkası açıyor... Daldığı hayal âleminden Hazreti Âişe'nin sesi ile uyandı:

– Ey Allah’ın kulu, kimsin?

Hemen karşılık verdi:

– Bana Karanlı Üveys derler!

– Evet!

– Neydi muradın?

– Allah’ın Resûlü’nü görmeye gelmiştim!

– Yâ Üveys! Allah’ın Resûlü seferdeler!

Veysel Karanî’nin yüreğine sanki yüzlerce mızrak saplanmıştı, gözlerinden şebnem damlası gibi yaşlar boşandı...

Hazreti Âişe (r.anha) merakla sordu:

– Niçin ağlıyorsun?

– Ey annelerin en azizi! Ben, annemden bu kapıya kadar izin aldım. Varlığın Nûru’nu görürsem konuşacak, göremezsem dönecektim...

– İyi ya işte! Birkaç gün bekle!

– Beklemeye imkânım elvermez. Annemden bu kadarcık bir izin alabilmiştim!..

İşte bakınız ki, Veysel Karanî, Allah Resûlü’nden öğrendikleriyle yine ondan mahrum kalıyordu... Anne babaya itâatı Cenâb-ı Mustafa pırıldatmıştı... **“Cennet annelerin ayağı altındadır!”** buyurmuştu...

Hazreti Âişe hayret ve dehşetle olanlara bakarken Veysel Karanî’nin hıçkırıklar içinden yükselen sesini duydu:

– Ey mü’minlerin annesi! Kâinatın Efendisi’ne lütfen duyur. Mübârek cemâlini göremedim, ellerini öpemedim. İçimdeki hasret ateşini söndüremedim... O’nun kapısında sail olmayı en büyük devlet bildim. Ne çare ki gizli bir el aramıza perdeler çekti... O’nun aşkı ile yanan gönlümü burada bırakıp gidiyorum... O’na ve O’nun âline selâm olsun...

Hazreti Âişe’nin de gözleri buğulandı... Gözyaşlarını göstermemek için kapının arkasına gizlenmek ihtiyacını duydu. O ân Veysel Karanî Hazretleri tekrar koynundan, kırdığı dişleriyle yaptığı tesbihi çıkarıp mü’minler annesine uzattı:

– Ey mübârek annem! Bunu da Allah’ın Resûlü’ne ver!..

Hazreti Âişe (r.anha) hayretle sordu:

– Nedir o, yâ Üveys?

Üveys’in dudakları usul usul kıpırdadı:

– Ne olduğu Allah’ın Resûlü’ne malûmdur!

İsmet ve iffet sadefi Hazreti Âişe (r.a.), bir tesbih gibi dizilen dişlere, bir de Veysel Karanî'nin baş ağzına nazar etti...

Büsbütün irkildi ve dedi:

– Peki, peki, yâ Üveys! Selâmını ve emanetini Resûl-i Ekrem'e ulaştıracağım...

Ve saâdethanenin kapısını kapatıp içeri girdi...

Veysel Karanî Hazretleri gözyaşları içinde yere eğildi, Peygamber evinin kutlu eşiğini öptü, yüzünü gözünü iyice yerlere sürdü. Sonra kalkıp istemeye istemeye yürümeye başladı... Artık gidiyordu, fakat gönlü hep oradaydı... Hicran arkına düşen bu gönül, ebediyen sevgilisine kavuşamayacaktı...

Benim gönlüm hep seni,

İster yâ Resûlallah.

Lütfet de cemâlini.

Göster yâ Resûlallah!

Âşıkın, âh-u zârdan başka nesi olurdu ki... Veysel Karanî de âh-u zâr ede ede Yemen illerinin yolunu tuttu...

GERİDE OLANLAR

Allah'ın Resûlü seferden döndüler ve saâdethanelerine teşrif ettiler... Daha adımını ileri atmadan çiçek çiçek gülümsediler ve etrafı kokladılar. Zaten kendileri çok kere şöyle buyururlardı:

– **Ben, Rahmân'ın kokusunu Yemen tarafından alıyorum!**^[65]

İşte o Rahmânî kokuların sahibi bugün bir rüzgâr gibi esip gitmişti...

Hazreti Âişe (r.anha), Peygamberler Peygamberine kapıyı açtı ve:

– Buyurunuz ey Allah'ın Resûlü, dedi.

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi hayal üstü bir gülümseyişle:

– Yâ Âişe, dediler; bu hoş kokulardan, ferahlık veren hâlden haberli misin?

– Evet ey Allah'ın Resûlü! Yemen illerinden garip bir adam geldi, Üveys adlı biri... Sizi bulamayınca üzgün ve perişan geri döndü...

– Yâ Âişe! Sen onu gördün mü?

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!

– O hâlde Üveys'i gören gözleri ziyaret edeyim!

Ve Kâinatın Efendisi Cenâb-ı Âişe'yi gözlerinden öptü. Karşılıklı oturdular, buraların ve ötelerin en ince hikmetleri üzerine sohbet ettiler. Mescide sahabilerinin yanına dönüp buyurdular:

– Ben, Veysel Karanî'yi gören gözleri gördüm. Siz de benim gözüme bakınız!..

Ve vasiyet ettiler:

– **Benim şu hırkamı ona götürünüz, ümmetim hakkında duâ etmesini dileyiniz.**

O ne âşıktı öyle ki, onun hakkında Varlığın Nûru hayırlar murad ederek vasiyette bulunmuştu. Ebedî olarak zulmün kapısını kapayan Hazreti Ömer (r.a.) demiştir ki: Ben Allah'ın Resûlü'nden (s.a.v.) işittim. Şöyle buyuruyordu:

– **Tâbiinin en hayırlısı Üveys denilen bir adamdır. Onun bir annesi vardır. Vücudunda bir beyazlık meydana gelmiştir.**

Binâenaleyh ona emrediniz de sizin için istiğfar ediversin...
(Müslim)

Yine Müslim’de şu rivâyet vardır:

Useyr İbni Câbir şöyle dedi: Ömer bin Hattâb, kendisine Yemen ahâlisinden yardım edici kuvvetler geldiği zaman onlara:

– İçinizde Üveys İbn Âmir var mıdır? diye sorardı. Nihayet Ömer, Üveys’e rastgeldi ve dedi:

– Üveys İbn Âmir sen misin?

– Evet, benim!..

– Murâd kabilesinden sonra Karan kabilesinden misin?

– Evet.

– Sende baras hastalığı vardı da, sen ondan dirhem kadar yer müstesna olmak üzere kurtuldun mu?

– Evet...

– Senin annen var mı?

– Evet var...

– Ben Allah’ın Resûlü’nden işittim: “Size Yemen ahâlisinin yardımcı mücahid kuvvetleri ile beraber Murâd’dan sonra Karan kabilesinden olan Üveys İbn Âmir gelecektir. Onun bedeninde baras hastalığı olmuştu da bir dirhem büyüklüğü yer müstesna kendisi bu hastalıktan kurtulmuştu. Onun bir annesi vardı ki, kendisi ona karşı çok itâatlıdır.

Üveys bir şey hususunda Allah üzerine yemin etmiş olsa Allah onun yeminini muhakkak doğru çıkarır... Eğer sen (Yâ Ömer) onun, senin için istiğfar etmesine muktedir olabiliyorsen bunu yap” buyuruyordu. Binâenaleyh benim için Allah’tan mağfiret isteyiver (dedi). Üveys de Ömer için istiğfar etti. Ömer ona:

– Nereye gitmek istersin? diye sordu.

– Kûfe’ye gitmek isterim.

– Öyle ise Kûfe Emîrine senin için bir mektup yazayım mı?

– (Hayır) ben insanların fakirleri, zayıfları ve kendilerine önem verilmeyenleri arasında olayım. Öyle olmaklığım bana daha sevimlidir...

Peygamberler Peygamberinin mübârek hırkası Hazreti Ömer’in hilafeti zamanında Veyssel Karanî’ye bizzat halife tarafından götürüldü. Ve böylece Üveys’in üstüne ebediyet düştü...

İlâhi cilveye bakınız ki, evliyalıkta “Medar kutbu” derecesine yükselen Veysel Karanî Hazretleri, varlığın sebebi olan Peygamberi hayat gözü ile bir kerecik göremediği için sahâbi olamıyor ve Tabîinin ulusu olarak tarihe şân veriyor...

Veysel Karanî Hazretleri, O Nebiyyi Muhteremi sevdi de başlara tac oldu. O’na gönül verdi de Cennetten gül topladı... O’nun aşkı ile fitili kesilmiş mum gibi yandı da gönüllere ışık, âleme kokular saçtı...

İşte O’nun âşıkları böyleydi...

İhyâ, İmam Gazali.

İhyâ, İmam Gazali.

NAMSIZ NİŞANSIZ BİR ÂŞIK

Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)'in aşkı, demiri mum hâline getirir demiştik. Gönlünde cılız bir ışık ipliği taşıyan herkes O'nun saâdet havuzuna atılmaktan başka çare bulamamıştır...

Vaktiyle Şam'da bir adam vardı. Hem de bu adam Yahudi idi. Bir Cumartesi günü Tevrat'ı okudu. Ondaki Nebiler Nebisi'ne ait müjdeyi gördü. Baktığı zaman, Tevrat'ın dört yerinde, Allah Resûlü'nün mübârek vasfını ve şemâlini buldu. Onları kesti ve yaktı.

İkinci bir Cumartesi oldu. Yine Tevrat'a baktı, yine aynı şeyleri, bu defa Tevrat'ın sekiz yerinde görmesin mi? Hayretle ürperdi. Ve onları da kesip yaktı...

Üçüncü bir Cumartesi daha geldi, yine Tevrat'a göz gezdirdi. Bu da ne? Bu defa da Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in vasıflarını Tevrat'ın 12 yerinde buldu...

Kendi kendine düşündü ve dedi:

– Vay anan öle! Bana ne oluyor böyle? Bunları da koparırsam, Tevrat'ın tümü O'nun vasıflarıyla dolacak...

Evet, bu adam Tevrat okuyordu. Orada Sonsuzluk Nebisi'nin vasıflarını görüyordu. Son Peygamberlerden bahseden nice âyetler vardı okuduklarının içinde...

Ne yapmalıydı? Bu haberler onu düşündürüyordu. Bir gün yine düşünce âlemine dalmıştı. Birden gözlerinin önünde nûr iplikleri yumak yumak oluverdi. Artık gönlüne bir kıvılcım düşmüş bulunuyordu... Hemen dostlarına gitti ve dedi:

– Ey arkadaşlar! Ben ne zaman Tevrat okumak istesem Âhîrzaman Nebisi'nin vasıflarını bildiren satırlarla karşılaşıyorum. Medine'de bulunan o zât bu olmasın?

Buraya bir nokta koyup şu hakikatı duyuralım:

Allah'ın Resûlü, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlukatın Peygamberi şu hadis-i şeriflerinde, isimlerinin Kur'ân'da **Muhammed**, İncil'de **Ahmed**, Tevrat'ta da **Ahyed** olduğunu bildirirler. Hadis şudur:

Yahudi bilginler kazma dişlerini gösterip sırttılar:

– Hayır! Sen aldanıyorsun. O zât zannettiğin gibi bir peygamber değil, sadece akıllı bir adamdır...

– Hayır, hayır! Siz aldanıyorsunuz. Zaman zaman geleceğinden bahsettiğiniz Peygamber işte bu zât olsa gerek...

– Bugün sende bir tuhaflık var.

– Hiçbir şey yok. Benim can denizim O zâtın muhabbetiyle dalgalanmaya başladı. Ben O’nu gidip göreceğim...

Ve tek başına yollara düştü... Uzun süren bir yolculuktan sonra nihayet Medine hudutlarından içeri adımını attı... Yol kenarında bir adam. Hurma ağacının dibinde serinleyip duruyor. Yüzünde görülmemiş bir ışıık ve tatlılık... Adama sokulup sordu:

– Sen misin, söyle Allah için, o zât sen misin?

Bu zât, sahabilerden Selmân-ı Farisî’den başkası değildi. Adamın ne sorduğunu anlamıştı. Gözleri buğulandı ve mırıldandı:

– Ben kimim, O kim?

Adam heyecanla atıldı:

Hız. Selman (r.a.) cevap vermedi. Hıçkırıklar boğazında düğüm düğümdü. **“Allah’ın Resûlü ebediyete göçeli üç gün oldu!”** diyemedi... Adamın geri dönmesinden korktu. Cübbesini kapıldığı gibi yerinden fırladı:

– Gel, dedi; seni onun sahabilerinin yanına götürüyim.

Ve adamı alıp Peygamber Mescidi’ne getirdi...

Adam, daha mescit kapısından adımını atar atmaz seslendi:

– Allah’ın Resûlü hanginiz?

Birden bütün başlar öne eğildi ve bütün gözler yaşlarla doldu:

– Ey Allah’ın kulu, dediler; O aramızdan ayrılalı üç gün oldu... Müthiş bir ân...

Adam ak çiçekli söğüt dalı gibi sallanmaya, ah-ü figan etmeye başladı. Günlerdir uçsuz bucaksız kum denizini tepe tepe gelmişti, âlemin can ve iman güneşini bir kerecik görebilmek ümidiyle aşmıştı dağı taşı... Fakat heyhat!.. O güzellik padişahı ve âlem sultanı şimdi fani dünyayı terketmiş, ebediyetin gerçekler sabahına ermişti...

Tâ Şam’dan kopup gelen bağıri yanık adam birden yere düştü ve yığılıp kaldı. Neden sonra bedenine hafif hafif can geldi, yavaş yavaş gözlerini açıp mırıldandı:

– Ali nerede, Ali nerede? O’nun vasıflarını bir tarif etseydi de dinleseydim!..

Allah'ın yenilmez arslanı, İslâm'ın mücahidi Cenâb-ı Ali (k.v.) ayağa kalktı ve dedi:

– **Allah'ın Resûlü** (selâm üzerine olsun), **ne uzun boyluydu, ne de kısa. Mukaddes başı yuvarlak, alnı da genişti. Gözleri siyah ve irice, kirpikleri de uzundu. Tebessüm buyurdıkları zaman dişleri arasından pırıltılar yayılırdı. Mübârek elleri ipekten daha yumuşak ve çiçekten daha nermindi. Saçlı, elleri ve ayakları etliydi. Yürüdüğünde yüksek bir yerden yürüyormuş gibi ayağını kuvvetle kaldırırdı. İki omuzu arasında Nübüvvet mührü vardı...**

Hazreti Ali'yi hayran hayran dinleyen garip adamın gözleri hayret ve dehşetle açıldı, olduğu yerden bir ceylan gibi sıçradı ve haykırdı:

– Yâ Ali! O'nun Tevrat'taki tarifi de tıpkı böyle, okuduğumun aynını tarif ediyorsun... İnandım ve bildim ki, Allah'ın son Resûlü O'dur. Beni, O'nun kabrine götürünüz...

Mescidin içi bir anda dalgalandı. Adamı nûr ravzasının önüne götürüp:

– İşte, dediler; Allah Resûlü'nün mübârek kabri...

Adamın can ırmağı aşk ve imanla çağladı, ellerini kaldırıp:

– İlâhi, dedi; şu kabrin içinde yatan mübârek zâtın senin son Peygamberin olduğuna iman ettim! Sen birsin, şerik ve benzerin yoktur. O da senin sevgili Resûlü'ndür. Benim şu anda İslâm'a girişimi kabul buyurursan, ruhumu burada, O'nun mübârek huzurunda kabzeyle, beni bir daha ötelere gönderme!..

Aşk kurşununu tâ yüreğine yiyen adam birden olduğu yere yığılıp kalıverdi... Yüce Allah, bu âşık-ı şeydânın ruhunu Peygamberinin huzurunda alıvermişti... Başına üşüşen sahabiler hayretler içinde şu âyeti okuyorlardı:

– **Biz** (dünyada) **Allah'ın** (teslim olmuş kulları) **yız ve biz** (âhirette de) **ona dönücüleriz.**

İşte aşk ve iman... O'nun sevgisi gönüllerin saâdet baharıdır.

Söz yüce Mevlânâ'nın:

“Gökyüzünde yıldızlar arasında parlak ay nasıl görünürse, âşık da yüzlerce kişi arasında öyle görünür. O göründü mü, herkesin parlaklığı söner.” (Divan-ı Kebir).

O Nebiyyi Âhîrzamanın aşkına âlemde neler neler oldu. Taşlar bile O'nun huzurunda dile geldi, ağaçlar O'nu görünce selâma durdu.

“Selâm senin üzerine olsun, ey Allah’ın Resûlü!” diyerek çiçek çiçek açıldılar...

Bir gündü. Kuduz kâfir Ebû Cehil’in elinde taş parçaları vardı. Âlemin Fahri’nin huzuruna geldi ve dedi:

– Ey Ahmed! (s.a.v.) Şu avucumdaki nedir? Çabuk söyle! Mademki göklerin sırlarına vâkıfsın, mademki cihanın Peygamberiyim diyorsun, mademki gaipden haber veriyorsun, avucumda ne saklı haydi söyle!..

O tertemiz Peygamber, fezalardan geniş gönlüyle dedi ki:

– Onlar nedir, ben mi söyleyeyim; yoksa onlar mı benim kim olduğumu söylesin. Bizi tasdik etsinler; hangisini istersin?..

O maymun inatlı kâfir:

– Bu ikincisi, dedi; daha garip!..

Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) buyurdu ki:

O ân Ebû Cehil’in avucundaki taşların herbiri, şehâdet getirmeye başladı:

– İbâdete lâîk hiçbir şey yoktur; ancak Aziz ve Celîl olan Allah vardır. Muhammed Allah elçisidir.

Taşların dilinden bu inciler dökülünce Ebû Cehil’in aklı kamaştı ve elindeki taşları hiddetle yere vurdu...

Evet, taşlar bile O’nun aşkı ile dile geldi... Kaldı ki imanlı insanla O’nun aşkı ile yanmasın, hiç olur mu bu?..

Hazreti Mevlânâ der ki:

– Pâk aşk, Hazreti Muhammed’le eştî.

Allah aşk yüzünden ona “Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım” dedi.

Hasılı O, aşkta tekti.

Onun için Allah Teâlâ O’nu peygamberler içinden seçti...

İMAM ÂZAM VE İMAM MÂLİK'İN ÇİLELERİ

O'nun aşkına İmam Âzam Hazretleri 55 defa Kâbe'ye gitti. O'nun aşkına zindanlarda kırbaçlandı. O'nun aşkına zâlimlerin istediği fetvayı vermedi...

İmam Ahmed'in çektikleri de o yüzdendi.

O ki, asırların, devirlerin ulusuydu... Bilgiden meydana gelmiş yüce bir dağdı... Gönlü de engin bir denizdi... Kaderin cilvesine bakınız ki, bütün faziletleri nefsinde toplayan büyük âlim, zâlimlerin pençesine düşmekten kurtulamadı...

Zamanın halifesinin başkadısı garip bir söz etti:

– Kur'ân mahlûktur!

Akıllar, fezadan yere düşmüşçesine parçalandı. Hayret ve dehşet her tarafı sardı... Bu inanca göre, Kur'ân-ı Mübîn yüce Allah'ın Kelâmı değil ve fakat O'nun yarattığı bir varlıktır...

İşin ucu gelip İmam Ahmed'e dayandı... Ondan fetva istediler. İmam, gönlünün tâ derinliklerinden kopup gelen bir sesle haykırdı:

– **Kur'ân mahlûk değildir!**

Halife ise, ülkenin her köşesine nağmeler yağdırdı:

– Bütün sayılı din âlimleri sorguya çekilecek, kim, “Kur'ân mahlûk değildir” derse, derhal başı kesilip Bağdat'a gönderilecektir.

Bu zalimce ve haince emri duyan yakınları İmam'ın başına toplanıp yalvardılar:

– Yâ İmam! Hayatın tehlikede... Kalbinden inanmasan bile, yalnızca dilinle istedikleri şeyi söyleyen olmaz mı?

Cenâb-ı Mustafa'nın muhabbet havuzuna atılan yüce gönüllü din eri.

– **Asla, diye, haykırdı! Âlimler hakikatı söylemekten çekinirlerse, cahiller ne yapmaz?..**

Yine yalvardılar:

– Ey zamanın ulusu, kendine yazık edeceksin... Bu adamlar seni sağ komaz!.

– İncancım hayatımdan daha üstündür...

Ve nihayet beklenen oldu. Zülmün kanlı eli Hazreti İmam'a da ulaştı. Ve onu alıp halife olduğunu iddia eden zalim adamın karşısına çıkardılar... Malûm sual soruldu:

– Kur'ân mahlûk mudur, değil midir?

İlim dünyasının şevket güneşi fetvayı yapıştırdı:

– Değildir!

– Niçin?

– Eğer Allah'ın ilmi mahlûksa, Kur'ân da öyledir!

Halife korkunç emrini hemen verdi:

Bunu zindana atınız ve sözünden dönünceye kadar kırbaçlayınız!..

Ve iman zindana gönderildi. Kırbaçlar vücuduna inip kalktıkça sadece başını eğiyor, hiç ses çıkarmıyordu. İhtiyar ve zayıf olduğu hâlde onu tuttular, yatırdılar... Vurdular, vurdular, vurdular...

İmam o derece kırbaçlandı ki, kendinden geçti, komaya girdi... Fakat yine de istedikleri fetvayı alamadılar...

İşte yüce İmam, bu kırbaçları hep Cenâb-ı Mustafa'nın aşkına yiyordu... Zalimlerin canavar ağzı, mazlûmları yutuverceğini sanıyordu... Fakat bu yolun nice kahramanları gelip geçti dünyadan...

İMAM MÂLİK HAZRETLERİ

Bu sönmez aşkın bir başka kahramanı da İmam Mâlik Hazretleridir.

İmam Mâlik, nûr yatağı Medine’de dünyaya geldi. Henüz 17 yaşında iken ders vermeye başladı....

Gönlü elmas renkli incilerle doluydu. Zühd, takvâ, fazl ve kerem sahibiydi. Sonsuzluk Nebisi’ne karşı o kadar derin bir muhabbeti vardı ki, Peygamber şehri Medine’de daima yaya yürür, hiçbir vakit ata binmezdi... Hâlbuki büyük bir serveti vardı, kapısında birçok binek hayvanları bulunuyordu...

Bir gün İmam Şâfiî onu gördü de dedi ki:

– Ey üstâdım! Niçin ata binmiyorsunuz da yaya gidiyorsunuz?

Ondan şu cevabı aldı:

– Bir mübârek belde ki, onun toprağında ve koynunda Allah Resûlü’nün mukaddes cismi medfun bulunmaktadır. Ben orada nasıl olur da hayvana binebilirim?

Ondaki aşk ve iman destanlık çapındaydı. Zamanın halifesi Hârûn Reşid onu Bağdat’a dâvet etti. Halifeye şu haberi gönderdi:

– Ey Mü’minlerin Emîri! Allah’ın Resûlü, **“Benden sonra bazı kimseler dünyayı tahsil için Medine’den çıkacaklardır. Fakat bilseler kendileri için Medine daha hayırlıdır!”** buyurmuştur. Artık revâ mıdır ki, ben bu mübârek beldeyi terkedeyim?

Bu aşkın, bu iman ve bu irfanın sahibi imam da mukaddes çileyi çekenlerden biri oldu... Nikâha dair bir meselede, istedikleri fetvayı alamayan devlet ricali, fırsat gözlüyordu. Kendi düşüncelerini mukaddes şeriatın hükmünden üstün görmek arzusunda olanlar imama kancayı attılar ve onu, o derece insafsızca dövdüler ki, omuzu yerinden çıktı ve husyeleri şişti.

147 tarihinde Medine’de vâli olan Cafer İbni Süleyman, Hazreti İmama haber gönderdi:

– Nikâh hususundaki içtihadından vazgeç!

İmam arslanlar gibi kükredi:

– Ben ancak şeriatın hükmünü tanırım!

Bu haykırış, Medine vâlisini çıldırttı. Adam şu korkunç emri vermekten hayâ etmedi:

– Onu soyunuz ve çıplak vücuduna 70 kırbaç vurunuz!

Ve o mübârek insana 70 kırbaç vurdular... Ama yine de istedikleri fetvayı alamadılar...

İşte bu kırbaçları ve bu çileleri imam, hep Hazreti Ahmed-i Muhtar'ın aşkına sineye çekmişti... Hadis okutacağı zaman boy abdesti alır ve en güzel elbiselerini giyerdi... Kâinatın Fahri'nin mukaddes sözlerini mütalaa ederken, sanki bizzat O'nun huzurunda imişçesine huşû ve vecd içinde kalırdı...

Ucu kıyâmete doğru uzanan aşk kervanında kimler yok ki... Fatih Sultan Mehmed bu aşkla İstanbul'u aldı. Bu aşkla gemilerini bir sepet suçiçeği gibi karada yüzdürdü... Alpaslan, bu aşkla Anadolu kapılarını Müslüman Türk milletine açtı. Osman Gazi, bu aşkla gece sabaha kadar Kur'ân bulunan odada yatmayıp ayakta sabahladı... İslâm mücahidleri, bu aşkla Atlas okyanusuna kadar at sürdü. Karşısında Atlas okyanusunu görünce, devesini dizine kadar denize sürerek, kılıcını çekip:

– **Şahid ol yâ Rabbi, şahid ol! Eğer önümde şu uçsuz bucaksız derya olmasaydı senin şânını daha ileriye götürürdüm, ufuklarda ezan okuttururdum...** diye feryadı bastı...

Bu aşkla, Müslüman milleti Çanakkale'de destanlara sığmaz kahramanlıklar gösterdi...

Bu aşkla, **“Saçlarım adedince başlarım olsa, her gün biri kesilse, bu hizmet-i imaniyeden çekilmem!”** diyen âlimler çıktı...

Bu aşkla şâirler dile geldi, bu aşkla Süleyman Çelebi:

– **Bir acep nûr kim, güneş pervânesi!** diyerek haykırdı...

Bu aşkla şâir Nabi, nûr yatağı Medine'ye giderken şöyle inledi:

**“Sakin terk-i edebden, Kûy-i Mahbûb-i Hudâdır bu
Nazargâh-ı İlâhidir makam-ı Mustafâ'dır bu.”**

Bu aşkla, Âkif de şöyle dedi:

“Bu ezanlar ki şehâdetleri dinin temeli

Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.”

Bu aşk, kimleri zârı zârı inletmedi ki. İşte bir feryad ü figan daha:

**“Kime arz eyleyim derd-i nihânım yâ Resûlallah
Çün sensin bir tabib-i çâre-dânım yâ Resûlallah.”**

Ve:

**“Çoğaldı cürmü isyânım benim pek yâ Resûlallah
Kati müşkil huzûr-i Hak’ka gelmek yâ Resûlallah.”**

NÂ'T-I ŞERİF

Ve şöhretli Hâkim Sâdi şu hikmet incilerini saçar:

– “Hazreti Muhammed (s.a.v.) güzel huyu, güzel âdetlidir. Bütün insanlara şefaathçidir, bütün insanların Peygamberidir.

O, peygamberlerin imamı, doğru yolun rehberi, Cenâb-ı Hakk’ın emini, Cebrâil’in vahy için yanına gelip gittiği bir zâttır.

O beşeriyetin şefaathçisi, kıyâmet gününün efendisi, hidâyetin imamı, mahşer divanının en büyüğüdür...

O, bir kelimedir ki, onun tûru gök olmuştur. Tekmil nûrlar onun nûrunun bir ışığıdır.

O, bir dürr-ü yetimdir ki, okuyup yazmayı bilmediği hâlde ne kadar milletin kütüphanesini silip süpürmüş, kitaplarını hükümsüz bırakmıştır. Ondaki inzar sanatı, kılıcını çekince ayı ortadan ikiye böldü...

O’nun şöhreti dünyaya yayılınca (doğduğu gece) Kisra’nın eyvanı sarsıldı, 14 taşı düştü.

O, kelime-i tevhidin ilk harfi olan (Lâ) ile Lât-ı hurde-vü haş etti; din-i İslâm’ı izaz ile Uzza’yı hor ve hakir kıldı...

O, yalnız Lât ve Uzza’nın külünü savurmakla kalmadı; Tevrat ve İncil’i de neshetti.

O, gecenin birinde (Mirac gecesi) Burak’a bindi, feleklerden geçti, şan ve şerefte melekleri geride bıraktı...

Kurb-ü İlâhi fezasında o kadar süratle at sürdü ki, arkadaşı olan Cebrâil (Sidre) de kaldı, daha ileri gidemedi...

Cebrâil Sidre’de kalınca Cenâb-ı Risâletpenah ona, **“Ey Allah’ın vahyini hâmil olan Cebrâil, ileri yürü! Seni ne kadar ihlâs ile sevdiğimi bilirsin. Niçin bana arkadaş olmadan vazgeçtin?”** dedi.

Cebrâil cevaben:

– (Ey Allah’ın Resûlü!) **Artık mecâlim kalmadı, kanadımda kuvvet kalmadı, eğer buradan bir kıl ucu kadar ileri gidecek olursam, tecelli-i İlâhi ziyası kanadımı yakar, onun için gidemem.”** dedi.

Böyle muhterem bir sahibe mâlik olan ümmet, umarım ki, isyan sebebiyle Cehenneme girmeyecektir.

Ey, bütün insanlara gönderilen büyük Peygamber! Seni övmekte aczim var. Ey bütün mahlûkata gönderilen Peygamber! Sana selâm olsun. Ey, hâl ve hareketi pek mübârek olan zât! Bir avuç fakirler senin dârüsselâmında mihman olanlara uyuntu olsalar, Cenâb-ı Hakk'ın nezdinde olan yüce şânından ne eksilir? Cenâb-ı Hak seni övmüş, ağırlamış, Cebrâil'e kadrinin huzurunda yer öptürmüştür. Yüce gökler senin şerefine yüceliğine karşı mahcuptur. Âdem henüz balçık hâlinde iken sen yaratılmıştın. İptida varlığın aslı seni medh için ne söyleyeyim? Çünkü ne söylersem ondan âlisin. Senin izzetini, makamını göstermek için “**Levlâk**” hitabı, seni medh için (**Tâhâ**), (**Yâsîn**) sûreleri kâfidir.

Bu nâkıs Sâdi, seni nasıl hakkıyla tavsif edebilir?

Ey büyük Peygamber, sana salât, selâm olsun!..”

Bu gül vâdisinde niceleri at koşturdu. Niceleri Cenâb-ı Ahmed-i Muhtar (s.a.v.)'in yoluna başını verdi. Niceleri Kâbe mumu gibi gece gündüz durmadan yandı.

Benim bu garip gönlüm de aşk denizine düştü de kanatsız bir kuş gibi çırpınıp duruyor ve şöyle âh-ü zâr ediyor:

– Ey Allah'ın Resûlü, ey deniz huylu büyük Peygamber! Senin gelişinle insanlığın baharı bulutlanıp ilâhi bahçeler fışkırdı ve Hızır'ın çeşmesi ortaya çıkıp ruhlara su verdi... Kâinat nûrlarla doldu, gönüllere şebnem yerine yıldızlar yağdı... Ay bile mübârek parmağını gördü de hayretinden ikiye ayrıldı, sonra yine senin bir işaretinle birleşip fezanın derinliklerinde altın gibi pırıldayan bir top hâlinde yuvarlanıp durdu. Gökyüzü seni istikbal etmek için Cebrâil'in yedeğinde Burak olup ayağına geldi...

İdris Nebi (selâm üzerine olsun), Senin kutlu miracını gökyüzü varlıklarına müjdeledi. Ceddin İbrahim seni:

– **Merhaba! Sâlih oğul, sâlih Peygamber!** diyerek selâmladı...

Cebrâil Sidre-i Münteha'da donup kalırken, sen “**Yanarsam ben yanayım!**” deyip vahdet denizine daldın da akılları elsiz ayaksız bıraktın...

Ey yüce yaratılışlı Peygamber, ey herkesin imdadına yetişen Allah Sevgilisi!..

Benim can denizimin incileri senin nûrunun pırıltısıdır. Ömür ırmağım senin saâdet havuzuna akmak için çırpınıyor... Şimdi hasret arkına düşmüş bulunuyorum... Lütfet, şefâat mumunu yak... Yak ki, kanatlarımı çırparak o muma atılayım...

Babam anam sana fedâ olsun, Ey Allah'ın Resûlü!.. Bu günahkâr Necati'yi hatırlar mısın? Ben seni hiç unutmuyorum...

Salât sana, selâm sana...
İşte benim bütün feryâdım şu:
Can dayanmaz nâre yâ Resûlallah!..

Âh edip inledim nice bin zaman,
Gönlüm pâr pâre yâ Resûlallah!..

Şefâat kânısın, lütfet, kerem et,
Bu âşık-ı zâre yâ Resûlallah!..

Ben neyleyeyim ki, iktidarım yok,
Hâlimi izhâre yâ Resûlallah!..

Eğer lütfetmezsen, kim medet kılar,
Böyle günahkâre yâ Resûlallah!..

“**Kıtmîr**” inim, kovma yüce kapından,
Hasretim didâre yâ Resûlallah!..

Âleme Rahmetsin, varlığa sebep,
Kim kalkar inkâra yâ Resûlallah!..

Boynun bükmüş bekler, işte, kapında,
Necati bîçâre yâ Resûlallah!..

İKİNCİ BÖLÜM

NÛR DEVRİ

Yâ Habiballah, medet!..

.....

Bir nûrlu devir vardı,
Seccaden hep kumlardı.

Ak akdı sevgilerin,
Çöller sanki pınardı.

Yıldızlardan mahyalar,
O ne müthiş anlardı...

Sana gönül verenler,
Hem nasıl insanlardı...

Elmas elmastı renkler,
Kandillerin yanardı...

Bir nûr ki yudum yudum,
Gönüllere dolardı...

Göz nûru şehidlerin,
Ne de korkusuzlardı!

İrfân sahibi Bilâl,
Bülbül gibi çağlardı...

Gök kubbeyi inleyen,
Kur'ân'dı, ezanlardı...

Ey Nebî, ne gündü o?
Ve ne hoş bayramlardı...

Dillerde Hak kelâmı,
Hep Kur'ân okurlardı.

**Ay yüzlü sahabiler,
Çağlayan billûrlardı.**

**Kumlar elmas tanesi,
İncilerin nûrlardı.**

**İplik iplikti zaman,
Ötüşen kumrulardı...**

**Mekânın, yurdun, yuvan;
Cennetti, semâlardı...**

**Aşkın ki, bir başka aşk,
Gönülleri dağlardı...**

**Senin mübârek elin,
Kevserdi, havuzlardı...**

**Susuz kalan ümmete;
Pınarın yıldızlardı...**

**Yâ Habîballah, meded!..
Necâti öksüz kaldı...**

HAZRETİ EBÛ ZER (r.a.)

İslâm ile ilk hayat bulanlardan. Ebediyyet yoluna ilk adım atan kahramanlardan... Gönlü aşk ve imanla fokurdayan bir sahabi...

Şimdi kendisini tanıyalım:

Adı: **Cundeb İbn Cenâne**'dir. Gıfar oymağındandır ve Allah Resûlü'nün bağıryanık sevdalıdır...

İlimde, zühd ve takvâda, cihadda, doğru ve düzgün söz söylemekte, ihlâs ve samimilikte eşsiz...

İslâm ile hayat bulmazdan önce künyesi **Ebû Nemle**. Hidâyete erdikten sonra da, Nebiler Nebisi'nin yakıştırmalarıyla **Ebû Zer**...

İman ve takvâ kahramanı Hz. Ebû Zer (r.a.) ilk büyük dörtlerden sonra beşinci olarak İslâm'a geldi.

Bununla her zaman iftihar ederdi:

– Ben İslâm'ın beşincisiyim!..

Kâinatın Efendisi'ni İslâm'ın selâmı ile ilk selâmlayan da Ebû Zer'dir:

– **Esselâmü aleyke yâ Resûlallah!** diyerek Varlığın Tacı'nı selâmlamış ve O'ndan:

– **Ve aleyke ve rahmetullâhi!**.. karşılığını almıştır.

Hazreti Ebû Zer (r.a.), bir başka gönlün sahibiydi. İnce gönlü hakikat incileriyle bezenmişti. O bir hak arayıcısı idi. Allah Resûlü'nün Nebiliklerinden evvel kendi kendine doğru yolu aramaya başlamıştı. Hatta bir defasında Abdullah İbn Sâmit'e şöyle demişti:

– Ey kardeşimin oğlu! Ben Allah Resûlü'ne kavuşmadan üç sene önce namaz kılmışımıdır...

Abdullah hayret edip sordu:

– Kim için namaz kıldın?

– Allah için.

– Sen bu namazları kılariken nereye yöneliyordun?

– Rabbim beni yönelttiği cihete yöneliyordum!.. Yatsı namazını gecenin sonundan bir zaman oluncaya kadar kılardım da bir örtü hâlinde atılır kalırdım. Nihayet güneş benim üzerime doğardı...

İşte Ebû Zer (r.a.), böyle bir saâdetin de sahibiydi. Taştan, leşten medet ummazdı. Elbette bu kâinatın bir yaratıcısı vardı, elbette insanı bir gâye için yaratmıştı. O yaratıcının nimetlerini ye, sonra da putlara secde et! Bu hiç olacak şey miydi?.. Ebû Zer bütün bunları akıl ve idrâkle bulmuş, yüce yaratıcısına gönlünü bağlamıştı.

İslâm ile hayat buluşu şöyle oldu:

Yine o günlerden biriydi. Henüz cihan ufkunda hakikat güneşi doğmamıştı. İnsanlar dalâlet bataklığında ve vahşet zindanında inleyip duruyorlardı. Bu belâlı devir artık sona ermek üzereydi. Cihan günleri saâdet Cennetlerine dönecekti. Çünkü Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) Rabbin risâletini tebliğe başlayacaktı. Kararan dünya ufukları pırıl pırıl yanacaktı. Rüzgârlar bir başka âhenkle esecek, ağaçlar bir başka güzellekle sallanacak, çiçekler bir başka renkle açacaktı... Asırlar süren kara günler nihayet sona erecekti... Zira ölü dünyaya Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.) gibi bir can geliyordu...

İşte o günlerden biriydi. Üneys, Ebû Zer'e dedi ki:

– Benim Mekke'de bir işim var, sen burada benim işlerimi de gör. Ben gidip geleyim.

Ve Üneys yola revan olup Mekke'ye kadar gitti. Dönmesi biraz gecikti. Ve sonra işlerini bitirip kendi oymağına döndü. Ebû Zer onu karşıladı ve sordu:

– Ne yaptın, bunca zaman ne işledin?

Üneys tane tane anlattı:

– Mekke'de senin dinin üzere olan bir adamla karşılaştım. O, Allah'ın kendisini Peygamber olarak gönderdiğini söylüyor.

– İnsanlar onun hakkında ne söylüyor?

– Şâirdir, kâhindir, sihirbazdır diyorlar...

Hâlbuki Üneys de şâirlerdendi. Üneys şöyle anlattı:

– Andolsun ben kâhinlerin sözünü işitmişimdir. Onun sözü kâhinlerin sözü değildir. Ve yine andolsun ki ben O'nun sözünü şiir yollarına, şiir nevilerine tatbik edip koydum. Fakat benden gayrı, hiçbir şâirin lisanına da O'nun bir şiir olduğu uygun gelmiyor. Allah'a yemin ederim ki, O insan muhakkak doğru konuşan bir kimsedir. O'na başka isnadlar yapanlar ise yalancıdırlar...

Bu sözler Ebû Zer'in yüreğine kurşun gibi işledi, içine bir ümit ışığı düştü. Bir başka heyecan benliğini dalga dalga sardı ve Üneys'e:

– Kardeşim, dedi, bu sefer sen benim buradaki işlerime bak da ben gidip O zâtı göreyim...

Ve hemen yollara düştü. Ne gökte fıkırdayan güneş, ne kızgın taşların sivri dişleri, ne ölüm kusan vâdiler onu artık bu yoldan döndüremezdi. O, Âlemlere Rahmet olanı bulmaya gidiyordu. O'nun mübârek kokusunu almış bulunuyordu. O'nu bulacak mübârek cemâlini doya doya seyredecek ve O'ndan nûr devşirecekti...

Bu aşk ve imanla Mekke'ye vardı. O mukaddes sevgiliden bilgi alma, O mübârek zâtın yerini öğrenmek için Mekkelilerden birini aradı. Ve bir insana yaklaşıp sordu:

– Kendisine (**Sâbîî**) dedğiniz O kimse nerededir?

Mekkeli müşrik öfkeleni, Ebû Zer'i işaret ederek haykırdı:

– Bakınız, tutunuz işte sâbîî!^[66]

Bunun üzerine Mekke vâdisinin ahalisi Ebû Zer'in üzerine hücum ettiler ve onu iyice hırpaladılar. Ebû Zer bayılarak yere serildi. Sonra kendine gelince gördü ki, her tarafı kanla kıpkırmızı olmuş. Hemen Zemzem'e koştu, üzerindeki kanları zemzemle yıkadı ve suyundan da içti. Ve orada günlerce kaldı. Gece gündüz Beytullah'da duruyor ve sadece Zemzem ile iktifa ediyordu...

Öyle ki, Zemzemden başka yiyecek bir şey de yoktu. Zemzem'i içtikçe de kuvvetleniyor, karnının etleri yiv yiv bükülüp katlanıyordu. Bu sebeple açlık diye bir şey de hissetmiyordu...

Derken mehtaplı bir gecede Mekke halkı yatıp uyudukları bir demde ve Kâbe'yi hiç kimsenin tavaf etmediği bir sırada Mekkelilerden iki kadın zuhur etti. Putlar önünde duâ ediyorlardı. Bu iki kadın tavafları sırasında Ebû Zer'in yanına geldiler. Ebû Zer onlara hitaben:

– Siz, dedi, bu iki putun birini diğerine nikâh edin...

Fakat kadınlar yine de putların etrafında fır fır dönüyorlar ve duâ ediyorlardı. Tekrar Ebû Zer'in yanına geldiklerinde, Ebû Zer onları payladı ve onlara hakaret etti. Kadınlar:

– Keşke, dediler, burada imdâdımıza gelecek erlerimizden herhangi bir kimse bulunsaydı...

Ve başlarını alıp yürüdüler. Derken Allah'ın Resûlü ile Hz. Ebû Bekir (r.a.), yukarıdan aşağıya inip gelirlerken bu iki kadınla karşılaştılar. Âlemin Fahri kadınlara sordular:

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber namazını bitirince Ebû Zer yerinden bir ok gibi fırladı ve en taşkın bir cezbe hâliyle haykırdı:

– **Esselâmü aleyke yâ Resûlallah!..**

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi de:

– **Ve aleyke ve rahmetullâhi!** diyerek Ebû Zer'in selâmını aldı ve sordu:

– **Men ente = Sen kimsin?**

Ebû Zer:

– Gıfâr kabilesindenim, ey Allah'ın Resûlü, dedi.

Allah'ın Resûlü elini kaldırdı ve parmaklarını alnının üzerine koydu. Ebû Zer içinden şöyle geçirdi:

– Eyvah! Allah'ın Resûlü benim Gıfâr'a mensup olmamdan hoşlanmadı.

Ve gidip mübârek eline uzandı, Hz. Ebû Bekir (r.a.) ona mâni oldu. Elbette Ebû Bekir (r.a.) Peygamber Aleyhisselâmı herkesten iyi biliyordu.

Bir müddet sonra iki cihanın saâdet güneşi mübârek başını kaldırdı ve Ebû Zer'e hitap buyurdu:

– **Metâ kunte hâhünâ = Sen ne zamandan beri buradasın?**

Ebû Zer cevap verdi:

– Gece ile gündüz arasında olmak üzere otuz günden beri burada bulunuyorum!

– Öyle ise seni kim doyuruyor?

– Benim zemzem suyundan başka bir yiyeceğim yoktu. Böyle iken semizlendim. Hatta karnımın etleri katlanıp büküldü. Ben ciğerim üzerinde açlığın yufkalık ve za'fını hiç duymadım....

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber buyurdular ki:

– **Şüphesiz Zemzem mübârek kılınmıştır. Muhakkak ki o yemeğin doyurması gibi içen kimseye bir tokluk verir...** [\[67\]](#)

Hilm âlemi yüce Sıddîk atıldı:

– Ey Allah'ın Resûlü! Bu gece onu doyurmak hususunda bana izin ver...

Kâinatın Efendisi ve Hz. Ebû Bekir kalkıp yürüdüler. Ebû Zer de onlarla birlikte yürüdü. Ve Hz. Ebû Bekir bir kapı açtı, Taif'in kuru üzümünden avuçlayıp ona ikram etti...

İşte bu kuru üzüm Ebû Zer Hazretlerinin ağzına giren ilk taâm oluyordu. Ebû Zer orada kaldığı kadar kaldı, sonra Allah Sevgilisi'nin mübârek huzuruna vardı. Allah Resûlü buyurdular ki:

– Şu muhakkak ki, bana hurmalı bir arazinin ciheti gösterildi. Ben oranın Yesrib'den başkası olduğunu zannetmiyorum. Sen benim tarafımdan kendi kavmine tebliğ eder misin? Umulur ki Allah senin sayende onlara fayda verir, onlar hakkında da seni ücretlendirir...

Ebû Zer Hazretlerinin İslâm ile hayat bulması bu şekilde anlatılırken bir başka rivâyette de şu şekilde beyân edilir. Buhârî'de anlatılan da esasta aynı olmakla beraber bazı ziyade bilgiler ihtiva ediyor. Bu sebeple o rivâyeti de aynen alıyoruz:

Bir gündü. Sahabiler bir araya toplanmış bulunuyordu. İçlerinde İbni Abbâs (r.a.)'a vardı. Onlara da dedi ki:

– Ebû Zer'in nasıl Müslüman olduğunu size bildireyim mi?

Sahabiler atıldılar:

– Evet bildir!..

Gönlü yüce din eri şöyle anlattı:

– Ebû Zer dedi ki: Ben Gıfâr kabilesinden bir kimse idim. Bir gün, Mekke'den bir kimse çıktığı ve Peygamber olduğunu iddia ediyor olduğu haberi bize ulaştı. Ben de kardeşime:

– (Ey kardeşim!) dedim, haydi şu kimseye git, görüş ve onun haberini bana getir...

Kardeşim gitti, ona kavuştu, sonra dönüp geldi. Ona sordum:

– Ne haberle geldin?

Kardeşim bir bir anlattı:

– Bir kişi gördüm, o hayır ile emrediyor, şerden nehy ediyor.

– Bu kadarcık mı?

– Evet...

– Gönlüme şifâ verir bir haber getiremedin.

Ve hemen kendim görüşmek istedim. Bir dağarcık, bir de âsâ aldım, sonra Mekke istikametine yöneldim. Varıp mescide girdim. Ne çare ki, ben Allah'ın Resûlü'nü tanıımıyordum. O'nu bir başkasından da sormak istemiyordum. Zemzem suyu içiyor ve Beytullah'ta bulunuyordum. Bu sırada yanıma Ali uğradı ve dedi:

– Şu adam bir garîb olmalı?

Cevap verdim:

- Evet, garîbim!
- Öyle ise eve buyur!
- Pekâlâ...

Ona misafir oldum. Bana bir şey sormadı, ben de ona haber veremedim. Sabaha erdiğimde kalktım, kuşluk vakti Resûlullah'ı sormak için beyt-i şerife gittim, fakat kimse bana ona dair bir şey haber vermedi. Yine yanıma Ali uğradı ve yine dedi:

- Bu adam için henüz bir yer öğrenmek zamanı gelmedi mi?

Cevabım yine aynı oldu:

- Hayır!
- O hâlde haydi bize gidelim.

Yine Ali ile gittim. Bu defa Ali sordu:

- Senin işin nedir? Seni bu şehre getiren sebep nedir?
- Gizli tutacağına bana söz verirsen sana anlatırım!
- Emin ol, öyle yaparım!

– Bize ulaştı ki burada bir kimse çıkmış ve Allah'ın Resûlü olduğunu iddia ediyormuş. O'nunla konuşmak üzere kardeşimi gönderdim. Fakat kardeşim döndü, geldi. Getirdiği haber gönlümü tatmin etmedi. Bunun üzerine kendim yollara düştüm ve o zâtı bizzat görmek murad ettim...

– Hiç şüphesiz sen hidâyete mazhar oldun. İşte ben O Nebiyyi Ekrem'in yanına gidiyorum. Sen de arkamdan gel, benim girdiğim yere sen de gir!

Şayet ben yolda sana zarar vereceğimden korktuğum birisini görürsem ben, pabucumu düzeltir gibi bir duvara yönelir dururum. Sen durma git...

Ve Cenâb-ı Ali (r.a.) gitti, ben de onunla beraber gittim. Nihayet o Peygamberin huzuruna girdi. Onunla beraber ben de girdim. Hemen atıldım:

- Ey Allah'ın Resûlü, bana İslâm'ı sun!..

Kâinatın Fahri bana İslâm'ı sundu. Ben de bulunduğum yerde hemen Müslüman oldum...

Varlığın sebebi olan Peygamber (s.a.v.) buyurdular ki:

– Yâ Ebû Zer! Bu işi gizli tut ve memleketine dön, git. Sonra sana bizim zuhurumuz haberi ne zaman erişirse hemen gel...

Buraya kadar Ebû Zer Hazretlerinin dilinden dinledik hâdisenin akışını... Bundan sonra neler mi oldu? Onu da şimdi göreceğiz:

Vecd ve heyecan madeni Hazreti Ebû Zer (r.a.), Allah Sevgilisi'nin mübârek huzurunda İslâm sarayına adımını atar atmaz aşk ve imanla çağıladı ve dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Seni hak ile gönderene yemin ederim ki, ben bu şehâdet kelimesini müşriklerin ortasında yüzlerine karşı muhakkak haykıracağım!..

Gönül toprağına Muhammed Mustafa (s.a.v.)'in muhabbet damlası düşen Ebû Zer Hazretleri Peygamberler Peygamberi'nin huzurundan ayrıldı ve doğruca Kâbe'ye, müşriklerin toplu hâlde bulunduğu mahalle vardı. Karşlarına geçip bir âbide ihtişamıyla durdu ve gönlünün tâ içinden gelen bir sesle haykırdı:

– Ey Kureyş cemaati! **İnnî eşhedü enlâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abduhü ve Resûlüh** = Ben şehâdet ederim ki Allah'tan başka ibâdet edilecek hiçbir hak İlâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki Muhammed Allah'ın kulu ve Resûlü'dür...

Müşriklerin akli uçacak gibi oldu. Birdenbire dağdan inmiş canavara döndüler ve avaz avaz bağıldılar:

– Saldırın şu sâbiîye!..

Ve sırtlan gibi saldırdılar. Öldürmek kasdıyla üzerine çullandılar ve bayıltıncaya kadar dövdüler Ebû Zer Hazretlerini... O an Abbâs yetişti, gözü dönmüş kâfirlerin elinden Ebû Zer'i güç bela kurtardı. Kendisini ona siper etti ve haykırdı:

– Ey Kureyş cemaati, size yazıklar olsun!.. Gıfâr'dan bir kişiyi öldürüyorsunuz. Gıfâr ise sizin ticaret yeriniz ve yol uğrağınızdır.

Azgın ve sapkın kâfirler gerilediler. Ebû Zer (r.a.) de mutlak bir ölümden böylece kurtuldu. Ne var ki, artık onun gönlü bir iman okyanusu olmuştu. Muhammed Mustafa (s.a.v.)'in muhabbet damlası gönül toprağına düşmüş bulunuyordu. Daha durabilir miydi Ebû Zer Hazretleri... Ertesi gün yine Beytullah'a gitti ve kafası kanayan müşriklerin suratlarına karşı haykırdı:

– **Ben şehâdet ederim ki Allah'dan başka İlâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın kulu ve Resûlü'dür!..**

Kâfirler yine deliye döndüler ve çığlığı bastılar:

– Kalkın, şu sâbiîye hücum edin, şunun canına okuyun!..

Yine hep birden hücum ettiler. Kanlı pençelerini iman kahramanının gırtlığına taktılar ve öldüresiye sıkmaya başladılar. Yine Peygamber amcası Abbâs yetişti. Ebû Zer (r.a.)'in üzerine kapanıp kâfirlerin saldırısından onu kurtardı...

Peygamber elinden ölümsüzlük iksiri içen büyük sahâbi bundan sonra kabilesinin yolunu tuttu. Nûrlanmış ve paklanmış olarak oraya vardı. Gıfâr oymağını da İlâhi devletin saâdet çadırına aldı. İslâm'ı onlara arzetti, Nebiler Nebisi'nden aldığı öğüt gereğince oymağını bir uçtan öbür uca İslâm'ın nûru ile pırıldattı...

Aşk ve vecd çağılayanı Hz. Ebû Zer (r.a.), Hicretin altıncı yılına kadar kendi yurdunda ve kabilesinin arasında kaldı. Bu yüzden, Bedir, Uhud, Hendek gazâlarında bulunamadı. Fakat diğer gazâlarda hep Kâinatın Efendisiyle beraber...

Ebû Zer (r.a.), bütün ömrünce Allah Resûlü'nden bir nefes olsun ayrılmadı. Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.) ona nice gayb incileri armağan etti. Bir gündü. Ay yüzlü Ebû Zer (r.a.), varlığın sebebi olan Peygamberin mübârek huzurundaydı. Mum gibi baştan başa yanıp duruyordu. Gönlü sanki çağılayan bir pınardı. Onun hâline nazar eden Nebiler Nebisi buyurdular ki:

– **Yâ Ebâ Zer! Vapuru yenile; çünkü deniz derin (ve tehlikelidir). Tekmil azığınızı al, çünkü sefer uzaktır. Yükünü hafiflet; çünkü dağlar arasındaki yol sarp ve meşakkatlidir. Amelini hâlis kıl; çünkü iyiyi kötüden ayırt eden (Allah) Basir'dir!..**

Takvânın destanlık kahramanı Ebû Zer (r.a.) gözyaşlarını tutamadı... Ve öyle cân ü ciğer dağladı ki, bütün ömrünce bu hâl üzere yaşadı.

Yine âlemlerin Efendisi Ebû Zer'e hitaben demişlerdir ki:

– **Ey Ebâ Zer! Bilirim ki sen zaif kalblisin. Kendime temenni ettiğim her hayır ve saâdeti senin için de arzu ederim. Bu saygı ve muhabbet sevgiyledir ki, bu ince kalbliliğinle sen sakın iki kimse üzerine olsa bile de emir olma ve yetim malını idareyi üzerine alma.** (Müslim)

Ebû Zer (r.a.), bir başka cihanın sultanıydı sanki. Onun gönlü bir başka saâdetle dolmuştu. Onun sevgisi bir başka sevgiydi... Sanki

bir şeydâ bülbül gibi çağlayıp duruyordu:

**Ben senin aşkınla hep yâne geldim yâ Nebî,
Nûrunla aydınlandım, câne geldim yâ Nebî!..**

Ondaki aşk ve imanın yüceliğini şimdi göreceğiz:

Tebük seferinde Ebû Zer Hazretlerinin devesi, gayet zayıf olduğu için yolda kakılıp kaldı. Bu yüzden Peygamber ordusunun önünden değil de arkasından gitmek mecburiyeti hâsıl oldu. Hz. Ebû Zer (r.a.), nûr serpen iman ordusunun önünde gidemeyişine iyice üzüldü. Devesine darılıp sitem etti ve devenin üzerinden eşyasını aldı, kendisi yüklendi. Daha fazla geri kalmamak için eşyası sırtında, yaya olarak cihad ordusunun arkasından vâdilerin ıssız kalbine saplandı...

Tek başına gidiyordu. Gökte güneş fıkırdıyor, yerde kumlar fokur fokur kaynıyor, taşlar sipsivri dişleriyle ona meydan okuyordu. Fakat o aldırmıyordu bile... Alnında biriken elmas elmas terleri elinin tersiyle siliyor, yapayalnız İslâm ordusunun ardınca gidiyordu...

İslâm ordusunun istirahat verdiği bir sırada sahabilerden bazıları Cihan Peygamberinin huzuruna gelip dediler ki:

– Ey Allah'ın Resûlü, yapayalnız bir adam geliyor!..

Allah'ın Sevgilisi buyurdular ki:

– Ebû Zer olaydı!..

Gerçekten de bu yalnız adam Ebû Zer Hazretleriydi...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.) dediler ki:

– Allah Ebû Zer'e acısın ki, o, yalnız yaşar ve yalnız ölür ve yalnız haşrolunur!

İşte o böyle bir saâdetin de sahibiydi. Nebiler Serveri'ne biatinde, kendisine ne kadar acı söz söylerlerse söylesinler, lisanını muhafaza edeceğine, dilini doğrudan kullanacağına ve asla yalan söylemeyeceğine söz vermişti.

Ömür boyunca bu ahdine sadık kaldı... Bütün ömür nefeslerini aşk ve imanla geçirdi. Fitili kesilmiş bir mum gibi yanıp durdu...

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.) buyurdular:

– Ebû Zer'den daha doğru olanı ne gök gölgelendirmiş, ne de yer sırtında taşımıştır.^[68]

Ebû Zer (r.a.) bizzat kendisi nakletmiştir: Allah'ın Resûlü (selâm üzerine olsun) bana şöyle buyurdu:

– Lehce sahibi olarak, Meryem oğlu İsa’nın benzeri Ebû Zer’den daha doğru ve daha vefakâr olanı ne gök (kubbesi) gölgelendirmiş, ne de yeryüzü sırtında taşımıştır.

Ömer İbn Hattab, imrenen kişi gibi:

– Ey Allah’ın Resûlü, dedi; bu meziyeti ona tanıyor musun?

Kâinatın Efendisi:

– Evet, buyurdu, onu siz de tanıyınız!^[69]

Hazreti Ebû Zer (r.a.) saâdetinden uçacak gibi oldu. İman ve aşk ile pırıldayan mübârek gönlü bir başka heyecanla dalgalandı. Bu aşkın kanatlarını saymaya elbette imkân yoktur. Bu aşk, bütün saâdetin hedefiydi...

Cenâb-ı Muhammed Muhtar (s.a.v.)’in aşkı ile demir bile mum hâline geliyordu. Dağlar bile şevkle zıplıyor, taşlar ona selâm duruyor, ağaçlar dal ve yapraklarıyla onu istikbal ediyordu. Onun âşıklarının sayısı gökteki yıldızların sayısını bile geçmiştir. Onun aşkı ile şâirler bülbüller gibi inledi. Padişahlar bile onun kapısında köle olmayı en büyük devlet bildiler. Osmanlı sultanlarından III. Sultan Mehmed O’nun aşkı ile şöyle inledi:

**“Zât-ı pâk-ı Mustafâ’ya âşıkım
Cân ile Fahr-ül-verâ’ya âşıkım.
Maksim-i feyz ü nevâdır ol şeref,
Menba-i cud ü atâya âşıkım!..**

**Enbiyânın umdesi, ser-defteri
Asfiyânın kudvesi, hem rehberi
Kâinatın zübdesi vü mefhari
Aşk ile Bedr-üd-dücâ’ya âşıkım!..**

**Eşiğinde abd-i memlûk ol müdam
Andan özge yoktur a’lay-ı meram
Saltanat budur Necibâ bil tamam
Şimdi zât-ı Müctebâya âşıkım!..”**

Peygamber sevgisiyle bahtiyar olmuş büyük sahabe Ebû Zer (r.a.), o kadar zühd, o kadar takvâ ve verâ sahibi idi ki, bir günlük nafakadan ziyade mal biriktirmezdi. Evinde abdest almakta

kullandığı küçük bir su kabından başka bir şey yoktu. Bir gün kendisine dediler ki:

– Ey bakış ve görüş sahibi! Evine birkaç eşya edinsen olmaz mı?

Yüce sahabi ak çiçekli bir gül dalı gibi salınıp şöyle cevap verdi:

– Evin sahibi, içinde ikamet etmemiz için bizi bırakmıyor ki... Bizim bir başka evimiz daha var. Amellerimizin iyilerini oraya göndeririz, inşaallah!..

Daha evvelce de beyân ettiğimiz gibi gönlü duru yüce sahabi Hz. Ebû Zer (r.a.), ilimde, zühd ve takvâda, cihadda, doğru ve düzgün söz söylemede, ihlâs ve samimilikte bir âbideydi. Öyle gani gönüllü bir kimseydi ki, Beytûlmâldan kendisine ayrılan dört yüz dinar hissesini aldığı gün hemen fakirlere dağıtıyordu. Ve yüce Peygamberimizi kastederek diyordu ki:

– Bana aziz dostum, **“Çıkılanıp ağız bağlanan her altın, gümüş, birer ateş parçasıdır. O (Allah rızâsı için muhtaçlara verilinceye kadar) sahibini yakar”**, diye vasiyet etti.

Hz. Ebû Zer (r.a.), bütün ömrünce Allah Resûlü’nün etrafında bir pervane gibi dönmüş, ondan nefes nefes nûr yudumlamıştı. Her ânı onunla geçer her dem onun mübârek cemâline bakarak saâdet duyardı. Nebiler Nebisi’nin dünyadan ebediyet âlemindeki sarayına göçmelerinden sonra Ebû Zer (r.a.), firkat ateşiyle büsbütün yandı ve nûr beldesi Medine’de duramadı... Şam’a kadar uzandı. Çünkü bu hicran gecesinin bir gündüzü yoktu. Hicran damlalarıyla dolan gönül ne ile teselli bulacaktı?.. Varlık nûru Cenâb-ı Mustafa’nın ayrılığı gönülleri dilhûn etmişti..

Ebû Zer Hazretleri, Allah Resûlü’nden aldığı öğütlere uyarak pek sade bir hayat sürüyordu. Eline avucuna bir şey geçse hemen onu fakirlere dağıtıyordu. Sade kendisi böyle yapmakla kalmaz, halkı da aynı tarzda harekete dâvet ederdi. Bu hâli ise bazı zengin kimseler arasına o kadar rahatsız edici oldu ki, nihayet onu başka bir yere göndermesi için Şam vâlisine şikâyet ettiler.

Şam vâlisi Hz. Muaviye Ebû Zer (r.a.)’ın bu hâlini tecrübe etmek istedi.

İman ve takvânın destanlık kahramanı Ebû Zer Hazretlerine bir kese dolusu altın gönderdi...

Yüce gönüllü sahabi, Şam vâlisinden gelen altınları aldı. Ne var ki, onlara el bile sürmek istemiyordu. Bir köşeye koydu. Gecenin

karanlığı her tarafa perde perde indi. İbâdet ve taâtla bir zaman meşgul oldu ve nihayet yatma zamanı geldi. Ve bir yere uzandı. Fakat uyku nerede? Sanki uyku ceylanı başını alıp bir yere gitmişti. Bir türlü uyuyamıyordu, sanki altın dolu keseden müthiş uğultular yükseliyordu.

Sanki sarı ışıklarını kendisine dikmiş bin tane yılan gözü ona bakıyordu. Sanki her altın bir akreb olmuş zehirli dişlerle sırtıyordu.

Hazreti Ebû Zer (r.a.) hemen yatağından fırladı, keseyi kapıldığı gibi karanlık gecenin kalbine saplandı ve önüne gelen sokağa daldı; kapı kapı dolaşarak bir tanesi bile kalmamacasına altınları fakir Müslümanlara dağıttı ve kulübesine gelip bir köşeye büzüldü.

Ertesi gün, güneş ufuklar ardından göz kırpmaya başladığı bir anda Vâlinin adamı Ebû Zer (r.a.)'in kapısına dayandı:

– Aç kapıyı, yâ Ebâ Zer!..
– Kimsin, ne istiyorsun?
– Vâlinin adamıyım.
– Muradın nedir?
– Sorma yâ Ebâ Zer, büyük bir yanlışlık oldu! Dün sana getirdiğim altınlar meğer başkasına gidecekmiş... İşe bak ki, yanlışlıkla size getirmişim... Aman onları bana iade et ve beni efendimin şerrinden kurtar!

Ebû Zer (r.a.), tatlı tatlı gülümsedi:

– Ayol, dedi, sen ne diyorsun? Ben onların hepsini birden sadaka ettim; kendime bir dirhem bile ayırmadım. Mademki böyle imiş; bana üç gün mühlet ver de bu altınları tedarik edeyim... Sen de yanlışlığının cezasından kurtul...

İşte Ebû Zer (r.a.) böyle biriydi. Vücudunun her zerresinden ihlâs ve iman tüten bu büyük insanın kavliyle fiili arasında hiçbir aykırılık olmadığı anlaşıldı, ama yine de Şam zenginlerinin devamlı baskılarından kurtulamadı... Nihayet onun varlığına artık tahammül edemeyeceklerini anlayınca, onu Peygamber beldesi Medine'ye gönderdiler...

Medine, Allah Resûlü'nü koynunda saklayan sıcak iklim ve nûrlu belde. Her Müslümanı aşk ve imanla hasretini çektiği güzel şehir...

Ne var ki, Ebû Zer (r.a.) orayı da büsbütün değişmiş olarak görmekte gecikmedi...

Hasretle koşup geldiği Peygamber şehrini daha görür görmez Hz. Ebû Zer'in yüreğine acılar mızrak gibi saplanıverdi. Çünkü Medine eski Medine değildi, bir başka âlem oluvermişti. Peygamberler Peygamberi'nin zamanındaki hava birden değişmişti. Nebiler Serveri ebediyete intikal ettikten sonra, iki büyük halife zamanında hiçbir noktası kararmayan nûrlu belde, şimdi perdelenmeye başlamıştı... Medine süslü püslü bir hâle gelmişti. Her taraf yüksek binalarla dolmuştu, Müslümanlar varlık içinde yüzüyorlardı. Bu ise Ebû Zer Hazretlerinin kendi içtihadınca hiç de doğru değildi. Bir yere mal ve zenginlik girdi mi artık her şeyde bir başkalık oluyordu. Bütün bu hâlleri gören Ebû Zer (r.a.) pek üzüldü ve duygulandı. Üçüncü Halife insanlara neden böyle yumuşak davranıyordu...

İşte o günlerden birinde Hz. Osman (r.a.)'ın huzuruna çıktı, bazı ellerde yığılmaya yüz tutan servetler hakkında ondan sordu:

– Ey Allah Resûlü'nün Halifesi! Niçin zenginlerden alıp fakirlere dağıtmıyorsun?

Takvâ ve verânın şiddetiyle tanınan Ebû Zer (r.a.), her ferdi kendi mizaç ve vecdinde görmek istiyordu. Hâlbuki buna imkân yoktu. Bu inceliği, bu üstün akıl ve idrâk işini hemen kavrayan Peygamber Halifesi Hz. Osman (r.a.) öyle bir cevap tavrı takındı ki, gerçekte bu tavır güneş güneş pırıldayan bir esası dile getiriyordu.

Evvelâ:

– Yâ Ebû Zer, dedi, ben Allah Resûlü'nden görmediğimi yapmam!

Sonra şunları ilâve etti:

– Halkı – Halkı zûd ve takvâyâ zorla sürmek imkânsızdır. Ve İslâm'da kazanç ve mülkiyet esastır. Dileyen senin yaptığın gibi dilediğini verir; hatta bir pulu bile kalmaz. Fakat istemeyene de zorla yaptırıramam...

Ben ancak adâletle, itidalle Allah'ın emirlerini uygulayım!.. Benim boynuma borç olan, onların arasında Allah'ın emriyle hükmedip kendilerini sadece iyiye ve doğruya teşvik etmekten ibârettir... Bunu sen de böylece bil...

Hazreti Osman (r.a.)'ın bu sözleri ne kadar güzeldir ve ne kadar pırıltılıdır. Fakat gel gör ki, Hazreti Ebû Zer daldığı vecd deryasında o kadar merhamete bürümüştür ki iki gözü iki çeşme hâlinedir. Elinde

avucunda ne varsa hepsini dağıtmaktadır... Ve herkesi de kendisi gibi görmek istemektedir. Bunda mazurdur da... Zira, yüce Peygamberimiz ona hep bu yolda vasiyet etmişlerdir. Ona nice gâib hazinelerin sırlarından ve hikmetlerinden haber vermişlerdir. Nice zaman başbaşa kalıp öteler âleminden pırıltılar sunmuşlardır. Ebû Zer Hazretlerinin bu kadar incelere ve derinlere dalması bundandır ve Halifenin yukarıdaki sözlerine karşı ilk tepkisi şu olmuştur:

– Yâ Osman! Zenginler bol sadaka ile kardeşlerine ihsân etmez, akrabalarını gözetmezse biz onlardan râzı olmayız...

Mü'minler Emîri Hazreti Osman (r.a.) görülmemiş bir edâ ile gülümsedi ve dedi:

– Yâ Ebû Zer! Biz ancak Müslümanları zekât vermeye zorlayabiliriz. Zekât farz ve kat'î emir, sadaka zevâid ibâdettir. Zevâid için Müslüman zorlanamaz...

Yine o günlerden biriydi. Müslümanların şanlı Halifesi Hazreti Osman (r.a.), Ebû Zer (r.a.)'ın çok sıkıntı içinde olduğunu öğrendi. Ona hemen kölesiyle bir kese altın gönderdi ve köleye emir buyurdu:

– Eğer bu altınları Ebû Zer'e kabul ettirebilirsen seni hürriyetine kavuştururum!..

Köle kara gözlü bir ceylan gibi sıçradı... Sevinç ve saâdetle koştu Ebû Zer Hazretlerine:

– Al, dedi, ey iyi yaradılışlı adam, bir kese altın, efendim gönderdi...

Ebû Zer Hazretlerinin yüzünde celâl şimşeği, elinin tersiyle altınları itti:

– Böyle bir şeyi kabul edemem!..

– Ama niçin?

– İşime gelmez.

– Ne olur kabul buyurunuz.

– Hayır...

Köle çaresiz kaldı, boynunu büktü ve yalvardı:

– Ey ay yüzlü din eri, ey Allah Resûlü'nün terbiyesinde gelişen mübârek adam!.. Bu altınları kabul etmende benim hürriyete kavuşmam vardır...

Ebû Zer (r.a.)'ın yüzünde elmaslar nokta nokta oynaştı ve dedi:

– A çocuğum! Benim de kabul etmemde köleliğim gizlidir!..

Ve ilâve etti:

– Bir kimse, “**Ey Allah’ın Resûlü, en faziletli insan kimdir?**” diye sordu. Allah’ın Resûlü şu cevabı verdi:

– **Malı ve canı ile Allah yolunda savaşıdır!**

– Sonra kimdir, ey Allah’ın Resûlü?

– **Allah’tan korkan ve kimseye zararı dokunmayandır!..**

Bunları dinleyen köle artık üstelemedi ve boynu bükük geri döndü. İşte Peygamber sevdasıyla bahtiyar olmuş yüce sahabinin hâli buydu. Dünya güzeline gönül vermemişti o... Onun gönlü sadece Allah ve Peygamber sevgisiyle doluydu. Bu aşkla yaşadı, bu aşkla ötelere âlemine göçtü... Onun ömrü bir çiğ tanesi gibi yerlere düştü, onun gönlü deniz gibi kabarıp taşıdı. Ömrünce bu aşkın elinden inledi ve dedi:

– Ey gönlüm, ey gönlüm, ey gönlüm! Gökyüzünde devreden güneş, nasıl bu kadar uzaksa, dünya da sana o kadar uzak... Gel yaradılış güzeli ile sohbe koyul. Allah, sana onun nûrundan bir bakış yaratsın... Ey kirpiklerden süzülüp göze giren nûr; sen neredesin ki?..

Ay yüzlü sahabi Cenâb-ı Ebû Zer (r.a.), Medine’de duramayacağını anlayınca Müslümanların şanlı Halifesine yalvardı:

– Ey Mü’minlerin Emîri! Benim buradan da uzaklaşmama izin ver. Allah’ın Resûlü bana Medine’de dağ boyu binalar yükseldiği zaman orasını terketmemi emretmişlerdi. Bırak da, Kâinatın Fahri’nin emrini yerine getirerek uzaklaşayım...

Hazreti Osman (r.a.):

– Yâ Ebû Zer, dedi, sen bilirsin...

Ebû Zer (r.a.) atıldı:

– O hâlde izin ver, ey Mü’minlerin Emîri!

– Pekâlâ! İzin sana... İstediğin yere git...

Hazreti Osman (r.a.), Ebû Zer’e bir sürü deve ile iki köle ve bol miktarda erzak da hediye ederek onu civardaki köylerden birine gönderdi.

Hz. Ebû Zer (r.a.), Medine yakınındaki **Rebeze** denilen köye yerleşti. Orada etrafına nûr saçmaya devam etti...

İlâhi cezbenin şevkiyle mest olan yüce sahabi, ikamet için gittiği köye varınca namaz vakti gelmişti, ezan okundu. Daha evvel Hz.

Osman o köye **Mücaşi**’ isminde bir köleyi halka namaz kıldırmak için göndermişti. Köle, Hz. Ebû Zer’i görünce ona hürmetlerin en güzelini gösterdi ve namaz için kamet edildiğinde:

– Efendim, dedi, geç de namazı sen kıldır, biz sana uyalım!

Hz. Ebû Zer (r.a.) şöyle cevap verdi:

– Sen geç. Zira Resûl-i Ekrem’den duydum. O bana, “**Eğer senin üzerine burnu kesik bir köle bile memur olsa sözünü dinle ve ona itâat eyle**” diye buyurmuştu.

Sen kölesin burnun kesik de değil...

• • •

Takvânın destanlık kahramı Ebû Zer (r.a.), o köye bir de mescid yaptırdı ve artık bütün ömrünü son nefesine kadar orada geçirdi. Dilinden daima muhabbet balı aktı, aşk ve imanla her an yandı ve Cenâb-ı Muhammed Mustafa’nın hicranıyla şeydâ bülbüller gibi inledi. Onun aşkı kimleri inletmedi ki...

O aşkla Hazreti Mevlânâ şöyle inledi:

– “Yâ Habiballah! Tek halıkın Resûl-ü Zîşanı Sensin. Hazreti Zülcelâlin seçilmiş, pâk ve misilsiz kulu sensin.

Hazreti Hak Teâlâ’nın nazlı Nebisi, kâinatın evveli ve bedr-i münîri, enbiyânın gözünün nûru, bizim gözümüz ve چراغımız sensin...

Ey Allah’ın Resûlü! Sen bilirsin ki; ümmetlerin âcizdir, günahkârdır. Başsız, ayaksız âcizlerin ön ve önderi, kurtarıcısı sensin...

Ey Habib-i Kibriyâ; ey âlemin gözünün nûru, ey nebilerin imamı!

Ey Allah’ın Resûlü! Senin cemâl bağının bir köşesine nât söyleyen bülbülüm. Zât-ı şâh-ı risâletinizin hükm-ü fermanını gayet itâatla beklemekteyim...

Ey Allah’ın Sevgili Nebisi! Merhamet kıl, Molla-yı Rûm’un yüzü, gece gündüz mübârek ayağının tozudur... Ey Ahmed, Mahmud, Ebû’l-Kasım Muhammed Mustafa (s.a.v.)...”

• • •

Müthiş zühd ve takvâsıyla ve Peygamber Aleyhisselâma aşkı ile zirveleşen Ebû Zer (r.a.), son nefesine yakın Allah Resûlü’nün bir mucizesini misallendirerek, çekildiği köyde 31. Hicret yılında bekâ âlemine göçtü.

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

Büyük sahabi mecalsiz, yatar ve ecel saatini beklerken kölesine dedi ki:

– Evlâdım, çık da etrafa bir göz at!.. Görünürlerde kimse var mı?

Köle çıkıp bakındı ve muazzez efendisine gelip hiç kimseyi göremediğini söyledi.

Ebû Zer (r.a.) hafif hafif mırıldandı:

– Demek henüz ölüm saatim gelmemiş!.. Ey ölüm, haydi tez gel. Canım Rabbine kavuşmak sevgisiyle çırpınmaktadır...

Ve ilâve etti:

– Bir koyun kesin ve pişirin!.. Beni hazırlamaya ve gömmeye geleceklere ikram eder ve dersiniz ki: **“Ebû Zer yemek yemeden gitmemenizi vasiyet etti.”**

Koyun kesildi, yemeği hazırlandı ve Hz. Ebû Zer’e soruldu:

– Efendi Hazretleri şimdi ne emrediyorsunuz?

Ay yüzlü Ebû Zer (r.a.) tebessüm etti:

– Çıkın da bakın!.. Gelenler olacak...

Köle dışarıya fırladı. O da nesi?.. 10-15 kişilik bir topluluğun gelmekte olduğunu hayretle gördü ve sesini yükseltti:

– Gerçekten de gelenler var!..

Ebû Zer (r.a.) son vasiyetini yaptı:

– **Beni kibleye çevir ve misafirleri karşıla!..**

Allah ve Peygamber aşkında zirveleşen Ebû Zer’in dudakları yüce Rabbini zikrede zikrede yumuldu. Ve ömür nefesi Allah ism-i celîleyle noktalandı.

Gelenler ise yine sahabilerden bir cemaattı. İçlerinde Abdullah İbni Mes’ud da var...

Hız. Ebû Zer vefât ederken yanında karısından ve kölesinden başka kimse yoktu. Onlara şöyle dedi:

– Ben ölünce beni yıkayıp kefenleyiniz. Sonra yolun ortasına bırakınız. Gelenlere, “Bu ölü, Peygamberin sahabisi Ebû Zer’in cenazesidir. Defnetmek üzere bize yardım ediniz!” deyin.

Vasiyeti gereğince Ebû Zer (r.a.) hazırlandı. Ve yol ortasına tabutu kondu... Az kalsın gelen kafilenin develeri mübârek cesedi çiğneyeceklerdi. Köle hemen ayağa kalktı ve dedi:

– Bu ölü Allah Resûlü’nün dostu Ebû Zer’dır. Onu defnetmeyi size vasiyet eyledi...

Abdullah İbn Mes'ud (r.a.) bu sözü işitince hıçkırı hıçkırığa ağıladı. Hem ağlıyor, hem de Kâinatın Efendisi'nin **“Ebû Zer yalnız gezer, yalnız ölür, yalnız haşrolunur.”** buyurduğunu naklediyordu.

Ve yüce gönüllü sahabe orada ebediyetin kucağına verildi. Böylece Allah Resûlü'nün bir mucizesi daha yıllar sonra burada tecelli ediyordu...

İşte ay yüzlü Ebû Zer Hazretleri böyle bir saâdetin sahibiydi. Bütün ömrünce doğruluktan ve haktan ayrılmamış, Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)'in sevgisiyle bahtiyar olmuştu.

Bir gün adamın biri, Ebû Zer (r.a.)'e dedi ki:

– Sen Muâviye'nin Şam'dan sürgün ettiği kimse değil misin? Eğer sende hayır olsaydı, o seni oradan oraya sürmezdi...

Mübârek sahabe hiç kızmadı bile. Sadece şöyle dedi:

– Ey Kardeş! Önümde sarp ve siyah bir yokuş var. Bu yokuşu selâmetle aşabilirsem, hakkımda söylediğin şey bana zarar verecek değildir. Eğer aşamazsam, bu takdirde ben, söylediğinden daha kötüyüm demektir!..

Kureyş müşrikleri Müslüman olan kimselere sâbiî derlerdi...

Müslim.

Tirmizî.

Tirmizî.

Kureyş müşrikleri Müslüman olan kimselere sâbiî derlerdi...

Müslim.

Tirmizî.

Tirmizî.

EBÛ ZER HAZRETLERİNİN RİVÂYET ETTİĞİ BAZI HADİSLER

Bir gün varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.) Ebû Zer'e hitaben dediler ki:

– **Dikkat et! Sen ne kırmızıdan, ne de siyahtan hayırlısın. Ancak takvâ ile üstün olabilirsin.**^[70]

Gül yüzlü Ebû Zer (r.a.) bütün ömrünce Nebiler Nebisi'nin bu öğüdüne uymuş ve takvânın destanlık kahramanı olmuştur.

Yine ona hitaben Allah'ın Sevgilisi altı gün üstüste dediler ki:

– Bundan böyle sana denilen şeyleri iyi kavra, aklını işlet!

Yedinci gün olduğunda da şöyle buyurdu:

– **Gizli, âşikâr bütün hâllerinde Allah'tan korkmanı tavsiye ederim. Bir kötülük yaptığında hemen arkasından iyilikte bulun. Elindeki kamçın yere düşse dahi kendin eğil yerden kaldır. Hiç kimseden bir şey isteme. Emanet de kabul etme.**^[71]

Ebû Zer (r.a.)'den rivâyet edilir. Allah'ın Sevgilisi buyurdular ki:

– **Kalbini imana hâlis kılan, gönlünü selâmette tutan, dilini doğru, nefsinin mutmain, tabiatını müstakim, kulağını (hak ve hakikatı) dinleyici, gözünü bakıcı kılan kimse felâh bulmuştur.**^[72]

Ebû Zer (r.a.) rivâyet eder: Allah'ın Resûlü (selâm üzerine olsun) şöyle buyurdu:

– Allah Azze ve Celle şöyle buyuruyor: **Ey kullarım! Hepiniz dalâlettesiniz ancak benim hidâyet ettiğim kişi dalâlette değildir;** benden hidâyet isteyiniz ki, sizi hidâyete erdireyim. Hepiniz fakirsiniz, ancak benim zengin ettiğim kişi fakir değildir, benden isteyiniz ki, size rızık ihsân edeyim. Hepiniz günahkârsınız, ancak benim muâfiyet verdiğim kişiler müstesnadır; içinizden her kim, benim bağışlama gücüne sahip olduğumu bilir de benden mağfiret dilerse, aldırış etmeden (yani günahlarının çokluğuna ve büyüklüğüne önem vermeden) onu bağışlarım. Sizin evveliniz ve âhiriniz, diriniz ve

ölünüz, yaşınız ve kurunuz kullarımdan en takvâlı kulun kalbi üzere toplansalar bu durum benim mülkümde bir sivrisineğin kanadı kadar bir artış kaydetmez. Sizin evveliniz ve âhiriniz, diriniz ve ölünüz, yaşınız ve kurunuz kullarımdan en şaki kulun kalbi üzere toplansalar bu durum benim mülkümde bir sivrisineğin kanadı kadar **(bir şey)** eksiltmez. Sizin evveliniz ve âhiriniz, diriniz ve ölünüz, yaşınız ve kurunuz bir sahada toplansa ve içinizden herbir insan, ümitleri yettiği kadar istese her isteyeninize veririm ve bu, benim mülkümde hiçbir şey eksiltmez; ancak şu kadar var ki, içinizden biri denize uğrayarak bir iğneyi suya daldırıp sonra kendine kaldırırsa... Çünkü ben çok cömerdim, varlıklıyım, izzetliyim, dilediğimi yaparım, bağışım bir söz**(e bağlı)** ve azabım da bir sözdür. Benim, istediğim zaman herhangi bir şeye emrim, sadece ona **(Ol!)** demekliğimdir ki, hemen olur.^[73]

Bu hadis-i kudsi, yüce Yaratıcı'nın izzet ve celâlini, kudret ve azametini bildiren bir saâdet incisidir ki, Peygamber lisanıyla insanlara duyurulmuştur...

Ay yüzlü ve elmas gönüllü Ebû Zer (r.a.) rivâyet ediyor. Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi buyurdular ki:

– **Cehennem ehlinde ateşten en son çıkacak ve Cennet ehlinde Cennete en son girecek olan kişiyi şüphesiz biliyorum. Bir adam getirilecek ve Cenâb-ı Hak, “Ona küçük günahlarından sorunuz, büyüklerini gizli tutunuz!” buyuracaktır. Bunun üzerine kendisine “falan ve falan günde şöyle ve şöyle yaptın, falan ve falan günde de şöyle ve şöyle yaptın!” denilecektir...**

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber buyurdu ki:

– **Bunu müteakib kendisine (her günahın yerine sana bir sevap verilecektir!) denilecek... Allah'ın Resûlü buyurdu ki: “Bunun üzerine o kimse diyecek ki:**

– **Ey Rabbim! Bir takım günahlar işlemiş bulunuyorum ki, onları burada göremiyorum!..**

Hazreti Ebû Zer (r.a.) dedi ki: Bunun üzerine Allah Resûlü'nün, azıdışleri görünecek derecede güldüğünü gördüm...^[74]

Yüce Allah'ın kullarına karşı merhametini görüyor musunuz? Allah'ın Resûlü bu hâlden o kadar haz duymuşlardır ki, mübârek dişleri görünecek şekilde gülmüşlerdir...

• • •

Yine şanlı sahabi ve ebedî âşık Hz. Ebû Zer (r.a.)’den Kâinatın Efendisi buyurdu ki:

– **Cebrâil bana geldi ve Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmayarak ölen kişinin Cennete gireceğini müjdeledi.**

Zina etse ve hırsızlık yapsa da mı? dedim. Evet! dedi.

Bu hadis imanın ne büyük bir devlet olduğunu bildiriyor. İman ehli günahkâr da olsa günahı miktarınca Cehennemde yanacak, fakat orada ebedî kalmayıp yine Cennete dahil olacaktır. Hele günahına tevbe edip de pişmanlık duyan ise Allah’ın lütfu keremiyle bağışlanacaktır...

• • •

Allah’ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi Ebû Zer Hazretlerine hitaben buyurdular ki:

– **Yâ Ebâ Zer!**

Şüphe yok ki, sabahleyin erken kalkarak Allah’ın kitabından bir âyet-i kerîme öğrenmiş olman, senin için yüz rekât (nafile) namaz kılmaktan daha hayırlıdır. Ve yine şüphesiz ki; sabahleyin erken kalkarak ilimden bir bab (bir mesele) öğrenmiş olman -ki o mesel ile ister amel olunsun, isterse onunla amel olunmasın-senin için (nafile olarak) bin rekât namaz kılmaktan daha hayırlıdır.^[75]

Şanlı sahabi Hz. Ebû Zer (r.a.)’den:

Hastalığı sebebiyle Allah’ın Resûlü (selâm üzerine olsun) Ebû Zer’i veya Ebû Zer Allah’ın Resûlü’nü ziyaret etmişti. Ebû Zer, o an çağlayıp coştı ve dedi:

– Babam anam sana fedâ olsun, Ey Allah’ın Resûlü! Allah’a hangi söz daha sevimlidir?

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi Cenâb-ı Mustafa buyurdular ki:

– Allah’ın, melekleri için seçmiş olduğu söz (ki o da şudur):

– **Rabbimi hamdiyle beraber tenzih ederim, Rabbimi hamdiyle beraber tenzih ederim...**^[76]

Ebû Zer (r.a.), bir ömür boyu bu aşk ve imanla yaşadı. Nefes nefes varlığın sebebi olan Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.)’den nûr devşirdi. O nûru, sevdi de sevdi... Onu sevdikçe de başı yıldızlara değercesine yüceldi. Çünkü onun muhabbeti ganimetlerin en güzeliydi. O güzel

Nebî nasıl sevilmesin ki... Zâlimleri o sindirdi, mazlumların gözyaşlarını o dindirdi. Köleleri efendilik mertebesine o yükseltti. Yetimlerin perişan saçlarına onun mübârek elleri saâdet tıraşı oldu. Onun bir gülümseyişi buluta iş buyurdu, bir tebessümüne candan geçildi. Bir işaretiyle ay ikiye ayrıldı. O, bir hurma kütüğünü bile hicranıyla ağılattı. Onun teselli ışıklarıyla gönüller gündüzler gibi aydın oldu.

Onun aşkı âşıkları âh ile inletti. Onun sevdasıyla çırpınan o kadar âşıklar vardır ki, sayısını ancak Allah bilir. Ve bir âşık şöyle çırpınır:

**“Aşk-ı Habîb-i Kibriyâ,
Yaktı beni sertâ be pâ...
Virdim budur subh u mesâ;
Rûhum Muhammed Mustafâ!..
Olsun sana cânım fedâ!..**

**Senden mukaddes enbiyâ,
Aldı bütün senden ziyâ...
Ey nûr-ı çeşm-i evliyâ!..
Rûhum Muhammed Mustafâ!..
Olsun sana cânım fedâ!..**

**Her parmağın bir selsebil,
Şakkul Kamer bâhir delil,
Tasdîk eden olmaz zelîl,
Rûhum Muhammed Mustafâ!..
Olsun sana cânım fedâ!..**

Ahmed b. Hanbel.
Ahmed b. Hanbel.
Beyhâkî.
Tirmizî, c. 4, s. 284.
Tirmizî.
İbni Mâce.
Tirmizî.
Tirmizî.
Ahmed b. Hanbel.
Ahmed b. Hanbel.

Beyhâkî.

Tirmizî, c. 4, s. 284.

Tirmizî.

İbni Mâce.

EBÛ HUREYRE HAZRETLERİ

Sahabiler sarayının eşsiz sultanlarından. Peygamberler Peygamberi'nin saâdet havuzuna atılan bahtiyarlardan. Ömrünün her ânını hadis ve ilim bellemekle geçiren ve her ân Nebiler Nebisi'nden nûr devşiren bir sahabi...

Asıl ismi **Abduşşems** idi. Sonsuzluk Nebisi tarafından **Abdurrahman** adı ile değiştirildi.

O ismiyle değil de lâkabıyla meşhur olmuştur. **Ebû Hureyre - Kediceğiz babası** lâkabı ya âilesi veya Peygamber tarafından verilmiştir.

İslâm ile hayat buluşu da şöyle:

Peygamber ordusu Hayber fethine gitmişti. Ebû Hureyre Hayber'in fethi gecelerinden birinde Yemen'den gelmişti. Hayber önlerinde Kâinatın Efendisi'nin mübârek huzurunda İslâm dairesine girdi ve artık bir başka hisle çağlayıp taşıtı... Fakir suffa sahabilerinin arasına katılarak bunların en meşhurlarından biri oldu. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamberi bir gölge gibi takip etti ve bütün sözlerini ve hâllerini zaptetti. Hiçbir sahabi gösterilemez ki, Peygamber sözlerini ve tavırlarını Ebû Hureyre (r.a.) çapında zaptedebilsin... O kadar ki, rivâyet ettiği hadislerin adedi 5374'ü bulmuştur. Hiçbir sahabi bu kadar hadis rivâyet etmemiştir.

O neden bu kadar bu vâdide ileri gitmiştir? Bizzat kendisi anlatsın:

– Sizler, Ebû Hüreyre, Allah Resûlü'nden çok hadis rivâyet ediyor diyorsunuz. Va'd ancak Allah'adır (yani eğer ben yalan söylersem, beni hesaba çekecek, bana kötü zanda bulunan kimseleri de hesaba çekecek ancak Allah'dır). Ben fakir bir kimse idim. Muhacirler çalışırlar da alışverişle meşgul olurlarken, Ensâr da malları üzerinde durup meşgul olurlarken, ben karnımın doyması karşılığında Allah Resûlü'ne hizmet ediyordum.

Âlemlere rahmet olan buyurdular ki:

– Kim elbisesini açıp yayarsa artık benden işittiği hiçbir şeyi asla unutmayacaktır!^[77]

Ben de Allah'ın Resûlü sözünü bitirinceye kadar hemen elbisemi yaydım. Sonra da onu kendime doğru toplayıp yumdum, işte ondan sonra artık kendisinden işitmiş olduğum hiçbir şeyi unutmadım.

İşte Ebû Hureyre (r.a.), şu şan ve saâdetin sahibi. Bütün gıdası ömrünce buydu. Her ânı Allah Resûlü'nün mübârek hizmetinde geçiyordu. Kulakları en hassas bir cihazdan daha hassastı. Varlık Nûru'ndan ne duysa hemen gönül defterine zaptediyordu.

• • •

Ebû Hureyre'den:

– Bir kere, Ey Allah'ın Resûlü, dedim; kıyâmet gününde senin şefaatin en ziyade kime olacak?

Şöyle buyurdular:

– Yâ Ebû Hureyre! Hadis bellemek için sende gördüğüm hırsa göre bu hadisi senden evvel kimsenin bana soracağını zaten tahmin etmiyordum. Kıyâmet gününde halk içinde şefaatıma en ziyade mazhar olacak kimse kalbinden halis olarak **Lâ ilâhe illâllah** diyenlerdir.

Kasıt: Kelime-i tevhid zikrine devam ve buna teşviktir.

Bu son cümlelerin tamamlayıcısı **Muhammed Resûlallah**'dır. Malûmdur ki bu ikisi birbirinden ayrılmaz. Burada bu gerçek bilindiği için bir kısmı ile yetinilmiştir...

Bu hadisin hakikat pırıltısından biri de şudur: Ebû Hureyre'nin hadis ezberlemekteki büyük ve eşsiz aşkını Peygamberimiz de dile getirmiştir...

• • •

İç gözlerine ilâhi nûrunun sürmesi çekilen Ebû Hureyre (r.a.), İslâm ile hayat bulmuş, suffa sahabilerinin arasına karışmış ve Peygamberler Peygamberi'ni adım adım takip eder olmuştu. Ne var ki, annesi henüz İslâm sarayına adım atmamıştı. Müslüman olmak da istemiyordu. Bu ise Ebû Hureyre'nin gönlüne hicran damlaları hâlinde akıp duruyordu.

Annesini İslâm'a dâvet ediyor, bir türlü neticeye varamıyordu. Yine bir gün annesinin huzuruna varıp dedi:

– Anneciğim, hâlâ “**Allah bir ve İslâm hak**” diyeceğin gün gelmedi mi? Muhammed (s.a.v.)’in Allah’ın Resûlü olduğunu hâlâ kabul etmeyecek misin?

Kadın öfkeleni ve akabinde de Nebiler Nebisi hakkında hoşagitmeyecek sözler söyledi. Ebû Hüreyre (r.a.)’nin gözleri yaşlarla doldu. Ağlayarak Kâinatın Efendisi’nin mübârek huzuruna vardı ve dedi:

– Sana fedâ olayım ey Allah’ın Resûlü! Ben annemi İslâm’a çağırıyordum, o da İslâm’a girmemekte bana karşı diretiyordu. Bugün onu tekrar İslâm’a dâvet ettim. Fakat bana senin hakkında sevmediğim çirkin sözler işittirdi. Ne olur, Ebû Hüreyre’nin annesine hidâyet vermesi için Allah’a duâ ediver!..

Âlemlere rahmet olan Peygamber (s.a.v.), Ebû Hüreyre’yi kırmadı. Mübârek ellerini kaldırıp duâ buyurdu:

– **Allahım! Ebû Hüreyre’nin annesine hidâyet ver!**

Ebû Hüreyre (r.a.) saâdetinden uçacak gibi oldu ve hemen annesine koştu. Eve gelip kapının yanına yaklaştığı zaman kapının kilitlenmiş olduğunu gördü. Heyecan dolu bir gönülle ileri atıldı. Ne var ki, o anda annesi onun ayak seslerini duydu ve dedi:

– Yâ Ebû Hüreyre! Olduğun yerde dur!

Ebû Hüreyre Hazretleri çakılıp kaldı. Bu sırada içerden su sesleri geliyordu. Nihayet kadıncağız yıkanıp temizlendikten ve gömleğini giydikten sonra kapıya koşup açtı ve gönlünün tâ derinliklerinden gelen bir sesle haykırdı:

– Yâ Ebû Hüreyre! Ben şehâdet ediyorum ki, Allah’tan başka İlâh yoktur. Ve yine şehâdet ediyorum ki, Muhammed O’nun kulu ve Resûlü’dür!..

Ebû Hüreyre (r.a.) annesinin kucağına atıldı ve onun boynuna sarıldı ve sevincinden dolup taşı. Sonra da hemen Allah Resûlü’nün huzuruna koştu. Gözlerinden şebnem damlası gibi sevinç yaşları akıyordu. Hıçkırıklar içinde:

– Ey Allah’ın Resûlü, dedi, müjdelenip sevin ki, Allah senin duânı kabul etmiş de Ebû Hüreyre’nin annesine hidâyet vermiştir.

Kâinatın Fahri Allah’a hamd ve senâ etti. Ebû Hüreyre (r.a.) yine ak çiçekli bir gül dalı gibi salınıp dedi ki:

– Ey Allah’ın Resûlü! Beni ve annemi bütün mü’min kullarına sevdirmesini, onları da bizlere sevdirmesini Allah’a duâ ediver!..

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi Cenâb-ı Mustafa (Ebû Hureyre'yi kasedederek) şöyle dedi:

– Allahım! Şu kulcağızını ve annesini mü'min kullarına sevdirdi. O mü'min kullarını da bunlara sevdirdi... [78]

Ebû Hureyre (r.a.) der ki: Artık beni işiten ve gören hiçbir mü'min halk olunmadı ki, beni sevmiş olmasın...

Saâdetin böylesi...

Evet, Ebû Hureyre (r.a.) Peygamberi sevdi de âlemin sevgilisi oldu. Allah Resûlü'nün etrafında bir pervane gibi döndü de ebediyyetin çiçek bayramına erdi...

Ebû Hureyre (r.a.)'ın gönlünde bir aşinalık sabahı doğdu ki, bir daha bu aydınlık hiç sönmedi... Her ânını Nebiler Serveri'yle geçiren bu büyük insan, ondan nice parlak inciler elde etti. Hem bu inciler, ne incilerdir öyle...

Allah'ın, bütün yeryüzünü ayaklarının altına, bütün gökyüzünü de başının üstüne çekip kendisine topyekûn bağışladığı Peygamberler Peygamberi, bir gün Ebû Hureyre Hazretlerine hitaben dediler ki:

– Yâ Ebâ Hureyre! İffetli ol ki, insanların en çok ibâdet edeni olasın. Nefsin için sevdiğin şeyi insanlar için de sev ki, (kâmil) bir mü'min olasın. Komşuna (emniyetini gözeterek) iyilikte bulun ki, (olgun) bir Müslüman olasın... Ve az gül, çünkü çok gülmek kalbi öldürür. [79]

Ay parçası Ebû Hureyre (r.a.), bütün ömrünce bu hâli muhafaza etmiştir. Ve bir ömür boyu aşk ile Kâbe mumu gibi yanmıştır.

O Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.), âlemde öyle bir şaşılacak güzeldi ki, bütün cihan, O'na âşık olmuştu. Bütün varlıklar O'nun yüzüsuyu hürmetine varlık âlemine gelmişti. Âlemlerin Rabbi'nin biricik sevgilisiydi O. Can Padişahı'nın Habibi olmak ne demekti?

Birisinin gözü O'nun pâk cemâlini gördü mü, gönlünü O'na kurban etmek isterdi. O gönüller alan güzelin, O varlık incisinin mübârek kaşlarını kim gördü de O sevgiliye gönlünü kurban etmedi?

Ben bu aczimle O'nun vasıflarını nasıl anlatabilirim ki? O öyle bir güzellik sultanı idi ki, ay bile O'nun saçları yüzünden tuzağa düşmüştü. Bir işaretiyle ikiye ayrılmış ve bir emriyle de tekrar bir araya gelmişti... O'na gönül veren âşıklar, O'nun hicranına

dayanamayıp yollara yağmur gibi gözyaşları saçardı. Bir âlem dolusu halk, kıyâmet sabahına kadar O'nun hicranı ile inleyecektir.

İşte gönüllerden dökülen bir hicran damlası:

“Kapında bir gedâ-yı hâkisârım yâ Resûlallah.

Garîbim, bîkesim hayrân ü zârım yâ Resûlallah.

Tenezzül eyleyib hasretle nüzhetgâh-ı ma'nâdan

Gelip bu âlem-i sûrette hârım yâ Resûlallah.

Şehâ hubbûlvatan emriyle sensin eyleyen fermân

Vatandan ayrı düştüm bîkararım yâ Resûlallah.

Unuttum aslımı nefis ü hevâya olmuşum tâbi

Esir-i gurbetim terk-i diyârım yâ Resûlallah.

Gönül beyt-i îlâhi olduğun fehm etmişim amma

Hayâl-i ma'siyetle dilifgârım yâ Resûlallah.

Şefî'ilmüznibîyn hem rahmetenlil âlemînsin sen

Sana Müştak-veş ümmîdvârım yâ Resûlallah...”^[80]

• • •

İşte iki cihanın saâdet güneşi Cenâb-ı Mustafa'yı sevenler böyle zârı zârı inlemişlerdir. Zaten bütün saâdetin başı onu sevebilmek, O'nun nûruna pervane olabilmektir. O'nu lâıyk-ı vechile anlayıp nûrunda pervâne olanlar fazilette güneşleri geçmiştir. Ne var ki, şu cihan bahçesine kafası kanayan insanlar da gelmiştir. Ve o varlık güzelini sevmek ve bilmek saâdetinden mahrum kalmıştır. Bu çetin mahrumiyete gökler ülkesi bütün yıldızlarıyla gözyaşı dökse bir teselli olabilir mi? O'nda mahrum olan, her şeyden mahrum demektir...

Zamanımızda dahi Ebû Cehil müsveddeleri vardır. Ama varsın olsun.. Yaralarının güneşten hoşlanmayışı güneş için bir eksiklik değildir ki?..

Mevlânâ Hazretleri der ki: “Gül hâl diliyle mayıs böceğine şu sözleri haykırmaktadır:

– Ey koltuğu kokmuş! Gül bahçesinden kaçıyorsun, ama bu nefretin, gülistanın kemâline delâlet eder!..”

• • •

Ey Huri yüzlü güzel! Bil ki insan ruhunu mihnetten kurtarıp, kâh deryada bir mâhi, kâh dergâhta bir velî yapan, Cenâb-ı Ahmed-i Muhtar (s.a.v.)'in muhabbetidir...

Âlemlerin Rabbi buyurur ki:

– **Peygamber, mü'minlere öz nefislerinden evlâdır.**^[81]

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.)'e hürmet, sevgi ve itâat, imanını kemâle erdirmek isteyen mü'minin biricik gayesi ise ilk vazifesidir...

Bu sebeptendir ki cihan dolu halk O'nun muhabbet havuzuna saâdetle akmıştır...

İşte sahabiler sarayının en parlak incilerinden biri olan Ebû Hureyre (r.a.), bu sevgi ile saâdetin burcuna kondu... Bu bitmez muhabbetin sayesinde (İlmin hazinesi) payesini aldı...

Ebû Hüreyre (r.a.) zühd ve takvâda da eşsizdi. Kendisi bizzat arkasında odun taşır, satar, yarısını sadaka eder, yarısı ile de geçinirdi.

Demiştir ki:

– Allah'ın Resûlü'nden iki kap dolusu ilim belledim. Bunlardan birisini yaydım. Diğerlerine gelince onu meydana çıkaracak olsam şu boğazım kesilirdi...

Saâdet dolu günlerin birinde Hz. Ebû Hureyre Kâinatın Efendisi'ne bir miktar hurma getirdi ve dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Bu hurmalar için Allah'a bereket duâsı yap.

Levlâke levlâk ufkunun nûrlandırıcı güneşi Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.), hurmaları mübârek eline aldıktan ve bereket duâsı yaptıktan sonra Ebû Hureyre'ye şöyle buyurdu:

– (Yâ Ebâ Hureyre!) Bunları al ve şu dağarcığına yerleştir. Her ne vakit bu hurmalardan bir şey almak istersen elini dağarcığa sok ve al. Ancak dağarcığı silkeleme...

Muazzez sahabi Ebû Hureyre (r.a.) der ki:

– O hurmadan Allah yolunda şu kadar taşıdım. Ondan hem yiyor ve hem yediriyordum. Dağarcık kemerimden ayrılmıyordu. Nihayet Hz. Osman (r.a.)'ın öldürülmesi hâdisesi vukûbulunca koptu...

İlim ve irfan incisi Hz. Ebû Hureyre, aşk ve imanla gönül verdiği Nebiler Nebisi'nin etrafından bir nefes olsun ayrılmıyordu. Bütün

çilelere ve sıkıntılara göğüs geriyor, gıdasını sadece Resûlullah'a hizmetten alıyordu...

Şu hâdise, ne kadar ibret vericidir! Bizzat Hz. Ebû Hureyre (r.a.) anlatır:

– **Vallâhillezî lâ ilâhe illâ huve...** = Kendisinden başka İlâh bulunmayan Allah'a yemin olsun ki, açlıktan karnımı yere dayadığım ve karnıma taş bağladığım olurdu...

Günün birinde halkın geçeceği yol üzerinde oturdum. Nebiler Nebisi yanımdan geçti, beni görünce gülümsedi (kalbimdeki yemek ihtiyacını yüzümden anladı da) dedi ki:

– Yâ Ebâ Hureyre!

– **Lebbeyke yâ Resûlallah** = Buyurunuz, ey Allah'ın Resûlü!

– Arkamdan gel...

Ve Allah'ın Resûlü yürüdü, ben de arkasından yürüdüm, nihayet evine girdi, ben de izin istedim, içeri girmeme müsaade buyurdu. Nebiler Nebisi girdiği zaman bir kap süt buldu ve dedi:

– Bu süt nereden geldi?

Cevap verdiler:

– Filan veya falan size hediye ettiler. (Ey Allah'ın Resûlü!).

Bunun üzerine yine buyurdular:

– Yâ Ebâ Hureyre!

– Emrediniz, ey Allah'ın Resûlü!

– Ehl-i Suffa'ya git de onları bana çağır!..

Ebû Hureyre devam eder:

– Ehli Suffa İslâm konuklarıdır. Barınacak âileleri, malları ve bir kimseleri yoktur. Allah'ın Resûlü'ne bir yerden sadaka gelirse onlara gönderirdi ve kendisi ona el sürmezdi. Eğer hediye gelirse onlara gönderir, ondan kendisi de alır, o hediyeyi bunlarla paylaşırdı...

(O an öyle bir hâldeydim ki, açlıktan dizimin bağı çözülmüştü). Bu iş benim kendi hesabıma hoşuma gitmedi. Ashab-ı Suffa'ya bu sütün ne düşer? Bunu ben içip açlığımı gidermeli idim, dedim; onlar gelince Âlemin Fahri (s.a.v.) sütü kendilerine ikram eder de ben onlara içirirsem, bana ne kalır? diye düşünüyordum... Ne var ki, Allah ve Peygambere itâattan başka çare olmadığından nihayet ashab-ı Suffa'yı dâvet ettim, onlar da sökün ettiler. (Varlık Nûru'nun mübârek) huzuruna girmek için izin istediler. Müsaade buyurdular. Evde yerlerine oturdular... Allah'ın Resûlü (yine bana hitap ettiler):

– Yâ Ebâ Hureyre!

Yine cevap verdim:

– **Lebbeyke yâ Resûlallah** = Buyurunuz, ey Allah'ın Resûlü!

Emrettiler:

– Sütü al da onlara ver...

Bunun üzerine süt kabını alıp birine verdim. O da kanıncaya kadar içip geri veriyor, bu defa başka birisi içiyor. O da kanıncaya kadar içtikten sonra bana iade ediyordu. Nihayet sıra varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygambere geldi. Cemaat de tamamen süte kanmış bulunuyorlardı. (Hayal üstü bir tebessümle) gülümsedi, sonra da buyurdu:

– Yâ Ebâ Hureyre!

– Lebbeyk yâ Resûlallah!

– Ben kaldım, bir de sen!

– Evet, öyle oldu, ey Allah'ın Resûlü...

– Otur da iç...

Oturup içtim; sonra yine iç dedi, içtim, sonra yine iç dedi, içtim Peygamber-i Âlîşan (s.a.v.) durmadan iç iç diyordu, nihayet (şevk ve saâdetle atıldım):

– Seni Hak Peygamber gönderen Allah'a yemin ederim ki, artık içecek yerim kalmadı (ey Allah'ın Resûlü)...

Yine ferman etti:

– (Yâ Ebâ Hureyre) kabı bana ver!..

Süt kabını kendisine verdim. Allah'a hamdetti ve **Besmele** çekip kalan sütü içti... (Buhârî'den)...

İnci gönüllü Ebû Hureyre (r.a.), muhabbette o kadar ileri gitmişti ki, bir gün yine Allah Sevgilisi ile beraberdi. Kâinatın seyyidi çıplak bir merkebe binmişlerdi. Kûba'ya gidiyorlardı. Ebû Hureyre Hazretleri ise yanlarında yürüyordu. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber ona hitaben dediler ki:

– Seni merkebe alayım mı?

Ebû Hureyre (r.a.) atıldı:

– Emir senindir, ey Allah'ın Resûlü!..

Emir verdiler:

– (Yâ Ebâ Hureyre), öyleyse arkama bin!..

Hazreti Ebû Hureyre merkebe binmek için sıçradıysa da muvaffak olamadı, Allah'ın Resûlü'ne yapıştı ve ikisi birden düştüler. İkinci defa da aynı hareket tekrarlanıp aynı şekilde yine düştüler. Nebiler Nebisi üçüncü defa tecrübe etmesini istediler. Ebû Hureyre (r.a.):

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; seni düşürüp duruyorum. Hayır artık binmeyeceğim!..

Allah'ın Resûlü saâdetle gülümsediler...

Yine Ebû Hureyre (r.a.)'den:

Nebiler Nebisi şöyle buyurmuştur:

– **Allah'a ve âhiret gününe iman etmiş olan kimse misafirine ikram etsin. Allah'a ve âhiret gününe inanan, akrabasını görüp gözet sin. Allah'a ve âhiret gününe iman etmiş olan kimse hayır söylesin veya sükût etsin.** [82]

Bir başka rivâyet yine ondan:

Âlemin Fahri sahabilerine dediler ki:

– **Allah Teâlâ'nın günahları affetmesine, dereceleri yükseltmesine sebep olan şeyleri size söyleyeyim mi?**

Sahabiler şevk ve saâdetle atıldılar:

– **Evet, ey Allah'ın Resûlü, söyle!..**

Allah'ın Sevgilisi buyurdular ki:

– **Meşakkatli zamanlarda bile abdesti tam almak, uzak yerden mescide gelmek, bir namazdan sonra ikinci namazı beklemektir. İşte bunlar ribat (hudud bekleme) gibidir.** (Müslim) Ribat: Burada; koruyucu demektir. Çünkü abdest ibâdetin anahtarıdır. Bu itibarla insanı günahlardan ve şeytanın tasallutundan korumaktadır.

Yine şanlı sahabe Hz. Ebû Hureyre (r.a.) rivâyet ediyor: Kâinatın Efendisi şöyle buyurmuştur:

– **Bütün ümmetim Cennete girerler; yalnız istemeyenler müstesna...**

Sahabiler sordular:

– Ey Allah'ın Resûlü (Cenneti), kim istemez?

Şöyle cevap verdiler:

– **Bana itâat eden Cennete girer; dinlemeyen Cenneti istememiş demektir.**

Ay yüzlü Ebû Hureyre (r.a.), her ânını Allah'ın Sevgilisi'nin hizmetinde geçirir ve O'ndan ebediyyet müjdeleri alırdı. Yine öyle

anlardan biriydi. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.) buyurdular ki:

– **Cennet bahçelerine uğradığınız zaman yayılınız!**

Ebû Hureyre Hazretleri hemen şevkle atıldı:

– Ey Allah'ın Resûlü, Cennet bahçeleri hangisidir?

Cevap verdiler:

– **Mescidlerdir!**

Ebû Hureyre (r.a.) yine sordu:

– Ey Allah'ın Resûlü, o hâlde yayılmak nedir?

Âlemlere rahmet olan buyurdular ki:

– **Sübhanallâhi velhamdû lillâhi velâ ilâhe illâllahü vallâhü Ekber** = Allah'ı tenzih ederim, Allah'a hamd olsun, Allah'tan başka ilâh yoktur ve Allah en büyüktür, zikridir.

Evvelce de belirttiğimiz gibi Hz. Ebû Hureyre Hayber önlerinde Allah'ın Resûlü'ne mülâki olmuş ve onun mübârek cemâlini görür görmez İslâm'a can atmıştı. O Nebiyyi Âhîrzamanı, O Kâinatın seyyidini öyle bir aşk ve muhabbetle sevmişti ki, ömrünce O'nun etrafında bir saâdet yelpazesiydi... Suffa sahabilerinin en yükseklerinden biriydi... Gönlü de elmas renkli incilerle doluydu. O ne gönüldü öyle? O ne parlak bir âlemde... İhlâsla gönülden bir nefes etti de, canı dudağına geldi ve görülmemiş bir buhurdan kesildi... Cenâb-ı Muhammed Muhtar (s.a.v.)'in muhabbet havuzuna akıp da güneş gibi pırıldamayan kim vardı ki? İşte O'nun emsalsiz sahabileri âleme güzelim miskler saçıyorlardı. Yûsuf gibi güzellikleriyle de gönülleri avlıyorlardı. Dinde bu yüceliğe aşk ve imanla ermişlerdi. Zaten Nebiler Nebisi'nin aşkı demiri mum hâline getiriyordu.

Ay yüzlü sahâbi Hz. Ebû Hureyre (r.a.) anlatır:

– Allah'ın Resûlü'nden daha güzel bir varlık görmedim; sanki güneş O'nun (mübârek) simasında akıyordu.

Ve ilâve ediyor:

– Yürüyüşünde Resûlüllah (s.a.v.)'den daha hızlı olan bir kimse de görmedim; sanki mesafeler O'nun için dürülmektedir. Biz var gücümüzü harcıyoruz, O ise tamamen aldırıışsızdır. Yani: Kendi nefsi nebevîlerini zorlamaksızın yürüyorlardı. Buna rağmen ona yetişmemiz mümkün olmuyordu.

Müslim.

Müslim.

İbni Mâce.

Şeyh Müştak.

Ahzab: 6.

Buhârî ve Müslim.

Müslim.

Müslim.

Ahzab: 6.

Buhârî ve Müslim.

İbni Mâce.

Şeyh Müştak.

VE SONRASI...

Elmas gönüllü Ebû Hureyre (r.a.)'ın Allah'ın Resûlü'ne karşı olan muhabbeti dillere destandı. Ne var ki, âşık ile mâşuk uzun zaman bir arada kalamıyordu. Çünkü hayat yazısını yazan kalemle (**her can ölümü tadıcıdır!**), yazmışlardır. Âlemlere rahmet olan için de son an geldi... Kâinatın yüzüsuyu hürmetine yaratıldığı Allah Sevgilisi, bu temeli çürük dünyadan ötelere âlemindeki saraylarına teşrif ettiler. İşte o demde Ebû Hureyre yapayalnız kaldı. Gönlüne öyle bir hicran ateşi düştü ki, gözyaşları inci taneleri gibi eteklerine dökülüyordu. Bu hicran gecesinin bir gündüzü de yoktu. Kuytularda, ıssız yerlerde, mescidin bir köşesinde hep inleyip duruyordu. Can kadehiyle hicran damlaları içmek ve Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)'in mübârek cemâlinden mahrum kalmak ne âteşin bir ızdıraptı. Güneşe yakın olan bu yakınlığa erişen, şimdi karanlıklar âleminde nasıl dursundu... Âşıkın âh ü zârdan başka nesi olabilirdi ki?.. O yüce âşık, o inci saçan güzel, başı kesik bir mumdu âdeta...

Allah Resûlü'nün ayrılığına bir hurma kütüğü bile tahammül edememişti. O'nun aşkı bütün alemin maksuduydu. Bütün varlıklar O'na selâm duruyor; önünden geçtikleri her taş "**Esselâmü aleyke yâ Resûlallah!**" diyerek O'nu selâmlıyordu... Gözü yaşlı ceylanlar O'ndan imdat istiyor, dağlar şevkle zıplıyordu: O'nun mucizeleri sayılmayacak kadar çoktu. O'nun aşkı, taşı bile dile getiriyordu. Nasıl mı?

Şöyle:

Hiz. Ebû Zer (r.a.) anlatır:

– Bir gündü. Öğle sıcağında evden çıktım. Nebiyyi Ekrem'e doğru yol aldım. Hizmetçisine rastlayıp Allah Resûlü'nün haberini aldım. Evlerinde olduklarını söyledi. Gittim. Âlemlere rahmet olan bir kenarda oturuyorlardı. Yanlarında kimse yoktu. Vahiy ânında olduklarını sandım ve dedim:

– Esselâmü aleyke yâ Resûlallah:

Bana bakıp:

– Aleykesselâm!.. buyurdular ve dediler:

– Yâ Ebû Zer! Seni bu vakit buraya çeken nedir?

Cevap verdim:

– Allah ve Resûlü'dür!..

– Otur o hâlde...

Ve yanlarına oturdum. Ama hiçbir şey sormadım. Çok zaman geçmeden Hazreti Ebû Bekir (Radiyallahû anh) gelip selâm verdi. Selâmını aldıktan sonra ona da aynı sual:

– (Yâ Ebâ Bekir) Seni bu vakit buraya çeken sebep nedir?

– Allah ve Resûlü'dür!..

– Otur, öyleyse...

Hazreti Ebû Bekir (Radiyallahû anh) de karşılarında yer alıp oturdular. Derken Hazreti Ömer ve Hazreti Osman göründüler... Aynı sual ve aynı cevaplar. Son gelenlerin üçü de yanyana oturdular. O zaman Kâinatın Efendisi, yerden 7, yahut 9 taşçık alıp mübârek avuçlarında gösterdiler. Küçük taşlar, Peygamber Aleyhisselâmın elinde öyle tesbih etmeye başladılar ki, sesleri arı vızıltıları gibi işitiliyordu. Taşları Hazreti Ebû Bekir'e verdiler. Ebû Bekir (r.a.)'ın elinde de aynı tesbih ve inilti. Alıp yere bıraktılar. Cansız ve hissiz, kupkuru taşlar... Tekrar alıp Hazreti Ömer'in avucuna koydular. Yine aynı tesbih... Hazreti Osman'ın elinde de aynı hâl...

Evet: Taşlar bile O Varlık Nûru'nun aşkına böyle inilti koparıyorlardı. Ebû Hureyre (r.a.) gibi bir âşık nasıl ağlayıp inlemesindi... O'nun aşkı ile inlemek ne devlet, ne saâdet... O'nun muhabbetine gönül verenlerin sayısı gökteki yıldızları çoktan geçmişti. Ucu kıyâmete dayanan aşk kervanı bu gül vâdilerinde ne acayip bir nazla akıp gitmektedir...

Bu aşkın kanatlarını saymaya elbette imkân yoktur. Bu yüce aşk, nice gönüllerde fırtınalar kopardı, niceleri bu sayede ruhuyla Arş'a uçtu. İşte sahabiler sarayının sultanlarından biri olan Hz. Ebû Hureyre (r.a.) bütün ömrünce Cenâb-ı Mustafa'nın saâdet havuzuna aktı; bütün gıdası sevgiden ve aşktan ibaretti. Nebiler Nebisi'nden sonra onun mübarek evlâtlarına karşı da en üstün muhabbeti gösterdi. Ve son nefesine kadar hep bu aşkla yanıp durdu...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamberin elinden ölümsüzlük iksiri içen büyük sahâbi, ibâdete de pek düşküdü. Birçok geceler uyumadığı olurdu, birçok defalar da sabaha kadar Kur'ân okuduğu olmuştu.

Yine rivâyete göre Ebû Hureyre (r.a.) her an, câmi haricinde bile abdestli gezerdi. Her gün de 1.000 adet tesbih çektiği rivâyet edilir.

O elmas gönüllü ve ay yüzlü yüce sahabinin mümeyyiz vasıflarından biri de **kıyâmet** korkusu idi. O müthiş günde Allah huzurunda nasıl duracağım diye düşünür ve bütün neşesi kaçırdı. Hatta yanında bu bahisler açılınca kendisini bir titreme alır ve bazen de çığlık kopararak yerlere serilirdi...

Kıyâmetin dehşetine hele bir bakınız: O günde bütün perdeler kalkar, bütün gizli hâller meydana çıkar ve insan Rabbi'nin huzurunda durdurulur. Ancak ibâdetlerini ihlâs ile yapanlar saâdete ererler.

Hazreti Ebû Hureyre (r.a.), Allah Resûlü'nden duyduğu bir hadis-i şerifi şöyle anlatır:

– Kıyâmet gününde halktan ilk sorgulanacak üç kişiden biri, şehid olmuş bir kimsedir ki, huzura getirilir. Cenâb-ı Hak ona ihsân ettiği nimetleri sayar, o da mazhar olduğu nimetleri ikrar eder (Evet Rabbim, bunları hep bana ihsân buyurdun der).

Aziz ve Celîl olan yüce Allah (o kula sorar):

– Bu nimetlere karşılık ne yaptın?

Kul cevap verir:

– Ey Rabbim! Senin uğrunda savaştım da şehid düştüm...

İlâhi hitap erişir:

– Hayır, yalan söylüyorsun. Sana cesur desinler diye savaştın. Nitekim bu söz de söylenmiştir...

Sonra verilen emir üzerine yüzükoyun sürüklene sürüklene Cehenneme atılır...

İkincisi de ilim öğrenip öğretmiş, Kur'ân okumuş bir kimsedir ki, bu da yüksek huzura getirilir. Yüceler yücesi olan Allah onu lütuf ve ihsân buyurduğu nimetleri sayar. O da (kendisine verilen) nimetleri ikrar ve itiraf eder...

Hâlik-ı Azîm ona da aynı sualleri sorar:

– Bu nimetlere mukabil ne yaptın?

Kul cevap verir:

– İlâhi! İlim öğrendim ve öğrettim, Kur'ân okudum!..

Âlemlerin Rabbi ve din gününün sahibi:

– Hayır, der; yalan söylüyorsun. İlmi, sana âlim desinler diye öğrendin. Kur'ân'ı sana iyi bir Kur'ân okuyucusu dedirtmek için

okudun. Nitekim bu söz de söylenmiştir (Yani dünyada isteğin olmuştur).

Ve yüce Allah ferman buyurur. O adam yüzükoyun sürüklenerek Cehenneme atılır...

Üçüncüsü: Allah'ın kendisine zenginlik ve servet ihsân buyurduğu kimsedir ki, huzura getirilir. Cenâb-ı Hak, ona ihsân buyurduğu nimetleri (bir bir) sayar. O da (Evet, Rabbim! Bunların hepsini bana verdin, der).

Yüce Hak'dan hitap erişir:

– Bunlara karşılık ne yaptın, ne gibi hayırlı amellerde bulundun?

Kul yaptıklarını sayar:

– Allahım! Servetimi sırf senin rızân uğrunda, sevdiğin yollarda harcadım!..

Allah buyurur ki:

– Hayır, yalan söylüyorsun. Riyakârsın, bunları sana cömert desinler diye yaptın; bu söz de söylenmiştir...

Sonra o adam da diğerleri gibi yüzüstü sürüklenerek Cehenneme atılır...

Bu hadisi rivâyet eden yüce sahabi Ebû Hureyre Hazretleri demiştir ki: Nebiler Nebisi bana hitaben buyurdular ki:

– Ey Ebâ Hureyre! İşte kıyâmet günü Cehennem ateşinin ilk yakacağı kimseler bunlardır...

Ay yüzlü ve elmas gönüllü Ebû Hureyre (r.a.)'ın hangi hâlinden bahsedelim ki, o yüce bir ahlâkın da sahibiydi. Rivâyet ettiği hadisler de binlerceydi. Tam 5374 hadis onun yoluyla gelir. Aynı zamanda hikmet sahibiydi de. Şu söz onun:

– **İnsana kayıp olarak ilmi bırakmak yeter!..**

Hak ve adalet güneşi Hazreti Ömer (r.a.) tarafından Bahreyn'e vâli tâyin edilmişti. Mısır, Irak seferinde de bulundu ve kılıcı ile nice kâfirin ciğerini deldi...

Bir gün, adamın biri, Hazreti Ebû Hureyre'ye gelip şöyle dedi:

– Sen Ebû Hureyre, yani kedi babası mısın?

– Evet!..

– Sen kedi hırsızı mısın?

– Allahım! Beni ve şu kardeşimi bağışla!..

• • •

Hazreti Ebû Hureyre'nin nûr şehri Medine'de. Zülhuleyfe denilen yerde evi vardı. Çok sade yaşamayı seviyordu. Çok da cömertti. Bazen iyi renkli elbise giydiği olurdu. Mübârek yüzü esmerdi. Alnı da açık. Beyaz ve inci gibi dişleri vardı. Ölümüne yakın iki dişi de düşmüştü. Saçları ağarmış bulunuyordu...

Nihayet ölüm saati onun için de çalmıştı. Bu dünyada fakirliğin her türlü acılarını çekmişti. Herkes işinde gücünde çalışıp dururken o bütün vakitlerini Peygamberler Peygamberi'nin hizmetinde geçiriyordu. Ondan aldığı ve tefeyyüz ettiği nûr, bütün kâinata bedeldi. İşte bu yüzden kâinata bedel bir saâdetin sahibi olmuştu...

Ebû Hureyre (r.a.), ölüm yatağına upuzun uzandığında bütün hayatta olan sahabiler onun ziyaretine gelmişlerdi. Hatta Medine Vâlisi Mervan da gelip onu hasta yatağında ziyaret etmişti...

O ilim ve irfan hazinesi yüce sahabi 78 yaşında iken 59. Hicret yılında bekâ âlemine göçtü. Bakî kabristanında kara toprağın kucağına verildi. Hz. Âişe (r.anha) vâldemiz, Ebû Hureyre (r.a.)'den birkaç gün evvel vefât etmiş; cenaze namazını Ebû Hureyre Hazretleri kaldırmıştı. Vefât tarihini bazıları 57, bazıları da 58 gösterirlerse de Nevevî'nin beyânına göre 59'dur...

Hazreti Ebû Hureyre (r.a.), Allah Sevgilisi'nin sünneti gereğince teçhiz ve tekfin edilmesini, gömlek ve sarığının kefene eklenmesini istemişti. Cenaze merasimi yapılmasına da râzı olmayacağını beyân eylemiş ve şöyle demişti:

– **Eğer fena bir insan isem bunlar bana fayda vermez!..**

Cenaze namazı Medine Vâlisi Velîd bin Utbe bin Ebî Süfyan tarafından kıldırılmış, İbni Ömer, Ebû Said Hudrî ve sahabilerin ileri gelenlerinden birçoğu da hazır bulunmuştu.

Her fani gibi bu büyük âşık da nihayet dünyadaki günlerini bitirmiş ve ebedî istirahatgâhına tevdi edilmişti.

Allah o yüce sahabiden râzı olsun, bizi de şefâatine nâil kılsın...

Bütün gönlümüzle haykırıyoruz ki:

Gelin, insanlar gelin... Elmas ve billûr alın!

Hakikat bahçesinden iman alın, nûr alın.

Nedir bu gam pençesi, nedir bu dermansız dert?

İslâm'ı yaşayın da dünyadan huzur alın!.. [\[83\]](#)

M. Necati Bursalı.
M. Necati Bursalı.

HAZRETİ

ABDULLAH İBNİ MES'UD (r.a.)

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in:

– **Herhangi bir kimseyi meşveretsiz olarak Emîr tâyin etmiş olsaydım Ümm-i Abd'in oğlunu (Abdullah'ı) Emîr tâyin ederdim,** [84] buyurduğu büyük insan ve en büyük Peygamber âşığı...

Adı: **Abdullah**, Künyesi: **Ebû Abdurrahman**... Annesi, **Ümm-i Abd'**dir. Babası ise **Mes'ud**... İkisi de **Huzeyl** kabilesinden... Babası Mes'ud cahiliyet devrinde ölmüştür.

Abdullah (r.a.), kâinatın iman beşiği olan Mekke'de doğdu. İslâm'a ilk giren altı kişinin altıncısıdır. Ve sahabilerin en meşhurlarındandır...

Bir gün âlemlere rahmet olan Cenâb-ı Peygamber, Hazreti Ebû Bekir ile sohbet ediyordu. Buraların ve ötelerin en ince hikmetleri üzerinde konuşuyorlardı. Abdullah o demde oradan geçiyordu. Nebiler Serveri'nin mübârek sözlerini duydu; elmas dolu ince kalbi rikkate geldi, Varlık Nûrunu aşk ve imanla dinledi. Birden ruhuna bir ateştir düştü ve oracıkta Allah Resûlü'ne:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; söylediklerinizi bana da öğretir misiniz?

Kâinatın Efendisi:

– Evet, buyurdular.

Abdullah İbni Mes'ud şevk ve saâdetle atıldı:

– Ey Allah'ın Resûlü, ver mübârek elini de iman edeyim...

Ve o mübârek eli tutup iman etti; gönülden çağlayıp kelime-i şehâdeti aşkla ve şevkle okudu:

– **Eşhedü enlâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlühû...**

Ve böylece en büyük saâdet onun oldu.

Abdullah (r.a.), iman nûru ile pırıldadığı zaman henüz İslâm şevket devrine girmemişti. Müslümanların sayısı da sekiz on kişiden ibaretti. Bu sebeple açıktan açığa ibâdet edemiyorlardı. Çünkü kafası

kanayan kâfirler dağdan inmiş bir canavar gibi Müslümanlara saldırıyordu. Ne var ki, iman ile pırıldayan şanlı sahabiler hiçbir şeyden pervaya etmiyorlardı. Hakkın nazlı Nebisi'nin etrafında bir pervane gibi dönüyorlar ve O Varlık Nûru'ndan ebediyyetin saâdet müjdelerini deste deste alıyorlardı. O ne gündü öyle? O ne Resûl-i Zîşandı ki, O'nun güzelliği âleme miskler ve kokular saçıyordu. Yıldızlar bile, yücelikler âleminin tâ yücesinden, tâ fezanın derinliklerinden O'nu seyre daldı. Güneş bile bir tebessümüne kuldu. Ağlayışı buluta iş buyururdu. Mübârek dudakları, öyle güzeldi ki âdetâ mercana, akika benziyordu. İnci gibi dişleri de bunların arasında bir başka aydınlığın pırıltısıydı. **Hâsılı**, âlem O'nun nûruyla bir başka âlem oluvermişti...

İşte elmas gönüllü Abdullah (r.a.), O Varlık Tacı'nın etrafında artık bir pervaneydi...

Her tarafta kâfirlerin kaynaştığı bir gün, gidip Kâbe'de Kur'ân okumak istedi Hazreti Abdullah... Bu düşüncesini sahabe arkadaşlarına açtı:

– Ey bakış ve görüş sahibi dostlarım, ne dersiniz? Ben Kâbe'de müşriklerin yüzüne karşı Allah'ın kelâmını haykırmak istiyorum!..

– Aman, dediler; yâ Abdullah, sen ne yapıyorsun? Mekke'de seni himaye edecek kimse yok. Kâfirler seni en şiddetli ceza ile cezalandırırlar!

Abdullah bin Mes'ud (r.a.) bir arslan gibi kükredi:

– Beni de onların şerrinden Allah korur!..

Ve kalktı doğruca Allah evine gitti. Hâle bakınız ki taş kafalı müşrikler putların karşısına dizilmişler bir meseleyi kendi aralarında görüşüp duruyorlardı...

İrfan incisi yüce sahabe erkek adımlarla Kâbe'ye girdi, müşriklerin kanlı bakışları altında bir köşeye oturdu ve o yanık, o içli, o kadife sesiyle Allah kelâmını okumaya başladı...

Allah evi Kâbe, Kur'ân nağmeleriyle doldu; deste deste nûrlar her yanı kapladı. Bu ilâhi nağmeye hasret kalan mübârek ev, sanki yerinden oynayacak gibi olmuştu...

Müşriklerde hayret.. Sanki gökler bütün öfkesiyle başlarına yıldırımlar yağıdırıyordu...

Ne oluyordu? Bu her tarafı inleyen şey neydi? Bu gönüllere kurşun gibi işleyen kelâmı kim okuyordu? Kimdi bu ölümüne susayan

adam?

Hemen yerlerinden fırladılar. Koşan koşana... Hz. Abdullah'ın etrafını sardılar ve kançanağı gözlerle yiyecek gibi baktılar ve hepsi birden üstüne atıldılar...

Tekme, tokat, yerlerde sürüklenme birbirini kovalıyordu. Onu sürükleye sürükleye kızgın kumların üstüne götürüp sırtüstü yatırdılar ve göğsüne kocaman bir taş koyup haykırdılar:

– Atalarının dinini bırakıp Muhammed'in (s.a.v.) peşine düşersin ha!.. Onun dinini ve peşini bırakmadıkça seni yaşatmayız... Haydi hemen bize dön ve kurtul!..

Hz. Abdullah'ın kızgın kumlar üstünde inleyen sesi duyuldu:

– Ben mi Allah'ın Resûlü'nü bırakacağım? Ben mi dinimden dönüp size tâbi olacağım?

Kâfirler hep birden cevap verdiler:

– Evet!..

Elmas gönüllü sahabi gürledi:

– Öyleyse biliniz ki, Allah bir ve ortaksız... Hazreti Muhammed (s.a.v.) de O'nun kulu ve Resûlü'dür!..

Kâfirler donup kaldılar ve onu bıraktılar. Abdullah İbni Mes'ud Hazretleri usul usul kumların üzerinden kalktı. Ne var ki, vücudu yediği darbelerden lif lif olmuştu. Öyle ki adım atacak takatı bile kalmamıştı... Nihayet bu yüzden hastalanıp yatağa düştü... Mekke çölünün yakan, kavuran, eriten sıcağı altında günlerce yattı. Yattıkça da iman ve aşkı o nisbette arttı ve iyi olur olmaz yine kâfirlerin karşısına çıkıp Allah'ın kelâmını okudu... Ve yine aynı çileleri çekti. Artık önüne gelen müşrik ona ezâ ediyor ve mübârek gönlünü incitiyordu...

Mekke, iman beşiği Mekke ona zindan oluvermişti. Beyninde zebânilerin horon teptiği kâfirler insaf nedir bilmiyordu da... Mekke meydanları Müslümanların iniltisiyle dolmuştu... İmanın billûrlaşmış nûrdan âbidesi Hz. Abdullah hicrete mecbur kaldı. Diğer sahabilerle birlikte Habeş illerine gitti. Ama nasıl gidiş?. Gökte fıkırdayan güneş, yerde kızgın taşların sivri dişleri ve uçsuz bucaksız çöl... İşte bu çöller Cenâb-ı Muhammed Mustafa (s.a.v.) aşkına aşıldı... Bu çileler hep onun için çekildi... O'nun gökteki yıldızlara benzeyen mübârek sahabileri böyleydi işte..

Habeş illerinde nice zaman duran Abdullah İbni Mes'ud Hazretleri daha sonra nûr yatağı Medine'ye geldi. Orada Muaz İbni Cebel'e misafir oldu. Artık çileler ormanında geçen hayat son bulmuş, İslâm saâdet ve şevket devrine ermişti. Artık Müslümanlar dilediği gibi yüce Rablerine ibâdet edebiliyorlar, diledikleri anda da Kur'ân okuyorlardı. Kâfirlerin kanlı pençesi onlara uzanamıyordu...

Şimdi sıra Müslümanlardaydı. Masum insanlara kan kusturan zâlim müşrikler elbette cezalarını çekeceklerdi.. Nitekim çektiler de... Şanlı Bedir cenginde kâfirlerin ense köküne İslâm kılıcı indi ve Bedir, Müslümanlık hesabına destanlar yatağı oldu...

Yüce gönüllü sahabi Abdullah İbni Mes'ud (r.a.), Bedir cenginde Allah Resûlü'yle beraber bulundu, nice kâfirin ciğerini kılıcı ile deldi. Hatta küfür kuduzu Ebû Cehil'in son anda başını gövdesinden o ayırdı...

Nasıl mı?

Şöyle:

Bedir'de gurur ve kibir heykeli Kureyş kâfirleri dize gelmişti...

Ölümler arasında, İslâm'ın amansız düşmanı Ebû Cehil... Onu iki genç yaralamıştı.

Başını kesmek üzere Abdullah İbni Mes'ud (r.a.) göğsüne oturdu. Kâfir dişlerini gösteren bir köpek gibi sıırttı:

– Çok yüksek yere çıktın koyun çobanı!..

Kendisini yere düşüren, öldürücü darbeyi bir Medineli'den aldığını öğrenince de büsbütün kudurdu ve dedi:

– Keşke beni çiftçilerden başka birisi öldürseydi!..

Ay yüzlü mübârek sahabi Hz. Abdullah kılıcının ucunu kâfirin gırtlığına batırdı. O hâlde iken bile Ebû Cehil gurur ve kibirle sordu:

– Zafer ne tarafta?

– Allah ve Resûlü tarafındadır!..

Cevabını alır almaz her zerresinden kin ve küfür akan bir edâ ile homurdandı:

– Muhammed'e de ki: Şu âna kadar onun düşmanıydım, şimdi düşmanlığım büsbütün şiddetlendi!..

Abdullah (r.a.), artık kâfiri daha fazla konuşturmadı, bir kılıç darbesiyle Ebû Cehil'in imansız başını gövdesinden ayırdı...

Sonra silahını, zırhını, miğferini ve başını getirip Allah Resûlü'nün önüne koydu:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; sana fedâ olayım!.. Bu, Allah düşmanı Ebû Cehil'in başıdır!.. Düşmanını kahreden Allah'a hamdolsun...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber, küfür canavarının kesik başını görünce üç kere şükür secdesine kapandılar ve duâ ettiler:

– **Allahım! Bana olan vaadini yerine getirdin. Hakkımdaki nimetini de tamamla!..**

İç gözlerine ilâhi nûrun sürmesi çekilen Abdullah (r.a.), Allah Resûlü'yle beraber diğer gazâlarda da bulundu. Uhud, Hendek, Hudeybiye, Hayber ve Mekke fethinden hep Âlemlere Rahmet olanın hemen yanıbaşındaydı... Huneyn gazâsında vukûbulan bir anlık bozgunda da Resûller Serveri'nin yanından ayrılmamış ve akıllara durgunluk veren kahramanlıklar göstermiştir. Bu âşık-ı şeydâ, her gazâda Allah yolunda şehid olmayı murad etmiş; ne var ki, kendisine şehidlik nasip olmamıştı...

Ondaki imanı, ondaki aşkı, ondaki ihlâsı bilmem ki, ben nasıl anlatayım? O öyle bir gönül eri ve mânâ sultanı idi ki, bütün ömrünce Allah Resûlü'nden nefes nefes nûr devşirmişti. Hele Kur'ân okuyuşu bir başka güzelliğin sembolü idi. Onun dilinden dökülen tatlı nağmeler gönüllere hikmet incileri ve elmas damlaları hâlinde doluyordu. Cihanları saâdet cennetlerine döndüren Kur'ân'ı en iyi okuyanlardan biri de Abdullah İbni Mes'ud'du. Kendisi Vahyi İlâhiyi, Vahyi İlâhinin menbâı olan Nebiler Nebisi'nden öğrenmiş bulunuyordu. Allah'ın Resûlü'nün mübârek ağzından 70 sûre ezberlemişti. Allah'ın Resûlü onun hıfz ve kıraat hususundaki bu maharet ve ihtimamını her zaman takdir buyururlar ve şöyle derlerdi:

– **Her kim yeni nâzil olduğu gibi Kur'ân okumaya muhabbet ederse, Kur'ân'ı İbni Abd'in (Abdullah'ın) kıraatı üzere okusun.** (Tezkîretu'l-Huffâz).

Kâinatın Efendisi bir başka hadis-i şeriflerinde demişlerdir ki:

– Kur'ân'ı dört kişiden alınız: İbni Ümmi Abd'den (Nebiyi Ekrem söze İbni Mes'ud'dan başladı) Muâz İbni Cebel'den, Ubey İbni Kâb'dan ve Ebû Huzeyfe'nin kölesi Sâlim'den... [\[85\]](#)

Allah Sevgilisi'nin sahabilerine Kur'ân'ı bu dört zâttan okumalarını tavsiye buyurması, Kur'ân'ın lâfızlarını en iyi zaptettikleri ve onu en

güzel şekilde okudukları içindir. Yoksa sahabiler içinde Kitab-ı Kerîm'in mânâlarını onlardan daha iyi bilenler elbette vardı. Bu dört mübârek zât, Kur'ân-ı Kerîm'i bizzat Nebiler Nebisi'nden öğrendikleri için onları tavsiye buyurmuştur. Sair sahabiler onu birbirlerinden öğrenirlerdi.

Evvelce de zikrettiğimiz gibi Abdullah İbni Mes'ud Hazretleri her ânını Peygamberler Peygamberi'nin hizmetinde geçirirdi. Diğer sahabiler Nebiler Serveri'nin mübârek huzuruna istedikleri anda giremezken, Hz. Abdullah Ehl-i Beyt'ten bir şahısmış gibi serbestçe girip çıkardı o huzura...

Ay yüzlü ve elmas gönüllü Abdullah (r.a.), Nebiler Nebisi'nin çok defa ayakkabılarını giydirir, önünde ve beraberinde yürür; yıkandığı vakit de O'na perde tutardı. Hatta Ebû Musa Hazretleri demiştir ki: Ben Allah'ın Resûlü'ne geldim. Abdullah'ı onun ehl-i beytinden sanıyordum!..

Her ânını Allah elçisi ile geçiren ve ondan durmadan nûr devşiren Abdullah İbni Mes'ud (r.a.) böyle bir saâdetin de sahibi....O yüce gönüllü din eri dedi ki:

– Kendisinden başka hak Ma'bûd olmayan (Allah)a yemin ederim ki, ben, Allah'ın Kitabı'ndan herbir sûrenin nerede nâzil olduğunu ve herbir âyetin de kimin hakkında nâzil olduğunu kat'i olarak bilmekteyim. Allah'ın Kitabı'na benden daha âlim bir kimsenin mevcudiyetini ve devemin de beni kendisine ulaştıracağını bileydim, ben muhakkak deveme biner ona giderdim. [\[86\]](#)

O irfan incisi yüce sahabe iftihar için değil, Allah'ın ihsân ve ikram buyurduğu ilmi hatırlayıp tahdis ederek söylemiştir... Sahabe-i Kirâm, Abdullah'ın Allah Kitabı'nı en iyi bildiğini inkâr etmemişlerdir. Ne var ki, onun dört büyük halifeden ve diğer sünneti iyi bilen sahabilerden âlim olması lâzım gelmediği gibi, onlardan daha faziletli olması da lâzım gelmez. Sahabiler içinde dört büyük halifenin fezâili elbette herkesten üstündü. İbni Mes'ud (r.a.), sadece ilmin bir dalında, yani Allah'ın Kitabı'nda daha bilgili idi...

İbni Mes'ud (r.a.)'ın Kur'ân okuyuşundan Allah'ın Resûlü pek haz duyarlardı. Bir gün ona emir buyurdular:

– Yâ Abdullah! Kur'ân oku, dinleyelim!..

Abdullah (r.a.) şevk ve saâdetle atıldı:

– Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü; Kur'ân size nâzil oldu, onu ben mi dinleteceğim?

Kâinatın Efendisi mesafelere hayat veren mübârek gözlerle Abdullah'a nazar ettiler ve buyurdular:

– **(Sen Kur'ân'ı herkesten iyi bilensin!) Ben de onu başkalarından dinlemekle haz duyarım!..**

Kadife sesli ve inci gönüllü Abdullah (r.a.), Allah Elçisi'nin huzurunda okumaya başladı. Ama ne okuyuş... Kur'ân'ın billûr nağmeleri İbni Mes'ud Hazretlerinin dudaklarından bir elmas damlası gibi dökülüyor ve gönülleri yakıyordu. Sıra:

– **“Biz her ümmetten hakkıyla bir şahid getirdiğimiz, onlara da seni hakkıyla şahid kıldığımız zaman, onların hâli nice olur?”**^[87] âyetine gelince, varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.)'in mübârek gözlerinden yaşlar aktı ve daha fazla tahammül edemeyip İbni Mes'ud Hazretlerine son vermesini ihtar etti...

Abdullah (r.a.), Allah Sevgilisi'nin yaşlar dolu gözlerine bakıp kaldı...

Kur'ân: Öyle mübârek bir kitaptır ki, onun her âyeti, irfan cennetlerinin tûbalarından bir daldır. O, öyle bir irfan hazinesidir ki kıyâmete kadar bir billûrî ırmak gibi akacaktır. Gönülleri heyecana getiren, gözleri yaşlarla dolduran nice ilâhi nağmeler hep Kur'ân'dan yükselmektedir...

Onu dinlerken neler duymaz ki gönlümüz. İşte duyduklarımın bazıları... Ne var ki, duyduklarımı kelimelerin omuzuna yükleyip aktaramıyorum. Sadece birkaç kırık dökük satırlarla teselli oluyorum:

KUR'ÂN DİNLERKEN

**Kulağım o sestedir,
Bu ne güzel bestedir.**

**Dinlerken Hak kelâmı,
Gider gönlümün gamı...**

**Cihan bir başka artık,
Dalmışım aşka artık.**

İnmede nûr yağmuru,

Canlar berrâk ve duru...

**Kendinden geçer insan,
Bir nûr ki içer insan...**

**Öyle tatlı an ki bu,
Gül kokusu sanki bu...**

**İncidir göz ırmağı,
Başlar Cennetin çağı!..**

**Rahmetler deste deste,
İnmede her nefeste...**

**Cihan bir nûr meltemi,
Anlatmak zor bu demi...**

**Yaşayan bilir ancak,
İnler ve titrer âfâk...**

**Kur'ân: İşte mu'cize,
Yine nûr verdi bize...**

**Sözlerin en güzeli,
Hep nûrlarla bezeli...**

**Kim tutulsa bu aşka,
Onun dünyası başka...**

**Ne gam, ne derdi olur,
Sarar evre evre nûr!..**

**Koşar nûrdan vâdiye,
İşte hayat bu diye!..^[88]**

Tirmizî.
Müslim.
Müslim.

Nisâ: 41.

1399 Hicrî Ramazan ayında H. Abdurrahman Gürses hocamızın mukabelesini dinlerken duyulan neşe ve ilâhi zevk sonunda yazıldı.

1399 Hicrî Ramazan ayında H. Abdurrahman Gürses hocamızın mukabelesini dinlerken duyulan neşe ve ilâhi zevk sonunda yazıldı.

Nisâ: 41.

Müslim.

Müslim.

Tirmizî.

NE DİLERSEN DİLE...

Yine saâdet asrında bir gün. Yine Kur'ân bülbülü ay yüzlü sahabi Abdullah İbni Mes'ud (r.a.), Mescid-i Nebevi'de yanık ve içli sesiyle Kur'ân okumada... Tam o ân, varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber, Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer ile birlikte mescidi şereflendirdiler. Her taraf sanki bir nûr harmanı... Âlemlere rahmet olan oturdular ve Abdullah'ı dinlemeye koyuldular. Mübârek yüzlerinden fezâları dolduran bir nûr akıyordu. Bu okuyuş tarzından haz duydular ve dediler:

– **Ne dilersen dile, nâil olursun!..**

Bu hâdiseyi Abdullah İbni Mes'ud (r.a.) şöyle anlatır:

– Allah'ın Resûlü, Ebû Bekir ile Ömer arasında mescide gelmişlerdi. Ben namaz kılıyor ve sûre-i Nisâ'yı okuyordum. Namazda duâ ettim. Duâ etmekte olduğumu gören Allah'ın Sevgilisi:

– Ne dilersen dile, nâil olursun!.. demişler ve bunu iki defa tekrar etmişler; sonra **“Kur'ân'ı nâzil olduğu bütün revnakıyla okumak isteyenler İbni Ümmi Abd'in (yani Abdullah'ın) kıraati ile okusun!”** buyurmuşlardı...

Ertesi sabah, hilm âlemi yüce Sıddîk (r.a.) bunu İbni Mes'ud'a müjdelemek için koşmuş, onu bulup sormuştu:

– Yâ Abdullah! Dün mescidde dua ederken ne dilemiştin?

– Niçin soruyorsun, yâ Ebâ Bekir?

– Bir müjde var da...

– Nasıl bir müjde?

– Çok sevineceğin bir müjde...

– Şunu dilemiştim. Yâ Rabbi! Dilerim senden sarsılmaz ve geri dönmez bir iman, bitmez tükenmez bir nimet, Allah'ın Resûlü'ne Cennette refik olmak!..

– Müjde o hâlde, ey Abdullah; Allah'ın Resûlü o ân senin için, **“Ne dilersen dile, nâil olursun!”** buyurdular...

İrfan incisi Abdullah (r.a.), ak çiçekli bir gül dalı gibi titredi ve başına konan bu gökler dolusu devlet karşısında saâdetinden uçacak gibi

oldu...

Onun aşkı bir başka aşktı. O bir başka türlü sevmiştı Varlık Nûru'nu... Zaten sahabilerin gönülleri elmas renkli incilerle dopdoluydu. Hepsi de Allah Resûlü'nün saâdet havuzuna birer muhabbet sultanı olarak akmışlardı...

Bu sevginin rüzgârlarıyla okşanan gönüller ne gönüldü öyle?..

Gönül bu, hiç durmaz ki bir hâlde. Bazen bakarsın ki, bir bülbül olmuş cihan bahçesinde sevgilinin derdiyle dem çeker, bazen bir gül dalına konup hasretle öter... Ve bazen de bir su gibi çağlar. Hem nasıl, şöyle:

**Lütfet dinsin zârım yâ Resûlallah,
Sensiz ne yaparım yâ Resûlallah.**

**Garîbim, bîkesim, düşmüşüm yola,
Ben terk-i diyarım yâ Resûlallah.**

**Bir kara yüz ile gelirim sana,
Elbet ümmîdvârım yâ Resûlallah...**

**Âleme Rahmetsin, varlığa sebep,
Sensiz sönmez nârım yâ Resûlallah...**

**Necâti'yi mahrum etme lûtfundan,
İşte göz pınarım yâ Resûlallah...^[89]**

M. Necati Bursalı.

M. Necati Bursalı.

DÜNYA ONLAR İÇİN...

Ömür günlerini Allah Sevgilisi'nin hizmetinde geçiren Abdullah İbni Mes'ud (r.a.) anlatır:

– Bir gün Allah Resûlü'nün mübârek huzuruna gittim. Hamam gibi sıcak bir köşede bir hasır üstünde yatıyorlardı. Öyle ki, mübârek cism-i pâkilerine hasırın nişanları çıkmıştı. Bu hâli görünce kendimi tutamadım ve ağladım: Ey Allah'ın Resûlü, dedim; Kısra ve Kayser ipek yataklarda yatarken sen bu incitici hasır üstündesin!..

Dediler ki:

– Ağlama Abdullah; dünya onlar için, âhiret ise bizim için!..

Evet, âlemlerin yüzüsuğu hürmetine var olduğı bir Peygamber hasır üstünde yatıyordu. Hâlbuki Cennet bile O'nun için var olmuştu, Tûba bile O'nun muhabbet baharıyla dalgalanıyordu. Dahası var: Cebrâil bile o yüzden yüceliklere ermişti... Arş bile O'nun nûrundan yaratılmıştı... **Hâsılı**, bütün yaratılmışların ekmeli O idi... Âlemlerin Rabbi olan Allah O'na:

– **Sen olmasaydın, Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım!** buyurdu...

İşte O Varlık Nûru'nun sevgi hummasına tutulan yüce sahabi bu aşkla yücelikler elde etti. Bu aşkın kanatlarını saymaya imkân yok ki, sayalım. Onun içindir ki:

– **Aşk nedir?** diyene Hz. Mevlânâ, “**Ben ol da bil!**” demiştir... Ve şu sözler de yine Mevlânâ'nın:

– “**Kimin elbisesi aşktan yırtıldı, harap olduysa o kimse hırslardan ve ayıplardan tamamıyla temizlenmiştir.**”

– “**Ey bizim sevdası güzel aşkımız!.. Şâd ol, ey bütün hastalıkların hekimi; ey bizim kibir ve azametimizin ilacı, ey bizim Eflatun'umuz! Ey bizim Calinusumuz!..**”

– “**Toprak beden, aşktan göklere çıktı; dağ oynamaya başladı, çevikleşti.**”

– “**Kimin aşka meyli yoksa o kanatsız bir kuş gibidir. Vah ona!**”

Bu hususta Fuzûlî'nin şu mısraları enfes

Aşk resmin, âşık öğrenmek gerek pervânen

Kim yanar gördükde şem'in âteş-i sûzânına!..

**Cânını canâne vermektir kemâl-i âşıkın,
Vermeyen can, itirâf etmek gerek noksânına!..**

Aşk üzerine ciltler dolusu kitaplar yazılmıştır. Ne var ki, onu yine ancak âşıklar bilir...

Ay yüzlü sahâbi İbni Mes'ud (r.a.) Kur'ân okumakta yekta olduğu gibi, Nebiler Nebisi'ne hizmette de en ilerideydi. Onun mübârek huzuruna istediği an girebiliyordu.

Bir gündü. Allah'ın Resûlü kısa bir hutbe irâd etti. Sonra, "Yâ Ebâ Bekir! Kalk bir hutbe de sen söyle", dedi. Hilm âlemi yüce Sıddîk kalktı ve Nebiler Nebisi'nin hutbesinden kısa bir hutbe okudu. Sonra Kâinatın Efendisi Hz. Ömer'e "Kalk yâ Ömer! Bir hutbe de sen söyle", buyurdu. Ömer de, Ebû Bekir (r.a.)'den kısa bir hutbe söyledi. Resûl-i Zîşân başkalarına da bu sûretle emredip en sonra Abdullah İbni Mes'ud'a:

– **Ya'bne Ümmi Abd! Şimdi sen söyle!..** buyurunca Abdullah (r.a.) hemen ayağa kalkıp Allah'a hamd ü senâ ettikten sonra şöyle dedi:

– Ey nâs! Allah Teâlâ Rabbimiz'dir, İslâm dini aziz dinimizdir. (Eliyle Allah'ın Resûlü'nü işaret ederek) şu yüksek zât da Peygamberimiz'dir. Allah'ın ve Resûlü'nün bizim için beğenip seçtiği her haberi biz de beğendik, râzı olduk...

Sonra da **(Esselâmü aleyküm)** duâ cümlesi ile hazır bulunanları selâmlayarak hutbesine son verdi...

O an varlığın sebebi olan Peygamber (s.a.v.) buyurdular ki:

– İbnu Ümmi isabet etmiştir, İbnu Ümmi Abd doğru söylemiştir!

Peygamber bahçesinde yetişen İbni Mes'ud (r.a.) ilim ve irfanla dolu bir insandı. Böyle olmasına rağmen hadis rivâyetinde pek ileri gitmemiştir. Son derece ihtiyatlı davrandığı için de kendisinden sadece 840 hadis rivâyet edilmiştir.

Şu hadisler onun yoluyla gelir:

O dedi ki: Allah'ın Resûlü'nden sordum:

– Ey Allah'ın Resûlü! Allah indinde hangi amel daha faziletlidir?

Varlığın sebebi olan Rahmet Peygamber (s.a.v.) buyurdular ki:

– **Vaktinde kılınan namaz!**

- Ondan sonra?
- **Ana babaya iyilik etmek.**

– Ondan sonra?

- **Allah yolunda cihad etmek!..**

İbni Mes'ud (r.a.) der ki: Resûlullah (s.a.v.) bunları bana anlattı. Daha fazlasını sorsa idim mutlaka söylerdi...[\[90\]](#)

İbni Mes'ud (r.a.)'den:

Nebiler Nebisi'nin yanına girdim, şiddetli sıtmaya yakalanmıştı.

– Ey Allah'ın Resûlü, sıtmadan son derece şiddetli zahmet çekiyorsunuz (öyle mi?) dedim.

– Evet, buyurdular. Sizden iki adamın çekebileceği kadar zahmet çekiyorum.

– Size iki kat sevap olduğu için mi? (Ey Allah'ın Resûlü?)

– **Evet, öyle! Bir Müslüman küçük bir dikenin veya ondan daha büyüğünün acısına maruz kalırsa Allah Teâlâ bu yüzden o Müslümanın yaptığı kötülükleri örter. Ağacın yaprakları döküldüğü gibi o Müslümanın günahları da öyle dökülür.**[\[91\]](#)

Ay yüzlü ve elmas gönüllü mübârek sahabi Abdullah İbni Mes'ud (r.a.) rivâyet ediyor. Allah'ın Resûlü buyurdular ki:

– **Muhakkak ki, benden sonra insan kayırmalar ve yadırgadığınız bir takım işler olacaktır.**

Sahabiler Varlık Nûru'ndan sordu:

– **Yâ Resûlallahi femâ te'mürunâ** = Ey Allah'ın Resûlü, o zaman ne yapmamızı emredersiniz?

Allah'ın Resûlü dediler ki:

– **Üzerinize borç olan hakları edâ eder, kendi hakkınızı Allah'tan dilersiniz.**[\[92\]](#)

Yine Abdullah (r.a.) rivâyet ediyor: Allah'ın Resûlü buyurdular ki:

– **Doğru sözlülük iyiliğe götürür; iyilik de Cennete götürür. Adam doğru söyleye söyleye Allah nezdinde sıddıklar derecesine çıkar. Yalan söylemek fenalığa, fenalık da**

Cehenneme götürür. İnsan yalan söyler (durur da), nihayet Allah nezdinde yalancı diye yazılır.^[93]

İbni Mes'ud (r.a.), Nebiler Nebisi'nin şöyle duâ ettiğini bildiriyor:

– **Allahım! Senden hidâyet, takvâ, iffet ve gınâ isterim!**^[94]

Abdullah İbni Mes'ud (r.a.)'den:

Birisi Allah Resûlü'nün (s.a.v.) huzuruna geldi ve:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; bir kavmi seven, fakat onlar gibi amel etmeyen kimse hakkında ne buyurursunuz?

Kâinatın Fahri dediler ki:

– **İnsan sevdiği ile beraberdir.**^[95]

Yine İbni Mes'ud Hazretlerinden:

Bir defa Resûlüllah (s.a.v.) ile birlikte kırk kadar kişiyle yuvarlak bir çadırda bulunuyorduk. Âlemlere rahmet olan Peygamber dediler ki:

– Siz Cennet halkının dörtte biri olmaya razı mısınız?

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

– Cennet ehlinin üçte biri olmaya râzı olur musunuz?

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

Bunun üzerine Allah'ın Elçisi buyurdular ki:

– **Muhammed'in hayatı elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Cennet halkının yarısı kadar olmanızı umarım; çünkü Müslüman olanlardan başkası Cennete giremez. Hâlbuki siz, diğer müşrik milletlere nisbetle siyah öküzün derisindeki beyaz kıl veya kırmızı öküzün üzerindeki siyah beneğe benzersiniz.**^[96]

Yine o rivâyet ediyor: Nebiler Nebisi buyurdular ki:

– **Cennet size ayakkabınızın bağından daha yakındır. Cehennem de böyledir.**^[97]

Nebiler Nebisi'nden daha nice hadis-i şerifler rivâyet eden İbni Mes'ud (r.a.), bütün ömrünce sade ve sünnete uygun bir hayat yaşamıştı. Zaten bütün günleri Âlemlere Rahmet olanın hizmetinde geçiyordu. Nihayet İbni Mes'ud ve bütün sahabiler için dayanılmaz bir acı olan son gelmişti. **Her can ölümü tadıcı** olduğu gibi Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi de bu dertler ve elemeler dünyasını terkettiler ve ebedî âlemdeki saraylarına teşrif buyurdular. Bütün sahabilerin ve İbni Mes'ud'un ızdırabı sonsuzdu. İman devletine erip de o Varlık

güzelinin hasretiyle gönlünü dağlamayan var mı ki?.. O'nun saâdet havuzuna atılan insanların sayısı gökteki yıldızları çoktan geçti. Şimdi bütün insanlık öyle bir **Nebi'**den mahrum kaldığı için başına topraklar saçıp duruyor...

Sahabiler sarayının sultanlarından olan Abdullah İbni Mes'ud (r.a.) Peygamberler Peygamberi'nin irtihallerinden sonra onun halifelerine biat etti ve her işlerinde onları destekledi. Bilhassa tilmizlerine **Kur'ân âb-ı hayatını** sundu. Hazreti Ömer (r.a.) tarafından Kûfe'ye kadı olarak gönderildi. Kûfe'de bütün tilmizlerine, **Kur'ân, hadis ve fıkıh** tedris etmiştir. Onun ders halkasına devam eden talebelerin sayısı sayılmayacak kadar çoktur. Ondan irfan incileri ve hikmet elmasları olan ve ders okuyanlar arasında büyük şöhret kazananlar vardı. **Alkame, Esved, Mesruk, Ubeyde, Hâris, Kadı Şüreyh ve Ebû Vâil** gibi birçok mühim simalar bunlar arasındadır...

Buhârî ve Müslim.
Buhârî ve Müslim.
Buhârî ve Müslim.
Buhârî ve Müslim.
Riyazü's-Sâlihîn, c. 1, s. 105.
Buhârî ve Müslim.
Buhârî ve Müslim.
Buhârî.
Riyazü's-Sâlihîn, c. 1, s. 105.
Buhârî ve Müslim.
Buhârî ve Müslim.
Buhârî ve Müslim.
Buhârî ve Müslim.
Buhârî.
Buhârî ve Müslim.
Buhârî ve Müslim.

KADILİĞA TÂYİNİ

Hicretin 20. senesinde halifeler halifesi Hazreti Ömer tarafından Kûfe'ye kadı olarak tâyin edildi.

Hak ve adâlet sultanı Hz. Ömer (r.a.), Kûfe halkına şöyle bir nâme yazmıştı:

– (Ey Kûfe halkı!) Size Ammâr İbni Yâsir'i Emîr, Abdullah İbni Mes'ud'u muallim ve vezir olarak gönderiyorum. Bunlar Cenâb-ı Muhammed'in Bedr ehlinden iki necib simadır. Bunlara uyunuz, emirlerini kabul ediniz. Bilhassa İbni Mes'ud hakkında sizi ben nefsime tercih ettim...

Bir başka zaman da Hazreti Fâruk (r.a.) ayakta bulunan İbni Mes'ud Hazretlerinin boyuna bakarak şöyle demişti:

– **İşte içi ilim dolu bir dağarcık!..**

İBNİ MES'UD'UN HASTALIĞI

İnci gönüllü ve ay yüzlü Abdullah (r.a.) 32. Hicret senesinde hastalandı. 60 yaşlarındaydı o günlerde... Kâinatın Efendisi'nin mübârek hizmetinde geçen bu ömür artık bitmek üzereydi. Hastalık anlarında bir gece rüyasında Allah'ın Resûlü'nü görmüştü. Herkesin imdadına yetişen Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.); O cihanın kıblesi, O gönüllerin sevgilisi Abdullah'a gülümsüyordu. Abdullah (r.a.) zaten onun hasretiyle Kâbe mumu gibi yanıp duruyordu, şimdi bu tecelliden sonra cihan günleri onun için ateş şimşekleri gibi yakıcı olabilirdi. Rahmet Peygamber ona hitap buyurdular:

– Yâ Abdullah, bizden tarafa ne zaman geleceksin?

O büyük âşık, o Kur'ân bülbülü bunu canına minnet bilmiş ve:

– Ey Allah'ın Resûlü, demişti; anam babam sana fedâ olsun. Hemen geliyorum!..

Abdullah (r.a.), bu rüyanın tesiriyle sevinç içinde gözlerini açtı. Ve artık ebediyet yolculuğu için hazırlığa başladı. Son anlarında kendisini Müslümanların halifesi hayâ ve edep incisi Hazreti Osman (r.a.) ziyarete geldi. Aralarında şöyle bir konuşma oldu. Hazreti Osman (r.a.) sordu:

– Yâ Abdullah! Hastalıktan şikâyet ediyor musun?

Ondan şu cevabı aldı:

– Yalnız hatalarımın ızdırabını duyuyorum!..

– Ümidin nasıl?

– Allah'ın rahmetini istiyorum!

– Kendini bir tabibe gösterdin mi?

– Tabibin kendisi hasta, yâ Osman!

– Bir arzun var mı?

– Hayır!..

– Çoluk çocuğun için bir şey diliyor musun?

– Yüce Allah'ın onları bir kimseye muhtaç etmemesini diliyorum!

Ben onlara **Vakıa Sûresini** bıraktım. Bu sûrenin kıraatına devam ettikleri takdirde ömür boyu yokluk görmezler.

- Allah'ın selâmı üzerine olsun, yâ Abdullah!..
- O selâm senin de üzerine olsun, ey Mü'minlerin Emîri!..

Allah Resûlü'nün iki şanlı sahabisi böylece konuşup vedalaştılar. Ve nihayet son an geldi, ömür güneşi ölüm kuyusuna aktı. Abdullah'ın iman dudakları **kelime-i tevhid** ile noktalandı...

Namazını Müslümanların Halifesi Hz. Osman kıldırdı. Diğer sahabiler de hazır bulundu. Osman bin Maz'un da onu ebedî uykusunu uyuyacağı kabrine indirdi...

O mübârek sahabe bir ömür boyu hizmetinde bulunduğu ve aşkı ile yanıp tutuştuğu Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.) ile bayram etmeye gitti... Âşık ile mâşuk kimbilir nasıl hasretle kucaklaştı...

Evet: Ne demiş aşıklar:

**Cemâlin oldu uşşâka nümâyân yâ Resûlallah
Görür Rahmânı ol âyinede can yâ Resûlallah...**

**Selâmından gelir kalb-i selîme şûle-i revnak
Salâtınla bulur âlem senin şân yâ Resûlallah.**

**Cemâlin âfitâbından nikaab-ı kudsiyi kaldır,
Gönüller hasret-i vechinle sûzân yâ Resûlallah.
(Kethudâzâde Ârif)**

BİR ANDA CENNETE UÇTU

O Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in aşkı âlemde ne işler etti bakınız. Niceleri o aşkla Cennete uçtu, niceleri ruhuyla beraber Arş'a yükseldi, niceleri ömür boyu başı kesik bir mum gibi yandı...

Şimdi işi görünüz: Uhud savaşı esnasındaydı. Demir zırh ile yüzü örtülü olduğu hâlde bir kişi geldi ve Allah Resûlü'nün huzuruna çıkıp:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; hemen cenk edeyim de sonra mı Müslüman olayım?

Kâinatın Efendisi dediler ki:

– Müslüman ol, sonra cenk et!..

O kişi de hemen cân-ı gönülden çağıladı ve **kelime-i şehâdet** getirip İslâm sarayına girdi. Sonra da kılıcını çektiği gibi cenk sahnesine süzüldü. Kâfirlerle boğuşmaya başladı... Az zaman sonra da vuruşa vuruşa şehid oldu.

Âlemlere Rahmet olan bu hâle vâkıf olunca buyurdular ki:

– **Amile kalilen ve ücire kesîren** = Az işledi, fakat çok kazandı!..

Şanlı sahabi Ebû Hureyre (r.a.), zaman zaman sahabileri şöyle bir suale muhatap tutarmış:

– Haydi bana bir kişi bildiriniz ki o, bir kere olsun namaz kılmadan Cennete girmiş olsun?

Herkes hayret edip susunca da şöyle dermiş:

– Ey iyi huylu insanlar! O, Amr İbni Sâbit'tir!..

Evet, işte o mübârek şehid bir kere olsun alnını secdeye koymadan Cennete uçtu. Çünkü iman etti, daha vakit girmeye zaman kalmadan da gitti kâfirlerle vuruştı ve bu arada şehid oldu. Böylece de alnı hiç secdeye gelmeden saâdetin en güzeline erdi...

Ey insan! Ey iki cihanda da dirlik düzen arayan adam!.. Sen Cenâb-ı Mustafa'nın yolunu tut, başka yolu değil. Hakikat âlemine ondan başka kılavuz yoktur.

O öyle bir Peygamber-i Âlîdir ki, hakikatte Âdem gibi binlercesi, O'nun yüzüsuyu hürmetine yaratmıştır. Cennet bile O'nun nûrundan bir parçadır. Güneş bile, O'nun gülümsemesine kuldur. Ağlayışı buluta iş buyurur; parmağı, Allah'ın izniyle ay'ı ikiye bölmüştür ve zaman gelmiş o mübârek parmaklar susuz kalan ümmetine bir fıskiye olmuştur...

O öyle bir güzeldir ki, güzelliği âleme bir ışıktır saldı, nice gönüller O'nun yüzünden neşelendi. Niceleri O'nu sevdi de işte böyle cennetlere uçtu...

O Nebiler Nebisi, O cihanın kıblesi, O Allah Elçisi Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.), **tevhid bayrağını** kâinatın burcuna dikti de, beşerin gecesini gündüze, kışını bahara çevirdi. Kız çocuklarını diri diri kuma gömen katı kalblileri mercan mercan gözyaşı döken ceylanlara döndürdü... Kan akan vâdileri muhabbet ve saâdet çiçekleriyle bezedi... Çöl lalesi öyle bir boy verdi ki, güzelim miskler cihanı bürüdü...

O'nun gönüllere işleyen ve taşları delen hitabesi tâ kıyâmete kadar zamanın kulaklarını çınlatacaktır. Tâ Âdem'den kıyâmet sabahına kadar gelip geçen insanlar O'nun ümmetidirler... Eğer o olmasaydı âlem de olmayacaktı. O olmasaydı Cennetin ismi bile duyulmayacaktı, O olmasaydı Cebrâil bile gökler âleminde saltanat süremeyecekti...

Öyleyse O'nu bil ve tanı...

**Bu âşık-ı zâre yâ Resûlallah,
Senden olur çâre yâ Resûlallah!..**

UKKÂŞE BİN MUHSAN (r.a.)

Nebiler Nebisi'nin bağırı yanık âşıklarından ve cenk sahnelerinin en usta savaşçılarından...

İsmi: **Ukkâşe...**

Künyesi: **Ebû Muhsan.**

İslâm sarayına girip hayat bulan bahtiyarlardan... ve mukaddes çileyi çekenlerden...

Gazâlardaki kahramanlığı dillere destandı. Hele Bedir cenginde gösterdiği şecaat akıllara durgunluk verecek derecedeydi.

Nasıl mı oldu?

Şöyle:

İslâm ordusu, Peygamberler Peygamberi'nin kumandasında Bedir önlerine doğru bir ırmak gibi aktı... İman ordusunda 3 at, 70 deve, 300 de cengâver vardı.

Peygamber kafilesi henüz Revha dolaylarında. Dalga dalga bir haber:

– Bütün Mekke, binden fazla cengâver, 100 at, 700 deve ile geliyor...

Âlemlere Rahmet olan sahabilerini çevreleyip onlardan soruyorlar ve istedikleri cevabı alıyorlar ve emir buyuruyorlar:

– Yürüyün ve Allah'ın lütfuyla şâd olun!.. İşte, Kureyş'in tek tek düşüp uzanacakları noktaları görüyorum!..

İstikamet Bedir, ileri!.

İman ordusu akıyor Bedir'e doğru. Bedir, kızgın kum düzlüğünden ibaret bir saha... Yakan, kavuran, eriten bir sıcak...

Nihayet cenk başlıyor. İki taraf birbirine giriyor. İslâm kılıcı, kâfirleri ot biçer gibi biçiyor. Kâfirlerin niceleri azap diyarını boyluyor...

Ve Hazreti Ukkâşe'nin kılıcı yıldırımdan bir kamçı gibi kâfirlerin beyninde patlıyor. Öyle bir şevkle cenk ediyor ki Ukkâşe Hazretleri... Önüne ne gelirse deviriyor, tepeliyor... Derken elindeki kılıç kabzasına kadar kırılmaz mı... Ne yapsın şimdi büyük kahraman?..

Hemen Allah Resûlü'nün huzuruna koştu ve güdük kabzayı gösterdi:

– Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü! Şu kılıcımın hâline bak!..

Kâinatın Efendisi, kendisine kalınca bir değnek verdi:

– Al, dedi, bununla dövüş yâ Ukkâşe!..

Büyük ve şanlı bahadır, elinde değnek, yine cenk meydanına yürüdü ve yine hücumla geçti... Sonuna kadar cenk... Bir de ne görsün? Elindeki kalınca değnek elmas gibi pırıl pırıl bir kılıç olmamış mı? Ondan sonra Ukkâşe Hazretleri hangi gazâyâ gittilerse, ellerinde hep o esrarlı kılıç..

Bedir cengi mucizeler ve kahramanlıklar yatağı oldu. Ukkâşe (r.a.) bir nefes olsun durmadan kılıç salladı ve nice kâfirin ciğerini deldi.

Gönlünde fokur fokur iman ve aşk kaynayan büyük sahabi Bedir'den sonra Uhud, Hendek ve bütün meşhur gazâlarda bulundu. Ve herbirinde destan çapında kahramanlıklar gösterdi.

6. Hicret senesinde **Benî Esed**'e mensup bazı yağmacıların Medine'ye karşı bir harekete niyetlendikleri haberi gelince Allah'ın Resûlü Ukkâşe Hazretlerinin emrine bir birlik verdiler ve onu düşman üzerine gönderdiler. Hazreti Ukkâşe gitti, kâfirlerin etrafını çevirdi ve şiddetli bir cenkten sonra hepsini perişan ederek şanlı şerefle Allah Sevgilisi'nin yanına döndü... Bu hâlden Peygamberler Peygamberi pek memnun oldular...

Ukkâşe (r.a.), bütün ömrünce Allah Resûlü'yle beraber bulundu ve her gazâda hemen onun önünde çarpıştı...

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi yüce Peygamberimiz, Ukkâşe'nin cennetlik olması için duâ buyurmuşlardır.

O da şöyle:

Ebû Hureyre'den rivâyet edilir: Âlemlere Rahmet olan buyurdular ki:

– **Ümmetimden Cennete yetmiş bin kişi hesapsız olarak gireceklerdir.**

Bunun üzerine bir zât (Ukkâşe) atıldı:

– Ey Allah'ın Resûlü! Allah'a duâ et de beni de onlardan eylesin!

Varlığın sebebi olan Peygamber duâ buyurdular:

– Yâ Rabbi! Bunu da onlardan eyle!..

Sonra bir başkası kalkarak:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; Allah'a duâ et de beni de onlardan eylesin...

O adama karşı Nebiler Nebisi şöyle dediler:

– **Bu hususta Ukkâşe seni geçti.** [98]

Bu rivâyetin bir benzeri de şöyle: Yine Ebû Hureyre'den: Resûlullah (sallallahü aleyhi ve sellem)'i:

– Ümmetinden yetmiş bin kişilik bir zümre yüzleri ayın on dördündeki gecesi gibi pırıl pırıl parlayarak Cennete gireceklerdir, buyururken işittim...

Bunun üzerine Ukkâşetü'bnü Mihsan el-Esedî sırtındaki kaplan postu gibi yollu elbisesini kaldırarak ayağa kalktı ve:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; Allah'a duâ et de beni de onlardan eylesin.

Cenâb-ı Peygamber duâ ettiler:

– **Allahümmec'alhü minhüm** = Allahım! Bunu da onlardan eyle!..

Sonra Ensârdan bir zât kalkarak:

– Yâ Resûlallah! Allah'a duâ et de beni de onlardan eylesin, dedi.

Kâinatın Fahri:

– **Bu hususta Ukkâşe seni geçti,** [99] buyurdular.

İşte Ukkâşe (r.a.), böyle bir saâdetin de sahibi. Bu gökler dolusu devlet karşısında Ukkâşe saâdetinden uçacak gibi oldu...

Ukkâşe (r.a.), sahabilerin büyüklerindendir. Yine onun hakkında Rahmet Peygamber şöyle buyurmuştur:

– **Arab'ın en hayırlı binicisi bizdendir!..**

Sahabiler sordular:

– O kimdir, ey Allah'ın Resûlü?

Şu cevabı aldılar:

– Ukkâşetü'bnü Mihsan'dır...

Hazreti Ukkâşe'nin Nebiler Nebisi'ne karşı olan muhabbeti de bir başka güzellikte... Hem de ne kadar mânâlı ve enfes...

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi Vedâ Haccı'ndan döndükten sonra hastalanmışlardı. Ve artık bu elemeler, ızdıraplar, eksiklikler diyarı

olan dünyayı terk etme demleri gelmiş bulunuyordu. Bütün sahabiler bir garip acı ile kıvranıyorlardı. Nûr yatağı Medine ise yine bir garip uğultular içindeydi...

İşte o son demlerinde Allah'ın Resûlü mescide çıktılar ve bir hutbe okudular. Ve kendisini hayran hayran dinleyen sahabilerine hitap ettiler:

– Ey nâs! Kimin arkasına vurdumsa, işte arkam, gelip vursun! Kimin benden alacağı varsa işte malım, gelip alsın!..

Öğle namazını kıldıktan sonra yine minbere çıkıp aynı sözleri tekrar ettiler...

Sahabiler arasından biri ayağa fırladı ve ileri atıldı:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; Tebük seferinden dönerken yanınızda idim, devenize vurmak istediğiniz kırbaç bana isabet etmişti. Şimdi sizden hakkımı alsam gerek...

Hâlik-ı Azîmin muhterem Peygamberi emir buyurdular:

– Bana bir kamçı getiriniz!..

Mescidin içi birden fokur fokur kaynakadı. Hıçkırıklar düğüm düğüm oldu. Ve gözyaşları bir pınar...

Kimisi işe el attı ve haykırdı:

– Yâ Ukkâşe! Ne yapıyorsun? Cinnet mi getirdin? Kendine gel, aklını başına devşir! Şayet böyle bir şey olmuşsa Resûl-i Kibriya'ya hakkını helâl et... Yahut da O'nun yerine bize vur!..

Hak ve adalet güneşi Hazreti Ömer kükrüyor:

– Yâ Ukkâşe! İşte arkam, işte başım... İstediğin kadar bana vurabilirsin... Fakat Allah'ın Resûlü'ne eziyet etmene asla râzı olmayız...

Sahabilerinin bu heyecanını gören Rahmet Peygamber:

– Susunuz, dediler; kimse kimsenin cezasını çekemez...

Bu sırada kırbaç da getirilmişti.. Hâle bakınız ki Hazreti Ukkâşe ayakta dimdik duruyordu. Sonra Allah Resûlü'ne doğru ilerledi, iyice yaklaşıp fısıldadı:

– Ey Allah'ın Resûlü! O gün benim sırtım çıplaktı!..

Hilkatın Fâtıhası, Nübüvvetin hâtimesi, insaniyetin melce-i, hürriyet ve adâletin bânisi, İns-i Cinnin Peygamberi, Mahkeme-i Kübrâ'nın şefâat tacı, Sidre-i Müntehâ'nın hususi misafiri, mekârim-i ahlâkın mütemmimi, İmamü'l-Harameyn, Resûlü's-Sakaleyn, Ceddü'l-Haseneyn ridâ-i şeriflerini omuzlarının arkasına doğru bıraktılar.

Mübârek sırtları tamamen açıldı. Gümüş gümüş pırıldayan nazenin tenleri gözleri kamaştırdı. İşte o an Ukkâşe Hazretleri elindeki kamçıyı yere attı ve gözlerinden billûr billûr yaşlar aktığı hâlde koştu, Nebiler Nebisi'nin arkasına kapandı ve Nübüvvet mührüne yüzünü gözünü sürmeye ve öpmeye başladı... Öptükçe de dudakları nûrlandı, içindeki aşk ve iman ateşi büsbütün alevlendi...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamberi doya doya öptükten ve hıçkıra hıçkıra ağladıktan sonra şöyle dedi:

– Anam babam sana fedâ olsun, ey benim canımdan daha aziz ve sevgili olan Efendim!.. Bu işte iki maksadım vardı: Biri, sizin adâletinizi bütün dünyaya tanıtmak... Öbürü de mukaddes beden-i pür nûrunuza yüzümü sürmek ve şefaatinizi dilemek... Allah'a hamd olsun ki, her iki arzuma da nâil oldum...

Peygamberler Peygamberi gülümsediler ve Ukkâşe Hazretlerine duâ buyurdular:..

Sonra da:

– **Hepinizi Allah'a ısmarladık...** dediler ve hâne-i saâdetlerine varıp bir daha kalkmamak üzere yattılar...

İşte Ukkâşe Hazretleri böyle ince gönüllü bir âşıktı. Nebiler Nebisi'nin sevgisini kazanmış ve duâsını almıştı. Saâdetin böylesi kime nasip olurdu ki?..

Varlığın Nûru o hastalıktan kurtulamayarak ebediyet yurdundaki saraylarına göçtüler...

Geride kalan binlerce âşıkını zârı zârı ağlattılar. Ukkâşe (r.a.) de bir ömür boyu yanıp durdu... Kimbilir gönlünden nasıl çağladı.

**Yanan derde devâsın sen,
Bulunmaz bir şifâsın sen.**

**Ey âlemlerin tek nûru;
Muhammed Mustafasın sen!..**

Allah Resûlü'nün irtihalini müteakip Hz. Ebû Bekir (r.a.) hilafet makamına geçti. O günlerde irtidat hareketleri başlamıştı. Bazı şaşkınlık bu fırsat bilerek peygamberlik iddiasında bulunmuşlardı. İşte Müslümanların Halifesi bunun önünü almak için ordular donattı. Ve Hazreti Ukkâşe bu ordunun içinde yer aldı... Bedir cenginde

Peygamber Peygamberinden aldığı esrarlı kılıçla nice kâfirin ciğerini deldi...

Yine o günlerde Tuleyha isimli bir cehennnem zebânisi türemiş ve etrafına birçok şaşkın toplamıştı. Hilm âlemi yüce Sıddîk (r.a.), Halid bin Velid emrine bir ordu vererek Tuleyha üzerine sevketti. Ukkâşe (r.a.) keşif kollarına kumanda ediyordu. Keşif kolu ilerledi ve Tuleyha'nın kardeşini bir yerde kıstırarak imha etti. Tuleyha hâini bunu haber alır almaz hemen harekete geçti, iki taraf arasında kanlı bir çarpışma başladı. İşte bu cenkte Hazreti Ukkâşe, Tuleyha tarafından şehid edildi... İman ordusu başbuğu Hazreti Halid (r.a.) askerleri ile ilerledi. Ne yazık ki, artık Ukkâşe ötelere âlemine göçmüş bulunuyordu. Bunu gören İslâm kumandanı son derece müteessir oldu. Bu güzide sahabinin şehâdeti İslâm ordusunu acılara garketti... Hazreti Halid kâfirleri ot gibi biçti ve Ukkâşe'nin kanını yerde komadı... Nihayet aziz şehidi oracıkta kara toprağın kucağına bir Cennet armağanı olarak koydu...

Onlardaki aşkı, onlardaki imanı ve ihlâsı nasıl anlatsam bilmem ki? Hem bu aşk, kelimelerle ifade edilebilir mi?

Müslim.

Müslim.

Müslim.

Müslim.

TALHA BİN BERA

Sahabilerin hayatı bir başka güzelliğin timsalidir. Onlar bütün ömürlerini Cenâb-ı Ahmed-i Muhtar (s.a.v.)'in yoluna kurban etmiş kimselerdi. İşte onlardan bir genç sahabi...

İsmi: **Talha...** Talha isminde 16'dan fazla sahabi var. Bizim sözünü edeceğimiz mübârek **Talha** da **Bera oğlu Talha...** Öyle bir aşk ve iman sahibi ki ne desem ondan ileri. Âdeta Kâbe mumu gibi yanan ve yandıkça şevki artan bir insan...

Talha (r.a.), bir başka güzelliğin sahibi demiştik. Evet, öyleydi o. Âlemlere rahmet olan Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in mübârek huzurunda otururken başında kuş varmış gibi otururdu. Öyle aşk ve istiğrak ile kendinden geçerdi ki, ne diyeyim ben...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamberi dinledikçe imanı coşar, gönlü bir deniz hâlini alır, ona hizmet etmeyi saâdetin en büyüğü bilirdi ve canla başla Varlık Nûru'nun hizmetine koşardı...

Bir gün öyle coştı, öyle pınar pınar çağıladı ki, gönlüne sevgiler damla damla doldu ve Allah Resûlü'ne dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü, babam anam sana fedâ olsun. Sevdiğin her şeyi bana emret, asla geri dönmem. Ucu ölüm olsa bile ona koşa koşa giderim. Yeter ki sen emir buyur...

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi güneş güneş gülümsediler. Çünkü bu teklif çok büyük ve ağırdı... Bir insanın fazilet omuzları belki her yükü kaldırabilirdi. Fakat kaldıramadığı yükler de olabilirdi. Nebiler Nebisi'nin tebessümü bundandı. Diğer sahabiler de bu hâle bakıp duruyorlar ve Allah Sevgilisi'nin Talha'ya ne diyeceğini merak ediyorlardı. Nihayet Kâinatın Fahri:

– Yâ Talha, dedi; öyleyse dinle. Şimdi kalk ve git babanı katlet!..

Gözler birden hayretle açıldı. Ve Talha'nın üstünde kümелendi. Herkes irkilmişti, sadece Talha tebessüm ediyordu. Hemen yerinden bir ok gibi fırladı ve Mescid-i Saâdet kapısından sokağa daldı. Artık gidiyordu Talha...

Nereye mi? Tabii ki babasını öldürmeye. Madem ki Allah'ın Resûlü öyle emir buyurmuştu, elbette bunda bir hikmet vardı. Öyleyse bu emir, ucunda ölüm dahi olsa yerine getirilmeliydi...

Talha bir şahin gibi uçuyordu, neredeyse evine varacak, Allah için cihada hazırladığı kılıcı ile hurma bahçesinde hiçbir şeyden haberi olmayan babasını öldürecekti. Bu ne işti böyle?

Ay yüzlü ve temiz gönüllü Talha'nın gözden kaybolduğunu gören İnsanlığın Efendisi sahabilerine emir buyurdular:

– Koşun, Talha evine varmadan yetişin ve onu bana getirin!..

Hemen kurşun gibi sokağın kalbine saplandı sahabilerden bazıları. Ve koştular Talha'nın peşinden cadde cadde... Nihayet onu yolda yakaladılar ve önüne duvar oldular:

– Dur, ey Talha, nereye böyle?

Talha yolunun kesilmesine kızdı:

– Size ne oluyor? Resûlullah'ın emrini yerine getirmeye gidiyorum. Hemen çekilin yolumdan!..

– Yok, yok... İş senin bildiğin gibi değil yâ Talha!..

– Nasıl öyleyse?

– Allah'ın Resûlü seni geri istiyor...

Ve Talha'yı alıp Rahmet Peygamberin huzuruna getirdiler. Nebiler Nebisi ona şöyle dediler:

– Ben akrabaları öldürtmek için gönderilmedim. Gel, hele şöyle bir otur yanıma...

Talha (r.a.), Allah'ın Resûlü'nün mübârek huzurunda diz çöktü ve başını eğip tek kelime bile söylemeden saatlerce durdu...

Evet, o böyle bir âşıktı işte...

Aradan birkaç gün geçmişti. Talha rahatsızlandı. Soğuk ve bulutlu bir günde Allah'ın Resûlü Talha'nın ziyaretine gitti. Talha (r.a.), Varlık Nûru'nu karşısında görünce saâdetinden uçacak gibi oldu. Ne var ki, kendisinde artık ayağa kalkacak derman kalmamıştı.

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, onun hâl ve hatırını sorup vedalaştı. Ziyaret dönüşünde sahabilerine dediler ki:

– Talha'da ölüm alâmetleri gördüm. Ölümünden beni haberdar edin, namazını kılalım!..

Nebiyyi Âhırzaman'ın mübârek gönlü ay yüzlü Talha için mahzun olurken, Talha (r.a.) da ölüm yatağında şu vasiyeti yapıyordu.

– Benim öldüğümü Allah'ın Resûlü'ne bildirmeyin. Zira duyarsa benim için yola çıkar, yolda kendisine Yahudiler bir zarar eriştirebilir. Benim yüzümden O'nun incinmesini istemem...

Peygamberini bu türlü düşünen ve böyle üstün bir aşkla seven aziz varlık o gece bu temeli çürük dünyayı terketti. Vasiyeti gereğince vefâtı Allah'ın Resûlü'nden gizlendi. Ve diğer müslümanların iştirakiyle namazı kılınıp toprağın kucağına verildi...

İşe bakınız ki Rahmet Peygamber Talha'nın ölümünü o sabah duydu. Ve hemen yola revan oldu, Talha'nın kabrinin başına vardı, mübârek ellerini açtı ve saâdetli gönlünden çağlayıp taşan bir hisle duâ buyurdu:

– İlâhi! Talha'yı kabul et. O senden memnun, sen de ondan râzı olarak kabul et...

Ümid edilir ki, bu duâdan sonra Talha (r.a.)'nın kabri güneş güneş yandı. Onun için demişlerdir ki:

– Ölümünden sonra bile Peygamber duâsına mazhar olan en bahtiyar insan Talha'dır!..

İşte vefakâr Peygamberi Talha'ya karşı lütuf ve keremi... Ne mutlu o Talha'ya ki böyle bir saâdete mâlik olmuş...

Âşıklar hiçbir şeyden mahrum olmazlar. O'nu sevenler ve nûrunda pervane olanlar iki cihanın da saâdet baharını elde etmişlerdir..

Şâir ne güzel demiştir:

**“Sevdim seni ben, sevmeye lââyık diye sevdim,
Bir benzeri yok, herkese fâik diye sevdim.**

**Kurban olayım âleme rahmet diye mutlak,
Seni övmüş de yaratmış Hâlik diye sevdim!”**

SÂBİT B. KAYS (r.a.)

Peygamberler Peygamberi tarafından Cennetle müjdelendi. Ensârın ve Allah Resûlü'nün hatibi... Yüksek şecaat ve ulviyet sahibi, Hazrec kabilesinin de ileri geleni...

Cennetle müjdelenişi de enfes.

Şöyle oldu:

Kâinatın Fahri'ne âyet indi. Yüce Allah ferman buyuruyordu:

– **“Ey iman edenler, seslerinizi Peygamberin sesinden yüksek çıkarmayın. Ona sözle birbirinize bağırduğınız gibi bağırmayın ki, siz farkına varmadan amelleriniz boşa gidiverir.”**^[100]

Bu âyetin nâzil olmasından sonra Sâbit b. Kays'ın gönlüne korkular damla damla doldu. Birden gözden kayboldu. Çünkü işin ciddiyeti ortadaydı. Âlemlerin Efendisi'nin huzurunda bir hata ediverirse hâli nice olurdu. Üstelik kendisi gür sesli ve kulağı az işitir bir zâttı. Bunun için de Resûller Serveri'nin huzuruna çıkmaktan korkuyordu. Ve bu korku sebebiyledir ki, evine kapandı, bir daha ortalarda görünmedi...

İşin farkına varan Allah'ın Resûlü Sa'd b. Muaz'a:

– Yâ Ebâ Amr! dedi; Sâbit'den ne haber, hasta mı oldu?

Yüce sahabi:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi, o benim komşımdur; bir şikâyetini bilmiyorum. (Emir buyurursanız gidip bakayım).

Ve Sa'd b. Muaz Hazretleri Sâbit (r.a.)'ın evine vardı, kapıyı tıkırdattı:

– Tık, tıkkk!..

İçeriden Sâbit'in gür sesi duyuldu:

– Kim o?

Sa'd b. Muaz cevap verdi:

– Benim, yâ Sâbit!..

Sâbit (r.a.) kapıya koştu, Sa'd b. Muaz Hazretlerini içeri aldı. Sa'd b. Muaz sordu:

– Bu ne hâl yâ Sabit? Allah'ın Resûlü seni sorup duruyor...

Sâbit boynunu büktü ve tane tane konuştu:

– Şu âyet indirildi. Pekâlâ bilirsin ki, Allah'ın Resûlü'ne karşı sizin en yüksek sesle hitap edeniniz benim. Demek ki, ben,

cehennemliklerden biriyim...

– Yok, yok! Sen öyle olamazsın. Ben bunu Allah'ın Resûlü'nden soracağım...

Ve Sa'd (r.a.), Nebiler Nebisi'nin mübârek huzuruna gelip olanları bir bir anlattı. Herkesin imdadına yetişen o tertemiz Peygamber dediler ki:

– **Bilakis, o Cennetliktir.**^[101]

Sâbit b. Kays'a bu müjde uçuruldu. Sâbit (r.a.) saâdetinden ne yapacağını bilemedi ve doğruca Nebiyyi Ekrem'in huzuruna koştu. Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ona sordular:

– Yâ Sâbit! Âniden aramızdan kaybolmana sebep nedir?

– Ey Allah'ın Resûlü! Sana âyet nâzil oldu. Ben ise gür sesli bir insanım ve ağzımdan sert bir ton çıkar da amelimi iptal eder diye korkarım!..

Rahmet Peygamber güneş güneş Sâbit'i aydınlattı ve müjdeledi:

– Yâ Sâbit! Sen onlardan değilsin!.. Senin işin ve niyetin hayırdır. Sen hayır ile yaşar ve ölürsün!.. Sen Cennet ehliindensin...

Ve bu gökler dolusu devlet karşısında Hazreti Sâbit'in sevinci...

İşte bu Peygamber müjdesinden sonradır ki, sahabiler Sâbit'i aralarında gezinen Cennetlik bir zât olarak görmeye başladılar. Hatta Hz. Enes:

– **“Biz Sâbit'i aramızda gezinen Cennetlik bir zât olarak görüyorduk”,** demiştir.

Bu ince gönüllü ve yüksek anlayışlı zât böyle bir saâdetin sahibi olmakla pırıldamıştır...

Zaman gelecek, Peygamberler Peygamberi'nin mübârek sözünün bir mucize olduğu anlaşılacak, Sâbit (r.a.) şehid olacak ve böylece en büyük saâdete erecektir.

Şöyle ki:

İslâm ordusu Yemâme'de cenk ediyordu. Ensârın hatibi ve Hazreclilerin alemdarı Sâbit b. Kays da bu gazâda bulunuyordu. İslâm ordusunda bir sarsıntı baş göstermişti. Sâbit ise o demde iki uyluğunu açmış, **(Hanut)** denilen ve ölüye sürülen bir nevi koku sürünüyor ve şehid olmaya hazırlanıyordu.

Enes b. Mâlik (r.a.), onu bu hâlde görünce seslendi:

– Ey amca! Seni ne tutuyor ki, askerin içindeki yerini almıyorsun?

Sâbit'in gür sesi ortalığı inletti:

– Geliyorum, ey Enes, sen kalbini hoş tut!..

Bir taraftan da koku sürünüyordu. Sonra iki kat beyaz elbise giyerek âdeta kefenlendi. Ve küt küt yürüyerek cenk edenlerin safına gelip yerini aldı ve haykırdı:

– Ey gaziler! Karşımızdan şöyle açılın, düşmanı görelim de çarpışalım. Biz, Allah'ın Resûlü ile birlikte harb ederken öyle panik yaparak cenk etmezdik, saflar yerinden oynamazdı. Size bugün ne oldu ki, o zamanki şevki ve atılganlığı göremiyorum. Haydi atılın ileri!..

Ve İslâm mücahidleri Hz. Sâbit'in peşinden bir sel gibi aktılar. Allah Allah sesleri gökleri inletiyordu. Kâfirler kaçacak delik aradılar ve bu arada Müslümanlardan birçoğu şehid düştü. Sâbit (r.a.) de şehid düşen sahabiler arasındaydı. Nihayet kâfirler ense köküne yedikleri kılıçlarla helâk oldular, orduları tamamen bozuldu ve Müseyleme isimli lânetli öldürüldü...

İşte Hz. Sâbit (r.a.)'ın şecaat ve hamâseti böylece bir kere daha görüldü. Şehid olduktan sonraki ulvî hayatına ait menakıb da bunu göstermektedir.

Taberânî'nin rivâyetine göre Hz. Sâbit (r.a.) şehid düştüğünde üzerinde kıymetli bir zırh varmış, bu zırh çalınmış. Birisi rüyasında Hz. Sâbit'i görür. Bu aziz ve mübârek şehid ona der ki:

– Zırhım filan yerdeki ocakta bir çömlek içindedir. Onu oradan al!..

Rüyayı gören zât, bir kısım arkadaşıyla kalkar oraya gider, zırhı tarif edilen yerde bulup aziz şehidin vasiyetini yerine getirir...

Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in sahabileri işte böyleydi. Onların sevgisi hiçbir sevgiye de benzemiyordu. Onlardaki aşk ve imanı nasıl anlatmalı ki, onların herbiri gökler âleminde pırıldayan bir yıldızdı...

Şunu yeminle söylüyorum ki, insanlık, âlemlere rahmet olanı örnek almadıkça huzur bulamayacaktır. Onun muhabbet denizine akanlardır ki, iki âlemde de murada ermişlerdir...

**Habîbinin yolundan ayırma bizi Rabbim,
Hiçbir şey söndürmesin bu sevgimizi Rabbim!..**

Hucurat: 2.

Müslim.

Müslim.

Hucurat: 2.

EBÛ AKÎL (r.a.)

Yemâme şehidlerinden... Kahramanlığın zirvesine çıkmış bir sahabi. Zaten Allah Resûlü'nün sahabilerinin hangisi kahraman değil ki... Hangisi, gece gündüz başı kesik mum gibi yanmamış ki?.. Hangisi, âhu gözlü bir ceylan gibi iplik iplik yaşlar dökmemiş ki?.. Hangisi, malını, canını, bütün varını Nebiler Sultanı'nın yoluna kurban etmemiş ki?.. Hangisi, gökler âleminin nûr serpen ay'ı gibi pırıldamamış ki?..

O sahabiler, cihan sarayının eşsiz sultanları oldular; o sahabiler Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in muhabbet havuzuna birer saâdet incisi gibi doldular... O sahabiler, Hâtemü'l-Enbiyâ'nın etrafında toplandılar da, nûrunun pervaneleri, hidâyetinin yıldızları, hakikat ve fazilet medreselerinin tilmizleri, zamanların ışığı, günlerin ziynetleri, hak ve iman münâdileri, aşk ve muhabbet prensleri oldular...

O sahabiler, cenk sahnelerinde bir acayip şekilde at oynattılar. Bâtılların başlarına mermileştiler. Kılıçlarla Peygamber düşmanlarını helâk ettiler. Karanlık dünya ufukları onlarla güldü; insanlığın hasretle beklediği saâdet sabahı onlarla doğdu; kalbler onlarla nûrlandı, akıllar onlarla parladı...

Nasıl mı?

Şöyle:

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.)'in son demlerinde, Yemâme'de İblisin biri, etrafına birkaç şaşkın toplayıp peygamberlik iddiasıyla ortaya çıkmıştı. Maskaralığın ne türlü olduğuna bakınız ki, alay konusu olsun diye kendisine (Müseylemetü'l-Kezzâb) lâkabı verilmişti. İşte bu şeytanın yoldaşı, işi o kadar ileri götürmüştü ki, Nebiler Nebisi'ne elçi bile göndermişti. Hem de "Dünyanın yarısı senin, yarısı benim" demek küstahlığında bile bulunmuştu...

Kâinatın Efendisi, iki cihanın güneşi ve Allah Sevgilisi, bu elçiye lânetleme ile cevap vermişti...

Gel gör ki, şeytanı sevincinden zıplatan yalancı Peygamber hiç duracak gibi de değildi. Güya Kur'ân'a nazireler yapacak, kendisini esrarlı gösterecek, etrafındaki kör ve alık adamları böylece kemendi içinde tutabilecekti. Gayret kanadını açmış, yılan dilini çıkarmış, nûr

ve ışıktan mahrum gülünç adamlarını iyice kandırabilmişti. Dar bir şişenin içinde kırılmamış bir yumurtayı mucize olarak göstermiş; akıl dağıtılırken armut toplayan kimseleri bu şeytânî ağına düşürmüştü.

O kadar, o kadar ki Kur'ân'a nazîre yapmaya bile kalkışmıştı. Söylediği ipe sapa gelmez sözlerden biri de, Kur'ân'daki **(El Gâriah)** sûresine nazîre yapmasıydı...

Kur'ân âyeti şöyleydi:

“El gâriatü mel gâriah vemâ edrâke mel gâriah.”

O helâk olasıca kâfir de şunları söylüyordu:

– “El fîlü mel fîl, vemâ derâke mel fîl, Zebün gasîr ve hortûmun tavîl.”

Şaşkınlığın o türlü süne bakınız ki, etrafına yığın yığın adamlar da toplanmış bulunuyordu. Tam o günlerde Âlemlere Rahmet olan Cenâb-ı Peygamber ebediyet âlemine göçmüşlerdi. Bunu da fırsat bilen Müseylemetü'l-Kezzap, bir ordu hazırlayıp Müslümanlara harp ilân etmişti. Çetin bir savaş oluyor, nice sahabe şehid düşüyor, nice hafızlar hayatlarını kaybediyordu. Alev bacayı sarmak üzereydi. Nihayet Müslümanların yüce Halifesi Hz. Ebû Bekir (r.a.), Hicrî II. yılın Şevval ayında, **(Allah'ın kılıcı)** unvanlı dâhi kumandan **Halid bin Velid**'i başbuğluğa getirdi ve ileri emrini verdi...

Şanlı Başbuğ ortalığı dümdüz etti... Şimdi o harbin akışını değil de o savaşta şehid düşen bir sahabinin akıllara durgunluk veren şecaat ve hamasetini gözler önüne sermek istiyorum. O ne aşk ve iman, o ne bahadırılık böyle...

Abdullah b. Ömer Hazretleri anlatır:

– İslâm mücahidlerinden **Ebû Akîl**, savaşın ilk anlarında ağır ve derin bir yara aldı. Omuzlarıyla kalbi arasına bir ok isabet etmiş, o koca bahadırı yere düşürmüştü. Ebû Akîl boylu boyunca yerde baygın yatıyordu. Ok çıkarıldı, sol tarafı, aldığı müthiş yara sebebiyle tutmuyordu. Hele kolu kopacak bir hâldeydi... Kan, oluk oluk akıyor, bir türlü dinmek bilmiyordu. Hemen karargâha, bir çadıra götürölüp kondu, üzerine de bir örtü atıldı. Ben başında bulunuyordum. Ölü gibi yatıyordu...

Dışarıda müthiş bir cenk vardı. İki taraf birbirine yüklendikçe yükleniyordu. Derken, İslâm ordusunda sarsıntı meydana geldi, saflar dağılmaya, ordu geri çekilmeye başladı. Çadırın önüne kadar gelip dayandılar. O esnada bir ses ortalığı inletti. Bu ses, Ensâr'dan

Maan İbni Adiy'in sesiydi. Nebiler Nebisi'yle Huneyn cenginde bulunmuş bir sahibi idi bu şerefli zât. Ne zaman ordu saflarında çatlamalar görölse, Ensâr çağırılırdı, yine öyle, yine Ensâr çağırılıyordu:

– Ey Ensâr topluluğu! Huneyn'de bozulduktan sonra toplandığınız gibi yine toplanın ve **Allah için** düşmana bir daha hamle yapın, bir daha saldırın.. Haydi ileri!..

Bu ses çadırın içinde yankılar yaptı. Ölü gibi koma hâlinde yatan Ebû Akîl'in örtünün altında kıpırdadığını gördüm. Başında ölümünü beklediğim bu adam, birden doğruldu, üzerinden örtüyü attı, kılıcı sağ eline aldı, sanki biraz önce komada olan bu değildi, sanki ciğerini delip geçen ok ona değmemişti, sanki yerleri ıslatan kan bunun vücudundan akmamıştı... Hiçbir şey olmamış gibi gözümün önünden uçup kalabalığa, cenk edenlerin arasına karıştıverdi. Hemen arkasından koştum ve tuttum onu:

– Yâ Ebâ Akîl! Ne yapmak istiyorsun? Çıldırдың mı, yaralarından sızan kanları görmez misin? Hem sen mâzursun, bu yara ile çarpışamazsın...

O yaralı arslan beni dinlemiyordu bile. Haykırıyordu:

– Hiç duymaz mısın, adımla çağırılıyorum?..

– Bu nidâ, Ensâr'ı çağırıyor, yaralıları değil!..

– Ben de Ensârdanım, yâ Abdullah, sürünerek bile olsa yine gideceğim!..

– Bu hâlinle ne yapabilirsin ki?

– Şimdi görürsün neler yapabileceğimi..

Ve o yaralı hâliyle saflara karıştı. Hemen onun peşine düştüm ve kendisini takibe başladım. Hem düşmana saldırıyor, hem de haykırıyordu:

– Ey Ensâr! Huneyn savaşındaki gibi düşmana bir daha hücum edin, toplanın ve kitle hâlinde saldırın. Korkmayın, yılmayın, zafer bizim olacaktır...

Bütün Ensâr toplandı. Zaten kumandayı Halid bin Velîd (r.a.) almıştı. Şimdi kitle hâlinde atılıyorlardı. Savaşın seyri birden değişti. Sahabi ordusu bir sel gibi düşman üstüne akıyordu. Nihayet düşman bir bahçeye sıkıştırıldı... Korkunç ve çetin bir kılıç savaşı başladı. 40 bin kişilik küfür ordusu ot gibi biçiliyordu. Bir ara Ebû Akîl'e nazar ettim. Neydi o ey Rabbim? Akıl ve idrakleri durduracak bir harekette

bulundu. Zaten şimdiye kadar yaptığı işler akılları kamaştıracak bir şecaat çağılayanıydı. Bu defa da yere doğru eğildi, ayağıyla elinin üzerine bastı, omuzunda az bir et parçasıyla tutan yaralı kolunu bir silkinişte kopardı ve tekrar düşman üzerine saldırdı. Şimdi bir başka saldırıyordu düşmana...

Ne şaşılacak şey ki, Ebû Akîl yine kılıçlara, mızraklara, oklara hedef olmuş ve 14 yara daha almıştı. Hepsi de öldürücü yaralardı. Ama o nefes nefes ölüme atılırken, bir başka aşk ve imanla vuruyor, vuruyordu. Bu arslan pençeli kahramanın vuruşu bir başkaydı... Nihayet dâhi kumandan ve başbuğ Hz. Halid (r.a.)'ın usta manevralarıyla ve sahabilerin yüklenmesiyle küfür ordusu bozguna uğradı.

Hem o kadar bir bozgun ki, yerler kâfirlerin cesetleriyle doldu ve bir kan havuzu hâlini aldı... Allah düşmanı Müseyleme de Hz. Hamza'yı şehid eden **Vahşî bin Harb** tarafından ciğeri delinerek öldürüldü. Yalancı ve yalan ustası Müseyleme'nin ölümüyle, peşine takılan şaşkınlar sürüsü büsbütün şaşırdı, kırk bin kişinin yarısı İslâm kılıçları altında can verdi ve ebedî azap diyarını boyladı. Bu müthiş savaş esnasında yediyüzü sahabe-i kirâmın hafızlarından olmak üzere iki bin Müslüman şehid oldu.

Abdullah İbni Ömer Hazretleri yine devm ediyor:

– Savaştan sonra yine Ebû Akîl'i aradım, ne olduğunu merak ediyordum, onu tanımaz bir hâlde buldum. O kadar darbe, o kadar mızrak yemişti ki artık tanımaya imkân olmadığı gibi, bakışları da değişmişti. Son anlarını yaşadığı belli idi. Usul usul yanına sokuldum, ağzımı kulağına verip seslendim:

– Yâ Ebâ Âkîl, nasılsın?

Sesimi tanıdı, fakat cevap veremedi. Derin bir endişe içinde olduğu anlaşılıyordu. İman aynası berrak yüzünde bir işmi'zaz belirdi, bir elmas o yüzde nokta nokta oynadı... Sanki tükenen bir mum gibi her geçen saniye bir damla daha eriyor, yere düşen son damlasıyla sönüverecek hissini veriyordu. İşte o son damla ile sarfedebileceği güç ve enerji ancak bir tek söze kâfi gelecekti. Ama o söz neydi?

Şimdi göreceğiz ne olduğunu...

Yaralarından buram buram ızdırap tüten bu büyük cengâverin son sözü ne âilesi, ne çocukları ve ne de ızdırabının ifadesi idi...

Yine eğildim, kulağımı ağızına verdim. Bu hâlimle ondan bir şey sormak istediğimi hissetti. Son gücünü sarfederek, ancak fısıltı hâlinde sordu:

– Söyle savaşı kim kazandı?

Bu yaralı arslan, Yemâme ufuklarında şanlı ve ebedî Resûlümüzün bayrağı mı, yoksa Müseyleme'nin bayrağı mı dalgalanıyor, onu soruyordu bana...

Hemen atıldım şevk ve saâdetle. Çünkü can kandilini ecel rüzgârı söndürmek üzereydi. Son nefesinde bu aziz bahadırı müjdelemek için haykırıyordum:

– **Ebşir!.. Gutile aduvvullah!.. Müjde! Allah düşmanı öldürüldü!..**

Yaralı arslanın birden yüzü değişiverdi. Bir ışık nokta nokta oynadı mübârek yüzünde. Elini yukarı kaldırdı. Anladım ki, Allah'a hamd ve senâ ediyordu... Ve ömür güneşi ölüm kuyusuna doğru kayarken, **Allah** ve **Peygamber aşkıyla** yanan hayat mumu, artık son damla hâlinde bir şebnem gibi düşüverdi...

Abdullah İbni Ömer (r.a.) şunları da ilâve ediyor:

Savaşı müteakip nûr yatağı Medine'ye döndüğümde, bu kahramanın akıllara durgunluk veren şecaat ve hamasetini babama (Hz. Ömer'e) anlattım:

– Aziz babam! Ebû Akîl'in yaptıklarını ömrümce unutamayacağım!..

Babam Ömer (r.a.), birden fırtınaya tutulmuş bir tekne gibi yalpaladı ve ak çiçekli söğüt dalı gibi titredi. O dem dizlerinin bağı çözülmüştü. Oturdu, boğazında hıçkırıklar düğüm düğüm oldu. Gözyaşları damla damla sakalına doğru akıyor, her damla bir billûr ve bir inci tanesi gibi yerlere düşüyordu... Gözyaşları içinde şöyle diyordu Ömer (r.a.):

– Evet, oğlum! Ebû Akîl, Allah Resûlü'nün sahabilerinin en seçkinlerinden ve İslâm'a ilk girenlerdendi. Hiçbir savaştan geri kalmadı. Hep Allah Resûlü'yle beraber bulundu. Bedir'de, Uhud'da, Hendek'de, Hudeybiye'de hep şehâdeti arzulayıp aradı. Ne var ki, her cenkten sağ salim dönüyordu. Acaba, “Rabb-i Rahîmim bana niçin şehâdeti nasip etmiyor, yoksa beni Cennetine lâıyk görmüyor mu?” diye hep dövünüp durdu... Demek, arzusuna Yemâme'de nâil oldu... Allah ona rahmet etsin...

İşte sahabi ve sahabilik... İşte Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.)'in saâdet havuzuna birer muhabbet sultanı olup atılanlar... O'nun sevgisidir ki, âlem o sevgi yüzünden billûr saraylara döndü. Nice âşıklar gözyaşı ırmağını hep o aşkla çağlattılar...

O aşkla inleyenlerin sayısı gökteki yıldızları çoktan geçti. Âh o Kâbe mumu gibi yanan gönüller...

Âşık'a bir bak ki neler söyler:

“Ey zâtı ezelden beri cânanım, efendim!

Dîdârına bin kere fedâ cânım, efendim...

Lütfundan emînim yine, ey şâh-ı Şefâat,

Vardır, bilirim, cürm-i firâvânım, efendim!..

Gelmekde güzergâha murâdım şu ki bir gün,

Manzûrun olur hâl-i perîşânım, efendim!.

Hikmetli kelâmın sebab-i fevz ü felâhım,

Devletli yüzün Kible-i irfânım, efendim!..

Allah'ı gören gözlerinin aşkına bir kez

Bak bende-i muhtâcına sultânım, efendim!..

Etsin dil-i sûzânımı sîrâb zülâlin,

Ekvânı tutuşdurmadan efganım, efendim!..

İkrâr getürdüm sana Dîvân-ı Ezel'de;

Burhânıdır ihlâsımın îmânım, efendim!..

İmdâdın iletsin beni bir Ehl-i Kemâle;

Bî-hadd ü acz ile noksânım, efendim!..”

(Kemâl Edib Kürkçüoğlu)

ABDULLAH İBN-İ ABBÂS (r.a.)

Peygamberler Peygamberi'nin amcasının oğlu. Gönlü hikmet ve ilimle dolu. Doğum yeri Kâinatın iman beşiği **Mekke...** Annesi **Ummu'l-Fadl Lübâde**'dir. Hicretten üç sene kadar evvel dünyaya geldi... Nebiler Nebisi onu kucaklayıp:

– **Allahım! Ona hikmeti öğret!** diye duâ buyurdu. Öyle bir saâdetin de sahibi... Bir başka saâdet de şudur ki, Allah Resûlü'nün pâk zevcesi Hz. Meymûne, Abdullah'ın teyzesidir ve Abdullah bu yüzden çok kere Kâinatın Efendisi'nin hâne-i saâdetinde kalma fırsatını bulmuştur... Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber'in aydın bakışlarının ışığı altında büyüdü ve onun mukaddes ellerinden ölümsüzlük iksiri içti. Zekâsı da keskindi. O keskin zekâsı sayesinde Nebiler Nebisi'nden ne inciler elde etti. Allah Sevgilisi'nin mübârek duâları bereketiyle de sahabiler ve tâbînler arasında (**Hıbru'l-Ümme, Tercemânü'l-Kurân ve Sultânu'l-Müfessirîn**) gibi en yüksek lâkaplarla şöhret buldu...

Yine onun hakkında Varlığın Tacı şöyle buyurdu:

– **Allahım! Bunu fakih eyle!**^[102]

Ve Abdullah (r.a.) gerçekten fakîh oldu. Kâinatın en bahtiyar insanı diyebileceğimiz Abdullah İbni Abbâs (r.a.), dünyaya gözünü açar açmaz kulağı kelime-i tevhid nağmeleriyle doldu. Allah Resûlü'nün nûr bağışlayan mübârek huzurlarında çocukluk devresini geçirdi. Bu yüzden vicdan sahifeleri eşsiz incilerle bezendi... Şuur gözlerine hikmet sürmesi çekildi. Bir başka âlemin kapısı açıldı ona... Bir başka güzellikte Kur'ân okudu, bir başka aşk ile yandı...

Çok kere de Allah Resûlü'nün mübârek ellerine abdest suyu döktü. Her ne zaman Nebiyyi Ekrem'i abdest alırken görse hemen atılır:

– Ey Allah'ın Resûlü, derdi; müsaade ediniz de suyunuzu ben dökeyim!

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi müsaade buyururlar ve güneş güneş gülümserlerdi... Abdest bitince de Abdullah'ı mübârek kucaklarına alırlar, saçlarını tel tel okşarlar ve ona memnuniyetlerini izhar ederlerdi...

İbni Abbâs (r.a.), çocukluk hatıralarından birini şöyle anlatır:

– Çocuktum... Çocuklarla beraber sokakta oynuyordum. Arada bir etrafa bakındım. Nebiler Nebisi'nin arkamdan geldiğini gördüm. İçimden Allah'ın Resûlü benim peşimden geliyor, dedim ve bir kapı arkasına gizlenmek için koştum. Fakat Resûl-i Ekrem (s.a.v.) bana yetişerek ensemden tuttular ve dediler:

– Yâ Abdullah, git bana Muâviye'yi çağır!

– Peki, ey Allah'ın Resûlü!..

Ve koştum, Muâviye'yi bulup emri tebliğ ettim:

– Koş!.. Allah'ın Resûlü seni çağırıyor, bir işleri olacak!..

Fokur fokur aşk ve iman kaynayan bu genç, bu içi dışı nûrlarla bezeli mübârek çocuk Mekke'den Medine'ye hicret etti. Medine Müslümanlığın karargâhı olmuştu. Bütün Müslümanlar kâfirlerin zulmünden bıkmışlar ve hicrete mecbur olmuşlardı. Bunların arasında elbette Abdullah da vardı... Abdullah (r.a.), Medine'ye gelince Allah kitabı Kur'ân'ı ezberledi. Kur'ân'ın altın oluğundan yudum yudum içti. Peygamber hadislerini de en ince noktalarına kadar nüfuz ederek demet demet topladı... Öyle ki, hadis rivâyetinde çok geniş bilgi sahibi oldu. O inci, ne inciymiş öyle... Ne gönüller aydınlatan bir ışıktı. Onun nûr dudağı, Kur'ân'a bir başka güzellik sunuyordu. Kur'ân'ın tefsir ve te'vilinde büyük kudret sahibi idi. Âyet-i kerîmelerin niçin ve nerede indiğini bilmekte de yekta idi. İbni Mes'ud (r.a.) onun için şöyle demiştir:

– **İbni Abbâs Kur'ân-ı Kerîm'in tercümanıdır!..**

Hz. Ömer'in oğlu Abdullah da şunları söyler:

– İbni Abbâs, ümmet-i Muhammed'in, nebiler Nebisi'ne nâzil olanı en iyi bilenidir...

Tâbiînden Atâ da diyor ki:

– Ben İbni Abbâs'ın meclisi kadar zengin ve engin bir meclis görmedim. Fıkıh bilenler orada, Kur'ân bilenler orada, edebiyatçılar orada bulunurdu. Bunların hepsinin başında İbni Abbâs gelirdi.

İbni Abbâs (r.a.), bir irfan pınarı olmuştu. Onun gönül toprağına Cenâb-ı Mustafa'nın muhabbet damlası düştüğü içindir ki bütün ömrünce başı kesik bir mum gibi yandı. Bütün ömrünce irfan incileri ve hakikat elmasları topladı. Rivâyet ettiği hadisler de gönüllere bir başka ışık oldu... İşte şu hadis onun yoluyla geliyor:

– Bu ümmetin âlimleri iki adamdır: Biri, Allah ona ilim vermiş, o da ilmini insanlara esirgmeden bol bol öğretip harcamıştır. İşte bu adam için denizdeki balıklar, yeryüzündeki hayvanlar ve gökteki kuşlar istiğfar ederler. Diğeri, Allah ona da ilim vermiş, fakat o bu ilimle Allah'ın kullarına karşı bahillik etmiş **(ilmini esirgeyip harcamamış)**, karşılığında bir şeyler almış ve onu hakir bir meta'a değiştirmiştir. İşte bu adam kıyâmet günü ateşten bir gem ile gemlenir. Ve kıyâmet günü hesabı bitinceye kadar bir çağrıcı şöyle seslenir: **“Allah'ın kendisine ilim verdiği ve fakat o ilimle Allah'ın kullarına karşı bahillik eden, karşılığında bir şeyler alan ve onu hakir (ehemmiyetsiz) bir meta'a değiştiren adam budur!..”**

• • •

İbni Abbâs (r.a.) rivâyet eder: Nebiler Nebisi buyurdular ki:

– **İyi ahlâk, su buzu erittiği gibi hataları eritir. Kötü ahlâk, sirke balı bozduğu gibi amelleri bozar.** (Beyhâkî)

İbni Abbâs (r.a.)'dan:

Peygamber (s.a.v.) buyurdular ki:

– **Kişi henüz ilim isteğindeyken ecel ona gelirse, Allah'a kavuşur; onunla peygamberler arasında nübüvvet derecesinden başka hiçbir derece yoktur.** (Taberânî)

İbni Abbâs (r.a.)'dan:

– **Ümmetimin fesada gittiğinde sünnetime sımsıkı sarılan kimseye yüz şehid sevabı vardır.** (Beyhâkî)

İbni Abbâs (r.a.)'dan:

Resûl-i Ekrem (s.a.v.) Vedâ Haccı'nda, orada toplananlara bir hitabede bulunarak dediler ki:

– Şeytan artık sizin toprağınızda tapınılmaktan ümidini kesmiştir. Bundan başka, amellerinizden küçümsedikleriniz şeylerde kendisine itâat olunmasına ise çoktan râzı olmuştur. O hâlde **(Ey Allah'ın kulları!)** şeytana uymaktan sakının. Zira ben size öyle bir şey bırakıyorum ki, O'na sımsıkı yapışırsanız ebediyyen yolunuzdan sapmazsınız. O şey, Allah'ın Kitabı ve Peygamberinin Sünneti'dir. (Hâkim)

İbni Abbâs (r.a.)'dan:

Peygamber Aleyhisselâm bize irad ettiği bir mev'ızada şöyle buyurdular:

– Ey insanlar! Siz yalınayak, çıplak ve sünnetsiz olarak Allah huzurunda haşrolunacaksınız. Nasıl ki, Cenâb-ı Hak, **“İlk yarattığımız gibi halkı tekrar yaratacağız; bunu va’dettik, yapacağız.”** buyurdu. Haberinizi olsun ki, kıyâmet gününde ilk elbise giydirilecek kimse, İbrahim Aleyhisselâm olacaktır. Yine agâh olunuz ki, benim ümmetimden birçok kimse getirilip sol tarafa sevkolunurlar...

– Yâ Rab! Bunlar ashabımdır, merhamet et, derim.

– Bunların senden sonra neler işlediklerini sen bilemezsin! denir. Bunun üzerine ben, İsa Aleyhisselâm’ın dediği gibi:

– Aralarında bulunduğum müddetçe onlara gözcü idim. Beni kabzettikten sonra onların murâkıbı sen oldun. Zaten sen her şeyi görüp gözetmektesin. Onlara azap edersen, onlar Sen’in kullarıdır. Mağfiret edersen, sen Aziz ve Hakîmsin, derim... Buna da:

– (Ey Resûlüm!) Onlar, kendilerinden ayrıldığı gününden itibaren arkalarına dönerek irtidatlarında devam etmiş bulunuyorlar, denir... (Buhârî ve Müslim)

İbni Abbâs (r.a.)’ın bildirdiğine göre, Kâinatın Efendisi, bir adamın elinde altın yüzük görmüş, parmağından çıkarıp atmış ve şöyle buyurmuştu:

– **Sizden biriniz, ateşli kora koşup onu eline mi takıyor?**

Nebiler Nebisi gittikten sonra o kimseye:

– Haydi, dediler; yüzüğünü al da başka sûretle ondan istifade et...

Adam:

– Hayır, dedi, Allah’ın Resûlü onu alıp attıktan sonra vallahi onu asla almam... (Müslim)

İbni Abbas (r.a.)’dan:

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.) buyurdular ki:

– **Âdem oğlunun bir dere altını olsa ikincisini ister. Onun ağzını topraktan başka bir şey doldurmaz. Allah tevbe edenin tevbesini kabul eder...** (Buhârî ve Müslim)

Böyle nice nice hadis-i şerifler, ay yüzlü ve elmas gönüllü Abdullah İbni Abbâs (r.a.) yoluyla gelmektedir. O bütün ömrünü Âlemlere Rahmet olanın hizmetinde geçirdi ve ondan nice gayb incileri ve irfan elmasları aldı. Bu yüzden İbni Abbas (r.a.), herkesin makbulü idi.

Herkes onun engin ilminden istifade ediyordu. Çünkü o, ilmi menbaından, Kâinatın Fahr-i Efendisi'nden almış bulunuyordu...

Ne var ki, artık Peygamber Peygamberinin de mübârek ömrü bitmek üzereydi. Bir ömür boyu nefes nefes nûrlanan İbni Abbâs, artık o saâdet sultanından mahrum kalacaktı...

Vedâ Haccı'ndan sonra Allah'ın Resûlü hastalandılar. Bir de Nasr sûresi nâzil olmuş bulunuyordu. Bu sûre, Nebiler Nebisi'nin İlâhi gidişlerine bir işaret miydi neydi?

Bu sûre nâzil olduktan sonra âlemlere rahmet olan:

– **Sübhanallâhi vebihamdihi estağfirullahe ve etûbü ileyhi**, demeyi çoğaltmışlardı. Yatarken, otururken, gezerken, yerken, içerken hep bu tesbih..

İşte o günlerin birinde, Hz. Abdullah İbni Abbâs (r.a.) dudaklarında Nasr sûresi, kuytulara sinmiş için için ağlıyor ve gözlerinden şebnem damlası yaşlar akıyor...

O an Allah'ın Resûlü geldiler, İbni Abbâs'ı o hâlde gördüler ve sordular:

– Niçin ağlıyorsun, ey amcamın oğlu?

İbni Abbâs ıslak gözlerle cevap verdi:

– Ey Allah'ın Resûlü, bu mübârek sûrede, sizin fani âleme vedâ saatinizin yaklaştığından işaret görüyorum!..

– Evet, gördüğün gibi...

Âyet-i kerîmeden bu işaretleri alan yüce gönüllü ve ay yüzlü sahabi, Allah Resûlü'nden de aynı şeyleri duyunca büsbütün yandı. Demek ki artık ayrılık saati yaklaşıyordu. Demek ki, âlemlerin bile varlığına sebep olan O tertemiz Peygamber artık ebediyete yolcu idi... Şimdi İbni Abbâs (Radiyallâhu anh) bir başka sızı duyuyordu yüreğinde. Nitekim kısa bir zaman sonra Peygamberler Peygamberi bu temeli çürük dünyadan göçtüler, öteler âlemindeki saraylarına ebedî olarak gittiler. Arkada kalanlar ise gözyaşı damlalarıyla toprakları ıslattılar...

İbni Abbâs'ın gözyaşları da bir hayli aktı. Zira bu hicran gecesinin bir gündüzü yoktu. Hicran oku gelip sineye saplanmış ve gönlü ayrılık ateşiyle dağlanmıştı...

Sâid bin Cübeyr der ki:

İbni Abbâs'ı dinledim, şöyle söylüyordu:

– Perşembe günü, âh Perşembe günü!..
– Perşembe günü ne oldu?
– Âh o gün, O gün Allah Resûlü'nün ateşi pek yükseldi, ızdırabı şiddetlendi...

– Evet...
– İşte hep o ânı hatırladıkça içim yanar...
Ve yine içi yandı İbni Abbâs Hazretlerinin... Hem o kadar ki, gözlerinden billûr damlası yaşlar aktı ve sakalını ıslattı...

Âşıkların iniltisi semâyı doldurmuştur. Bir başka âşık şöyle inler durur:

**“Kime arz eyleyim derd-i nihânım yâ Resûlallah
Çü sensin bir tabîb-i câre-dânım yâ Resûlallah.
Demâdem arzû-yi gülşen-i vaslınla bülbül-tek
Çıkar tâ Arşa feryâd ü figânım yâ Resûlallah.”**

Nebiler Nebisi'nin ötelere âlemine teşriflerinden sonra İbni Abbâs Hazretleri, onun halifeleri tarafından da sevildi, sayıldı, hürmete lâyık görüldü. Hele Hazreti Ömer (r.a.), ona o türlü itimad ederdi ki, onu Bedir sahabileri ile bir tutardı. Ve her an meclisinde bulundururdu. İbni Abbâs (r.a.) bu hâli anlatırken der ki:

– Hazreti Ömer beni Bedir sahabilerinin meclisine kabul ederdi. Anlaşılan bundan onların bazıları müteessir olmuş ve demişler ki:

– Yâ Ömer! Bizim onun kadar oğullarımız vardır!..

Ömer'den şu cevabı almışlar:

– Yahu, bu genç adam sizin zannettiğiniz gibi değil...

Bir gün, Allah Resûlü'nün Halifesi Hz. Ömer onları dâvet ederek beni de onlarla beraber kabul buyurdu. Onun beni, o gün sahabiler cemaatine göstermek için dâvet ettiği anlaşılıyordu...

Hazreti Fâruk (r.a.), gün kadar aydınlık yüzünü sahabilere döndürüp sordu:

– Ey iyi huylu insanlar! Nasr sûresi hakkında ne dersiniz?

Hep birden atıldılar:

– Yâ Ömer! Cenâb-ı Hak, nusrete nâil olduğumuz zaman hamd ve istiğfarı emir buyuruyor...

– Başka?

–

Bu suale cevap veren olmamıştı...

Hız. Ömer bu defa ışık ışık yanan gözlerini benim gözlerime dikti ve:

- Yâ Abdullah, dedi; sen ne dersin?
- Ben onların zanettiğı gibi demeyeceğim...
- Ya nasıl hüküm vereceksin?
- Ey Mü'minlerin Emîri! Bu sûre Nebiyyi Ekrem'in ecelinden bahsediyor. Âlemlerin Rabbi, Habib-i Hudâya ecelinin yaklaştığını bildirerek ona:

– **“Allah'ın nusreti eriştiğı ve fetih müyesser olduğı zaman, ki bu senin ecelinin yaklaştığına işarettir. Sen Allah'ı tenzih, tesbih ederek O'na hamdet, O'ndan mağfiret niyaz et. Cenâb-ı Hak tevbeleri kabul edicidir.”** buyuruyor...

Hız. Ömer'in iman aynası berrak yüzünde ışıklar nokta nokta oynadı ve tatlı bir edâ ile:

- Evet, dedi; dediğın doğrudur. Ben de bu senin dediğinden fazlasını bilmiyorum...

Yine bir başka gün, bir başka âyet okunuyordu. Sahabiler halka halka olmuş bunun müzakeresini yapıyorlardı. Adâlet tahtının sultanı Hız. Ömer yine sordu:

- Ey insanlar! Bu âyet-i kerîme ne hakkında nâzil olmuştur?
- Sahabilerden bazıları:
- Allah bilir! demekle iktifa ettiler...
- Cenâb-ı Ömer'in yüzünde celâl şımşegi belirdi ve dedi:
- Ya biliyoruz, ya bilmiyoruz deyiniz...
- O dem İbni Abbâs (r.a.) atıldı:
- Ey Allah Resûlü'nün Halifesi; benim bu âyet hakkında diyeceğim vardır!..

Ömer (r.a.) neşeyle:

- Söyle ey kardeşimin oğlu, dedi; seni dinliyorum. Sen kendini hor görme!..
- Bu âyet-i kerîme bazı a'male mütealliktir.
- Ne gibi?
- Meselâ şöyle...
- Evet, bu âyet-i kerîme Allah'a itâat eden zengin bir adam hakkındadır. Ne var ki, bu adam Allah'a itâat ile meşgulken şeytan

onu masiyete teşvik etmiş, o da masiyete batmış ve bütün amal-i salihası onunla birlikte boğulmuştu...

Ay yüzlü ve inci gönüllü İbni Abbâs (r.a.) ömür nefeslerini hep ilim öğrenmek ve öğretmekle tüketiyordu. Bir billûr pınar gibi çağlıyor, herkes gönül kovasını bu pınardan dolduruyordu. Niceleri niceleri ondan ırfan incileri almıştı... Nice gönüller onun meclisinde nûrlanmıştı.. Baygın düşen yaprakları canlandıran nisan yağmurları gibi o da baygın düşen gönüllere hayatîyet kazandırıyordu...

Dört büyük halife kendisine yüksek bir paye vermişti. İlmî meselelerde onların hususi müşaviri mesabesinde bulunuyordu. Hazreti Ali (r.a.) tarafından Basra Valiliğine tâyin edildi. Ne var ki, bu vazifede uzun boylu kalmadı, kendi isteğiyle tekrar Hicaz'a döndü. O hiçbir zaman kendisini siyasetin içine atmak istemiyordu. Ve hep tarafsız kalmıştı...

İbni Abbâs (r.a.)'ın Resûller Serveri'ne karşı muhabbeti sonsuzdu. O'nun pâk zevcelerine karşı da son derece hürmetkârdı. O muazzez annelerin hepsini tâziz ve tebcil ederek hizmetlerine koşardı. Mü'minler annesi Meymune Hazretleri vefât ettikleri zaman İbni Abbâs (r.a.) onun cenazesine iştirak etmiş, onu ebedî kalacağı toprağın koynuna hürmetle tevdi etmişti...

Bir gün, iffet mâdeni Hz. Âişe (r.anhâ)'nın kölesi İbni Abbâs'ın huzuruna geldi ve dedi:

– Şu anda Hz. Âişe son demlerini yaşıyor!..

Hız. Abdullah bir ok gibi yerinden fırladı ve mü'minler annesinin mübârek hücrelerinin kapısını tıkırdattı:

– Mü'minler annesi müsaade ederler mi, ziyaretlerine geldim!..

Hız. Âişe (r.anhâ) vâlidemizin sesi duyuldu:

– Buyur ey Abdullah, kapımız her zaman size açık!..

Hız. İbni Abbâs (r.a.), daima Âişe (r.anhâ) vâlidemizin menâkıb ve fezâilini yâdederdı...

Âişe (r.anhâ) vâlidemizin son deminde de İbni Abbâs başucunda bulunmuş ve onun faziletlerini dile getirmişti...

Müslim.

Müslim.

ÖLÜMÜ

İlim ve irfan vâdisinin en parlak güneşi İbni Abbâs (r.a.), bu dünya çölünde 70 sene ömür sürdü. Hem ne güzel bir ömür... Dünyaya gözlerini açar açmaz kulağına kelime-i tevhid nağmeleri doldu. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.), onu mübarek kucağında taşıdı ve kaç kereler ipek saçlarını tel tel okşadı. O ellerin değdiği saçlar kadifeden ve ipekten daha yumuşak oldu ve her yana misk kokular saçtı. İbni Abbâs Hazretleri böyle bir bahçede açılan solmaz çiçektir... Ne var ki, kader yazısını yazan kalemle (**Her can ölümü tadıcıdır!**) yazılmıştı. Çaresiz o da bu ölüm vâdisinden ebediyetlere yolcu olacaktı. Ve nihayet 68. Hicret yılında **Taif**'de ömür güneşi söndü, hayat gözleri tatlı bir ışıkla şûlelenip son defa kapandı. Kabri açık bir türbe hâlinde hâlen mahfuzdur...

Bu cihan sarayına niceleri geldi gitti; niceleri ruhuyla beraber Arş'a uçtu; niceleri yılanlar gibi yerlerde süründü. İbni Abbâs (r.a.) da ak ak sevgilerle doldu da Cennetlere uçan bahtiyarlar arasına karıştı. Onun şöhreti bütün İslâm dünyasını tuttu, bütün ilim adamları onunla övündü. Onun tefsir ilmindeki başarısı herkese ışık oldu. O hadis-i şerif rivâyetinde de en önde gelenlerden biriydi... Şu hadisler onun yoluyla gelmektedir:

Varlığın sebebi olan Peygamber (s.a.v.), geceleyin namaza kalktıklarında şöyle duâ ederlerdi:

– **Allahümme lekelhamdü ente nûrüssemâvati vel ardı** = Allahım, Sana hamd olsun!.. Göklerin ve yeryüzünün nûru sensin. Sana hamd olsun!.. Gökleri ve yeryüzünü ayakta tutan sensin. Sana hamd olsun! Göklerin, yeryüzünün ve içindekilerin Rabbi sensin. Sen haksın, va'din haktır, buluşman haktır, Cennet haktır, Cehennem ve kıyâmet haktır... Allahım! Yalnız sana boyun eğdim, yalnız sana iman ettim, yalnız sana bel bağladım, yalnız sana döndüm, ancak senin (**bana verdiğin güç**)le mücadele ettim ve ancak senin hükmüne başvurdum...

Öne aldığımı, ertelediğimi, gizli işlediğimi ve aşikâr yaptığımı bana bağışla!.. Benim Rabbim sensin ve senden başka İlâh yoktur...^[103]

Yine İbni Abbâs (r.a.)’dan:

Allah’ın Resûlü (Selâm üzerine olsun) sıkıntı anında şöyle duâ ederdi:

– **Allah’dan başka İlâh yoktur, halîm ve hakîmdir. Allah’dan başka İlâh yoktur, büyük arşın sahibidir. Allah’dan başka İlâh yoktur, göklerin ve yerin Rabbi ve kerâmeti yüksek arşın Rabbi’dır.**^[104]

İbni Abbâs (r.a.) anlatır:

Ben ve Halid bin Velîd, Kâinatın Fahri ile beraber Meymûne’nin yanına girdik. **(Meymûne (r.a.) Peygamberimizin zevcesidir)** Meymûne bize bir kap içinde süt ikram etti. Allah’ın Resûlü süttten içti. Ben O’nun sağındaydım, Halid de sol tarafta... Nebiyyi Ekrem bana, “İçme sırası senindir, ancak dilersen bu hususta Halid’i kendine tercih edebilirsin.” buyurdu. Ben de:

– Ey Allah’ın Resûlü, dedim; senin artığın üzerine hiç kimseyi tercih edecek değilim...

Allah’ın Resûlü şöyle buyurdu: Allah, bir kimseye bir aş yedirirse şu şekilde duâ etsin:

– **Allahım! Bu aş bize faydalı kıl ve bize bundan daha iyisini yedir!..**

Ve yine buyurdu ki: Allah her kime de süt içirirse, ondan sonra da şöyle desin:

– **Allahım! Bu sütü bize faydalı kıl ve bundan bize bol ver!**

Ve ilâve ettiler:

– **Süttten başka, yiyecek ve içeceğin yerini tutan hiçbir şey yoktur.**^[105]

İç gözlerine İlâhi nûrun sürmesi çekilen yüce sahabi bunlar gibi daha nice hadislerin râvisi... Şimdi bu mevzuyu burada noktalıyoruz. Sadece onun kendi sözlerinden birkaçını buraya alıyoruz:

Bir gün onun huzuruna geldiler de dediler ki:

– Ey bakış ve görüş sahibi! Günlerin hayırlısı, ayların hayırlısı, amellerin hayırlısı hangisidir?

İbni Abbâs (r.a.) tatlı tatlı gülümsedi ve dedi:

– Günlerin hayırlısı Cuma’dır. Ayların hayırlısı Ramazan’dır. Amellerin hayırlısı beş vakit namazı vaktinde edâ etmektir.

İbni Abbâs (r.a.)'ın bu sözleri, Hazreti Ali tarafından duyulunca, o da şöyle dedi:

– Mağripten meşrika kadar bilûmum âlimler, hakîmler, fakîhler bundan sual olunsalardı, İbni Abbâs'ın verdiği cevap gibi cevap veremezlerdi. Lâkin ben de diyorum ki: Amellerin hayırlısı, Allah'ın senden kabul ettiği'dir. Ayların hayırlısı, içinde Allah'a nasuh tevbesi ile tevbe ettiğin aydır. Günlerin hayırlısı, mü'min olduğun hâlde dünyadan Allah'ına doğru çıktığın gündür...

İbni Abbâs (r.a.) der ki:

– Züld üç harftir: **(Z H D)**. Z, dönülecek güne zâd = azıktır. H, din-i İslâm'a hidâyettir. D, tâate devam'dır...

Bir başka yerde de şöyle dedi:

– Zühd, üç harftir: **(ZHD)**. Z, (ziynet)i terketmek, H. (Hevâ)yı (= Nefsin aşırı arzularını) bırakmak; D, (Dünya)yı gönülden çıkarmaktır...

Ay yüzlü ve inci gönüllü sahabiler Cenab-ı Mustafa'nın muhabbet havuzuna birer birer atıldılar da parlaklıkta yıldızları geçtiler. Ve o yüzden varlığın sebebi olan Peygamber:

– **Benim sahabilerim yıldızlar gibidir**, buyurdu...

Ey Rabbim! Bize onlardan bir ışık, bir inci lütfet...

Tirmizî.

Tirmizî.

Tirmizî.

Tirmizî.

Tirmizî.

Tirmizî.

ABDULLAH İBNİ ÖMER (r.a.)

Hüviyeti:

İsmi: **Abdullah**, künyesi: **Ebû Abdurrahman...** Babası: Hak ve adâlet güneşi **Hazreti Ömer...** Annesi: **Zeynep binti Maz'un...**

Kâinatın Fahri tarafından:

– **Ben Abdullah'ı sâlih bir adam olarak görüyorum!** hitabına mazhar olan bir bahtiyar...

Cihanın iman beşiği olan Mekke'de dünyaya geldi. Küçük yaşta İslâm denizine atıldı, bir ömür boyu da iman levhası altında bu nûru taşıdı... Zekâ ve dirâyeti akılları kamaştıracak derecede idi. Kendisi zekâsı ve şahsî kabiliyetleri sebebiyle Sonsuzluk Nebisi'nin nûr ve ışığından en çok istifade eden gençlerden biriydi. Hem o kadar ki, Allah Resûlü'nden 2630 hadis rivâyet etmiştir. Ve ilimde şöhret bulan dört Abdullah'dan birisidir.

Babası Ömer bin Hattab (r.a.), Bi'setin 6. senesinde İslâm ile hayat bulduğu zaman Abdullah henüz 5 yaşlarında bir çocuktur... Babası ile birlikte Mekke'den nûr şehri Medine'ye hicret etti... Arkasından bütün Müslümanlar Medine'ye aktı. En sonra da âleme rahmet olan Nebiyyi Ekrem Mekke'yi terketti ve Medine'de karar kıldı...

İslâm'ın şevket devri... Ve arkasından şanlı Bedir... İbni Ömer (r.a.), yaşı küçük olduğu için Bedir cengine katılamadı. Bir sene sonra vukûbulan Uhud muharebesine de bu yüzden iştirak edemedi. Bundan sonraki bütün cenklerde Allah Resûlü'yle beraber bulundu ve şanlı kılıcı ile nice kâfirin ciğerini deldi...

Hendek muharebesi esnasında İbni Ömer'in yaşı 15 civarında idi. Artık iyice gelişmiş, her azâsından zekâ ve dirâyet fışkıran bir delikanlı olmuştu. Kâinatın Efendisi bundan böyle ona cenklerde bulunması için izin verdiler ve İbni Ömer saâdetinden uçacak gibi oldu...

Pırıl pırıl aşk ve iman kaynayan Cenâb-ı Abdullah (r.a.), Rıdvan bey'atinde de bulundu. Hayber cengine de iştirak etti. Ve bir şecaat çağlayanı olduğunu burada da ispatladı.

Ve nihayet büyük fetih... Mekke fethi esnasında Abdullah (r.a.) 25 yaşlarında bir mücahid idi. Canla başla saldırıyor, kâfirleri o yana bu yana dağıtıyordu. Sür'atli bir atı vardı. Mızrak kullanmakta usta idi.

Öyle şanla şerefle çarpışıyordu ki, bu hâlini gören Allah'ın Resûlü onu takdir etmişler ve şöyle demişlerdi:

– Abdullah, işte Abdullah!..

Fetih, Peygamber ordusuna müyesser olunca Allah'ın Resûlü bir deve üzerinde Mekke'ye girdiler. Abdullah (r.a.) da hemen Allah Sevgilisi'nin yanında bulunuyordu...

O saâdet dolu genç, o içi ışık ışık çağlayan tertemiz sahabi her an ve her nefes Allah Resûlü'nden nûrlar alıyordu... Bir başka aşk ve heyecanla Varlık Nûru'nun etrafında pervane oluyordu...

Abdullah İbni Ömer (r.a.), Nebiler Nebisi'nin iştirak ettiği bütün gazâlarda bulundu. Vedâ Haccı'na da yine Peygamberler Peygamberiyle gitti. Ve Allah Resûlü'nden nice hadisler, nice inciler, nice hikmetler rivâyet etti...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.)'in en bahtiyar âşıklarından biri de şüphesiz Abdullah İbni Ömer'di... Onda gördüğü harikulâdelikleri bize şöyle anlatır:

– Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem) ile seferdeydik. Karşıdan bir çöl adamı gelmekteydi. Adam yaklaşıncı, âleme rahmet olan Peygamber sordular:

– Nereye gidiyorsun?

Adam cevap verdi:

– Evime, çoluk çocuğuma gidiyorum!

– Bir haber almaya dileğin var mı?

– Nasıl bir şey bu?

– Allah'dan başka İlâh olmadığına, Muhammed'in de O'nun kulu ve Resûlü olduğuna şehâdet getirmen...

Çöl adamının gözleri hayretle açıldı. Bu teklif karşısında Allah Resûlü'nden delil istedi:

– Bana bir delil gösterebilir misin?

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi, ileride bir ağacı işaret edip dediler:

– İşte bu ağaç şâhidimdir!

Ve ağacı yanlarına dâvet ettiler. Ağaç, yüce Allah'ın izniyle dere kenarından, toprağı yararak Allah Resûlü'nün huzuruna geldi ve orada üç kere:

– **Eşhedü enlâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühû!**.. diyerek kelime-i şehâdeti tekrarladı ve sonra eski yerine döndü. Köklerini yere gömdü ve öylece kaldı...

Bütün bunları gören çöl adamı haşyetle atıldı, Allah Resûlü'nün önünde yere kapandı ve haykırdı:

– İzin ver, sana secde edeyim!..

Şanlı ve ebedî Peygamber (s.a.v.) buyurdular:

– Eğer bir insanın öbürüne secde etmesine ve bu yolda emir vermeye imkân olsaydı, kadınların kocalarına secde etmelerini emrederdim...

Bu beyân edilen hâdise yüce Peygamberimizin mucizelerinden biridir. Ağaçlar, taşlar, hayvanlar O'nun huzurunda dile gelirdi. Taşlar:

– Selâm sana olsun, ey Allah'ın Resûlü! diyerek Varlık Nûru'nu selâmlıyordu...

İşte İbni Ömer (r.a.) böyle mucizelere şahid olmuştu. Çünkü her an Allah Resûlü'nün mübârek huzurunda bulunur ve bir nefes olsun ondan ayrılmak istemezdi...

İBNİ ÖMER'İN RÜYASI

O dedi ki: Allah Resûlü'nün hayatında bir adam bir rüya gördü mü onu Allah'ın Resûlü'ne hikâye ederdi. Genç, bekâr bir delikanlı idim. Ben de bir düş görmemi ve onu Nebiyyi Ekrem'e arz etmemi temenni eyledim. O demlerde Mescid-i Saâdette uyurdum. Bir kere ben de uyku esnasında şu rüyayı gördüm: Güya beni iki melek yakaladılar da beni Cehenneme götürdüler. Cehennem, kuyu duvarı gibi taşla örülmüş olarak görüldü. Hem kuyu direği gibi iki direği var. İçinde de bir takım insanlar var ki, onları tanıdım. Ben hemen:

– **Eûzü billâhi minennâr, Eûzü billâhi minennâr, Eûzü billâhi minennâr** = “Ateşten Allah'a sığınırım, ateşten Allah'a sığınırım, ateşten Allah'a sığınırım!..” demeye başladım. Bu sırada o iki meleği (başka) bir melek karşıladı ve bana, korkma! dedi. Ben rüyamı Hafsa'ya anlattım. Hafsa da Allah'ın Resûlü'ne hikâye etti. Allah Elçisi şöyle buyurdular:

– Abdullah ne iyi adamdır, fakat gecenin bir kısmında (kalkıp da) namaz kılmayı âdet edinseydi...

Kurtubî der ki: Nebiyyi Ekrem'in Abdullah'ın rüyasını güzel bir şekilde yorması, evvelâ cehenneme arzedilip, sonra ondan kurtarıldığı içindir. Kendisine, (Korkma!) denilmiş olması, bu onun salâhından dolayıdır...

Bir eksiği, geceleyin kalkıp (nâfile) namaz kılmamasıdır. Abdullah bu rüyadan, gece namazının insanı cehennemden koruyan şeylerden olduğunu anlamış, onun için bir daha geceleri (pek az uyumuş, vaktinin çoğunu ibâdet ile geçirmiştir). Gece namazını hiç terketmemiştir.

El-Mühelleb de şunları söyler:

– Bundaki sır Abdullah'ın mescidde yatmasıdır. Mescidin hakkı ise içinde ibâdet edilmektir.

Hiz. Câbir b. Abdullah (r.a.) der ki:

– Bizden hiçbir kimse yoktur ki, dünya ona, o dünyaya meyletmesin.. Yalnız Ömer'le oğlu Abdullah müstesna!..

İç gözleri ilâhi nûrun sürmesi ile sürmelenen İbni Ömer (r.a.) bir başka rüyasını da şöyle anlatır:

– Rüyada gördüm ki, elimde bir kalın ipek parçası varmış. Cennetten bir yer istemeye göreyim, hemen oraya uçuyordum... Ben bunu Hafsa'ya anlattım. Hafsa da Kâinatın Efendisi'ne anlattı. Rahmet Peygamber buyurdular ki:

– **Erâ Abdellâhi recülen sâliha = Ben Abdullah'ı sâlih bir kimse olarak görüyorum!..** (Müslim)

Cenâb-ı Abdullah (r.a.) gerçekten sâlih bir kimseydi. Geceleri mihrab kenarındaki mumlar gibi belini bükerek yüce Allah'ın huzurunda dururdu. Ak çiçekli bir gül dalı gibi faziletlerle bezenir, dilinden hep inciler saçılırdı... Zira Fâruk-u Âzam gibi bir adamın oğlu idi. Küçük yaşında nûr denizine atılmış, İslâm'ın irfan pınarından kana kana içmişti... Ömür nefesleri hep Peygamberler Peygamberi'nin huzurunda geçmişti.. Ondan ne inciler elde etmişti. Onun güzel ahlâkı ile ahlâklanmış, O'nu kendisine bir saâdet nümunesi bilmişti... Zaten O Nebiyyi Âhîrzaman'a gönül verip de saâdete ermeyen kim vardı ki?..

O'nun aydın bakışlarının ışığı gönüllerde bir acayip fırtınalar koparıyordu. O'nun aşkı, demiri bile mum hâline getiriyordu. O'nun aşkına cihanda nice güneşler parladı. O'nun hasretiyle nice sultanlar zârı zârı ağladı. Hz. Mevlânâ şöyle inledi:

“Yâ Resûlallah! Senin cemâl bağının bir köşesine na't söyleyen bülbülüm. Zât-ı şâh-ı risâletinizin hükm-ü fermanını gayet itâatla beklemekteyim...

Ey Nebiyyi Ekrem! Merhamet kıl, Molla-yı Rûm'un yüzü, gece gündüz mübârek ayağının tozudur. Ey Ahmed, Mahmud, Ebü'l-Kasım, Muhammed, Mustafa (s.a.v.)..."

Sahabiler ise bir başka muhabbetin sultanı idiler. Bir başka aşk ve pervaneler gibi dönüyorlardı o nûrun etrafında...

Ay yüzlü ve elmas gönüllü Abdullah (r.a.) anlatsın:

Bir gün Allah'ın Resûlü ile Ensâr'dan birinin hurma bahçelerine girmiştik. Nebiler Nebisi, yere dökülen hurmalardan alıp yiyordu.

Bana hitaben dediler ki:

– Ne oluyor sana ey İbn Ömer, niye yemiyorsun?

Cevap verdim:

– İsteğim yok, ey Allah'ın Resûlü!..

Buyurdular ki:

– Fakat ben arzu ediyorum. Çünkü bugün dördüncü sabahtır ki, yiyecek bir şey tatmış ve bulmuş değilim. Eğer Rabbimden istesem, Kayser ve Kısra'nın mülk ve saltanatı gibi bana da verirdi. Ey Ömer'in oğlu! Gönüllerde iman kuvvetinin zayıfladığı (ve bu korku ile) bir yıllık nafaka yığdıkları zamanki insanların arasında kaldığın vakit ne yapacaksın?

O an İbni Ömer'in gözleri yaşlarla doldu. Kısa bir müddet sonra da şu âyet-i kerîme nâzil oldu:

– **Nice canlı mahlûk vardır ki, rızkını kendisi taşıyor. Onu da, sizi de Allah rızıklandırıyor. O, hakkıyla işiten, kemâliyle bilendir.**

[106]

Yine varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

– Allah Teâlâ size, şehvetinize uymak ve mal yığmakla emretmemiştir. Fâni olan şu hayat için altın yığanlar **(bilsinler ki)** hayat, yüce Allah'ın elindedir. İyi biliniz ki ben ne altın, ne de gümüş yığarım, hatta yarın için nafaka bile saklamam... [107]

İbni Ömer (r.a.), daha böyle nice inciler aldı Allah Resûlü'nden... Nice hadisler onun yoluyla gelmektedir. O dedi ki:

Bir gün Allah'ın Resûlü sahabilerine:

– (Ey ashabım) dedi insanların hayırlısı hangisidir?

Sahabiler cevap verdiler:

– Nefsinde ve malında Allah hakkını ödeyen zenginlerdir.

– Bu, çok güzel bir adam... Fakat dediğim o değildir.

– O hâlde insanların hayırlısı kimdir, ey Allah'ın Resûlü?

– Zorlukla kazandığından infak eden fakirdir...

İbni Ömer (r.a.)'den:

Biz Nebiyyi Ekrem'in bir mecliste yüz defa:

– **Yâ Rab! Beni yarlığa, tevbemi kabul buyur; muhakkak Sen Tevvâb'sın, Rahîm'sin!..** dediğini sayardık... [108]

Bazen de şöyle duâ ederlerdi:

– İlâhi! İhsân etmekte olduğun nimetin elimden gitmesinden, âfiyetin değişmesinden, ansızın karşılaşacağım musibetlerden ve gazâbını mûcib sebeplerin hepsinden sana sığınırım; beni bunlardan muhafaza buyur ey Rabbim! (Müslim)

İbni Ömer (r.a.)’den:

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber buyurdular ki:

– **Sükût hikmettir, fakat susanlar azdır.**^[109]

– **Cennet, fâhiş ve çirkin söz konuşanlara haramdır.**^[110]

Yine İbni Ömer (r.a.)’den:

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi buyurdular:

– **Dört şey kimde bulunursa o münafıktır. Bunlardan bir tanesi bulunursa, nifaktan bir parça kendisinde vardır (onu terkedinceye kadar). Bunlar, konuştuğu vakit yalan söylemek, va’dettiği vakit hulfetmek, muâhedeye girdiği vakit gadretmek, husûmet ettiği vakit fücûr etmek, yani mahkemeye başvurduğu vakit hakkından fazlasını istemektir.**^[111]

O saâdet dolu inci hep Nebiler Nebisi’nin etrafında pervaneydi. Bir gün Allah’ın Resûlü’ne dedi ki:

– Ey Allah’ın Resûlü, benim kavrayabileceğim şekilde bana kısa bir öğüt ver!..

Kâinatın Efendisi buyurdular ki:

– **Lâ ta’ğzab** (ey Ömer’in oğlu!) = Kızma!..

Abdullah (r.a.), aynı suali iki defa tekrarladı. Ve her defasında aynı cevabı aldı. Ve en son:

– Allah’ın gadabından nasıl kurtulurum, ey Allah’ın Resûlü? diye sordu.

Şu cevabı aldı:

– Gadablanma!.. (Yani; kızma!..)

Abdullah (r.a.)’dan: Nebiler Sultanı buyurdular ki:

– **Ümmetim benden sonra yetmiş üç fırkaya bölünecek, bunlardan yalnız bir fırka kurtulacaktır...**

Sahabiler sordular:

– Onlar kimlerdir, ey Allah’ın Resûlü?

– **Ehl-i Sünnet ve’l-Cemaat’tir!**

– Ehl-i Sünnet kimdir?

– **Ben ve sahabilerimin yolu üzerinde olanlardır!**^[112]

İbni Ömer (r.a.)’den:

Resûl-i Ekrem (s.a.v.) buyurdular:

– **İki haslet vardır ki Allah Teâlâ onları sever ve iki haslete de buğzeder. Sevdığı hasletler: Cömertlik ve güzel ahlâktır. Sevmediği iki huy da, kötü ahlâk ve cimriliktir. Allah Teâlâ bir kulunun iyiliğini murad ettiği zaman, onu, insanların işlerini görmekte istihdam eder.**

İbni Ömer (r.a.)’den: O dedi ki: Allah’ın Resûlü akşamladığı ve sabahladığında şu kelimelerle duâda bulunmayı hiç terketmemişlerdir:

– **Allahım! Dünyada da, âhirette de Sen’den âfiyet isterim!**

Yâ Rab! Senden dinim, dünyam, ehlim ve malım için afv ve âfiyet isterim. Anılması ayıp olan ayıp ve taksîrimi ört, korktuğum şeylerden beni emîn kıl.

Allahım! Önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden gelen şerlerden beni koru! Altımdan gelip beni helâk edecek şeyden de senin azâmetinle sana sığınırım.

İşte bir ömür boyu Nebiler Nebisi’nin etrafında pervaneleşen yüce sahabinin bize o nurdan aktardıkları... Daha böyle nice nice inciler onun yoluyla gelmektedir...

İbni Ömer (r.a.), O Nazlı Nebi’nin saâdet havuzuna atıldı da âlemde herkesin makbulü oldu. O’nun sevgisiyle başı kesik mumlar gibi yandı da, ismi mahşer sabahına kadar İslâm dünyasına ışık oldu...

Sonsuzluk Nebisi’nin mübârek hizmetinde geçen günleri ne tatlı gündü öyle... Ne var ki, ömür güneşi ölüm kuyusuna akıyordu. Nihayet âlemlere rahmet olan Peygamberin dünyadaki günleri de tamam oldu. Zaman saati, bütün cihanların ve zamanların varoluşuna sebep olan için de çaldı... Allah’ın Resûlü, Mahkeme-i Kübrâ’nın şefaati tacı, iki cihanın saâdet güneşi de bu temeli çürük dünyadan ebedî âlemlere göçtüler. O’nun gidişiyle cihan bir başka acı ile kıvrandı. Sahabilerin ızdırabı duman duman göklere çıktı.

Tabii, bu arada İbni Ömer'in de ızdırabını hayal edebilirsiniz... Hem o kadar derin bir ızdırıp ki, gözlerinden şebnem damlası yaşlar aktı. Rivâyet edildiğine göre: Ay yüzlü ve inci gönüllü yüce sahabi, Allah Resûlü'nün mübârek kabrini yüz kere, belki daha çok ziyaret etmiş; Hz. Ebû Bekir ve babası Hz. Ömer'e selâm vermiştir...

Allah'ın sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve mütün mahlûkatın Peygamberi artık cihan semasından gitmiş ve ebedî âlemlerdeki saraylarına vâsıl olmuştur Artık cihan günleri bir garip uğultu içindedir. Âşıkların gönlü bir buhurdan gibi tûtmekte, gözyaşları bir pınar gibi çağlamaktadır... Allah Sevgilisi'nin cemâlinin nuru ile şereflenen İbni Ömer ise şimdi gündüzü olmayan bir hicran gecesinin içinde yüzmektedir. Ve bu hicran bir ömür boyu sürecektir...

Cihan dediğin bu kara toprakta âşıklar bir başka iştiyakla inleyip durmuşlardır. Öten bir kuşun gönülleri saran nağmesi gibi âşıkların feryadı da bizi sarmıştır. Bir tatlı rûzgâr ile bir çemen dolusu gülün sinesini delmek mümkün olduğu gibi, bir inleyişle deryanın sinesinden dalgayı koparmak da kabildir...

Ey güzel insan! Sana yüzlerce defa âşıkların hâlinden bahsettim. Hayatın sırrını mı arıyorsun? Onu ancak âşıklardan öğrenebilirsin. Âşıkların nasibi durmadan yanmaktır...

Nasıl mı?

Şöyle

**“Saçma ey göz eşkden gönlümdeki odlâre su;
Kim bu denlû dûtuşan odlâre kılmaz çâre su!”**
(Fuzûli)

**“Habîb-i Hâlik-ı eflâk sensin yâ Resûlallah,
Melîk-i kişver-i sensin yâ Resûlallah!”**
(Muallim Naci)

**“Ebediyyen sevecek cân O'nu cânan olarak,
Şark-ı peymân olarak, hüccet-i iman olarak!”**
(K. Edib Kürkçüoğlu)

İhyâ, Beyhâkî'den naklediyor.

Tirmizî.

Tirmizî.

İhyâ.

Müslim.

Tirmizî.

İhyâ, Beyhâkî'den naklediyor.

Ankebût: 60.

İhyâ.

Müslim.

Tirmizî.

Tirmizî.

Tirmizî.

HALİFELER DEVRİNDE İBNİ ÖMER (r.a.)

Nebiler Serveri'nin elinden ölümsüzlük iksiri içen İbni Ömer (r.a.), halifeler devrinde de etrafına ışıklar saçtı... Hazreti Ömer'e, ölümü ânında yerine oğlun Abdullah'ı bırak dediklerinde o yüce Fâruk şöyle dedi:

– Bir evden bir kurban yetişir!..

Hazreti Ömer (r.a.)'ın devrinde Abdullah'ın cihad ordusu ile cenk meydanlarına gittiği oldu... O daha çok Kur'ân ve ehadis-i Nebevî'nin tâlimi ile uğraştı. Tilmizleri sayılmayacak kadar çoktu. Bu dertler ve elemeler dünyasına gönül vermedi, sadece Hakk'ın rızâsını talep etti ve sadece bir ışık hâlinde gönüllere aktı...

Öyle bir takvâ ve verâ sahibi idi ki, geceleri başı kesik mumlar gibi yanardı.

Bir defasında Abdullah'ın oğlu hastalanmıştı. Babasının huzuruna gelip hâlinde şikâyet etti. İbni Ömer (r.a.), o kadar derin üzüntü duydu ki anlatmak mümkün değil. Hatta komşuları:

– Bu çocuğa bir hâl olursa, bu ihtiyarın da başına bir şey gelmesinden korkarız!.. diyerek endişe ediyorlardı.

Nihayet İbni Ömer (r.a.)'ın çocuğu öldü. Herkes üzüldü, sadece neşeli olan İbni Ömer'di... Hayret edip sordular:

– Ey kutlu kişi, nasıl böyle oluyor? Nasıl sevinebiliyorsun?

Şu cevabı aldılar:

– Çocuğumun ızdırabına dayanamayarak üzülyordum. Ölünce, Allah'ın emri yerine geldi. Elbette ondan gelene râzıyım!..

İşte o böyle bir gönülün sahibi idi...

Bir keresinde de İbni Ömer (r.a.)'ın bir devesi kayboldu. Deveyi bir zaman aradı. Nihayet yoruldu. Ben, dedi, bu deveyi Allah rızâsı için bırakıyorum... Ve aramaktan vazgeçerek Mescid-i Saâdet'e geldi.

İki rekât namaz kıldı. Bir köşeye çekilip kendi iç âlemine daldı. Derken bir adam geldi:

– Ey Ömer'in oğlu, dedi; deven falan yerde...

İbni Ömer (r.a.) hemen ayağa kalktı ve kapıya doğru yürüdü. Ne var ki birden gerisin geri döndü: Estağfirullah, estağfirullah! demeye başladı...

Adam hayretle atıldı:

– Ne yapıyorsun, deveni almaya gitmiyor musun?

İbni Ömer (r.a.)'ın iman dudakları usul usul kırıldı:

– Ben, Allah rızâsı için olsun, demiştim. Artık onu alamam!..

O ay yüzlü din eri, mânâ vâdilerinin solmaz çiçeği hiçbir zaman misafirsiz yemek yemezdi. Cömertliği de destan çapındaydı. Bir gün sofrasına bir adam getirdiler. Adam doymak nedir bilmiyor, üstelik sık sık da insanı tiksindirecek şekilde geyiriyordu. Abdullah (r.a.) kölesine dedi ki:

– Bir daha böyle birini benim soframa getirme. Zira ben Allah'ın Resûlü'nden duydum. O buyurdu ki: **“Müslümanın bir midesi olur, kâfirin yedi midesi...”**

Bir başka gün de hanımı çok ihtimam göstererek İbni Ömer'e leziz bir yemek hazırlamıştı. Sofra ortaya konulunca bir ses duydu:

– Â hatun, dedi; bak bir fakir olmasın.

Kadın baktı, kimseyi göremedi. Biraz sonra kapı güm güm diye çalındı. Bir fakirdi bu. Fakat İbni Ömer yemeğini yemiş, fakire verecek bir şey kalmamıştı... Bu defa yemeğin yerine o adama para verip gönlünü aldı...

O can ve gönül adamı yüce sahabi, yalnız fakirlere yardım etmekle kalmaz kendisi gibi eşraftan olanlara da i'zaz ve ikramda bulunurdu.

Atâ der ki:

– Bir defa İbni Ömer bana iki bin dirhem ödünç vermişti. Parayı ödediğim zaman iki yüz dirhem hediye etmek istedim. Kabul etmedi. Ve şöyle dedi:

– Bir kuruş bile fazla alınamaz...

– Ama bu hediye!..

– Ne adı altında olursa olsun alınmaz...

Bir yolculuk esnasında o yüce eri bedevî bir Arab'a rastladı. Hava bulutlu ve oldukça serindi. Bedevî de üşüyordu. İbni Ömer kendi

cübbe ve sarığını çıkarıp o adama verdi. Yolculardan biri hemen atıldı:

– Yâ Abdullah! Bir bedevîye bu kadar iyilik yapmak fazladır!..

Pırıl pırıl aşka ve iman kaynayan İbni Ömer (r.a.) adamı susturdu:

– Onun babası benim babamın dostu idi. Allah'ın Resûlü, **“Babalarınızın dostlarına karşı sıla-i rahim yapınız”** buyururlardı...

İbni Ömer (r.a.) bir gün hastalanmış, canı taze balık istemişti. Aradılar, Medine'de taze balık bulamadılar. Ve aramaya devam ettiler. Nihayet bir yerde taze balık buldular, bir buçuk dirheme satın aldılar. Balık pişirildi ve bir ekmek üzerine konulup kendisine takdim edildi. İşe bakınız ki, tam o an İbni Ömer'in kapısı güm güm çalındı. Köleler kapıya koştu:

– Kimsiniz, ne istiyorsunuz?

– Bir fakirim, Allah rızâsı için yiyecek bir şey istiyorum!..

İbni Ömer (r.a.) kölesine emir verdi:

– Al bu balığı ekmeğiyle beraber o adama ver!

Kölenin gözleri yuvalarında fır fır döndü:

– A efendim, dedi; Allah seni aziz etsin... Ne kadar zamandır balık istiyordunuz, bu balığı güçlûkle tedarik edebildik, birbuçuk dirhem de para verdik... Şimdi de, sar ekmeğe ver diyorsunuz. Bir fakire kendi yiyeceğinizi vermek ne demektir?

İbni Ömer (r.a.) sesini yükseltti:

– Sen balığı ve ekmeği o adama ver, gerisine karışma!..

– Dediğiniz gibi olsun..

Balık ve ekmek fakir adama verildi. İbni Ömer'in kölesi fakire dedi ki:

– A lütfâ uğramış kişi; bu balığı bir dirheme bize geri verir misin?

– Evet, dedi, veririm!..

Ve bir dirheme balık geri alındı. Köle yine balığı yüce sahabinin önüne götürdü... İbni Ömer (r.a.) bu hâli görünce de şu emri verdi:

– Balığı ekmeğe sar ve yine o fakire ver, üstelik dirhemi de geri alma; zira ben Rahmet Peygamberden şunu duydum:

– **Kimin canı bir şey arzu eder ve kendi arzusuna aldırış etmeyerek, başkasını kendi üzerine takdim ederse, Allah Teâlâ onu mağfiret eder...** [\[113\]](#)

İşte o böyle bir mübârek sahabi idi. Dünya güzeline gönül vermemişti. Onun bütün hayatı faziletlerle bezenmişti. O, varlığın sebebi olan Peygamberin saâdet havuzuna bir muhabbet sultanı olarak atılmıştı. Allah'ın Resûlü dünya ufkundan öte âlemine göçünce dünya İbni Ömer'e artık zindan olmuştu. O andan itibaren ne bir taş üstüne taş koymuş, ne bina yapmış, ne de bir ağaç dikmişti... Yanında Peygamberler Sultanından bahsedilince kendisini tutamazdı. Gözlerinden öyle samimi yaşlar dökülürdü ki, ben diyeyim inci tanesi, sen de billûr damlası...

İbni Ömer (r.a.), bir gün Amr'ın oğlu Abdullah ile Safâ'da buluştu ve konuştu. Amr'ın oğlu, İbni Ömer'i kucaklayıp gitti. İbni Ömer (r.a.) olduğu yerde ağlamaya başladı. Merak edip sordular:

– Ey Peygamberle sohbet eden kutlu zât, niçin ağlayıp duruyorsun?

İbni Ömer (r.a.) şöyle dedi:

– Şu Abdullah Nebiyyi Ekrem'in şöyle buyurduğunu söyledi de ona ağlıyorum.

– Resûl-i Ekrem ne buyurmuş?

– Şunları buyurmuş:

– **Kalbinde hardal dânesi kadar kibir bulunanı Allah Teâlâ yüzüstü cehenneme atar.**

Sahabiler sarayının sultanlarından biri olan İbni Ömer (r.a.), bir ebedî âşık idi. Öyle bir gönülle sevmişti ki Varlık Nûru'nu, ne desem ondan ileridir... Zaten bu iman, bu aşk ve bu gayret olmasaydı cihanda hiçbir şey de olmazdı...

Cihan dediğimiz ne ki? **“Dünya oyundan ibarettir!”** buyuran yüce Mevlâ değil mi? İşte bu oyun ve eğlenceden ibaret dünyayı ebediyet sarayı haline getirip gidenlerden biri de İbni Ömer'di. Ne var ki, onun dahi ölüm gecesi yaklaştı... Zaten kendisine gamdan bir ev yapıp tenhalıklarda vakit geçirirdi. Bütün gece, Kâbe mumu gibi, gözyaşı döküp yanardı. Yüce Allah'tan Cennetteki Selsebil ırmağına bir yol isterdi. İstedğine Hicretin 73. senesinde ve 86 yaşında iken vasil oldu. Rivâyete göre Hac mevsiminde bir adam zehirli bir mızrak ile o yüce sahabiye ayağından yaraladı... Ve böylece zehir İbni Ömer'in mübârek vücuduna bu mızrak yoluyla geçti ve o ay yüzlü insanın ölümüne sebep oldu... Abdullah (r.a.), gözlerini dünyaya açtığı Mekke'de son uykusuna daldı. Namazını **Haccâc** kıldırdı...

Abdullah (r.a.)'ın Şekil ve Őemali babası Ömer (r.a.)'a benziyordu. Uzun boylu ve esmerdi. Yüzünden tebessüm hiç eksik olmazdı. Parmağında mühür olarak kullandığı bir yüzük vardı. Bu yüzük taşının üzerine **(Abdullah İbni Ömer)** yazısı kazıtılmıştı.

Abdullah (r.a.)'ın müteaddit zevcesi, 11 oğlu, 4 kızı vardı... Allah ondan râzı olsun... O, Nebiyyi Âhîrzamanı sevdi de fazilette güneşlere eş oldu. İmanlı olup da bu sevgi ile hemdem olmayan kim ki?..

**Ne can gerek, ne cihan,
Yâ Resûlallah sensiz.
Cennet bile bir hicran,
Yâ Resûlallah sensiz!..**

İbn Hibban.
İbn Hibban.

ABDULLAH B. SELÂM (r.a.)

Bu da bir başka Abdullah. Sahabiler sarayının sultanlarından... Peygamberler Peygamberinin mübârek yüzünü görür görmez can ve gönülden çağlayıp İslâm'a can atan bahtiyarlardan...Ve o tertemiz Peygamberi aşk ve imanla sevenlerden... Peygamber-i Âlişân tarafından Cennet müjdesi verilenlerden...

Cahiliyet devrinde isim **Husayn** idi. Müslüman olunca Nebiler Nebisi tarafından **Abdullah** ismi verildi... **Abdullah b. Selâm**, İsrail oğullarından ve güzellik sultanı **Hazreti Yûsuf** soyundandır. Babası, **Selâm İbni Hâris** de Yahudi âlimlerindendi...

Şimdi kendisini dinleyelim. Abdullah der ki:

– Ben, Tevrat'ı ve tefsirini babamdan öğrenmiştim. Bir gün, âhir zamanda gelecek Peygamberin sıfatı, alâmeti ve yapacağı işler hakkındaki âyeti bana anlattı ve dedi: “Ey yavrucuğum! Eğer o Hârûn evlâdından gelecek olursa, ona tâbi olurum. Yoksa, tâbi olmam!”

Ne var ki babam Nebiler Serveri'nin Medine'ye gelişine eremeden öldü... Ben ise hep o mutlu ânı gözlüyordum. Allah Sevgilisi'nin Mekke'de Rabbin Risâletini tebliğe başladığını işitince işte beklediğim zuhur etti dedim. Ve artık beklemeye koyuldum. Derken Allah Resûlü'nün Kuba'ya geldiğini ve Amr b. Avf oğullarının evine indiğini haber aldım. O anda kendime ait hurma ağacının üzerinde yaş hurma topluyordum. Biri haykırıyordu:

– Bugün Arapların Efendisi geldi!

Beni bir titremedir tuttu. Gönlüme sanki bir aşk kurşunu saplanıvermişti... **(Allahü Ekber, Allahü Ekber!)** diyerek tekbir getiriyordum... Halam çığlık atıyordu:

– Allah seni umduğuna erdirmesin, elini boşa çıkarsın. Ey habîs, vallahi Musa (Aleyhisselâm'ın) geleceğini işitmiş olsaydın bundan fazlasını yapmazdın!..

Ona:

– Ey hala, dedim; O, vallahi Musa b. İmrân'ın kardeşidir. Tıpkı Onun gibi bir Peygamberdir. O'nun gönderildiği şeyle gönderilmiştir!..

– Ey kardeşimin oğlu! O, yoksa kıyâmete yakın gönderileceği bize haber verilen Peygamber midir?

- Evet, hala!..
- Öyle ise haklısın!..

• • •

Abdullah b. Selâm'ın gözleri hep ufukları süzüyordu. Nihayet âlemlere rahmet olan **Son Peygamber** Medine'ye geldi. Medine, bir saâdet ayaklanması içindeydi. Bir çiçek bayramı ki, belki Medine kurulalı böylesini hiç görmedi... Bütün halk meydan meydan döküldü. Mini mini çocuklar bile sokaklarda zıplıyor:

– Allah'ın Resûlü geldi, Allah'ın Resûlü geldi!.. diyerek şenlik yapıyorlardı... Abdullah b. Selâm da halkın arasına karıştı. Peygamberler Peygamberi'nin mübârek yüzünü görür görmez de feryadı bastı:

- Bu yüz, yalancı olamaz!..

• • •

Abdullah b. Selâm'ın İslâm ile hayat buluşu da şöyle:

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.) Medine'ye gelince, Abdullah b. Selâm hemen yüksek huzura koştı ve dedi:

– Ey dünyamıza ışık olan, hayat gençlik getiren Muhammed (s.a.v.)! Ben senden üç sual soracağım ki, bunların cevabını ancak Peygamber olan bilir!

1- Kıyâmet alâmetlerinin birincisi nedir?

2- Cennet ehli, Cennete girdiklerinde ilk önce hangi yemeği yiyeceklerdir?

3- Çocuk ne cihetle babasına benzer, hangi sebeple de ana soyuna çeker?

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber:

– Bu soruları önün sıra Cibrîl bana haber vermişti, buyurdu.

Abdullah atıldı:

– Bırak onu! O Cibrîl, melekler arasında Yahudilerin düşmanıdır!

Nebiler Nebisi asıl cevaba geçip dediler ki:

a) Kıyâmet alâmetlerinin ilki, insanları doğudan batıya süren bir ateştir...

b) Cennet ehlinin yiyeceği ilk taam balık ciğerinin sarkmış olan fazlasıdır...

c) Çocuğun benzemesine gelince: Erkeğin kadını bürüdüğü sırada, erkeğin suyu, kadınının önüne geçerse çocuk babaya benzer. Kadının suyu, erkeğinkinin önüne geçerse, çocuk anaya benzer...

Bu sözleri duyan Abdullah birden infilak etti:

– Kat’î sûrette şehâdet ederim ki, Sen, Allah’ın Resûlü’sün!.. (İnandım, bildim ki sen Hak Peygamber’sin... Yıllar yılı beklenen sensin. Tevrat’ta ismini ve sıfatlarını gördüğümüz mübârek zât senden başkası değildir...)

Bir gündü. Nebiler Nebisi Avf b. Mâlik’i yanına alarak Yahudilerin toplantı mahalline gitti. Yahudiler, Allah Sevgilisi’nin gelişinden hiç de hoşnut olmadılar. Kâinatın Fahri onlara hitap buyurdu:

– Ey Yahudi cemaatı! Siz, bize on iki kişi bildiriniz ki, onlar, Allah’dan başka İlâh olmadığına ve Muhammed’in Allah’ın Resûlü olduğuna şehâdet etsinler de gök altındaki yeryüzünde bulunan topyekûn Yahudileri, uğrayacakları İlâhi gazab ve azaptan beri çeksinler!..

Yahudiler başlarına kuş konmuş gibi kafalarını yere dikip sustular. Allah’ın Resûlü sözlerini yine tekrarlادılar... Yine cevap veren olmadı. Bir defa daha denediler, yine ses yok. Son olarak şöyle buyurdular:

– Siz yüz çeviriyor ve kaçıyorsunuz... Ama vallahi Haşir benim... Âkıb benim... Mustafa benim... Allah’ın Resûlü benim... Siz ister inanınız, ister inanmayıp yalanlayınız...

Yahudiler, akvaryumdaki renkli balıkları seyreden bir dağ kedisi gibi bakınıp duruyorlardı. Kâinatın Efendisi oradan uzaklaştılar... Fakat o dem bir adam Nebiyyi Ekrem’in ismini anarak arkalarından seslendi. Allah’ın Resûlü geri döndüler. Seslenen kişi, Yahudilere soruyordu:

– Ey Yahudiler! Beni nasıl tanıyorsunuz?

Yahudiler hep birden haykırdı:

– Vallahi, içimizde Allah’ın kitabını ne senden, ne de senden önceki babandan, ne de babandan önceki dedenden daha iyi bilen kimse tanımıyoruz!..

– Öyleyse buna da inanınız!..

– Neye?

– Ben Allah için şehâdet ederim ki: Bu zât, Allah’ın Tevrat’ta ismini ve vasfını bulmuş olduğunuz peygamberdir!..

– Yok, yok!.. Sen yalan söylüyorsun!..

Peygamberler Peygamberi, Yahudilere karşı dediler ki:

– Hayır! Siz yalan söylüyorsunuz. Sizin sözünüze hiç güvenilmez ve itibar edilmez. Biraz önce onun hakkında senâlarda bulunanlar, onu övenler de sizdiniz... İman ettiği zaman ise, kendisini yalanlıyorsunuz... Bu nasıl şey?

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, Abdullah b. Selâm'ı yanına alarak oradan uzaklaştı...

Bir başka gün, Abdullah b. Selâm Allah Resûlü'nün saâdethanelerinde Nebiyyi Âhîrzaman'ın huzurunda bulunuyordu. Yahudilerden bazı kimseler oraya gelip Peygamberimizle görüşmek istediler.

Abdullah b. Selâm:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; Yahudiler insanı hayrette bırakacak sûrette yalan söyleyen, asılsız isnad ve iftiralarda bulunan, zâlim ve haksız bir millettir... Eğer siz benim seciye ve tutumumu onlardan sormadan önce, onlar benim Müslüman olduğumu duyar, öğrenirlerse muhakkak senin yanında bana akla gelmedik iftiralarda bulunurlar. Sen, beni onlara önceden sor ki, hakkımda neler söyleyeceklerini ve sonra nasıl sözlerinden döneceklerini gör...

Abdullah b. Selâm evin bir yerine gizlendi. Yahudiler yüksek huzura geldiler. Sonsuzluk Nebisi onlara sordular:

– Husayn b. Selâm nasıl bir adamdır?

Yahudiler cevap verdiler:

– O, bizim en yüksek bir âlimimizdir. Bu derece yüksek bir âlimimizin de oğludur!..

– O Müslüman oldu ise ne dersiniz? (Siz de Müslüman olur musunuz?)

– Böyle bir şeyden Allah onu korusun!..

O an Abdullah b. Selâm (r.a.) gizlendiği yerden çıktı ve şevkle haykırdı:

– İşte ben Müslüman oldum ya Yahudiler!.. Şehâdet ederim ki Allah'tan başka İlâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki Hz. Muhammed Allah'ın Resûlü'dür...

Allah'tan korkunuz. Size geleni kabul ediniz!.. Vallâhi, siz de bilirsiniz ki, O Nebiyyi Âhirzaman, yanınızdaki Tevrat'ta ismini ve sıfatını bulduğunuz Peygamber'dir...

Yahudilerin beynine sanki gökler yıldırımlar yağdırmıştı. Hepsi de bu tecelli karşısında donup kaldılar ve dediler:

– O bizim şerli olanımızdır, şerli olanımızın da oğludur!..

Yahudilerin bu hâllerine karşı Nebiyyi Ekrem (s.a.v.) buyurdular ki:

– Birinci şehâdetiniz bize kâfidir, ikincisi ise lüzumsuzdur...

Abdullah b. Selâm (r.a.):

– Babam anam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü, dedi; zaten korktuğum bu idi. Ben onların ne kadar gaddar, yalancı, fâcir ve müfteri bir kavim olduğunu haber vermemiş miydim? İşte dediğim çıktı...

Abdullah b. Selâm (r.a.) şevk ve saâdetinden uçuyordu. Oradan ayrıldı, evine geldi. Bütün ev halkı ve halası da İslâm ile şerefledi. Fakat Yahudiler onun peşini bırakmıyorlardı. Diyorlardı ki:

– Arab'da peygamberlik olmaz... Senin adamın hükümdardır. Gel, sen bu işten vazgeç ve yine bizim efendimiz ol!..

Abdullah b. Selâm (r.a.), onları karşısından kovdu:

– Ey bedbaht adamlar, yıkılın gidin!..

Yahudilerin mürekkep hokkası kara ağızları yine kıpırdıyordu:

– Muhammed'e ancak bizim şerlilerimiz ve kötülerimiz iman etti. Eğer onlar hayırlılarımızdan olsalardı, atalarının dinini bırakmazlardı...

Bu münasebetle inen âyette yüce Rabbimiz şöyle buyurdu:

– **Ehl-i kitabın hepsi eşit değildir. Onlardan dosdoğru İslâm dini üzere bulunan bir ümmet vardır ki, gece vakitleri Allah'ın âyetlerini okurlar ve onlar secdeye kapanırlar, namaz kılarlar.**^[114]

Hazreti Ömer (r.a.), Abdullah b. Selâm'a şu âyeti okudu:

– **Kendilerine kitap verdiklerimiz, Hazreti Peygamberi, öz oğullarını tanır gibi tanırırlar. Böyle iken içlerinden bir topluluk hak ve hakikatı bile bile gizlerler.**^[115]

Bu âyette bahsedilen bilginin ne olduğundan haberdar mısın, yâ Abdullah?

Abdullah b. Selâm (r.a.):

– Yâ Ömer, dedi; ben Nebiler Nebisi'ni gördüğüm zaman oğlumu tanıdığımдан ziyade tanıdım onu.

Çünkü oğlumda anası ihanet etmiş ise şüphem olabilir, fakat Peygamber hakkında zerrece şüphem yoktur. O'nun mübârek vasıfları, Tevrat'ta zikredilenlerin aynı ve tamamıdır...

Evet... Abdullah b. Selâm (r.a.), Yahudi âlimlerindendi. Allah Resûlü'nün vasıflarını Tevrat'ta görmüştü. Nebiler Nebisi'nin mübârek cemâlini müşahade edince de hemen aşk ve imanla çağlayıp onun saâdet havuzuna atıverdi...

Aşk ne yüce bir şeydir ki, insanın ruhunda fırtınalar koparır. Âşık olan kişi, can sazının teline mızrabı öyle bir vurur ki, sazından kâinata kıvılcımlar saçılır. Lalenin gönlündeki yarayı ben ne bilebilirim ki, bir defacık bülbül olduğum yok... Aşk ırmağından kadehimi doldurmamışsam, cihan semasından göğsüme çiğ dânesi gibi damlayan nedir onu da elbet farkedemem... Aşktır insanı: “Ey sahibim, efendim” diye inleyen...

Abdullah b. Selâm Hazretlerinin âlemlere rahmet olan Cenâb-ı Mustafa'nın ilk işittiği söz:

– Ey insanlar! Selâmı, selâmlaşmayı yayınız... Yemek yediriniz... Akraları ziyaret ediniz ve gözetiniz! Halk uyurken, siz namaz kılınız... Selâmetle Cennete girersiniz!..

Abdullah b. Selâm (r.a.), bir başka saâdetin de sahibi idi. Cennetlik olduğuna dair müjde de almıştı Allah Resûlü'nden... İslâm'ı, öz nefsinde nokta nokta yaşıyordu... Seher vaktinde açılan goncanın başında dem çeken şeydâ bülbül misali, o da cihan bahçesinde bir başka saâdetle kaynayıp taşıyordu...

Âmir İbn Sa'd dedi ki: Babam Sa'd bin Ebî Vakkas (r.a.)'dan işittim, şöyle diyordu: Kâinatın Fahri'nin yeryüzünde gezen hiçbir canlı için “**Bu cennettir**” derken işitmedim. Ancak Abdullah İbn Selâm müstesnadır.^[116]

Bir gün de varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygambere bir kap yemek getirilmişti. Allah Sevgilisi ondan yedi. Bir miktarı kaldı ve şöyle buyurdu:

– Şu vâdiden Cennetlik bir kişi gelir, bu artan yemeği de o yer!..

Şanlı sahabilerden Sa'd bin Ebî Vakkas (r.a.), abdest almak için kendisinden geri kalan kardeşi Umeyr'in gelip onu yiyeceğini sanmış ve ummuş **“her hâlde gelecek Umeyr olur!”** demişti... Fakat biraz sonra Abdullah b. Selâm (r.a.) gelmiş, artan yemeği o yemişti...[\[117\]](#)

Muhammed b. Sîrîn dedi ki: Kays b. Ubad şunu söyledi: İçlerinde Sa'd bin Mâlik ile İbni Ömer de bulunan bir halkada idim. Derken oraya Abdullah b. Selâm uğradı. Onu gören cemaat:

– Bu cennetliklerden bir zâttır, dediler. Ben hemen kalkarak kendisine:

– (Ey Abdullah, dedim), bunlar şöyle şöyle diyorlar. Ne dersin?

Şu karşılığı verdi:

– Sübhanallah!.. Onlara bilmedikleri bir şeyi söylemek yakışmazdı. Ben sadece rüyamda gördüm ki: Yeşil bir bahçenin içine bir direk konulmuş ve oraya dikilmiş. Tepesinde bir kulp var. Aşağısında da bir minsaf!.. (Minsaf, hizmete yarayan küçük çocuk demektir.) Bana: Buna çık! denildi. Ben de çıktım. Tâ kulpu tuttum. Bu rüyayı Allah'ın Resûlü'ne (s.a.v.) anlattım:

– (Ey Allah'ın Resûlü, böyle bir rüya gördüm, ne dersiniz?)

Âlemin Fahri buyurdular ki:

– Abdullah Urve-i Vüska'dan tutunmuş olarak ölecek!..[\[118\]](#)

Haraşa b. Hur'dan nakledilir. Şöyle demiş:

– Medine'nin mescidinde bir cemaat içinde oturuyordum. Orada güzel kıyafetli bir ihtiyar vardı. Ki bu zât Abdullah b. Selâm'dı...

Güzel bir şey anlatmaya başladı. O kalktığı vakit cemaat onun ardından şöyle dedi:

– Kim Cennetliklerden bir zât görmek isterse şuna bakıversin!..

Ben kendi kendime: Vallahi, muhakkak bu zatın peşine takılacağım ve onun evini mutlaka öğreneceğim, dedim. Ve peşine düştüm. Yola koyuldu, hatta az daha Medine'den çıkıyordu. Sonra evine girdi. Ben de (peşinden vardım) yanına girmek için izin istedim. Bana izin verdi ve dedi:

– Hacetin nedir ey kardeşim oğlu?

Cevap verdim:

– Cemaatı dinledim. Sen kalktığın vakit senin için Cennetliklerden bir zât görmek isteyen şuna bakıversin, dediler. Benim de seninle beraber olmak hoşuma gitti...

– Cennetlikleri Allah bilir!..

– Evet, orası öyle...

– Ben sana bunu niçin söylediklerini anlatayım mı?

– Memnun olurum!..

– Bir defa uyurken âniden bir adam gelerek bana: Kalk! dedi. Ve elimden tuttu. Onunla beraber yürüdüm. Bir de ne göreyim? Soluma düşen bir takım caddelerdeyim. O caddeyi tutmaya kalkıştım. Bana: Onu tutma, çünkü o solcuların yollarıdır, dedi. Baktım ki sağ tarafımda dosdoğru bir takım caddeler var. Bana: İşte bu caddeyi tut! dedi... Ve beni bir dağa getirerek buna çık, dedi. Ben çıkmak istedim mi kırımın üzerine düşmeye başladım ve bunu defalarca yaptım. Sonra beni götürdü. Nihayet benimle bir direğe vardı ki, başı gökte, alt kısmı yerde idi. Tepesinde bir halka vardı. Bana: Bunun üzerine çık, dedi...

– Ben buna nasıl çıkabilirim; onun başı göktedir, dedim. Bunun üzerine elimden tutarak beni attı. Bir de baktım ki halkada asılıyım. Sonra direğe vurdu. Direk yıkıldı. Ben sabaha kadar halkada asılı kaldım. Müteakiben Allah Resûlü'ne gelip bu rüyamı kendisine arzettim:

– Ey Allah'ın Resûlü, bunlar da ne ola ki?

Nebiler Nebisi şöyle buyurdular:

– Solunda gördüğün yollar, solcuların yollarıdır. Sağında gördüğün yollar ise, sağıcılarının yollarıdır. Dağ, şehidlerin yeridir. Sen ona asla çıkamazsın (yani şehid olmayacaksın). Direk ise, İslâm'ın direğidir. Kulpa gelince, o İslâm'ın kulpudur. Sen ölünceye kadar ona tutunmuş kalacaksın...

Abdullah b. Selâm (r.a.) sahabilerin meşhurlarındandı. İlim ve irfan ile de bezenmişti. Nebiyyi Ekrem (s.a.v.)'e karşı da muhabbeti sonsuzdu. O'nun şan ve şerefini hayal edebilmek için yukarıda zikredilen hadislerle bakmak kâfidir...

İrfan incisi yüce sahabe Abdullah b. Selâm'ın, “Hiçbir kimseye bilmediği bir şey söylemek yakışmaz” sözü kendi hakkında söylenenleri reddir. Aynî diyor ki: “İhtimal bu zevât Abdullah'ın

cennetlik olduğunu bildiren haberi duymuşlar; Abdullah ise duymamıştır. Yahut tevâzuundan bununla meth ü senâ edilmesini iyi görmemiştir...”

Hadiste geçen “**Urve-i Vüska**”nın lügat mânâsı, **sağlam kulp** demektir. Burada ondan murad imandır.

Hâlik-ı Azîmin muhterem Peygamberi’nin Abdullah b. Selâm’a şehid olamayacağını, fakat Müslüman olarak öleceğini söylemesi müstakbele ait birer mucizedir...

Sağcılardan murad Cennetlikler; solculardan murad da Cehennemliklerdi. Bu, Kur’ân âyetleriyle sabittir...

Bu hadis-i şerifler, Abdullah b. Selâm (r.a.)’ın yüksek bir menkabesini bildirmektedir. Gerçekten o şanlı bir sahabi idi. Bu dünya çölünde aşk ile yanan ve cihan Peygamberi’nin etrafında pervaneler gibi dönenlerdendi. Hicretin 43. yılında nûr yatağı Medine’de bekâ âlemine göçtü.

Saâdet ona ki, O bir ömür boyu Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)’in muhabbet havuzuna aktı. İlmi ve irfanı en yüksek derecedeydi. Kalb-i selim sahibi bir insandı. Ahlâkın da en yücesindeydi...

Bir gün, sırtına bir bağ odun yüklenmişti. Onu görenler hayret edip dediler:

– Ey bakış ve görüş sahibi yüce er! Bunca hizmetçilerin var, onlar senin işini göremiyorlar mı?

– Görüyorlar!..

– Peki bu hâlin ne öyleyse?

– Kendimi tecrübe etmek istedim, bakayım nefsim bu iş ağır gelecek mi?

Sahabe-i Kiramın meşhurlarından **Muaz b. Cebel** (r.a) son anlarını yaşıyordu. Başucunda da talebesi vardı ve hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Hz. Muaz (r.a.) gözlerini aralayıp sordu:

– Niçin ağlıyorsun?

O da şöyle dedi:

– Vallahi ben dünya için ağlamıyorum. İlim yüzünden kaybıma ağlıyorum. Senin gibisini bir daha nerede bulabilirim?

– Ey iyi huylu ve temiz gönüllü adam! İlim benimle gitmez. Benden sonra, sen ilmi dört kişinin yanında ara: **Abdullah b. Mes’ud**’un yanında ara!.. **Abdullah b. Selâm**’ın yanında ara (ki Allah’ın Resûlü

onun Cennetliklerden olduğunu müjdeledi). **Ömer**'in yanında ara ki, o meşhurdur...

İşte Abdullah b. Selâm böyle bir saâdetin de sahibi... Allah ondan râzı olsun...

Âl-i İmrân: 113.

El-Bakara: 146.

Müslim.

Ahmed b. Hanbel.

Müslim.

Âl-i İmrân: 113.

El-Bakara: 146.

Müslim.

Ahmed b. Hanbel.

Müslim.

MUAZ B. CEBEL (r.a.)

Ensârdan ve sahabiler sarayının en meşhur sultanlarından. Kâinatın Efendisi tarafından Yemen'e vâli olarak gönderilen ve hususi bir sevgi ile sevilen bahtiyarlardan...

Allah Resûlü'nün mübârek cemâlini görür görmez İslâm'a can atan ve bir ömür boyu bu aşk ile çağılayan bir sahabi...

Kur'ân hâfızı... Aynı zamanda Peygamber lisanıyla öğülen. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber tarafından:

– **Huzu'l-Kur'âne min erbea'tin; min ibni ümmi Abdin ve Muâz ibni Cebelin...** Kur'ân'ı dört kişiden alınız; **İbni Abd'den, Muaz bin Cebel'den, Ubeyd İbni Kâb'dan ve Ebû Huzeyfe'nin kölesi Sâlim'den...** buyurduğu büyük insan... Cenk meydanlarının da korkusuz kartalı... Cömertliği de destan çapında...

Muaz b. Cebel (r.a.), o türlü bir iman ve aşkın sahibi idi ki, Peygamberler Peygamberi'nden hiç ayrılmadı. Hep O'nun mübârek huzurunda bulunur, mübârek hizmetine koşar, O'ndan nice inciler elde ederdi. O'na karşı Nebiler Nebisi de sevgilerini izhar buyururlardı...

Nasıl mı?

Şöyle:

Bir gün, Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, Muaz b. Cebel'in elinden tuttu da dedi ki:

– **Yâ Muaz! Vallahi ben seni severim. Her namazın ardında "Allahümme einnî alâ zikrike ve şükrike ve hüsni ibâdetik = Allahım! Seni zikretmek, sana şükretmek, sana güzelce ibâdet etmek hususunda bana yardım et."** duâsını bırakmamayı tavsiye ederim...

Hazreti Muaz (r.a.) saâdetinden ve şevkinden dolup taşı ve artık her namazın sonunda bu duâyâ devam etti...

Bir başka gün de Muaz b. Cebel (r.a.), Allah Resûlü'nün mübârek huzuruna gelip dedi ki:

– Ey Allah'ın Resûlü! Beni Cennete koyacak ve Cehennemden uzaklaştıracak bir ameli bana haber ver!..

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi buyurdular ki:

– (Yâ Muaz!) Çok büyük bir şey sordun. Böyle olmakla beraber o (amel) Allah Teâlâ'nın müyesser kıldığı kimseye göre kolaydır:

Allah'a ibâdet eder, O'na hiçbir şey şerik koşmazsın. Namazı (dosdoğru) kılar, zekâtı verir, Ramazan orucunu tutar, gücün yeterse haccedersin...

Muaz (r.a.) şevkle atıldı:

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

Varlığın sebebi olan Peygamber yine sözlerine devam ettiler:

– Sana hayır kapılarını göstereyim mi?

– Göster, ey Allah'ın Resûlü!..

– Oruç kalkandır (Cehenneme ve nefsin arzularına karşı siperdir). Su, ateşi söndürdüğü gibi, sadaka da günahları söndürür. Gecenin yarısında bir kimsenin namaz kılması da böyledir...

Allah'ın Resûlü sonra şu âyeti okudular:

“(Onlar o kimselerdir ki, geceleyin namaz kılmak için) **Yataklarından kalkarlar; Rablerine, azabından korkarak ve rahmetinden ümitvar olarak duâ ederler. Kendilerine verdiğimiz rızıklardan da hayır yollarına harcarlar...**

Artık (dünyada) işledikleri salih amellere mükâfat olarak kendileri için, göz aydınlığından ne hazırlanıp saklandığını kimse bilmez.

Ve ilâve buyurdular:

– (Yâ Muaz!) İşin (dinin) baş direği, en yüce tarafı nedir sana haber vereyim mi?

Muaz Hazretleri şevk ve saadetle atıldı:

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

Şöyle buyurdular:

– **İşin başı İslâm'dır. Direği namazdır. En yüce tarafı da cihaddır.**

– Doğru söylediniz, ey Allah'ın Resûlü!..

– Bu dediklerimden hepsinin yerini tutan nedir, söyleyeyim mi?

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın Peygamberi, mübârek dilini eliyle tutup:

– İşte şunu tutmaya çalış, dediler...

Hz. Muaz:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; biz söylediğimiz sözlerle de mi muâheze olunacağız?

Ve Allah Resûlü'nden şu cevabı aldı:

– Herkesi Cehennemde yüzüstü düşüren dillerinin biçtikleri ve kazandıklarından başkası mı zannedersin.^[119]

• • •

Cihanı saâdet cennetlerine döndüren Allah Resûlü'nden Hz. Muaz daha böyle ne inciler elde etti. Nice günler O'nun dizinin dibinden ayrılmadı. Nice zaman da gönlü bir buhurdan gibi tüttü...

O'nun sevda pınarından içmeyen kimdir ki? O'nun âşıkları bir başka âlemin sultanları oldular...

**Kâbe mumu gibi yanar,
Âşık olan Mustafa'ya...
İsmi her lâhza anar,
Âşık olan Mustafa'ya!..**

• • •

Muaz b. Cebel (r.a.), ak ak sevgilerle bezeli bir insandı. Gönül toprağına Cenâb-ı Muhammed'in muhabbet damlası düşmüştü. Her an O'nun etrafında bir aşk pervanesi gibi dönerdi...

Yine günlerin birinde Sonsuzluk Nebisi ile beraberdi. Allah'ın Resûlü onu terkisine almıştı. Aralarında semerin kaşından başka bir şey yoktu. Muaz (r.a.), o mukaddes vücudu doya doya kokluyor ve sımsıkı sarılıyordu... Allah'ın Sevgilisi buyurdular:

– Yâ Muaz b. Cebel!..

Muaz (r.a.) şevkle atıldı:

– **Lebbeyk yâ Resûlallah ve sa'deyk!..**

(Emrin baş üstüne yâ Resûlallah, buyurunuz!..)

Biraz yürüdüler ve yine seslendiler:

– **Yâ Muaze'bne Cebel!..**

– Lebbeyk yâ Resûlallah ve sa'deyk!..

Bir müddet daha yol aldılar...

Yine aynı hitap:

– **Yâ Muaze'bne Cebel!..**

– Lebbeyk yâ Resûlallah ve sa'deyk!..

– **(Yâ Muaz!) Allah'ın kulları üzerindeki hakkı nedir bilir misin?**

- Allah ve Resûlü bilir!..
- **Gerçekten Allah'ın kulları üzerindeki hakkı ona ibâdet etmeleri ve kendisine hiçbir şeyi ortak koşmamalarıdır...**

Sonra biraz daha yürüdüler ve yine hitap buyurdular:

- **Yâ Muaze'bne Cebel!**
- Muaz (r.a.) aşk ve imanla çağıladı:
- Lebbeyk yâ Resûlallah ve sa'deyk!..
- **Bunu yaptıkları takdirde kulların Allah üzerinde hakkı nedir, bilir misin?**
- **Allâhü ve Resûlühû a'lemû = Allah ve Resûlü daha iyi bilir!..**
- **Onlara azâb etmemesidir!..** [\[120\]](#)

Müslümanlar için bu ne büyük bir müjdedir... Hele o Müslüman, kendi Peygamberini hakkıyla tanıyabilmiş ve sevebilmişse onun saâdetinin nihayeti de yoktur.

İşte gökteki yıldızlara benzeyen sahabiler bu saâdetin sahibi idiler. Onlar bir başka iman ve aşkla doluydu. Ay meşalesinin aydınlattığı bu dünyaya sahabiler gibisi gelmedi. Yine bir başka gün, yine Muaz b. Cebel, Peygamberler Peygamberi ile... Ve yine Muaz (r.a.), Peygamber terkisinde deve üzerinde... Allah'ın Resûlü seslendiler:

- Yâ Muaz!
- Muaz (r.a.) cevap verdi:
- Lebbeyk yâ Resûlallah ve sa'deyk!..
- Yâ Muaz!
- Lebbeyk yâ Resûlallah ve sa'deyk!..
- Yâ Muaz!
- Lebbeyk yâ Resûlallah ve sa'deyk!..
- O zaman Allah'ın Resûlü şöyle buyurdular:
- **Allah'tan başka İlâh olmadığına, Muhammed'in O'nun kulu ve Resûlü olduğuna şehâdet getiren hiçbir kul yoktur ki, Allah, onu Cehenneme haram kılmasın...**

Hz. Muaz (r.a.) öyle bir şevkle dolup taşı ki:

- (Babam anam sana fedâ olsun.) Ey Allah'ın Resûlü, dedi; bunu insanlara haber vereyim de sevinsinler mi?

Varlığın sebebi olan rahmet Peygamber dediler ki:

- **Ama o takdirde buna itimad ederler** (de amel işlemeyi boşlarlar)...

Din ve mânâ eri Hz. Muaz (r.a.), tâ ölünceye kadar bu sözden kimseye bahsetmedi. Ancak son ânında **“Günahı boynumdan gitsin”** diye bu hadisi Müslümanlara müjdeledi...

Muaz (r.a.) o türlü bir saâdetin sahibi idi ki, Allah'ın Resûlü onu Yemen'e vâli olarak gönderdiler ve kendisine şu emri verdiler:

– **İnneke te'tî avmen min ehli kitâbi...** = Gerçekten sen ehli kitaptan sayılan bir kavme gidiyorsun. O hâlde onları Allah'tan başka İlâh olmadığına, benim de Allah'ın Resûlü olduğuma şehâdet getirmeye dâvet eyle!.. Eğer buna itâat ederlerse kendilerine bildir ki, Allah onlara her gün ve gecede beş vakit namaz farz kılmıştır. Buna da itâat ederlerse onlara bildir ki, Allah kendilerine, zenginlerinden alınıp fakirlerine verilecek bir zekât farz kılmıştır. Şayet buna da itâat ederlerse sakın mallarının en kıymetlilerini alma!.. Mazlumun (bed) duâsından da korun!.. Çünkü bu duâ ile Allah'ın arasında perde yoktur...

Âlemlere Rahmet olan yine buyurdular:

– (Yâ Muaz!) Senin yüzünden Allah Teâlâ'nın bir kişiyi hidâyete erdirmesi, senin için bütün varlığı ile dünyadan hayırlıdır.^[121]

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.), Hazreti Muaz'a sordular:

– Yemen'de ne ile hüküm vereceksin, yâ Muaz?

Muaz (r.a.) şevk ve saâdetle cevap verdi:

– Allah'ın kitabıyla hüküm vereceğim!..

– Kitapta yerini bulamazsan?

– Bana öğrettiğin ilim ve irfanla ve kendi reyimle ictihad ederim!..

Bu sözden pek haz duyan Allah'ın Resûlü, hayal üstü bir gülümseyişle buyurdular:

– Resûlü'nün elçisine Resûlü'nün hoşnud olduğu şeye muvaffak eyleyen Allah'a hamd olsun!..

Hız. Muaz (r.a.)'ın Yemen'e vâli gönderilmesi Tebük gazâsından sonra, yani dokuzuncu hicrî yılında olmuştur...

Daha evvelce de belirttiğimiz gibi Muaz Hazretlerini Allah'ın Resûlü pek severlerdi. Muaz (r.a.)'ın sevgisi ise bir başka güzellikteydi. Her ânını Nebiler Sultanı'nın hizmetinde geçirir ve bir bûlbûl gibi çağlardı:

– Ey gönüller fetheden Sevgili, ey cihanın kıblesi, derdi; sen bir aydın ışıksın, ben pervane gibi çevrende dolaşıyorum. Nerede bu

cemâl, bu güzellik görünürse işte ben oradayım...

Âlemlere Rahmet olan da durmadan ona öğütler verirlerdi. Derlerdi ki:

– (Yâ Muaz!) Allah'ı görüyor gibi O'na ibâdet et ve kendini ölülerden say... İstersen bütün bunları içine alan daha mühimini haber vereyim mi? Dilini tut...

Ve yine O Peygamberler sultanı şöyle buyururlardı:

– Yâ Muaz! Allah'tan korkmak ve himâyesine girmek, doğru konuşmak, verdiği sözde durmak, emaneti ödemek, hiyânet etmemek, komşu hakkını korumak, öksüze merhamet etmek, tatlı sözlü olmak, herkese selâm vermek, güzel amel ve işlerde bulunmak, uzun kuruntularda bulunmamak, imanını korumak, Kur'ân'ı anlamak, âhireti sevmek, hesabın korkusunu taşımak ve herkese şefkat kanatlarını germeyi tavsiye eder; hikmet sahiplerine kötü söz söylemekten, doğruyu yalanlamaktan, günahkâra itâattan, âdil hükümdara isyandan ve yeryüzünde bozgunluk çıkarmaktan seni nehyederim... Nerede olursan ol, takvâ üzere olup Allah'tan korkmak ve her günahın akabinde tevbe etmekle tavsiye ederim. Gizli günah işledinse gizli, âşikâre isyan ettinse âşikâre tevbe edersin...^[122]

Bu hikmet incilerini dinleyen Muaz Hazretlerinin gözleri yaşlarla dolar, Allah Resûlü'ne karşı olan muhabbeti büsbütün artardı... Ne var ki, bu büyük âşık, mâşukunun cemâlini daha çok göremeyecekti.. Çünkü âlemlere rahmet olan Peygamber'in dünyayı saâdet Cennetlerine döndüren mübârek hayatı son buluyordu... Artık o da Sevgilisi ile bayram etmeye, ebedî yurdundaki saraylarına teşrif ediyorlardı...

Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)'in mübârek ömrü (**Yüce dost!**) hitabıyla noktalandı. Bütün sahabiler ve mü'minler hasret şimşeğinden yanıverdiler. Muaz Hazretlerinin gönlü ise bir ateş kesildi. Artık bu acıyı hiçbir şey dindiremiyordu... Çok kere Allah Resûlü'nün mübârek Ravzasına gelir, hıçkırığa hıçkırığa ağlar, şebnem damlası yaşlar sakalından aşağı yuvarlanırdı. Derdi ki:

**Bu cihanda sensiz yâ Resûlallah,
Neyleyelim ki biz yâ Resûlallah...**

Bir gün Muaz'ı zârı zârı ağlarken Hz. Ömer gördü ve ona sordu:

– Niçin ağlıyorsun, ey Muaz?

Ondan Şu cevabı aldı:

– Allah'ın Resûlü'yle olan günlerimi hatırlıyorum da kendimi tutamıyorum...

– Haklısın yâ Muaz!..

• • •

Ay yüzlü Muaz (r.a.) takvâ ve verâ sahibi bir insandı. Hak ve adâlet güneşi Hazreti Ömer (r.a.) onu çok severdi. Ve o âdil halifenin âmili idi. Dönüşünde evine eli boş olarak gelmişti bir gün, Hanımı Muaz'a:

– Hani, dedi; diğer âmillerin evlerine getirdikleri şeylerden sende bir şey yok...

– Ne gibi bir şey istiyordun?

– Herkes ne getirdiyse ondan...

– Ben herkes gibi değilim ki...

– Neden o?

– Çünkü Ömer benim peşime bir murakıp taktı...

Kadın bu hâle fena kızdı:

– Allah'ın Resûlü sana güvenirdi, Ebû Bekir güvenirdi. Ömer'e ne oluyor ki, sana güvenmesin?..

Ve kadıncağız bunun hesabını sormak için Hz. Ömer'in hanımlarına dert yandı... Hz. Ömer bu olanları duyunca hayret etti. Çünkü o, Hz. Muaz'ın peşine murakıp takmış değildi...

Hemen bir adam gönderip Hz. Muaz'ı huzuruna çağırdı:

– Yâ Muaz, dedi; niçin böyle söyledin? Ben sana bir murakıp vermiş değilim ki...

Hz. Muaz (r.a.) tatlı tatlı gülümsedi:

– Ey Mü'minlerin Emîri, dedi; benim peşimdeki murakıp yüce Allah'dır. Beni benden, seni de senden daha iyi bilen. Allah...

Bu defa ağlamak sırası Hz. Ömer'de... Koca Halife bu hâl karşısında kendini tutamadı...

İşte İslâm'ın altınla doldurduğu kalblerdeki saffet ve ulviyet...

• • •

Yine Hz. Ömer (r.a.)'ın devri... İslâm orduları her tarafı dümdüz ediyor. Ordu içinde Hz. Muaz da var. Ve İslâm ordularının murahhası... Bizans ordusu Müslümanlardan görüşmek üzere bir elçi istiyor ve Hz. Muaz gönderiliyor oraya...

Şanlı sahabi, düşman karargâhına vardı. Sırmalı, işlemeli, püsküllü, kordonlu bir çadır... Her tarafından süs ve pırıltı akan bir otağ... Ve her tarafta, Hz. Muaz'ı hürmetle bekleyenlerin serpiştirdiği şatafatlı eşya... Hz. Muaz (r.a.) vakar ve heybetle ilerliyor. Üstüne oturması için ipekten bir halı sermişler ve buyur ediyorlar:

– Buyur ey asîl kumandan şuraya otur!..

Muaz (r.a.)'ın iman dudaklarından şu sözler dökülüyor:

– Fukaranın hakkını ve kanını sömürerek dokunmuş bir halıya oturamam...

Kâfirlerin akli öyle bir kamaşıyor ki:

– Biz, diyorlar, size hürmet göstermiş olmak için bu halının üzerinde oturmanızı diliyoruz!..

– Sizin hürmetinizi ifade eden şeylere kıymet veremeyeceğim! Eğer yere oturmak yalnız kölelere göre bir iş ise, biliniz ki, Allah'ın benden daha âciz bir kölesi yoktur!..

– Müslümanlar arasında acaba sizden daha yükseği var mı?

– Bana Müslümanların en fenası olmamak yeter!..

– Bu nasıl bir dindir ki siz hiçbir kimseye benzemiyorsunuz?

– Biz sadece Allah ve Resûlü'nün istediği gibi olmak için çalışıyoruz!

Ve Hz. Muaz, Bizanslılara sordu:

– Bizimle niçin görüşmek ihtiyacını duydunuz?

Dediler ki:

– Neden bizim üzerimize geldiniz? Habeşistan size daha yakın değil mi? İranlıların başında bir kadın var... Bizimse başımızda öyle bir hükümdar var ki, her yana hâkim... Nüfusumuz, gökteki yıldızlar, çöldeki kumlar gibi hadsiz...

Muaz Hazretleri tane tane cevap verdi:

– Siz, mallarınızı ve canlarınızı elinde tutan bir hükümdarla iftihar ediyorsunuz. Biz ise, insanların kula değil, Allah'a ibâdet etmeleri için tâ buralara kadar geldik. Bizim reisimizde hiç kimseye karşı bir üstünlük hakkı mevcut değil. Üstünlük, ancak kim Allah'a en çok itâat ederse ondadır...

Bizim başımızda olan zât zinaya düşecek olursa, en âdi bir kimse gibi cezasını bulur. Haksızlık edecek olursa, herkesin uğrayacağı cezaya uğrar. Perdeler arkasında oturmaz; kendisini de bizden üstün bilmez. Herkesin sahip olduğundan fazla bir mala da mâlik değildir...

Bizanslılar bu sözler karşısında donup kaldılar ve Müslümanların neden her cephede zafer kazandıklarını biraz anlar gibi oldular...

İmanın nurdan billûrlaşmış âbidesi Hz. Muaz (r.a.), Ebû Ubeyde Hazretlerinin kumanda ettiği orduda bulunuyordu. İslâm ordusu küfür ormanını ot biçer gibi biçiyordu. Bir akış ki, sel geldi...

İslâm orduları başbuğu Hz. Ubeyde (r.a.), Hz. Ömer devrindeki meşhur vebâ salgınında hastalığın amansız pençesine düştü. Öleceğini hissedince arkadaşlarını topladı ve dünyanın en büyük cesaret ve soğukkanlılığı ile bazı öğütler verdi. Ve sonra Muaz Hazretlerine döndü:

– Yâ Muaz, dedi; seni kendime halef seçiyorum. Müslümanlara namazı sen kıldır!..

Muaz Hazretlerinin gözlerinden damla damla yaşlar inciler gibi yuvarlandı...

Muaz (r.a.), İslâm mücahidlerine namazı kıldırıp bitirince şanlı başbuğ Hz. Ubeyde'nin can kandili söndü ve oracıkta bekâ âlemine göçtü.

Muaz (r.a.) çadırına döndüğü zaman oğlunun da aynı âfetin pençesine düşmüş olduğunu gördü ve dünyanın en üstün sükûn ve tevekkülü ile oğluna öğüt verdi:

– **“Hak Allah’tandır, sakın şüphe edicilerden olma!”**

Muaz Hazretlerinin inci gönüllü oğlu ise, şu enfes mukabelede bulundu:

– Aziz babam! İnşaaallah benim sabredicilerden olduğumu göreceksiniz!..

Ve ruhunu, o ruhu yaratana teslim etti...

Hz. Muaz (r.a.) teslim ve tevekkülle **“Biz Allah’tan geldik ve biz yine ona dönücüleriz!”** dedi. Ve oğlunu kara toprağın kucağına verirken aynı âfete yakalandı... Teslimiyet ve metanetlerin en eşsizi içinde ellerini ulvilik âlemlerine açtı ve gönlünün tâ derinliklerinden gelen bir hisle duâ etti:

– Allahım! Şimdiye kadar senden korkuyordum, fakat şimdi sana ümid besliyorum!.. Rabbim!.. Ben sular akıtıp ağaçlar sulamak ve bahçeler yetiştirmek için yaşamak istemedim. Ancak susuzluktan ciğerleri yananları sulamak, darda kalanlara genişlik göstermek, ulema sohbetine devam edip onların zikir halkalarına sıkışmak için

yaşamayı murad ediyordum... Şimdi bütün ümidimle sana geliyorum!..

O anda ölüm sancıları şiddetlendi, kendisine baygınlıklar geldi. Ayılınca da şöyle dedi:

– Ey Rabbi Rahîmim! Beni ne kadar sıkıştıırırsan sıkıştır. Bilirsin ki, kalbim sana bağlıdır, seni sever!..

Ve dudaklarında **kelime-i tevhid**, oracıkta öteler âlemine göçtü... O büyük ve şanlı sahabi, bir ömür boyu hasretiyle yandığı Cenâb-ı Mustafa ile bayram etmeye can attı ve sanki bir kuş gibi cihan sarayından uçup gitti...

Şu hadis onun yoluyla geliyor:

– **Allahım! Seni sevmeyi ve Seni seveni sevmeyi ve Senin sevgine beni yaklaştıracak şeyi sevmeyi bana nasip et ve Senin sevgini (sıcak ve hararetli günde) soğuk suyu sevmekten bana daha sevimli kıl...**[\[123\]](#)

Tirmizî.

Müslim. Hâşiye: (Lebbeyk: **Sana tekrar tekrar icabet eylerim demektir. Nebi Aleyhisselâmın Hz. Muaz’a tekrar tekrar nidâ buyurması dikkatini çekmek içindir.** “Allah’ın kulları üzerindeki hakkı, onlara farz kıldığı şeylerdir.” **(Kulların Allah üzerindeki hakları) buyurması da Allah’ın kulları üzerindeki hakkına mukabele olmak içindir.**Yoksa kulların Allah Teâlâ üzerinde bir hakkı olamaz...

İhyâ, c. 1, s. 32.

İhyâ, c. 2, s. 875.

Tirmizî.

İhyâ, c. 1, s. 32.

Müslim. Hâşiye: (Lebbeyk: **Sana tekrar tekrar icabet eylerim demektir. Nebi Aleyhisselâmın Hz. Muaz’a tekrar tekrar nidâ buyurması dikkatini çekmek içindir.** “Allah’ın kulları üzerindeki hakkı, onlara farz kıldığı şeylerdir.” **(Kulların Allah üzerindeki hakları) buyurması da Allah’ın kulları üzerindeki hakkına mukabele olmak içindir.**Yoksa kulların Allah Teâlâ üzerinde bir hakkı olamaz...

Tirmizî.

Tirmizî.

İhyâ, c. 2, s. 875.

CENÂB-I MUHAMMED'İN FEDÂİLERİ

*Seni âlemlere Rahmet kıldı Hak ü Resûlallah,
Sensiz beşer nasıl mutlu olacak yâ Resûlallah!..*

Evet: O Peygamberler Sultanı'nı bilemeden hiçbir şey elde edilemeyecektir. O'nu bilenlerdir ki, iki cihanda da saâdetin burcuna konmuşlardır...

Şimdi O'nu sevenlere ve nûrunda pervane olanlara bir nazar edelim...

O ay yüzlü ve inci gönüllü sahabileri görelim:

Devir Hazreti Ömer (r.a.)'ın şanlı devri... Halifeler Halifesi yüce Fâruk (r.a.) Rum üzerine bir bölük asker göndermişti. İçlerinde sahabilerden Abdullah b. Huzafe de vardı...

İslâm mücahidleri kartopu alınlı ve geyik bacaklı atlarla yola revan oldular ve Rum diyarına vardılar. Ne var ki, Rum askerleri o sahabiye esir aldılar ve hemen kumandanlarının huzuruna çıkardılar:

– **Bu Muhammed'in ashabındandır!..** dediler ve böylece onu kumandana takdim ettiler. Ashab hakkında çok şeyler duymuş olan Rum kumandan hemen teklifini yaptı:

– Eğer Nasraniliği kabul edecek olursan seni yüksek bir kumandan yapar, emirlerinin kendi emrim kadar üstün olduğunu ilân ederim!..

İmanın billûrlaşmış âbidesi yüce sahabi cevap verdi:

– Eğer Rum mülkünden başka, Arap mülkünü de bana versen, değil ebedî Hristiyan olmak, göz açıp yumuncaya kadar bile bu teklifini kabul edemem!..

Rum kumandan öfkeyle haykırdı:

– Öyle ise, ölümüne hazır ol!..

Abdullah bin Huzafe (r.a.) bir arslan gibi meydan okudu:

– Ben her zaman ölüme hazırım kumandan!..

Kâfir kumandanın gözleri yuvalarında fır fır döndü. Askerlerine dikkat emrini verdi...

Abdullah b. Huzafe'yi bir hurma ağacına bağladılar...

Askerler Abdullah b. Huzafe Hazretlerini hedef tahtası gibi kullanıyorlardı. Oklar ayaklarına bacaklarına bir bir saplanıyordu. Bir taraftan da bağııyorlardı:

– Nasraniliği kabul edinceye kadar böyle ceza göreceksin!..

Ne var ki, umduklarını bulamıyorlardı bir türlü. Cenâb-ı Mustafa'nın mübârek elinden ölümsüzlük iksiri içen yüce sahabi bir âbide ihtişamı ile dimdik duruyor ve haykırıyordu:

– Asla!.. Asla!.. Ben düşünerek iman ettim. Ben Allah Elçisi'nin mübârek huzurunda bulundum... Ölünceye dek O'nun yolundan ayrılmam!..

Kâfir kumandan yeni bir plan kurdu. Bu Müslümanı ille de dininden döndürmek istiyordu. Hemen meydana büyük bir ateş yakıldı ve üzerine bir kazan su konulup kaynatıldı ve içine O sahabi atıldı. Daha evvel ayaklarına saplanan oklardan canı yanan Abdullah'ın gözlerinden bir damla yaş akmamasına rağmen bu defa ağladığı görüldü. Kâfirler tekliflerinin kabul edildiğini zannederek onu derhal kazandan dışarı çıkardılar ve dediler:

– Nasraniliği artık kabul ediyorsun değil mi?

Hiz. Abdullah gök gibi gürledi:

– Hayır, hayır... Bin defa hayır!..

– Peki, dediler, o hâlde niçin ağlıyordun?

– A ahmaklar! Ben gusledecek kadar kısa zamanda şu sıcak suya tahammül edemiyorum da, ya siz, küfür ve dalalet üzere ölürseniz ebedî olarak bu azâbın içinde kalacaksınız, buna nasıl dayanacaksınız? Onun için ağladım...

Rum kumandan biraz insafa gelir gibi oldu, fakat gururunu da bir türlü yenemiyordu:

– Peki öyle ise, dedi; gel benim başımı öp de seni serbest bırakayım.

– Ben bir Müslümanım ve gönlüm imanla dolu. Değil sadece beni, diğer esirleri bile bırakacak olsan yine senin bâtil inançlarla dolu başını öpemem!..

– Ne söylüyorsun sen?

– Ben imanımın sesini haykırıyorum sadece...

– Diğer Müslümanları da serbest bırakacağıma söz veriyorum, başımı yine öpmez misin?

Abdullah bin Huzafe (r.a.)'ı bir düşüncedir aldı. Sadece kendi nefsi olsa idi hiçti. Ölür de yine bir kâfirin başını öpmezdi. Ne var ki, yanında diğer mü'minler de vardı. Onları kurtarmak için bunu istemeye istemeye yapacaktı.

– A kumandan, dedi; madem ki ille de başını öptürmek istiyorsun, öpelim de muradına er...

Ve yanaşıp Rum kumandanın tozlu saçlarını öptü. Rum kumandan yüzü sevinçle aydınlandı. Artık bir zafer kazanmış sayılabilirdi. Verdiği sözde de durarak esirleri Abdullah bin Huzafe'ye teslim etti...

Yüce sahabi esirlerle birlikte yola revan oldu ve nûr yatağı Medine'ye gelip Halifeler Halifesi'nin huzuruna çıktı. Hazreti Ömer'e hâdiseyi olduğu gibi anlattı. Hazreti Ömer (r.a.) atıldı:

– Ey Müslümanlar! Bu kahramanın başını öpmek hepimizin borcudur. İşte ilk olarak da ben öpüyorum!..

Ve kalktı Abdullah bin Huzafe'nin başını öptü. Arkasından diğer Müslümanlar onu takip ettiler...

İşte Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.)'in sahabileri böyle idi. Hak dâvâyı böyle gönül vermişlerdi. Ölürlerdi de dinlerinden bir nefes dönmezlerdi...

Vaktiyle Abdullah İbni Huzafe'yi, sefir olarak Allah'ın Resûlü Bahreyn Meliki Munzir İbn Sâvâ bin Huzafe, vasıtasıyla İran Hükümdarı Hüsrev Perviz'e göndermişti... Abdullah bin Huzafe (r.a.), Hazreti Osman (r.a.)'ın hilafeti zamanında Mısır'da bekâ âlemine göçmüştür...

CÂBİR B. ABDULLAH (r.a.)

En şiddetli Hak âşıklarından ve Peygamber sevdalılarında, Uhud şehidi Abdullah'ın oğlu...

İsmi: **Câbir...** Künyesi: **Ebû Abdullah...** Kabilesi: **Hazrec.** Nûrlu Medine'den... Akabe biatında İslâm ile şereflenenlerden.

Câbir'in babası ikinci Akabe biatında İslâm ile hayat bulmuş bir bahtiyardı. Ve yine Uhud eteklerinde vukûbulan savaşta İslâm için can verdi...

Nasıl mı?

Şöyle:

Uhud için hazırlık yapıldığı esnada Abdullah (r.a.), oğlu Câbir'i geceleyin yatağının başına çağırıp:

– Yavrucuğum, dedi; bilmiyorum, belki de yarın Uhud günü ilk şehid ben olacağım!. Sana, baban Abdullah'ın kızlarını hayırla vasiyet ederim. Nebiler sultanı Cenâb-ı Mustafa müstesna, geride senden daha aziz bir kimse bırakmıyorum!..

Ve ertesi gün olanlar oldu... Abdullah b. Amr (r.a.) göklerden gelen devlete erdi. **Uhud'un ilk şehidi** unvanını kazandı...

Öyle ki, Abdullah'ın mübârek cismi oklara, mızraklara hedef oldu. Vücudu sıcak kumların üzerine parça parça döküldü. Kâfirler aziz şehide o kadar ezâ ve cefâ etmişlerdi ki, öfkelerini yenemeyip burnunu ve iki kulağını bile kesmişlerdi...

Câbir (r.a.) der ki:

– Babam Uhud gününde isabet alıp şehid olmuştu. Ben ağlayarak yüzünden örtüyü açmaya başladım. Oradakiler de beni ağlamaktan menetmeye başladılar. Hâlbuki Allah'ın Resûlü beni bundan nehyetmiyordu. Amr'ın kızı olan halam Fâtıma da babama ağlamaya başladı. Kâinatın Efendisi halama dediler ki:

– **Ona ağlasanız da, ağlamasanız da siz şehidi kaldırıncaya kadar melekler kanatları ile onu gölgelendirmekte devam etmişlerdir.**^[124]

Câbir (r.a.), aziz babasının naaşını Uhud eteklerinden alıp Seleme oğullarının kabristanına gömmek istemişti. Fakat buna İnsanlığın Efendisi müsaade etmediler ve dediler:

– Nefsimi kudret elinde tutan Allah’a yemin ederim ki, Abdullah da ancak arkadaşlarıyla beraber gömülecektir...

Nitekim öyle de oldu. Uhud şehidleri, yine Uhud eteklerine sıcak kumların derinliğine verildi ve ebedî uykularına o noktada daldılar...

Câbir (r.a.)’ın babası ötelere âlemine göçerken arkasında mühim bir borç da bırakmış oluyordu. Babasının vefâtından sonra alacaklıları Hz. Câbir (r.a.)’ın kapısına dikildiler:

– Yâ Câbir, babanın borcunu öde!..

Câbir (r.a.) hemen Allah Sevgilisi’nin mübârek huzuruna koştu:

– Babam anam sana fedâ olsun, ey Allah’ın Resûlü! Babam Uhud günü şehid oldu, bana borç bıraktı. Alacaklılar da şimdi gelip kapıma dikildi.

Bana yardım etmez misiniz ki, borcumun bir miktarını gelecek seneye tehir edeler...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber buyurdular:

– Öğleye doğru size gelirim, alacaklıları görürüm!..

Câbir (r.a.) sevinç ve saâdet içinde evine koştu. Allah’ın Resûlü de öğle vakti Câbir (r.a.)’ın evine teşrif ettiler. Câbir Hazretleri sanki ipek kanatlı bir saâdet kuşu olmuştu. Varlığın Nûru’nun etrafında bir pervane gibi dönüyordu...

Allah Resûlü’nü buyur ettiler, oturacağı yere bir minder, bir de yastık koydular. Kâinatın Fahri istirahatata çekildiler. Yanında bazı sahabileri de vardı...

Câbir Hazretleri adamlarına emretti:

– Çabuk bir koyun kesiniz ve hemen pişiriniz...

Allah’ın Sevgilisi o dem biraz uykuya daldılar. Sonra Câbir Hazretlerine emir buyurdular:

– Ebû Bekir’i çağırınız!..

Câbir (r.a.) koştu, Sıddîk-ı Âzam’ı çağırdı.

Kâinatın Efendisi daha sonra kendileri ile beraber gelen sahabilerini de huzurlarına dâvet ettiler. Bu sırada yemek de hazır olduğunda hep beraber yediler. Yemekten sonra Allah’ın Resûlü ayağa kalktılar. O an Câbir Hazretlerinin hanımı kendini tutamayarak evin bir köşesinden başını çıkarıp yalvardı:

– Babam anam sana fedâ olsun, ey Allah’ın Resûlü; bana ve kocama duâ buyurunuz!..

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber hayal üstü bir gülümseyişle duâ ettiler:

- Yüce Allah, seni ve kocanı mağfiretine nâil etsin!..
- Kadın sevincinden uçacak gibi oldu...

Peygamberler Peygamberi yine Câbir'e emir buyurdular:

- (Yâ Câbir!) Şu alacaklılarını çağır bakalım!..

Câbir uçarcasına gitti, alacaklıları çağırdı. Nebiler Serveri onlara nazar ederek dediler ki:

- Câbir'in, babasına ait borcu ödemesi için ona mühlet veriniz!

İçlerinden biri atıldı:

(Rivâyet edildiğine göre bu alacaklılar yahudi idi).

Herkesin imdadına yetişen Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) seslendiler:

- Câbir, neredesin?

Câbir (r.a.) şevk ve saâdetle cevap verdi:

- Buradayım, ey Allah'ın Resûlü!..

Hurmaların hani? Ölçüyü getir, hurmaları ölç, Cenâb-ı Hak sana yardım edecektir!..

Namaz vakti de gelmiş bulunuyordu. Allah'ın Resûlü, hilm âlemi yüce Sıddîk'a:

- Haydi namaza! dedi...

Hep beraber mescide gittiler, namazı kıldılar. Câbir Hazretleri, alacaklıların hakkını vermekle meşgul idi. Hâle bakınız ki, verdikçe bereketleniyordu hurmaları... Borcunu ödedikten sonra mühim bir kısmı da geride kalmıştı hurmaların...

Câbir (r.a.)'ın gözleri hayretle açıldı. Bu da neydi böyle? Bir ilâhi tecelli buram buram tütüyordu... Artık Câbir (r.a.) yerinde durabilir miydi? Hemen nefes nefes Nebiler Sultanı'na koştu:

- Ey Allah'ın Resûlü, dedi; borcumu verdikten sonra bize de şu kadar hurma kaldı...

- Ömer nerede? diye sordular...

Yüce Fâruk (r.a.) hemen koştu ve atıldı:

- Buyurunuz, ey Allah'ın Resûlü!

- Câbir'e sor.

- Nebi ey Allah'ın Resûlü?

- Alacaklısını ne yaptı, hurmasını nasıl ödedi?

– Ne diye sorayım? Muhakkak ki Aziz ve Celil olan Allah ona yardım etmiş, o da alacaklısının elinden kurtulmuştur.

– Anlat, ey Câbir, anlat!..

Câbir (r.a.):

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; seni Hak Peygamber olarak gönderen Rabbime yemin olsun ki borcumuzu ödedik, bize de şu kadar hurma kaldı...

İşte bu da Nebiler Nebisi'nin Câbir Hazretlerine karşı gösterdikleri lütuf ve keremin bir başkasıydı... Zaten O'nun bütün işi güzellik ve lütuftan ibaretti...

Ay yüzlü ve inci gönüllü Câbir (r.a.) evine döndü ve hanımına:

– Ey bahtı kutlu hatun, dedi; ben sana Resûl-i Kibriya'yı hoş tut, kendisini rahatsız etme demedim mi?

– Dedin!..

– Peki neden öyleyse duâ etmesini istedin?

– A efendi! Allah'ın Sevgilisi, Peygamberlerin sultanı benim evime gelir de ben O'ndan bana ve kocama duâ etmesini nasıl istemem?

– Evet, haklısın!..

Hazret-i Câbir (r.a.), Nebiyyi Âhîrzaman'ın himmetiyle borçtan kurtulmuştu... Her ânını Nebiler Nebisi'yle geçirir ve onun hizmetine canla başla koşardı Câbir Hazretleri...

Bütün gazâlarda da Allah Resûlü'yle beraber bulunmuş ve nice kâfirin ciğerini delmişti... Sadece Bedir ve Uhud cengine katılmamıştı. Onun sebebi de babası kendisine müsaade etmemişti. Bedir ve Uhud'da bulunamayışı sırf babasının arzusu idi. Babası Abdullah da şanlı bir kahramandı. Uhud günü şehâdet şerbetini içmiş ve yüce Allah tarafından rûtbelerin en büyüğü ile mükâfatlandırılmıştı. Uhud günü oğluna demişti ki:

– Oğulcuğum! Şu kızların kimsesiz kalmalarından korkmasam, senin gözüm önünde şehid olmanı isterdim...

Gerçekten de Uhud şehidi Abdullah (r.a.) arkasına birçok kız bırakarak ötelere âlemine göçtü...

Bir başka gazâda Hz. Câbir (r.a.), Nebiyyi Ekrem'le beraber bulundu. Ne var ki, devesi topallayarak yürümez oldu. Hatta Hz. Câbir, onu bırakmayı bile düşündü. Derken Allah'ın Resûlü yetişti. Câbir'i o hâlde görünce merak edip sordu:

– Ne oldu sana yâ Câbir? Neden böyle ordudan geri kaldın?

Câbir (r.a.) şevk ve saâdetle atıldı:

– Görmez misin şu devemin hâlini ey Allah'ın Resûlü? Devem kötürüm oldu, bir adım bile atamıyor...

– Yanında sopaya benzer bir şey var mı?

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!..

– Ver onu bana!..

– Buyurunuz, ey Allah'ın Resûlü!..

Câbir (r.a.) elindeki kamış veya sopaya benzer şeyi Kâinatın Efendisi'ne takdim etti. Rahmet Peygamber, bu sopayı alıp deveye vurdular ve duâ ettiler...

Bu da ne?

Deve sanki kanatlı bir kuş... Öyle bir yürüyüş ki, böylesi hiç görülmüş değil...

Câbir (r.a.)'ın gözleri ışık ışık ve iman aynası berrak yüzünde nokta nokta bir elmas...

Kâinatın Fahri ile yola devam ediyorlar. Allah'ın Resûlü, Câbir'e sordular:

– Evlendin mi, yâ Câbir?

– Evet, ey Allah'ın Resûlü!

– Kız mı aldın, yoksa dul mu?

– Dul bir kadınla evlendim, ey Allah'ın Resûlü!..

– Neden kızla evlenmedin? Kızla evlenseydin birbirinizle şaka eder; gülüşürdünüz!..

– Babam Abdullah Uhud'da şehid edildi, bana 9 tane kız bıraktı. Ben, bunlara kendileri gibi bir kız getirmeyi doğru bulmadım. İstedim ki bir olgun kadın getireyim de onlara baksın; üstlerini başlarını düzeltsin, terbiyelerini versin...

– Güzel etmişsin, yâ Câbir!..

Sonra yine Câbir'den sordular:

– O total deveyi satar mısın, yâ Câbir?

Câbir:

– Satayım, ey Allah'ın Resûlü, dedi.

– O hâlde anlaştık...

Allah'ın Resûlü, nûr beldesi Medine'ye Câbir'den önce avdet ettiler, ertesi gün de Câbir Hazretleri geldi ve Peygamberler Peygamberinin

mübârek huzuruna çıktı:

- Geldim, ey Allah'ın Resûlü!
- Şimdi mi geldin, yâ Câbir?
- Evet...
- Öyle ise deveni bırak da mescide gir ve iki rekât namaz kıl!
- Peki, ey Allah'ın Resûlü!..

Câbir (r.a.) mescide girip iki rekât namaz kıldı. Müteakiben Nebiler Nebisi Hz. Bilâl (r.a.)'e kırk dirhem altın tartmasını emir buyurdular. Bilâl (r.a.) altını fazlasıyla tartmış ve paralar Câbir'e teslim edilmişti...

Hazreti Câbir sevinç ve saâdet içinde evine doğru uçarken, iki cihanın saâdet güneşi Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.), Câbir'in arkasından bir adam koşturdu:

Câbir'i al ve hemen bana getir!..

Adam bir şahin gibi uçtu ve Câbir'e yolda yetişip seslendi:

– Yâ Câbir! Yavaş ol.. Seni Allah'ın Resûlü istiyor!..

Câbir (r.a.) kendi kendine mırıldandı:

– Şimdi oldu. Deveyi bana iade edecek...

Nedense bu deveden Câbir hiç hoşlanmazmış... Emir yüksek yerden geldiği için hemen geri dönen Câbir Hazretleri, Nebiler Nebisi'nin huzuruna vardı. O deniz huylu yüce Peygamber tebessüm buyurdular ve dediler:

– Al deveni!.. Parası da senin olsun!..

Câbir (r.a.) bir ırmak gibi çağladı:

– Babam anam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü!..

Varlığın Nûru böylece hem deveyi, hem de parayı Câbir Hazretlerine bağışlamış oluyorlardı...

O'nun lütuf ve keremi öyle bir hâldeydi ki, buna ondan başka bir nefis takat getiremezdi. Bazen de bir dere dolusu sürüyü bir başkasına hediye etmişlerdi...

O deniz suyu Peygamberi, O Nebiler Sultanı'nı sahabileri nasıl bir başka seviyordu anlatmaya imkân bulamıyorum. Zaten bu aşk anlatılamaz ki...

Ne zaman ki, gönüllere bir dilim aşk ateşi düşer, işte o an, aşkın ne olduğunu anlayabilir insan...

Ne zaman ki, gönül toprağına bir çiğ tanesi gibi muhabbet damlası düşer, iş o an, hayat bir başka olup çıkar...

Can güneşimsin sen yâ Resûlallah,

Unutur mu seven yâ Resûlallah!..

Bir dilim aşk ateşini gönlüne düşüren Câbir Hazretleri, her dem Allah Sevgilisi'nin hizmetine canla başla koşardı. Çok kereler Varlık Nûru ile beraber olmuştu. Ondandır nice inciler, nice mucizeler zuhur ettiğini de görmüştü. Bu mucizelerden biri de şudur:

Câbir (r.a.) diyor ki:

– Âlemlere rahmet olan Peygamberle giderken bir dere kenarında durduk. Allah'ın Resûlü, hacet için bir tarafa gittiler. Ben de su kabını alarak peşleri sıra gittim. Peygamber Aleyhisselâm etrafa bir göz atıp, münasip ve örtülü bir yer bulamadılar. Dere kenarında iki ağaç vardı. Ağaçların yanına vardılar ve birinin dalına yapışıp, **“Allah'ın izniyle bana tâbi ol!”** buyurdular.

Ağaç, güdülür bir deve gibi Allah'ın Resûlü'ne tâbi oldu. Öbür ağacın da dalına el atıp çektiler. İki ağaç bir oldu ve Kâinatın Efendisi'ni peçelediler...

İşte hep bunlar Nebiyyi Âhîrzaman'ın aşkına oluyordu. Yine Câbir Hazretleri anlatır:

– Peygamberler Peygamberi Hayber taraflarındayken bir sürü koyunun arkasında bir çoban geldi. Sonra mübârek hizmetine girdi, iman getirdi ve Ebedî Hayat Müjdecisine dedi ki:

– Babam anam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü! Şimdi bu koyunları ben sahiplerine nasıl teslim ve iade edebilirim?

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi buyurdular:

– Koyunların yüzüne doğru bir avuç toprak saç! Allah senin emanet borcunu yerine getirir ve koyunları sahiplerine iade eder...

Çoban, emredileni aynen yaptı. Bir de ne görsün? Koyunlar, tıpiş tıpiş, ağıllarının yolunu tutmuş gitmektedir...

Şu cihan bahçesinde bir saâdet çiçeği gibi açılan yüce sahabi Hz. Câbir (r.a.) bir gün Allah Resûlü'nün mübârek huzuruna gelip sordu:

– **Yâ Resûlallahî biebî ente ve ummî, ahbirnî an evvele şey'in halekahullahü Taâlâ kablel eşyâi** = Ey Allah'ın Resûlü; babam anam sana fedâ olsun. Allah Taâlâ her şeyden evvel ilk olarak neyi yaratmıştır? Bana haber veriver!..

Levlâke levlâk ufkunun nûrlandırıcı güneşi buyurdular ki:

– Ey Câbir! Allah Teâlâ her şeyden önce kendi nûrundan senin Peygamberi'nin nûrunu yarattı.. Ve o nûr Allah'ın kudreti ile Allah'ın dilediği zamana kadar dönüp durdu...

Ve o zamanlar **(yani o nûr yaratılmadan)** Levh, Kalem, Cennet, Cehennem, melekler, gökler, yerler, güneş, ay, cinler ve insanlar yoktu... Allah Teâlâ kâinatı yaratmak murad ettiği zaman o nûru dört parçaya böldü. Birinci parçadan Kalem'i yarattı. İkinci parçadan Levh'i yarattı. Üçüncü parçadan da Arş'ı yarattı... Sonra dördüncü parçayı da yine dört parçaya böldü. Birinci parçadan Arş'ı taşıyan melekleri yarattı. İkinci parçadan kürsüyü yarattı. Üçüncü parçadan diğer melekleri yarattı. Dördüncü parçayı yine dört parçaya böldü. Birinci parçadan gökleri yarattı. İkinci parçadan yerleri yarattı. Üçüncü parçadan ise Cennet ve Cehennemi yarattı. Dördüncü parçayı yine dört parçaya böldü. Birinci parçadan mü'minlerin gözlerinin nûrunu yarattı. -Ki bu nûr ile Allah bilinir.- Üçüncü parçadan ise mü'minlerin ünsiyetlerinin nûrunu yarattı -ki bu nûr, Lâ ilâhe illâllah Muhammedür Resûlüllah şeklinde olan tevhid kelimesidir.-[\[125\]](#)

Bu sözleri hayran hayran dinleyen Câbir (r.a.)'ı bir nûr meltemi bürüdü...

Evet:

**Tekmil nûrlar O'ndan almıştır ışık,
Zerreler, küreler, bütün bu varlık...**

Ey yiğit, ey yol eri! Görüyorsun ya varlığın temeli nereye dayanıyor? Öyleyse inleyen dolap gibi gözü yaşlı ol... Bu aşk meydanında ercesine yürü ki, can meydanında güller peyda olsun..

Hazreti Câbir (r.a.), Akabe'de Sonsuzluk Nebisi'ne biat etmişti. O günden sonra son nefesine kadar bir an olsun Nebiler Serveri'nin muhabbetini gönlünden çıkarmadı... Kâfirler bütün düşmanlıklarına karşı, Allah'ın Resûlü'nü müdafaa edenlerdendi. Bütün cenklerde hep O'nun hemen yanbaşı dörvüşüp durdu... Hep bu aşk ile yaşadı, hep o nûrun pervanesi kesildi...

Müslim.

Abdürrezzak rivâyet etmiştir.

Abdürrezzak rivâyet etmiştir.
Müslim.

BİR MUCİZE DAHA

Gül yüzlü ve elmas gönüllü sahabe Hazreti Câbir (r.a.), Nebiler Sultanı'nın her hâlini dikkatle süzerdi. Hendek muharebesi için Medine önlerine kazı yapılıyordu. Bütün sahabiler canla başla ve şevkle hendek kazıyorlardı. Bir ara Sonsuzluk Nebisi hendek kazılan yere varmıştı. Muhacirlerin ve ensârın soğuk bir kuşluk vaktinde hendek kazdıklarını gördü. Onların yanlarında kendileri hesabına bu işi görececek köleleri de yoktu. Sahabilerinin çektikleri meşakkati ve açlığı gören Allah Resûlü şöyle demeye başladı:

– **Yâ Rabbi! Dirlik ve yaşamak âhiret dirliğidir, sen ensârı ve muhacirleri mağfiret buyur!..**

Orada hazır bulunan sahabiler deniz deniz çağladılar ve Allah'ın Resûlü'ne karşı muhabbetlerini şu sözlerle izhar ettiler:

– Biz yaşadıkça, daima cihad etmek üzere Muhammed (s.a.v.)'e söz vermiş ve itâat yemini etmiş kişileriz... Ve ilâve ederlerdi:

– Biz o mü'minleriz ki İslâm'a ebedî sebat etmek üzere (Cenâb-ı Muhammed'e itâat yemini ederek söz vermişizdir...

Kâinatın Fahri de şöyle duâ ederlerdi:

– **Allahım! Hayır ve saâdet ancak âhiret saâdetidir. Ensâr ve muhacirler hakkında mübârek kıl...** [\[126\]](#)

Artık sahabilerin şevkine diyecek olmazdı... İşte böyle bir günde Hz. Câbir (r.a.), Allah'ın Sevgilisi'ne bir yemek yedirmek istemişti.

Evine koştu, hanımına dedi ki:

– Ey kutlu hatun! Bir keçimiz vardı değil mi? Onu kessek, biraz arpa öğütüp ekmek yapsak ve Varlığın Tacı Cenâb-ı Mustafa'yı dâvet etsek ne dersin?

Kadın şevkle atıldı:

– Çok güzel ve yerinde olur!

– Öyle ise hazırlığını yap!

– Pekâlâ!..

Câbir (r.a.) hendek kazan sahabilerin yanına döndü. Akşam oluncaya kadar hep birlikte çalıştılar. İş bırakıp evlerine dönecekleri zaman Hz. Câbir, Allah Resûlü'nün mübârek huzuruna vardı:

– Ey Allah’ın Resûlü, dedi; sizin için yemek hazırladım, buyurunuz bize gidelim!..

Câbir (r.a.)’ın arzusu sadece Allah Sevgilisi’ni alıp götürmekti. Ne var ki, iş onun umduğu gibi tecelli etmedi. Kâinatın Efendisi bir münadi çıkardı:

– Ey insanlar, dedi; ben Câbir’in evine gidiyorum. İsteyen peşimden gelsin...

Câbir Hazretleri hayret etti ve “İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn!” dedi... Çünkü evinde bu kadar insanı doyuracak bir şey yoktu.

Sahabiler bir bir akın ettiler. Hepsi Nebiler Serveri’nin etrafında toplandılar... Yemek ortaya getirildi. Allah’ın Resûlü **Besmele** çekerek yemeğe başladılar. O’nunla birlikte bir kafil de yemeğe başladı. Onlar doydu, kalktı. Arkasından bir başka kafil oturdu, onlar da doyup kalktı, bir başkası daha... Derken ne kadar insan varsa hepsi doydukları gibi yemek de bitmek nedir bilmiyordu... Bu hâl karşısında Hz. Câbir ak çiçekli bir gül dalı gibi sallandı ve dedi:

– Babam anam sana fedâ olsun, ey Allah’ın Resûlü... Bize şeref verdiniz. Hânemiz bereketlerle doldu...

Kâinatın Efendisi tarafından çok kereler böyle lütuflara uğramıştı Hazreti Câbir... Bir başka zaman da hastalanmıştı. Resûl-i Ekrem onu ziyarete geldi. Câbir (r.a.) baygın yatıyordu. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber, Câbir’in yüzüne su serptiler. Câbir birden gözlerini açtı. Nebiler Sultanı’nı başucunda görünce saâdetinden ne yapacağını bilemedi; âdeta bir bülbül gibi dem çekiyordu:

– Ey Allah’ın Resûlü, ey cihanın kıblesi, ey herkesin imdadına yetişen Mustafa, dedi; âlemde herkesin senden bir nasibi var. Benim nasibim de işte mübârek yüzünü görmek oldu... Ne güzel ettin de bana şefkat nazarınla bir lâhza baktın... Böyle bir güzellik güneşi gönlüme doğdu mu, artık canım da melekler gibi kanat çırpıyor. Ey sultanım, padişahım!.. Güneş de, ay da, yıldızlar da Senin nûrundan bir eserdir. Onlar durmadan gök çevresinde oynamakta; ben de senin mübârek cemâlinin pervanesi oldum işte... Amberler saçan saçlarını gören göz, ne gözdür öyle... Bu ne devlettir bilemiyorum ki?..

Ey can güneşim! Ömür nefeslerim bitmek üzere. Geride şu kadar hemşirelerim var. Onlara ne kadar miras bıraksam bilemiyorum. Ne

buyurursun sultânım?

Allah'ın Resûlü dediler ki:

– Ey Câbir! Sen bu hastalıktan ölmeyeceksin... Gerçekten de Câbir (r.a.) bu hastalıktan iyi olmuş ve nice yıllar cihan bahçesinde hayat sürmüştü..

Nice hadis-i şerifler Câbir (r.a.) yoluyla gelmektedir. Burada birkaç hadis zikrederim:

Nebiyi Muhterem (s.a.v.) buyurdular ki:

– **Herbir peygamberin ümmeti hakkında duâ ettiği bir duâsı vardır. Ben duâmı kıyâmet gününde ümmetime şefaât için sakladım.** [\[127\]](#)

İmam Müslim yoluyla Hz. Câbir'den: Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın Peygamberi buyurdular ki:

– **Şüphesiz ki, Allah bir kavmi şefâât sayesinde cehennemden çıkaracak...**

Yine Câbir'den:

Kâinatın Efendisi buyurdular:

– **Bana en ziyade sevgili olanlarınız ve kıyâmet gününde meclisime en yakın bulunanlarınız, ahlâkı güzel olanlarınızdır. En sevmediğim ve kıyâmet gününde benden en uzak kalacak olanlarınız da, gösteriş için çok ve ihtiyatsız konuşan, fasih görünmek için avurdunu doldura doldura külfetle söyleyen ve bilgiçlik etmek için kibirli kibirli lûgat parçalayan kimselerdir.** [\[128\]](#)

Hz. Câbir'den: Nebiler Nebisi buyuruyorlar:

– **Kendi aleyhinize, evlâtlarınızın ve mallarınızın aleyhine sakın bedduâ etmeyiniz ki, duâların kabul olunacağı bir saate rastlarsınız da bedduânız kabul olunmuş olur.** [\[129\]](#)

Âlemlere rahmet olan buyuruyor:

– **Her kul, ne gibi amel üzere ölürse, o amel üzere diriltilir.**

– **Her iyi iş sadakadır!..**

Yine Hz. Câbir (r.a.)'den:

Bir gün bedevilerden biri Allah Resûlü'ne gelerek:

– Yâ Resûlallah, (Cennet ve Cehenneme girmeyi) gerektiren hâller nelerdir? diye sordu. Kâinatın Efendisi buyurdular ki:

– **Allah'a şirk koşmadan ölen kimse Cennete girer, Allah'a şirk koştığı hâlde ölen de Cehennemi boylar.**

Nebiler Nebisi'nden nice irfan incileri ve hakikat elmasları elde eden Hz. Câbir, daha bunlar gibi nice hadisler rivâyet etmiştir. Ve şu hadis de onun yoluyla gelir. O der ki:

Varlığın Nûru bir gün çarşıya uğramıştı. Halk da etrafında (halka halka olmuştu). Küçük kulaklı bir erkek oğlak ölüsüne rastladı. Onu kulağından tutarak sordular:

– Hanginiz bunu bir dirhem mukabilinde almak ister?

Sahabiler cevap verdi:

– Bundan az para ile olsa bile almayız, o bizim ne işimize yarar ki?

– Parasız verilse ister misiniz?

– Vallahi, (ey Allah'ın Resûlü) esasen bu diri olsa bile kulaksız olduğundan dolayı kusurludur. Ölü iken onu ne yapalım?

Bunun üzerine âlemlere rahmet olan buyurdular ki:

– **Vallahi bu sizce nasıl kıymetsiz ise, dünya da Allah nezdinde bundan daha kıymetsizdir...**[\[130\]](#)

Ömür nefeslerini hep O tertemiz Peygamberin mübârek hizmetinde tüketen Hz. Câbir (r.a.), Nebiler Sultanı'nın hastalığı esnasında da yine onun hizmetindeydi... Âlemlerin Efendisi artık bu temeli çürük dünyaya veda ediyordu. Artık cihan günleri karardıkça kararıyordu. İşte o son günlerinde Hz. Câbir (r.a.) yine bir pervane gibi dönüp duruyordu. Allah'ın Resûlü'nden bir nefes ayrılmak istemiyordu.

Câbir (r.a.) der ki: Vefâtından üç gün evvel Peygamber Aleyhisselâm'dan şöyle buyurduğunu işittim:

– **Herhangi biriniz yalnız izzet ve celâl sahibi Allah'a güzel zan besleyerek ölsün!..**[\[131\]](#)

Evet: Herkese vâki olan ölüm, âlemlerin var olmasına sebep olan Peygamber (s.a.v.) için de vâki idi... İki cihanın saâdet güneşi, ebedî hayat müjdecisi, sonsuzluğa eriş ve sonsuzlukta oluş sırrının mimarı Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) için de vâki idi... İki cihanın saâdet güneşi, ebedî hayat müjdecisi, sonsuzluğa eriş ve sonsuzlukta oluş sırrının mimarı Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.), bu dünya çölünden ebedî âlemlerdeki saraylarına göçtüler. Bütün sahabiler gibi Hz. Câbir (r.a.) de bu sonsuz acı ile bir ömür boyu yanıp durdu... Çok kereler gönül bûlbülü çığlıklar koparıyordu. Diyordu ki:

– Ey düzenleri tatlı, ey kokusu hoş, ey can Yûsuf'umun güneşi! Aşkına düşen nice arslanlar bugün toprağa döşendi... Nice ceylanlar ayrılığına dayanamayıp mercan mercan gözyaşı döktü... Nice

gönüller gam pençesinin ağına düştü... Artık bu hicran gecesinin bir gündüzü yok ki, ben onu bekleyeyim!.. Bedenimin penceresinden tekrar bir güneş doğmaz ki, ışığının aydınlığı ile avunayım...

Ey Âlemlerin Rahmeti, mahşer gününün seyyidi! Dünyanın habercisi rüzgârla selâmlar gönderiyorum sana... Ey övülmesine imkân olmayan Allah Sevgilisi; salât ve selâm senin üzerine olsun...

Sahih-i Buhârî.

Müslim.

Tirmizî.

Buhârî.

Müslim.

Müslim.

Sahih-i Buhârî.

Tirmizî.

Müslim.

Müslim.

Buhârî.

Müslim.

HZ. CÂBİR'İN ÖLÜMÜ

Hiz. Câbir (r.a.), Nebiyyi Ekrem'in vefâtından sonra daha uzun seneler yaşıadı, uzun seneler gönlünde bu aşkın ateşı yandı. Halifeler devrinde de pırlanta gibi ahl k  ile herkese sa detler sundu. Nihayet Hicretin 74. senesi gelmişti. Câbir (r.a.) 94 yaşılarında n r yüzlü bir p r olmuş bulunuyordu... Akabe biatından beri bu  na kadar yaşıayan o idi. Bu sebeple herkesin ona karşı hürmeti sonsuzdu...

Hayat defterine (**Her can ölümü tadıcıdır!**) yazısını yazmışlardı. Çaresiz o da bu ilâhi kader gereğince ömür nefeslerini bitirdi. 94 yaşıında iken öteler âleminde göçtü. Allah ondan r z  olsun...

Sana korku vermesin gördüğün şu mezarlık,

Âhiret hayatına alışmalısın artık!

Bir gün gelir bakarsın bizi de çağırırlar,

Kimbilir hangi mevsim, kimbilir hangi bahar!

HAZRETİ ABBÂS BİN ABDULMUTTALİB (r.a.)

Peygamber amcası... Kureyş'in en soylu ve en kerîm insanlarından... Peygamberler Peygamberi'nin dedesi **Abdulmuttalib**'in oğlu. Annesi, **Nuteyle**... Nebiler Sultanı'ndan üç yaş büyük. Çocukluğunda Allah'ın Resûlü ile aynı çatı altında büyüdü... Ve o nûru kimbilir kaç defa öptü. Kendisi o günlere ait hatıralarını anarken der ki:

– Ben Allah Resûlü'nün doğduğu zamanı hatırlıyorum. Üç yaşındaydım. O'nu getirdiler. Yüzüne bakıp duruyordum. Kadınlar bana, “Haydi kardeşini öp!” dediler. Ben de ipekler içinde gülümseyen nûr çocuğu öptüm!..

İşte o bu saâdetin de sahibi...

Çocukluk günlerinin birinde bir gün Abbâs kaybolmuştu. Bunun üzerine annesinin gönlü tutuştu ve inledi:

– Eğer çocuğumu bulabilirsem Kâbe'nin örtülerini yenileyeceğim!..

Mini mini çocuk bulundu ve anne verdiği sözü tutarak Kâbe'yi ipeklerle örttü...

Hız. Abbâs ile Peygamberler Peygamberi hemen hemen aynı yaşta olmalarına rağmen, Nebiler Sultanı, amca Abbâs'a karşı bir baba saygısı göstermişlerdir. Ve demişlerdir ki:

– Abbâs, Resûlüllah'ın amcasıdır ve bir insanın amcası, onun babasının bir eşidir veya babasının dengindedir...

Ve bir başka zaman da şöyle buyurmuşlardır:

– Abbâs benden ve ben Abbâs'tanım. [\[132\]](#)

Peygamber amcası Abbâs, gençliğinde ticaretle meşgul oldu. Varlık Nûru'na göklerden İlâhi devlet gelince de Nebiler Serveri'ne hiçbir düşmanlıkta bulunmadı... Hâlbuki bütün Kureyş oymağı o günlerde kan içen canavara dönmüştü...

Allah'ın nûrunu üflemeyle söndürebileceklerini sanıyorlardı. Zulüm mengenesi masum insanların boğazını sıkıp duruyordu. Bu şekilde

nice yıllar akıp gitti ve Müslümanlık her yana dal budak sarmaya başladı. Derken Medineliler ve Müslümanların hicreti... Bu devirlerde Abbâs hep Nebiler sultanı'nın dâvâsını destekledi. Böyle olmasına rağmen de ileri atılıp **(Ey Kureyşliler, haberiniz olsun ben Müslümanım!)** diye meydan okuyamadı. Akabe biatı esnasında da Allah Resûlü'yle beraber bulundu ve Medinelilerden sağlam söz aldı...

Abbâs o günlerde Nebiler Nebisi'ni akrabalıktan ileri gelen bir muhabbetle seviyordu. Fakat zaman ırmağı durmadan akıyor, nice hâdiseler birbirini kovalıyordu... Peygamberimizin Medine'ye hicreti ve Müslümanlığın güç, kuvvet bulması...Ve nihayet bedir cengi...

Bedir, kızgın kum düzlüğünden ibaret bir saha... İki ordu karşı karşıya geldi. İslâm cengâverleri arslanlar gibi döğüştü kâfirleri ot gibi budadı. Zafer Müslümanların oldu...

Tirmizî.

Tirmizî.

ESİR AMCA

Bedir cenginde ense köküne İslâm kılıcını yiyen Kureyş kâfirlerinin birçoğu azap diyarını boyladı. Geriye kalanlar da esir edildi. Esirler arasında Peygamber amcası Abbâs da var... Hâle bakınız ki, onu, zayıf ve çelimsiz biri tutmuştu.

Sordular:

– Yâ Abbâs! Sen arslan gibi bir adamsın; bu çelimsiz insana nasıl tutuldun?..

Şöyle dedi:

– Yanıma geldiği zaman onu Handeme dağı gibi gördüm!..

Allah'ın Resûlü, amcasını fidye vermeye dâvet ettiler:

– Yâ Abbâs! Kendin için kardeşlerinin oğulları Akîl bin Ebû Talib ve Nevfel bin Hâris için ve dostun Utbe bin Amr için fidye ver!..

Abbâs boynunu büktü ve dedi:

– Ben Müslüman olmuşum. İçimden kararımı vermişim. Ne var ki, Kureyş beni zorla buraya getirdi...

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi buyurdular:

– Sözünün doğru olup olmadığını Allah bilir. Doğru söylüyorsan ecrini Allah'tan görürsün. Ama zâhir olan şu ki, bizi yok etmek isteyenlere katıldın...

Abbâs kederli bir hâlde:

– Âh, dedi; beni o hâle getiriyorsun ki, ömrüm boyunca Kureyş'e el açıp dilencilik etmem gerekiyor!..

O zaman varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (s.a.v.) şu karşılığı verdiler:

– Mekke'den çıkarken zevcene verdiğin altınlar ne oldu?

Abbâs'ın beynine sanki yıldırımlar düştü. Abbâs dondu. Gerçekten de, sefere çıkarken zevcesine bir yığın altın vermiş ve şöyle demişti:

– Benim bu seferde başıma ne geleceğini kimse bilemez. Eğer bana bir hâl olursa bu altınları dört oğlumla sen aranızda bölüşürsünüz...

İşte bu hâli bilen bir Abbâs, bir karısı, bir de Allah...

Abbâs hayretler içinde mırıldandı:

– Zevceme altınları bıraktığımı sen nereden bildin, nasıl öğrendin?

Kâinatın Efendisi tatlı bir gülümseyişle dediler ki:

– Onu bana Rabbim bildirdi!..

O an Abbâs gönlünden kopup gelen bir hayranlık ifadesiyle haykırdı:

– Ben şehâdet ederim ki, Sen Allah'ın Resûlü'sün, Allah birdir, ondan başka İlâh yoktur. Benim zevceme altınları bıraktığımı Allah'tan başka bilen yoktu. Vallâhi ben altınları gece karanlığında vermiştim...

Ve artık Abbâs hâlis bir Müslümandır... Fidyelerini veren öbür esirlerle beraber Mekke'ye döndü... Fakat Müslümanlığını tâ Mekke fethine kadar gizli tuttu... Kureyş kâfirlerinin planlarını Allah'ın Resûlü'ne bildirerek bu yönde hizmetlerde bulundu...

Mekke fethinde Hazreti Abbâs Müslümanların safında yer aldı ve İslâmlığını herkesin gözü önünde haykırdı... Bu fetih esnasında da büyük şan ve şerefler elde etti...

Nûrdan bir ırmak gibi akıp gelen Peygamber ordusu Mekke tepelerini tutmuştu. Onbin kandillik bir de ateş yakıldı ki, Mekke halkı hayal bile edemediği bu ışıklar ve pırıltılar altında hayretten donup kaldı.

Kureyş'in reisi Ebû Süfyan daha evvel yola çıkarılmıştı. Allah Resûlü'nden Mekke halkı için amân dileyecekti. Ne var ki, yıldız yıldız pırıldayan bir ateş çemberi her tarafı sarmıştı. Daha adımını atar atmaz öncü birlikler tarafından enselendi ve Peygamberler Peygamberi'nin huzuruna getirildi.. Hazreti Abbâs (r.a.) da orada... Varlığın sebebi olan Peygamber (s.a.v.), taşları eriten nazarlarla Ebû Süfyan'a bakıp buyurdular:

– Yâ Ebâ Süfyan! Allah'ın birliğini kabul edeceğin vakit hâlâ gelmedi mi?

Ebû Süfyan'ın dili düğüm düğüm... Cevap verecek yerde, bir başka yöne kapı açtı:

– Anam babam sana fedâ olsun! Ne güzel, ne hâlim, kerîmsin!..

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi tatlı ve yumuşak bir sesle yine sordular:

– Yâ Ebâ Süfyan! Benim, Allah'ın Resûlü olduğumu kabul edeceğin vakit hâlâ gelmedi mi?

Ebû Süfyan mırıldandı:

– Kalbimde bu mânâlardan işaretler var!..

O dem, hak ve adâlet güneşi Hz. Ömer bir arslan gibi kükredi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Bana izin ver, şunun boynunu vurayım!..

Peygamber amcası Hazreti Abbâs atıldı:

– Yâ Ebâ Süfyan! Bu kaçamaklı lâfları bırak da İslâm'a gel!..

– Ben de öyle düşünüyorum, yâ Abbâs!..

– Vakit geçirecek zaman değil, hemen şehâdet getir!..

Ve dilinde binbir mânâ kaydıran Kureyş'in reisi, nihayet hepsini sildi ve oracıkta İslâm'ın rahmet denizine atıldı... Artık o bir sahabidir...

Cehalet ve küfür sebebiyle nice zaman eteklerinde zillet çamurunu sürükleyen Kureyş'in reisi şimdi tertemiz olmuştur...

Sabah olup Peygamber ordusu Mekke'ye inişe geçerken, Allah'ın Resûlü, amcaları Abbâs (r.a.)'a emrettiler:

– Ebû Süfyan'ı askerin geçeceği yolda bir yerde durdur! Manzarayı seyretsin!..

Peygamber amcası Hz. Abbâs (r.a.), Ebû Süfyan'ın eteğinden tuttu:

– Gel, dedi; şu noktadan orduyu seyredelim!..

İman ordusu harekette... Bölük bölük, kol kol, dalga dalga...

Asiller çevresi Kureyş'in reisi ve ihtişam zevkine düşkün büyüğü Ebû Süfyan, hayran hayran bu muhteşem manzarayı süzüyor ve yanındaki Hz. Abbâs'ın kulağına eğilip fısıldıyor:

– Yâ Abbâs! Bunlar ne kabilesi?

Hz. Abbâs cevap veriyor:

– Gıfar oğulları!

Ebû Süfyan hayrette:

– Onların benimle alışverişleri ne?

Arkasından bir başka topluluk... Su gibi çağıl çağıl akıyor:

– Yâ bunlar?

– Filan...

Bir heybetli ve haşmetli kol daha...

Ebû Süfyan yine dayanamayıp soruyor.

– Şunlar kim?

Hz. Abbâs'ın cevabı kısa:

– Falan...

Ve dâhi kumandan Hz. Halid bin Velid, tekbir sesleriyle gökleri inleterek bin nefer süvarinin başında geçiyor... Ebû Süfyan çığlığı basıyor:

- Şu bizim Velid'in oğlu Halid değil mi?
- Tâ kendisi!..

Ve daha nice bölükler, birlikler Mekke içlerine doğru akıyor. Ensâr topluluğunun başında, sahabilerden Saad b. Ubâde Hazretleri, at üstünde elinde bayrak, yol kenarında kendilerini seyreden Ebû Süfyan'ı gördü ve gök gibi gürledi:

- Yâ Ebâ Süfyan! Bugün cenk günüdür!

En hassas yerinden yaralanan Kureyş'in reisi Ebû Süfyan, yanındaki Abbâs'ı dürttü:

- Yâ Abbâs! Ne güzel can verilecek gün bugün!..

Ebû Süfyan'ın gözleri fır fır dönmeye ve her yanı kaplamış olan Peygamber ordusunu süzmekte ve haykırmakta:

- Yâ Abbâs! Kardeşinin oğlu ne büyük saltanata ermiş!..

Peygamber amcası Hazreti Abbâs gerçeği belirtti:

- Öyle değil, yâ Ebâ Süfyan!.. Bir türlü farkları ayırtedemiyorsun! Bu, saltanat değil, mürüvvet!..
- Evet, doğru, yâ Abbâs!..

Peygamber amcası, Kureyş'in soylu ve kerimi Hz. Abbâs (r.a.), Mekke fethinden sonra vukûbulan Huneyn gazâsında Allah Resûlü'yle beraberdi. O gazâda da müthiş tecelliler meydana geldi. Varlığın sebebi olan Peygamber, on bin Medineli ve iki bin Mekkeli sahâbiyle yola revan oldular. Çünkü kâfirler Müslümanlara saldırmak için karar almış bulunuyorlardı... Cihan Peygamberi kâfirlerin hareketlerini haber alınca hemen üzerlerine yürümeyi murad ettiler. Şevvalin onuncu gecesi Huneyn vâdisine vâsıl oldular...

İslâm ordusunun tam şevket ve saâdet devri. Cengâverlerden biri İslâm ordusunun çokluk ve gücünü görünce garip bir söz etti:

- Artık bize azlık yüzünden mağlup olmak yok!..

Bu söz, Allah Resûlü'ne giran geldi. Nice çokları azlıkla yenmişlerdi. Şimdi de çokluk gururu yüzünden azlığa mağlup olabiliyorlardı. Esasta ise, her şey Allah'ın inâyet ve yardımıyla ve Resûlü'nün himmetiyle...

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi, kendilerinden sonra Hz. Ali'ye geçen “**Düldül**” isimli katıra bindiler, sırtlarına üstüste iki zırh geçirdiler, mübârek başlarına da beyaz sarılı bir tulga aldılar ve harekete hazırlandılar. Amcaları da yine beraberlerinde...

Vakit sabaha karşı ve her taraf gecenin siyah t ller yle  rt l , Hav zinliler, o zamana kadar görülmemiş bir asker kalabalığı ile gelmişlerdi...

Kâfir ordusu hücuma geçti. Küfür askerleri, başbuğlarından aldıkları emirle, k r ve hissiz, kendilerini kaldırdıkları gibi  sl m ordusunun üzerine, deryalara atılır gibi atıldılar...

 ığlıklar, feryadlar, iniltiler, g mb rt ler...

Sayıları yirmibine doğru... Her tarafa kum gibi asker.... Ve durmadan ileri atılan ceng verler...  sl m ordusunda  ni bir sarsıntı. Mekkeliler de başlarını almış başka tarafa gidiyor... Niçin ve nasıl geldiği belirsiz yıkıntı ve sarsıntı topyekûn orduyu sardı...

Nedir, ne oluyor? demeye kalmadı... Öyle bir an geldi ki, Allah Resûlü'n n etrafında Hazreti Abbâs, Hz. Ali, Fazl b. Abbâs, Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer, Üsâme b. Zeyd, Eb  Süfyan b. Hâris (r.a.), yakınlarından ve birkaç sahabiden başka kimseler kalmadı...

Akıl ve idrakin kamaşma noktası... Ne oluyordu bu Müslüman ceng verlere böyle?..

Nebiler sultanı tek başına bindikleri hayvanı düşman saflarına doğru sürdüler...

Hazreti Abbâs (r.a.), hayvanın dizginine yapıştı:

– Aman, ey Allah'ın Resûlü; tek başınıza nereye gidiyorsunuz?

Allah'ın Resûlü ilerliyorlar... Abbâs Hazretleri yalvarıyor bir taraftan:

– Ey Nebi, ey Nebi, ey kardeşimin oğlu! Etme, eyleme... Tek başına bunca düşmana karşı gidilir mi?

Nebiler Nebisi'nin bindikleri D ld l, Hazreti Abbâs'ı peşinde r zg r r zg r uçuruyor...

Hâl böyleyken Allah'ın Resûlü amcalarına sesleniyorlar:

– Y  Abbâs! Sahabilere nidâ et, dönsünler!..

Hazreti Abbâs D ld l' n yularını bıraktı ve yüksek sesle sahabilere nidâ etti:

– Ey sahabiler! Ey seriye ashabı! Ey ceng verler, dönünüz! Cenge dönünüz!..

Hazreti Abbâs'ın g r sesi Huneyn v disini dalga dalga ürpertti... Bir an için bozulan sahabiler oldukları yerde mıhlanıp kaldılar. Sahabiler denizinden bir nid dır koptu:

– **Lebbeyk!..**

Ve hemen cenk meydanına güröl güröl doldular ve düşman üstüne arslanlar gibi atıldılar ve Peygamber etrafında halkalandılar... Hazreti Abbâs sevincinden ve saâdetinden uçuyor ve durmadan haykırıyor:

– Dayanın ey şanlı sahabiler, ey mücahidler nefes nefes ilerleyin!..

Artık nehir tersine dönmüştür...

İnsanlığın Efendisi buyurdular:

– **İşte ocak şimdi kızıştı!..**

Ve yerden bir avuç toprak alıp düşman saflarına savurdular:

– **Yüzleri kara olsun!..**

Çelik yapraklı ağaçlar ormanında müthiş kasırga... Kâfirlerin kör gözleri kum kum doluyor... Düşman, iman rüzgârının önünde yaprak yaprak yerlere seriliyor...

Varlığın tacı Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.), Düldül'ün üzerinde heybetle doğrulmuş, buyuruyorlar:

– **Enen-Nebiyyü Lâ Kezib, Enebnû Abdil Muttalib** = Ben Allah'ın Resûlüyüm. Bunda yalan yok! Ben Abdülmuttalib'in oğluyum!

Evet... Zafer yine Peygamber ordusunun olmuştu. İşte bu cenkte Hazreti Abbâs (r.a.), Nebiler Nebisi'nden bir nefes ayrılmamış ve canından aziz bildiği O nûrun etrafında dönmüştü.

Yine bu cenkte, göklerin takvâ askerleri meleklerle, yerlerin iman arslanları sahabiler bir arada... Bu gazâda dört sahâbi şehid oldu...

Peygamber amcası Hz. Abbâs (r.a.), Vedâ Haccında da Nebiyyi Ekrem'le beraber bulundu. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber, Arafat dağının eteklerinde söyledikleri muhteşem hutbelerinde amcası Abbâs'tan da bahsettiler. Ve cehalet devrinden kalma bütün faizleri kaldırdıklarını bildirler... Ve buyurdular:

– **İlk kaldırdığım faiz, Abbâs'ın faizidir.**

Gönüllere gaybî inciler gibi yağan hitabelerini bitirdikleri zaman sahabelerine sordular:

– **Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz?**

100 binlik sahâbi denizi dalgalandı:

– **Vazifesini yaptı, Rabbin risâletini tebliğ etti, diyeceğiz!..**

Sonsuzluk Nebisi şehâdet parmaklarını kaldırıp üç defa:

– **Şahid ol yâ Rab, şahid ol yâ Rab, şahid ol yâ Rab!..** buyurdular... Ve hac vazifelerini tastamam yapıp nûr beldesi

Medine'ye, ensâr isimli sahabilerinin yurduna döndüler... Arkasından da hastalandılar...

Bu hastalık esnasında Hz. Abbâs (r.a.), Allah Sevgilisi'nin solan yüzüne bakıp ağladı...

Hastalık her an derinlere doğru gidiyor ve biraz daha ilerliyor ve Allah'ın Sevgilisi damla damla eriyor...

Sahabiler topluluğu mübârek evinin çevresinde, herbiri bir başka aşk ile yanıyor...

Peygamber amcası Hz. Abbâs hâli görüp ürperti duyuyor ve Allah Resûlü'nün huzuruna koşup dışardaki manzarayı anlatıyor:

– Ey Allah'ın Resûlü; biz ne olacağız? Sahabilerin ne olacak?

Bir müddet sonra Hz. Ali (r.a.) ve Fazl, aynı şeyi Nebiler Sultani'na arz ettiler. Kâinatın Fahri mübârek gözlerini aralayıp baktılar ve ellerini uzatıp:

– **Elimden tutun!..** buyurdular. Elinden tutup doğrulttular. Âlemlere Rahmet olan onlardan sordular:

– **Ne demek istiyorsunuz?**

İçin için hıçkırarak:

– Ey Allah'ın Resûlü, dediler; senin ölümünden korkuyoruz!.. Sahabiler dışarıda toplandı, kadınlar da ağlıyorlar...

Levlâke levlâk ufkunun nurlandırıcı güneşi ve Âlemin Seyyidi ayağa kalktılar. Önünde amcaları Hz. Abbâs (r.a.) olduğu hâlde, Hazreti Ali ile Fazl'ın omuzlarına dayanarak mescide girdiler.. Minberin ilk basamağında oturdular... Herkes ona yöneldi, herkes o mübârek yüzü görmeye can atıyordu. Âlemin Fahri, Allah'a hamdettikten sonra tane tane konuştular ve dediler:

– Ey insanlar!.. Âdeta benim için ölüm hükmünü inkâr edercesine, Peygamberinizin ölümünden korkmakta olduğunuzun haberi bana ulaşmış bulunuyor. Ben size ölümü haber vermedim mi? Benden önceki peygamberler, gönderdikleri ümmetlerin arasında ebedî olarak kaldılar mı? O hâlde ben mi aranızda ebedî kalacağım?.. Kulak veriniz, ben Rabbime kavuşacağım. Ve şüphesiz ona sizler de kavuşacaksınız...

Bu sözler sahabilerin gönüllerine kurşun gibi işledi, herbiri inci tanesi gibi yaşlar döktü. Herbirinin gönlünde hicran ırmakları çağıldı. Nasıl dayanacaklardı bu sonsuz acıya? Ne olacaklardı o gidince ebedî yurdundaki saraylarına?.. Hep düşünüyor ve dövünüyorlardı...

Kâinatın Efendisi, yine yakınlarının kollarında evlerine döndüler ve yataklarına uzandılar...

• • •

Günler son âna doğru akıp gidiyor ve dünyanın kararması yaklaşıyordu... Hz. Ali, Nebiler Nebisi'nin başucunda ve hizmetinde...

Bir ihtiyaç için dışarıya çıktığı anda amcası Abbâs önünü kesti ve sordu...

– Yâ Ali! Amca oğlunun sıhhati nasıl?

Hazeti Ali cevap verdi:

– Hamdolsun, iyice...

Abbâs (r.a.) atıldı:

– Yâ Ali! Yanlış konuştuğunu sanıyorum. Birkaç gün sonra mahcup olabilirsin!.. Bana kalırsa, Allah'ın Resûlü, son demlerinde... Ben, Abdulmuttalib oğullarının, ölüm döşeğindeki hâllerini, yüzlerine sinen havayı çok iyi bilirim... Kendisini son görüşümde bu hâli müşahade ettim...

– Bu senin görüşün, ey amca!

– Evet, ey Ali, bu benim görüşüm; ama ne var ki, tecrübeyle sabit.. Gel seninle Nebiyyi Muhteremin huzuruna çıkalım ve soralım!

– Neyi soracağız amca?

– Vefâtlarından sonra Müslümanlara kimin Emîr olacağını...

– Hayır amca! Biz şu anda, O'ndan böyle bir şeyi isteyemeyiz!

– Neden?

– Bu hâlinde O'na böyle bir meseleyi nasıl açarız. Yemin ederim ki, ben böyle bir şeyi Allah'ın Resûlü'nden isteyemem!..

• • •

Evet... Her nefis için hak olan ölüm, Allah Resûlü için de geldi. Hilkatın Fâtıhası, Nübüvvetin Hâtimesi, insaniyetin melce-i hürriyet ve adâletin bânisi, ins ü cinnin Peygamberi, Mahkeme-i Kübrâ'nın şefaata tacı, Sidre-i Muntehâ'nın hususi misafiri Cenâb-ı Mustafa, dünya ufkundan ebedî âlemdeki saraylarına göçtüler... Bir garip uğultu bütün Medine'yi sardı...

Tırmık tırmık acı Hz. Abbâs'ın berrak yüzünde gezindi... Herkes yıldırımla çarpılmış gibi yerlere serildi ve bu büyük zelzele cihanı yerinden oynattı...

Nebiler Sultanı'nın gasl işiyle, Hazreti Abbâs, Hz. Ali ve Fadl bin Abbâs meşgul oldular. Tam Allah Resûlü'nü soyacakları an hatîfi bir ses duydular:

– O'nu elbisesiyle gaslediniz!..

Öyle yapıldı... O nûrun üzerine su döküldükçe insanı mestedici semavî bir rayiha etrafa damla damla yayıldı...

Kâinatın Efendisi'nin mübârek vücudunu kucaklayan kabre de Hz. Abbâs indi ve iki oğlu da beraberinde... O tertemiz ve deniz huylu Peygamberi toprağa koydular ve üzerini örtüp meydana çıkan düzlüğe yaşlı gözlerle baktılar... Can nasıl dayansındı bu acıya? Çaresiz dayanacaklardı...

Kimbilir o an nasıl bir hisle çağladılar...

Sen gittin yandı cân yâ Resûlallah,

Bu ne dehşetli ân yâ Resûlallah...

O'NSUZ GEÇEN YILLAR

Peygamber-i Âhîrzaman'ın 63 yaşında vefât ettikleri o an, Hazreti Abbâs (r.a.), 66 yaşlarında olgun bir insandır. Şimdi ondan ayrılığın acısını tâ yüreğinin zarında damla damla hissetmektedir. Hayal âleminin billûr saraylarında nice bin hâtıra cevelân etmektedir. Nübüvvet devresinin bütün hatıraları, gözünün önünde bir şerit hâlinde geçmede ve kulaklarında sesler uğuldamaktadır...

Varlığın Nûru'ndan kalan billûr hâtıralar:

Bir gün Allah'ın Resûlü, amcaları Abbâs'a demişlerdi ki:

– Yarın, sen ve oğulların, evden çıkmayınız, beni bekleyiniz! Sizinle görülecek bir işim var!..

Ertesi günü kuşluk vaktinde Kâinatın Efendisi amcaları Abbâs'a gittiler ve eve girip selâm verdiler: **Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtühû** = Allah'ın selâmı, rahmeti, sonsuz hayır ve bereketi size olsun!.. Sonra hâl ve hatır sordular, onlar da Allah'a hamdettikleri cevabını verdiler. Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi onlara “**Yaklaşın!**” emrini verdi. Hepsi birden sokulup Allah Resûlü'nün etrafında halkalandılar. Rahmet Peygamber, mübârek örtülerini onların üzerine yaydı ve duâ buyurdu:

– Yâ Rabbi! Bu benim amcamdır. Babamın kardeşidir, bunlar da benim ev halkımdır; sen onları Cehennem ateşinden koru!.. Benim, kendilerini bu örtüyle örttüğüm gibi!..

O anda kapının eşiği, üç kere (**Âmin, âmin, âmin!**) diye Peygamber duâsına karşılık verdi...

Kapının eşiğinin böylece inilti koparması da Peygamber mucizelerinden biriydi... İşte bu hâtıralar Hazreti Abbâs'ın hayal âleminin billûr sarayında gezinip duruyordu...

Bir başka gün Hazreti Abbâs öfkeli bir hâlde Allah Resûlü'nün mübârek huzuruna girdi. Kâinatın Fahri onun bu hâlini görüp sordular:

– Neden öfkelisin?

Hazreti Abbâs:

– Ey Allah'ın Resûlü, dedi; bizim **(Hâşimoğulları)** ile Kureyş(in **diğer âileleri**) arasında ne var? Kendi aralarında buluştukları zaman güleryüzle buluşuyorlar da bizim karşımıza çıktıkları vakit başka yüzle çıkıyorlar...

O an Allah'ın Resûlü kızdılar, hatta mübârek yüzleri kırmızılaştı. Buyurdular ki:

– Nefsim yed-i kudretinde olan Zât'a **(Allah'a)** yemin ederim ki, Allah ve Peygamberi için sizi sevmedikçe hiçbir kimsenin kalbine iman girmez...

Ve ilâve ettiler:

– **Ey insanlar! Her kim benim amcama eziyet ederse, bana eziyet etmiş olur. Bir insanın amcası, onun babasının bir eşi demektir.** (Tirmizî)

Yine günlerden biri... Allah'ın Resûlü amcaları Abbâs'a dediler ki:

– Pazartesi sabahı olduğu vakit çocuklarıyla beraber bana gel de onlara bir duâ edeyim ve Allah bu duâ ile seni ve çocuklarını faydalandırsın...

Sabah olur olmaz Hazreti Abbâs çocuklarını peşine katıp Allah Resûlü'nün huzuruna gitti. Nebiler Nebisi onların üzerlerini bir örtü ile kapattı ve sonra şöyle duâ etti:

– **Allahım! Abbâs'ı ve çocuklarını, zâhir ve bâtın olarak geride hiçbir günah bırakmayacak şekilde bağışla. Allahım! Çocukları hususunda onu koru ve gözet!..** (Tirmizî)

Bir başka gün yine Hazreti Abbâs, Kâinatın Efendisi'nin mübârek huzurlarındalar. Allah'ın Resûlü'nden Taif veya Yemen'e **Emîr** olarak gönderilmesini istedi... Rahmet Peygamber amcalarına şefkatinden dolayı buyurdular ki:

– Ey Abbâs, ey Peygamberin amcası, ibâdetle ihyâ ettiğin bir nefes, sayamadığın günler Emîrlik etmenden senin için daha hayırlıdır...

Varlığın sebebi olan Peygamber (s.a.v.), Abbâs'a şefkat kucağını açmış ve onu her zaman saygı ile anmıştı. Abbâs Hazretleri de

Varlığın Nûru'nu canından azîz bilmiş ve onun muhabbetiyle Kâbe mumu gibi yanmıştı...

Nasıl yanmasın ki; O bir güzeldir ki, bütün âlemler O'nun yüzüsuyu hürmetine yaratılmıştı... Âlemlerin Rabbi O'na **(Habîbim!)** demişti, bile yazmıştı adıyla adını... Allah adından sonra en çok anılan isim, onun mübârek ismidir...

O, gönüllere öyle bir gayb incileri yağdırdı ki, cihan günleri sanki saâdet Cennetlerine dönmüştü. O'nun aşkı, demiri bile mum hâline getiriyor, taşlar O'na **(Esselâmü aleyke yâ Resûlallah!)** diyerek selâm veriyordu... Mübârek parmaklarından da susuz kalan ümmete fışkıyeler fışkırmıştı. Bir işaretiyle de ay iki parça olmuştu... Daha nice mucizeler, nice gönül aydınlatan hâdiseler zuhur etmişti... İşte hep bu hâller Hz. Abbâs'ın gözünden silinmiyordu...

Peygamber amcası Hz. Abbâs (r.a.), Peygamber halifelerinden de gereken saygı ve hürmeti her zaman görmüştü... Hak ve adâlet güneşi Hazreti Ömer O'nu ayağa kalkarak karşılar ve en üst köşeye oturturdu. Hazreti Abbâs cömert ve kerim bir insandı. En büyük zevki de köle azad etmektir. Bir kere 70 köle almış ve hepsini azad etmişti. Abbâs (r.a.), nûr yatağı Medine'de ötelere âlemine göçtü. Vefâtı sırasında 80 yaşlarındaydı. 8 kızı, on da erkek evlâdı vardı... Oğullarından en meşhuru da **(İbni Abbâs)** diye tanınan büyük âlim ve müfessir Abdullah'tır. Allah ondan râzı olsun...

CERÎR İBNİ ABDİLLAH (r.a.)

Kavminin ulusu ve zamanının en güzeli... Sahabilik şerefine eren, Nebiler Nebisi tarafından keremlendirilen bir zât...

Aslen Yemen'lidir. Allah Resûlü'yle görüşmek üzere yola çıktığı vakit, Kâinatın Fahri onun gelişini sahabilerine duyurmuşlar ve:

– Size Yemenlilerin en hayırlısı geliyor!.. diye buyurmuşlardı...

Evet... Cerîr b. Abdullah geldi, Âlemlere Rahmet olanın mübârek huzurlarına can attı. Herkesin imdadına yetişen Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) de onu saâdetlerin en erişilmeziyle lütuflandırdılar ve oturması için yere kaftan serdiler... Ve dediler:

– **Size bir kavmin kerîmi geldiğinde ona ikram ediniz!..**

Cerîr (r.a.), Peygamber elinden ölümsüzlük iksiri içip İslâm deryasına atılınca, Peygamber tarafından **Yemen'e** âmil olarak gönderildi.

Cerîr (r.a.) der ki:

– Ben Allah'ın Resûlü'ne (Müslüman olmak üzere) biat ettim. O, bana her Müslümana hayırhah olmayı da şart kıldı...

Ay yüzlü ve ince gönüllü Cerîr (r.a.) yine der ki:

– Müslüman olduğumdan beri Resûlüllah (s.a.v.) beni yanına girmekten men etmemiş, beni gördüğü zaman da mutlaka gülümsemiştir.

Bir başka zaman Kâinatın Efendisi Cerîr'e hitaben:

– Yâ Cerîr, dediler; beni Zülhalasdan kurtarmaz mısın?

(Yani Has'am'ın evinden ki, buna Yemen'in Kâbesi denilirdi.)

Cerîr (r.a.), hemen yanına 150 atlı alıp oraya gitmek için hazırlandı. Ne var ki, at üstünde de duramıyordu. Nebiler Nebisi'ne hâlini arzetti.

– Babam anam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü; at üstünde duramıyorum!..

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, mübârek eliyle Cerîr'in göğsüne dokundu ve duâ etti:

– **Allahım! Bunu sâbit kıl! Bunu Hâdî ve Mehdî eyle!..** [\[133\]](#)

Ve Cerîr (r.a.) bundan sonra kartopu alınlı ve geyik bacaklı atlar üstünde rüzgâr gibi uçtu ve o evi ateşe verdi. Sonra Peygamberler

Peygamberine bunu müjdelemek için bir adam gönderdi. O adam çöller boyu at sürdü ve Âlemlere Rahmet olanın huzuruna gelip müjdeyi verdi:

– Ey Allah'ın Resûlü! Onu gıcikli deve gibi bırakmadıkça sana gelmedim...

Kâinatın Efendisi hayal üstü bir gülümseyişle tebessüm buyurdular ve Cerîr ile arkadaşlarına beş defa bereket duâsında bulundular...

Cerîr (r.a.), **Medâin** fethinde de hazır bulundu ve büyük hizmetleri görüldü. **Kadisiye** cenginde de İslâm ordusunun sağ kanadına kumanda etti. İslâm mücahidleri kâfirleri ot gibi biçtiler ve **tekbir** sesleriyle gökleri inlettiler...

Peygamber Halifesi Hazreti Ömer (r.a.), Cerîr'i çok severdi. Güzel yüzlü olduğu için de:

– **Cerîr İslâm ümmetinin Yûsufu'dur**, derdi...

Hak ve adâlet güneşi Hazreti Ömer kendi zamanında dağınık olan **Buceyle** kabilesini toplayıp başlarına Cerîr'i reis tâyin etti... Cerîr, Hicretin onuncu yılında veya Nebiler Nebisi'nin irtihalinden 40 gün evvel Müslüman olmuştu. O günden sonra ölümüne kadar bu mukaddes dâvânın en yılmaz erlerinden biri oldu... Kûfe'de ikamet etti, 51 veya 54 tarihinde de bekâ âlemine göçtü... Kendisi Allah Resûlü'nden 100 hadis rivâyet etmiştir... Şu hadisler onun yoluyla gelir:

– **Kötü bir âdeti ihdas eden kimsenin, günahı kendisine ait olduğu gibi, ona bakarak bu günahı işleyenlerin, kendi günahlarından bir şey eksilmediği hâlde, günahları gibi bir günah da o adama yazılır.**^[134]

Cerîr (r.a.)'den: Nebiler Nebisi'nin şöyle buyurduğunu duydum:

– **Şefkat ve yumuşak huyluluktan mahrum olan kimse, bütün bunlardan mahrum olmuştur.**^[135]

Cerîr (r.a.)'den:

– İslâm'da güzel âdet ihdâs edip, onunla amel eden kimseye, amelinin mükâfatı ve ona bakarak o iyiliği yapanların mükâfatı **(gibi bir mükâfat)** verilir.

Cerîr (r.a.) yüzünün güzelliği yanında içi de billûrlar gibi tertemizdi. Hem de çok âlicenap bir insandı. Bir defasında kölesine kendisi için bir at satın almasını emretmişti. O da çarşıya gidip pazardan 300 dirheme bir at satın alarak parasını ödemek için atla birlikte sahibini Cerîr Hazretlerinin yanına getirmişti. Cerîr (r.a.) atı beğendi ve sahibine şöyle dedi:

– Senin atın 300 dirhemden fazla eder. Onu 400 dirheme satar mısın?

Adamın gözleri hayretle açıldı:

– Yâ Ebâ Abdillâh, dedi; bu sana kalmış bir şeydir...

– Senin atın bundan da fazla eder. Onu 500 dirheme satar mısın?

– Elbet satarım!

– Bundan da fazla eder o at...

– Nasıl olur?

– Evet, daha fazla eder...

Ve yüzer yüzer artırarak adamın atını 800 dirheme satın aldı. Kendisine sordular:

– Ey Peygamberle görüşüp tanışan zât, neden böyle yapıyorsun?

Şu cevabı verdi:

– Çünkü, ben Resûlüllah (s.a.v.)’e, her Müslümana sadâkatli olacağıma bey’at ettim... (İtâat yemini verdim).

İşte aşk, iman, nûr ve ışık dolu kalbler... İşte Nebiler Nebisi’nin tertemiz sahabileri...

Bir gün Cerîr (r.a.), kâtibine bazı şiirler yazdırıyordu. Derken bir cenaze gözüktü. Cerîr (r.a.) yazıyı durdurdu ve:

– Vallahi, dedi; bu cenazeler beni kocaltı...

Sonra da şu meâldeki beyitleri okudu:

“Cenazeler bize yöneldiği vakit, bizi korkuturlar, fakat bizden yön çevirdikleri an yine oyun ve eğlenceye devam ederiz!”

Tıpkı bir sürüye hücum eden kurttan, sürünün ürkmesi gibi... O, bir koyun alıp gitti mi, diğerleri yine karınlarını doyurmak için ota her yandan saldırırlar...”

Yûsuf yüzlü yüce sahâbi nice zaman bu cihan bahçesinde hayat sürdürdü. Hep Allâh Resûlü’nün hasretiyle ömür nefeslerini tüketti. Kâh pınarlar gibi çağladı, kâh bülbüller gibi dem çekti... Kâh mânâ vâdilerinden güller topladı, kâh o ay yüzlü güzelin hayaliyle avunup

durdu. Nihayet onun da   m  r g  ne  i   l  m kuyusuna aktı... Sa  det ona ki, O ebed   kurtulu  a erenlerden biriydi...

M  slim.

M  slim.

Eb   D  vud.

M  slim.

Eb   D  vud.

M  slim.

SÜMÂME (r.a.)

İslâm'a girişindeki vesile enfes... Nasıl mı? Şöyle: Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Cenâb-ı Mustafa (s.a.v.) **Necid** tarafına, kartopu alınlı atlar üzerinde süvariler gönderdi... Bu cengâverler rüzgâr gibi uçarak ufuklar boyu gittiler ve **Benî Hanife** denilen kabileye vardılar. **Sümâme b. Üsâl'**ı esir edip tekrar nûr beldesi Medine'ye döndüler... Sümâme, Yemâmelilerin reisi idi. Onu Peygamber mescidinin direklerinden birine bağladılar... Bir zaman sonra Âlemlere Rahmet olan Peygamber onun yanına gelerek sordular.

– **Ne haber yâ Sümâme?**

Sümâme şöyle dedi:

– Bendeki ey Allah'ın Resûlü, hayırdır. Şayet öldürürsen kan sahibi birini öldürmüş olursun. İhsân edersen şükreden birine ihsân etmiş olursun. Eğer mal istiyorsan hemen dile! Sana dilediğin kadar mal verilir!..

Allah Resûlü'nün muradları elbette bu değildi... O, insanlığı Allah'ın dâvetine, imanın mihverine, Kur'ân'ın gölgesine çağırıyordu...

Hiçbir şey demeden Sümâme'nin yanından ayrıldılar. Aradan bir gün geçince yine Sümâme'ye gelip sordular:

– Ne haber, yâ Sümâme?

Sümâme boynunu büktü ve dedi:

– Sana söylediğimdir! Eğer ihsân edersen şükreden birine ihsân etmiş olursun!.. Öldürürsen kan sahibi birini öldürmüş olursun... Mal istiyorsan hemen dile!.. Sana dilediğin kadar verilir!..

Kâinatın Fahri onu yine terkettiler. Ertesi gün tekrar geldiler ve aynı şeyi sordular:

– Ne haber, yâ Sümâme?

Sümâme, insanlığın kurtarıcısının ve Allah Sevgilisi'nin sorusuna yine aynı şeylerle cevap verdiler:

– Benden sana söylediklerim var! İhsân edersen, şükreden birine ihsân etmiş olursun... Öldürürsen kan sahibi birini öldürmüş olursun!.. Mal istiyorsan hemen dile!.. Sana dilediğin kadar mal verilecektir!..

O cihanın kıblesi, Allah Elçisi; O tertemiz ve deniz huylu Peygamber sahabilerine emir verdiler:

– **Sümâme’yi serbest bırakın!..**

Sümâme’nin bağı hemen çözüldü. Sümâme tuzaktan kurtulan bir kara gözlü ceylan gibi sıçradı, mescide yakın bir hurmalığa giderek güzelce yıkandı. Sonra tekrar koşa koşa mescide geldi. Ve gönlünün tâ derinliklerinden kopup gelen bir sesle haykırdı:

– Allah’tan başka İlâh olmadığına şehâdet ederim! Muhammed’in O’nun kulu ve Resûlü olduğuna da şehâdet ederim. Yâ Resûlallah! Vallahi yeryüzünde şimdiye kadar bana senin yüzünden daha sevimsiz bir yüz yoktu! Şimdi senin mübârek yüzün bana bütün yüzlerden daha sevimli oldu.

Vallahi benim için senin dininden daha sevimsiz bir din yoktu! Şu anda dinin de benim için bütün dinlerden daha sevimli oldu! Vallahi, benim için senin beldenden daha sevimsiz bir belde yoktu. Ne var ki, şimdi belden de benim için bütün beldelerden sevimli oldu... Süvarilerin beni yakaladığında ben umre yapmak istiyordum. Ne buyurursunuz?

Peygamberler Peygamberi kendisini müjdeledi. Ve umre yapmasını emir buyurdu... Sümâme, içi-dışı, nûr, iman, aşk ve şevkle dolup Mekke’nin yolunu tuttu...

Mekke’ye vardığında ona birisi şöyle sordu:

– Yâ Sümâme, sen dininden mi döndün?

Sümâme, buna karşı şunları söyledi:

– Hayır! Lâkin ben Resûlüllah (s.a.v.) ile birlikte Müslüman oldum! Hayır! Vallahi, size Allah’ın Resûlü izin vermedikçe Yemâme’den bir buğday tanesi bile gelemmez!..

Benî Hanîfe: Yemâme taraflarında meşhur bir kabiledir: Hazreti Semâme bu kabilenin reisi idi. Yukarıda anlatıldığı şekilde İslâm ile hayat bulunca da, Sahabe-i Kirâmın büyüklerinden biri oldu... Ve artık, ilk anda da söylediği gibi Allah’ın Resûlü kendisi için en sevgili bir varlıktı. Artık Kâinatın Fahri’nin mübârek cemâli Sümâme’nin gözünde, yüzlerin en güzeliydi...

Nasıl güzel olmasın ki, bütün âlemler onun yüzüsuyu hürmetine yaratılmıştı... Şu cihan bahçesinde artık öyle bir gül yetişmeyecektir.

Çünkü bu varlık ovası, O'nun gibi açık ve aydın bir yüz görmemiştir. Cebrâil bile, O'nun cevherinin nûrundan ışık almıştır...

Ben ne diyebilirim a dostlar ki: Kâh elinde taş söz söyledi; kâh mercan gözlü ceylan O'ndan medet istedi... Kâh hasretiyle bir hurma kütüğü inledi; kâh azgın deve O'nun bir nazarı ile yere çakılıp kaldı. Kâh mübârek parmaklarından sular çağıladı, kâh koca ağaçlar bir emriyle yerlerinden sökülüp huzurunda şehâdet getirdiler, kâh bulutlar başının üstüne pamuk pamuk durup O'nu gölgelediler...

O'nun güzelliği, âleme bir ışıktır saldı; gönüllerde bir coşkunluktur kopardı...

İşte o coşkun gönüllülerden biri de Hazreti Sümâme idi. Allah ondan râzı olsun...

Buraya kadar nice sahabilerden ve âşıklardan örnekler verdik. Nice Mustafa (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) hayranlarının gönül incilerini sizlere sunduk. Ömrümüz olursa yine devam edeceğiz...

Şimdi gönlümüzün derinliklerinden kopup gelen şu hicran damlaları ile noktalıyoruz kitabımızın bu kısmını...

Ey kutlu, ey kokusu güzel ve ey tertemiz Peygamber!.. Sana salât ve selâm olsun... Bu salât ve selâm senin ehl ve ashabının üzerine de olsun.

Ey herkesin imdadına yetişen Allah Sevgilisi; ben hicran arkına düştüm, uzaklarda kaldım.. Her yanı aydınlatan himmetini bekliyorum, şefâatini diliyorum...

Ey Kevser çeşmelerinin mâlikî, ey cihanın kıblesi! Hangi dil vardır ki, seni hakkıyla övebilsin? Hangi kalem vardır ki, vasfının önünde âciz kalmasın... İşte bir sürü âcizler yolunu gözlemedeyiz, şefâatini beklemedeyiz...

Şefâat, şefâat, şefâat yâ Resûlallah!..